

༡༡། །ཀུན་མཁྱེན་དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་དང་དེའི་སྒྲིམ་ཆེན་གི་
དོགས་དབྱེད་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་སྒྲན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། སྐལ་བཟང་ཆོས་སྤྱང་།

ཉི་གཞིན་དཔེ་ཆོགས་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འབྲེམ་སྤེལ་བྱས།

༡༡། གྲུན་མཁྱེན་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱད་དང་དེའི་སྒྲིམ་ཆོག་གི་
དོགས་དཔྱད་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་སྒྲན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་བཤོ། སྐལ་བཟང་ཆོས་སྐུང་།

ཉི་གཞོན་དཔེ་ཆོག་སྐུ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འབྲེམ་སྒྲེལ་བྱས།

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུས།

ཀྱུ་ལ་ཀྱུན་གསང་གསུམ་ལི་ཁྲིའི་ཉི་ལི་ཀ། །གཅིག་བསྟུས་ཀྱུ་ལ་བའི་ཡབ་
གཅིག་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། །མི་ཡི་རྣམ་རོལ་བཤེས་གཉིན་དམ་པའི་ཞབས། །སྤྱིང་
དབྱས་ཚུ་སྤྱེས་འདབ་མར་བསྐྱལ་བརྒྱུར་བཞུགས། །ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ལོ་
ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་མདུན་བསུས་ཉི་གང་སྤྱིང་བར་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྟགས་རབ་འབྱམས་
མཐའ་དག་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་བསྟན་འཛིན་མཁས་མང་གསེར་རིའི་སྤྱིང་བའི་གཙུག་
གི་རྒྱན་དུ་བྱུར་བ་རབ་འབྱམས་པ་སྐྱལ་བཟང་ཆོས་སྤྱང་མཆོག་གི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བུ་ལས་ཉུང་བསྟུས་སྤྱི་ཅེ་ཚུ་ཐེགས་ཅམ་བཟློད་པ་ལ། རིགས་དང་དཀྱིལ་
འཁོར་རྒྱ་མཆོའི་མངའ་བདག་དཔལ་ལྷན་སྤྲུལ་དམ་པ་གང་ཉིན་སྤྱི་ལོ་༡༢༠༩ལོའི་ཟླ་
བ་བཅུ་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་སོག་ཡུལ་རྩ་ར་ཉོར་ཆེན་ཞེས་པའི་ས་ལ་དགོ་བཅུའི་
དཔལ་ལོའི་མེ་ཉོག་བཞད་པའི་ཡུལ་དུ་ཡབ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ཡུམ་ཆ་
ལན་རྩ་རེ་ཉེ་སྤྱོལ་མ་དཀར་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱས་སུ་ངོ་མཆར་བའི་ལྷས་མང་པོ་དང་
བཅས་སྤྱི་བལྟམས། ན་ཆོད་དང་པོའི་སྟོད་གཡོགས་མནལས་པ་ན། སོག་ཡིག་རྒྱ་
ཡིག་ཡུ་གུར་རིགས་ཀྱི་ཡི་གོ་སོགས་ལ་སྤྱངས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་དུས་སུ་སྟོན་
ཀྱི་བག་ཆགས་སད་པས་གནས་དེའི་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཁོར་དགོན་དུ། རབ་འབྱམས་
པ་ཆེ་དཔག་སྤྱབས་ཀྱི་མདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་མཆོན་ལ་སྐྱལ་བཟང་ཆོས་སྤྱང་དུ་

གསོལ། དམ་པ་གང་གི་ཞབས་ཀྱི་མེ་ཉིག་ཅི་བས་སྟོང་འཁོར་ལོ་ཤར་ན་ལེ་རྒྱ་གཉིས་པ་
མདོ་སྨྲད་འཛིན་མའི་ཐེག་ལེ་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་སྟེ་བའི་མཆལ་ཐེགས་
ས་ལ་འཕོས་པའི་གནས་སྐྱེ་འབྱམ་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ཆེན་པོར་བསྐྱུར། ཨ་ཀྱ་ཡོངས་འཛིན་
སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོའི་ཞབས་པད་སྐྱི་བོའི་བདེ་ཆེན་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
རྒྱན་དུ་བཀོད། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་བཤད་སྐྱབ་སྒྲིང་གི་ཆོས་སྒོར་ཁྲགས་ནས་སྟོབ་
གཉེར་མཛད་སྐབས་འཛིན་གྲ་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོར་བསྐྱེབས་པའི་བར་དུ་བཟུང་
ན་ཆིག་མི་བེན་བསམ་ན་དོན་མི་གོ་བའི་ཚུལ་མཛད། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་ལུང་བསྟན་
པ་ལྟར་ཆེ་རབས་སྒྲིང་བར་བསྟེན་ཅིང་བསྐྱབས་པའི་སྟེ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དཀར་
བོ་བསྐྱབས་པས་ཉིན་བདུན་གྱི་ཤེས་རབ་རྩེ་འཕེལ་དུ་སོང་བའི་རྟགས་བྱད་པར་བ་
ཞིག་ཐོན། དེ་ནས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲགས་འབྱམ་ཐེར་དུག་བརྒྱ་གསུངས་པ་
ན་མཆན་ལམ་དུ་རལ་གྱི་དང་དུང་དཀར་གྱི་ཆར་འབབ་པ་དང་སྒྲིང་ཀར་རལ་གྱིའི་
འཁོར་ལོ་འཁོར་བས་གཟིམ་དུ་ཡུར་དཀར་བ་སོགས་དོ་མཆར་བའི་གྲུབ་རྟགས་མང་
དུ་བྱུང་སྟེ་ཉིན་རེར་མདའ་ཆད་མའི་དེབ་གྲངས་བདུན་ཅུ་རེ་ཐུགས་འཛིན་ཆེགས་མེད་
དུ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་རིག་པ་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱུ་མཆོག་དུ་གྱུར། ཕྱི་རོལ་ལུ་སྟེགས་པའི་
པརྟེ་ཏ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཐམ་ཐུབ་སྟམ་པའི་གདེང་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་གསུངས། གྲ་
གན་གཞོན་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱགས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲིང་བ་དཀར་བོ་སྟོགས་ཀྱི་བུ་མོའི་རྣ་ཆར་
བཀོད། དེ་དུས་འཆོ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཤིན་ཏུ་དམན་པས་ཉིན་བདུན་སྐག་གཅིག་ལ་ཚུ་
ལས་བཞེས་པ་གཞན་མེད་ཀྱང་སྟོབ་གཉེར་ཁོ་ནར་འབད་པ་ལ་ཆོས་སྟོགས་འགས་
བཀའ་ངོན་མ་བསྐྱངས་ན་སྟོག་ཀྱང་ཞོར་བའི་ཉིན་ཁར་བསྐྱེབས། བདག་གཞོན་དུས་

ལྷ་བཤོས་ནི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཁ་བས་ཡིན་དང་སྐབས་སྤྱི་ཡིས་ཀྱང་མི་བ་སྤྱོད་ཆོར་
སློབ་གཉེར་ལ་དཀའ་ཐུབ་མེད་ཅེས་བཀའ་བཏུན་ཡང་ཡང་གནང་། བདག་ནི་སྤྱི་ལ་
ཀྱང་ཞིག་ནས་གཉིད་མ་སྤྱོད་ལ་ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་སློབ་གཉེར་ལ་འབད་བ་བྱས་པ་
ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་གཡག་ཞར་གྱིས་རྩ་བོས་བ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སློབ་གཉེར་རྩོ་
རུས་གཏུག་པ་མཛད། ཉིན་ཞིག་ཐུགས་མི་བདེ་བའི་སྤང་བ་ཅུང་ཙམ་བྱུང་སྟེ་ཤར་
སྤྱོགས་པ་རིག་པའི་དཔའ་བོ་ཆོས་རྗེ་དོན་འགྲུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའི་གནས་ཆུ་དཀར་རི་སྤྱོད་དུ་ཐེབས་ནས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་དོན་བསམ་བཞིན་
ཐུགས་འཛིན་མཛད་པ་ན་མཆོན་མོ་རེ་རེ་བཞིན་གསེར་སྤྱོད་ཆེན་མོའི་མཆོད་རྟེན་
བྱམ་པ་ལས་མཛའ་འོད་སྤྱོགས་བཅུར་འསློ་བའི་སྤྱོད་ན་དགོ་ལྷན་བསྟན་པའི་སྤང་
མ་དམ་ཙན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་གར་བྱེད་པ་ཡང་ཡང་མིས་ཐུགས་མི་བདེ་བ་ཡང་རང་
སར་ཞི། དགྲང་གངས་སོ་གཉིས་སྟེང་རབ་འབྱམས་པའི་བྲ་སྒོར་མཛད་སྐབས་གཞུང་
ལུགས་ཆེན་མོ་ལྷ་ཅི་ཆོག་གི་འབྲི་བ་སྤྲོ་མོ་ཡན་ཆད་ལའང་སྒོ་འདྲིགས་མཐའ་ཆོད་པ་
བྱེད་པའི་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་མཛད་པས་རབ་འབྱམས་པ་སྐལ་བཟང་ཆོས་སྤང་ཞེས་
པའི་མཆོན་སྟན་གྱི་གྲགས་པ་དཀར་བོའི་མེ་རྟོག་དགྲང་དུ་མཐོར། དེ་དུས་དབྱུ་མ་
ཆེན་མོའི་དོགས་དཔྱོད་འདི་བཙུམས། ལྷ་སློབ་གྱུར་ཀྱམ་གྱི་དོག་པ་གསར་བས་ས་
སྟེང་བྱུག། རབ་འབྱམས་པའི་མིང་བཏགས་ལེན་པའི་དུས་ལོངས་སྤྱོད་གྱི་འབྱོར་བ་
ཤིན་ཏུ་དམན་པས་མིང་བཏགས་གྱི་དམ་བཅའ་འཛོག་དཀའ་བ་བྱུང་ནས་ལྷ་མོ་རིག་
བྱེད་མ་བསྐྱབས། ཉིན་ཞིག་ཆོགས་ལ་ཐེབས་པ་ན་ཁོང་གི་བཞུགས་གདན་སྟེང་བྱ་
མེད་གཞོན་ཏུ་མ་རྒྱན་ཆ་སྤྲོ་ཆོགས་གྱིས་བརྒྱན་པ་གོས་འཛའ་ཆོན་གྱི་རིས་ཙན་གྱོན་

བ་ཞིག་བསྐྱད་འདུག བྱིས་འདི་ན་ཅི་བྱེད་འདི་ངའི་བ་ཞུགས་ཁྱི་ཡིན་གསུངས་
 བ་ན་ང་བྱིས་ཀྱི་སྦྱིན་བདག་ཡིན་གསུངས་ནས་མི་སྤང་བར་གྱུར། དེ་ནས་བཟུང་ནོར་
 ཡོངས་སྦྱོང་ཆར་བཞིན་དུ་བབས། གཡུ་ཐོག་གཉིས་པ་ཇ་ཡ་ལྷ་རྩེའི་མདུན་དུ་གསོ་
 རིག་གསན་སྐབས་ཉིན་དུག་ཅུའི་ནང་རྒྱད་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོག་དོན་མ་
 ལུས་པ་ཐུགས་སུ་རྒྱད་ནས་སློབ་དཔོན་ཡང་ཏ་ལས་པ་བྱུང་སྟེ་རང་ལས་མཁས་པའི་
 སློབ་མར་གྱུར། དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཨ་ཀླ་ཡོངས་འཛིན་ཆང་དང་ཆེ་ཤོས་པཱེ་ཏ་
 ཨ་ཀླ་འཇམ་པའི་དབྱངས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན། ཁོང་ཨ་ལགས་སྤྱོད་ཤོ་རྩེ་འཆང་།
 ཇ་ཡ་ལྷ་རྩེ་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་མདོ་སྐྱགས་རབ་འབྱམས་མཐའ་དག་གི་དཀའ་བའི་
 གནད་མ་ལུས་བར་བཤད་བྱིད་དང་དམར་བྱིད་སྤྱོད་བྱིད་དང་། རྒྱས་བྱིད་དང་། དབང་
 ལུང་མན་ངག་དང་བཅས་པ་གངས་ཅན་ཁ་འབབ་སྤྱོད་བཞིའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་གསན།
 བྱིས་བདག་རྩེ་རྩེ་འཆང་དབང་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་མ་དམ་པ་གང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་བཞིན་
 དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རྩེད་པའི་པས་རང་གི་བུ་ལ་གཅེས་ནོར་པངས་
 མེད་དུ་སྟེར་བ་བཞིན་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷ་དང་དབང་བྱིད་མན་ངག་སོགས་ཐུན་
 མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ཉིན་མཆན་འཁོར་མོ་ཡུག་
 ཏུ་སྦྱལ་བས་སྦྱིན་པ་དང་གྲོལ་བའི་གདུལ་བུ་ས་ཆེན་པོའི་རྩལ་ལ་འབྱན་པ་བྱུང་། རིག་
 གསར་གོད་ཆག་གི་སྐབས་ཁོང་རྩེ་རྩེ་འཆང་ཉིད་ལངས་སྤྱེུ་གན་རྣམས་ཀྱི་མི་བཟུང་
 སྟེ། །མཐུག་མ་མེད་ཅེས་བཞད་གད་བྱེད། །ཟེར་བའི་དཔེ་ལྷར་མ་ཉེས་ཁ་ཡོག་ཐེབས་
 ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཐེབས་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ། པལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཡོག་དང་དོན་མེད་
 ཉེས་འགོལ་བྱེད་པ་སོགས་ཅི་འདྲ་སྤྱོད་ཡང་འཁོར་བའི་རང་མཆང་རྩེན་པར་བཏོན་

བ་ལ་དགོད་བྱོ་བ་དང་སྤྱིང་རྩེ་བ་ལས་མ་བྱུང་གསུངས། གཞན་ལ་ལས་གཡོག་བྱེད་
 པའི་ཞོར་དུ་རི་ནས་རྩ་སྤྲོན་མང་པོ་བཏུས་ནས་ནད་པ་མང་པོར་ཕན་བཏགས་པས་
 གུན་གྱི་གཙུག་གི་ཞོར་བྱར་བཀྱར། གསོ་བྱེད་གྱི་གཞུང་ལ་ལྷགས་གྱི་འདབ་མ་རབ་དུ་
 ཡངས་པའི་གསུང་ལས་སྐྱེ་པའི་བུ་སྟོབ་གྱིས་ས་སྤྱིང་བཀའ། བྱད་པར་དུ་ཁོང་གིས་
 བོད་ཡིག་གི་རྒྱད་བཞི་སོག་སྐད་དུ་བསྐྱར་ནས་སོག་པོའི་སྤྲོན་པ་རྣམས་ལ་བྲིད་པས་
 གནས་དེའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་མོར་གྱུར། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲ་བ་སྤྲོན་རུམ་ལས་ཐོན་པ་
 བཞིན་བསྟན་པ་ཡང་དར་གྱི་དགེ་མཆོན་འོད་གྱི་དྲོད་སྒྲབས་ཤར་བ་ན་ཁོང་དོ་རྩེ་འཆང་
 གི་མཆོན་ལམ་དུ་འང་གསེར་ཉོག་ཆང་དང་། ཨ་གྲུ་ཆང་དང་། བྱད་པར་དུ་ཅ་བའི་སྒྲ་
 མ་ཆོ་ཤོས་པའི་ཉས་རབ་དཀར་ལྷ་རྩལ་དཀར་པོ་སྤྱིད་དུ་རིང་བ་ཞིག་གནང་སྟེ་གདན་
 འདྲན་པ་ཡང་ཡང་མིས་པ་སོགས་ཉགས་བྱད་པར་ཅན་མང་པོ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྤྲར་ཡང་གདན་ས་ཆེན་པོ་བཀྱ་ཤིས་དཔལ་ལྷན་བྱམས་པ་སྤྱིང་དུ་ཐེབས་ཏེ། དགེ་
 བསྟེན་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་དགེ་སྟོང་སོགས་བསྐྱབས་པ་ནི་ལྷན་གཅིག་དུ་འཆོགས་པ་
 སྤྱིད་ན་ནམ་མཁའི་མཐོངས་ཀྱང་སེར་པོར་བསྐྱར་བར་གོར་མ་ཆག བྱད་པར་དུ་སྐལ་
 ལྷན་རྣམས་ལ་གང་ལ་གང་མཁོ་བཞིན་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་རིགས་དང་། གཞུང་
 ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷའི་དཀར་བའི་གནད་གྱི་མདུད་པ་འགྲོལ་བའི་ཚུལ་འཇམ་སྤྱིང་རྒྱན་
 རུག་མཆོག་གཉིས་དང་འཇམ་མགོན་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་ཡང་ཁྱག་པར་
 བྱེད། ཚུལ་བྲིམས་གྱི་དྲི་བསྐྱང་མངར་པོ་ཏ་རིའི་ཅན་དན་གྱི་སྟོན་པའི་དྲི་ངད་རྒྱང་
 གིས་བསྐྱོད་པའི་ཚུལ་ལས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་པོ་གུན་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་གྱུབ་ལ། དམ་པ་
 ཉིད་གྱི་སྐྱ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རང་དབང་མེད་པར་གཞན་ལ་དང་བ་འདྲན། དོ་རྩེ་

སེམས་དཔའི་སྐྱབ་པ་མཛད་པས་ཞལ་གཟིགས་པ་དང་འཛིགས་བྱེད་བསྟེན་ཆེན་གྱི་
དུས་རྟགས་དོ་མཆར་བ་བྱུང་བ་དང་། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་བསྟེན་ཆེན་དང་། སྤྲགས་
གངས་འབྲུམ་ཐེར་སུམ་ཅུ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ངན་སོང་སྦྱོང་རྒྱལ་གྱི་སྤྲགས་
འབྲུམ་ཐེར་བཞི་བཙུ་སྟོན་འགྲོའི་བྲིད་ཆེན་བཞིའི་བསྟེན་པ་བཙུ་སྤྲག་རེ་རེ། རྒྱལ་བ་
འོད་དཔག་མེད་གྱི་འཕོ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་མཆན་འབྲུམ་ཐེར་བཞི་བརྒྱ་དང་། སྤྲགས་
རྗེ་ཆེན་པོའི་བསྟེན་ཆེན་མཁའ་སྦྱོང་དབང་མོའི་བསྟེན་ཆེན། སྦྱང་མཛད་མགོན་པོའི་
བསྟེན་པ་སོགས་གྱི་སྐྱབས་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་དོ་མཆར་བའི་རྟགས་བྱུང་པར་
ཅན་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཉ་ཅང་གསང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་སྤྲ་མའི་བཀའ་གྲོལ་བའང་མེད་པས་
མཁའ་འགྲོའི་བཀའ་ཆད་བྱུང་བ་ལ་འཛིགས་པས་རྣམ་ཐར་དུ་འབྲི་མ་སྟོབས། དེང་
དུས་གྱི་ལེ་ལོ་ཅན་ཅོལ་ཆུང་འགའ་ཞིག་གིས་རང་གིས་མ་འབྲོངས་པ་པར་བཞག་སྟེང་།
ལྷ་ཉོ་བའི་གྲོ་བྱེ་ལྷ་བྱའི་རིག་གནས་ཅུང་ཟད་ཤེས་པའི་སྤྱང་བོའི་བར་ཀ་གཡས་བསྐྱོར་
དང་གཡོན་བསྐྱོར་བྱས་ཉེ་རང་དང་རང་འདྲའི་རིགས་ལ་ལྷ་མེད་གྱི་འཆལ་གཏམ་ཕ་
བའི་སྤང་པོ་ཆེ་ཆེར་བཅུགས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱིང་གིས་མ་བཟོད་པར་འགོ་འབྲུས་ཅམ་
བྲིས་པ་ཡིན་ལ་འདིར་སྐྱབས་སུ་བབས་པའང་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་ཡིན་པས་འདི་
ཅམ་གྱི་འབྲུས་པར་བྱས་པ་ཡིན། གཞོན་དུས་ལྷ་ཅི་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུའི་དུས་སྤྱའང་
ཉིན་མཆན་ཀུན་པལ་ཆེར་མི་གཟིམ་ལ་ཅུང་ཟད་ཅམ་གཟིམ་ནའང་མགོན་པོ་འོད་
དཔག་མེད་གྱི་མཆན་བར་མེད་དུ་གསུངས་ཤིང་གཟིམ་མལ་དུ་གཟིམ་བུལ་ཡང་མེད།
བྱུང་པར་དུ་སྐྱ་ལུས་གྱི་ཡང་བོར་བྲིས་པ་གཞོན་ཅུ་དང་འདྲ་བར་ཐེབས་བཞུགས་ཀུན་
ལ་ཉེས་ཞོ་ཡོངས་སུ་དབེན་པས་དོ་མི་མཆར་བའི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཡང་དབེན། བྱུང་པར་

དུ་བསྐྱུང་གནས་ཆོག་བརྒྱད་དུ་མ་ལོ་རེ་བཞིན་ཆག་མེད་དུ་སྐྱུང་བ་དང་རྒྱལ་བའི་
 བཀའ་འགྲུར་རོ་ཙོག་གསུངས་པ། ཁོང་རང་གིས་ཕྱག་བརྟུང་དེ་སྐྱེ་གསུང་ཕྱགས་
 རྟེན་བཞེངས་པ་སོགས་གངས་ལས་འདས། རྟགས་བྱང་པར་བ་ཡི་དམ་ལྟས་བསྐྱུལ་
 མ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱུང་གྲུའི་བསམ་གཏམ་སྤིང་དུ་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་
 ཚད་ཀྱིས་བཞུལ་མི་རུང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བྱས་པ་ཞིག་བཞེངས་ཏེ་བསྐྱུང་གནས་
 གྱི་རྒྱན་བཙུགས། དགྲུང་གངས་གྲུ་བརྒྱད་པ་སྤྱི་ལོ་ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་གོ་ལྔ་ལོའི་
 ཟླ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་
 བསྐྱུལ་བྱིར་གསུངས་ལས་སྤྱེས་པའི་ཕྱགས་སྤྲས་རྣམས་ལ་བདག་ནི་གྱིད་ཆེན་གྱི་
 མདའ་འཕངས་པ་བཞིན་བདེ་ལྡན་ཞིང་དུ་ཕེབས་འགོ་ནམ་རྒྱན་གསུངས་པ་བཞིན་ཉིན་
 དེ་ཡི་ལྔ་འོ་བུ་སྟོབ་རྣམས་ལ་འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་བསྐྱོར་དང་། བར་དོའི་འཕྲང་སྟོལ།
 བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་དང་། སྤྲགས་རིམ་སོགས་བསྐྱུས་པ་རེ་གསུངས་ཏེ་གསུང་གི་
 མཐའ་མའི་དངོས་གྲུབ་སྟུལ། དེ་ནས་ད་ནི་དུས་ལ་སྟེབས་བྱང་གསུང་ནས་ནམ་རྒྱན་
 གྱི་ཕྱགས་དམ་གྱི་རྟེན་རྒྱལ་བ་འོད་སྐྱང་མཐའ་ཡས་གྱི་ཞིང་བཀོད་བྱིར་ཞོག་གསུང་
 ནས་ཞལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུར་ཏེ་ཕྱགས་ཏ་ཅང་དགྲེས་པའི་ངང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟེ་ས་བོན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་སྟོང་པ་
 ཉིད་གསུང་བཞིན་དུ་ཉིག་ལན་གཅིག་བཏབ་སྟེ་གཟུགས་སྐྱུའི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་
 སུ་བསྐྱུས། ལྷ་མའི་མཆོད་གདུང་ཆེན་མོ་སྐྱེ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་མེ་ལྟེ་ཐང་བར་ཕུལ་
 བ་ན། རིང་བསྐལ་གྱི་རིལ་བུ་དཀར་བོ་སོགས་མདོག་མི་འདྲ་བ་ཆེ་རྒྱང་མང་པོས་
 རབ་ཏུ་བཀང་བ། ད་ལྷ་ཞིང་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་བསག་པའི་རྟེན་

དུ་སྐུལ་བ་ལ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱི་མ་ཐུན་སྤང་དུ་དངོས་སུ་མངལ་རྒྱ་ཡོད་ལགས།
 དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་མ་ལུས་པའི་ཞལ་སྒྲིན་བཀའ་བློན་མཚུངས་མེད་སྤྱོད་མ་རྩོམ་མེད་འཆང་
 ཉིད་གྱི་གསུང་འབུམ་ལ། དབུ་མ་ཆེན་མོའི་དོགས་དཔྱེད་འདི་དང་། བསམ་གཟུགས་
 དོགས་དཔྱེད། བསྐྱུས་གྲུའི་དོགས་དཔྱེད། སྒྲགས་གྱི་དོགས་དཔྱེད། ཡིད་པངས་
 པ་ཞིག་ལ་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་དོགས་དཔྱེད་མདའ་ཆད་མའི་ཞོག་
 གངས་སུམ་བརྒྱ་སྟག་ཅན་ངོ་མཆར་བ་ཞིག་བསྟན་པའི་བར་ཆད་གྱི་སྟེག་ཟས་ཁམས་
 སུ་བྱངས། སྒོ་སྒྱུར་དོན་བདུན་མའི་འགྲེལ་བ། སྒྲགས་བྱང་སེམས་གྱི་བསྐྱབ་བྲིམས་
 གྱི་འགྲེལ་བ། བཀའ་བསྟན་ལས་བྱང་བའི་དབྱེད་གཞིའི་ལུང་མང་པོ་སྟོགས་བསྒྲིགས།
 ཞེལ་གོང་སྤེང་གི་འགྲེལ་བ་རྒྱ་བོད་སོག་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་ཤན་སྐྱར་ཅན་རྩེ་མ་འཕྲོ།
 སྟན་གྱི་གཞུང་ལ་ཉི་བར་མཁོ་བའི་སྟོག་ཆགས་གྱི་རིག་ངོས་ཟེན་དཀའ་བ་མང་པོ་དང་།
 སྟོ་སྟན་གྱི་རིགས་ངོས་ཟེན་དཀའ་བ་མང་པོ། །རྟོ་སྟན་གྱི་རིགས་ངོས་ཟེན་དཀའ་བ་
 མང་པོའི་བརྟན་རིས་སྟོགས་བསྒྲིགས་དེབ་སུམ་རྩ་ལོངས་པ་དང་། ཐོར་བུའི་སྒྲོར་མང་
 པོ་སོགས་བཞུགས། ཞེས་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་མ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཐར་བ་མདོར་བསྡུས་
 སུ་བཀོད་པ་དངོས་གྲུབ་བདུད་ཅིའི་ཚུ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དམ་པ་གང་གི་ཞབས་
 བད་ཡུན་རིང་བསྟན་ཞིང་གསུང་གི་བདུད་ཅིའི་སྐལ་བ་ཐོབ་པའི་སྟོབ་བུའི་གྲལ་མཐའ་
 བ། བྲི་ཀ་བ་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་དུ་འབོད་པས་སྤྱོད་མའི་རྣམ་ཐར་ཐར་བའི་བདུད་ཅི་
 ལ་རང་བཟོའི་རྩོགས་རྩལ་བསྐྱད་མ་བཏབ་པར་སྐྱར་བ་འདི་ལ་ཁོངས་པའི་ཆོགས་
 མཆིས་ཡལ་བ་རྩོམ་མ་རྩོམ་མཆོན་བརྩོད་པར་དཀའ་བ་གང་ཉིད་ལ་སྦྱིང་ནས་
 འཆགས་སོ། །

དཀར་ཆག

ཀུན་མཁྱེན་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱད་དང་དེའི་ཕྱོད་ཆེན་གྱི་དོགས་དཔྱད་སྟོང་ཐུན་སྐལ་	
བཟང་མིག་སྟོན།	1
ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན།	1
མཆན་ཀྱི་སྟོན།	14
འགྲུར་ཐུག་གི་སྟོན།	18
འཁྱུངས་ཚུལ་ཀྱི་སྟོན།	30
འདི་བསྟན་ཆོས་གསུམ་སྟེའི་སྟོན།	38
སྟོང་རྗེ་སོ་སོའི་སྟོན།	61
ས་དང་པོ་རབ་དགའ་སོགས་ཀྱི་སྟོན།	79
སྐབ་དོན་ཀྱི་སྟོན།	112
ལུང་བསྟན་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན།	128
དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཀྱི་སྟོན།	134
ཐལ་བཞེག་གི་སྟོན།	168
བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན།	203

དུས་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ།	244
ཐོར་གང་སྒྲིབ།	256
ཚད་འཁོག་གི་སྒྲིབ།	282
ལུང་གི་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ།	327
བདག་འཁོག་གི་སྒྲིབ།	334
འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་གི་སྒྲིབ།	357

༡༡། གྲུག་མཁུན་དབྱ་མའི་མཐའ་དཔྱད་དང་དེའི་སྒྲིག་ཆེན་གྱི་
དོགས་དཔྱད་སྒྲིག་བྱུང་སྐལ་བཟང་མེད་ཀྱི་སྒྲིག་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲིག་དང་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་དོ་སྒྲིག་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་ཞབས་ལ་གྱུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སོ་མཆིའོ། །
སྐྱེ་བ་ཀྱང་ཉུང་མེད་སྐྱེ་བ་བྱུང་དུ་གསོལ།

༡ ཟབ་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིག་

དེ་ལ་འདིར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་བཟང་མ་ལུས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་
དབྱ་མ་ཆེན་མོའི་དོགས་པ་ཅི་རིགས་རྣམས་བརྗེད་བྱང་དུ་འགོད་པ་ལ། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་
པ་ཞེས་པའི་འཇུག་བྱའི་དབྱ་མ་ཡིན་ན། ཅེས་པའི་ལུས་པ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ཅེས་
པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་ཆོས་ཅན་གྱིས་མ་ངེས་པར་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་དབང་ལྔ་བའི་དབྱ་མ་ལས།
དེའི་འཇུག་བྱའི་དབྱ་མ་ཡིན་ན་ཅེས་པའི་ལུས་པ་ཞེས་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱེད་ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་རྣམས་ལས། ཅེས་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་འདིའི་

འཇུག་བྱའི་དབྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅུལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུ་མ་དེ་ཡིན་ན། ཅུལ་དང་
གཅིག་ཡིན་པས་མ་བྱུ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུ། ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །
བྱུ་མ་མེད་ན། ཡིག་ཆ་ལས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། འདིར་བསྟན་འཇུག་བྱའི་དབྱུ་མ་
ཡིན་ན་ཅུལ་དེ་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྤྱིར་དབྱུ་མ་ཞེས་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་བཤད་པའི་དེ་
ཡིན་ན་དབྱུ་མའི་གཞུང་ཡིན་དགོས། དེ་ཡང་མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
ཡིན་དགོས། དེ་ཡང་རིགས་ཆོགས་གཞན་ལ་མི་རུང་པས་ཅུལ་དེ་ཡིན་དགོས་པ་ལུང་
རིགས་དུ་མས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་དཔྱོད། གཞན་ཡང་། དབྱུ་མ་ཞེས་
པའི་སྐྱབ་བཤད་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན། དབྱུ་མ་ཡིན་པས་བྱུ་མ་རེ་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་
པའི་སྐྱབ་བཤད་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་བྱུ་མ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐལ།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྐྱབ་བཤད་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་བྱུ་མ་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་འཇུག་པའི་གཞི་ན། མཆོ་སྐྱེས་ཡིན་པས་
བྱུ་མ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་མཐུན་ལས། དཔེར་ན་མཆོ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱལ་བ་ལ་མཆོ་སྐྱེས་
ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཆང་པས་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་པའི་གཞི་ཡིན་ཡང་འཇུག་
གཞི་ཡིན་ན་མེ་ཏོག་ཡིན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཅུལ་ཀྱི་ཁྲིམ་ཆོག་ལས། ཚུལ་དེའི་
སྐྱབ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབ་འཇུག་
པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་སྐྱལ་བ་ལ་ཡོད་ཀྱང་མི་འཇུག་
པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་དེའི་སྐྱབ་བཤད་འཇུག་པའི་གཞི་ལ་ཆོས་དེ་ཡིན་
དགོས་པར་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་ན། ཅུལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུ་མ་
ལས། དེར་ཐལ། དབྱུ་མ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དང་སྒྲིའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཡིག་ཆ་ ༣ ། ལས། དབྱུ་མ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དབྱུ་མའི་གཞུང་དང་། དེའི་གྲུབ་མཐའ་

དང་། དེ་སྒྲིག་པ་ཐོ་གང་ཐག་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་བསྟན་བཅོས་ལ་བྱེད་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བྱུང་མཐའ་ཆེན་མོ་ཡང་སྒྲིག་པ་གསུམ་བཞོད་པས་བྱུང་། ཅེས་
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བཟོད་བྱ་དོན་གྱི་དབྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། རྫོང་བྱེད་ཆོག་གི་དབྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་དབྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བྱུང་མཐའ་ཆེན་མོ་༼ ༣ ༽ལས། ཅེས་ཆོས་ཅན། དབྱུ་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་དབྱུ་མའི་ལམ་
 མཐའ་གཉིས་སྟོང་བ་གཙུག་པོར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡུམ་ཤེར་
 ཕྱིན་བཟོད་བྱར་བྱེད་པའི་གཞུང་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དུ་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་སོམས་ཤིག་གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་གཙུག་པོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
 ན། དེས་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་གཙུག་པོར་དངོས་སུ་སྟོན་
 པའི་མདོ་ཡིན་ན། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སར་ཕྱིན་ཡིག་ཆར་ཐལ་རང་གི་ཆོས་འཁོར་སྐབས་སུ་གསུངས་སོ། །
 འདོད་ན། དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སྟོང་
 ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་བདག་མེད་གཉིས་སོགས་གཙུག་པོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པའི་སྐབས་སུ་དེ་བཅུ་དྲུག་སོགས་གཙུག་པོར་དངོས་སུ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཡོད་པར་སྐབས་གསུམ་པའི་༼ ༡༥ ༽དེགས་པས་གཞོད། ཏགས་དེར་
 ཐལ། དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ལས། བདག་མེད་འདི་ནི་ནས། དེ་ནི་རང་མཆོན་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་
 གསུངས་སོ། །འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། གཞུང་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 ནས། ཐེག་ཆེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ལས་པས་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་པའི་གདུལ་བྱ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་
 པའི་ཕྱིན་དང་། ཅེས་པའི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅེས་

འདོད་མི་རུས་ཏེ། དང་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཟབ་རྒྱས་གཉིས་
སོགས་བྱུང་མེད་དུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༥༧ ༽
ལས། དེས་ན་འདི་ངེས་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཟབ་རྒྱས་བྱུང་མེད་དུ་རྒྱས་པར་
སྟོན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཆོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་སྟོང་གཉིས་ཆོགས་
དེ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་བརྟག་དགོས། ཡང་ན། དབྱ་མ་འཇུག་
པ་ཆོས་ཅན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་
ཐལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ལྗེའི་སྟོན་སྒྲིམ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་
གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། བདེན་གཉིས་མི་ཤེས་ན་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པ་དང་བདེན་
གཉིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ལ་ལོག་པར་བརྒྱུད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་།
བདེན་གཉིས་རྟོགས་དཀའ་པའི་བྱུང་པར་ལྟ་བུ་ལྟར་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་པ་
ལས། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྩན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྟོག་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འཛིན་པར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཅ་ཤེས་སྤྲིལ་ཆེན་དུ་འཇུག་འགྲེལ་བྱངས་པ་ལྟར་གསལ། གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །དེ་དག་ཉམས་ལས་
ཐར་བར་འགྱུར་ཡོད་མིན། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་བ་སོགས་ལྟར་རོ། །རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་
སྟེ། འཇུག་པ་ལས། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་
བྱུང་གྱུར་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇུགས་པ་ལས། དེ་གཉིས་རྣམ་
དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པའི་ལམ་ངན་ཞུགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ལྟར་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། འདི་ནི་གསལ་རྒྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱི་ཐུགས་སུ་ཆུད་མི་འགྱུར།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་བརྟག་དགོས། དེ་དག་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ་ཡིག་ཆ་༼ ༥༧ ༽ལས།

འཇུག་པ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །
གཞན་ཡང་། ཅུ་ཤེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སྐྱེ་སའི་ཆོས་
གསུམ་ནས་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ལམ་དེ་དག་སྟོང་གཞི་པལ་བའི་ཚུལ་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་ཆོག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼༩༩༽ལས། དེས་ན་ཅུ་ཤེ་ལས་འདི་རྒྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་གྱང་།
བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་སྤངས་བའི་དར་རྒྱུ་ལས།
གཏན་ལ་འབེབ་པའི་གཙུག་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་ཅུ་ཤེ་ས་རབ་ཀྱིས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེའི་ཆོག་འདི་དག་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས། སྟོང་གཞི་པལ་
བའི་ཚུལ་དུ་དངོས་བསྟན་ལ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཡིག་ཆར་༼༡༠༽།
དེ་ལ་མ་ཆང་བ་ཁ་བསྐྱང་ཚུལ་དང་། མི་རྒྱས་པ་རྒྱས་པར་ཁ་བསྐྱང་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་
འདིར་དེ་ལས་གྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཙུག་པོར་ཁ་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ན། ཅུ་ཤེའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་བཞེད་ནས། དབུ་མ་འཇུག་པ་
དེ་རྒྱས་པར་ཁ་སྐྱོང་ཚུལ་ཅི་ཡིན་དེ་མ་ཆང་བ་ཁ་བསྐྱང་བའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་ན། རིན་
ཆེན་སྤངས་བ་དེ་མ་ཆང་བ་ཁ་སྐྱོང་བའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་པར་
སྤྱོད་མཐའ་དཔྱོད་ལས་༼༡༡༽། རིན་ཆེན་སྤངས་བ་དང་། དབུ་མ་སྤྱོད་པོ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་ཅི་ཡིན་པར་སྟོམ་ལས་༣། འདིར་ནི་རྒྱས་པར་གཙུག་
པོར་ཁ་སྐྱོང་དོ། །གཙུག་པོ་མིན་ཡང་རྒྱས་པར་བསྟན་བཞེད་ན། །རྒྱས་པར་ཁ་སྐྱོང་ཅི་དགོས་
མ་ཆང་མིན། །འོ་ན་རིན་སྤངས་དེར་གསུངས་པར་སྤྱོད་ཅི། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ཅ

བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས་༼ ༣ ༽། ཅ་ཤེས་ལས་ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་
 མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆོས་མ་བསྟན་ཀྱང་། ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་
 ཆོས་རྗེས་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །དེའི་དོན་ཡིག་ཆ་ལས། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
 བས་མ་བསྟན་པར་རིན་ཆེན་འབྲེང་བའི་དར་རྒྱུ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་
 བསྟན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དག་ལ་འོན། ཡུམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་བརྒྱད་
 དོན་བདུན་བཅུའི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་གཞི་པལ་བའི་ཚུལ་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་
 དག་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་ཆོག་ཡིན་པར་ཅ་ཤེ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 འདོད་བ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་ཚུལ་དུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 མ་བྱུང་ན། བྱུང་པར་ཐལ། དངོས་བསྟན་དང་། སྟོང་དོན་འགལ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གྲུང་
 ཐང་རིན་པོ་ཆའི་ཤེར་སྟོང་འགྲེལ་བ་ལས་༼ ༡༣ ༽། སྦྱིར་བྱུགས་བསྟན་དང་། སྟོང་དོན་མི་
 འབྲས་ཏེ། བྱུགས་བསྟན་ནི་གཞུང་གང་ལའང་ཡོད་ཅིང་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་
 རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཏྲགས་རུས་པ་ཞིག་ཡིན། སྟོང་དོན་ནི་སྒྲིམ་མའི་མན་ངག་གིས་མ་
 བསྟན་པར་རང་དབང་དུ་དབྱེད་པས་ཏྲགས་མི་རུས་པ་ཞིག་ཡིན། མདོ་གཞན་ལ་སྟོང་དོན་
 གྱི་ཐ་སྟོང་མེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །མ་བྱུང་མཆམས་ལ་འདོད་ན། གསེར་བྲེང་སོགས་དང་
 འགལ་དོགས་སོ། །ཡང་ན། ཅ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་ན།
 ཅ་ཤེའི་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱུང་པར་ཐལ། ཅ་ཤེའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་
 རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ཡིག་ཆར། དེར་བདེན་བཞི་འཐད་པར་བཤད་པའི་སྐབས་
 གྱི་ལམ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོ་སྟེ་སའི་སྟོང་རྗེ་སོགས་ཆོས་གསུམ་
 བས་འབྲས་བྱའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེར་བཤད་པའི་ལམ་ལ་

དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པའི་ཤུགས་
 བསྟན་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། ཅུ་ཤེད་ཤུགས་བསྟན་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་སྐབས་གསུམ་པའི་རིགས་པས་གྲུབ། འདོད་ན། རྒྱུན་གྱི་སྐབས་གསུམ་
 པས་ཤུགས་བསྟན་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། རྒྱུན་གྱི་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཅུ་ཤེད་རབ་བྱེད་
 ལ་དེའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེད་མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་དང་མཚུངས་པར་ཡིག་ཆར་བཤད་དོ། །འདོད་
 ན། གྱུན་མཐུན་པར་བྱེད་སྐབས་གསུམ་པའི་ཡིག་ཆ་ལས་༼ ༡༩-༡༩ ༽། སྐབས་གསུམ་
 པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་གསུམ་པའི་ཤུགས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། རྒྱུན་
 གྱི་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཐུན་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་
 བཅུ་དང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གྱི་ཤུགས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། གསུམ་པའི་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དངོས་པོ་
 བརྒྱད་དང་དོན་བདུན་ཅུ་གཉིས་ཆིག་དོན་ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་དང་འགལ་བ་བརྗོད་ནས་རྒྱུན་གྱི་སྐབས་གོང་འོག་གི་དངོས་
 ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པས་གཞིག་པར་སྒྲུབ་ལས་༽། ཅུ་ཤེད་ཆིག་རྣམས་ཤིན་ཏུ་དོན་ཆེ་བས། །
 སྒྲོང་གཞི་དངོས་བསྟན་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། །ཤེར་མདོ་སྐས་དོན་མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་
 གྱིས་གཞིག་། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་འགྲོའམ་སྟུམ། ཡང་ན། ཅུ་ཤེད་ཆོས་ཅན། ཟབ་མོ་
 སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 སྟོན་པའི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་དང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་ལས་སོ། །དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་

གདུལ་བྱའི་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་པའི། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་
 རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་བཞག་གཉིས་དངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་
 བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཟླ་བ་
 གྲགས་པས་བཞེད་ལ། ལེགས་ལྡན་ལྟར་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞེད་
 པར་རྒྱལ་ཆབ་རྗེའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཀའ་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་བེན་བྲིས་
 རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུར་བཞག་གཉིས་དངས་པ་ལྟར་རོ། །ལས། ཅེ་ཞེ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་ཡོད་པས་ཐེག་པ་
 ཐུན་མོང་གི་བསྟན་བཅོས་སུ། སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་བཞེད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་
 ལྡན་འབྱེད་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་
 བསམ་དགོས། མཁས་པ་གཞན་གྱིས། ཡིག་ཆར། ལེ་བྱ་འདི་གཉིས་ལེ་བྱ་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ཟེར་དགོས་ཀྱི་གཉིས་ཟེར་བ་མ་དག་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་
 པ་བརྟག་པའི་ལེ་བྱ་དང་། སྟོབ་པ་བརྟག་པའི་ལེ་བྱ་གཉིས་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་
 བ། དེར་ཐལ། བདེན་པ་བརྟག་པའི་ལེ་བྱ་དེ་ལེ་བྱ་རེ་རེའི་མཐར་ཐུར་བ་གང་ཞིག་སྟོབ་པ་
 བརྟགས་པའི་ལེ་བྱ་དེ་ཅེ་ཞེ་རབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རེ་རེའི་མཐར་ཐུར་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 ཅེ་ཞེ་རྟེན་ཆེན་ལས་ཤིག་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་བདེན་བཞི་སོབས་
 མི་འཐད་དོ་ཞེས་པ་བརྟག་པའི་ལན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཐད་
 ཀྱི། མི་སྟོང་པ་ལ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བདེན་པ་བརྟགས་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་རང་བཞིན་
 འགོག་པའི་རབ་བྱེད་རེ་རེའི་མཐར་ཐུར་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། ཅེ་རྟེན་ལས་ཤིག་དེ་ལྟར་རོ། །རབ་བྱེད་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་
 ན་འཁོར་བའི་ལུགས་སུ་འཇུག་ལ་མ་ཚོངས་ན་ལུགས་ལས་སྟོག་གོ་ཞེས་པ་ཡང་འདིའི་

དོན་ལ་ཡོད་པས་གཉིས་ཀ་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཡང་སྒྲིའི་དོན་དང་གཉིས་ཀ་
 འཛིག་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟོམ་ལས་། ༡༩ །ཡང་། བདེན་དང་སྤྱིད་བརྟག་ཀྱན་ལ་སྦྱར་
 གསུངས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱིས་ཉེ་ཆོག་བརྟག་དགོས་པར་
 གསུངས། གཞན་ཡང་། ཅ་ཤེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། ཅ་ཤེ་ལ་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་
 གི་སློན་ས་འཇུག་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཟབ་པའི་སློན་ས་འཇུག་པས་བྱབ་པ་གང་
 ཞིག་རྒྱ་ཆེ་བའི་སློན་ས་འཇུག་པས་བྱབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་ལས་། ཅ་
 ཤེ་ལས་བཤད་པའི་ལམ་དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་སློན་ས་སླེའི་སའི་ཆོས་གསུམ་དང་།
 འཕགས་པའི་ས་བཅུ་དང་འབྲས་བུའི་ས་རྣམ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཁ་སློང་བ་དེ་རྒྱ་ཆེ་
 བའི་སློན་ས་འཇུག་ཚུལ་ཏེ་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་
 ཐལ་ཡིག་ཆ་ལས་། ཟབ་པའི་སློན་ས་དེ་ལྟར་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་ཅིང་དེའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དང་། བདེན་
 འཛིན་ཉོན་སྤྱི་བ་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་སློན་ས་ཅ་ཤེ་ལ་འཇུག་པ་དེ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་ཚུལ་ཡིན། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་ཀྱན་གཞི་རང་
 རིག་བྱི་དོན་མེད་པ་སོགས་མི་འདོད་དེ་སེམས་ཅམ་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་
 ཚུལ་ཡིན། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཅ་ཤེའི་དོན་
 འདིར་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་པ་དེ་འདིའི་སློན་ས་ཅ་ཤེ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ཅ་ཤེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་
 རྒྱུད་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པར་ཐལ། ཟབ་པའི་སློན་ས་འཇུག་པའི་
 བྱིར། བྱབ་པ་ཡིག་ཆ་ལས་། ༡༩ །སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པར་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་མ་
 གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་ཐྱིབ་ཏུ་འདོད་པ་
 སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ནས་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་
 ཉོན་ཐྱིབ་ཏུ་འདོད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱད་ཆོས་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་པས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་
 པའི་སྒྲིམ་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་གཞན་
 མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་དེའི་འཇུག་ཚུལ་ཡིག་
 ཆར་པ་འདྲ་པས་གྲུབ། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཉོན་ཐྱིབ་ཏུ་འདོད་པའི་སྒྲིམ་ནས་རང་རྒྱུད་པ་
 དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་
 སྒྲིག་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དོན་སྒྲིག་གཉིས་
 གྱུར་བདེན་འཛིན་ཉོན་ཐྱིབ་ཏུ་མི་འདོད་པར་རང་རྒྱུད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ཁས། མ་བྱབ་ན། ནང་འགལ་ལོ། །འདོད་ན། ཡིན་ཆར་། །༡༩། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་
 རྒྱུད་པ་གཉིས། ཞེས་དམིགས་གྱིས་བཀའ་བའི་དོན་རི་ལྟར་འགྱུར་པར་དཔྱད་དགོས་པས།
 སྒྲིམ་ལས་༡། ཟབ་པའི་འཇུག་ཚུལ་སེམས་ཅམ་རང་རྒྱུད་དག །འགལ་ལམ་ནང་སོས་དོན་
 སྒྲིམ་ལས་གྱུར་དཔྱད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཏུ་འགྲོ་ཅམ་སྒྲིམ། དེ་བཞིན་ཏུ་བྱད་ཆོས་
 བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དུས་གསུམ་དངོས་པོར་འདོད་པའི་སྒྲིམ་ན་
 ལྟར་ལྟར་འཕེན་ན་བྱེ་སྒྲིམ་པ་དཔྱད་གཞི་ཅུང་ཟད་ཡོད། གཞན་ཡང་། ཅུ་ཞེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཏུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པར་སྒྲིན་པའི་བསྒྲིན་བཅོས་ཡིན་པར་
 ཐལ། དབྱུ་མ་ལས། གང་ལ་སྒྲིང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་རེ་རེའི་སྒྲིམ་ནས་བདེན་གྲུབ་བཀའ་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་བདེན་གྲུབ་ཞིགས་པར་

ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱི་ལྷོ། ཡིག་ཆ་ལས་༼ ༩ ༽། དེ་ལས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་འདོད་པའི་
 བདེན་དངོས་གཙོ་བོར་འགོག་ཅིང་སེམས་ཅམ་པས་འདོད་པའི་བདེན་གྲུབ་ཡང་ཞར་ལ་
 བེགས་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྱབ་མཆམས་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 སེམས་ཅམ་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བེགས་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 གྱིས་གྲུབ་པ་བེགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱི་ལྷོ། དེ་གཉིས་སྟོང་ཉིད་གྱི་དགག་བྱར་
 འཛིག་པ་འདྲ་བའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་དབང་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱི་ལྷོ། རྣམ་བཅད་
 ཡོངས་གཙོ་དེ་ལོ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཡོངས་
 གྲུབ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པར་ཐལ། གཞན་དབང་ལ་དེའི་བྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་
 གྲུབ་པར་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་འདོད་
 པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་
 བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོན་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། རིགས་པ་ཡང་དག་
 ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༣ ༽ལས། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅམ་པའི་
 ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་སོགས་ལ་སྒྲུབ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་
 གསུངས་པས་བྱེ་སྒྲུབ་དང་རྒྱུ་པར་སོགས་ལ་དཔྱད། གཞན་ཡང་། ཅ་ཤེའི་སྐབས་སུ་
 སེམས་ཅམ་པ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མ་སྒྲུབ་པར་ཡིག་ཆ་ལས་༼ ༩ ༽། ཅ་ཤེ་ཅོམ་དུས་ད་དུང་
 སེམས་ཅམ་པ་འཕགས་ཡུལ་དུ་མ་བྱུང་བའི་བྱིར། དེས་ན་ཅོད་སྒྲིག་གི་སྐབས་སུ་རང་རིག་

འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པ་སྟོགས་སྒར་སྒྲངས་ནས་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅེ་ཞེ་ལ་
 དེའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་སྒྲོགས་པའི་གཉིས་པར་ཅེ་ཞེ་དང་ཅོད་སྟོག་
 རྣམས་ཅོམ་པར་ཡིག་ཆ་ལས་༼ ༩ ༽གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅོད་སྟོག་གི་སྐབས་
 སུ་རང་རིག་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པ་སྟོགས་སྒར་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 སྐབས་སུ་རང་རིགས་འདོད་པའི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་སྟོགས་སྒར་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༩ ༽ལས། ཅོད་སྟོག་ལས། རི་ལྟར་མེ་ཡིས་གཞན་བདག་ཉིད། །གསལ་
 བྱེད་དེ་བཞིན་རང་བདག་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོད་མ་རྣམས་ཀྱང་ནི། །རང་གཞན་བདག་ཉིད་
 སྒྲུབ་ཅེ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྟོགས་སྒར་བཀོད་པའི་རང་སྟེ་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་དང་། སྐབས་བཞི་པའི་ཡིག་ཆ་ལས་༼ ༡༡༣ ༽ལས། སྟོན་པ་བཞུགས་དུས་ནས་
 གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འགལ་བས་བརྟག་
 དགོས་པར་སྟོམ་ལས་༼ ༣༠ ༽། ཅོད་སྟོག་རང་རིག་འགོག་ཡུལ་སྒར་བས་བརྟག་ །ཅེས་
 གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཞི་གྲུབ་ན། བྱོད་རང་བཞིན་མེད་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་དེ་སྟོ་
 དོན་མཐུན་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན། བྱོད་རང་བཞིན་མེད་པར་འཇིན་པའི་ལྟ་
 བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམས་དག་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན། བྱོད་རང་བཞིན་
 དུ་མེད་པར་འཇིན་པའི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་
 གྲུབ་ན། བྱོད་རང་བཞིན་མེད་པ་དབུ་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། ཡིག་ཆ་ལས་
 ༼ ༡༠ ༽། བྱོད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་འཇིན་པའི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དབུ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ལ། བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 གཞི་གྲུབ་ན། བྱོད་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན།
 བྱོད་རང་བཞིན་མེད་པ་བྱོད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་

འགྲེལ་ལས་སྒྲིན་བཞི་ཡིས་གྲུབ་སྟེ། འོ་ན་གོང་དུ་འདོད་ན། རྒྱང་ཕན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲེ་བ་སྒྲེ་
 བྱེ་མེད་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། རྒྱང་ཕན་པ་རང་ཉིད་དེ་མི་འདོད་ཀྱང་ལུགས་འདིར་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་སྟེ། ཅུ་བར་
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་འཇིན་པའི་རྟོགས་པ་དེ་རྟོགས་པ་དོན་མཐུན་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་འཇིན་པའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་
 བ་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་འཇིན་
 པའི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བ་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆད་ལྟ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་
 ༡༡༩ ་ལས། དཔེར་ན། རྒྱང་ཕན་པས་སྒྲེ་བ་སྒྲེ་བྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བ་དེ་སྒྲོང་
 ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆད་ལྟ་ཡིན་ལ་དབྱུ་མ་བས་སྒྲེ་བ་སྒྲེ་བྱིར་རང་
 བཞིན་མེད་པར་བཟུང་བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་རིམ་བཞིན་དུ་ཐ་སྦྱད་དུ་
 གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་དང་། འདོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དཔེར་དང་
 རྒྱས་པར་གསུངས་པས་དབྱེད། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་འདྲས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལྟར་
 འཕེན། གཞན་ཡང་དབྱུ་མ་ཡིན་ན། བྱིར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་
 ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། དང་མཆན་ལས་ ༡༢༠ ་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་
 བ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དབྱུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་འདིར་མ་
 བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འདི་ལ་སེམས་ཅན་པ་ལྟར་ན་མ་བྱུང་ཀྱང་། འདིར་
 མི་མཚུངས་སོ་སྟེན་པས་ན། བདག་མེད་གཉིས་ཀ་སྒྲོང་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དབྱུ་སེམས་འདྲ་བས་
 མི་མཚུངས་ཚུལ་ཞེ་ཡིན། བྱུང་བ་མེད་ན། ཡིག་ཆ་ལས་ ༡༠༡ ་བྱིར་རིམ་ལྟ་བ་བཞིན་འཇིན་
 པའི་ལྟ་བ་དེ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིར་དབྱུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ལ།
 བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་བསམ་དགོས། ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོར་རྣམས་སོ། །

༡ མཆོན་གྱི་སྒྲིམ།

ལྷག་པ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ན། འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་མཁྱེན་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོའི་ཡིག་ཆ་ལས་༼ ༡༣༩ ༽། ལྷག་པ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། མདོ་སྡེ་ལ་ལྷག་པ་ཉིད་དེ་འཛིན་དང་། མདོན་པ་ལ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་སྦྱོར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དུམ་འབྲུམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། དེར་ཐལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཀ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ཡིག་ཆ་ལས་༼ ༡༤༠ ༽། མདོ་སྡེས་དེ་གསུམ་ཀ་གཙོ་བོར་བཤད། འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་གྱིས་སོ་སོར་ཐར་བ་དང་། མདོན་པའི་སྡེ་སྟོན་གྱིས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་སོགས་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་བ་གཉིས་གང་རུང་གི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྡེ་སྟོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་བྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ཡིག་ཆ་ལས་༼ ༡༤༡ ༽སོ། །མ་བྱུང་མཆོས་ལ་དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་བ་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོར་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ་ཁྱོད་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནང་ཆོན་གྱི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྟོན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལེ་བྱ་དང་པོར་གསུངས་པས་སེམས་ཤིག་གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོན་

སའི་སྡེ་སྡོད་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མངོན་སའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་ན། རང་གི་ཆེད་
 དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་གང་ཞིག་ཐེག་དམན་གྱི་མངོན་
 སའི་སྡེ་སྡོད་ཡིན་ན། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་སའི་བྱིར། ཏྲགས་གཉིས་ཀ་རེ་རེ་ནས་བྱུང་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྡོད་འཛོག་ཚུལ་
 གདུལ་བྱའི་སྟོན་སྟེ་འཛོག་སའི་བྱིར་ཏེ། དཀའ་འབྲེལ་༼ ༡༩ ༽ལས། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱའི་སྟོན་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གསུང་རབ་བཅུ་གཉིས་སོ་སོར་མི་འབྲེད་ན་དེ་གཉིས་སོ་
 སོར་འབྲེད་སའི་སྟོན་གཞན་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཏན་
 ལ་ཐབ་སྡེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་སའི་བྱིར། གླུ་མ་དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༧ ༽ལས། གཏན་
 ལ་ཐབ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མངོན་པ་སྟེ་ཐེག་དམན་གྱི་མངོན་པ་ཡང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་
 བསམ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་འདུ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་བས་གཞན་དུ་
 ཚོད། གཞན་ཡང་། ལུང་གི་དམ་ཆོས་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བསྟན་
 བཅོས་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པས་ཁྱབ་སའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ལུང་འདས་སྟོན་
 པས་ཁྱབ་སའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྟོན་པ་བཞི་ལྟ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ཐན་བྱིན་ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༨ ༽ལས། བཛོད་བྱའི་ཞེན་དོན་དང་ལྟན། རྫོང་བྱེད་
 ཆིག་སྟོན་མེད་སའི་འབྲེལ་ཆགས་པ་དང་བྱེད་ལས་ཉོན་མོངས་སྟོང་བྱིར་དུ་གསུངས། ཐན་
 ཡོན་ཞི་བ་ལུང་འདས་སྟོན་པར་བྱེད་སའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་སའི་བྱིར།
 ཁྱབ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཅ་ཤེ་འྲིག་ཆེན་༼ ༣ ༽ལས། དེ་ཡི་བྱིར་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 དངོས་དང་བརྒྱད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འབབ་ཅིང་གཞོལ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། ཞེས་དང་།
 ཉོན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། བྱོད་ཀྱིས་ངེ་སྟེད་བཀའ་སྩལ་བ། ཉོན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་
 བརྒྱམས་ཏེ་འཇུག་དེ་ཡང་ལྷ་པོ་འདྲ་འདྲ་བྱིར་ཏེ། ཞི་འགྱུར་མིན་མཛད་བྱོད་ལ་མེད། ཅེས་

གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ལུང་གི་དམ་ཆོས་ཚུལ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལུང་གི་བསྟན་པ་སྟོན་ཡུལ་གྱི་གདུལ་
 བྱ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་སྟོན་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 དག་ལ་འདོད་ན། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་༼ ༡༩༩ ༽ལས། གདུལ་བྱ་དམན་པ་དང་འབྲིང་བོ་
 དང་མཆོག་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བཞེད་པས། གདུལ་བྱ་དམན་པ་སྡིག་པ་མི་དགོ་བ་བྱེད་
 པ་རྣམས་མི་དགོ་བ་ལས་བསྒྲོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས། འགའ་ཞིག་བདག་གོ་
 ཞེས་ཀྱང་བཏགས་ཅིང་སྟེ་བཞག་པར་གྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་ལ་དེའི་རྒྱ་མཚན་གདུལ་
 བྱ་དམན་པ་ལ་བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་ལས་བདག་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་
 ལ་བདག་མེད་བཤད་ན་ཆད་ལྟ་སོགས་གཏི་ཟུག་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ལུང་གི་གཞི་དབྱེད་མང་པས་དབྱེད་གཞི་ཆེའོ། །ཡང་ན། བསྟན་བཅོས་ལ་སྟོང་ཉིད་
 སྟོན་པས་བྱབ་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་ལ་མི་མཚུངས་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱེ་སྤྲུལ་བཅུ་མས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོན་པ་མཛོད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བྱེ་སྤྲུལ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཡིག་ཆ་༼ ༢༠ ༽ལས། སྟོང་
 ཉིད་འདོད་མཁན་དབྱ་མ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རུང་ལ། སྟོང་ཉིད་མི་འདོད་པའི་དངོས་སྤྱོད་
 ལ་མི་རུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་དོགས་སོ། །བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པས་
 འདོད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ནམ། མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེས་འདོད་པའི་སྟོང་
 ཉིད་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྲག་ནང་གི་བདག་མེད་ལ་བྱེད་པར་རྣམ་ཐར་སྟོན་གསུམ་གྱི་ཡིག་
 ཆར་བཤད་པ་དང་འགའ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་བྱེ་སྤྲུལ་མི་འདོད་པས་བྱབ་

བར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྣམ་ཐར་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་རྣམ་ཐར་སྟོང་
 གསུམ་མི་འདོད་བར་ཐལ། འདོད་ན། མཛོད་དང་འགལ་གཞི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བྱང་དེས་
 མཆན་༼ ༡ ༽ལས། བྱེ་སྒྲིབ་སྟོང་ཉིད་འདོད་མི་འདོད་དབྱེད་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཡང་ན། སྟོང་གྱི་བྱིར་བ་ལ། སྟོང་དཔོན་སྟོང་གསུང་གིས་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་
 བསྟུས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱིར་བ་ཁས། དེ་བརྒྱུད་སྟོང་པའི་དོན་སོ་གཉིས་སུ་
 བཀྲལ་བ་དཀའ་འགྲེལ་ལས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་བཤད་བར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་བཤད་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དབྱ་
 མའི་ལྟ་བ་བཤད་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བ་བཤད་བ་
 དེ་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་བཤད་བ་ཡིན་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་དཀའ་འགྲེལ་ལས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་
 ལས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཡིན་མིན་སོགས་རིགས་པས་འབྲུལ། ཡང་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་བར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོན་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་སྟོང་དཔོན་སྟོང་གསུང་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་
 སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཅོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོང་
 དཔོན་སྟོང་གསུང་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་གྱི་དོན་རང་ཉིད་
 གྱིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དེས་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱིར་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རང་
 གིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་དེས་ན་གཞན་ལ་བསྟན་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༣ ༽ལས། བྱང་སེམས་དབང་པོ་ནི་རྟུལ་གང་རྟུང་
 ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་བྱིར་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱིར། རྟགས་བྱིར་སྟེ། སེམས་ཅམ་
 བར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་དཔོན་སྟོང་གསུང་དེ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉིན་དང་། ཕྱོགས་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་།
 ཆོས་སྒྲིབ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོ་བྱོན་ཟིན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་
 ཡི་གེ་ཅམ་ཐོས་པས་འཇིགས་ཏེ། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 སྟོན་པ་འདི་སྤངས་སམ་ཞེ་ན་དེ་སྐད་དུ་སྒྲུའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དབྱུང་བར་བྱའོ། །ཡང་
 བ། ཐུན་མོང་གི་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོད་ཡིན་ན། ཀུན་རྗེ་བ་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོད་ཡིན་པས་
 བྱུང་བར་ཐལ། ཡིག་ཆར། ༡༡ ་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་གྱི་དེ་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་བསམ་དགོས། མཆོན་གྱི་སྐབས་སོ། །

༡ འགྱུར་བྱུག་གི་སྟོང་།

ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲིབ་བཤད་འཇུག་པའི་གཞི་དང་། སྒྲིབ་བཤད་ཆང་བའི་གཞི་གཉིས་ལ་ཐུ་
 བཞི་ཡོད་པར་ཐལ། དང་པོ་ནི། གཟུགས་མེད་ཉན་ཐོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲིབ་བཤད་འཇུག་གཞི་ཡིན་ལ། སྒྲིབ་བཤད་ཆང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དཔེར་ན། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱ་དེ་མཆོ་སྐྱེས་གྱི་སྒྲིབ་འཇུག་གཞི་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིབ་བཤད་
 མ་ཆང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་ ༡༢ ་ལས། ཉན་ཐོས་ཡིན་ན། སྒྲིབ་བཤད་
 འདི་ཡོད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐམ་སྐྱེས་གྱི་བརྒྱ་
 ལ་མཆོ་སྐྱེས་གྱི་སྒྲིབ་བཤད་མེད་ཀྱང་འཇུགས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
 བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། མཆོ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 སྤལ་བ་དེ་མཆོ་སྐྱེས་གྱི་སྒྲིབ་བཤད་གཞི་ཡིན་ཀྱང་འཇུག་གཞི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 སྟོང་ ༡༣ ་ཐུན་ལྟར་རོ། །ཅུའེས་རྟེན་ ༡༤ ་ཆེན་དུ་ཡང་གསུངས་སོ། །གཉིས་ཀ་

ཡིན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། མཆོ་ལས་སྐྱེས་པའི་མེ་ཏྲིག་
 དེ་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་དང་། འཇུག་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་
 ཐུན་༼ ༡༡༩ ༽ལས། འཇུག་གཞི་ཡིན་ན་མེ་ཏྲིག་ཡིན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེས་གཞན་བདེན་གཉིས་སོ་སོ་ལ་སྒྱུར་ནས་སྤྱི་བཞི་ཡོད་མེད་དབྱེད་རྒྱ་ཡོད་པས་
 སྐབས་འདིར་མ་བྲིས། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ལས་ཐོས་ནས་
 རང་ཉམས་སྤྱི་མི་ལེན་པར་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐོས་སྒྲོགས་ཡིན་པས་
 རྒྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་ཡིན་པས་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་
 རབ་གསལ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ནི་ཐོས་སྒྲོགས་ཀྱི་དོན་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་
 ཆ་༼ ༡༢ ༽ལས། ཐོས་སྒྲོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་མཆོག་
 སངས་རྒྱས་སམ་དེའི་ལམ་སངས་རྒྱས་ལས་ཐོས་ནས་རང་ཉམས་སྤྱི་མི་ལེན་པར་གཞན་
 ལ་སྒྲོགས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། ཡང་ན་འབྲས་བུ་མཆོག་གམ་
 སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 ལས་ཐོས་ནས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་དག་སྟེ། མདོ་བད་
 དཀར་ལས། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་གྱུར། །བྱང་སེམས་དམ་པ་ཡང་དག་
 བསྒྲོགས་པར་བགྱི། །བྱང་ཆུབ་པར་ཡི་སྐྱ་ཡང་རབ་ཏུ་བརྗོད། །དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་
 མི་བཟད་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་སྤྱོད་པར་གྱུར་པའི་མི་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོན་གཞན་ལས་ཐོས་
 རས་རང་ཉམས་སྤྱི་མི་ལེན་པར་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོན་རང་ཉམས་སྤྱི་མི་ལེན་པ་གང་ཞིག་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
 གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྤར་ཐོས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོན་ཉམས་སྤྱི་མི་ལེན་པ་

གང་ཞིག་སྤར་མ་ཐོས་པ་གསར་དུ་ཐོས་པ་དེ་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 སྤར་ཐོས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་སྒྲིམ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དཔའ་བར་འགྲོ་
 པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། མདོ་ལས་༼ ༡༩ ༽ དཔའ་
 བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་ཆོས་གང་ལ་ཡང་
 བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་མ་བསྐྱབ་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཐོས་བསམ་ཡིག་ཆ་༼ ༡༩ ༽ ལས། རང་གི་རིགས་འདྲ་མ་ཐོབ་པའི་ལམ་གཞན་ལ་གསར་
 སྒྲོབ་གྱི་སྒྲིམ་པ་རྣམས་མེད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་འཇིན་བརྟེན་
 པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་བྱ་མཆམས་ལ་དེར་ཐལ། ས་བརྒྱ་པའི་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ས་བརྒྱ་པ་མའི་སྤྱལ་བའི་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྒྱན་མཐའི་སྤྱལ་བར་གྱུར་པའི་ལྷ་མི་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
 སྤྱལ་བར་གྱུར་པའི་དེ་དག་རེ་རེ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་
 མེད་པའི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པར་སྤྱལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྐབས་བརྒྱད་པའི་ཡིག་
 ཆ་༼ ༢༡ ༽ ལས། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ལ་རང་དུས་སུ་དེ་ལྟར་བསྒྲོར་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྱུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྤར་མ་
 ཐོས་པ་གསར་དུ་ཞེས་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ་དཀའ་འགྲེལ་༼ ༥༠ ༽ ལས་སོ། །དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱན་གྱི་མཐའ་མ་ལ་གནས་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་སྤྱལ་བར་གྱུར་པའི་མི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 བརྒྱད་པའི་ཡིག་ཆ་༼ ༩ ༽ ལས། དུས་དེ་དང་དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྤྱལ་ན་སངས་རྒྱས་པ་སངས་
 རྒྱས་མ་ཐག་རང་གི་དུས་ནའང་དེ་ལྟར་ཡོད་དགོས་ཉེ། དེ་དུས་སུ་འང་སྤྱལ་བས་འདུལ་
 དགོས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་ན་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་གསུངས་པས། མིའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་མེད་དབྱུང་པའི་སྒོའོ། །ཙུག་གས་
 གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཙུག་པོ་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
 ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། མཆན་ལས། ས་བརྩ་ཐ་མའི་སྐྱལ་བའི་མིས་དབྱུང།
 ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཟུགས་མེད་རྟེན་ཅན་གྱི་སྤྱིད་པ་མཐའ་མའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 ར་ས་འདོད་པར་སྐྱལ་བའི་མི་དེ་མི་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་དང་པོའི་སྐྱལ་བར་གྱུར་
 པའི་མི་དེ་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་མི་ཡིན་པ་གཅིག་དང་། ལྷ་ཡིན་པ་གཅིག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱེད་ལས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། དེ་འབྲེེ་
 སྐྱལ་བར་གྱུར་པའི་མི་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་གཟུགས་དང་དབང་པོ་རྒྱད་ལྟན་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༥ ༽ལས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་
 ན་ཉན་བཤད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པར་ཡོང་དུས་སུ་གཟུགས་དང་དབང་པོ་
 དག་ཡོད་ཀྱང་རྒྱན་དུ་མེད་པར་ཨ་རྒྱས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་གཟུགས་དང་དབང་པོ་གདགས་གཞིར་བཅས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱད་ཀྱི་འཛིག་ལྟའི་
 དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ང་ལ་གཟུགས་དང་དབང་པོ་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་ང་ཡོད་པར་
 ཐལ། དེ་འཛིག་ལྟ་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱད་
 ཀྱི་གཟུགས་དང་དབང་པོ་གདགས་གཞིར་བྱས་པའི་ང་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་ལྟ་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་འབྲེེ་ང་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་ལྟ་ལ་འདོད་
 པའི་འཛིག་ལྟ་མེད་པ་གང་ཞིག་གཟུགས་ཀྱི་དེ་མེད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དང་གཉིས་པ་རེ་རེ་རྒྱས་བྱབ་སྟེ། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀའི་འཛིག་ལྟ་སྤངས་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱལ་གཞི་སྤྱི་ཆེ་གཟུགས་མེད་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་
 འོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲ། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་འོག་
 སར་མ་དམིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་སྒྲིམ་། ༡༣ ་ལས། གཟུགས་མེད་
 འདོད་འོང་དབང་ལུས་འཛིག་ལྟས་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མིའི་
 འགྲོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་གང་ཞིག་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དར་པོ་བྱུང་བེན། གཉིས་པ་
 དེར་ཐལ། བདེ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སྐྱལ་གཞི་བདེ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྐྱལ་བ་སྐྱལ་གཞི་བདེ་འགྲོ་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀུན་གཞི་ཡིག་ཆར་
 གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གྱི་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་པོ་གང་
 རུང་ཡིན་པར་ཐལ། མིའི་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 གྱི་བར་སྤྱིད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོར་གསུངས་
 སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་མེད་རྟེན་ལ་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་ངེས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བསམ་གཟུགས་། ༡༤ ་ཆེན་མོར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལྟར་སྒྲེ་བ་ལ་བར་
 སྤྱིད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་བརྟག་ །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱལ་གཞིར་
 བསྐྱུས་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲར་ཐོས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་བསྟན་
 བཅོས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བར་སྤྱིན་ཡིག་ཆ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །
 འདོད་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་གྱི་དག་ཏུ་མ་ཐོན་གོང་གི་ཐུགས་ལ་ཤར་པའི་རྒྱན་དེ་བསྟན་བཅོས་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསེར་སྤྱིང་དང་འགལ་དོགས་སོ། །
 ལྟར་གྱི་དེ་བ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ་གཟུགས་མེད་པ་སྐྱལ་

བའི་ལུས་བཟུང་ནས་ཆོས་ཉན་པར་གསུངས་པ་དེ་སྤྱལ་བ་བསྐྱུས་མ་ཐག་ཆོས་དེ་བརྟེན་མི་
འགྲོ་བས་ཡིད་སྦྱོར་བྱེད་པ་འཛོག་དགོས་ལ། དེའང་སྤྱི་སྤྱིའི་སྤོང་བ་རིམ་པར་ཤར་བ་ཙམ་
ལ་མི་བྱེད་འཛོག་དགའ་ཞིང་། སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་ཚུལ་དང་ཟིན་པའི་འབྲུང་བ་ལས་
གྱུར་ཚུལ་ཡང་འཛོག་དགའ་བས་དབྱུང་དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྦྱོར་བའམ། །ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །སྤྱི་རི་རྣམ་པའི་སྦྱོར་ཡུལ་ཡིན། །ཞེས་
དང་རྟེན་ཆེན་ལས། སྤྱི་གས་སྤྱི་དང་མཆོན་དང་ཡིན་ལ་ཤར་བའི་སྤྱི་གས་ཀྱི་སྤྱིའི་རང་བཞིན་
རྣམས་སོ་སོར་མ་སྤྱེ་བར། ཞེས་སོགས་རིགས་པས་བྱེད་པ་དང་ཚོད་ཚུལ་ཡང་ཤེས་
དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་དབྱུང་ཚུལ་མང་། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་
ལུས་དང་དབང་པོ་འཕངས་འབྲས་ཡིན་མིན་དང་སྤྱལ་ཆེ་མའོན་ཤེས་དང་སྤྱལ་སེམས་ཀྱིས་
སྤྱལ་བ་ཡིན་མིན་དང་སྤྱིའི་གཟུགས་ཡིན་མིན་མའོན་པ་ལྟར་དབྱུང་དགོས། གཞན་ཡང་།
རང་རྒྱལ་དག་བཙུང་བ་ཡིན་ན། ཐེག་པ་འབྲིང་གི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱེད་སྤྱོད་ཡིག་ཆ་
༡༡ལས། དེས་ན། ཉན་ཐོས་དེ་ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་ཐུབ་དབང་སྤྱེས། ཞེས་བསྐྱུར་དགོས་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་རང་ལམ་ཀྱིས་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་བར་དུ་བགྲོད་ནས་
རང་རྒྱལ་དག་བཙུང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་བྱིར། བྱེད་པ་
ཁས། དེར་ཐལ། བྱེད་སྤྱོད་ཡིག་ཆ་༡༢ལས། སྤྱི་ལམ་དབང་གིས་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་
སངས་རྒྱས་འབྲུང་བ་དང་མ་འཕྲད་ན་རང་རྒྱལ་དག་བཙུང་བོ་འཕངས་མའོན་དུ་བྱེད་པ་
གཅིག་དབྱ་སེམས་ཀྱི་བཞེད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཉན་ཐོས་ལས་ལྟག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པའི་བྱེད་པར་ཆང་བར་ཐལ།
ཐེག་པ་འབྲིང་གི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། བྱེད་སྤྱོད་ཡིག་ཆ་༡༣ལས།
ཐེག་པ་འབྲིང་གི་དག་བཙུང་བ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པ་དེ་ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་ཞེས་བརྟེན་པའི་རྒྱ་

མཆན་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ཉོགས་པའི་སྐྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་མི་སྟོབ་པ་འདུག་ཅིང་། བྱིད་
 བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱུ་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་གོམས་པ་བསྐྱེད་ཀུས་པས་ཉན་ཐོས་
 ལས་ལྷག་ཅིང་། ཆོགས་གཉིས་དང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བྱུང་པར་ཅན་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པས་ན་འབྲིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་ན། བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། གསེར་ཐང་། ༡༩ ༽ལས་སོ། །འདོད་མི་ཀུས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་
 ཆོགས་བསགས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་ཆོགས་དེ་
 ཉན་ཐོས་སྟོབ་པའི་སྐྱབས་སུ་བསགས་པ་མ་ཡིན། རང་རྒྱལ་སྟོབ་པའི་སྐྱབས་སུ་བསགས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་བསགས་པའི་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་མེད་པའི་བྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། ལྷག་པའི་དོན་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོ་ལ་སྟོང་བ་ཐོན་ཟེན་པར་ཐལ།
 རང་རྒྱལ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ཀུས་ཏེ། རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་གྱི་
 སྐྱབས་སུ་དེ་སྟོང་བ་ཐོན་པ་མ་ཡིན། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་དེ་སྟོང་བ་ཐོན་པ་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་གྱི་ཉོགས་པ་སྟོན་
 དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རང་
 རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོ་ལ་སྟོང་བ་ཐོན་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་བྱིར། བསམ་
 ཆེན་། ༢༠ ༽ལས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྟོ་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྟོང་བ་
 རེ་ཐོན་པ་ཐེག་པ་དེ་དང་དེའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པས་དབྱད། ཉན་ཐོས་གཅིག་ཅར་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཐེག་དམན་སྲིད་པ་ཐ་མ་དེ་ཉན་
 རང་གི་སྲིད་པ་ཐ་མ་ཡིན་མིན་གྱང་བརྟག། །གཞན་ཡང་རང་རྒྱལ་གསུམ་པོ་དེ་རེ་རེ་ནས་

འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་ཐོབ་པ་ཡོད་དམ་ཅིད། ཡོད་ན་ལེགས་པ་འད་གསེར་སྒོར་
 སྐབས་གཉིས་༼ ༣༩ ༽པར། འབྲས་བུ་ནི་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་
 མིན་ཏེ། མདོན་པའི་སྤྱི་སྐད་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་ནས་འདོད་པར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་
 སྤྱི་མི་སྤིད་པ་འདི་སྤང་བུ་ལྷག་མའི་དབང་གིས་འདོད་པར་སྤྱིད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་ཨེ་ཡིན། ཅིང་ན་ཡིག་ཆ་༼ ༡༥ ༽ལས། འཕགས་པའང་ཆོགས་སྤྱིད་པ་གཉིས་ནི་
 འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་། རང་རྒྱལ་གསུམ་
 ཀའི་ཡང་སྤིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་བསྟེན་པས་ན་དེ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱུན་པ་མི་འཐད་སྟུང་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་འགལ་
 ལོ། །དེ་གསུམ་དང་པོ་ནས་ང་རྒྱས་ཅན་ཡིན་པས་ཞེས་ཡིག་ཆར་གསུངས་པའི་ཆོག་གི་
 རྒྱས་པ་ལ་དཔག་ནས་དེ་གསུམ་པོ་ཆགས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་གཉེན་པོར་མི་སྤྱུག་དང་། གཉི་
 ལྷག་གི་གཉེན་པོར་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིང་སྤིད་
 པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྤོབ་དཔོན་ལ་བསྟེན་མི་བསྟེན་སྐབས་འདིའི་དོགས་ལྷལ་འདྲ་བ་ཡིན་མིན་
 ཀྱང་དབྱུང་བུ་མང་ངོ་། །གཞན་ཡང་། རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆོགས་མཆན་ཉིད་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཆོགས་གཉིས་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་ཆོགས་དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་
 མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་རིགས་པས་གཞོད། ཏྲགས་དེར་ཐལ། དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཆོགས་བསགས་པའི་ལག་རྗེས་ལ་ལ་མཆན་དཔེ་སོགས་ཆ་འདྲ་
 བ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱུང་མཐའ་ཆེན་མོ་༼ ༣༠༦ ༽ལས། རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་ལྷན་ས་
 ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོགས་བསགས་པའི་ལག་རྗེས་གཙུག་ཏོར་

སོགས་མཆན་དཔེ་ཆ་འདྲ་འབྱུང་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོགས་
 མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོགས་ཡིན་པས་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོགས་པལ་བ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤེར་བྱིན་པལ་བ་ཡིན་ན། ཤེར་བྱིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་པལ་བ་ཡིན་ན། མི་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། པར་བྱིན་མཆན་
 རྒྱ་༡༠ ་ཡས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྱབ་མཆན་པལ་དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་རྒྱ་༣༠ ་ཡས། དེ་མེད་
 པ་དག་ཆོགས་བཏགས་པ་བའམ་པལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་
 མ་ཆང་བ་ནི་ཆོགས་པལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཙུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྩེས་མཆན་དཔེ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་རྒྱ་༣༡ ་ཡས། ཉན་རང་
 ལ་ཆོགས་མཆན་ཉིད་པ་མེད་དེ། ཉན་རང་མི་སྒྲོབ་པ་ལ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྩེས་མཆན་
 དཔེ་མེད་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་ཅི་ཡིན་པར་སྒྲིམ་
 རྒྱ་༣ ་ཡས། རང་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་བཏགས་སམ་པལ། །བསྐྱལ་བ་རྒྱུད་ཆོགས་
 མེད་མཆན་བཟང་ཆ་ཡང་ཅི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རིགས་
 ཅན་གྱི་དབང་རྣམས་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པས་
 ཁྱབ་སྟེ། དེ་དབང་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་རྒྱ་༤༦ ་
 ལས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ་
 དགོས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ངེས་པ་མེད་ལ།
 ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་པོས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
 མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཤུ་རི་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། ཤེན་ཏུ་དབང་རྣམས་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་རྒྱ་༣༣ ་ཡས། རྟོག་གི་འབར་

བ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་གང་དག་དབང་པོ་རྣམས་པོ་དང་ལྷན་དུ་བྱིན་ནའང་དམན་པའི་
 བྱུང་བར་འདོད་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཏེ།
 ཞེས་དང་། ཉི་ཁྱི་སྒྲུང་བ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པར་ཡིག་ཆར་༼ ༡༡ ༽ དངས་པ་ལྟར་རོ། ། ཅ་
 བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཉམས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱ་
 རྟེ། སྟོང་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ཤིང་རྟག་པར་ཡང་། ། འབྲས་བུ་འབྱེན་པས་
 མི་བད་འཕེལ་བར་འགྱུར། ། ཞེས་དང་། མདོ་སྟུང་བ་ལས། དེ་ཉིད་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
 མཆོག་གིས་ཡོངས་བྱིན་ན། མི་ཉམས་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་
 དམན་དུ་ལྷུང་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༡༡ ༽ ལས། ལྷ་རིའི་བྱ་དབང་པོ་རྣམས་ཡང་མོས་
 བ་དམན་པས་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེས་ན། དེ་
 དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཐེག་དམན་ལྷ་རིའི་བྱའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་དེ་ཉམས་སམ།
 ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་དུ་ཉམས། དང་པོ་ལྟར་ན་དག་བཅོམ་
 རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར་སྟེ། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
 སྟོང་འཇུག་དང་། མདོ་སྟུང་བ་ལས་སྟར་དངས་པ་ལྟར་དབང་རྣམས་བྱང་སེམས་ཉམས་པ་
 མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་སྟོམ་༼ ༣ ༽ ལས། ཉི་རྒྱལ་རྣམས་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་
 ཉམས་པ་དགལ། ། ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ཆེས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་། ཅེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ནོ། ། ཡང་ན། ལྷུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ཉན་ཐོས་ཡིན་ནམ། བྱང་
 སེམས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་རིའི་བྱ་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༡༡ ༽

ལས། ལེགས་ལྡན་གྱིས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆ་བྱད་འཛིན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་
བརྗོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལྷུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་
སུ་འགྱུར་བའི་ལྷུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོན་བཅེགས་ལས། ཉན་
ཐོས་ནི་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ལྷུང་སྟོན་པར་མི་
མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་ལྷུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་
པར་ཐལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དེ་སྟོན་སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་འཛིག་ཏེན་རྣམ་པར་
བརྒྱན་པར་ཞེས་བྱ་བའི་བསྐྱལ་བའི་དུས་སུ་ཆུ་ལ་བྲིམས་ཆངས་བར་སྟོད་པར་སྟོད་པ་དང་
སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་མཆོད་པ་སྒྲ་ཆོགས་ལུལ་བ་དང་བསྟན་བཀྱར་བ་བྱས་ཀྱང་ལྷུང་མ་
བསྟན་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐར་མདོ་ལས། རྒྱལ་བ་དེ་དག་གིས་ང་ལ་ལྷུང་མ་
བསྟན་ཏེ། སྒྲིམ་པ་མཐོས་སོ་ཅོག་འཛིག་པ་དང་། ཉམས་པ་དང་ཉམས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
སྐབ་བྱེད་བཀོད་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དྲི་བ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་པ་གཅིག་ངེས་དོན་གྱུབ་པ་ལ་དགོངས་གཞི་བདུན་ལ་དགོངས་
པའི་གྲུབ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་གསེར་བྱེད་སྐབས་གཉིས་པ་༼ ༡ ༽ ལས། ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་
སོགས་པ་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་
བྱངས་ཞེ་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་དང་བདག་མེད་གྲོལ་བ་རྣམས། །མཆོངས་ཕྱིར་
རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་སྐྱལ་བའི་ཕྱིར། །མཐར་ཐུག་ཕྱིར་ན་ཐེག་
གཅིག་ཉིད། །ཅེས་པ་འདིའི་སྟོན་ནས་འགལ་བ་སྟོང་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
གསུངས་པ་ནི་དགོངས་གཞི་བདུན་པོ་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཡིན་ཏེ། བདུན་ནི་བསྟོད་བྱའི་

ཐེག་པ་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཐ་དད་མེད་པར་མཚུངས་པ་
 དང་། བཞོད་པ་པོའི་ཐེག་པ་གང་ཟག་གསུམ་བདག་མེད་པར་མཚུངས་པ་དང་གང་གི་ཆེད་
 དུ་བཞོད་པའི་ཐེག་པ་འབྲས་བུ་ནམ་གྲོལ་ནམས་མཚུངས་པ་དང་། རིགས་ཐ་དད་པར་
 མཚུངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་མ་ངེས་པ་ནམས་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་
 པར་འགྱུར་བས་རིགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱང་ལམ་གཅིག་དུ་ཞུགས་པ་དང་། བསམ་པ་
 གཉིས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ས་དང་པོ་བ་ནས་བདག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རང་
 བཞིན་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉམས་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་བརྟེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་
 ངེས་པ་ཁ་ཅིག་རེ་ཞིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྦྱོད་པ་ན་དེ་བཏང་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
 ལ་ཞུགས་ཏེ་དེའི་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྦྱོན་བདག་གིས་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་སྤྱད་པས་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དམ་ཚེས་བད་དཀར་
 ལས། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་ལྔ་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་གི་འོག་དུ་གཅིག་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་འབྱུང་བ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་སྟེ། ཞེས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་
 པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་གསུངས་པས་དབྱུད་དགོས་པར་སྒྲུལ་ལས། བད་དཀར་གསུམ་གྱི་
 མདོ་སྟེར་ཉན་ཐོས་ནམས། །ལུང་བསྟན་དགོངས་གཞི་བདུན་གཞི་བདུན་དང་རིགས་
 དགོངས་དབྱུད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་ལྷ་རིའི་བུ་དང་བྱང་
 སེམས་ལྷ་རིའི་བུ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་པར་བྱེན་མཆན་༼ ༡༠ ༽ལས། འདིར་བཤད་པའི་
 ལྷ་རིའི་བུ་ནི་མཆོག་ཟུང་ཡ་གྲུལ་གྱི་ལྷ་རིའི་བུ་མིན་ལ། དེའི་མིང་ཅན་ཞིག་གོ་ཞེས་
 མཁས་པ་ནམས་ལ་རྒྱང་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་། མདོ་དེ་ཉིད་ལས་ལྷ་རིའི་བུ་སྦྱོད་མ་འོང་དུས་སུ་
 བློ་བཟང་བའི་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །བརྒྱ་འོད་ཅེས་བྱ་བ་ཀུན་དུ་སྤྲུལ། །
 ཞེས་སོགས་ནམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ནས་སྦྱིར་གྱི་ལྷ་རིའི་བུ་ཆང་རྒྱ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་

བློ་ལྟ་ལ། མདོ་སྡེ་གི་འདི་དག་གསུངས་པ་ཐ་དད་པའི་ཆོད་མི་སྤང་བས་ཆོས་མི་སྤྲོ་བས་
 དཔྱད་ཅིག་ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྷ་རིའི་བྱ་ཉན་ཐོས་ཡིན་མིན་བསམ་དགོས། དབུ་མའི་
 ཟེན་གྱིས་ལས། ལྷ་རིའི་བྱ་དང་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དང་རྒྱན་ཞུགས་
 གིས་བྱུང་ལ། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་ལྷ་རིའི་བྱ་ཉན་ཐོས་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་བྱུང་བར་
 མ་བཤད་ལ། སྤྲོ་བས་དང་པོར་ཀུན་དགའ་བོ་དེ་རྒྱན་ཞུགས་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་བྱུང་བ་
 མ་བཤད་ལ། དྲང་ངེས་དཀའ་འབྱེད་ལ་ལྟར་ན། ཀུན་དགའ་བོ་བྱང་སེམས་གཅིག་དང་སྤྲོ་བ་
 བ་གཅིག་ཉན་ཐོས་མཆོན་ཉིད་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པར་སྒྲོན་གསལ་དང་། ཐུབ་བསྟན་གྱི་
 དོར་བློ་ལྟ་ནས་གསུངས་པས་ཟེན་གྱིས་དེ་དང་ཅུང་ཟད་མི་མཐུན་པས་བརྟག་དགོས་སོ། །
 འགྲུར་བྱུག་གི་སྒྲོར་རོ། །

༡ འབྲུངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོར།

མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱལ་བའི་སྤྲོ་བ་དང་རྒྱལ་སྤྲོ་བ་གཉིས་ལ་ཐུ་
 བཞི་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་སྤྲོ་བ་ཡིན་ལ་རྒྱལ་སྤྲོ་བ་མིན་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ལ་
 རྒྱལ་བའི་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཐུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད། གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིད་
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དབུ་མ་སྤྲོ་བ་པོ་ལས། རྒྱལ་བའི་གསུངས་ལས་སྤྲོ་བའི་ཉན་ཐོས་དག་
 བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་སྤྲོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད་ན། མ་བྱུང་།
 ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིད་ གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དབུ་མ་སྤྲོ་བ་པོ་ལས། རྒྱལ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་
 ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བའི་སྤྲོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་སྤྲོ་བ་
 ཡིན་པའི་བྱིད་ན་མ་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། རྒྱལ་བས་གདམས་པ་

ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དེ་གཉིས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གང་ཞིག་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱང་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཡིག་
 ཆ་༼ ༡༩ ༽ལས། ལྷ་རྩལ་ཉན་རང་རྣམས་ཐུབ་དབང་ལས་འབྲུངས་པར་མ་ཟད་བྱང་
 སེམས་རྣམས་གྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདམས་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པས་ན་རྒྱལ་
 བའི་སྤྲུལ་ཞེས་བརྗོད་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བྱའི་པ་ནི་བྱ་དེ་ལས་སྐྱེ་མི་
 རིགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་
 ཐལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐུབ་སྟེ། དེ་དེའི་འཛིག་བྱེད་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༢༠ ༽ལས། དེའི་སྟོབ་མ་དང་གསུངས་ལས་སྐྱེས་
 པ་ལ་བྱུངས་སྤྲུལ་གྱི་ཐ་སྟོན་ཡོད་ཅིང་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞེས་པ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྟོ་
 རས་འཛིག་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་སྟེ། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 གཉིས་ལ་ཐུབ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེད་པར་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་
 གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་བཅུ་
 རྟག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༢༡ ༽ལས། རྒྱལ་སྤྲུལ་དང་རྒྱལ་སྤྲུལ་ལ་བྱེད་པར་མེད་
 དེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེ། །སྟོ་ལྷན་ཉིད་དང་གསལ་
 བའི་མཆོག་། རྒྱལ་སྤྲུལ་རྒྱལ་བའི་གཞི་དང་ནི། རྒྱལ་བྱེད་རྒྱལ་བའི་སྤྱ་བྱ་དང་། ཞེས་
 སོགས་རྣམས་གྲངས་ཡིན་གྱང་། ཞེས་གསུངས་པས་སྟོམ་པ་ལས། ཁ་ཅིག་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་
 དང་རྒྱལ་སྤྲུལ་བྱེ། །མདོ་རྒྱན་བྱང་སེམས་རྣམ་གྲངས་བཅུ་རྟག་བཤད། རྟེན་གསུངས་
 པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན། རྒྱལ་བའི་གསུངས་ལས་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་
 ཡིན་པས་ཐུབ་པར་ཐལ། རྒྱལ་སྤྲུལ་སྤྱ་འཛིག་བྱེད་བཞིའི་ནང་ནས་གསུངས་ལས་སྐྱེས་པ་
 བདེན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༢༢ ༽ལས། གསུངས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྲུལ་སྤྱ་བཞག་ཆོག་

བ་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་དང་། ཡང་ཡིག་ཆ་༼ ༡༣ ༽ལས། སྒར་ལྷ་རྩ་རང་རྣམས་ཐུབ་
 དབང་ལས་འབྱུངས་པར་མ་ཟད་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདམས་པ་ཉི་
 བར་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པས་ན་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཞེས་བརྗོད་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདྲོད་ན། རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་ཉན་རང་ཚོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། ཡིག་ཆ་༼ ༡༣ ༽ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ཀྱང་། ཞེས་པས་ཉན་རང་འབྱུངས་པར་མ་ཟད་ཅེས་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ། འདྲོད་ན། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤ ༽ལས། རྒྱལ་སྤྲས་ཞེས་པ་ཀུན་རྗོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་བརྟག་དགོས། གཞན་ཡང་།
 སྟོན་པ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། སྟོན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་
 ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྟོན་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྟོན་པའི་ཉར་ལེན་ཡིན་པས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པ་ཡིན་ན། རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་བྱང་སེམས་ཉར་ལེན་བྱེད་པ་ལས་འབྱུངས་
 པས་ཐུབ་པར་དཔེའི་བཀོད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉི། ཡིག་ཆ་༼ ༡༥ ༽ལས། སངས་རྒྱས་
 རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ཞེས་པ་ལ་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པས་
 ཉར་ལེན་བྱེད་པ་དང་། རང་དང་རྒྱད་ཐ་དད་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་སྟོན་དུ་སོང་བ་
 ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དེ་བྲམ་ཟེ་སྤུ་སྒྲིང་བྱེད་དང་།
 རྒྱལ་བོ་རབ་གསལ་དང་། ང་ལས་ཀྱི་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་རིམ་
 ཀྱིས་བརྒྱད་ནས་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བར་ཕྱིན་
 མཐའ་དཔྱད་༼ ༡༥ ༽ལས། རྒྱ་སྐབས་དང་འབྲས་སྐབས་འགལ་བར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་

རྒྱ་སྐབས་དང་དེའི་འབྲས་སྐབས་འགའ་བའི་ཕྱིན་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཐུབ་པ་
 ཆོས་ཅན། རྒྱ་སྐབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་སྒྲུབ་
 བྱེད་དང་དང་ལས་རྒྱའི་འབྲས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་དང་ལས་རྒྱ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་འཁོར་བསྐྱར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་ཕྱིན་ཡིག་ཆ་༼ ༣༡ ༽ལས། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དང་ལས་རྒྱ་བྱུང་མ་
 ཐག་གི་དུས་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་སྐྱར་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ལས་སྤྱི་མ་
 ཐག་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས། འདོད་ན། གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཡབ་སྐུ་
 ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་གསུང་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། སྤྱོད་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་འབྱུང་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆ་༼ ༣༢ ༽ལས་
 གྲུང་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་དོ། །མཛོད་ལས། དང་ལས་རྒྱ་དང་མཛོད་ལྟ་བུ་འཁོར་བསྐྱར། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་
 བ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱེད་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་
 རི་སྟོང་ཅིག །མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བུ་ནི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 བྱེད་མེད་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མེད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 འཁོར་སྐྱར་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུད་
 གཅིག་པའི་དང་ལས་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། འཁོར་སྐྱར་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲབ་ཏེ། དང་ལས་རྒྱས་དེ་འཁོར་སྐྱར་གྱི་ཐོབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་སྐར་བྱངས་ཟིན་ཏོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལ་བོ་དགོ་ལྟ་བུ་དང་གསེར་གྱི་འཁོར་སྐྱར་སོགས་
 དཔེའི་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་ས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པས་དབྱེད། མ་ཁྲབ་མཆོམས་

ལ། དེར་ཐལ། འཁོར་སྐྱར་གྱི་དགག་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་ཡིག་
 ཆར་༼ ༤༩ ༽། འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱེད་ལས་ཆོས་མཚུངས་པའི་རྣམ་
 དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་ཡོད་ན་
 བྱེད་ཡོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། བྱེད་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བསྐྱར་
 མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བསྐྱར་
 གྱི་འཁོར་ལོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་མེད་
 པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། སངས་འཕགས་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ས་དང་པོ་སོགས་གྱི་འཁོར་
 བསྐྱར་སོགས་ཡོད་པས་དེ་སྐྱར་ལྟར་བརྗོད་ན་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཡོད་པར་
 ཏ་ཅང་ཐལ་བར་གྱུར་བས་དབྱེད། ཡང་ན། ད་ལས་རྒྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་ཟེར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བསྐྱལ་བ་དཔག་མེད་པའི་སྤྲོན་རྣམས་
 སངས་རྒྱས་ཟེར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཕྱིན་ཡི་ཆ་༼ ༥༠ ༽ལས། དཔེར་ན་རྒྱས་པོ་
 གཞོན་རུ་དོན་གྲུབ་མན་ཆད་བྱང་སེམས་དང་གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་བསྟན་ཀྱང་། གནས་
 ཆོད་ལ་ཡབ་སྐུ་མཇུག་པའི་མདོ་ལྟར་བསྐྱལ་བ་དཔག་མེད་གྱི་སྤྲོན་རྒྱལ་བ་དཔང་པོའི་
 ཏོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་རྗེ་མཚུན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་གྱི་ཚུལ་བསྟན་པ་
 ཡང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་ཐུན་
 མོང་ཅེས་ཡིན་པར་སྤྲོས་པ་ལས། བྲམ་ཟེ་སྤང་བྱེད་འོད་ལྡན་ང་ལས་རུ། །དབུ་པར་བྱང་
 སེམས་ཉིད་གསུངས་ཐུན་མོང་ཅེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །གཞན་ཡང་། སངས་
 རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་པས་

བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྲུངས་
 པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༧ ༽ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་
 འབྲུངས་ཞེས་པ་ལ་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་དང་།
 རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་འདྲོད་ན་
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ལས་འབྲུངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
 དེ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཐའ་བ་ལས་འབྲུངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ།
 འདྲོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རྒྱ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཐོབ་པར་སངས་རྒྱས་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ་བས་གཞོད། འདྲོད་ན། སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་རི་བོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
 སྤྱལ་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་ཤིང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱོད་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་སྐབས་བརྒྱད་པའི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༨ ༽ལས།
 གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་རི་བོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ར་
 བྱ་དང་སྤྱོད་ཤིང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱོད་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་དགོན་པ་
 སྤོན་ཤིང་ཆེན་པོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་
 དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཐའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་འོག་
 མིན་ཏེན་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རྒྱ་མཐའ་བ་ལ་འོག་མིན་ཏེན་ཅན་གྱིས་བྱུང་
 པར་བརྒྱད་པའི་ཡིག་ཆར་གསལ་བར་ལན་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་མཚམས་
 ལ་དེར་ཐལ། ཁམས་གསུམ་གང་གི་ཏེན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་ནས་སེམས་ཅན་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་ཆེད་དུ་

སྒོད་གྱི་མཐའ་ཡས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ་རབ་འབྱམས་སྒོན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ།
 འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རི་བོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ་དེ་ཁམས་གསུམ་གང་གི་འང་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷས་སྦྱིན་དང་མཆོད་སྦྱིན་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱད་གཅིག་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་མེད་སྤར་གྱི་ཁུབ་པ་ལ་དབྱད། གཞན་ཡང་རང་དང་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་
 བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་འབྱུངས་པའི་རྒྱལ་བ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། དེ་
 བྱིད་བྱིད་རང་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡིག་ཆར་བཤད་པའི་ཁུབ་པ་གཉིས་དང་འགལ།
 མ་ཡིན་ན། བྱིད་གྱི་ཡིན་པ་མེད་ལ་དེས་ན་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཆོས་ཅན་སོགས་འཕེན། དེ་བ་
 གཉིས་པ་སྤར་ན། རང་དང་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་རྒྱན་མཐའ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན་རང་དང་
 རྒྱད་ཐ་དད་པའི་བྱང་སེམས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་དང་རྒྱད་ཐ་
 དད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་དང་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་
 ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པའི་སྟོང་རྗེ་དེ་རང་
 དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་སོ། །ལ་ལ། སྤར་གྱི་དེ་དག་
 ཡོད་ཟེར་ན། རང་དང་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་རྒྱན་མཐའ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་མཐའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་
 སྤར་འགྱུར་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་
 བར་འགྱུར་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྒྱལ་བའི་རྣམས་
 རྒྱན་སྤར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་རྣམས་རྒྱན་མིན་པའི་གང་ཟག་
 རྒྱལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམས་རྒྱན་མིན་
 པའི་ཤེས་པ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འགྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་ཤེས་མིན་པའི་

ནམ་ཤེས་ཀྱི། ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་གྲུབ། ཁྱེས་གསུངས་སོ། མ་ཁྱབ་མཆམས་
 ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་འབྲུངས་པའི་རྒྱལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 ན། ཡིག་ཆ་དང་འགལ་དོགས་སོ། གཞན་ཡང་། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལས་
 འབྲུངས་ན། བྱང་སེམས་ལས་འབྲུངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་
 པའི་རྒྱལ་བ་ལས་འབྲུངས་ན། རྒྱལ་བ་ལས་འབྲུངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་
 གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་ན། རྒྱལ་བའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་ན། རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་འདུས་བྱས་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། འོ་ན་
 དེ་དག་ལ་འདོད་ན། རྒྱལ་བ་དང་། བྱང་སེམས་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པའི་སེམས་དཔའ་
 དང་ལྷ་རིའི་བྱ་དང་། རྒྱ་དང་། རིམ་བཞིན་ཡིག་ཆའི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ཁེགས་དགོས་པས་
 དོགས། གཞན་ཡང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱལ་
 པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྒྱལ་བ་ཡིན་ན། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་འབྲུངས་པའི་ཁྱབ་པར་ཡིག་ཆའི་ལུང་བྲངས་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདོད་ན། རྒྱལ་བའི་གདུལ་བྱའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བ་དང་
 དུས་མཉམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་ཏྲགས་ཡིག་ཆ་༼ ༣༦ ༽ལས་
 སོ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་
 པའི་རྒྱལ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཅན་དང་འགལ་ལོ། མ་ཁྱབ་ཟེར་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱལ་བའི་རྣམ་རྒྱན་སྣ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་བའི་
 རྣམ་རྒྱན་སྣ་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་མཆན་ཉིད་

དང་འགལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་རྒྱལ་བར་འགྱུར་ངེས་ཡིན་
 གྱི། རྒྱལ་བར་འགྱུར་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སྒར་བྱངས་པའི་
 རྣམ་འགྲེལ་དང་འགལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་སངས་རྒྱས་
 འགྱུར་ངེས་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བར་དབྱུང་དགོས་
 པར་སྒྲོམ་ཕྱལས། རྒྱལ་དང་དུས་མཉམ་བྱང་སེམས་རྒྱད་གཞན་ཏེ། །རྒྱལ་བ་དེ་དང་རྒྱད་
 གཉིས་གང་ཡང་མིན། །དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་རྣམས་རྒྱ་སྒྲ་ཕྱིས་དབྱུང། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་
 ལོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱད་གཅིག་དང་། རྒྱད་ཐ་དད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལ་
 ལྟོས་ནས་རྒྱད་གཅིག་གང་ཞིག་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་
 ན། དེ་གཉིས་ལྟོས་སའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པ་མ་གཏོགས་སྒྱིར་འཛོག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། གཟུགས་ཀྱི་ས་དེ་རང་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་ས་དང་། འདོད་པ་ལ་ལྟོས་
 ནས་གོང་ས་ཡིན། གཟུགས་མེད་ལ་ལྟོས་ན་འོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཟུགས་
 ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། བ་རི་དང་ཚུ་རི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 ན། རིང་ཐུང་དང་། དག་གཉིན་དང་། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཏ་
 ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པས་འཕྲུལ་དགོས་པར་སྒྲོམ་ཕྱལས། རྒྱད་གཅིག་ཐ་དད་ཚུལ་གྱིས་
 རིགས་པས་འཕྲུལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལོ། །འབྲུངས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོར་རྣམས་སོ། །

༥ འདི་བསྟན་ཆོས་གསུམ་སྤྱི་འཛིན་གྱི་སྒྲོར།

མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་བརྗོད་པའི་གནས་ལ་དོགས་པ་

འགོད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྤྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཕུན་ཆོག་གས་ཡིན་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
 ཟེན་པའི་དགེ་ཅུ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྤྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་བསམ་སྒྲོར་ཕུན་ཆོག་གས་
 གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་དགེ་ཅུ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་ཟེན་པའི་དགེ་ཅུ་ཡིན་ན། སྤྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་
 པའི་རྒྱར་མི་རུང་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་གྱི་གཙུག་པོ་རྣམ་གསུམ་ལས། དེས་འབྱུང་
 དེ་ཡང་རྣམ་དག་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས། ཟེན་པ་མེད་ན་སྤྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། ཕུན་ཆོག་གས་
 པའི་བའི་རྒྱ་རུ་མི་འགྱུར་བས། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༼ ༡༥༧ ༽ལས། འདི་ལ་
 འབད་ནས་བཅོས་མ་མིན་པ་ཞིག་སྤྱི་རྒྱ་བྱུང་ན་དེས་ཟེན་པའི་བྱ་རྒྱ་ལ་ཟན་ཅུང་ཟད་ཅིག་
 ཟེན་པ་འང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོ་ཡི། དེ་མེད་ན་སྒྲོང་གསུམ་རིན་
 པོ་ཆེས་བཀའ་སྟེ་ཟེན་གྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་པར་མི་ཆུད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་
 བསམ་སྒྲོར་ཕུན་ཆོག་གས་གང་རུང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཁྲབ་
 པར་བཤད་པས་གྱང་གྲུབ་པར་ལེ་འུ་གཉིས་པའི་ཡིག་ཆར་སྟོལ། །འོ་ན་འདོད་ན། ཅ་ཤེའི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་སྒྲོང་ཉིད་ཉོག་གས་མ་ཐག་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སྤྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱའི་གཙུག་པོར་
 གྱུར་པའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། གྱུང་ཐང་རིན་པོ་
 ཆེས་མཛད་པའི་ལམ་གཙུག་པོའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེས་ན་རྒྱ་བསམ་སྒྲོར་ཕུན་ཆོག་གས་ཞེས་
 པའི་ཕུན་ཆོག་གས་དང་། རྣམ་དག་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པའི་རྣམ་དག་དང་། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་
 པར་ཅན་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཐུན་པར་བཤད་དགོས། །ཞེས་གསུངས་
 ལོ། །མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྤྲོ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱའི་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་
 ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆོས་སྒྲིལ་ལག་རྗེས་མཐར་ཐུག་

གཙོ་བོར་འཛོག་བྱེད་གི་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡེ་ཤེས་གི་
 ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་༼ ༡༩ ༽ལས། དེ་ཆོས་སྐྱའི་ལག་རྒྱུ་
 མཐར་ཐུག་གཙོ་བོར་འཛོག་བྱེད་གི་ཤེས་རབ་གི་ཆ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 སྟེ། དེ་ཡེ་ཤེས་གི་ཆོགས་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྱབ་མཆམས་
 ལ་ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་རྒྱུད་གི་དེ་གཉིས་ཆོགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
 གི་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གི་ཆོགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེའི་རྒྱུད་གི་གཞན་
 དོན་ཁྱར་ཁྱེར་གི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་བསོད་ནམས་གི་
 ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ན་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་གི་
 རྒྱ་ཐུན་ཆོགས་དང་། ཆོགས་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་བཤད་ལ། དེས་ན་ལེ་འུ་གཉིས་པ་
 སོགས་དང་མི་མཐུན་པས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྩ་ཤེའི་ཆེད་དུ་བྱ་
 པའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་གིས་ཟིན་པའི་
 དགོ་རྩ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་མ་ཁྱབ་ན། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་གིས་
 ཟིན་པའི་དགོ་རྩ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལ་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཕྱི་བར་
 ལམ་གོང་མ་གོང་མས་ཟིན་པའི་ལམ་འོག་མ་འོག་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་སྟོ། །མ་གྲུབ་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཉིས་མེད་གི་སྟོ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིགས་ངེས་དབང་རྣམས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༠ ༽ལས། འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་གི་གོ་རིམ་ཡོད་དེ།
 དབང་རྣམས་གིས་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཉིས་མེད་གི་སྟོ་དང་སྟོང་
 རྗེ་ཆེན་པོ་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་རིམ་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ་ཐེག་ཆེན་གི་རིགས་
 ཅན་དབང་རྣམས་དེ་མང་དུ་ཐོས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ལ་ཐུག་

གི་བར་ཤེས་ནས། དེ་སྤྱིང་རུས་མི་རུས་ལེགས་པར་དབྱུང་བས་མ་རིག་པ་ཞེན་ཡུལ་མེད་
བའི་ལོག་ཤེས་སྤྱིང་རུས་སུ་མཐོང་བ་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལོ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༡ ༽ལས། རྟོན་གཙོད་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་
དང་། ཅ་ཤེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པ་གསུམ་རེ་
རེ་ནས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་
ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་བ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་
ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། གདུལ་བྱ་དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། གཞུང་དེ་གསུམ་ཀྱི་
དོན་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་མ་བཤད་པར་རྟོགས་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་བཤད་དགོས་པར་
མ་བཤད་ཆོལ་བའི་ཚོད་ལྷ་མ་བྱས་པར་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་སྤྱིར། རྟགས་སོང་། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། འགྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་གཞུང་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་དེའི་དོན་རྟོགས་རུས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་
བ་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། དེ་འདྲའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་དེ་སྤྱིར་སེམས་
སྐྱེད་ཀྱིས་མ་བེན་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བེན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད་མེད་བྱང་ཚུབ་
ཀྱི་རྒྱ་ཕུན་ཆོག་གས་དང་མི་འགལ་ལོ་བེར་ན། འོ་ན་དེ་འདྲའི་དབང་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་
ཐག་པ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་བེན་པའི་དགེ་བ་རྒྱད་
ཕུན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་ཁས། དབང་རྣམས་ཀྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པའི་གོ་རིམ་དང་འགལ་
ལོ། །དེ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་བེན་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་ན་ཡང་ཁེགས་དགོས། ལ་ལ་སྤྱོད་མེད་དེ།
སྤྱིར་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་བེན་པའི་རྒྱ་ཕུན་ཆོག་གས་ཡིན་ཀྱང་འདིར་བསྟན་སྟོང་རྗེ་ས་བེན་པ་མ་
ཡིན་ལ། དེས་ན་གོ་རིམ་དང་འགལ་བ་མེད་དོ་བེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
རིགས་ངེས་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཡིན་ན། འདིར་བསྟན་སྟོང་རྗེ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་

བྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་འཇུག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་མེད་
 ཀྱི་སྒྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྙིང་རྩེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། འདིར་བསྟན་གཙུག་པོ་
 ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༣༩ ༽ལས། འདིར་བསྟན་གཙུག་པོ་ཡང་དབང་རྣམས་ཀྱི་
 ཡིན་ཡང་། དབང་རྒྱལ་ལ་པན་གདགས་པའི་ཆེད་དུ་སྙིང་རྩེ་དང་པོའི་ཤུགས་བསྟན་འགྲེལ་
 བའི་ཆོག་ཟེན་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། སྐབས་བཞི་པའི་ཡིག་ཆར། རྒྱུད་ཀྱི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གཙུག་པོ་པོར་
 བྱས་ལ་དབང་རྒྱལ་དང་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱིས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ཞར་ལ་བསྟན་པར་
 བཤད་པས་ཀྱང་གྲུབ། ཡང་བཞི་པའི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༥ ༽ལས། དབུ་མ་རྒྱུད་ལས། ཡང་དག་
 ཞེས་ཆོལ་སྟོན་བཏང་སྟེ། །དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་འགྱུར་ནས། །ཞེས་པའི་སྟོན་གྱི་དོན་
 གཅིག་མེད་པར་ཐལ། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་སྟོན་དུའང་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་
 སྙིང་ཉིད་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟགས་ཁས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །
 ཡང་དོན་དེ་ལ་མཁས་པས། དེ་འདྲའི་སྙིང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་
 ཐོབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རིགས་
 སད་པའི་རྟགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱུད་ལས། སྟོར་བའི་སྟོན་དུ་སྙིང་རྩེ་དང་། །
 མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། །དག་ལ་ཡང་དག་སྟོད་པ་ནི། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཞེས་
 པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་ཞེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཅ་ཞེ་དེ་ཐེག་
 ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་སྟར་བསྐྱབས་ཟེན། ཡང་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་སྙིང་རྩེ་དེ་ཆོས་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བའི་
 རྒྱུའི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཡིག་ཆ་༼ ༣༩ ༽ལས། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་སྙིང་རྩེ་ལ་ཐོག་

མར་བསྟོན་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤྱི་ལོ་སྟོན་ལྟར་ཉན་རང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 རྩ་བ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཆོས་ཕྱི་མ་སེམས་བསྐྱེད་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་
 བའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། རྒྱ་མཆན་ནི། ཡིག་ཆ་ ༡༣༩ གྲུབ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་འགྲེལ་བས་བཤད་ཀྱང་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བར་འགྱུར་ཚུལ་མི་
 ཉོགས་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ལྟར་ཆོས་གསུམ་ལས་བྱང་སེམས་དབང་རྣམས་ཐོག་མར་ཁྱེད་སྟེང་ས་
 ཚུལ་བཤད་པས་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་གོ་བསྒྲིག་ནས་སྤྱི་བར་ལྷགས་
 ལ་གོ་བྱས་པའི་བྱིར། གོ་བྱས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ལམ་མ་
 ཞུགས་དེ་སྤྱི་ལོ་སྟོན་ཆེན་པོས་ཡིད་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 ལས་བསྐྱེད་ན་དང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ན་སྟུང་བ་ཡང་ཡང་འགྱུར་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་བས་དབྱེད་དགོས་པར་སྟོན་ ༡༣ གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་ལོ་སྟོན་གཞན་གཉིས་རྩ་བར་འགྱུར་རྣམས་
 རྩལ་དབྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །གཞན་ཡང་། འདིར་བསྟན་སྤྱི་ལོ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡིན་
 བ། སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་སྤྱུག་བསྐྱེད་མ་ལུས་པ་ལས་སྒྲིབ་པར་འདོད་པས་བྱུང་བར་
 ཐལ། ཡིག་ ༡༣༡ གྲུབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་དེ་ལ་དེ་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། འདོད་
 བ། སངས་རྒྱས་སའི་འདིར་སྟན་སྤྱི་ལོ་སྟོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་
 ཆ་ལས། དེ་འདྲའི་འདིར་བསྟན་བཅེ་བ་དེ་འདིར་བསྟན་སྤྱི་ལོ་སྟོན་ཆེན་པོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་
 བ་སྤྱར་བཤད་ཟིན། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
 དུ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་དེ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལས་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཉོགས་ཁས། མ་བྱུང་ན། སངས་འཕགས་ཀྱང་སྤྱི་ལོ་སྟོན་ཆེན་པོའི་དམིགས་ལྷུལ་དུ་འོང་བར་ཐལ་ལོ། །

མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བཅས་པས་ཁྲབ་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ་གཉིས་པའི་ཡིག་༼ ༡༥ ༽ཆ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པོས་གཞོན་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱན་མཐའ་བས་སྒྲིབ་བ་སྤངས་དགོས་པའི་བྱིར། འོ་ན།
 སེམས་ཅན་ཡིན་ན། སྒྲིབ་བ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པས་གཞོད། མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་འདོད་ན། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་
 ཅན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྤྱག་བསྐྱལ་སྤངས་པའི་སེམས་ཅན་དང་།
 སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཐར་པའི་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ནས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་ལྷག་མེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། པར་བྱིན་ཡིག་ཆ་
 ༼ ༢༢ ༽ལས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་འཇུག་ཤེས་ལ་ཡུལ་རྒྱག་གང་རུང་རང་ངོས་
 ནས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་སྒྲོ་མདོན་གྱུར་བ་དང་བཅས་པའི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་བཅས་མྱང་
 འདས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ་ཉན་རང་དབང་བཅོམ་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་
 འདས་གཉིས་ཡོད། འཇུག་ཤེས་རྒྱག་གང་ལའང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་མེད་པའི་
 མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་དང་བཅས་པའི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གཉིས་ཀས་ཐོག་མར་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་མདོན་དུ་བྱས་ནས་རྗེས་
 ཐོབ་ཏུ་ལངས་བ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་མདོན་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་ཏེ།
 རིགས་པ་རྒྱག་ཏུ་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་ལས་གྱུར། གང་སྤྱག་བསྐྱལ་
 འདི་ངེས་པར་སྤངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས། ཡང་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། སོ་སྟེ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེའི་བྱིར། དེ་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སོ་

སྤྱི་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ངེས་འབྱུང་
 རྣམ་དག་སྤྱི་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འདོད་ན། ཉན་ཆོགས་ལམ་པ་སྤྱི་པ་བྱ་
 འབྲིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་འཕྲུག་ནོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་
 བསྐྱེད་དང་བྲལ་ན་སྟུང་པའི་སྤྱི་ལོ་སྟོན་དང་། བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟུང་པའི་སྤྱི་ལོ་སྟོན་དང་། བྲལ་
 བར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སྤྱི་ལོ་སྟོན་གསུམ་ཀ་ཡིན་ནམ། མིན། སྤྱི་ལོ་སྟོན་ན། དེ་ཆོས་ཅན་དེ་གསུམ་
 ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རྣམ་ཅན་གྱི་བཅེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་
 ན། སྤྱི་ལོ་སྟོན་གསུམ་སྤྱི་ལོ་སྟོན་གྱི་པར་ཕྱིར་ཡིག་ཆའི་རིགས་པས་གཞོད། མ་ཁྲབ་ན། ཡིག་ཆར་
 ༡༩༩ ་སྤྱི་ལོ་སྟོན་ཆེན་པོའི་མཆན་ཉིད་དང་འགལ་ལོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱུས་ས་ན་
 དེའི་རྣམ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལོ་སྟོན་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཨེ་ཡིན། འདོད་
 ན། སངས་རྒྱུས་ས་ན། དེའི་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒོ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདོད་ན། སངས་
 རྒྱུས་ས་ན་ངའི་ཆོས་གོས་སོ་སྟུང་པ་དང་། ངའི་ཉན་ཐོས་སོ་སྟུང་པ་དང་། ངའི་བསྟན་པའོ་
 སྟུང་པའི་སྒོ་སོགས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཡིག་ཆ་ ༡༩༩ ་ལས། སངས་འཕགས་
 གྱི་རྒྱུད་ལ་ངའོ་སྟུང་པའི་སྒོ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་
 འཛིགས་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་སངས་རྒྱུས་ལྟ་བུ་ལས་མ་
 འདས་གོང་དུ་དེའི་རྒྱུས་རིན་ཐང་ཆང་བ་བརྒྱུས་ན་པམ་པ་བཅས་ལྟར་ལ་འབྱུང་ཞིང་ལྟ་བུ་
 ལས་འདས་རྗེས་སུ་དེ་ལྟར་བརྒྱུས་ཀྱང་པམ་པ་མི་འབྱུང་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ།

སངས་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ངའོ་སྙམ་པ་དང་ངའི་ནོར་རོ་སྙམས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་མན་ཆད་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ།
ལས་ཉོན་གྱི་དབང་དུ་འགྲོ་བའི་ས་མཆམས་དེ་ནས་འཛིག་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་
༼ ༣༥ ༽ ལས། ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བྱིན་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་
པའི་ཐ་སྙད་ཡང་མི་འཐོབ་པས་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་དུ་
མི་འགྲོ་བར་མདོ་དུ་མ་ལས་བྱུང་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། རིགས་
དེས་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱུང་པ་
ཁས། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱིས་གཞན་དབང་དུ་འགྲོ་བའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སྙམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱུང་པར་ཐལ། ཅུཤེ་ལས་༼ ༣༣ ༽ ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་འདུ་
བྱེད་དེ། །དེ་བྱིར་མཁས་རྣམས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་བྱིར་མི་མཁས་བྱེད་པོ་ཡིན། །མཁས་
པས་དེ་ཉིད་མཐོང་བྱིར་རོ། །ཞེ་དང་། ཅུཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་༼ ༣༥ ༽ ལས། མ་རིག་པ་ལ་
སོགས་པ་ལས་སྤིད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་འབྱུང་བས་འཁོར་བ་རྣམ་ཤེས་ཉིང་མཆམས་
སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་སྟེ་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་འདུ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་མཁས་པས་
ཉོན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་སྙམ་དུ་མཐོང་བ་རྣམས་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་འདུ་མི་བྱེད་
པ་དེ་ཡི་བྱིར། མི་མཁས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་བྱེད་པ་བོ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༼ ༣༣ ༽ ལས། དེས་ན་འཁོར་བར་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་
ལས་གསོག་པ་བོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་མན་ཆད་གྱི་
སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་དང་། ཉོན་འབྱེལ་ཆེན་མོར་ཡང་ལྷུང་དེ་དངས་ནས་བྱུང་

བར་བཤད་དོ། །དེས་ན་གྲང་ཐང་རྟེན་འབྲེལ་༼ ༡༩ ༽ལྟར་ན། རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་
 སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་བ་དེ་བདག་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བར་བཞེད་དོ། །མ་
 བྱུང་མཆོམས་ལ་དེར་ཐལ། སོ་སྦྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ་བདེན་གཉིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་
 མིན་པར་འདོད་པ་ལ་ཐལ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆར་༼ ༢༠༢ ༽ལྟོ། །ཅ་བར་འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར་བེར་བ་ལ་ཡིག་
 ཆར་ས་མཆོམས་འཛོག་ཚུལ་ཅ་ཤེ་སོགས་གྱིས་དབྱུང་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༢༡ ༽ལས།
 སྦྱབས་མེད་སྤྱིད་པར་བསྟུམས་པའི་མཆོམས་གྲང་བྱེ། །ལས་ཉོན་དབང་མིན་ཆོགས་ཆེན་
 ཅ་ཤེས་དབྱུང། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཡིན་ན། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་སྤངས་བྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེས་པ་མཐའ་དག་བྲལ་བར་འདོད་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་གྱི་སྟོང་རྗེ་ཡིན་ན། ཉན་རང་གི་སྟོང་རྗེ་ལས་བྱུང་བར་ལྡེའི་སྟོ་
 བས་ལྟག་པས་བྱུང་བས་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༢༢ ༽ལས། ཐེག་པ་ཆེ་
 ཆུང་གི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་དུས་ན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་ནས་མི་
 སེམས་པར་བསྟུས་ནས་བྱེད་པས་དམིགས་ཡུལ་རྒྱ་ཆུང་། སྟུག་བསྟུལ་དང་བྲལ་ན་ཅམ་
 ལས་མེད་པས་རྣམ་པའང་ཆུང་། ཡང་ཡང་དེར་དབྱུང་བ་མཐའ་ལས་པས་མི་སྟོམ་པས་བཅེ་
 ག་དུང་ཆུང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྟོང་རྗེ་བྱེད་ལས་དང་སྟོབས་རྣམས་ཆུང་བས་སྟོང་རྗེ་
 ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཆང་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་པལ་བ་ལས་མེད་པས་ས་བཙུ་བའི་མདོ་སོགས་
 ལས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་ཅེས་བཤད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་བསྟོན་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དམིགས་པའི་བྱུང་བར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་ཉན་ས་ལྟར་དང་ཐེག་

ཆེན་གྱི་རང་འགྲེལ་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་པའི་བྱུང་པར་ཡང་འཐད་དེ།
 ཉན་རང་གི་སེམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱི་ལས་སྒྲོལ་འདོད་ཅམ་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་སེམས་
 ཅན་གྱི་ཉེས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོལ་པར་ཁུར་དུ་འབྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །བཙེ་གདུང་ལ་བྱུང་
 པར་ཡོད་དེ་ཉན་རང་གི་བགས་པ་ལ་མེ་པོག་པ་ལྟ་བུ་དང་བྱང་སེམས་གྱི་ཤ་ལ་མེ་པོག་པ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུ་བ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་གྱི་སྤྱིང་རྩེ་ནི་བགས་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་སྤྱིང་རྩེ་
 ནི་ཤེད་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་ལས་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ་ཐེག་
 དམན་གྱི་ལན་ལ་རེ། བྱང་སེམས་གྱི་གཞན་སྤྱིན་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་དེ་ལས། ཉན་
 ཐོས་གྱི་སྤྱིང་རྩེ་ནི་བྱམས་པ་ལ་སྒྲོས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་སྤྱིང་རྩེ་ནི་
 སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པ་ལ་སྒྲོས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲོབས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་
 དེ། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་སྒྲོབས་ཆུང་བས་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་ལ་སྒྲོལ། བྱང་སེམས་གྱི་དེ་ཆེ་
 བས་དེ་ལ་མི་སྒྲོལ་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱན་ལས་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
 གཞན་དོན་བྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། འདོད་
 ན། བྱང་སེམས་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འདོད་
 པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བའི་
 རྩི་མ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་འདོད་པས་བྱུང་པར་ཐལ།
 འདོད་ན། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱི་བྱང་སེམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
 འདོད་ན། རང་གི་བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་བས་བྱུང་མཐའ་སོ་སོའི་སྤང་བྱ་རྣམས་སྤེལ་
 དབྱེད། ཡང་འདི་ལ་སྒྲོན་འཕེན་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་པར་བྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་

ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤངས་བྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པར་ཐལ། བྱང་
 སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱི་གན་རྒྱལ་བོ་སྤང་བྱ་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱི་གན་རྒྱལ་བོའི་ཞེས་
 སྤྱི་བ་སྤང་བར་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་རྙེད་བཀྱར་ཐོབ་པར་འདོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བར་ཕྱིན་ཡིག་ཆ་༼ ༣༣ ༽ལས། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
 ཆོས་ཅན། རྙེད་བཀྱར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་
 རྙེད་བཀྱར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱི་གན་རྒྱ་བོ་རྙེད་
 བཀྱར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱིད་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་གྱི་ཐོག་མ་
 རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྙེད་བཀྱར་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་
 རིགས་འདྲ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཚེད་རྒྱ་མང་། གཞན་ཡང་།
 དག་བཙེམ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ལྷག་བསམ་སྦྱེས་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། སྦྱེས་
 བྱ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན། སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱེས་
 བྱ་འབྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷག་བསམ་སྦྱེས་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་
 རྟེ། འབྲིང་གི་ཡ་མཐའི་ས་མཆོམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་མཁྱེན་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་
 ༼ ༡༩ ༽ལས། ས་མཆོམས་མ་མཐའ་ཉན་རང་ལམ་ལ་འཇུག་ཁ་མ་ནས་ཡ་མཐའ་ཉན་རང་
 དག་བཙེམ་གཉིས་ལྷག་མེད་པར་དང་། དག་བཙེམ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱིང་རྗེ་ཆེ་
 པོ་ལྷག་བསམ་སྦྱེས་ཁ་མའི་བར་དུ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་གྱི་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་རྩེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྷག་བསམ་སྤྱིང་རྩེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བྱི་སྤྱི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༣ ༽ལས། ས་མཆོམས་ལྷག་བསམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་
 སའི་བར་དུ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། བར་བྱིན་ཡིག་ཆར་ལྷག་བསམ་ནས་
 བཞག་པ་དང་། འདིར་སྤྱོད་ལ་ནས་བཞག་པ་གཉིས་གྱི་དགོངས་པ་མི་འགལ་ཚུལ་སྤྱིང་རྩེ་
 ལྷག་བསམ་སྤྱོད་ནས་འཛོག་པར་གསུངས་རྒྱན་ལམ་སྤྱོད་འགྲེལ་བར་བཤད་མོད། འོན་
 །ཀྱང་། ལྷག་བསམ་ནས་དག་གི་སྤྱོད་ལ་སྤྱིང་རྩེ་ལྷག་བསམ་ནས་འཛོག་ན་བདེ་བར་སྤོམ་
 ༼ ༡༣ ༽ལས། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་རྩེ་ལྷག་བསམ་སྤྱོད། །དབུ་བར་མི་འགལ་གསུང་རྒྱན་
 ལམ་སྤྱོད་འགྲེལ། འོན་ཀྱང་གཞི་ཤེས་སྒྲུབས་གྱི་མཐའ་དབྱེད་བདེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 དོན་ཡིན་མིན་དབྱེད་དགོས། གཞན་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་སྐྱེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་སྐྱེས་པས་བྱི་
 བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་མ་སྐྱེས་
 བར་སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཛད་
 པའི་བྱི་ལན་ཅི་རྒྱ་མ་ནི་བྱིང་བ་༼ ༡༣ ༽ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་མཆོན་
 ཉིད་ཆང་བ་མེད་དགོས་པས་སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅམ་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅམ་པར་གྱུར་པའི་བྱིང་
 སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལན་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་ཆང་བའི་
 སེམས་ཅམ་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་སྤྱིང་བ་དང་འཁྱེ་བ་ལྷ་བུ་མང་། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཁྱེན་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་མཆོན་ཉིད་

ཚང་བ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཆན་ཉིད་ཚང་བ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་མཆན་ཉིད་ཚང་བ་སྐྱེས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་སྤྱོད་
 རྟགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། སྤེལ་ན་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་མ་རྟགས་པར་ཐར་སྒོ་མཆན་ཉིད་ཚང་བ་མི་སྟེ། ཞེས་དང་། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་
 ཡིག་ཆ་༼ ༡༡ ༽ལས། ལྷགས་འདིར་སྤྱོད་པའི་བདག་མེད་མ་རྟགས་ན་ཐར་ལམ་དུ་སྒྲེབ་པར་
 མི་འཇོག་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རྗེ་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱེགས་ལས། ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་
 མཆན་ཉིད་ཚང་བ་ལ་བདག་མེད་རྟགས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མ་ཁྱུང་
 མཆམས་ལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟགས་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༣༣ ༽ལས།
 འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟགས་པས་མ་ཁྱུང་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་
 དབང་པོ་རྣེ་རྟལ་གང་རུང་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟགས་པས་མ་ཁྱུང་པའི་བྱིར་ཐེར་ན་མ་ཁྱུང་།
 རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅམ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་
 དཔོན་སྟོགས་སྤང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་དབྱུང་གཞི་ཆེ་
 བར་མཆན་ལས། སྟོགས་སྤང་སོགས་ཀྱིས་མ་རྟགས་པར་གསུངས་པར་དབྱུང་། ཅེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་འབྲི་བ་ཆོད་པར་ཐལ།
 སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་ཚང་བ་སྐྱེས་པའི་བྱིར། ཁྱུང་སྟེ། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་འབྲི་བ་མ་
 ཆོད་པར་རྟགས་བྱང་གི་རྒྱུད་རུ་མི་འགྲོ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་ལའང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཡོད་ཀྱང་རྟགས་བྱང་གི་རྒྱུར་མ་སོང་བ་
 བཞིན། ཞེས་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། །མ་ཁྱུང་མཆམས་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་

ཅན། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་འབྲི་བ་ཆོད་
 པའི་ཕྱིར། བྱ་ལྟེ། གསེར་ཐོང་སྐབས་བཞི་པ་༼ ༡༠༩ ༽ལས། འོ་ན་ས་བརྒྱད་པ་དང་
 མཚུངས་ཤེ་ན་ཉིས་པ་མེད་དེ། བརྒྱད་པ་མན་ཆད་དུ་རང་འཛིན་མ་ཟད་ལ་དེ་ཡོད་པ་དེ་
 སྲིད་དུ་རང་ལ་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྒོ་འཇུག་པས་རང་དོན་ལ་གཞིལ་པའི་རྒྱུ་ཅུ་ཉེ་བར་
 གནས་ལ་བརྒྱད་པ་ལ་ནས་དེ་མེད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་ ༣ ན་དང་འགལ་
 དོགས་སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་དཀར་པོ་སྤངས་པར་ཐལ། རང་
 གཅེས་འཛིན་གྱི་འབྲི་བ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་བྱ་ལྟེ། དེ་མ་སྤངས་ན་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་འབྲི་
 བ་མ་ཆོད་པ་དང་། ཞེས་འགྲེལ་བའི་བེན་བྲིས་༼ ༡༡༠ ༽ལས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་ལྟེ། དེ་ཉིད་
 ༼ ༡༠༩ ༽ལས། ཆོས་བརྒྱད་དཀར་པོ་ས་མ་བགོས་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་མ་
 སྤངས་པར་དུ་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལུང་འདི་དང་སྤར་བྱངས་
 པའི་གསེར་ཐོང་དང་། བྱ་ལ་ཐའ་ཆེན་མོ་གསུམ་ནང་པན་ཚུན་ཆོག་བེན་མི་འདྲ་བས་
 དཔྱད་པར་བྱའོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་སངས་རྒྱུ་པ་
 དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་བེར་བ་ལ་སོགས་སྒྲིམ་པས་ཆོག་གཞན་ཡང་། འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་
 པའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། ཐལ་འབྱུར་པ་ཡིན་པས་བྱ་ལྟེ་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་དོས་ནས་མ་བྱ་བ་ཅིང་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱོད་ཏུ་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པས་
 བྱ་ལྟེ་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་བ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
 འཇུག་པས་བྱ་ལྟེ་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༡ ༽ལས། རྣམ་བཤད་ལས་རང་ལུགས་
 བྱི། ཅ་བཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟབ་པའི་སྟོན་ས་དེ་ལྟར་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་ཅིང་དེའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་རྒྱད་མི་བཞེད་པ་དང་། བདེན་
 འཛིན་ཉོན་སྤྱི་བ་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཅ་ཤེ་ལ་འཇུག་པ་དེ་རང་རྒྱད་པ་དང་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཀྱན་གཞི་
 རང་རིག་བྱི་དོན་མེད་པ་སོགས་མི་འདོད་པ་དེ་སེམས་ཅམ་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
 འཇུག་ཚུལ་ཡིན། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱད་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཅ་
 ཤེའི་དོན་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་པ་དེ་འདིའི་སྟོན་ས་ཅ་ཤེ་ལ་ཞགས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མཁས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། རང་གིས་དབྱ་མའི་དོན་གཏན་
 ལ་པབ་པ་དེ་དབྱ་མ་བ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་པ་
 དང་མ་ཐུན་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་ངེས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་
 པ་བརྩམས་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་
 ལས། དེའི་བྱིར་གཞུང་འདི་ལ་ཉེན་ནས་དགོས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཅ་ཤེའི་དོན་ལེགས་
 པར་ངེས་པ་ནི་གཞུང་འདིས་དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འོ་ན་འདོད་ན། འདིར་བསྟན་སྟོང་རྗེ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
 དབང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། ཅ་བའི་ཆིག་བེན་ལ་སྟོང་རྗེ་དང་པོ་བཀོད་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་
 ༡༣༩ ་ལས། དབང་རྒྱལ་ལ་ཐན་གདགས་པའི་ཆེད་དུ་སྟོང་རྗེ་དང་པོའི་ལྷགས་བསྟན་
 འགྲེལ་བའི་ཆིག་སྟོན་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་ན།

དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་པ་མ་ཡིན། སྟོང་
 ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་
 སྒྲ་རོལ་ཏུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་སོང་། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༩ ༽ལས། རང་ལུགས་ལ། འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་གྱི་རོ་
 བོ་སོགས་ཡོད་དེ། སྤྱི་དོན་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་མཆམས་ཡོད་
 དེ། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་དབང་ཚོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲ་རོལ་ཏུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་རིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༠ ༽། སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། སེམས་
 བསྐྱེད་པའི་སྒྲ་རོལ་ཏུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི་དབང་པོ་ཚོན་པོ་ལ་ཡིན་
 གྱི་རྒྱལ་བོ་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་
 ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལྟར་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། ཡིག་
 ཆ་༼ ༣༩ ༽ལས། འཇུག་པའི་བཤད་པ་ལྟར་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱིས་དཔྱད། གཞན་ཡང་།
 འདིར་བསྟན་སྟོང་རྗེའི་སེམས་ཡིན་ན། འོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱུན་སྒྲ་མ་ཡིན་པས་
 བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རྗེས་རྒྱུན་སྒྲ་མ་ཡིན་པས་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། འོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་ངེས་ཡིན་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༣ ༽ལས། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་རྗེ་དང་སྟོང་རྗེ་
 སེམས་དེ་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་སེམས་དེ་འོག་གི་སེམས་

བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་རྒྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་
 འདོད་ན། འདིར་བསྟན་སྤྱིང་རྗེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙུག་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༤༩ ༽ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྤྱོད་འདོད་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
 ན། འོ་ན། དེ་འདྲའི་གཙུག་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་
 ཞེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འོག་གི་སེམས་
 བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་ངེས་གྱི་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་
 འདོད་ནམ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་འགྱུར་ངེས་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཡོད་
 དེ། མཛོན་ཉགས་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྗེས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱོད་པའི་ས་ན་བྲལ་འདོད་
 ནམ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོབ་འདོད་ནམ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་འགྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༥༡ ༽
 ལས། ནམ་ཉགས་གཅིག་ལ་འཛིན་སྟངས་དེ་འདྲ་གསུམ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། སྐབས་དེའི་འོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་པ་ལ་བྱེད་ན། འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་གྱི་དེར་འགྱུར་དགོས་
 པས། སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་ཞེས་དམིགས་གྱིས་བཀར་བའི་དོན་ཅི་ཡིན། དེས་ན་དགོངས་པ་
 འཆོལ་དགོས། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྤྱིང་རྗེ་ཆད་མེད་དེ། སྤྱིང་
 རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཆད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིག་ཆ་༼ ༥༢ ༽གསུངས་པ་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང་།
 ནམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བྲལ་འདོད་ནམ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་དེའི་བྱང་པར་ལྡ་ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདོད་མི་

ནུས་ཏེ། དམིགས་པ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 ཐོབ་འདོད་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་
 ལས་ལོགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཅ་བར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །
 ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་བསྟན་པས་གྲུབ་པོ། །མ་བྱབ་མཆོམས་ལ་དེར་ཐལ། རྗེ་གྲུང་ཐང་མཛད་པའི་མ་ཁི་སྐྱབ་
 ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་༼ ༤ ༽ ལས། ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་
 རྣམ་རྗེ་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་ཅུ་མ་གཏོགས་དེ་ལས་ལོགས་ཤིག་མིན་ནོ། །དེས་མཛད་པའི་
 སྐྱབས་འགྲོའི་བྲིད་ཡིག་ལས་གྲུང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་འདྲའོ། །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
 མཐོ་སར་དམིགས་པ་དང་། ཆད་མེད་ཀྱིས་དམའ་སར་དམིགས་པར་དབྱུད་དགོས་པར་
 སྒྲིམ་༼ ༣ ༽ ལས། ཆད་མེད་བསྐྱོམས་པས་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱོམ་པ་དབྱུད། །ཅེས་གསུངས་
 པའི་དོན་དུ་འགྲོ་ཅུ་སྟུམ། གཞན་ཡང་། ཡིག་ཆར་༼ ༤༤ ༽ ། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་རྗེ་
 ཆད་མེད་གཉིས་ལ་ཟུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཞི་ལྷག་མ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་དེ།
 དེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་ཆད་མེད་མ་ཡིན་པའི་ཟུ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆད་མེད་དེ།
 སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་མིན་ལ་ཆད་མེད་ཡིན་པའི་ཟུ་ཡིན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆད་
 མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཟུ་ཡིན། ཆོག་སྟེ་ཅུ་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་དང་ཕུན་རོན་གྱི་བྱ་ལ་བཅེ་བ་ལྟ་
 བྱ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཟུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་རྗེ་
 ཆད་མེད་གཉིས་ལ་ཟུ་བཞི་བཅེ་ཚུ་ལ་སྟེ། དེ་ལ་འོན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆད་
 མེད་ཆོས་ཅན། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཟུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དག་ཅུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
 ལེ་ཏུ་གཉིས་པའི་ཡིག་ཆ་ལས། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་

ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བཅས་འདོད་ཀྱི་སྤང་མེད་ཀྱི་དགོང་ཅ་དེ། སྤྱང་རྗེའི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་དང་།
 མཛོད་ལས། ཞེ་སྤང་མེད་བྱམས་སྤྱང་རྗེ་ཡང་། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་རང་། ༡༩ ་ལས།
 འཆད་འགྱུར་ལྟར་དོ་སོ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགོང་ཅ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྱབ་
 མཆོམས་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྩས་ཡོད་སེམས་བྱང་ཉེར་གཉིས་སོ་གང་རུང་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགོང་ཅ་ཡིན་པས་སྤྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཆོམས་མཛོད་གནས་
 གཉིས་པ་། ༡༩ ་ལས། སྟེ་ཆོན་དང་སོ་གཉིས་དང་གསུམ་པའི་གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་།
 བག་ཡོད་བཏང་སྟོམས་རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་སྟེ་བཞི་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བདུན་དང་། ལྟ་
 བ་ལས་གཞན་པའི་ཅ་ཉོན་ལྟ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ནི་བཛོད་པ་སྤྱང་རྗེ་མཆོན་གཞན་ལ་མ་
 ལྟོས་པར་སྟོ་ཡུལ་དུ་གྱུར་ནས་རྩས་ཡོད་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། རྩས་ཡོད་སེམས་བྱང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཏགས་
 ཡོད་སེམས་བྱང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་སེམས་བྱང་ཉེར་དགུ་གང་
 རུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས།
 ལྷག་མ་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུ་ནི་རྟེན་མཆོན་དེ་ཉིད་ལས་བསྟོན་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །མ་ཁྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་མི་འཆེ་བའི་གཉིན་སོ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། ཏགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་། ༢༠ ་ལས། དེ་ཆོས་ཅན། མི་འཆེ་བ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། བྱོད་ཀྱི་འགལ་སྟོང་མི་མཐུན་སྟོགས་འཆེ་བ་ལ་
 བྱོད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། ཏགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ་ཞེས་དང་། བྱང་སོ་ལྷ་ལས།
 རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་འཆེ་བའི་གཉིར་སོ་སྟེ་སྤྱང་རྗེའོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེས་ན་ཟིན་གྱིས་ལྟར་ན། སྤྱང་རྗེ་ཆོན་སོ་ལ་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་འཆེ་
 བ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཐབས་ཞེས་ཆ་ཡོད་པས་དཔྱོད་

དགོས་པར་སྒྲིམ་ལས། སྤང་མེད་མི་འཆེ་གཅིག་འགྱུར་ཐབས་ཤེས་དཔྱད། །ཅེས་གསུངས་
 པའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་མེད་དང་། མི་འཆེ་
 བ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སེམས་སེམས་
 བྱུང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༡༢ ༽ལས། ངར་འཛིན་པའི་
 སྒྲོ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། འཛིག་ལྟ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཟུ་ཡིན་པར་འདོད་པ་
 ལ་འགོག་པའི་རིགས་པས་གཞོད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསེར་སྒྲེང་༼ ༣༣༥ ༽ལས། སྟོང་
 རྩེ་གང་ཞེ་ན་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་ཞོག་
 ཅིག་པའི་བསམ་པའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་
 གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་པའི་ཆོས་
 རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། གྲོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ། དེ་ཉིད་༼ ༣༤༥ ༽ལས། ལྷ་པ་ནི། སེམས་
 སེམས་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་རྩེ་ཆད་མེད་ལ་རྣམ་སྟོན་གྱི་
 སྒྲེ་བ་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཟུར་འཛོག་དཀའ་བར་སྒྲིམ་
 ༼ ༤ ༽ལས། བྱུང་འཕགས་ཆད་མེད་གཉིས་ཀར་ངེས་གསུངས་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་ནོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན་རྟུག་པ་ལྟག་བསམ་ཐོབ་པས་བྱབ་པར་
 ཐལ། སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ས་མཆམས་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་སྟེ། འདོད་ན། འདུག་པའི་ཆད་དུ་བྱ་
 པའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱབ་
 པ་ཁས། དེར་ཐལ། གཞན་དོན་ཁུར་དུ་འབྱེད་པའི་སྟོང་རྩེ་ཐོབ་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིག་
 ཆ་༼ ༤༡ ༽ལས། ལྷ་མ་གཉིས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ལའང་ཡོད་ཀྱང་བྱི་མ་སྒྲེས་བྱ་ཆེན་
 པོ་དང་ཐེག་ཆེན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བའི་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བའི་སྟོང་

རྗེ་དེ་གཞན་དོན་ཁུར་དུ་འབྱེད་བའི་སྤྱི་ལོ་རྗེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༼ ༡༩༠ ༽
 ལས། ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བའི་སྤྱི་ལོ་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིད་བསྐྱོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་
 བ་ལས་འདོན་པའི་བྱིར། དེས་པར་དམ་བཅའ་བར་འགྱུར་ལ། སྤྱི་ལོ་རྗེ་དམན་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་
 བ་མི་འོང་བས་འགོ་བ་མ་ལུས་པ་སྒྲོལ་བའི་ཁུར་དུ་འབྱེད་བ་ན་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར་
 དང་། ཁུར་དེ་མི་འཛིན་ན་ཐེག་ཆེན་པར་མི་ཚུད་པའི་བྱིར་སྤྱི་ལོ་རྗེ་ནི་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲེ་
 བའི་སྒྲོན་དུ་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བའི་སྤྱི་ལོ་རྗེ་ཐོབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བའི་
 སྤྱི་ལོ་རྗེ་དེ། གཉིས་མེད་སྒྲོའི་རྒྱུ་རྩ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༩ ༽ལས། སྤྱི་ལོ་རྗེ་
 ཆེན་པོ་དེ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏྲོག་ལྷན་ཆོག་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ཐོག་མ་
 བར་མ་ཐ་མའི་དུས་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན། ལོ་ཏྲོག་ལྷན་ཆོག་པས་ལ་ཐོག་
 མའི་ས་བོན་དང་། བར་གྱི་ཆུ། ཐ་མར་ལེགས་པར་སྒྲིན་པ་གསུམ་གལ་ཆེ་བ་བཞིན་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ལོ་བྱ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་ལོ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་གཙོ་བོར་དོན་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ་ལ་བཅོས་
 མིན་གྱི་སྤྱི་ལོ་བ་ཐོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འབྲེལ་སྤྱི་ ས་ལམ་ཡིག་ཆ་༼ ༤༠ ༽ལས།
 སེམས་ཅན་གཞན་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལ་བཀོད་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 གོ་འཕང་གཙོ་བོར་དོན་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱི་ལོ་བ་ཐོན་པ་ན་སྤྱི་ལོ་བྱ་
 ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་ལོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་། དེ་ཉིད་༼ ༡༩ ༽
 ལས། གཞན་དོན་དུ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱི་ལོ་བ་ཐོན་པ་
 ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་པས་ལམ་དུ་ཞུགས་པར་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་

ཆིག་ཟིན་མི་འདྲ་བས་བརྟག་གོང་དུ་མ་ཁྱབ་མཆམས་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པར་
 ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ཐོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱོད་
 ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པའི་རིགས་ངེས་ཤིན་ཏུ་དབང་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་
 ༡༩༠༥ ལས། དོན་འདི་ལ་དཔག་ནས་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ཐར་བ་ཅམ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་སྟེ་
 བ་ལ་ཡང་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་དགོས་པར་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་
 བས་བརྟག་དགོས། ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་འབྲས་བདུན་གྱི་སྤྱ་མ་གསུམ་སྒྲོན་དུ་སོང་
 བས་ལྟག་བསམ་ཐོབ་པར་ཐལ། དུག་པ་ལྟག་བསམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ།
 ལམ་རིམ་༡༩༣ ལས། དེས་ན་མར་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་གསུམ་ནི་བདེ་བ་དང་
 སྤང་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཇེ་གཉིས་ཀའི་གཞིར་སྤྱང་
 བས་འདི་ལ་འབད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྱབ་མཆམས་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་བའི་བདེ་བ་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཇེ་ལྟག་བསམ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ལམ་རིམ་ལས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་
 བའི་བདེ་བ་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་
 བའི་བདེ་བ་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་
 བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་པ་རྣམས་ཐར་བའི་བདེ་བ་ལ་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་རྟོགས་

རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་རྟོགས་རིགས་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་བའི་བདེ་བ་ལྡན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམས་པ་ལྷག་བསམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལམ་
 རིམ་༼ ༡༩༣ ༽ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་པ་སྐྱལ་སེལ་བར་
 རང་གི་ཁུར་དུ་བཞེས་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་མིན་པ་ལ་མེད་པས་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཀྱིས་བསམས་པ་
 ལྷག་པའི་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་དགོས། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་སྐྱབ་པ་སྐྱལ་
 དང་། ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་འདོད་དང་། ཐར་བའི་བདེ་བ་ལྡན་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྩེ་དང་། བྱམས་
 པ་རྟོགས་རིགས་སྒྲོས་སོམས་དགོས་པར་སྒྲོམ་༼ ༢ ༽ལས། བྱམས་དང་ཐུགས་རྩེ་བཏང་
 སྒྲོམས་ཆེན་པོར་སོམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ཀྱན་བརྟུས་ཆད་མེད་མཛོན་ཤེས་
 ཉོན་མཚུངས་རྟོག་ །ཅེས་པའི་དོན་བསམ་གཟུགས་དོགས་དཔྱེད་ལྟར་རོ། །འདིར་བསྟན་
 ཆོས་གསུམ་སྒྱིའི་སྒྲོར་རྣམས་སོ། །

༦ སྒྲིང་རྩེ་སོ་སོའི་སྒྲིང་།

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་ན། གང་
 གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་
 ཐལ། ཅམ་སྐྱས་བྱུང་པར་གཞན་གཅོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༢༤ ༽ལས། སྤྱོད་ཡོད་
 དེ། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་པ་སྤྱར་གས་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་མ་བྱས་པའི་སེམས་
 ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཆིག་བརྗོད་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱུང་པར་གཞན་དང་
 ཅམ་སྐྱབ་བསྐྱུས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་འདོད་ན། ལས་ཉོན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས།
 དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་གཉིས་གྱིས་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཅམ་
 ལ་དམིགས་ནས་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལས་སྐྱོབ་པར་འདོད་པའི་བརྟེན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱིས་ཟོ་ཆུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་བྱགས་
 མ་དོར་བའི་སྐྱོབས་གྱིས་སེམས་ཅན་སྐྱབ་བསྐྱལ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༥༩ ༽ལས། སེམས་ཅན་སྐྱབ་བསྐྱལ་བས་བྱང་པར་ཅམ་ཤར་
 བའི་སྒྲོ་ནས་དང་པོ་བཞག་ ཅེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྐྱབ་བསྐྱལ་བས་
 བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཟོ་
 ཆུན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་ལྟར་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་
 རྩེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། ཟོ་ཆུན་འབྲུན་ལྟར་རང་དབང་མེད་པ་ཡིས། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཡང་ན། སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་ན། སྐྱབ་བསྐྱལ་
 བས་བྱང་པར་ཅམ་ལས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༥༩ ༽ལས། སྐྱབ་བསྐྱལ་བས་བྱང་པར་ཅམ་ཤར་
 བའི་སྒྲོ་ནས་སྙིང་རྩེ་དང་པོ་བཞག་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་གྱིས་བྱང་
 པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་གཉིས་པོ་གང་གིས་ཀྱང་བྱང་
 པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 འབྲའི་སྙིང་རྩེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་
 དེ་སྙིང་རྩེ་དང་པོའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོའི་བྱང་སེམས་

འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆེ་དང་པོའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཆེ་དེ་ཁྱོད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ས་དང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཆེ་དེ་བདེན་གྲུབ་
 ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆེ་དེ་ཉན་
 རང་གི་སྒྲིབ་ཆེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲིབ་ཆེ་སྒྲིབ་པར་དུ་འཕགས་པར་མངོན་པའི་ཡིག་ཆར་
 བཤད་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །གལ་ཏེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
 ཅན་མེད་ཟེར་ན་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་མི་
 ཉག་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་ཆེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༥༩ ༽ལས། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་
 དུ་བྱས་པའི་བྱུང་མེད་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལྡན་ཆོས་ཅན། བྱུང་མེད་བདེན་གྲུབ་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱུང་མེད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲིབ་ཆེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། བྱུང་པ་འགྲིག་འདོད་མི་རུས་ཤིང་། ཉག་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུང་མེད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་
 ཤར་བའི་སྒྲིབ་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉག་གྲུབ་སྤྱོད་དེ་འདྲའི་བྱུང་མེད་མི་ཉག་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱུང་
 བདག་མེད་མི་གཙང་བ་ལྡན་པའི་སྒྲིབ་ཆེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་ཡིག་ཆ་
 ༼ ༥༩ ༽ལས། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་
 སྤྱོད་པའི་འཇིག་རྟེན་མེད་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་
 པའི་བྱིར། ཉག་སྤྱོད་སོང་། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་བྱིར། བྱུང་
 པ་ཁས། འཁོར་གསུམ་ལྟ་བུ་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས། བདེན་
 གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་བྱས་ཆུ་ལ་དང་འགལ་བས་བཟྱག་ །ཡང་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་རྣམ་པ་

ཤར་བའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
 པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པས་བྱུབ་པར་ཐལ། བདེན་མེད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་ན་
 བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཡིན་པས་བྱུབ་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་བཤད་པའི་སྙིང་རྩེ་གསུམ་པོ་དེ་དམིགས་ཡུལ་བྱུང་བར་འཆར་
 ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་ ༼ ༥༩ ༽ ལས། དམིགས་ཡུལ་དེ་སྙིང་རྩེ་དེ་ལ་
 བྱུང་བར་གཞན་གཉིས་མ་ཤར་བར་སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་བར་ཅམ་ཤར་བའི་
 སྒྲོ་ནས་སྙིང་རྩེ་དང་པོ་བཞག། དམིགས་ཡུལ་དེ་སྙིང་རྩེ་དེ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱི་བྱུང་བར་མ་
 ཤར་བར་མི་རྟག་པ་དང་རགས་པའི་བདག་མེད་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ནས་སྙིང་
 རྩེ་གཉིས་པ་བཞག། དམིགས་ཡུལ་དེ་སྙིང་རྩེ་དེ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ནས་
 དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་བཞག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། བྱང་སེམས་
 ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲོ་གང་ཞིག་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་
 པོ་དེར་ཐལ། རང་གི་སྤང་བ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 རྒྱན་མཐའ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་
 ༼ ༥༩ ༽ ལས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱུང་མེད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྤང་བ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་བྱུང་མེད་མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་སྟོང་བདག་མེད་མི་གཙང་བ་ལྟར་
 རྟགས་པའི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་བྱིར་སྟུག་བསམ་བརྟན་པས་ཁྱེད་ལས། དཔེར་ན། མི་ལ་ལ་ཞིག་
 གིས་སྐྱེ་མ་མཁན་གྱི་རོལ་མོ་བྱང་བའི་ཆེ་སྐྱེ་མ་མཁན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་བྱུང་མེད་མཐོང་ནས།
 ཞེས་པ་ནས། འདི་ལ་དགོ་སྟོང་དང་དགོ་སྟོང་མ་དང་། དགོ་བསྟེན་དང་དགོ་བསྟེན་མ་ཁ་
 ཅིག་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་སྟུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་

དང་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་དང་སྒྲིབ་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གྲང་
 དེ་དང་འདྲ་བར་བསྒྲིབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་པ་ཤད་ལས། སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་མེད་ལ་བྱེད་
 མེད་དངོས་སུ་བཟུང་ནས། དེ་ལ་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྤང་པོ་བདེན་
 པར་བཟུང་ནས་སྤང་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲིབ་
 པ་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྤང་པོ་ལྟོག་པ་སྤང་པ་བདེན་སྤང་གི་སྒྲིབ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྒྲིབ་པ་ཤར་བའི་དོན་གཙོ་བོར་འཛིན་སྤངས་ལ་འཛིན་གྲང་སྒྲིབ་པ་འཆར་
 ཚུལ་ལ་སྤང་དོ་དང་དེས་དོ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། བྱིར་རྒྱུན་མཐའ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་དང་། རྟགས་རྣམ་པ་ཤད་ཀྱིས་བྱུང་
 པོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྒྲིབ་སྒྲིབ་ ཅེས་པར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་བདེན་བྱུང་
 ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤར་བའི་སྒྲིབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སེམས་ཅན་
 བདེན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་དང་། དེར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་
 པའི་སྒྲིབ་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱུང་པ་སྤང་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་
 ཅེས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་ཆེ་དེ་དམིགས་ཡུལ་དང་། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་
 ཆེ་དེ་དམིགས་ཡུལ་གཉིས་ལ་སྤང་བཞི་ཡོད་དེ། སྤང་པ་ཡིན་ལ་བྱི་མ་མིན་པ་ནི། བྱིར་པར་
 གཉིས་ཀྱིས་བྱིར་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༥༣ ༽
 ལས། བྱིར་པར་གཉིས་ཀྱིས་བྱིར་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་ཆེ་བྱི་མ་
 གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོའི་འདི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བྱུང་པ་
 ལས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེས་དམིགས་པ་གཞན་སྒྲིབ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །བྱི་མ་ཡིན་ལ་སྤང་པ་མིན་པ་ནི། བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱིར་པར་དུ་བྱས་པའི་
 སེམས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༥༣ ༽ལས། བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱིར་པར་དུ་

བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། སྙིང་རྗེ་དང་པོས་སྤྱོད་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། སྤྱོད་དེ་
གསུམ་པོའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་སྒྲ། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་
དེས་མ་དམིགས་པར་རྣམ་བཤད་ལས་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་ཀ་
ཡིན་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྙིང་རྗེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་འདྲ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༧ ༽ལས། དེ་གསུམ་
ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་འགྲེལ་བས་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སྙིང་རྗེ་
གསུམ་ཀྱི་དམིགས་ལྷལ་བྱེད་པར་སྒྲིམ་༼ ༡༨ ༽ལས། སྙིང་རྗེ་གསུམ་ཀྱི་དམིགས་ལྷལ་ཟུ་
ཡིས་བྱེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདི་ལ། བྱད་པར་གཉིས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་
པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེའི་དམིགས་ལྷལ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲ་མ་ཡིན་ལ་བྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཟུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་སའི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེའི་དམིགས་ལྷལ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། རྣམ་
མཁྱེན་གྱིས་དམིགས་ལྷལ་ཡིན་པའི་བྱབ་པས་བྱིར་བེར་བ་དཔྱད། གཞན་ཡང་། ཆོས་ལ་
དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་ན། མི་ཏྲག་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་གང་རུང་
གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྟུག་བསྟུལ་ལས་སྟོབ་
འདོད་ཀྱི་བཅེ་བ་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩ ༽
ལས། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་མི་ཏྲག་པ་
དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་གང་རུང་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྟུག་བསྟུལ་ལས་སྟོབ་འདོད་ཀྱི་བཅེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་སའི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་
 རྗེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་རྗེ་དང་དམིགས་
 མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་རྗེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་བདེན་
 མེད་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒྲིབ་རྗེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༥༦ ༽ལས།
 སྒྲིབ་རྗེ་བྱི་མ་གཉིས་ཀའི་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་བདེན་མེད་གཉིས་ཀའི་
 རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒྲིབ་རྗེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་རགས་པ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒྲིབ་རྗེ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་རགས་པ་གཉིས་ཀའི་
 རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒྲིབ་རྗེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རུང་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་
 བྱབ་ན། སྒྲིབ་པ་གསུམ་སྒྲིབ་པ་གྱི་ཡིག་ཆས་གཞོད། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་སའི་
 སྒྲིབ་རྗེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་བ་ལ་བསམ་དགོས། ཡང་ན། བདེན་འཛིན་གྱིས་ཞེན་ས་ཡིན་ན།
 བདེན་འཛིན་གྱིས་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཡིག་ཆ་༼ ༥༠ ༽ལས། བདེན་འཛིན་གྱིས་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་དང་། དེའི་ཞེན་ས་དང་།
 དེའི་ཞེན་ཡུལ་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། བྱམ་པ་བདེན་
 པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ས་ཡིན་ན། བྱམ་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་
 པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་བདེན་འཛིན་གྱིས་སྒྲིབ་བ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ལམ་རྒྱུ་ལས། རྟག་པའི་དངོས་ཀྱི་ཞེན་ས་ནི་སྒྲིབ་ལ་དོན་དུ་མེད་པ་དེ་
 ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་སྟོ་རིག་ཡིག་ཆ་༼ ༣༣ ༽ལས་ཀྱང་ངོ་། །མ་བྱབ་མཆོམས་ལ་དེར་
 ཐལ་བྱམ་པ་བདེན་འཛིན་དེ་རང་གི་སྒྲིབ་བ་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཉིས་

སྒྲིམ་ཆོག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། བུམ་པ་བདེན་འཛིན་གྱིས་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཡིག་ཆ་
 རྒྱུ་ལས། དེ་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སྟོ་
 རིག་ཡིག་ཆ་དང་བྱང་དེས་སོགས་དང་ཆོག་ཟིན་མི་འདྲ་བས་ལོ་ཞེས་སྒྲིམ་བར་སྟོ་མ་
 རྒྱུ་ལས། འདི་དང་བྱང་དེས་ཞེན་ས་ཞེན་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །གཞན་
 ཡང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་མི་བརྟེན་པ་མི་
 ཉམས་པས་བྱམ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་
 མི་བརྟེན་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པས་བྱམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྟོར་ལམ་བཟོད་པ་
 ཡན་ཆད་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་མི་བརྟེན་
 པའི་གཟུངས་ཐོབ་པས་བྱམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་རྒྱུ་ལས། བཟོད་
 པ་ཡན་ཆད་ནས་ལམ་རྣམས་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་རུང་བར་ཐལ། བྱོད་
 གྱིས་གཟུངས་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་སྟེ་བ་དུ་མ་སྒྲངས་ཀྱང་མི་བརྟེན་པས་བྱམ་པའི་ཕྱིར།
 བྱམ་སྟེ། ཆེ་རབས་བྲན་པའི་མདོན་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟེ་དགོས་པས་སྤར་བཀག་ཟིན་པ་
 སོགས་གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དེ་ནས་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཉེན་འབྲེལ་ཆེན་མོ་རྒྱུ་ལས།
 བྱོད་གཟུགས་བདེན་མེད་རྟོགས་ཟིན་མ་བརྟེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཐེག་
 ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། བདེན་འཛིན་མདོན་
 གྱུར་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 བྱམ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་མདོན་གྱུར་རྒྱུད་ལ་

ལྷན་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་རྗེས་སྐྱོད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཟེན་བྱ་ཟེན་བྱེད་གང་ཡང་མེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་སྐབས་དང་
 བོའི་ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་ལྟར་འདྲིའི་ཡང་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་
 བ། ཁྲབ་པར་ཐལ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་བདེན་འཛིན་ལྷན་
 སྐྱེས་མངོན་གྱུར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་
 ལ་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་གང་ཟག་གི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་
 བྱིར་ཏེ། སློ་རིག་ཡིག་ཆ་༼ ༡༡/༡༢ ༽ལས། རང་གི་སྤྱོད་ལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 མཐོང་ལམ་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་
 མ་ཉམས་པའི་སློ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱེ་བ་བརྗེད་ནས་བར་
 ཏུ་སློ་འདོགས་ལྷན་སྐྱེས་སོགས་ཏུ་མ་མངོན་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་དང་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་།
 དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༥ ༽ལས། དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་ཏུ་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་
 མངོན་གྱུར་མི་སྐྱེ་ཡང་བྱེད་པ་ཉམས་ན་འབྱུང་བ་ནི་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་ལ་སུན་པ་མེད་པ་
 སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་དེར་ཐལ། བདེན་
 འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་དེས་ཀྱན་བཏགས་མངོན་གྱུར་ཏུ་སྐྱེས་པ་
 མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བསྐྱབ་ཟེན་ནོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་
 རྟོགས་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། གསུམ་པའི་མཐའ་དབྱེད་ཏུ་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱིས་བར་ཏུ་ཆོད་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་སྐྱེས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།

བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་བར་ཆད་མེད་པར་རྒྱན་དུ་འབྱུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷ་བའི་ཡིག་ཆ་༼༤༽ལས། ཅ་བར། དངོས་པོ་ལྷན་དང་མི་
 ལྷན་དང་། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་ལྷན་པ་
 དང་། ཐེག་དམན་འཕགས་པར་དེ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་མི་ལྷན་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པས་དེ་རྟོགས་པ་ཡང་བརྗེད་ནས་སྤར་ཡང་རྟོགས་དགོས་མེད་
 པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་བར་ཆད་མེད་
 པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་འདྲའི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་
 རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཉམས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལྟར། ཐར་
 ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། བརྗེད་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བརྗེད་ན་ཤེས་པར་འགལ་ལོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །སྤར་བྱངས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སྒྲིན་འཕེན་པ་ལ།
 བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱར་
 དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོ་རིག་དང་སྐབས་དང་པོའི་ཡིག་ཆ་གཉིས་ཀའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་
 གྱར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། བདེན་མེད་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་
 སྒྲོ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པར་སྤྲ་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱར་དུ་སྐྱེས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 བདག་མེད་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་ངེས་རྟེན་ཆེན་ལས། སྤྲ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བློ་བའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་ཀྱང་སྤྲ་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་
 གྱར་པ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འོན་ཀྱང་ལྷ་བ་དེ་སྐྱེས་
 རས་ངེས་མིད་དེའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་པ་དེ་མིད་དུ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་རང་གི་
 རོ་བོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བསམ་པའི་ཆེ་རང་གི་རོ་བོས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་བདེན་འཛིན་རེ་ཞིག་

མི་སྒྲིབ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ལྟན་སྒྲིབ་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མི་སྒྲིབ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
 བཏག་དགོས། ཡང་ན། ཐ་སྙད་ཆད་གྲུབ་འཛིན་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ལྟ་བའི་དབྱུང་
 པ་རྫོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་དུས་མཉམ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ལམ་གཙུག་འབྱེད་པ་༼ ༡༣ ༽
 ལས། དེས་ན་དབྱུང་པའི་ལྟ་བ་རྫོགས་པ། ལྟ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་པ།
 བདེན་མེད་རྫོགས་པ། ཐ་སྙད་ཆད་གྲུབ་འཛིན་ཤེས་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་ཡིན་ནམ་དབྱུང་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ལྟ་བའི་མ་རྫོགས་པའི་ཐལ་འབྱུང་པ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རབ་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་
 བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཐད་པར་འཛིན་ཤེས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་
 རྒྱུང་བཏགས་ཡོད་ཅེས་ལས་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་འཛིན་ཤེས་པའི་སྤྱིར། གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་
 ལས། སྤྱི་མཐའ་མཐའ་ཀྱན་བྲལ་ཏེ་ཐལ་འབྱུང་པ། །ཞེས་དང་། རང་དངོས་མེད་དང་མིང་རྫོགས་
 པར་གཏགས་འདིར། །བྱ་བྱེད་ཀྱན་འཛིན་མཐའ་བྲལ་དབྱུང་པ་སྒྲིབ། །ཡིག་ཆ་༼ ༡༠༡ ༽ལས།
 རི་བོང་ར་ལྟར་ཆད་གྲུབ་འཛིན་པ་ཤེས་ན་ཆད་མཐའ་ལྟར་ནས་དབྱུང་པའི་དོན་མི་ཤེས་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྟ་བའི་ཐེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་
 རྫོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། ཁྱབ་སྒྲིབ། རྩ་ཤེས་སྤྱི་ཆེན་༼ ༡༥ ༽ལས། འོ་ན་རི་ལྟར་
 འཛིན་སྒྲིབ་ན། ལྟ་བའི་ཐེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཆད་མས་
 ཞེས་པའི་དབྱུང་པ་བ་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་ཐེན་འབྱེད་ཆེན་མོ་ལས།
 ལྟ་བའི་ཐེན་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་ཀྱང་འདི་དེའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི། ལྟ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་པའི་
 དབྱུང་པ་བ་ལ་ཡིན་གྱི་ཐེན་འབྱེད་ཆད་མས་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་པར། རྣམ་ཞེས་རེ་
 འཛིན་མེད་པར་གཅིག་ཆར་དུ། །ཞེས་གསུངས་སོ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་
 པར་རྫོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ངོས་ཟེན་མ་བརྗེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། བྱེད་སྒྲིལ། ལྷུང་གྲུའི་གྲུབ་མཐའ་ལས། དེས་ན་རང་དེའི་མཁས་པ་ལ་ལ་ཕྱིར་གྲོལ་རྒྱུ་
 སྒྲིལ་པ་ཡན་ཆད་ལ་བྱ་བར་བཞེད་པ་དང་། ལྷ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་བཞེད་
 པ་ཡོད་ཀྱང་། སྒར་བཤད་པ་ཉིད་འཐད་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་དང་། སྒར་བཤད་པ་ནི། དེ་
 ཉིད་ལས། དེས་ན་སྟོང་པ་བརྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་གང་ཟག་སྤྱ་རུང་རུང་ལ་མ་
 ཡིན་གྱི་ལྷ་བ་ནས་དག་ངེས་ཟེན་མ་བརྟེན་པའི་གང་ཟག་གཅིག་གི་དོར་འཛོགས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་དེ་བདེན་པ་འཕམ་དེའི་དོན་དུ་ཡོད་པར་
 འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་སྟེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲིལ། ལེགས་བཤད་
 སྟོང་པོ་༡༡༥ ་ལས། སྟོང་ཚུལ་སྒྲིམ་ཆད་མས་གྲུབ་ཟེན་བརྟེན་པ་མ་ཉམས་པའི་རིང་
 ལ་གྲུབ་མཐའ་གཞི་དེ་བདེན་པ་འཕམ་དེའི་དོན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་སྟེ་མི་
 སྲིད་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་༡༥༠༥ ་ལས། དེས་
 ན་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་གྱི་ལྷ་བ་སྟེས་ནས་མ་ཉམས་པའི་རྒྱུ་
 གྱི་སྤྱ་གྲུ་ཡོད་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱ་མ་ལྷ་བྱུར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་
 ན་དེ་དག་ལ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མཛོན་གྱུར་པ་སྟེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་དང་ཡིག་ཆ་༡༥ ་ལས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་དེ་
 དམིགས་ངེས་གྱིས་བདེན་མེད་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེའི་ལྷ་བ་བརྟེན་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་མཛོན་གྱུར་དུ་ལན་དུ་མར་སྟེས་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མོད་ལ་གྱིས་རྩ་འབྱུལ་དང་། ཏྲག་ཏུ་དུས་
 མཛོན་ཤེས་བརྟེན་པ་སོགས་སྐབས་དུ་མར་བརྟག་དགོས་པར་སྟོམ་༡༩ ་ལས། སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་དང་བརྟེན་པས་གཞན་དུ་བརྟག། བདེན་འཛིན་མཛོན་རྒྱས་བརྟེན་པ་ས་ལམ་མཐོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་སྟེ། གཞན་ཡང་། སྤྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་གྱིས་བྱུང་པར་

དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་དང་། བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནམ། མ་
 ཡིན། སྒྲ་མ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
 ཅན་དང་། བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་
 མ་ལྟར་འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་
 བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་དང་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་གཉིས་འགལ་བ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༥༧ ༽ལས། སྒྲིང་རྩེ་དང་པོ་དང་བྱི་མ་དག་འགལ་ཏེ། བྱང་པར་
 གཉིས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་པ་དང་བྱས་པའི་སྒྲོ་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 བྱི་མ་ལྟར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་
 པའི་སྒྲོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ཅིག་ལོས་ཀྱང་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱོད་བདེན་གྲུབ་
 ཏུ་ཤར་པའི་སྒྲོ་སྒྲ་མས་བཅིས་ཟིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད། བྱོད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་གང་
 ཟག་ཀྱང་ཡོད། བྱོད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡོད། བྱོད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་
 ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་བྱས་ན། དེ་བཞི་པོ་གང་ལ་ཡང་མ་སྒྲོས་པར་བྱང་པར་བྱེད་ཚུལ་
 མེད་པར་ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །རྟགས་རེ་རེ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གྲུབ་
 མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་དེ་དག་ཡོད་པས་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྒྱ་དང་གང་ཟག་
 སྒྲ་སྒྲོ་བཞི་ཡིས་གྲུབ་པར་སྒྲ་མ་དང་བསྒྲིག་རེས་འཕེན། དེས་ན། གཞི་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་
 ཀས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན། སྒྲ་ཡིན་ན།
 མི་རྟག་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་དང་། རྟག་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་
 པའི་སེམས་ཅན་དེ་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་ཤར་བ་ཡོད་མེད་དེ་བདེན་མེད་
 ཏུ་ཤར་བ་ཡོད་མེད་རྟག་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༥༨ ༽ལས། དང་པོ་མི་དམིགས་ལུལ་བདེན་

མེད་སྒྲིམ་བས་ཉོག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་
 བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བའི་ཤེས་པ་དང་། བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བའི་ཤེས་པ་
 གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤ ༽ལས། བྱངས་ཅན་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱད་པར་
 དུ་བྱས་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བར་ཐལ། དེ་ལ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉགས་སྒྲིམ། འདོད་ན།
 དེ་ལ་བདེན་མེད་བྱད་ཆོས་བྱས་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་
 བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བའི་
 ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིག་ཆར་
 གསུངས་སོ། །ཉགས་གཉིས་པ་སྒྲིམ། གཞན་ན་རེ། སྒྲིམ་པའི་ས་ན་དེ་གཉིས་སྒྲིམ་བའི་ཤེས་པ་
 འགལ་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བའི་ཤེས་པ་དང་།
 བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བའི་སྒྲིམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པའི་གཞི་
 མ་ཐུན་མེད་པར་ཐལ། ཞིབ་ཆ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱད་པར་
 དུ་བྱས་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ གཅིག་ཤོས་ཉོགས་པའི་སྒྲིམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲིམ། དང་པོ་དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་བའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་གྲུབ་

ཟེན་ནོ། །དེས་ན་སློབ་ལམ་ན་དེ་གཉིས་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པའི་ཡིན་པ་ཡོད་པས་ཡིག་ཆར་དེ་
 གཉིས་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་འགལ་བར་གསུངས་པས་དབྱུང་དགོས་པར་སྒྲུལ་ལས། བྱུང་པར་
 གཉིས་བྱས་སྒྲུང་སྒྲུང་འགལ་བ་དབྱུང། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། སློབ་པ་མཉམ་
 བཞག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་
 ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་དུས་སུ་དེའི་སྒྲུང་བྱ་མཐོང་སྒྲོང་
 མེད་མོད་ཀྱང་། རས། དེའི་ཆེ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
 མ་སྒྲུབ་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདྲོད་ན། ས་བརྒྱུད་པ་མཉམ་
 བཞག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལམ་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་
 བྱུང་པར་པར་ཕྱིན་ཡིག་ཆར་དུ་མར་གསུངས་སོ། །མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་༼༥༥༽ལས། ས་བརྒྱུད་པ་མཉམ་བཞག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
 དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུས་དངོས་སུ་
 ཟེན་པར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཉགས་
 གྲུབ་སྟེ། དེ་སློག་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མཛོན་གྱུར་པ་ཡིན་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་བསྐྱེད་སློག་གྱུར་པ་ཡོད་པ་རྣམ་བཤད་ལྟར་བྱེད་རང་ཡང་འདྲོད་
 པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅུ་བར་འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་སློག་པའི་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་དང་རྒྱན་མཐའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 ཡིག་ཆ་༼༥༦༽ལས། སངས་མ་རྒྱས་ཚུན་ཆད་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་མི་རྟོག་

བའི་ཡེ་ཤེས་དང་རྒྱན་མཐའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་
 ཆགས་ཀྱིས་མ་སྦྱད་པའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དེ་འདྲི་
 སྒྲིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་ཟེན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་འཇུག་སེམས་
 དེ་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་བས་དངོས་
 སུ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འཇུག་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་དང་པོའི་
 ཡིག་ཆ་༼ ༡༤༩ ༽ལས། ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་དགོས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
 འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པས་གཞི་དཔར་སྒྲིམ་༼ ༥ ༽ལས། སྒྲིང་རྗེ་ལྟ་
 བུས་དངོས་མིན་འཇུག་སེམས་གཞི་དཔ། ཅེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་བྱ་བས་དངོས་སུ་
 ཟེན་ཀྱང་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མ་ཟེན་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན།
 གང་ཟག་དེའི་དོར་སྒྲིང་རྗེ་སོགས་གཉིས་སྒྲིང་མཐའ་དག་ལོག་པས་ཟེར་ན། བྱ་བ་ལ་ཡང་དེ་
 ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བས་སྒྲིམ་༼ ༥ ༽ལས། ལྟ་བུ་མིན་ཡང་བྱ་བས་ཟེན་ནོ་སྟེ། །
 སྒྲིང་རྗེས་དེ་ཟེན་དེ་ཡིས་དངོས་ཟེན་གང་། །སྒྲོ་འཕ་གང་ཟག་གཉིས་སྒྲིང་ལོག་པས་གཞི་དཔ། །
 ཅེས་གསུངས་སོ། །ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༥༥ ༽ལས། དེའི་ཆེ་གང་ཟག་
 དེའི་དོར་སྒྲིང་རྗེ་སོགས་གཉིས་སྒྲིང་མཐའ་དག་ལོག་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྒྲིང་ཉིད་ལ་མདོན་
 སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྒྲོ་བ་པ་མཉམ་བཞག་པ་ཡིན་པས་འགྲུབ་ཅིང་། ཁྱབ་པ་ཡོད་
 དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་ལ་ཁ་ཅིག །ལུགས་འདིར་ཤེས་པ་སྒྲོག་གྱུར་མི་འདོད་
 བས་སྒྲོ་བ་པ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱད་ལ་སྒྲིང་རྗེ་སོགས་མེད་ཟེར། ལ་ལ་ཤེས་པ་སྒྲོག་གྱུར་
 ཡོད་ཀྱང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཟེར། མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཤེས་པ་སྒྲོག་གྱུར་ཤེས་པ་ཡིན་
 ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༦༢ ༽ལས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་དེ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། རྗེ་རྗེ་ལྟ་བུས་བྱངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པའི་དབྱ་བཅོམ་རྒྱད་ཀྱི་ལྷུང་འདས་ཆོས་ཅན།

ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དུག་གང་རུང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲིབ་
 བའི་སྒྲོ་མངོན་གྲུར་པ་དང་བཅས་པའི་མུང་འདས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དུག་གང་
 རུང་ལ་ཡུལ་དུག་གང་རུང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲིབ་པའི་བདེན་སྒྲིབ་དང་བཅས་པའི་
 མུང་འདས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་སྒྲིབ་གི་སྒྲོ་སྒྲོག་གྲུར་པ་དང་
 བཅས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡིག་ཆར་
 ༼ ༥༥ ༽། ལུགས་གཉིས་པ་འགོག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་འགལ་སོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། ས་
 བརྒྱད་པ་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆེ་ཆོས་ཅན། ཞེས་པ་སྒྲོག་གྲུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཞེས་པ་མངོན་གྲུར་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་ཞེས་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཁྲུབ་སྟེ། དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་མངོན་གྲུར་པ་ཡིན་
 པས་ཁྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་༼ ༡༦༠ ༽། སྒྲིབ་གཉིས་མངོན་གྲུར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
 ཞེས་སྟེ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་པར་བཤད་
 པ་དང་འགལ་བས་དབྱུང་དགོས། ཡང་ན། འཕགས་པ་ཡིན་ན། བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་པར་གཞུང་དུ་མར་བཤད་ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། བདེན་
 པ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་པར་བརྒྱད་པའི་ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །དེས་ན།
 ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞི་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། འདོད་ན་དེས་དེ་བཞི་
 དངོས་སུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་
 ཤར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་
 ཐལ། འདོད་ན། གཉིས་སྒྲིབ་ཤར་བར་ཐལ། འདོད་ན། ཡིག་ཆ་༼ ༥༥ ༽ལས། དེའི་ཆེ་གང་
 ཟག་དེའི་ངོར་སྒྲིབ་ཆེ་སོགས་གཉིས་སྒྲིབ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་

འགལ་དོགས་སོ། །ཁྱབ་པ་གཉིས་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
 ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་ཐག་པ་མ་ཡིན།
 རྟོགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་ཐལ། གཞན་རྟོགས་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཀུན་
 གཞིའི་ཡིག་ཆར། བདེན་སྟོང་སྒྱུར་མ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་རྗེས་
 ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན།
 བདེན་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དགལ་འོ། །
 གཞན་ཡང་། མཉམ་བཞག་གིས་ཟེན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། མཉམ་བཞག་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་ཟེན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་
 ཟེན་པའི་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༥༥ ༽ལས། དཔེར་ན་
 དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་བྱང་འཕགས་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
 ལངས་པ་ན། ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་ཡང་མཉམ་བཞག་དེའི་རྩི་མ་ཡལ་བར་གང་སྒྲིང་ཡང་
 སྟོང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་དུས་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་རྣམས་མཉམ་བཞག་གི་ལྟ་བ་དེས་བྱེད་པས་
 དངོས་བྱེད་པས་དངོས་སུ་ཟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། སྒྲོར་ལམ་
 ཆོས་མཆོག་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ས་དང་
 པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྒྲོབ་ལམ་གྱིས་ཟེན་པའི་
 རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་སའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཕྱིན་དུག་གི་བྱ་
 བས་ཟེན་གྱི་དེའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་མ་ཟེན་པའི་བྱུང་པར་བྱེ་ནས་པར་བྱེན་མཐའ་དཔྱོད་དུ་
 གསུངས་པ་སོགས་དང་འགལ་བས་སྒྲིམ་༼ ༥ ༽ལས། དེ་བཞིན་མཉམ་བཞག་གིས་ཟེན་

ཐུན་མཐའ་དང་། །སྤྱི་འཕགས་ཐེག་དམན་ཆེན་པོར་འདུག་པས་ཤོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེ་བཞིན་སྒྲོབ་པ་རྗེས་སྒྲོབ་པའི་ཐུད་ཀྱི་སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་
 མེད་དང་། དེའི་ཐུད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོང་རྗེ་དེས་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲོང་
 གསུངས་ཀྱང་མ་དེས་ཟེར་ན་སྒྲོང་ལ་མ་དེས་པའི་སྒྲོར་འབྱུར་བས་དབྱུད་དགོས་པར་སྒྲོམ་
 རྒྱུ་ལས། བདེན་མེད་སྒྲོང་རྗེས་མངོན་སུམ་སྒྲོང་གསུངས་དབྱུད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་
 དག་གི་སྒྲོར་དབྱུད་པར་བྱ་བ་ལས་རེ་ཞིག་དེ་ཅུ་མོ། །སྒྲོང་རྗེ་སོ་སོའི་སྒྲོར་བཤམ་བྱེད་ཅིང་། །

པ ས་དང་པོ་རབ་དགའ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ།

ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། མི་ཤིགས་པའི་རྡོ་རྗེའི་ལུས་མཆོན་
 ཉིད་པ་སྒྲོབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་ལུས་བདེན་མེད་དུ་རྟོག་རྟོགས་པས་
 བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་ཀྱི་དབང་གིས་རྡོ་རྗེའི་ལུས་སྒྲོབ་པས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ།
 ཡིག་ཆ་༡༦༣ །ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྡོ་རྗེའི་ལུས་ཡོད་ཅིང་དེ་ཆོས་སྐུ་བཏགས་
 པ་བ་དང་རྡོ་རྗེའི་ལུས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རང་
 གི་ལུས་བདེན་མེད་དུ་རྟོག་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་དང་སྒྲོན་ལམ་དབང་གིས་རྡོ་
 རྗེའི་ལུས་སྒྲོབ་པ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་རྗེས་མཐུན་པ་དེ་དང་འདྲ་བའི་འབད་
 རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་པ་ཞི་བའི་སྐུ་སྒྲོབ་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེས་འབྱུང་བཞི་རགས་པ་དང་
 བྲལ་བའི་ཆོས་སྐུ་འཆི་འཕོ་དང་སྐུ་ལ་བ་སྒྲོབ་པའི་བྱིར། གསང་བའི་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ལྡན་པ་ལ་སྐུ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། འབྱུང་བ་མེད་
 ཀྱང་། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་

ལ་ཉོགས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གི་ལུས་མཉམ་པ་ཉིད་
 ལ་ཉོགས་སོ། །ནལ། ཤེས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མཛོན་པ་སྐྱབ་པོ། །དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མཛོན་པར་
 བསྐྱབ་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལུས་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་འཆོ་
 བྱེད་གཞོན་རུས་སྤོར་སྤོར་ཆོགས་ལས་བྱུང་མེད་ཀྱི་གཟུགས་བྱས་པ་དེ་མཐོང་བ་སོགས་
 ཀྱིས་ནད་མེད་པར་བྱེད་ཀྱང་གཟུགས་དེ་ལ་རྣམ་ཉོག་རགས་པ་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱས་རབ་ཏུ་བྱེ་བས་ན་མཐོང་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཐོས་པ་དང་། དེག་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །
 ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས། དཔེར་ན། སྤོར་པའི་རྒྱལ་བོ་འཆོ་བྱེད་ཀྱིས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་འདི་ལྟར་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཉིད་སྒོན་ཀྱི་སྒོན་ལམ་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་བྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འདོད་ན། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ས་བཅུའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་
 ཏེ། གསེར་བྱང་། ༡༦༩ ་ལས། མདོ་དང་བསྐྱུན་ན་བཅུ་བར་གསལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
 ཐོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱས་སུ་བཞད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཙ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་ལུས་ཉོན་དོར་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འབྲེལ་སྟེ། ཡིག་ཆ་། ༡༦༣ ་
 ལས། ལྷ་རའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི། བཟོན་པ། སྤྱ་བ། མི་ཤིགས་པ། རྩོ་
 རྩེའི་སྐྱ། འཆི་འཕོ་བ་མེད་པ། མི་སྐྱེ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། སངས་རྒྱས་པ་
 ལ་འཆི་འཕོ་བ་གཅིག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན་
 སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། གསེར་བྱང་། ༡༦༩ ་ལས། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་བྱང་འདས་ལ་བར་བཅད་པ་ལ་

བཤད་པ་ནི་མདོ་འདི་དང་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འོག་ཏུ་ཡིག་༼ ༤༣༩ ༽
 ཆར། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དྲོ་མེད་སྐྱོ་ཐོབ་པས་སྐྱོ་དེ་གཞན་དོར་དོར་ཚུལ་ཅམ་ལས་མི་འདོད་
 པར་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ལས་རྒྱས་པར་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་འཆི་
 འཕོ་གཅིག་གིས་བར་དུ་གཅོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་དོར་དོར་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི་མ་
 དོར་བའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོན་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། སྐྱེ་བ་
 གཅིག་ཐོགས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་བརྟག་དགོས། ཁ་ཅིག་དེ་འཆི་འཕོས་པའི་ཆེ་
 ལུས་རྟོན་རགས་པ་དོར་གྱང་སྤྱ་བའི་དེ་མ་དོར་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱད་
 ལ་རགས་པའི་ལུས་དང་སྤྱ་བའི་ལུས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། ཞིབ་ཆ་དེའི་བྱིར།
 འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ལུས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ནི་རྒྱ་རེ་རེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །དེའི་དགོངས་པ་རྒྱད་ཀྱི་ཟེན་
 གྲིས་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །པར་བྱིར་མཆན་༼ ༡༡༥ ༽ལས། ས་བརྒྱད་པའི་སྐྱོ་
 མི་དོར་ན། དེ་འཕོས་མ་ཐག་པའི་ཆེ་སྤྱ་མའི་སེམས་རྟོན་བརྟོན་པའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མ་ཆད་
 སོགས་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ན་གསལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྲགས་ལྟར་
 ན་མ་དག་པའི་སྐྱོ་ལུས་ཐོབ་ན་ཆེ་འདིར་སངས་རྒྱས་ངེས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་རྒྱད་གཞུང་
 མང་། སྐྱོ་བའི་བྱང་འདུག་གི་སྐྱབས་སུ་བྱང་པོ་རྟོན་བ་ངེས་པར་དོར་བ་དང་། མ་དག་པའི་
 ལུས་དེ་དོར་བར་གསུངས་པ་ཡང་སྤྱང་བས་བྱར་ཅམ་མཆོན་པའོ། །དེ་འདྲའི་དྲོ་མེད་ལུས་
 དེ་སྐྱོ་ལུས་ཀྱི་དོད་པར་བྱུང་བ་དང་། ཉེར་ལེན་ལ་བྱུང་བྱེ། དེ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱད་པར་ཡོང་།

ལོངས་སྤྱུལ་རྗེས་མཐུན་གཉིས་དང་། དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་ངེས་དོན་འདྲ་མི་འདྲ་བསམ་དགོས་
 བར་སྒྲིམ་༼ ༥ ༽ལས། སྒྲ་མེད་སྤྱུ་ལུས་གཅིག་གམ་ཉེར་ལེན་དགྱེ། ༼སྒྲི་གསུམ་དག་པ་སྒྲིར་
 ལམ་ཉགས་ཀྱི་སྐབས། ༼ལུས་སེམས་འབྲེལ་བ་ཆད་ཀྱང་སྤྲ་མོའི་མིན། ༼དོ་རྗེའི་ལུས་དངོས་
 ཆོས་སྤྱུ་བཏགས་པའོ། ༼སྤྱུ་གསུམ་རྗེས་མཐུན་གསུངས་ཕྱིར་ལོངས་སྤྱུལ་སེམས། ༼ཞེས་
 གསུངས་སོ། ༼གཞན་ཡང་། ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་
 ཐལ། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ས་ལམ་
 ལས་གསུངས་སོ། ༼ཡང་དེར་ཐལ། ས་དང་པོའི་སྒྲིམ་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིམ་
 ལམ་ཐོབ་པ་དང་ས་གཉིས་པར་འཕོས་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལུང་
 རིགས་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལུང་ནི། ཡིག་ཆ་༼ ༡༣ ༽ལས། ས་བརྩ་བ་ལ་
 བརྟེན་ལ། ས་བརྩ་བར་ས་དང་པོར་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བ་ཤད་ཀྱང་བསྐྱལ་
 བའམ་དུས་འདི་ཙམ་བྱེད་མ་བཤད་ལ། ས་གཉིས་པ་སོགས་དགྲའི་སྐབས་སུ་བསྐྱལ་བ་
 འབྱམ་ཐུག་སོགས་སུ་སྤྱང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ས་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡང་བསྐྱལ་བ་དུ་མ་ནས་
 བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཐུག་ཐིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མའི་བར་དུ་སེར་སྤྲ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
 དྲི་མ་བསལ་བས། ཞེས་དང་། ས་གསུམ་པར་དེ་ཉིད་ལས། ས་འོད་བྱེད་པ་འདི་ལ་གནས་
 པའི་བྱང་སེམས་ཡང་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ཐུག་དུ་མ་ནས་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཐུག་ཐིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་
 མའི་བར་དུ་ལོག་པའི་འདོད་ཆགས་འབྲི་བར་བྱ་བ་མིན་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། ༼ཞེས་དུས་
 གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ལུང་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། ༼གཉིས་པ་
 རིགས་པ་ནི། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤ ༽ལས། རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པར་ཐལ། ས་དང་པོར་རྣམ་
 བཤད་ལྟར་བསྐྱལ་ཆེན་དུ་མར་བྱང་ན་སྒྲིམ་ལམ་གཅིག་རུང་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འགོར་བའི་ཕྱིར་

ཉེ། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་འཕོས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བྱང་པར་བཅུ་འབྲུར་ལས་མ་བྱང་
 ལ། ས་གཞན་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་གོང་མ་བརྒྱ་འབྲུར་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །གསེར་ཐང་དང་། རྟོག་གེ་སྤང་བ་ལྟར་ན་ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་མེད་པར་བཤད་ལ། ཅ་
 བར་འདོད་ན། སྒྲོམ་ལམ་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཡིག་ཆ་ལས། ས་
 མཆམས་ཀྱིས་དབྱེ་ན། རྒྱལ་ཆབ་ལྟར་ན། མཐོང་སྒྲོམ་བཞི་ཡོད་དེ། ཞེས་དང་། རྒྱུད་ལྷ་
 མའི་དར་རྒྱུ་། ༡༠ ་ལས། ས་དང་པོ་ནི་བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་ཡུན་གྱིས་རྫོགས་དགོས་པས་
 སྒྲོམ་ལམ་བསྐྱལ་བ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཤད་ཚུལ་གཉིས་
 ཡོད་པས་གང་འཐད་དཀའ་བས་དབྱེད་དགོས་པར་སྒྲོམ་། ༡༥ ་ལས། དེ་ཞིག་གསུང་རྒྱུ་
 འདི་ལྟར་འོན་ཀྱང་དབྱེད། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
 ན། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་དུ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་
 ཐལ། འདིར་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་བྱེད་པར་ཡིག་ཆ་། ༢༠ ་ལས། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
 རྒྱང་ཆད་ཀྱི་གཉིས་སྤང་མེད་པ་རྒྱལ་རྒྱ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དོན་དམ་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་འགྲེལ་བར་ས་དང་པོ་ལ་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་དུ་
 གཉིས་སུ་སྤང་བ་མེད་པ་ལ་ཟེར་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། སངས་རྒྱས་སའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་དུ་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་
 མཁྱེན་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་གྱི་དོན་དུ་སྤང་
 བ་ཡོད་པས། རྒྱང་ཆད་ཀྱི་སྤང་བ་དང་། བདེན་པར་མེད་པ་དང་། དེ་རྟོགས་ཀྱི་སེམས་འོ་འོ་

གཅིག་ཚུལ་གྱིས་དབྱད་དགོས་པར་སྒྲུབ་༼ ༥ ༽ལས། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་རྒྱང་ཆད་ཚུལ་
 གྱིས་དབྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རང་རྒྱད་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དཔེ་དང་།
 གཞན་རྒྱད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དཔེ་གཉིས་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་དེ། སྤྱི་མ་ཡིན་
 ལ་སྤྱི་མ་མིན་པ་ནི། འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱི་མ་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་མིན་པ་ནི། མཁའ་
 ལྷིང་གི་སྤྱག་གུ་ལྟ་བུ་འོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་སྤྱི་དེ་དག་སྤྱི་བུ་བྱེད་
 ནི། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩ ༽ལས། ས་དང་པོ་བ་གཅིག་གི་རང་རྒྱད་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
 གཞན་རྒྱད་ཟེལ་གཞོན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའི་སྐབས་ཐ་དད་ཅམ་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱི་ར།
 བཤད་པ་དེ་གཉིས་སྐབས་གྱི་དཔེ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱད་སྤངས་ཏོགས་གྱིས་མཛེས་པའི་
 སྐབས་སྤྱི་མ་བཅུ་བར་རྒྱལ་པོའི་བུ་བཀོད་ཀྱང་། ཅ་བར་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་བཀོད།
 གཞན་རྒྱད་ཟེལ་གཞོན་སྐབས་སྤྱི་དོན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བུ་དང་མཁའ་ལྷིང་གི་སྤྱག་གུ་བཀོད་པའི་
 སྤྱི་ར་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་དཔེར་བཀོད་པ་ཡང་ས་བཅུ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་སྤྱོད། །གཞན་ཡང་། མཆན་མེད་རྩལ་བཅས་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་ཡིན་ན། ཉན་རང་སྒྲུབ་
 སྤྱི་བས་གྱིས་ཟེལ་གཞོན་གྱི་ཏིང་འཛིན་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ས་བདུན་པ་ནས་སྒྲོ་
 སྤྱི་བས་གྱིས་ཉན་རང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་ལ་ཇ་ཡའི་འདོད་པ་ལྟར་འགོག་ཚུལ་ཡོད་པའི་
 སྤྱི་ར། དེའི་འདོད་པ་ནི། ཡིག་ཆ་༼ ༢༡ ༽ལས། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་དེ།
 ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་ཉན་རང་དང་བཅས་པ་ལ་མེད་པའི་མཆན་མེད་རྩལ་བཅས་ཀྱི་ཏིང་འཛིན་
 འཛིན་ནི་འདི་ནས་ཐོབ་པའི་སྤྱི་ར། དེར་ཐལ། དྲུག་པ་མན་ཆད་དུ་མཆན་བཅས་རྩལ་བཅས་
 གཉིས་ཀ་དགོས་ལ་ས་བདུན་པ་འདིར་བྱང་སྤྱོད་སོགས་ལམ་ལ་འདུག་པ་ན་ཁོ་བོ་
 འདུག་པར་བྱ་སྤྱི་བའི་རྩལ་བ་དགོས་ཀྱང་མདོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་སྤྱི་བརྒྱད་མི་དགོས་
 པའི་སྤྱི་ར་ཟེར་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་འགོག་ཚུལ་ནི། ཡིག་ཆ་༼ ༢༢ ༽ལས། དེས་ན་འགྲེལ་

བཤད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་སྒྲོ་ཡང་ལྷག་ཅེས་པ་ལ་
 སྒྲོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་སྒྲོ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ས་བརྩ་པའི་མདོ་བཀོད་ཙམ་མིན་
 གྱི་ལེགས་ལྷན་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་
 ཉན་རང་བེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། གཙོ་
 བོ་བོར་བའི་བཤད་ཚུལ་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། འདོད་ན། ས་བདུན་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 བྱམ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆད་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞིག་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༩༥ ༽ ། མདོ་སྡེ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། དེའི་གོང་
 ན་གང་སེམས་ཀྱི་མཆོན་མ་མེད་པ་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅན་འགག་པ། སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་
 བྲལ་བ་འདི་ནི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟུམ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 སྟོམས་པར་འཇུག་གི། དེ་ལ་མདོན་པར་དགའ་བའི་ཉོན་གྱི་གནས་མི་སྐྱེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཚུལ་བ་རྒྱུད་དུ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༩༩ ༽ ལས། དེས་ན་ས་བདུན་པར་འགོག་པ་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྐྱད་ཅིག་
 དེ་འབྲལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་དེ་འབྲལ་གཅིག་ལ་ལྷང་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྒྲོང་
 ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟུམ་པའི་ཚུལ་བ་རྒྱུད་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྟོམ་སྒྲོ་ལ་དོན་སྤྱི་ཙམ་གྱི་ཉོག་པ་
 བརྒྱུད་མི་དགོས་པས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་སྤྱི་ཞིང་ཉིང་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ལྷན་བྱང་
 བར་ལྷང་བར་བསྐྱབ་པ་ལ་གོམས་ཤིང་། ཞེས་དང་། ལང་ག་ཤེགས་སུ་དམན་པའི་འགོག་
 སྟོམས་མཆོན་བཅས། ཆོན་པའི་དེ་མཆོན་མེད་དུ་གསུངས་སོ། །ཅུ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
 ཡིག་ཆ་༼ ༡༠ ༽ ལས། ཅུ་བར། རིང་དུ་སོང་བར་སྒྲོ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།

མདོ་ས་བརྩ་བ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། །ནས། འདས་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུང་བ། དེའི་དོན་རང་འགྲེལ་གྱིས་འཆད་པར། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རིང་དུ་སོང་བ་ཁོ་ན་
ནས་བཟུང་ནས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རང་གི་སྒྲོའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དག་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་གྱིས་འོག་མ་རྣམས་སྟེ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཞེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ཇ་ཡས་འདོད་པའི་
དོན་དེ་ལ་དབྱུང་དགོས་པར་སྒྲིམ་། ༡༩ །ལས། ཇ་ཡས་མཆན་མེད་རྩེ་ལ་བཅས་སྒྲོ་ནས་
དབྱུང་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་མིན་བསམ་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་དེ་འབྲེལ་ཉིང་དེ་འཛིན་
གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་ས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཡུལ་ལ་
འདས་པར་ཡིག་ཆར་། ༢༠ །གསུངས་པར་དབྱུང་། གཞན་ཡང་། འཇུག་པ་ལས། རིང་དུ་
སོང་འདིར་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་དང་། །སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་
པའི་སྐད་ཅིག་དང་། །སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་དམ་
མེད། སྤྲུལ་ལྟར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་སྐད་ཅིག་སྤྲུལ་མ་ཡིན་ན། ས་དབྱག་པ་མན་
ཆད་གྱིས་སྒྲིམས་པར་འཇུག་མི་རུས་པའི་སྐད་ཅིག་གིས་བྱུང་བ་གང་ཞིག་ །སྐད་ཅིག་གྱི་
མ་ལ་དེ་ལྟར་རུས་པའི་བྱུང་བས་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཡིག་ཆ་། ༢༡ །ལས། གཉིས་པ་
སྒྲིམས་པར་འཇུག་ལྟར་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིའི་སྐད་ཅིག་མ་དངོས་བཟུང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ཉན་
རང་དང་ས་དབྱག་པ་མན་ཆད་གྱིས་བདེན་གཉིས་གང་ལ་འང་སྒྲིམས་པར་འཇུག་ལྟར་མི་ཐུབ་
པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ས་དབྱག་པ་བས་སྐད་ཅིག་ལ་བྱེ་བ་འབྲུམ་ཐོབ་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཅིག་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཡུན་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་དུ་བགོས་པའི་ཆ་
ཅིག་དེ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་ཡིག་། ༢༢ །ཆར། གསུམ་པ་སྐད་ཅིག་ཐུང་
ཤོས་དེ་འབྲེལ་ཡུན་ལ་ས་བདུན་པར་ཐབས་ཞེས་གང་ལ་འང་སྒྲིམས་པར་འཇུག་ལྟར་རུས་

ལ་ས་འོག་མར་མི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་བྱང་འགྲེལ་བཅུ་
 ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་སྟོབས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་འབྲུམ་སོགས་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་དང་།
 དེས་བེན་པའི་སྟོང་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་རྒྱས་པའི་ས་
 གསུམ་པ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༡༥ ༽ལས། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་གསུམ་
 བོ་རེ་རེའི་ཡུན་ལའང་ཉིང་འཛིན་འབྲུམ་སྟག་རེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་བྱུང་པའི་བྱང་སེམས་
 མེད་པར་ཐལ། བྱེད་ཅག་གི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཅེས་
 པའི་སྐད་ཅིག་དེ་དུས་མཐའ་དང་བྱ་རྒྱུགས་ཀྱི་བྱང་མཐའ་གང་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཡུན་ལ་ཉིང་
 འཛིན་འབྲུམ་ཀྱི་བྱ་བ་བྱག་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། ཉིང་འཛིན་དེ་དག་ཅིག་ཅར་མ་ཡིན་པར་
 རིམ་གྱིས་མཛོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་
 ས་གསུམ་པ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དྲི་བ་བྱི་མ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ཀའི་
 གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༡༦ ༽ལས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་
 ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། གལ་ཏེ་ཆེའི་དབྱེ་བ་མི་སྤྱིད་པ་དེ་ནི་དུས་ཀྱི་མཐར་བྱག་པ་
 སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བྱའོ། །སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ལྷུ་ནི་དེའི་སྐད་ཅིག་མའོ། །དེའི་སྐད་ཅིག་
 རྒྱག་ཅུ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ། །ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུ་ནི་ཡུད་ཅམ་གཅིག་སྟེ། དུས་དེ་ཅམ་ན་སྟོམས་
 པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐད་ཅིག་མ་ལ་པལ་བོ་ཆེའི་ལྱང་དེ་
 ལྟར་མང་པོས་ཞིབ་ཆ་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ས་རྒྱག་པའི་སྟོམས་
 པར་འཇུག་ལྡང་རྒྱས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ་ཉན་རང་ལ་རྒྱས་པ་ཡོད་ལ། ས་བདུན་པའི་སྟོམས་
 པར་འཇུག་ལྡང་རྒྱས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་དེའི་འོག་མའི་སྐད་ཅིག་གི་གཞི་མ་ཐུན་རྒྱུག་དགོས་

བར་སྒྲིམ་༼ ༡༽ ལས། ཏུག་པའི་སྐད་ཅིག་འཇུག་ལྡང་ཉན་རང་ཡོད། །བདུན་པའི་གོང་འོག་
 སྐད་ཅིག་མཐུན་ནས་རྟོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །ས་ཏུག་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲིམས་པར་
 འཇུག་མི་རུས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། ཡིག་ཆ་༼ ༢༠༽ ། འདི་ནལ་
 འགྱུར་པའི་དབང་ལྷུག་གི་ཐུགས་ངོར་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་
 བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་སྐར་པའི་དོན་ཨེ་ཡིན། མེད་ན་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་སྐད་
 ཅིག་ཀྱང་མེད་དགོས་ལ། ཡིག་ཆར་༼ ༢༠༽ ། འཕགས་པ་པལ་ཆེར་གྱི་འང་སྒྲིད་ཡུལ་
 མིན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཏེ་པལ་ཆེར་སྒྲིམ་དོན་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་གསུངས། དེས་ན།
 དེ་འདྲའི་སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། ས་ཏུག་པས་སྐད་ཅིག་ལ་བྱེ་བ་འབྱམ་ཐོབ་པའི་ཏིང་ངེ་
 འཇིན་གཅིག་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཡུན་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་ཏུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་ཡོད་
 བར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་འཇོག་པར་ཡིག་ཆ་༼ ༢༠༽ ལས། གཉིས་པ་སྒྲིམ་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་
 པའི་སྐབས་འདྲའི་སྐད་ཅིག་མ་ངོས་བཟུང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ཉན་རང་དང་ས་ཏུག་པ་མན་ཆད་
 ཀྱིས་བདེན་གཉིས་གང་ལའང་སྒྲིམས་པར་འཇུག་ལྡང་མི་ཐུབ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞིག་ལ་
 འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་ཏུག་པ་བས་སྐད་ཅིག་ལ་བྱེད་པ་འབྱམ་ཐོབ་པའི་ཏིང་འཇིན་
 གཅིག་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཡུན་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་ཏུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་དེ་ལ་འཇོག་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 འདྲའི་ཁྲག་ཁྲིག་ཏུ་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཆ་གཅིག་
 གི་ཆ་གཅིག་ཆོས་ཅན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲ་མ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཆའི་
 དབྱེ་བ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༢༦/༢༧༽
 ལས། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། ཆ་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོག་མཐའ་བར་

གསུམ་གྱི་ཆ་དང་ལྟན་པའི་བྱིར། ལམ་གསུམ་སོང་། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། རི་
 ལྟར་སྐད་ཅིག་མཐའ་ཡོད་པ། །དེ་བཞིན་ཐོག་མཐའ་དབུས་བརྟག་དགོས། །དེ་ལྟར་སྐད་
 ཅིག་གསུམ་བདག་བྱིར། །འཇིག་རྟེན་སྐད་ཅིག་གནས་པ་མིན། །ཞེས་ཡིག་ཆར་། ༡༧ །
 དངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་དར་རྟེན་ལས། སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་བྱི་
 མཐའ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། བྱི་མཐའ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་དབུས་ཡོད་པར་བརྟག་
 ཅིང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་སྤྲིད་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྱབ་
 མཆམས་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དེ་ལྟར་བསལ་བའི་ཆ་གསུམ་ཡོད་ན་ཐུག་
 མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། ཡིག་ཆ་། ༡༧ །ལས། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བསེལ་ན་སྐད་
 ཅིག་མའི་སྤང་བ་འགག་འགྲོ་བའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་ཡིག་ཆ་། ༡༨ །ལས། གང་ལ་
 ཆའི་དབྱེ་བ་མི་སྤྲིད་པ་དེ་ནི་དུས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་དབྱུད་གཞི་ཆེ་བར་སྡོམ་། ༡༩ །ལས། ཆ་ཤས་མེད་པའི་སྐད་
 ཅིག་མ་ནི་བཀག། །སྐད་ཅིག་མ་བྱིར་ཐོག་མཐའ་བར་ངེས་དབྱུད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
 ན་ས་དུག་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་སྡོམས་པར་འདུག་པའི་ཡུན་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་དུ་བགོས་པའི་ཆ་
 ཅིག་ཆོས་ཅན། ས་དུག་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྡོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་། ༢༠ །ལས། སོ་
 སྟེ་ལྟ་ཅི་འཕགས་པ་པལ་ཆེར་ཀྱི་ཡང་སྡོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྟོགས་པའི་སོ་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན།
 རང་རྟོགས་པའི་སོ་སྟེ་རྟེན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་བྱིར་
 ཟེར་ན་རྟོག་གཞན་ཡང་ཅག་གི་བྱ་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ཡུན་ལ་ཉིང་ངེ་

འཇིན་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཡུན་ལ་ཉིང་དེ་འཇིན་
 འབྲུམ་ཐུག་རེ་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་
 བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༡༥ ༽ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། སྐད་ཅིག་ཐང་
 ཅིག་གི་སྐད་ཅིག་དེ་བྱ་ཇོགས་ཀྱི་ཐང་མཐར་བྱས་ནས། ཏུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བྱ་བ་
 ཐུབ་པའི་སེམས་ཅན་མེད་ཟེར་རོ། །འོ་ན། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་གསུམ་པོ་རེ་རེའི་
 ཡུན་ལ་འང་ཉིང་འཇིན་འབྲུམ་ཐུག་རེ་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་ཐུབ་པའི་བྱང་འཕགས་མེད་
 པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐད་
 ཅིག་དེ་ཏུས་མཐའ་དང་བྱ་ཇོགས་ཀྱི་ཐང་མཐའ་གང་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཡུན་ལ་ཉིང་འཇིན་
 འབྲུམ་གྱི་བྱ་བ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཉིང་འཇིན་དེ་དག་ཅིག་ཅར་མ་ཡིན་པར་རིམ་
 གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲའི་བྱང་སེམས་ས་
 གསུམ་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་རང་
 འབྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་སྐད་ཅིག་མ་སྟེལ་མི་རུས་ཏེ། ཞེས་ཆོས་འབྱུང་
 ཡིག་༼ ༡༠ ༽ཆར་གསུངས་སོ། །མཛོད་འབྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་ཏུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུལ་
 ལ་ཉིང་དེ་འཇིན་སྒྲིམ་རུས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཡིག་ཆར་
 ༼ ༡༥ ༽གསུངས་སོ། །དེས་ན། ལུང་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་ལ་ཉིང་དེ་
 འཇིན་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མཛོད་ཅ་བར། སྐད་ཅིག་
 མ་ནི་བསྟེན་པས་འགྱུག། ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་
 པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པས་དབྱེད་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༡༦ ༽ལས། སྟོབ་དཔོན་ཏུས་མཐའ་
 སྒྲིམ་མེད་དངོས་བསྟན་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཏུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་

མའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་འཕགས་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་
 ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། སློ་རིགས་ཡིག་ཆ་༼ ༡༠ ༽ལས། ཡིད་མངོན་སྤར་
 དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་བཤད་པ་ལྟར་རྣམ་འགྲེལ་རིགས་ཐེགས་སོགས་ནས་ཀྱང་བཤད་
 པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དབང་མངོན་དང་པོ་ལྟས་བྲངས་པའི་ཡིད་མངོན་ལ་དགོངས་པ་
 ཡིན་གྱི། ཞེས་དང་། རིགས་ཐེགས་དར་རྒྱུ་ལས། སོ་སོ་སྟེ་པོའི་རྒྱུད་ཁོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་
 བྱས་པའི་ཆད་མ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་
 མར་བཞག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། ས་བདུན་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འགོག་པ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ།
 དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
 ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱུ་མ་
 ༼ ༣༤༧ ༽ཆེ་ཆུང་༼ ༣༡༠ ༽གཉིས་ལས། སྟོན་པོའི་རྩལ་སྤར་བར་རེ་རེ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་
 སྟེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། དབྱུ་མའི་
 ཟེན་གྲིས་༼ ༥༧ ༽ལས། དེ་དག་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་
 དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐབས་ལྔ་
 པའི་མཐའ་དཔྱོད་༼ ༣༥ ༽ལས། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ལ།
 སྤར་བྲངས་པའི་རིགས་ཐེགས་དང་། སློ་རིག་ཡིན་ཆ་ལྟར་ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་

ཡིད་མངོན་བཞག་པ་ལྟར་བསམ་ན་དེ་ལ་ལམ་ལྔ་སོགས་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་དབྱེད་
 དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༡༧ ༽ལས། དུས་མཐའི་ལམ་ལྔ་འགོག་དང་ཤེས་པས་བཟླ་ག། །ཅེས་
 གསུངས་པས་དོན་ཡིན་མིན་བསམ་དགོས། གཞན་ཡང་། སློབ་པ་རྗེས་སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་
 འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡོད་པར་ཐལ། ས་རྒྱག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྗེས་སློབ་
 པའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ངོས་བྱང་སེམས་
 ས་རྒྱག་པས་རྗེས་སློབ་ཏུ་ལངས་ནས་གསར་དུ་འགོག་སྒྲིམས་སློབ་པའི་ཕྱིར། དབྱུ་མའི་ཟེན་
 བྱིས་༼ ༡༨ ༽ལས། ས་རྒྱག་པའི་འགོག་སྒྲིམས་ནི་དེའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྗེས་སློབ་ཏུ་
 ལངས་པ་ནས་སློབ་ཏུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སློབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། སློབ་པ་རྗེས་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྒྲིམ་ཆོས་ཅན། སྒྲིང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས། བྱུ་མེ། སྐབས་བཞི་པའི་སྒྲིམ་༼ ༡༩ ༽ལས། རོ་བོ་ལྷ་གྲགས་ས་བཅུའི་
 མདོར་བཟེན་ནས། །གཙུ་བོ་ཆོས་ཉིད་སྒྲིང་དུ་ཆོར་འདུ་སོགས། །བཀག་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་
 ཤེས་ལ་འདོད་ཅིང་། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་༼ ༢༠ ༽ལས། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་
 གྱི་འགོག་སྒྲིམས་ནི་སྤྱི་ཅེ་ལས་ཀྱང་གྱེན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཉིང་འཛིན་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་
 དག་པའི་མཐའ་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། སྐབས་འདིར་མཐར་གནས་གྱི་
 འགོག་པ་དང་ནམ་ཐར་གྱི་འགོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་སོ། །མ་ཁྱབ་མཆམས་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་བཅས་གྱི་
 ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གྱིས་བསྐྱད་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སློབ་པའི་རྗེས་སློབ་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུ་མེ། ཡིག་ཆ་
 ༼ ༢༡ ༽ལས། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་གྱི་བསྐྱད་

བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཏྲགས་ཚས་ཅན་གྱིས་བྱུང། བྱུང་སྟེ། ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཆུང་དུ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་
 གསུངས་སོ། །ཡང་། ས་དྲུག་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྷག་པར་
 ཐོབ་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཡིག་༼ ༩༥ ༽ཆར་དེ་ཡང་ས་དྲུག་པར་འགོག་པ་ཐོབ་ཅིང་དེ་ལ་
 སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་གོམས་པ་ལ་རག་ལས་ལ་དེ་ཤེར་བྱིན་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ལ་རག་
 ལས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ས་དྲུག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་
 ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 བྱུང་སྟེ། ཅ་བར། ཤེས་རབ་ལ་གནས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདོད་ན། སྒར་དངས་པའི་བེན་བྲིས་དང་འགལ་བས་སོམས་ཤིག བྱང་འདིར་འགོག་
 སྟོམས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད་པས་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་འཛོག་དཀའ་བས་བཞི་པའི་
 སྟོམ་༼ ༡༥ ༽ལས། སྒྲ་མ་རྗེས་ཐོབ་པ་ལ་ཡོད་མེད་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་
 སྟུང་། གཞན་ཡང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྟོང་ཅེ་ལས་ཀྱང་སྒྲ་བའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༩༦ ༽
 ལས། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ནི་སྟོང་ཅེ་ལས་ཀྱང་གྲེན་དུ་བསྐྱོད་
 པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཅིག་
 དགོས་ཏེ། སྐབས་འདིར་མཐར་གནས་ཀྱི་འགོག་པ་དང་རྣམ་ཐར་གྱི་འགོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་
 དགོས་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་ལ་འགོག་པར་འཛོག་ལ་བྱུང་མཐའ་
 འོག་མ་ལྟར་ཆོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པ་ཅམ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འགོག་པར་མི་འཛོག་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འགོག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོས་པ་ཀུན་འགོག་ཅིག་ཤོས་དེ་ལྟར་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡིན་ན། ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཇོག་ཚུལ་དངས་མ་ཐག་པའི་ཡིག་ཆར་གསུངས་པས་གཞོད།
 འདོད་ན། འགོག་སྒྲིམས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྒྲིམས་
 ཐོབ་པའི་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཐོབ་པས་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༦ ༽ལས། སྐབས་འདིར་མཐར་གནས་གྱིས་འགོག་པ་དང་
 རྣམ་ཐར་གྱི་འགོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དབྱ་མའི་ཟེན་ཟེས་༼ ༣ ༽
 ལས། འགོག་སྒྲིམས་དང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་དོན་གཅིག་པར་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ག་འདོད་ལ།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པས་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་དེ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
 ཡིག་ཆ་༼ ༤༥ ༽ལས། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས་སྒྲིམས་འཇུག་དགྲུ་པོ་སྟོང་ཉིད་
 གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲིམ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་ལ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱང་བདེན་མེད་
 གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཡང་སྟོང་ཉིད་གྱི་འགོག་པར་བཤད། ཅེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལ་མདོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དེ་དག་མེད་པར་
 འགྱུར་བས་དབྱེད་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༡ ༽ལས། དཀོན་སྤྱོད་སྤྱད་པར་རྣམ་ཐར་གཞན་དག་
 ཀྱང་། སྟོང་རྣམ་ཐུན་མིན་བཞེད་དེ་མདོན་པར་དབྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་།
 དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ཆད་མཚུངས་པས་
 ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་རང་ཐུན་མཉམ་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་རང་ཐུན་མཉམ་

བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩེ་བདུན་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟར་ན། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་པོ་དུས་
 མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ཡུན་རང་ཐུང་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ན། དེ་འདོད་པ་ཡིན་
 མོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་ན། རྩལ་སྤྲ་རབ་ཡིན་ན། རྩལ་སྤྲ་རབ་གཅིག་གི་ཆད་
 དང་མཚུངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩལ་སྤྲ་རབ་བརྒྱ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་རབ་ལྷན་པོ་བརྒྱ་དེ་རི་རབ་གཅིག་དང་ཆད་མཚུངས་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོ་ཡིན་ན། ལོ་གཅིག་གི་ཡུན་ཆད་དང་མཉམ་པས་
 བྱུང་པར་ཐལ། སྤྲ་མ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིའི་ཞག་དང་ཡུན་ཆད་མཉམ་པའི་སློག་
 ཆགས་སྤྲ་མོའི་ལོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློག་ཆགས་སྤྲ་མོའི་ལོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུལ་བའི་ཡིག་ཆ་ལས། མིའི་ཞགས་དང་ཡུན་
 ཆད་མཉམ་པའི་སློག་ཆགས་སྤྲ་མོའི་ལོ་གཅིག་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཞག་གཅིག་དང་ཡུན་ཆད་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 བྱུང་ན། བྱུང་པར་ཐལ། ཞག་གཅིག་གི་ཡུན་ཆད་དང་མཉམ་པའི་ལོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལོ་ཡིན་ན། ཞག་དུ་མ་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལོ་ཡིན་ན། རྩེ་དུ་མ་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ལོ་ཡིན་ན། རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་རྩེ་བ་བཅུ་གཉིས་ཆད་པས་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་མཛོད་འདུལ་ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་མ་
 བྱུང་མཆམས་ལ་དེར་ཐལ། མིའི་ཞག་དང་ཡུན་ཆད་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆོས་
 ཅན། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ངོམ་ཆར་བའི་གནས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དུས་
 མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན། བྱོད་ལས་ཐུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་མེད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་
 ཡིན་ན། དུས་ཆུང་དུའི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་ལ་སྐད་ཅིག་

མ་བསིལ་ན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་༼ ༡༥ ༽ལས། ཏུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
 མ་བསིལ་ན་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲིམ་བ་འགག་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
 གང་ལ་ཆའི་དབྱེ་བ་མི་སྤྲོད་པ་དེ་ནི་ཏུས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། ས་བདུན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་
 པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་
 ཐལ། ས་བདུན་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཡུན་ལ་སྟོམས་
 པར་འཇུག་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་བསམ་མི་བྱབ་པའི་སྟོགས་ཀྱི་ལས་དང་། ཡ་མཚན་པའི་གནས་སུ་
 བཞད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་༼ ༡༥ ༽ལས། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་དུག་པ་མན་ཆད་
 འགོག་པའི་ཉིང་འཇིན་དབང་མ་ཐོབ་ལ་བདུན་པ་འདིར་སྐད་ཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
 དབང་ཐོབ་པར་བཞད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅེ་བར་འདོད་ན། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ཁྱོད་ལས་ཐུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉིང་རེ་
 འཇིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་བདུན་པའི་དེ་ལས་ཐུང་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་གོང་མ་གོང་མའི་ཉིང་འཇིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པའི་
 སྐད་ཅིག་མ་དེ་འོག་མ་འོག་མའི་དེ་ལས་ཐུང་བའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་འདི་འབྲ་
 ལ་དགོངས་ནས་ཡིག་ཆར་༼ ༡༥ ༽། འདི་འབྲ་དགོངས་ནས། སྟོད་འཇུག་ལས། རྣལ་
 འབྱོར་བ་ཡང་སྟོབྱ་བྱེད་ཀྱིས། །གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད། །ཅེས་དང་། ཡང་ཡིག་ཆ་
 ༼ ༡༥ ༽ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་བསྟན་ན་སེ་གོལ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དང་
 རེ་ལྔ་དང་སུམ་བརྒྱ་རེ་བརྒྱད་སོགས་དང་བགོ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 སྐད་ཅིག་མའི་ཆད་འཇོག་པ་ལ་སོགས་སྟོབྱ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱབ་སྟེ། དེས་ན། ཐུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་དོན་རྒྱལ་འབྱོར་བའི་ངོར་འཛོག་པ་མ་གཏོགས་སྤྱིར་འཛོག་
 དགའ་བས་དབྱུང་དགོས་པར་སྒྲུབ་༼༤༽ལས། དེ་བཞིན་གོང་འོག་ས་རྒྱལ་སྐུན་གྱི་
 དབྱུང། །རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱས་པས་འགལ་མེད་རྒྱལ་བཞག་འཛིག། །ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །གཞན་
 ཡང་། རང་རྒྱུད་པ་དང་། རྒྱལ་རིགས་པ་ལྟར། བྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་གྱིད་ཡིན་ན། འགོག་
 པའི་སྒྲུལ་ས་འཇུག་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་
 ལས། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར་མི་འོང་། །ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱིད་པར་འདོད། །ཅེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་ན། སྤྱལ་བའི་ལམ་གསུམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་བྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་
 གྱིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་ཐར་བརྒྱུད་ཀྱི་དང་པོ་གསར་དུ་ཐོབ་
 པའི་ས་མཆན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བཞི་པའི་ཡིག་ཆ་༼༤༥༽ལས། དང་པོ་རྟེན་གྱི་གང་
 ཟག་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཡན་ཆད་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་བྱིར་མི་འོང་
 ལུས་མངོན་གྱིད་དང་། དབྱ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྒྱལ་གྲོལ་གྱིས་གྱིད་པའི་བྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤྱལ་བའི་ལམ་གསུམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། འགོག་སྒྲུལ་ས་ཐོབ་པ་ལ་སྤྱལ་བའི་ལམ་གསུམ་ཐོབ་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་
 དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐབས་བཞི་པའི་སྒྲུབ་༼༥༥༽ལས། རྒྱལ་ཐར་སྤྲུལ་བྱི་མའི་སྒྲོན་འགྲོ་
 བར། །གསུངས་བྱིར་དང་པོ་གསར་ཐོབ་ལུས་མངོན་གྱིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན།
 འགོག་སྒྲུལ་ས་ཐོབ་པའི་བྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་གྱིད་ཆོས་ཅན། སྒྲུལ་ས་འཇུག་གི་སྐྱེ་བ་པ་
 སྤྱོད་ས་པར་ཐལ། འགོག་སྒྲུལ་ས་ཐོབ་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། དང་པོ་མཆན་༼༤༥༽ལས།
 འགོག་སྒྲུལ་ས་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲུལ་ས་འཇུག་གི་སྐྱེ་བ་པ་སྤྱོད་དགོས་ཤིང་། མཐོང་ལམ་དུས་དེ་
 ཐོབ་པ་ཡོད་པས་སྒྲུལ་ས་འཇུག་གི་སྐྱེ་བ་པ་སྤྱོད་ས་པ་གང་ཞིག་ དངོས་སྤྱལ་གྱི་གཞོམ་བྱ་
 ཡིན་ན་མཐོང་སྤྱོད་ཡིན་དགོས་སོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད་ཅིང་། དེ་སྤྱོད་དགོས་པར་གསུངས་

བ་ས་བོན་སྤྱོད་བ་ཡིན་མིན་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཛོད་ལས། འགོག་བ་
 མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་བ་ལས་མི་གྲོལ་བའི་བྱིར། ཞེས་དང་། བསམ་
 ཆེན་༼ ༡༦༩ ༽ལས། བྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་སྤངས་པའི་བྱིར་མི་འོང་དང་
 ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་མ་བྱབ་
 མཚམས་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་བའི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཐལ།
 སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་བ་སྤངས་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མ་བྱབ་ཟེར།
 ལ་ལ་འདོད་ཟེར་ན། སྒྲིམ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་བ་སྤངས་ཤིང་ས་བོན་
 དང་ལྡན་པར་ཐལ། མ་བྱབ་བ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་བ་
 དང་ལྡན་པར་ཐལ། དེའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། སྒྲིབ་བ་དེའི་ས་བོན་དང་ལྡན་
 བྱིར། སྒྲིབ་བ་དེ་ལྡན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་༼ ༡༡༧ ༽ལས། དེ་དག་གི་ས་བོན་
 དང་ལྡན་པའི་བྱིར། ཉས། འཕགས་བ་སྒྲོབ་བ་ནམས་ལ་ཉོན་མོངས་ནམས་ལྡན་ཚུལ་ཅི་
 རིགས་སུ་ཡོད་དེ། གང་གི་གཉེན་པོ་ཐོབ་བ་དེའི་ས་བོན་ཟད་པར་སྤངས་པས་མི་ལྡན་ལ།
 གཉེན་པོ་མ་ཐོབ་བ་དེའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ལན་གཉིས་བ་ལྟར་
 བྱ། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་བའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འགོག་སྒྲིམས་ལས་ཉམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། འགོག་
 སྒྲིམས་ལས་ཉམས་པའི་ཆེན་སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་སྒྱེ་དགོས་པས། དེ་
 ས་བོན་ལས་སྒྱེ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་བོན་ལ་མི་སྟོས་པར་འདོད་བ་བྱེ་སྒྲིའི་བྱང་ཆོས་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཉན་འབྲེལ་ཡིག་ཆ་༼ ༡༣ ༽ལས། ཁ་ཅིག་ །བག་ཆགས་མི་འདོད་ཅིང་ས་
 བོན་འདོད་ཟེར་བ་ཡང་དཔྱད་དགོས་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཉོན་མོངས་སྒྱེ་བ་ས་བོན་
 ལ་མི་སྟོས་པར་འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་བྱབ་མཚམས་ལ་དེར་ཐལ།

གསེར་ཐེང་། ༡༢༠ ་ལས། སྤྱིར་འགོག་ཐོབ་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ནི་འགོག་སྟོམས་ལས་མ་
 ཉམས་པར་ཆེ་དེ་དང་། ཉམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྐྱེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམས་འདུག་གི་སྐྱིབ་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་སྤྱིར་ཕྱོག་མི་ཕྱོག་
 དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་དེ་ལུགས་འདིར་རྣམ་རིག་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཆོར་
 འདུ་བཀག་པའི་འགོག་སྟོམས་ཡིན་མིན་སོགས་དབྱུང་དགོས་པར་སྟོམ་། ༡༢༡ ་ལས། རྣམ་
 རིག་སོགས་ཀྱི་དེ་མིན་ལུས་མངོན་གྱིང་། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་སྟེ། གཞན་ཡང་།
 སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གོམས་པ་མེད་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྱ་རྒྱས་
 མ་སྤངས་པས་བྱུང་བ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་སངས་འཕགས་ལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མེད་ན།
 ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་གྱིང་ཀྱི་ལུང་དགྲུ་དང་།
 རིགས་པ་ཡང་དག་གསུམ་ཡིག་ཆར་། ༡༠༡ ་གསལ་བས་དཔྱེད། གཞན་ཡང་། རང་
 རྒྱུད་པས་འདོད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེས་འདོད་
 པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་འདོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་
 མོ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་འདོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་
 ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་༡༢༢ ་ལས། རང་རྒྱུད་པས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་སུ་
 འདོད་པ་ཡང་ཀུན་བཏགས་སུ་བྱུང་། །ཞེས་དང་། བདག་གཉིས་ལས། གཞན་གྱི་དོན་དམ་
 ཀྱིས་གང་ཡིན། །དེ་ཡིན་གཞན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ནས། གཞན་གྱིས་མར་འདོད་གང་
 ཡིན་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༡༡༦ ་ལས། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་པའི་ཤེས་པ་གཞོན་མེད་ནི་སྤང་ཡུལ་ལམ་ཞེས་ཡུལ་རང་

གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་མ་འཁྱུལ་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། འདི་ལ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་
 འཁྱུལ་བས་དོན་འཛོག་རྒྱས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞོད་མེད་ཀྱི་
 གཞོད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱང་བྱད་པར་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། རང་རྒྱུད་པས་
 བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། རང་རྒྱུད་པས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་
 སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 རང་རྒྱུད་པས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་སྟོན་
 པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། དབུ་མ་ཤེས་རབ་སྟོན་
 མེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཏྲགས་སྟེ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཅ་ཤེས་
 རས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ཅ་ཤེས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟེ། དེས་ན་མངོན་པ་འོག་མ་
 བཞིན་རྣམ་རིག་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་འདོད་པའི་བདག་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་སྟོར་དགྲ་
 སོགས་ཀྱི་ཚུད་རིགས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་གྲོལ་ཏེ་རིགས་པས་ཆོལ་བར་སྟོམ་༼༡༩༽ལས།
 ཆོགས་ལམ་ལ་སྟེལ་རིགས་པའི་གཏེར་ཁ་གྲོལ། ཆོས་ཅན་མཐུན་མེད་མར་འདོད་རིགས་
 པས་ཆོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་པས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 སྟེ་མོ་དེ་འདིར་བདག་མེད་གྲགས་པ་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་པས་བཤད་པའི་ས་བརྩའི་བྱང་
 སེམས་དང་། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སྟེ་ཡིན་མིན་མངོན་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཆོལ།
 གཞན་ཡང་། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་ན། ཆོས་རང་བཞིན་མེད་
 པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་ཞིགས་

བས་སྒྲོ་ཡིན་ན། བདག་ས་གཞི་ཕྱང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁེགས་པའི་བྱ་བ་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༡༩ ༽ལས། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྒྲོ་དེས་དངོས་སུ་
 ཁེགས་པ་ན། བདག་དེའི་བདག་གི་བ་ཕྱང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་ཏྲ་ཆོག་ན་དེའི་ཡན་ལག་མི་གནས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ཆེན་
 མོ་ལས། བདག་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་
 དོ་སྒྲུལ་དུ་མི་འཛིན་ཀྱང་སྒྲོ་དེས་གཞན་ལ་སྒྲོས་མེད་དུ་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་དེས་
 བའི་དེས་ཤེས་འདྲན་རྒྱས་པས་ན་ཕྱང་པོ་ལ་རང་བཞིན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་
 གཙོད་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་ཤེ་ལས། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་པ་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། བདག་ཟག་གི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་བདག་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
 བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་བདག་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ལས། བདག་
 མེད་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆུང་བ་ལས། རྒྱུ་དུ་
 བདག་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ་བསྐྱེད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 ལྷ་བ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཕྱང་དེ་དག་གི་དོན་དངོས་སུ་
 རྟོགས་ཚུལ་རིམ་ཅན་ཡིན་གྱི་སྒྱིར་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་ཡིག་ཆ་༼ ༡༡༩ ༽། འདི་དག་
 གིས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བཤད་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་ཚུལ་གཙོ་བོར་བྱས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེས་ན། ལྷས་སྒྱིན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ན། ལྷས་
 སྒྱིན་གྱི་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། བདག་ཕྱང་ལ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ལྷས་སྒྱིན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཇེས་དཔག་ཆོས་ཅན།

དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། འདོད་ན། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་
 བྱོད་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷས་སྦྱིན་རང་
 བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རིག་ཤེས་གྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དྲངས་ངེས་དཀའ་འབྲེལ་ལྟར་བཟུང་འཇིན་རིག་པས་བསྟོལ། འདོད་ན།
 དེའི་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ལྷས་སྦྱིན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིག་ཤེས་
 གྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྷས་སྦྱིན་གྱི་སྟོང་གི་དོན་དམ་
 བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་
 ཐུན་༼ ༡༣ ༽ལས། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། བྱོད་གང་གིས་རྟེན་པའི་ཆད་མ་དེ་
 བྱོད་ལ་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་དུ་སོང་བ། ཀུན་རྗེ་བ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། བྱོད་གང་གིས་
 རྟེན་པའི་ཆད་མ་དེ་བྱོད་ལ་ཐ་སྙད་དབྱེད་བྱེད་དུ་སོང་བ། ཞེས་པ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་
 ལུགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྦྱོན་མེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་སྤྱོད་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་གང་ཟག་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་གཉིས་སྟོང་གཞིའི་སྒྲིམ་ནས་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་བདག་ཕུང་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ཉིད་འགལ་མི་འགལ་བཟུང་འཇིན་རིགས་པ་བརྗོལ་
 དབྱེད་དགོས་པ་སྒྲིམ་༼ ༡༤ ༽ལས། ཚུགས་སྤྱོད་ཞེས་ཚུལ་བཟུང་འཇིན་རིགས་པ་
 བསྟོལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟོགས་གྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་
 སྦྱོབ་བྱེད་གྱི་སྦྱོར་བའི་སྦྱོབ་བྱ་ཡང་དག་རྟོགས་མ་ཐག་པ་དེའི་སྦྱོར་དུ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་ཟེན་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཟེན་པའི་སྦྱོར་ན་བརྟག་གཞན་ཡང་།
 མདོན་པས་ནས་བཤད་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། སོ་སྦྱེ་ཡིན་པས་བྱལ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་

ན། མཐོན་སྒྲོར་ལམ་མན་ཆད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཟེན་གྱིས་ལས། ཐལ་འགྱུར་
 བའི་ལུགས་འདིར་མཐོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུག་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེ་ཆོས་སྒྲུས་
 ནས། དཔྱལ་བར་སྒྲུས་པར་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུག་པ་དེ་ཐར་བ་དོན་ཉེར་སྒྲོ་ལ་བཙུག་མིན་
 གྱི་སྒྲོང་བ་ཐོན་པས་ན་ཆོག་ལམ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་
 ཏོ། །འདོད་ན། སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཐོན་པ་
 ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ནས་
 བཤད་པའི་སྒྲིབ་པ་བད་པར་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ནས་
 བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ནས་བཤད་པའི་ཡོན་
 ཏན་ཀུན་རྫོགས་ཅིང་སྒྲོན་ཀུན་བད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་རིམ་
 ༡༩ ་ལས། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྒྲོན་སྒྲུགས་རེ་བད་པ་དང་ཡོན་
 ཏན་སྒྲུགས་རེ་རྫོགས་པ་མིན་གྱི་སྒྲོན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་བད་ཅིང་། ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་
 མཐའ་དག་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ལྔ་
 སོགས་དང་བདག་མེད་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་དང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལམ་གང་གི་གནས་
 སྐབས་སུ་སྤངས་པ་དང་ལམ་དེ་དག་ལམ་ཡིན་མིན་སོགས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེ། ཡང་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། མཐོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ནས་
 བཤད་པའི་དགྲ་བཙུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་ཟག་པའི་སྒྲོ་བྱུག་
 སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དགྲ་བཙུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་སྒྲེ།
 ཡིག་ཆ་༡༩ ་ལས། དེ་བྱུག་གང་རུང་དང་བྱུག་བའི་བྱིར། བྱིར་པ་ཁས། ཏུགས་བྱུག་སྒྲེ།
 ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་སྒྲེ། ཀུན་བརྟུས་ཀྱིས་ཟག་པ་ལས་
 ཉོན་ཁོ་ནར་བཞག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། མཐོན་པ་

ནས་བཤད་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། གཞི་
གཉེར་རྣམ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་
ཡིན་པས་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་གཞི་གཉེར་རྣམ་གསུམ་དུ་མ་
བསྐྱས་པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་། ༡༢༩ །ལས། མངོན་པར་བཤད་པའི་
ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཟེར། གཞན་ཡང་།
ཅ་ཤེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། ཐལ་
འགྱུར་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་། ༡༡༧ །ལས། རྟོར་གཅོད་
དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་། ཅ་ཤེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
མ་ཐག་པ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས།
ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒྲིག་དོན་གྱི་སྒྲོར་བ་ཡང་
དག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཡིག་ཆ་། ༡༡༩ ། ལམ་རིམ་ལས། དེའི་
ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་
ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཆེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་
སྤྱད་མ་བཅའ་སྐྱབ་པའི་སྒྲོར་དག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་
སྒྲིག་དོན་སྒྲོར་དག་མེད་གསུངས། འོག་ཏུ་ཡིག་ཆར་དེ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་སོམས་
དགོས་པར་སྟོམ་། ༡༣༠ །ལས། ཐལ་རྟོགས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་འོག་ཏུ་འདྲ་སོམས། ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཡང་ན། རྒྱ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་ཐག་

བ་དེས་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། ཅུ་ཤེས་ལ་དེའི་བྱིར།
 འདོད་ན། འབྲེལ་བའི་བྱིན་བྱིས་དང་། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་སོགས་ཀྱིས་དབྱེད། མཁས་གྲུབ་
 རྗེའི་རྒྱན་ལྷ་རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལས་
 གཞན་མེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བདག་མེད་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་རྟོགས་མ་
 ཐག་པའི་སྟོའི་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་རྟོགས་ཚུལ་རིམ་ཅན་ཡིན་པ་
 ལྟར་གྲུབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་ཀ་བདེན་མེད་དུ་དངོས་སུ་རྟོགས་
 མ་ཐག་པའི་སྟོའི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་ཀ་བདེན་
 མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་མ་ཐག་པའི་སྟོའི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་དང་
 ཕྱང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པས་སྟོང་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 པའི་སྟོར་བའི་སྒྲུབ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་མ་ཐག་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༢༠ ༽ལས། གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན་
 ཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་
 ཟག་དང་ཕྱང་པོ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གྲུབ་པས་དབྱེད་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༩ ༽ལས། གང་ཟག་ཕྱང་
 པོ་ལྷན་ཅིག་གྲུབ་པ་དབྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། སྟོབ་པ་མཉམ་བཞག་པ་
 ཡིན་ན། གཉིས་སྟངས་མཐའ་དག་ལོག་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༥༥ ༽ལས། དེའི་ཆེ་
 གང་ཟག་དེའི་ངོར་སྟོང་རྗེ་སོགས་གཉིས་སྟངས་མཐའ་དག་ལོག་པའི་བྱིར། རྟགས་སྟོང་ཉིད་
 ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྟོབ་པ་མཉམ་བཞག་པ་ཡིན་པས་གྲུབ་ཅིང་། བྱུང་
 པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ལྷག་མེད་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ལྷག་མེད་ཕྱང་འདས་ཐོབ་པའི་སྟོབ་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༧༠ ༽ལས་སོ། །ཙུ་
 བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བདེན་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུང་འདས་དེ་
 བདེན་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་སྒྲུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་སྒྲུང་གི་སྒྲོ་སྒྲོག་
 གྱུར་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༤༧ ༽ལས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་དེ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། རྫོང་ལྷ་བྱས་བྲངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པའི་དབྱ་བཅོམ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུང་འདས་
 ཆོས་ཅན། ལྷག་བཅས་སྒྲུང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དྲུག་གང་རུང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་
 པར་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་མདོན་གྱུར་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 དྲུག་གང་རུང་ལ་ཡུལ་གང་རུང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བའི་བདེན་སྒྲུང་དང་བཅས་
 པའི་སྒྲུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད། ཏགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་སྒྲུང་གི་སྒྲོ་སྒྲོག་གྱུར་པ་
 དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས། ཡང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་མེད་
 སྒྲུང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་པོའི་
 ཡིག་ཆ་༼ ༧༩ ༽གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ་ཡིག་ཆ་༼ ༡༧༡ ༽ལས། དེ་འབྲེལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུང་འདས་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་འབྲེལ་བདེན་གྲུབ་ཁྱོད་ཀྱི་དགག་བྱ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་བཀག་པའི་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
 ཏེ། དོན་དམ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་བྱམ་སྟེ་ཕྱོད་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱུད་
 པའི་ཡིག་ཆ་༼ ༥༩ ༽ལས། སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་སྒྲུང་འདས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད། དབུ་སེམས་

དང་ཐལ་རང་སྤྱི་ལུགས་ལའང་དོན་དམ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐར་
 བ་དེ་དོན་གྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་དང་ཆིག་
 ཟེན་མི་འདྲ་བས་བརྟགས་དགོས། དེས་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་བདེན་སྤང་གི་སྒྲོ་སྒྲོག་གྱུར་ཡོད་
 ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡོད་ན། གཉིས་སྤང་ཡང་ཡོད་དགོས་
 བས་སྤར་སྤྱིང་རྗེའི་སྐབས་སྤར་དཔྱོད། ཡང་དེ་འདྲའི་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་
 སྤངས་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱང་གི་སྤྱུག་བདེན་སྤངས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྤྱུག་ཀུན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༡༩༥༥ ་ལས། སྤྱུག་བཅས་སྤྱུག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་
 གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྤྱེ་བ་དང་སེམས་ཅམ་
 པའི་ལུགས་ལ་སྤྱུག་མེད་པའི་རྒྱད་ལ་མེད་ཀྱང་ཐལ་རང་ལུགས་ལ་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 སྤྱུག་ཀུན་སྤར་གས་གཉིས་གཉིས་བཞག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་ན། གྱུང་ཐང་
 མ་རིག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་སྤར་ན། འཁོར་བ་དང་སྤར་ཀྱང་རྒྱད་ལ་མི་སྤར་པའི་དཔེ་སོགས་
 དང་འགལ་དོགས། དེ་སྤངས་ཀྱང་སྤར་ན་སྐབས་འདིར་སྤངས་སྤར་མི་འདོད་པས་དཔྱོད་
 པ་སོགས་དུ་མར་དཔྱད་དགོས་པར་སྒྲུབ་༡༩༥༥ ་ལས། སྤྱུག་མེད་གཉིས་སྤང་བྱུང་འདྲ་དུ་
 མར་དཔྱོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། ཉན་མོངས་རྫོགས་
 པར་སྤངས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཉན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དུས་
 མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱེ། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 བྱིར། འདོད་ན། ཉན་མོངས་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྤྱིང་རྫོགས་པར་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཉན་མོངས་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྤྱིང་རྫོགས་པར་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་མོངས་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྤྱིང་གི་གཉིན་

པོ་རྫོགས་པར་ཤེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
 རྫོགས་པར་ཤེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། རྟོག་གི་སྒྲིམ་བ་༼ ༡༡ ༽ལས། ཉན་
 མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་བྱེ་བའི་ཉན་མོངས་རེ་རེའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་
 གཏམ་གྱི་ཆོགས་རེ་རེ་ཆོས་ལུང་རེ་རེ་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདོད་ན། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་ཤེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། བྱལ་བ་དང་པོའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་༼ ༡༦ ༽རོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱལ་མཐའ་
 ཆེན་མོ་༼ ༡༡༩ ༽ལས། ཉན་མོངས་ཀྱི་སྟོན་པ་རེ་རེའི་བྱི་མ་སྤྲོ་མོ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཆ་
 ཆད་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པར་གྱི་ལམ་སྟོན་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
 བྱང་སེམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཇིན་དང་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཐོབ་པ་མ་
 གཏོགས་ཉན་ཐོས་ལ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་བདག་མེད་གཉིས་རྫོགས་
 པར་བསྒྲིམ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྒྲིམ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་
 པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། མ་ལུས་པར་སྒྲིམ་པ་དང་རྫོགས་པ་གཉིས་བྱུང་པར་མེད་པའི་
 བྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྟེན་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་མ་ལུས་པར་སྒྲིམ་པ་དང་། རྫོགས་
 པར་སྒྲིམ་པའི་དོན་དེ་རིགས་པའི་རྣམས་གངས་མཐའ་ཡས་སྒོ་ནས་སྒྲིམ་པ་ལ་བྱེད། ཅེས་
 གསུངས་སོ། །རྟགས་བྱལ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༣༥ ༽ལས། དེས་ན་བདག་མེད་གཉིས་མ་ལུས་
 པར་སྒྲིམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༣༥ ༽
 ལས། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམས་གངས་མཐའ་ཡས་པས་གཏན་ལ་
 བབས་པར་བྱས་ནས་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་
 བསྒྲིམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་བསྒྲིམ་པ་མེད་ཀྱང་
 ཉན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་བསྒྲིམ་པ་ཡོད་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་

བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྒྲིམ་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་
 གྲང་ཉན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྒྲིམ་པའི་ཉན་ཐོས་པར་དབྱུང་དགོས་
 པར་སྒྲིམ་༼ ༤ ༽ལས། འོན་ཀྱང་ས་བོན་གཉེན་པོ་རྫོགས་སྒྲིམ་དབྱུང། ཅེས་གསུངས་སོ། །
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྒྲིམ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རྫོགས་པར་
 སྒྲིམ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱད་སྤང་
 བའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༢༩ ༽ལས། སྤང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་
 ཞེན་ཡུལ་སྤྱད་མ་སྤང་པར་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཆོན་ཉིད་རྫོགས་པ་རྫོགས་མི་སྲིད་
 དེ། ཞེས་གསུངས་པས་བསམ། གཞན་ཡང་། སྤྱ་གྲུ་ཆོས་ཅན། ཉན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱ་གྲུ་བདེན་མེད་
 རྫོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རྫོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༣༠ ༽ལས། རྫོགས་བཞོད་པ་ལས་ཡང་གཞན་
 གྲགས་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་
 ཐུབ་པར་འདི་ལ་འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་
 ཅན། རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་མཆོན་ནམ་རྫོགས་གང་
 རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་མཆོན་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱེས་པ་ཡིན་ནམ། རྫོགས་བཞོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན། ལྷ་མ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་ལས་འོང་བའི་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་གང་
 ཞེག ལྟར་སྤང་ལས་འོང་བའི་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༣༡ ༽
 ལས། རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་མཐོང་བ་ལ་རྫོགས་སྒྲིབ་དང་ཐལ་འགྱུར་འགོད་མི་དགོས་ལ།
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ལས་འོང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་

རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། སྒྲོར་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན་
 དང་འགལ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།
 དེས་ན་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་
 པ་ཡོད་པས་དཔྱོད་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼༤༩༽ལས། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་
 དཔག་དཔྱོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ལྷ་གུ་བདེན་མེད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བྱི་རྟོགས་
 ཡང་དག་ཡིན་ན། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པས་
 བྱུང་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་ལན་ཅི་རྒྱ་མ་ཆི་༼༥༠༽ལས། དེ་སྐྱབ་བྱེད་བྱི་རྟོགས་ཡང་དག་
 ལ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲོང་དུ་བདག་མེད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཆད་མས་
 དེས་པས་བྱུང་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། ཉེན་འབྲེལ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་
 དག་ཏུ་སོང་མ་ཐག་པའི་བྱིར་རྟོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
 ཐལ་བ་ལ་སྒྲོས་པའི་བདེན་མེད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བྱིར་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོབ་པའི་བྱི་རྟོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་
 གྲུབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼༥༡༽ལས། ལྷ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་བབས་ཀྱི་རྟོགས་བ་
 ལ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་སྟུང་ན། རྟོགས་པའི་རྟམ་བཞག་པས་ཆེར་རྟམ་འབྲེལ་ལེ་ཏུ་བཞི་བ་
 ལྷ་གུ་ནས་ཤེས་དགོས་ལ་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་དེ། ལྷ་གུ་བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་བྱི་རྟོགས་
 ཡང་དག་ལ་ཐལ་བ་ལ་སྒྲོས་པའི་དེ་དང་། གཞན་གྲགས་ལ་སྒྲོས་པའི་དེ་གཉིས་འདི་བ་འདོད་
 ལ་ཆད་མ་བ་དང་རང་རྒྱུད་པ་དག་དང་པོ་དེ་འདྲ་མི་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་

ཉིད་སོ་སོར་ཡོད་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་གཞན་གྲགས་གཉིས་པོ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དང་
 གཞན་གྲགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱི་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་སོ་
 སོར་སྤྱེ་ནས་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། མཆན་གཞི་རིམ་བཞིན་ཡོད་དེ། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན།
 རྟོན་འབྱུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་ཡང་དག་ཏུ་
 སོང་ནས་བདེན་གྲུབ་རྟོན་འབྱེལ་མི་འཐད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཡང་དག་དང་པོ་དང་།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཙུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དབུ་མའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་རྟེན་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་ཡིག་ཆར་༼ ༡༡༥ ༽ གསུངས། འདོད་
 ན། དབུ་མ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སྤྱི་བའི་གྲུབ་
 མཐའ་བཏང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། དབུ་མར་ཞུགས་པ་
 དངོས་སྤྱི་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༡༥ ༽ ལས།
 དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སྤྱི་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་རྟེན་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་རང་བཞིན་མེད་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། རྩལ་སྟེ་ལམ་རིམ་ལས། གང་གི་ཆེ་དངོས་པོ་
 འགའ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཆད་མས་རྟོགས་པ་ནས་དངོས་པོར་སྤྱི་བའི་
 གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་ལས། རྟོན་འབྱེལ་གྱི་རྟགས་
 གྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ན་བདེན་གྲུབ་གྱི་དམ་བཅའ་དང་དངོས་སྤྱི་བའི་
 གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ། དབུ་མར་ཞུགས་ཟིན་པ་དང་དབུ་མའི་ལྷ་བ་རྟེན་པ་དང་བདེན་མེད་དུ་
 ཁས་ལེན་པ་ནམས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ལྷོང་ཐུན་དང་ལམ་རིམ་བྱངས་

བ་ལྟར་རོ། །གོང་དུ་མ་བྲལ་མཆམས་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟུ་གུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་མ་ཐག་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲལ་སྟེ། ཡིག་ཆ་
 ོ༡༥༣ ་ལས། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་མ་ཐག་བ་ལ་ཟུ་གུ་
 བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པས་བྲལ་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་དབུ་མར་ཞུགས་ཆད་
 གྱིས་དབྱེད་དགོས་པར་སྒྲིམ་ ོ༡༥ ་ལས། ཟུ་གུ་བདེན་མིན་བྱིར་གྲོལ་དབུ་མ་དབྱེད། །
 ཅེས་གསུངས་སོ། །ས་དང་པོ་རབ་དགའ་སོགས་གྱིས་སྒྲོར་རྣམས་སོ། །

༡ ཟུ་བ་དོན་གྱི་སྒྲིམ།

བྱང་སེམས་ཡིན་ན། བདེ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་བྲལ་པར་པར་བྱིར་ཡིག་ཆ་ ོ༡༥༤ ་
 ལས། ལས་དབང་གི་ངན་འགྲོའི་ལུས་སྒྲངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱིས། ངན་འགྲོ་བར་གྱུར་བ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲལ་སྟེ། དེ་ལ་བདེ་འགྲོ་བས་བྲལ་
 པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཀུན་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ངན་འགྲོར་
 སྟེ་བའི་བྱང་སེམས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དཔྱལ་བར་སྟེས་
 པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་དམན་པས་བྱང་སེམས་མཐོན་པོ་ལ་ཁྱོས་
 རས་ཁྱོ་སེམས་ཀྱི་གངས་ལྟར་དཔྱལ་བར་སྟེས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་ ོ༡༥༥ ་
 ལས། བྱང་སེམས་དམན་པས་བྱང་སེམས་མཐོན་པོ་ལ་ཁྱོས་ན་ཁྱོ་སེམས་ཀྱི་གངས་ལྟར་
 དཔྱལ་བར་བསྐྱལ་བར་གནས་པ་ལས་ཆེ་མེད་པར་ཐལ། སྟོན་འཇུག་གིས་དེ་ལས་མ་
 བཞད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ། ཞེས་དང་། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

ལ་ལ་ལུང་དེའི་དོན་ལ་ངན་འགྲོའི་ལུས་སྒྲངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱིས་ངན་འགྲོ་བར་གྱུར་པ་མ་
 ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་འདྲའི་ལུས་དེ་དག་གའི་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་ནམ། མི་དག་
 གའི་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བར་སྤྱིར་མཆན་ལས། དེ་དག་གའི་
 འཕངས་འབྲས་སུ་འགྱུར་དོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ངན་འགྲོའི་ལུས་ཡིན་པར་ཐལ། མི་དག་གའི་འཕངས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ལུས་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། འདོད་ན། ངན་འགྲོའི་ལུས་སྒྲངས་པའི་བདེ་འགྲོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ངན་འགྲོའི་ལུས་སྒྲངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ངན་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་བྱབ་
 པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དཔྱལ་བའི་ལུས་སྒྲངས་པ་ནས་དཔྱལ་བར་འཛོག་དགོས་པའི་སྤྱིར།
 དེར་ཐལ། ལྟའི་ལུས་སྒྲངས་པ་ནས་ལྟར་འཛོག་དགོས་པའི་སྤྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༤༣༥ ༽ལས།
 ནམ་ལྟ་སོགས་ཀྱི་ལུས་སྒྲངས་པ་ནས་ལྟར་འཛོག་གི་ལྟར་མ་སྐྱེས་གོང་ནས་མི་འཛོག་པའི་
 སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན། ངན་སོང་དུ་མི་སྐྱེས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤༤ ༽ལས། སྒྱུར་ལམ་
 བཟོད་པ་བ་ཡང་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དག་ཅ་ལོག་ལྟས་གཙོད་
 པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ལས་སྒྲངས་སོ། །འདོད་ན། ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་བྱང་འཕགས་མེད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་སྤྱིར།
 དེར་ཐལ། དུད་འགྲོ་སོགས་སུ་སྒྲོན་ལམ་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་
 སྤྱིར། དེར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས་ས་ཐོབ་པ་ངན་འགྲོར་སྒྲོན་ལམ་དབང་གིས་དང་
 ནས། དབང་གི་སྐྱེ་བ་བཞི་དང་། ཞེས་དང་། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༡༣ ༽ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 བྲངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཞི་གནས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱུའི་
 ཆོགས་དང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཆང་པས་བྱབ་པར་ཐལ། སྒྲོམ་བྱུང་གི་དག་བ་ཐོབ་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲིམ་བྱུང་གི་རྒྱུ་འབྱུང་ཆོག་གས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཆང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དཔེར་ན། ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩ་དང་ནམ་མཁའ་རྩམས་ཆོག་གས་པ་ལས་རྩ་
 གུ་སྒྲིམ་ལ་དེ་དག་གཅིག་མ་ཆང་ན་མི་སྒྲིམ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་ ༡༣༩ ་
 ལས། རི་ལྟར་ས་དང་རྩ་དང་རྩ་དང་ནམ་མཁའ་རྩམས་ཆོག་གས་པ་ལས་རྩ་གུ་འབྱུང་གི་
 རྒྱུ་གཅིག་མ་ཆང་ན་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། བསམ་ཆེན་ ༡༤ ་ལས།
 ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོག་གས་མ་ཆང་ཡང་སྒྲིམ་ན་ཐོང་བུ་ལའང་སྒྲིམ་བར་ཐལ་བ་དང་། ས་བོན་སྒྲིམ་
 བོ་ལས་དུས་མིན་དུ་རྩ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུ་མ་ཆང་ཡང་རྩ་གུ་སྒྲིམ་པོ་སྒྲིམ་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། ལྷ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་ཆེན་ ༢༥ ་ལས། ལྷག་སྒྲིམ་སོགས་
 ཀྱིས་སྒྲིམ་ཅེའི་བར་དུ་བཟོད་པར་བྱེད་པའང་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བྱིས་ས་དག་པ་དང་། འདོད་པའི་ཞེན་པ་དོར་
 བའི་ངེས་འབྱུང་རྒྱུ་ལྷན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྒྲིམ་ བསམ་གཟུགས་ཡིག་
 ཆ་ ༢༠ ་། སྒྲིམ་རིམ་དང་ཉན་ས་དངས་པ་ལྟར་རོ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ངེས་
 འབྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲིམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པར་ཐལ། ཉན་
 སའི་དེ་དག་ཆང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་གཞོན་སེམས་སྒྲིམ་
 ནས་སྒྲིམ་ཅེའི་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་ཆེན་ལས། ལྷ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་
 སྒྲིམ་ཀྱིས་ཏིང་འཛིན་ལོ་ཞིན་དུ་མང་པོར་བསྒྲིམས་པས་འདུ་ཞེས་མེད་མིན་གྱི་ཏིང་འཛིན་
 ཐོབ་སྒྲིམ་དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་རང་གི་རལ་བ་ཞིན་དུ་རིང་པོར་སྒྲིམ་པ་མཐོང་ནས་ང་རྒྱལ་
 སྒྲིམ་པ་དང་། རལ་བའི་ནང་དུ་བྱེ་བས་ཆང་བཅས་པ་ལ་ཞེ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ནས་བྱེ་ལར་བྱུར་

ནས་བྱེ་བ་འདི་དག་ཐོས་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་པའི་གཞོན་སེམས་ཀྱིས་མཆོམས་སྐྱར་ནས་
 ངན་སོང་དུ་སྐྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱེ་བ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཞེ་སྐྱུང་དང་གཞོན་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་པར་ཐལ། དངས་མ་
 ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱེ་བ། འདོད་ན། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱར་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་
 ཀྱིས་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱེ་བ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡིག་
 ཆ་༼ ༡༥༡ ༽ལས། སྒྲོམ་བྱུང་གི་དགོ་ཅ་ཡང་མ་ཡིན་པར། །བཤད་པ་ལེགས་བཤད་ཟླ་
 མེད་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་བྱུང་ལ་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་ཁམས་གོང་མའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཅིག་
 དགོས་ལ་དེ་ལ་འོག་མའི་ཞེ་སྐྱུང་གིས་མི་གཞོན་པའི་བྱེ་བ། དེར་ཐལ། འོག་མའི་སྐྱེན་གྱིས་
 གོང་མའི་སེམས་སྒྲོད་མི་བྱུང་པའི་བྱེ་བ། ཞེས་གསུངས་དང་མི་འགལ་ཚུལ་ཅི་ཡིན་པར་
 སྒྲོམ་༼ ༡༠ ༽ལས། གོང་མར་མི་གཞོན་ཆགས་བྲལ་ཅི་ལ་ཉམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་
 བསམ་གཟུགས་ཡིག་ཆར་གསུངས་ལ་འདོད་ཉོན་མཛོན་གྱར་དུ་སྐྱེས་པས་དངོས་གཞི་
 ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པས་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྒྲོམ་བྱུང་གི་དགོ་བ་ལ་མི་གཞོན་
 གསུངས་པ་དབྱེད་དགོས་པར་སྒྲོམ་༼ ༡༠ ༽ལས། བསམ་གཏན་སྒྲིབ་བྱེ་བ་འདོད་པར་
 གསུངས་པའང་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱིང་ཞོད་གང་རུང་ཡིན་ན། སྒྲིབ་
 པ་ཡིན་པས་བྱིང་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་
 པས་བྱིང་པའི་བྱེ་བ། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་བྱེ་བ། བྱིང་
 ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༥༥ ༽ལས། སྒྲོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པས་བྱིང་
 པར་ཐལ། ཅིག་ཞོས་ལ་དེའི་བྱེ་བ། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། བྱིང་ཞོད་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་བྱེ་བ། ཞེས་དང་ཡང་ཡིག་ཆ་༼ ༡༦༡ ༽ལས། མཆོན་གཞི་བྱིང་ཞོད་གཉིས་ལྟ་

བྱ་དང་། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་གཉིས་སོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཞི་གནས་ལ་བར་དུ་གཙུག་པ་ས་
 ཁུབ་པར་ཐལ། གྱིང་བ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ཁུབ་པ་གང་ཞིག་ཚོད་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ཁུབ་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བསམ་ཆེན་༼ ༣༣ ༽ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་བར་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གྱིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བསམ་ཆེན་༼ ༤༠ ༽
 ལས། ཚོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་སྤྱད་པ་སྟེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་རྣམ་པ་མ་ཞི་
 ཞིང་ཕྱིར་འཕྲོ་བར་བྱེད་པ་ཞི་གནས་ལ་བར་དུ་གཙུག་པ་ས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་
 པའི་ཉེ་ཉོན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གྱིང་བ་སྤྲོ་མོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་༼ ༡༡ ༽ལས། དབྱེན་རང་ཡིན་གྱི་དགོ་བ་
 དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགོ་བ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༦༠ ༽ལས། དེ་
 ཆོས་ཅན་དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བསམ་འབྲིང་༼ ༣༥ ༽ལས། དགོ་བ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་པས་
 ཁུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། བཞི་པའི་སྒྲིམ་ལས། འོན་ཀྱང་གྱིང་
 སྤྲོ་དགོ་ལ་རེགས་པ་ཡི། །མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཡང་ན། ཅ་བའི་ཁུབ་པ་ལ། སྒྲིམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པར་གྱུར་པའི་གྱིང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་གྱིང་ཚོད་གཉིས་ཡོད་པར་བཞི་པའི་ཡིག་ཆར་
 ༼ ༣༥ ༽གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་གྱིང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 གྱིང་བའི་ངོ་སོར་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་དགོ་བ་ལ་
 སྒྲིབ་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་ དེར་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཡང་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བསམ་གཟུགས་འབྲིང་༼ ༣༥ ༽ལས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། གྱིང་ཚོད་གཉིས་སྒྲིམས་

འཇུག་གི་སྒྲིག་པོ་དང་དེར་གྱུར་པའི་བྱིང་ཚོད་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འང་དབྱེད་
 དགོས་པར་སྒྲིམ་། ༡༡ ། ལས། བྱིང་ཚོད་སྒྲིམས་འཇུག་སྒྲིག་མིན་དེར་གྱུར་པ་འང་དབྱེད་
 ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་བདེན་པར་ཡོད་འཇིན་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐ་
 ལྷན་མེད་འཇིན་གྱི་ལྷ་བ་གཉིས་ཀ་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་། ༡༥༥ ། ལས།
 འཇིག་རྟེན་ཡོད་པར་འཇིན་པ་ནི་བདེན་འཇིན་གྱི་མ་རིག་པའོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་བདེན་པར་
 ཡོད་འཇིན་དང་ཐ་ལྷན་དུ་མེད་འཇིན་གྱི་ལྷ་བ་གཉིས་ཀ་མ་རིག་པར་བཤད་པ་མི་འཐུང་པར་
 ཐལ། བྱིང་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་
 ཐ་ལྷན་དུ་མེད་པར་འཇིན་པའི་ལྷ་བ་དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འཇིག་
 ལྷ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷ་བ་གཞན་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིང་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་
 མོ་། ༡༦ ། ལས། མཐར་ལྷ་སོགས་མ་རིག་པར་སྒྲིན་པའི་ལུང་རྣམ་དག་མི་རྟོག་པའི་བྱིར།
 ཆོད་ལྷན་སྐྱུས་ཀྱང་མ་བཤད། ཅེས་གསུངས་སོ། །མ་བྱིང་མཆོམས་ལ་དེར་ཐལ། ལོག་ལྷ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཐ་ལྷན་དུ་ཡོད་བཞིན་དུ་མེད་པར་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ན་སྒྲི། དེས་ན། འཇིག་ལྷ་ལ་མ་རིག་པས་བྱིང་པ་ལྷ་བ་གཞན་བཞི་ལ་མ་རིག་པ་མེད་པར་
 རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོར་གསུངས་ལ། གྱུང་ཐང་རྟེན་འབྲེལ་། ༡༠ ། ལས། མཐར་ལྷ་སོགས་
 བཞི་ཡང་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་ལ་དེའི་བྱིར་ཟེར་ན་ཆོད་ལྷན་གྱི་གཞུང་གང་
 ནས་ཀྱང་དེ་དག་མ་རིག་པར་མ་བཤད་པས་དེ་ཞིག་མ་བྱིང་། ཅེས་གསུངས་པ་ལྷན་ན་
 ལྷ་བ་གཞན་ལ་ཡང་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིག་ཆ་དང་མཐུན་ནམ་བཟླ་དགོས་
 པར་སྒྲིམ་། ༡༡ ། ལས། ཡོད་མེད་ལྷ་བ་གཉིས་ཀ་མ་རིག་བཟླ། ཅེས་གསུངས་སོ། །
 གཞན་ཡང་། ལམ་ཁྱེད་སོ་སྒྲི་ཡིན་ན། སྒྲིབ་བ་ཡིན་པས་བྱིང་པར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲིབ་སོགས་
 འབྲེལ་ལས། སྒྲིབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་སོ་སོ་སྒྲིབ་པོ་དང་འཕགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 སྒྱུར་ལམ་མན་ཆད་ཀྱི་སོ་སྒྲེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། བཞི་པའི་སྒྲིམ་ལས། སྒྱུར་ལམ་མན་
 ཆད་སྒྲོབ་པར་མ་བཤད། ཅེས་དང་། བཞི་པའི་ཡིག་༼ ༡༠༩ ༽ཆར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་
 སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་བྱ་བ་མ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཐེག་
 པ་སོ་སོའི་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་པའི་འཇོག་ཚུལ་ཐེག་པ་སོ་སོའི་བྱ་བ་རྫོགས་མ་རྫོགས་པའི་ཆ་
 རས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩/༡༡ ༽ལས། ལམ་ཁྱགས་སོ་སྒྲེ་ཡང་སྒྲོབ་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡིན་པའི་འཕགས་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲོབ་པར་ཐོགས་
 མེད་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྐབས་འདིར་མ་བྱལ། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་དབྱེད་དགོས་པར་
 སྒྲིམ་༼ ༡༡ ༽ལས། གཉིས་ཀ་སྒྲོབ་པར་ཐོགས་མེད་བཞེད་པ་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
 གཞན་ཡང་། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་རྒྱུན་དུ་
 གྱུར་པའི་དགེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་
 དགེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྣམ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་
 དགེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྣམ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་
 དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་གཞི་
 དག་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན། དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་
 རིགས་རྒྱུན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་ཆེན་༼ ༣༠༥ ༽ལས། ལྷར་བསམ་གཏན་གྱི་
 སྒྲིམས་འཇུག་དག་པ་བའི་རིགས་རྒྱུན་གྱི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་
 ལྷན་ཅི་རིགས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྟེང་ལྷ་ང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་ཅི་རིགས་དང་མཚུངས་ལྷན་དུ་
 སོང་བ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད་

ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲུབ་པ་འདྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱང་ཡོད་པར་
 གསུངས་སོ། །ཅུ་བར་འདོད་ན། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་བོན་དུ་གྱུར་པའི་དགོ་བ་ཆོས་ཅན། ཉོན་སྒྲིབ་
 ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉོན་སྒྲིབ་གང་ཞིག་དམིགས་རྣམ་
 མི་འཛིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཡིག་ཆ་༼ ༡༦༠ ༽ལས་སོ། །འདོད་ན། ཉོན་
 སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༦༠ ༽ལས། ཉོན་མོངས་པའི་
 བག་ལ་ཉལ་དང་ཉོན་མོངས་ས་བོན་རྣམས་དོན་གཅིག་ལ་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་གྱང་ཡིན་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་གོང་དུ་གྱུར་བེན། དེར་
 ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་རྣམ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་དགོ་བ་དེ་དགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་བ་ལ་དབྱུང་
 དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༡༡ ༽ལས། དོན་གཅིག་ཉོན་སྒྲིབ་རྣམ་རྒྱུན་དགོ་ལས་དབྱུང། །ཅེས་
 གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བདེན་འཛིན་ཆུང་དུའི་
 དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཞེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ལམ་ལ་སྟོས་ནས་བདེན་འཛིན་སྟོར་བདུན་དུ་བྱེ་ནས་
 སྤངས་ཚུལ་དང་། ཞེས་སྒྲིབ་བཞིར་བྱེ་ནས་སྤངས་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། ཡིག་
 ཆ་༼ ༡༦༡ ༽ལས། ཐེག་ཆེན་ལམ་ལ་སྟོས་ནས་སྟོམ་སྤང་བདེན་འཛིན་སྟོར་བདུན་ལས་མི་
 བྱེད་དེ། ཆེ་འབྲིང་ལ་སྟོར་དུག་བྱེ་བས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྤང་བ་གང་ཞིག་ཆུང་དུ་ལ་
 དེ་ལྟར་མི་དགོས་པར་སྟོང་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡིག་ཆ་༼ ༡༦༢ ༽
 ལས། ཞེས་སྒྲིབ་ལ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་དང་ཆུང་དུ་གཉིས་དང་བཞི་ལས་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འོ་ན། འདོད་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲིམ་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ས་བརྒྱད་པའི་བདེན་འཛིན་ཆུང་དུའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་སྟོན་ལ་སྟོས་ནས་གཅིག་ལོས་ཐོག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་

འདྲའི་བདེན་འཛིན་ཅུང་ཅུའི་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དཀྱིལ་སྟོང་གི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དང་། གཅིག་ཤོས་དཀྱིལ་སྟོང་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དཀྱིལ་
 སྟོང་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤༣ ༽ལས། ས་བརྒྱད་པར་
 ཉོན་མོངས་སྤངས་རྗེས་སུ། ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་ས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་སྟོང་
 གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྟོང་། འབྲིང་དང་དགྲ་བའི་དེ་སྟོར། ཅུང་ཅུའི་ཆེན་པོ་དང་བཅུ་
 པའི་ཐོག་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟོར། ཅུང་ཅུའི་ཅུང་ཅུ་དང་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་སྟོར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་དབྱུང་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༡༣ ༽ལས། བརྒྱད་
 པའི་དཀྱིལ་སྟོང་སྟོང་ལམ་སྟོང་དམ་དབྱུང་། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཆོག་འཕྱུལ་འཕེན་
 ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་འཛིན་ཅུང་ཅུ་སྟོར་གསུམ་སྤངས་པའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་འཛིན་སྟོར་དགྲ་སྤངས་པའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་བདེན་འཛིན་སྟོར་དགྲ་སྤངས་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་ཉོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་འཕགས་པའི་རྒྱད་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 ལམ་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱུང་། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤༣ ༽ལས། ས་
 བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་བདེན་འཛིན་ཅུང་ཅུ་ལ་སྟོར་གསུམ་མེད་པར་
 ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་སྟོར་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་
 གྲུབ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལ་གཅིག་ལས་མེད་པས་དེའི་སྟོན་གསུམ་དབྱེ་རྒྱ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤངས་བྱའི་གངས་ལ་ལྟོས་ནས་གཉེན་པོའི་གངས་

འཛོམས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལྟ་བུ་དང་འདྲ་བའི་བརྒྱུད་སོགས་ཀྱིས་དབྱེད། གཞན་ཡང་། སར་བྱེན་དུག་
 བོ་ཚོགས་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་དེ། སར་བྱེན་དུག་ཀ་བསོད་
 རྩམས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བསྐྱུས་སར་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྟོག་གེ་སྤང་བ་ལས། བསོད་རྩམས་
 ཀྱི་ཚོགས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ས་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་དུག་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་འདུག་པའི་བསྐྱུས་དོན་༡༠ ་ལས། སར་བྱེན་དང་པོ་གསུམ་ཚོས་ཅན།
 ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བསོད་རྩམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསྐྱུས་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའི་
 སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩམས། སར་བྱེན་གཞན་རྩམས་ཀྱི་རྟོག་ཀྱི་བྱུང་སར་
 སོགས་ཀྱང་དགོས་སར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལྟར་ན། དང་
 པོ་གཉིས་བསོད་རྩམས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། བྱི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། སར་བ་གསུམ་
 ལ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་སར་བཞད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྦྱིན་དང་ཚུལ་བྲིམས་
 བསོད་རྩམས་ཀྱི། ཚོགས་ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀ་སྟེ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལྟར་ན། དང་པོ་སྦྱ་བསོད་རྩམས་དང་། བྱི་མ་ཡེ་ཤེས་
 སུ་བཞེད་དེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། བསོད་རྩམས་ས་རོལ་བྱེན་པ་ལྟ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
 ར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དོན་ཡིག་ཆ་༡༦ ་ལས། དེ་ལ་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ནི་སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱ་བས་མ་བྱེན་པའི་སར་བྱེན་ལྟའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདུག་པས་ནི་དང་པོ་
 གསུམ་གཙོ་བོ་ཆེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བྱུང་སར་ཅན་ཀྱི་རྟོག་ཏུ་བྱས་
 ལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱིས་ནི་དང་པོ་གཉིས་དང་བྱི་མ་གཉིས་ཚོགས་ཀྱི་རོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་
 ཤིང་། སར་བ་གསུམ་ལ་ཚོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེ་དག་ལ་འཕེན་བར་འདོད་ན། བཞད་ཚུལ་དང་པོ་གཉིས་ལ། བདག་མེད་པའི་ཚོས་ལ་
 དེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པའི་སར་བྱེན་ཚོས་ཅན། བསོད་རྩམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་སར་ཐལ།

ཕར་སྒྱུན་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་སྒྱུར་བྱེད་པ་ཁས། དེར་ཐལ། བཟོད་པའི་
 ཕར་སྒྱུན་ཡིན་པའི་སྒྱུར། ཡིག་ཆར་༼ ༡༦༣ ༽གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་པའི་སྒྱུར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་སྒྱུར། ཏྲགས་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིག་
 ཆར་༼ ༡༦༣ ༽གསུངས་སོ། །ཡང་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུན་པའི་
 འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་ཏྲགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བཟོད་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་
 བར་ཐལ། ཕར་སྒྱུན་དང་པོ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་སྒྱུར། བྱེད་པ་སྤར་བྱངས་པའི་ལུང་
 ལྟར་རོ། །དེར་ཐལ། སྒྱུན་པའི་ཕར་སྒྱུན་ཡིན་པའི་སྒྱུར། དེར་ཐལ། སྒྱུན་པའི་གོ་སྐབ་ཡིན་
 པའི་སྒྱུར། དེར་ཐལ། སྒྱུན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྐབ་ཡིན་པའི་སྒྱུར་ཏེ། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་
 ༼ ༡༦༣ ༽ལས། བྱེད་པར་ཐལ། སྒྱུན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྐབ་ཡིན་པའི་སྒྱུར་ན་མ་བྱེད།
 ཅེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་པའི་སྒྱུར། བྱེད་པ་
 སྤར་བྱེད་ཟེན། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་སྒྱུན་དང་། སྒྱུན་པའི་ཕར་སྒྱུན་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པའི་སྒྱུར་ཏེ། ཕར་སྒྱུན་དུག་དུག་ཆང་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་སྒྱུར། བྱེད་སྟེ། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་
 ༼ ༡༦༤ ༽ལས་སྒྱུན་པའི་ཕར་སྒྱུན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་སྒྱུན་འགལ་བར་ཐལ། སྒྱུན་པ་
 དང་ཤེས་རབ་འགལ་བའི་སྒྱུར་ན་མ་བྱེད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕར་སྒྱུན་རེ་རེ་ལ་ཕར་སྒྱུན་
 དུག་དུག་ཆང་བའི་སྒྱུར། བྱེད་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཏྲགས་དེར་ཐལ། གོ་སྐབ་ཡིན་པའི་
 སྒྱུར། བྱེད་སྟེ། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༦༥ ༽ལས། ཕར་སྒྱུན་དུག་ལྟ་ལ་དམ་པ་དུག་ལྟ་
 ཆང་བའི་སྒྱུར། སྒྱུན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་དེ། གོ་སྐབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཏྲགས་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ལམ་ཡིན་པའི་སྒྱུར། བྱེད་པ་དོན་བདུན་བཅུའི་ཡིག་ཆར་གསུངས་པས་དབྱེད། ཡིག་ཆ་
 ༼ ༡༦༥ ༽ལས། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱིས་ནི་དང་པོ་གཉིས་དང་སྒྱེ་མ་གཉིས་ཆོགས་ཀྱི་རོ་བོའི་

དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། བར་བ་གསུམ་ལ་ཚོགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་
 བ་ལྟར་དང་པོ་གཉིས་དང་། བྱི་མ་གཉིས་བར་བ་གསུམ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདུན་
 འགྲུར་བས་བརྟག་དགོས་པར་སྒྲོམ་༼ ༡༣ ༽ལས། གཞན་གསུམ་གཉིས་རེ་ཉན་ཤུག་འཐད་
 གྲང་བརྟག་༼ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རང་སྐྱེ་བྱུང་པའི་རྩ་ཡོད་ལྟན་སྐྱེས་ཁས་
 ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་བ་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་རྒྱུ་བྱུང་པའི་རྩ་
 ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཁས་ལེན་པའི་ཐལ་འགྲུར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡིག་
 ཆ་༼ ༡༤ ༽ལས། རང་སྐྱེ་བྱུང་པའི་རྩ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་མེད་ཟེར་
 ན། འོ་ན་ས་བརྩ་བ་ལས། ས་འོད་འཕྲོ་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་
 འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་བདག་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སྒོག་དང་། གསོ་བ་
 དང་། སྐྱེས་བྱ་དང་། གང་ཟག་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་རང་སྐྱེ་བྱུང་པའི་རྩ་
 ཡོད་ཀྱི་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་བདག་འཛིན་ཚོས་ཅན། སྒོམ་སྤངས་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་གང་ཞིག་ལྟན་སྐྱེས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་ཁས། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༥ ༽
 ལས། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་འདོད་པའི་རང་སྐྱེ་བྱུང་པའི་རྩ་ཡོད་ལྟན་སྐྱེས་དེ་
 སྐབས་འདིར་ཡང་ལྟན་སྐྱེས་སུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ཡང་རང་སྐྱེ་བྱུང་པའི་
 རྩ་ཡོད་ལྟན་སྐྱེས་གཅིག་འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། སྤར་བསྐྱབས་ཟེན་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རྩ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ལྟན་
 སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་དེ་ལས་སྤར་བའི་ལྟན་སྐྱེས་མི་ཤེས་པ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལྟར་ན། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་འཛོག་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་སྒྲིལ། འོ་ན་འདོད་ན། རང་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་
 རྣམ་ཡོད་ལྟན་སྐྱེས་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། རང་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་མ་གྲུབ་པ་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཅམ་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་གྲུབ་པ་བདག་
 མེད་སྤྱོད་མོའི་དགག་བྱར་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཀུན་གཞི་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་གཞི་དེ་རང་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་
 འདོད་པ་གང་ཞིག་ ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པས་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྟར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་ལུགས་འདི་དག་གིས་ནས་རང་སྐྱེ་
 ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་རེ་གདགས་གཞིར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་།
 ཞེས་དང་། རིགས་རྒྱན་ལས། འོ་ན་སེམས་བྱུང་འདི་དག་ལས་རྣམ་ཡོད་ནི་ཏུ་བཏགས་
 ཡོད་ནི་ཏུ་ཞེ་ན། སྦྱིར་རྣམ་ཡོད་ལ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པ་དང་། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། རིག་པས་
 གྲུབ་པ་དང་། བརྟན་པ་བཞི་ལས་འདིར་ནི་དང་པོ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་རང་སྦྱེ་གནས་མ་བུ་བ་དེ་རང་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་གྲུབ་སྐྱེད་དང་།
 འཇུག་པ་སོགས་སུ་གསུངས། དྲང་ངེས་དཀའ་འབྱེད་དང་། དྲང་ངེས་ཡང་སྦྱིང་ལས། མང་
 བཀྱར་སྦྱེ་ལུས་རང་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་རང་སྐྱེ་ཐུབ་
 པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་སྦྱོང་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཅེས་གསུངས་སོ། །
 གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་སོང་བ་ལ་དགོངས་གསུངས་སོ། །དེས་
 ན་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དཔྱོད། སེམས་
 ཅམ་པ་ལྟར་ན། རང་སྐྱེ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དང་། རང་སྐྱེ་འཛིན་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ལ་ཁྱད་

ཕྱི་པར་ཀུན་གཞི་དང་བྲངས་ངེས་ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། །ལྷན་པོ་མཛེས་རྒྱན་སོགས་ལས།
 དེ་གཉིས་ཁྱད་མེད་དུ་གསུངས་པ་ཡོད་པས་བརྟག་དགོས་པར་སྡོམ་༼ ༡༢ ༽ལས། རང་
 རྒྱུད་མན་གྱི་ལྷན་སྒྲིག་ཀུན་གྱི་བརྟགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་
 ཡིན་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱབ་མཐའ་ཀུན་མཐུན་
 པར་ཐལ། ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་གང་ཞིག་སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལྷོང་ཐུན་༼ ༡༢༦ ༽ལས། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་
 འདོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་མ་ཡིན་གྱི་དབྱུ་མ་ཐལ་རང་གང་གི་ལུགས་ལའང་
 ཁྱད་མེད་དེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་སུ་
 བྱས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤངས་ས་བོན་སྤངས་པའི་འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱས་པར་
 ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འགོག་
 བདེན་མཐར་ཐུག་མིང་གི་རྣམས་གངས་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་ནས་དེ་ལྟར་འདོད་
 པ་ནི་དག་པ་གཉིས་ལྷན་གྱི་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེར་སྐྱས་པ་དང་ཆེས་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 ལུགས་དེ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱེར་
 གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་སྤངས་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཛོན་རྟོགས་
 རྒྱན་གྱི་འཕགས་སེང་གི་འགྲེལ་བ་དག་ལས་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སྣོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་
 ཏུ་ཕྱེ་བ་འགྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐལ་བ་བཞི་འབྱུང་། ཡིག་
 ཆ་༼ ༡༧༩ ༽ལས། པར་ཕྱིན་སྐབས་སུ་འདིར་བཞུན་ཡང་དག་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱེད་
 རིགས་པར་ཐལ། འཕགས་སེང་གིས་གྱང་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ལྷོང་ཐུན་ལས། འགོག་བདེན་

ཡིན་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འདོད་པ་ལ་དབུ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་སྟུ་ཡང་
 མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། གྲུབ་སྤྱོད་༼ ༡༩ ༽ལས། འགོག་བདེན་དང་སྤྱང་འདས་
 གཉིས་ཀྱང་སྤྱོད་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་མི་ཅུས་ཏེ།
 རང་རྒྱད་པས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་གང་ཞིག་སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་བྱུང་པར་མི་འདོད་པའི་
 སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྐབས་བརྒྱད་པའི་ཡིག་ཆ་༼ ༣༩ ༽ལས། འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པས་བྱུང་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་དབྱེད། གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
 དང་པོ་ཡིག་ཆ་༼ ༤༦ / ༤༦ ༽ལས། ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་
 དབྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤང་འདས་དོན་དམ་བདེན་པ་གང་ཞིག་འགོག་བདེན་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་འདིར་མ་བྱུང་སྟུ་མ། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། བསྟུ་བ་ལས། སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱེད་པ་ཉོན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་།
 སྤང་འདས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འཁོར་བ་དང་སྤང་འདས་གཉིས་ལ་བདེན་པར་
 གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། རིགས་
 པའི་འགྲོས་འདི་ཤེས་པའི་གནད་ཀྱིས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་རང་བདེ་དངོས་སྟོབས་ཀྱང་འཁོར་
 འདས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱུང་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་
 གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་ཐུན་ལས་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར། འོན་ཀྱང་
 གསེར་སྤྱོད་ལས་འགོག་བདེན་ལ་སྤངས་པ་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་སྤྱོད་ཞིང་དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་དང་གཉིས་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་གསུངས་པ་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་སྤངས་པ་ཡང་
 འགོག་བདེན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་གཞི་ཆོས་ཅན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་བྱུང་
 པར་ཅན་ཡོད་པར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདིར་དབྱུང་བར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད། ཅེས་དང་། གསེར་སྤེང་ལས། ཁ་ཅིག་
 འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་གིས་བྱ་བ་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་དེ་ལས་སྒྲིག་སྟེ་
 བྱ་བ་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་རྩ་མ་བརྟག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་
 པའང་དབྱུང་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༡༣ ༽ལས། འགོག་བདེན་ཆོས་དབྱིངས་སེམས་ཅམ་ཟླ་
 བས་བཞེད། །འཕགས་སེང་དང་ནི་གསེར་སྤེང་དགོས་པའང་དབྱུང། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
 གཞན་ཡང་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གིས་སྟུ་གུའི་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟོང་
 ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་བདེན་འདྲིན་འགོག་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེས་དེ་སྤངས་པ་ཟད་པ་སོགས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༧༢ ༽
 ལས། གཉིན་པོའི་སྟོབས་གིས་བྲལ་ཆེ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱོན་ཟད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་མ་ཡིན་
 པའི་ཟད་ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གིས་འབྲལ་བ་ཟད་པ་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ཆོས་སྐྱར་གསུངས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་
 ༼ ༡༥༩ ༽ལས། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་ཆད་མས་གཉིས་སྤང་བྱ་བ་པའི་ཚུལ་གིས་
 རྟོགས་པ་དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྟགས་རིམ་པ་བཞིན་མ་གྱུབ་སྟེ། དེ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བརྒྱད་ཀྱི་བེན་བེས་༼ ༥ ༽ལས་ཀྱང་ངོ། །ཅ་བར་
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟུ་གུ་ཆོས་ཉིད་ལ་སྐྱར་བའི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལས་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ནང་
 གི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་ཏེ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་འགལ་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བྱ་བ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་
 འགལ་ཏེ། རས། དེ་མི་འགལ་ན་གཞི་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་པ་

སོགས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྱབ་མཆམས་ལ་དེར་ཐལ། རྣམ་ཐར་
སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཆ་༼༤༩༽ལས། དེ་དག་ནི་རིམ་བ་བཞིན་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་དང་། ལས་
གྱི་བདག་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་པར་དཔྱད། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལས་རྣམས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་མཆོན་མཆོན་གྱི་ཆོས་ལ་བདེན་ཞེན་
འགག་པ་ཡིན་མིན་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་འཇིན་སྤངས་ལ་དཔྱད་དགོས་སོ། །སྐྱབ་དོན་གྱི་
སྒྲོར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །

༧ ལྷན་བསྟན་མཉམ་ཉིད་གྱི་སྒྲོར།

དོ་རྗེ་འཆང་གི་ས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤགས་གྱི་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པའི་
རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་བརྩ་གཅིག་པ་ཀུན་
ཏུ་འོད་གྱི་ས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྤགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བརྩ་གཅིག་པ་ཀུན་ཏུ་འོད་གྱི་ས་དང་དོ་རྗེ་འཆང་གི་ས་གཉིས་
དོན་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ལ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལམ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་
ལ་མཆོག་དམན་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། སྒྲོབ་དཔོན་སྐྱ་
སྐྱབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་ས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅུ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་༼༥༠༽ལས། སྒྲོན་གསལ་ལས་རྣམ་འབྱུང་
སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་གྱིས་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་
པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ཞེས་དང་། གྲུབ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤགས་ལུགས་ཐེར་
ན། སྤགས་ལུགས་ལ་ཐལ་འབྱུང་བའི་ལུགས་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ཅུ་

ཤེས་ནམ་བཤད་༼༩༽ལས། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཐུབ་པ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་བའི་དུས་སུ་འཆང་བྱ་བར་
གསུངས་པ་དང་སྟོན་བསྐལ་བ་དུ་མའི་སྟོན་ནས་སངས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་མི་འགལ་བ་
བཞིན་ནོ། །མགོན་པོ་འདི་འདྲ་བའི་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་གང་ཟག་ནས་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་
བས་ལོ་དུག་བརྒྱ་བཞུགས་ཀྱང་འཆང་བྱ་མི་རུས་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ནས་གདུལ་བྱ་རབ་
ཀྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ་རྩི་རྩེ་འཇིན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་
ཆིག་ཅུ་ཅུ་ཟད་དོ། །ཞེས་དང་། སྤར་དངས་པའི་ས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་
འགལ་དོགས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་འཆང་བྱ་ངེས་ཀྱི་གང་ཟག་པའི་ཕྱིར།
གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་རྩ་བོ་ཆེ་དང་། སྟོན་ཆེན་དངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། སྟོན་དཔོན་
དེ་ཆོས་ཅན། ས་དང་པོའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། ལང་གཤེགས་དང་འཇམ་དཔལ་རྩ་
བའི་བརྟོག་པ་ལས། ས་དང་པོ་བསྐྱབ་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྟོན་པར་བཤད་ཅིང་། ཞེས་དང་།
སྟོན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་བཞུགས་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ་ཟེར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ས་བདུན་
པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། རྩ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས་སྟོན་དཔོན་འདི་
ས་བདུན་པར་བཤད་ཅིས་དང་། རྩ་བཤེས་སྟེ་ཆེན་༼༩༽ལས། རྩ་བོ་ཆེ་ལས་དགེ་སྟོང་དེ་
ས་བདུན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། རྩ་བོ་ཆེ་ལས། དེ་ནི་ས་བདུན་པ་ལ་བཞག་སྟེ་མི་པལ་
བ་ཞིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཟབ་པས་སྟོན་ཀྱི་ལས།
བདུན་པ་ལ་བཞག་པལ་པར་བྱིན་རྒྱབས་ཟབ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ས་བདུན་པའི་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་༼༩༩༽ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་ཏེ་ལུས་གཅིག་གི་ནི་བདེ་བ་ཅན་ན་
འདུག ལུས་གཅིག་གི་ནི་སྤྱལ་ཏེ་དགའ་ལྡན་དུ་བཞག་ནས་མགོན་པོ་མི་པམ་པ་ལ་མདོ་འདི་

འདི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། བྱ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་ལས། ར་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས། བྱ་སྟོན་
 ལུང་བསྟན་ས་བརྒྱད་པ་བར་བཤད་ཅེས་བའང་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་ལས་
 གྲུང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཡིག་ཆ་ ༡༥༩ ལས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་མོངས་ཚྲོགས་པར་
 སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་མོངས་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཚྲོགས་པར་
 སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་མོངས་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོ་
 ཚྲོགས་པར་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དཔའ་བར་འགྲོ་
 པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟོན་གྱི་མཐའ་
 ཆེན་མོ་ ༡༡༩ གྱི་ལས་ཉན་མོངས་ཀྱི་སྟོན་པ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་རེ་རེའི་གཉེན་པོ་ཆ་
 ཆང་བ་རེ་ཆོས་ལུང་གི་ཆད་དུ་འཇོག་པར་ཐལ་ཆེར་མཐུན་གྲུང་། གཉེན་པོའི་མ་ཆང་ཆད་
 མི་མཐུན་ཏེ་མཐར་ཐུག་ཐེགས་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཞེ་སྤང་ཤས་ཆེར་སྟོན་པའི་
 གཉེན་པོའི་སྟོན་བྱམས་པ་ནས་དག་བཅོམ་པར་གྱི་ལམ་ཆ་ཆང་པས་ཆོག་ལ་འདི་འདྲའི་ཆོས་
 ལུང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གྲུང་བཟུང་རུས་སྟོན་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་ཡིན་ལ་
 ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཞེ་སྤང་གཉེན་པོའི་སྟོན་བྱམས་པ་ནས་དག་བཅོམ་གྱི་བར་
 ལ་བཀོད་གྲུང་དེ་ཅམ་གྱིས་དེའི་འདུལ་བའི་དྲི་མ་མ་ཚྲོགས་པ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས་
 ཁོར་བུ་དྲི་མ་སྟོང་བའི་དཔེས་ཤེས་པས་ལུང་གིས་བསྟན་ཅིང་། དེགས་པས་གྲུང་དེའི་ཞེ་
 སྤང་བཤད་གྲུང་ཞེ་སྤང་གི་དྲི་མ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་བྱའི་དག་མ་བཅོམ་པ་དང་གཉེན་
 པོ་སྟོན་པའི་བྱ་བ་བྱས་མ་ཆར་བ་སོགས་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་དང་དཔལ་ཤེང་སེང་གའི་
 ང་རོའི་མདོ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཉན་མོངས་ཀྱི་སྟོན་པ་རེ་རེའི་དྲི་མ་སྟོན་
 མོ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཆ་ཆང་བ་ཚྲོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པར་གྱི་ལམ་སྟོན་དགོས་པས་

[illegible]

གཞན་ཡང་། ལྷ་སྐྱབ་དང་། ཐོགས་མེད་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་
 པའི་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མིའི་རྟེན་
 ཅན་གྱི་སྒོལ་འབྱེད་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་དང་པོའི་ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །འོ་
 ན་འདོད་ན། ཅེས་ཅུ་མ་མ་ཐག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐལ་བར་གྱུར་པའི་ལྷ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཅེས་ཅུ་མ་པ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྐལ་གཞི་
 ལྷ་སྐྱབ་ཅེས་ཅུ་མ་པ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། རྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐལ་གཞིས་
 ཆོས་གསུང་ན། སྐལ་བས་ཀྱང་ཆོས་གསུང་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས།
 གཅིག་གིས་སྐྱབ་བར་བྱེད་པ་ན། །སྐལ་བ་ཐམས་ཐད་སྐྱབ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མཛོད་
 ལས། རྟོན་མིན་སྐྱབ་པ་པོ་དང་བཅས། །ཞེས་དང་། དབུ་མའི་བེན་བྲིས་༤༣ལས། ས་དང་
 པོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐལ་བ་རྒྱུད་གཅིག་པ་བརྒྱ་སོགས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 གཅིག་གི་གང་བྱེད། གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅེས་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོའི་སྐལ་
 བར་གྱུར་པའི་ལྷ་དེ་ལྷ་ཡིན་པར་ཀུན་གཞི་ཡིག་ཆར་གསུངས་པས་དཔྱད། དེ་བཞིན་དུ་
 ཆོས་སྐྱད་དང་པོར་བསྒྲགས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དང་། ཅེས་ཅུ་མ་ཁ་མའི་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་སྒྲོབ་
 དཔོན་ཡིན་ཞེས་དང་དབྱིག་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་བརྟག་ གཞན་ཡང་། སྒྲོབ་དཔོན་དེ་
 ཆོས་ཅན། རྟོན་པ་འདས་པའི་འོག་དུ་ལོ་གཉིས་བརྒྱ་ན་འབྱུང་པར་ཐལ། དགོངས་འབྱེལ་
 འབྱེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ལྷ་ལས་འདས་ནས་ལོ་གཉིས་བརྒྱ་ལོན་པའི་
 འོག་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་རྣམས་མཛད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོན་པ་
 འདས་པའི་འོག་དུ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་འབྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ་ཅེས་བརྒྱུད་ལས། ང་ནི་ལྷ་ལྷ་འདས་

འོག་ཏུ། །ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལོ་བཞི་
 བརྒྱ་ནས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ནས་འབྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། ར་པོ་ཆེ་
 ལས། མགོན་པོ་ཡོངས་སུ་སྤྲུངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བསྟན་པ་རྒྱབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ལོ་
 བརྒྱད་ཅུ་ན་དག་སྟོང་སྟོང་འཆང་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུང་དེའི་དོན་ཅུ་ཤེས་སྤྲི་ཀ་ཆེན་༼ ༡༽
 ལས། ར་པོ་ཆེ་ལས་དེ་ལྟར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་སྟོང་སྟོང་གསུམ་སུ་འབྱུང་པའི་ཐ་མ་གཅིག་ཡིན་པར་
 གསུངས་པས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་བྱོན་པ་ནི་སྟོང་སྟོང་གསུམ་སུ་འབྱུང་པའི་ཚུལ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པས་སོམས་ཤིག་ ཡང་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཆོས་སྐྱ་གསུམ་པ་དང་། སྟོགས་སྐྱང་
 སོགས་དུས་རབས་པ་ཉམས་ལ་སྟེལ་བསྟོད་ཀྱིས་མཛད་པ་པོ་དུས་མཉམ་པར་ཡིག་ཆར་
 གསུངས་པ་དབྱེད་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༡༡༽ ལས། སུམ་བརྒྱར་ཟླ་བཞུགས་སྟེལ་བསྟོད་
 ཚུལ་ནི་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། མཉམ་ཉིད་བཅུའི་ནང་ནས་མཉམ་ཉིད་
 དང་པོའི་བྱེད་པར་དང་། མཉམ་ཉིད་གཉིས་པའི་བྱེད་པར་གཉིས་ལ་སྤྲུབ་པའི་ཡོད་པར་ཐལ།
 སྤྲུམ་པ་ཡིན་ལ་བྱི་མ་མིན་པ་ནི། མཉམ་ཉིད་བདུན་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ཡིན་ལ་སྤྲུམ་
 མ་མིན་པ་ནི། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སྤྲུམ་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྲུམ་བྱི་གཉིས་ཀ་ནི་ཐ་
 མ་གསུམ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉགས་སོ་སོར་སྤྲུབ་བྱེད་ནི། ཡིག་ཆ་༼ ༡༢༩༽ ལས།
 མཉམ་ཉིད་བདུན་པ་དང་པོའི་བྱེད་པར་དང་། མཉམ་ཉིད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སྤྲུམ་པ་རྣམས་
 མཉམ་ཉིད་གཉིས་པའི་བྱེད་པར་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྷག་མ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ནས་གཉིས་ཀའི་
 བྱེད་པར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༣༩༽ ལས། མཉམ་ཉིད་རྣམས་ལ་བྱེད་ཆེ་ཆུང་
 ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་བྱེད་ཆེ་ལ་ལྷག་མ་བརྒྱད་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་བྱེ་བ་ཅུ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་དཔྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ས་བཅུའི་མདོ་དང་། བྱང་ས་དང་། མདོ་

འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་མཉམ་ཉིད་བཙུ་བོ་གང་ཟེལ་དང་ཆོས་ལ་སྦྱར་ཚུལ་མཐུན་མིན་
མཐུན་སོགས་བྱེད་པར་བྱའོ། །ལུང་བསྟན་མཉམ་ཉིད་སྒྲོར་བསྐྱས་ཙམ་བཀོད་ཟེན། །

༡༠ དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་སྒྲོར།

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟེལ་ཡིན་ན། སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་དགག་
བྱ་ངོས་ཟེན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེའི་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟེན་པར་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་
པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་༼ ༡༤༡ ༽ཆར་སྒྱུད་འཇུག་བྲངས་པ་ལྟར་དོ། །འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཙན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། སྒྲོ་འདོད་ན། སྒྲོང་
ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱའི་དོན་སྦྱི་ཤར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱུང་སྒྲེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤༡ ༽
ལས་དེ་ལ་སྒྲོན་དུ་དགག་བྱའི་དོན་སྦྱི་སྒྲོ་ལ་མ་ཤར་བར་དེ་བཀག་པའི་དངོས་མེད་སྒྲོ་ལ་མི་
འཆར་བའི་བྱིར། ཞེས་དང་། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༤༦ ༽ལས། བཟུང་བའི་དོན་སྦྱི་སྒྲོ་ལ་
ཤར་ནས་ངོས་ཟེན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དོན་སྦྱི་མ་ཤར་བར་ཆོག་གིས་སྦྱབ་ཚུད་དང་འཇིན་
ཚུལ་གྱི་སྦྱ་སྦྱི་ཡོད་ཀྱང་ངོས་ཟེན་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྒྲོང་
པོ་༼ ༤༧ ༽ལས། འདིར་བདེན་པར་བྱུང་བ་སོགས་སུ་འཇིན་པའི་འཇིན་ལུགས་སམ་དེས་
ངི་འབྲེལ་ཞིག་ཏུ་གཟུང་བའི་དགག་བྱའི་དོན་སྦྱི་ལེགས་པར་མ་ཤར་བ་དེ་རྣམས་སུ་བྱུང་བ་
མི་སྤིང་ཅེས་པའི་བཟུང་འཇུག་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་གཞོད་པ་འདི་ཡོད་དང་
མ་བྱུང་བའི་སྦྱབ་བྱེད་འདིའོ་ཞེས་མང་དུ་སྦྱས་ཀྱང་དོན་པོར་མི་གོ་བས། ཞེས་གསུངས་སོ། །
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། ཀུན་རྫོབ་ཤར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཉིས་སྒྲོང་
ཤར་བར་ཐལ། འདོད་ན། གཉིས་སྒྲོང་བྱུང་བའི་གང་ཟེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སློབ་པ་མཉམས་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིན་ཆ་༼ ༡༥ ༽ལས།
 དེའི་ཆེ་གང་ཟག་དེའི་ངོར་སྟོང་རྗེ་སོགས་གཉིས་སྒྲུབ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་བྱིར། ཏྲགས་
 སྟོང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཀྱང་། བྱབ་པ་ཡང་ཡོད་
 དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་སྒྲུབ་ནས་བྱབ་ན་ཡང་རིགས་པ་དེས་ཞེགས་སོ། །དེས་ན་
 སློབ་ལས། གང་ཟག་དགག་བྱ་བེན་ནས་དགག་པ་དེས། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་།
 ལྟ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཡུལ་ཅི་ཡང་མ་ཤར་བས་བྱབ་པར་ཐལ། སྟོན་གྱི་བོད་ཁ་
 ཅིག་གི་འདོད་པ་འགོ་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༢༠ ༽ལས། དེ་དག་ལ་འོ་ན། མ་
 རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀ་དང་བྲལ་བའི་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལོག་
 ན་རིགས་པ་སྟོག་དགོས་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། དེར་ཐལ། མཉམ་བཞག་དང་ལྟག་མེད་
 སངས་རྒྱས་ས་གསུམ་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སློབ་
 དཔོན་རྩ་བཀའ་གྱིས་ཅ་འདུག་བཞི་བརྒྱ་བ་རིག་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་ནམས་སུ་མ་
 རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ལན་དུ་མར་གསུངས་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་གཅེར་སྟོད་གཉིས་གྱིས་ངེ་མ་
 ཟད་ན་སེམས་ཀྱང་ཟད་པར་འདོད་པའི་ཆད་མའི་སྒྲུབ་འདེབས་ཆེན་པའི་བྱིར་དང་། བྱིད་
 རང་གིས་ཀྱང་རྩ་བའི་ལུགས་འདོད་པ་དེའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སློབ་དཔོན་འདིའི་
 གཞུང་དུ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་ཞེས་དུ་མ་ཞིག་ནས།
 མཉམ་བཞག་པ་ཡེ་ཤེས་མེད་ཟེར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་
 ཡང་། རིན་ཆེན་སྟོང་བ་ལས། དེ་བྱིར་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་གྲོལ། །གང་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་
 ཞེ་ན། །ཐ་སྙད་དུ་ནི་སེམས་ལ་བརྟུང་། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཤིག་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་མི་རིགས་

བའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། དེར་ཐལ། གི་མ་ལས་གྲོལ་བའི་སེམས་མེད་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 གཞན་ཡང་། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཞིང་གི་མ་སྒྲོ་བུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། འཇིག་ལྷ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་ལྷ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་
 མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་ལྷ་བ་ལྷ་བོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་རྟོན་འབྲེལ་ཆེན་༼ ༡༠༠ ༽ མོར་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་
 ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་གྱི་སྤང་བ་ཤར་བའི་སྒྲོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་མཐའ་མན་ཆད་གྱི་ཀུན་རྫོབ་རྣམ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་
 པ་ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལ་ལྷོལ། །
 དེས་ན་དེ་རང་གི་ཡུལ་མི་འཇིན་ན་ཤེས་པར་འགལ་བས་བསམ་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༡༤ ༽
 ལས། ཡུལ་མེད་ཤེས་པར་འགལ་ཏེ་རྣམ་པས་བསམ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་།
 གཞི་གྲུབ་ན། བྱོད་འཇིན་པའི་ལྷ་བ་དེ་ལྷ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པས་རྒྱབ་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་
 བྱོད་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པས་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་
 ན། བྱོད་བརྗོད་པའི་སྤྲ་དེ་སྤྲ་དོན་མཐུན་ཡིན་དགོས་པར་ལེ་ཏུ་གཉིས་པར་གསུངས་སོ། །
 འདོད་ན། རྒྱང་པན་པའི་རྒྱད་གྱི་སྤྱེ་བ་སྤྱེ་ཕྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤྲོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱད་གྱི་སྤྱེ་བ་སྤྱེ་ཆོས་ཅན།
 བྱོད་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྲོད་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱི་ ཅ་བར་འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེ་ཆད་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤༥ ༽ ལས། དཔེར་ན། རྒྱང་པན་པས་སྤྱེ་
 བ་སྤྱེ་ཕྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་བརྒྱང་བ་དེ་སྤྲོད་ཉིད་གྱི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་

སོ། །འོ་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་དེ་ལྷ་བ་རྣམ་
 དག་ཡིན་ནམ། ལྷ་ར་སྤྱང་ཡིན། དང་པོ་ལྷ་ར་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པར་འཛིན་པའི་
 ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་ཟེན།
 ཕྱི་མ་ལྷ་ར་ན། དེ་ལྷ་ར་སྤྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་
 འདོད་པའི་རྒྱུད་པན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྟོང་ཞེ་ཕྱག་ཐ་དད་པས་གཞོད། དེར་ཐལ།
 རྒྱུད་པན་པའི་རྣམ་གངས་བརྩ་གཅིག་དང་། བརྩ་གསུམ་དང་། ཉེར་དགྲ་སོགས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་༼ ༣༩ ༽ལས། རྒྱུ་འབྲས་དང་། ལྷ་སོགས་འགྲོ་བ་དྲུག་དང་། སྐྱེ་
 བ་སྤྱི་ཕྱི་རྣམས་འདོད་པ་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ཆད་པར་སྤྱོད་བ་བདུན་ནི།
 ཞེས་དང་། ཡང་སྤྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱིས་བརྩ་གཅིག་དང་། བརྩ་གསུམ་སོགས་ཀྱང་ཡོད་
 དེ། ཡང་གཤེགས་ལས། བྲམ་ཟེ་གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་བྱས་ཤེ་ན་འདི་ནི་རྒྱུད་པན་པ་དང་པོ་ལོ། །
 གོ་ཁྱུ་ཏ་མ་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་བཤམ། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་ཤེ་ན། དེ་དེ་ཡང་འཛིག་
 རྟེན་རྒྱུད་པན་པ་གཉིས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་རྟག་པ་
 དང་། ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། བྲམ་ཟེ་འཛིག་རྟེན་
 རྒྱུད་པན་པ་དྲུག་པའོ། །ཡང་སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་བྲམ་ཟེ་འཛིག་རྟེན་རྒྱུད་པན་པ་དེ་ལ་འདི་སྐད་
 ཅེས་ཟེར་རོ། །ཀྱེ་གོ་ཁྱུ་ཏ་མ་འཐད་པའི་གཏན་ཆོགས་མཐོང་བས་ན་ཐམས་ཅད་གཅིག་པ་
 འམ། ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པའམ། ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་འམ། ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་
 འམ། ཐམས་ཅད་དུ་རག་ལས་པ་འམ། དེ་དག་ནི་བྲམ་ཟེ་འཛིག་རྟེན་རྒྱུད་པན་པ་བརྩ་གཅིག་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་ར་བརྩ་གསུངས་ལ། གཞུང་གཞན་ལས། སུམ་བརྩ་ལྷག་ཙམ་
 ཡང་གསུངས་པས་བརྟག་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༡༩ ༽ལས། རྒྱུད་པན་དབྱེ་བ་རྣམ་གངས་
 ཉི་ཕུ་བརྟག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་པན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་།

ཉེན་འགྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འཇིན་པའི་ལྟ་བ་དང་། གྲེ་སྤྲུལ་ཡོངས་སྤྱོད་རང་བཞིན་
 མེད་པར་འཇིན་པའི་ལྟ་བ། སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་
 པར་འཇིན་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་མིན་སྒྲོ་བྱ་མང་། གཞན་ཡང་། སྤང་པོ་བདེན་འཇིན་
 ལ་གཞོན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་ཞུགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། བདེན་
 འཇིན་ལ་གཞོན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དབུ་མའི་གྲུབ་མཐར་ཞུགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 ཉི། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༥ ༽ལས། གཞན་ཡང་གྲེ་མདོ་སོགས་གྱིས་དབུ་མར་མ་ཞུགས་ཀྱང་
 བདེན་འཇིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་གཞོན་ཐུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །སྤང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་སྤང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དེས་སྤང་པོ་བདེན་འཇིན་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་གཉེར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་འདོགས་ཡིད། །གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དེས་
 པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟགས་དེར་ཐལ། བཞི་པའི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༦ ༽ལས། སྤང་
 པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤང་པོ་བདེན་
 འཇིན་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཇིན་སྤངས་དངོས་འགལ་ཏུ་ཞུགས་པར་
 ཐལ། བྱོད་རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤང་པོ་བདེན་འཇིན་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་བརྒྱུད་ནས་གཞོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེའི་རྒྱུད་གྱི་སྤང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་རགས་
 པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མི་རྟག་པར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆ་
 ༼ ༡༩༧ ༽ལས། རགས་པའི་སྤྱུག་བདེན་མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐྱེད་པར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 ན། སྤང་པའི་སྤྱུག་བདེན་མི་རྟག་པར་སྤྱུག་བསྐྱེད་པར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ།

སྤྱག་བདེན་སྤྱ་རགས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ལ་སྤྱ་རགས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བར་གྱུར་པའི་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་མི་རྟག་པ་སོགས་མངོན་སུམ་
 ཏུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྡེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། རྟགས་བསྐྱེལ་བ་ཟེན།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཙུ་བར་འདོད་མི་རྟུལ་ཏེ། དངོས་སྤྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། བདེན་
 འཛིན་གྱི་གཉེན་པོའི་ས་མཆམས་རྟོག་དགོས་པར་སྡོམ་༼ ༡༤ ༽ལས། བདེན་གྱུ་ལ་
 གཞོད་གཉེན་པོའི་མཆམས་ཀྱི་རྟོག་ ཁེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཙུ་ཞེས་ལས། རང་
 བཞིན་རྒྱུད་དང་རྒྱུན་ལས་ནི། ཁས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། གཞན་ལས་
 ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། ཆོས་རྣམས་
 ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་བྱལ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་ལུགས་ལ་ངེས་པར་བྱལ་སྤངས་པའི་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྟོད་ཐུན་༼ ༡༥ ༽ལས། འོ་
 བ་སྤྱར་སྤངས་པའི་ཙུ་ཞེས་གཞུང་དེའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་རང་
 བཞིན་ངོས་གཟུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་ངེས་པར་ཁས་སྤངས་དགོས་པ་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བཤད་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་
 ༼ ༡༤༤ ༽ལས། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་མ་བཅོས་པ་དང་གཞན་ལ་
 ལྟོས་པ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱི་མཆམ་ཉིད་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྟོ་
 བས་གསུངས་སམ་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 ཆོས་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདོད་མི་རྟུལ་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་ལ་དགག་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་འཛོག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་བ་དང་པོ་དང་དྲུག་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན།
 དགག་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་འཛོག་པ་གང་ཞིག་ ཀྱང་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་

རང་བཞིན་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་སྐབས་སུ་དངོས་སྐྱབས་
 ཁས་ལེན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་
 ༡༦༣ ་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་དང་སྐྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་
 ན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ནི་འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེས་པའི་སྐྱ་
 རོལ་དུ་ཡོད་ན་དོན་དུ་འབྱུང་ཡང་སྐྱ་རོལ་དུ་ཡོད་པ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཁོ་ནའི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་
 བརྟེན་ནས་འབྱུང་ངོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟ་ན་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ཡིན་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་རང་
 བཞིན་དེ་བྱས་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་རོ། །ཅི་སྟེ་བྱས་པར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྟུམ་
 ན། བྱས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེ་ལྟ་བུར་ན་སྐྱ་བར་བྱང་བ་འབྱུང་ཏེ་
 མི་འབྱུང་ཏེ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རང་བཞིན་རྒྱ་རྒྱུན་མི་དགོས་ཤིང་འགལ་
 བའི་རིགས་པ་གསུམ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བར་སྐྱེན་མཆན་ ༡༧ ་ལས།
 སྐྱ་མའི་དོན་ནི། ཅུ་ཤེས་རབ་བྱེད་བཅོ་སྐྱ་བར། རང་བཞིན་ནི་བཅོས་མིན་དང་། གཞན་
 ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་འདི་ཡང་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་ཅུ་
 ཤེས་རྒྱུ་ཆུང་དང་། བ་སོའི་མཆན་ལས་དགག་བྱར་སྐྱར་བ་ལྟར། བྱ་སྟེ་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་
 ལྟག་མཐོང་གི་མཆན་དུ་ཡང་བཤད། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འོ་ན། རང་བཞིན་དག་ནི་
 བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་
 བཞིན་ལ་དགག་བྱའི་རང་བཞིན་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 ཡིན་ན། བྱད་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་
 ན། བཅོས་མ་མིན་པ་དང་། གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པའི་བྱད་པར་གཉིས་ལྡན་གྱི་རང་བཞིན་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་བུན་ ༡༨ ་ལས། ཅུ་ཤེས་ལས། རང་བཞིན་དག་

ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱད་པར་གཉིས་དང་ལྟན་པར་
གསུངས་པའི་མ་བཅོས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པ་ཚུའི་ཆ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
པར་ཆོས་དེ་ལ་དུས་ནམ་ཡང་མི་འབྲུལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའོ། །བྱད་པར་གཉིས་པ་
ནི། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་རྒྱས་མ་སྐྱེད་པ་ལ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། སྤྲ་མ་དང་བཟླས་
པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཆོས་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་མི་དགོས་པ་ཅ་མ་ལ་ཡང་མི་བྱ་
སྟེ། ཆོས་ཉིད་རྟོན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱད་པར་གཉིས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་
ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ལ་བྱེད་ན། སྤྲ་མ་དང་བཟླས་སྐྱོན་འབྱུང་པར་བཤད་ལ། ཅ་ཞེས་རྟེན་
ཆེན་༼ ༡༦༩ ༽ལས། གང་ཞིག་གང་གི་བདག་གི་བ་ཡིན་ཞེ་ན་ཆོས་ཅན་གང་གི་ཆོས་གང་
མ་བཅོས་པ་དེ་ནི་དེའི་འོ། །གང་ཞིག་བཅོས་མ་མིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་ཏེ་
དཔེར་ན་ཚུའི་ཆ་བ་ལྟ་བུའོ། །གང་ཞིག་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་དེ་ཡང་བདག་གི་བ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་རང་གི་ཁོལ་པོ་དང་རང་གི་འོར་དག་བཞིན་ནོ། །གང་ཞིག་གཞན་ལ་རག་ལས་
པ་དེ་ནི་དེའི་བདག་གི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རེ་ཞིག་བརྟན་པོ་རང་དབང་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ནི་བཅོས་མ་དང་ཆོས་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཐམས་ཅད་
ཆོས་དེའི་བདག་གི་བ་མིན་པར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། ཆོས་དེའི་རང་བཞིན་ནམ་གཤམ་སྟེ་
འཛོག་པའི་བདག་གི་བ་དེ་ལ་དེའི་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་
གཡར་པོ་ལྟ་བུ་མིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་སྟོན་ནོ། །དེའི་བྱིར་མེའི་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་བཅོས་
མ་མིན་པ་སྤྲ་མེད་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་མིན་པ་དང་དུས་གསུམ་དུ་ཡང་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་བ།
ཚུའི་ཆ་བའམ་ཚུར་རོལ་དང་པ་རོལ་ལམ་རིང་ཐུང་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་
དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་དག་ནི་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་བྱད་པར་དང་པོའི་སྐབས་སུ་རིགས་
པ་གསུམ་དང་། བྱད་པར་གཉིས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་

པས་སྟོང་ཐུན་དང་ཆོག་མི་འདྲ་བས་བསམ་དགོས། ཡང་ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། བྱད་པར་
གསུམ་ལྟན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་༼༦༩༽ལས། དེ་དག་གི་
རང་བཞིན་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། དེ་དག་གི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། གཞན་ལ་སྟོས་
པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་
བའི་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་སྟོང་གི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པའི་བྱད་པར་དང་ལྟན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་སྟོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར་
བྱབ་པ་ཅུ་ཤེས་རྣམ་བཤད་བྲངས་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་
ཉིད་དེ་འདུས་བྱས་ལ་སྟོས་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཀུན་རྫོབ་
ལ་སྟོས་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་སྟོས་ནས་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་
གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་བྱད་པར་དང་ལྟན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འདུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་བདག་
གིས་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་ལ་སྟོས་ནས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པ་ཉིད་
བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་རང་མཆན་ཁས་ལེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་པ་ཡོད་པར་
ཅུ་ཤེས་རྟེན་ཆེན་༼༡༦༩༽ལས། རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་སྤྱི་མཆན་ཉིད་དུ་མངོན་པ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རང་ལུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལེ་ཏུ་
གསུམ་པའི་ཡིག་ཆ་དང་། རིགས་རྒྱན། རྟེན་བདུན་སོགས་ལས་དེ་མེད་པར་གསུངས་པས་
གོ་ལ། དེས་ན། སྤར་བྲངས་པའི་ཅུ་ཤེས་ལུང་དེས་དགག་བྱ་བྱབ་ཆུང་བ་རྣམས་བྱད་པར་
གསུམ་ལྟན་གྱི་དགག་བྱ་ངོས་ཟེན་པར་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་ནས་སྟོང་ཐུན་དང་
ལམ་རིམ་གཉིས་མཐར་ཆགས་སུ་བྲངས་པ་དང་། ལམ་རིམ་མཆན་ལས་དགག་བྱར་སྤྱར་
ནས་འགོག་ཚུལ་གཅེས་པར་འཛིན་དགོས་པར་སྟོམ་༼༡༧༽ལས། སྟོང་ཐུན་ལམ་མཆན་

ལས་གསུངས་འགོག་ཚུལ་གཅིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རིགས་པ་ཡང་དག་
 གི་དགག་བྱ་ཡིན་ན། རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་
 དགག་བྱ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་པ་ཡང་དག་དང་རྟགས་ཡང་དག་
 གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་བ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤༩ ༽ལས། རིགས་པ་ཡང་དག་
 ལ་སྟོས་པའི་དང་འཐད་པ་སྐྱབ་པའི་དང་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཞི་
 ཡོད་ཀྱང་བསྐྱས་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་དང་ཐ་སྙད་དཔྱེད་པའི་རིགས་
 པ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་བྱིར། འཐད་པ་དང་རུང་བ་དང་རིགས་པ་དོན་གཅིག་སྟེ། རྣམ་བཤད་
 རིགས་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར། འཐད་རིགས་དང་སྟོ་རིག་གི་རིག་པ་དོན་མི་གཅིག་
 སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟགས་དེར་ཐལ། རིགས་པ་ཡང་དག་དང་འཐད་པ་ཡང་དག་དང་།
 རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱ་བ་མཐའ་
 ཆེན་མོ་༼ ༡༥༡ ༽ལས། དེས་ན་རིགས་པ་ཡང་དག་དང་། རིག་པ་ཡང་དག་གམ་ཡང་དག་
 པའི་རིགས་པ་དོན་མི་འདྲ་བར་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྤྲ་མ་འཐད་པ་ཡང་དག་དང་རྟགས་སམ་
 སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གི་དོན་ཡིན་ཞིང་། བྱི་མ་སྟོ་ཡང་དག་གི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱ་བ་ཁས།
 མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་མེད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་འཐད་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 བྱ་བ་ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །རྟགས་དེར་ཐལ། དེས་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་མི་
 འཐད་པས་དེ་འཐད་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱར་སོང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༥༥ ༽ལས།
 རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེས་བཟུང་བ་ལྟར་མི་འཐད་པས་དེ་འཐད་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱར་སོང་
 བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེའི་དགག་བྱ་ལ་བདེན་འཛིན་ཞེན་ཡུལ་དང་

བཅས་པ་གཉིས་ཀ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༥༥ ༽ལས། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་
 ཐལ། ཉགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་བསྒྲོག་ཆར་གྱུར་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ཁས། མ་བྱ་ན། ཉགས་ཡང་དག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་བྱ་བ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་བསྒྲོག་ཆ་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱ་སྟེ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ཉར་
 དགག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་དབྱེད་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༡༥༦ ༽ལས། ཡང་
 འཇུག་ཡོད་མེད་དགག་བྱ་ཡོད་མེད་སྒྲོག་ །འཐད་སྐྱབ་རིག་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་མེད་དབྱེད།
 ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་བྱངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་དེ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་
 དགག་བྱ་ཡིན་ན། མེད་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་གྱ་མེད་པ་ཡིན་
 པ་ཆོས་ཅན། དེ་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྱ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཉགས་ཡང་
 དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༥༧ ༽ལས་ལྷ་གྱ་མེད་པ་དེ་ལྷ་གྱ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱའི་བསྒྲོག་ཆ་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལྷ་གྱ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་བསྒྲོག་ཆ་ལ་ལྷ་གྱ་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་འཛོག་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིམ་པོ་མེད་པ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བུམ་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་མེད་པའི་དགག་གཞི་
 དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེར་བ་སོགས་འཕེན། གཞན་ཡང་། རིགས་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་
 ན། ཞེས་པ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཀུན་འདུས་དར་རྒྱུག་ལས། རིགས་པ་དངོས་ནི་ཡུལ་ཅན་ཆད་མ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 ལམ་རིམ་༼ ༡༥༨ ༽ལས། རིགས་པ་འཆོལ་བ་ནི། རིགས་པ་བཞི་ལས། བསྟོས་པའི་

རིགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་བ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བསྟོན་པ་ལོ། །འདི་ཡང་། གྲུན་རྒྱུ་
 དང་དོན་དམ་དེ་དག་གི་གཞི་རྣམས་སོ་སོའི་སྒྲོན་ས་འཆོལ་བ་ལོ། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་
 ནི་མེས་སྲེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལོ། །འདི་
 ཡང་། འདི་ནི་ཆོས་སོ་འདི་ནི་བྱེད་པའི་ཆོས་འདིས་ནི་བྱ་བ་ནི་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་འཆོལ་བ་ལོ། །
 འཐད་པས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི་ཆད་མ་དང་མི་འགལ་བར་དོན་སྐྱབ་པ་ལོ། །འདི་ཡང་། ཅི་
 འདི་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཆད་མ་གསུམ་སོ་ཡོད་དམ་
 མེད་སྐྱམ་དུ་འཆོལ་བ་ལོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། མེ་ཆ་བ་དང་རྩ་རྒྱན་པ་སོགས་ལ་
 དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་འཛིན་ཏེན་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་
 ཆོས་ཉིད་དང་། གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གཞན་བསམ་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་འཆོལ་བ་ལོ། །ཞེས་འཆོལ་བའི་སྒྲོར་གསུངས་སོ། །
 སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམ་བཞག་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། ལུམ་པ་ཡོད་པ་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། འཐད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དབྱ་
 མའི་ཟེན་གྱིས་༼༤༩༩༽ལས། ལུམ་པ་ཡོད་པ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་སོགས་འཐད་པའམ་
 རིགས་པ་ཡིན་གྱི། ལུམ་པ་གཅིག་བྱ་ལ་འཐད་ཀྱི་ཚད་པ་བྱེད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན་སོགས། གཞན་ཡང་།
 འཐད་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་ན། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པས་བྲལ་
 པའི་སྤྱིར། ཡིག་ཆ་༼༡༩༩༽ལས། དེས་ན་འཐད་པའི་བསྒྲོག་རྒྱ་ལ་རིགས་པའི་དགག་
 བྱར་བྱ་སྟེ། རིགས་པ་བཞིའི་བསྒྲོག་རྒྱ་མི་རིགས་པ་བཞི་ལ་དགག་བྱར་བྱེད་པར་རྗེ་ཡབ་
 སྐུས་ཀྱི་གསུང་རབ་གོ་བསྐྱར་ན་ཐོན་པ་དེའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། བདེན་
 མེད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་འཐད་པ་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན། བདེན་མེད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་

ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉགས་ཡིག་ཆར་གསུངས་༼ ༡༤༩ ༽ འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། དེའི་དགག་བྱར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་བདེན་མེད་སྒྱུ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་
 དགག་བྱ་ཡིན་ནམ། བདེན་མེད་ཉགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པས་འཛོག་པ་
 ཡིན། རྒྱ་མཆན་གཞན་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། དེའི་དགག་བྱ་ལ་མེད་པའི་བྱ་བ་
 པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡིག་ཆ་༼ ༡༥༠ ༽ ལས། འཐད་རིགས་
 དང་སྒྲོ་རིག་གི་རིག་པ་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། བོད་སྐད་ལ་ས་མཐའ་ཡོད་མེད་མི་འདྲ་ལ། རྒྱ་
 སྐད་ལ་ཡ་ཡོ་ཤིར་འཐད་རིགས་དང་། བི་ཏུ་སྒྲོ་རིག་ལ་འཇུག་པས་སྒྲ་ཡང་མི་འདྲ་ལ་དོན་
 མི་འདྲ་བ་ཡང་སྤར་བྱི་དེས་ཤེས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་མི་འདྲ་བ་འཇུག་
 ཚུ་ལ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་ཉགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྤྱོད་
 དགག་པར་ཐལ། དེ་དེའི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་སྒྲོམ་པ་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་དགག་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་སྒྲེས་པས་དགག་དགོས་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་
 དགག་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་སྒྲེས་པ་བདེན་འཛིན་འགག་པ་དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་
 ཉེ། བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལས་སྒྲེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྤྱོད་པས་པ་དང་། བདེན་
 འཛིན་འགག་པ་ལ་མཛོན་དུ་སྤྱོད་པས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས།
 ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་མཛོན་པར་ཤར་པའི་ཆེ་ལུན་པའི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐབས་མེད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འཐད་པའི་བསྒྲོག་ཆེ་ལ་རིགས་པའི་དགག་བྱར་གསུངས་
 པ་དབྱེད་དགོངས་པར་སྒྲོམ་༼ ༡༥༡ ༽ ལས། འཐད་པའི་སྒྲོག་ཆེ་རིགས་པའི་དགག་བྱར་

དབྱུང་། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། ཡིག་ཆར་༼ ༡༩༤ ༽ བྱི་རོལ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་བཤད་ཚུལ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། མི་
 འཐད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་བཤད་
 པས་མི་འཐད་ཟེར་ན། འོ་ན། སྟོན་པས་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་དང་ཀུན་གཞི་ཡོད་
 པར་སྟོན་པའི་མདོ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བདག་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་
 པར་བཤད་པའི་བྱིར་མི་མཚུངས་ཅམ་སྟུམ་པར་སྟོམ་༼ ༡༩༥ ༽ ལས། སྟོན་པའི་ཀུན་གཞི་
 སོགས་གསུངས་ཅེས་མི་འཐད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་
 གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་བའི་དོན་དམ་ལ་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས་སྤྲ་མའི་དོན་དམ་དང་དེའི་
 དོར་གྲུབ་པ་ཡོད་ལ། བྱི་མ་དོན་དམ་དང་དེའི་དོར་གྲུབ་པ་མེད་ལ། བྱི་མའི་དོན་དམ་དང་
 དེ་དོར་གྲུབ་པ་གཉིས་མེད་པ་སྟོང་བུན་༼ ༡༩༦ ༽ ལས། དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་
 དམ་ལ་འཛོག་མཆམས་གཉིས་ཡོད་པ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་གནད་དུ་
 ཆེ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དབྱུང་པའི་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གྱི་རིག་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་
 ནས་དེའི་དོར་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་མེད་ཅེས་བཞག་པ་གཅིག་དང་། བདེན་པ་ལ་དོན་དམ་
 དུ་བྱས་ནས་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་མེད་ཅེས་བཞག་པ་དང་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་
 འཛོག་མཆམས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་ཡང་སྤིད་ལ། དེའི་དོར་གྲུབ་པའང་
 སྤིད་ཅིང་། བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དང་དོན་དམ་དེར་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་མི་སྤིད་
 འོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་༼ ༡༩༧ ༽ ལས། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་བའི་
 དོན་དམ་ལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གནད་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཐར་བྱིན་མཆན་༼ ༡༩༨ ༽ ལས། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྐྱར་
 བའི་དོན་དམ་ལ་སྟོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཅམ་མིན་པར་གྲུབ་པ་དང་།

རིགས་ངོའི་བདེན་གྲུབ་གཉིས་བཤད་པས། བྱི་མ་དབུ་མ་རྒྱན་སོགས་གསལ་ཡང་། ལྷ་བ་
 རྟོགས་པ་སྤྲུལ་གལ་ཆེ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲུལ་མའི་དོན་དམ་ལ་དགག་བྱའི་བདེན་
 གྲུབ་འཛིན་པར་གསུངས་པས་དཔྱད་དགོས། དེ་ལ་དབུ་མ་སྤྲུང་བ་མ་གཏོགས་རང་རྒྱད་
 པའི་གཞུང་ན་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། འདྲུག་པའི་རྟེན་ཆེན་
 ལས། རང་རྒྱད་པའི་ཁུངས་བྱུབ་གཞན་ལས་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མ་བྱུང་ལ།
 དབུ་མ་སྤྲུང་བ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པའི་བསྐྱོག་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་དོན་
 དམ་པར་རམ་བདེན་ཡོད་དུ་ཤེས་པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསལ་
 ཁ་བྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་སྤྲུང་བའི་དོན་དམ་ལ་
 འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱི་མ་དབུ་མ་སྤྲུང་བ་མ་གཏོགས་གཞན་ནས་གསལ་བར་བྱུང་
 བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟངས་པོ་༩༦༤/༦༥ ་ལས། དེ་ཡང་ས་ལ་སོགས་པ་
 དོན་དམ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བར། རྟོག་གི་འབར་
 བ་ལས། དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོན་ཏེ་བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་གོ་
 བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །དམ་པ་ཞེས་པ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཆིག་གི་སྤྱི་ཡིན་
 བོ། །དོན་དམ་པ་ཞེས་བསྐྱུ་བ་ནི་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། །
 ཡང་ན་དམ་པའི་དོན་ཏེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དམ་པའི་
 དོན་མོ། །ཡང་ན་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པ་སྟེ་དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
 ཤེས་རབ་ལ་དོན་དམ་པ་དེ་ཡོད་པས་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུམ་གསུངས་
 པའི་བྱི་མ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དོན་དམ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
 ཏེ། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འདྲུག་པའི་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་
 པ་ཟག་པ་མེད་པ་སྟོས་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་

འབྲུག་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་དག་པ་འཛིག་ཏེན་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། འདིར་དེ་དམ་བཅས་པའི་བྱད་པར་ཉིད་
 ཏུ་བཟུང་བས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རོན་དམ་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱང་
 དེར་འདོད་དགོས་ཀྱི་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཁོ་ན་མིན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་དབྱ་
 མ་བ་དང་གཞན་དག་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པའི་གཞི་དེ་རོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་རོན་ནི་གཞི་
 དེ་རོན་དམ་དཔྱེད་པའི་རིགས་ངོར་མེད་པ་སྟེ་དེས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའོ། །སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་
 གཞུང་གི་སྒྲོར་ནས་དེ་ལས་གསལ་བ་མ་བཤད་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་གསལ་
 བར་མ་བཤད་ཅེས་པ་ལེགས་ལྷན་གྱི་གཞུང་ཏུ་འཛོག་མཆམས་དང་པོའི་རིགས་ངོའི་རོན་
 དམ་གསལ་བར་བཤད་པར་གྲུབ། དེས་ན། དབྱ་མ་སྒྲུང་བའི་སྐབས་སུ་དགག་བྱ་རོན་དམ་
 གསལ་བར་ཐལ། རོན་དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྐབས་སུ་དགག་བྱ་རོན་དམ་དངོས་སུ་
 བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་སྐབས་སུ་དགག་བྱའི་རོན་དམ་
 རྟགས་ལ་བཤད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༥ ༽ལས། ལུང་དེས་སྒྲེས་སོགས་རིགས་
 ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ནི་དེ་དག་རོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་རོན་ཏུ་དངོས་སུ་བཤད་
 བས་ཀྱིས་ལ་སྒྲེ་སོགས་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་གྲུབ་པ་སྒྲེ་སོགས་རོན་དམ་པར་གྲུབ་
 བར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང་། ཅེས་དངོས་བསྟན་ལས་སྒྲོག་ནས་ཀྱིས་བསྟན་ཏུ་
 འགྱུར་ཚུལ་ཅི་ཡིན་པར་སྟོམ་༼ ༡༩༦ ༽ལས། དབྱ་མ་སྒྲུང་བ་གསལ་གསུངས་དངོས་སྒྲོག་
 ཅི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དགག་བྱའི་བདེན་གྲུབ་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བར་
 འདོད་པ་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀས་འདྲ་བར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་གང་
 ཞིག་རང་རྒྱུད་པས་དེ་ལྟར་ཏུ་འདོད་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༧ ༽ལས།
 གཟུགས་སོགས་ལྟ་དང་དེ་ལྟ་བདེན་གྲུབ་ལྟ་དབང་ཤེས་སོ་སོ་ལ་སྒྲུང་ལ། ཞེས་གསུངས་

སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་བྱིར། ལམ་
 རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་ལ་སོགས་པ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་
 བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱང་སློན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་བཤེན་པས་འདོད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་ཤེས་
 པའི་རྫས་སུ་བཞེད་པས། དེ་དག་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་དེ་དག་ལ་སློས་ཏེ་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་བའི་དོན་འཇིག་པ་ཡིན་པས་སློ་ཙམ་ལ་སློས་ཏེ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དགག་བྱའི་བཤེན་བྱུང་དབང་ཤེས་ལ་མི་
 སྤང་བར་འདོད་པ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་༼ ༡༤༩ ༽རྣམ་བཤེད་ལས། མཐོང་
 བ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། བཤེན་གཉིས་འགྲེལ་བར་དགག་བྱ་བཤེན་པ་
 དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བར་བཤེད་པ་འདིར་ཡང་འདྲ་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་
 རིགས་དོའི་བཤེན་བྱུང་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། བཤེན་གཉིས་
 རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པའི་སླེ་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་སྤང་བ་ན་མི་སྤང་བས། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །རེ་ཞིག་དབྱུང་དགོས་ཏེ། སློན་པོའི་སླེ་བ་དང་སློན་པོ་གཉིས་བྱུང་སླེ་དབྱེར་
 མེད་གྱི་རྫས་གཅིག་ཡིན་པས་མདོན་སུམ་གཅིག་ལ་སྤང་ན་གཅིག་ཤོས་ངེས་པར་སྤང་
 དགོས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཉིད་མདོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་
 ཞིག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་ཆེན་ལས་ཀྱང་ངོ་། དེའི་བྱིར། སློན་འཇིག་དབང་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སློན་པོའི་སླེ་བ་སྤང་བར་ཐལ། སློན་པོ་སྤང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སློན་པོ་
 དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སློན་པོའི་སླེ་བ་བཤེན་བྱུང་སྤང་
 བར་ཐལ། བྱོད་ལ་སློན་པོའི་སླེ་བ་སྤང་བ་གང་ཞིག་ བྱོད་བཤེན་སྤང་ཅན་གྱི་སློ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན་རིགས་ངོས་བཤེན་བྱུང་མི་སྤང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་བརྟག།
 གཞན་ཡང་། ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ཡིན་པ་སྤྱིད་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་། ཡིན་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཆོས་

ཉིད་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཆོས་ཡིན་ན། ཡིན་པ་སྲིད་པའི་ཆོས་དང་། ཡིན་
 པ་མི་སྲིད་པའི་ཆོས་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་བྱུང་ན། འགལ་མི་
 འགལ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར་ན་སྒྲ། འདོད་ན། ཀ་བྱུམ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཉིད་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་གང་རུང་གང་ཞིག་གཅིག་ལོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་བྱུང་ན། དངོས་འགལ།
 གཉིས་པ་དེར་ཐལ། འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་འདས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་
 ཉིད་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དང་ལྷན་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
 འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེས་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
 ན། གང་བློ་བློ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ཉིད་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། ཀ་བྱུམ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཉིད་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་དང་
 གང་ཞིག་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བདེན་པ་དང་ཐ་དང་གྱི་
 གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་པ་དང་དུ་མའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། བདེན་པ་དང་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼༡༩༡༽ལས།
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བདེན་པ་དང་དུ་མའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་པ་
 དང་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། ཀ་
 བྱུམ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། མ་བྱུང་བ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན།
 འཁོར་འདས་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའི་དགག་བྱའི་སྟོང་ཚུལ་འདྲ་བ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པར་
 དཀའ་འགྲེལ་༼༡༩༢༽ལས། དེ་དོན་འཆད་པའི་ཆེ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྤྱང་ན་ལས་
 འདས་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཁོར་བའི་ཡང་

དག་པའི་མཐའ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འཁོར་འདས་གཉིས་དགག་བྱའི་
 བདག་གིས་སྟོང་ཚུལ་འདྲ་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་སྤྱི་ཡུལ་དང་ནང་གི་
 ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས། གཉིས་སྟོང་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་དེ་གཉིས་བའི་སྟོང་དུ་གནས་ཚུལ་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གོང་
 དུ། དེ་བྱིར་དོན་དང་ཞེས་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུང་བྱ་དང་། ཡོངས་གཙུག་ནང་ཡིན་
 བྱི་རོལ་ལྟར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཛིན་པ་རྩལ་གཞན་བཀག་ནས་དེའི་དོན་བསྟུར། དེ་ལ་
 གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། གཉིས་ཀའང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །དེ་བྱིར་གཉིས་སྟོང་
 གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་འང་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལྷ་སྦྱིན་
 དང་དེ་འཛིན་རྣམ་མཁྱེན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྒྱུབས་པ་ནི་
 ཚུངས་གཞི་མེད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་གཉིས་འགལ་བར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །
 ཡང་དེ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཉིད་འགལ་བར་ཐལ། ཀ་བུམ་གཉིས་ཀ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 མ་ཁྱབ་ན། ལུགས་འདིར་སྟོང་གཞིའི་སྒྲིམ་ནས་འཛོག་ཚུལ་ཅི། ཅ་བར་འདོད་ན། ཀ་བུམ་
 གཉིས་ཀའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱི་ནང་གཉིས་
 ཀའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབང་ཉེན་ཁོག་པ་བདེན་པར་
 མེད་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་གསེར་བྱེད་སོགས་ལས་དུ་མར་གསུངས་སོ། །
 ཡང་ན། ཀ་བུམ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
 ཁྱབ་ན། ཀ་བུམ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་བྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
 པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་བྱིར། ལ་ལ་ན་རེ། བུམ་པ་དང་ཀ་བ་གཉིས་འགལ་བས། བུམ་
 པ་དང་ཀ་བའི་ཆོས་ཉིད་འགལ་ཟེར་ན། འོན། གང་ཟག་དང་ལུང་པོ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཉིད་
 འགལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་དང་ལུང་པོ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་

མེད་པ་དེ་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཡིག་
 ཆར་སྒྲོར་བ་འགོད་ཚུལ་གྱིས་གཞོད། ཡང་ན། ཀ་བུམ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཆོས་
 ཅན། ཀ་བུམ་གཉིས་ཀ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་ཁྲབ་ན། དགོངས་འབྲེལ་ལས་བཤད་པའི་སྒྲོན་བཞིས་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ན། ཀ་བུམ་གཉིས་
 མེད་ན། བྱོང་མེད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དང་
 པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༦༩ ༽ལས། དེ་ལྟར་ངོ་བོ་གཅིག་པས་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་མོས་ཀྱང་
 མེད་དགོས་པས་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་པན་ཚུན་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡང་གྲུབ་ལ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ཀ་བུམ་གཉིས་ཀའི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་སྟངས་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྟངས་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་ཉོན་དང་རྣམ་
 བྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་འགལ་མི་འགལ་སོགས་བརྟག་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༡༧༠ ༽ལས། ཀྱན་
 བྱུང་གི་ནི་གནས་ལུགས་འགལ་སོགས་བརྟག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བདེན་
 མེད་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་མཐའ་གཉིས་འགོག་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན། རིགས་པའི་རྒྱལ་བོ་རྟོན་
 འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ལས་གཞན་
 མཐའ་གཉིས་འགོག་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱང་སྒྲུབ་གྲུབ་མཐའ་༼ ༡༧༡ ༽ལས། རྟོན་
 འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་འདིས་མཐའ་གཉིས་དངོས་སུ་སེལ་བའི་རུས་པ་ཕྱལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བ་འདྲ་བ་སྟོང་སྟོགས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་གཏན་ཆིགས་གཞན་མེད་ཅིང་། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་
 གཏན་ཆིགས་ཉིད་ལ་ཡང་རྟོན་ནས་བཏགས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཉིད་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལོ། །
 ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༼ ༡༧༢ ༽ལས། དེ་གཉིས་ཀའང་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་འདི་
 ཉིད་ལ་བརྟོན་ནས་སྟག་མ་མེད་པར་འགོག་རུས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་

འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་མེད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག་མཐའ་
 གཉིས་འགོག་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བདེན་མེད་སྐྱབ་བྱེད་
 ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༡༥༥ ༽ལས།
 ལྷ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱིས་བྱུང་བར་
 ཐལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཡང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དེ་གང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་བྲལ་
 ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ལྷ་གུ་དེ་ལྷར་སྐྱབ་པ་ཡང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 ན་མ་བྱུང་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱོད་གཉིས་རྟགས་པའི་ལྷ་བ་དེ་
 མཐའ་གཉིས་འགོག་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། བྱོད་དབུ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བྱུང་
 གྱེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༠ ༽ལས། གཞི་དེ་དབུ་མ་ཡིན་ན། དེ་རང་གི་དོར་ཤར་ནས་བཟུང་བའི་ལྷ་
 བ་དེས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་ནས་བཟུང་བ་གཅིག་དགོས་པའི་
 སྤྱིར། ཞེས་དང་། རྟགས་དེར་ཐལ། སྒྲིང་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་
 དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་
 རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་གང་ཟག་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༣ ༽
 ལས། གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐལ།
 འདོད་པའི་སྤྱིར་ན་འདིར་མ་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཉིས་
 འགོག་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་མཐའ་འགོག་པའི་གཏན་ཆོག་དང་། ཆད་
 མཐའ་འགོག་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་མཐར་ཉིད་པ་བཀག་པའི་གཏན་ཆོགས་
 དང་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྲུབ་པའི་འགལ་ལྗོངས་བཞེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པ་གཏན་

ཆིགས་སུ་སོང་བའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷང་སྤྱིའི་གྲུབ་མཐའ་༼ ༢༩ ༽ལས།
 དེ་ལྟར་ན་ཡང་བདག་མེད་པའི་སྒྲུབ་པའི་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆིགས་གཞན་
 དག་ལའང་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ཚང་ཞིང་། གཏན་ཆིགས་དེ་དག་ལ་ཡང་དགག་བྱ་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་མཐར་ཆེད་པ་བཀག་པའི་གཏན་
 ཆིགས་ཀྱི་བྱེད་པའི་ལྟག་ཆད་ཏྲག་ལྟ་འགོག་པ་དང་། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 འགལ་ཟླ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པ་གཏན་ཆིགས་སུ་སོང་བའི་བྱེད་པའི་ལྟག་
 ཆ་ནས་ཆད་ལྟ་འགོག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཙུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྒྲོན་པོ་ལྟ་
 བྱའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། སྒྲོན་པོས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་
 བོ་ལ་གཏུགས་པ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་བྲལ་གྱི་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་དག་ཏེན་འབྲེལ་ལ་
 གཏུགས་ཀྱང་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་ཕྱིན་མཆན་༼ ༣༠ ༽
 ལས། སྒྲོན་པོས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱགས་རྒྱལ་བོ་ལ་གཏུགས་དགོས་པ་ལྟར། འདྲུག་པ་
 ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་ཕྱུག་གི་ ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདི་ན་འཛིག་ཏེན་
 ལས་སམ་དེ་ཉིད་དུའང་། །ཞེས་སོགས་ལྟར་མཐའ་བཞི་སྟེ་འགོག་སོགས་དང་། གཅིག་ཏུ་
 བྲལ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་དག་འདི་ལ་གཏུགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཡང་ན། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། ཏེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་
 དེ་མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སེལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏེན་འབྲེལ་དེ་
 བདེན་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་གཅིག་ཆར་སེལ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བར་ཕྱིན་མཆན་༼ ༣༡/༣༢ ༽ལས། ལམ་རིམ་ཚུང་དུ་ལས། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་
 དེས་པས་ནི་ཆད་ལྟ་དང་། དམ་བཅའི་དོན་དེས་པས་ནི་ཏྲག་ལྟ་ཙུ་བ་ནས་སུན་འབྱིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་བ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་

པའི་རྒྱུ་ཡང་། སྐབ་ཆོས་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཇིན་པའི་རྟག་
 མཐའ་སེལ་ལ། རྟན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྒོ་ཡུལ་དུ་སོང་བས་
 སྐབ་གུ་མང་ཙམ་གྱིས་རྟན་འབྲེལ་དུ་ཡོད་པར་རྟགས་པས། དེ་གཏན་མེད་པར་འཇིན་པའི་
 ཆད་མཐའ་སེལ་བས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་དུ་སེལ་བ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ཙུ་བར་འདོད་ན། སྦྱོར་བ་དེའི་རྟགས་རྟགས་པའི་རྒྱུ་བ་དེ་མཐའ་གཉིས་གཅིག་ཙུ་
 དུ་སེལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཐའ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་སེལ་བའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་བ་དེས་རྟགས་ངེས་པས་ཆད་ལྟ་དང་། དམ་བཅའི་དོན་ངེས་པས་
 རྟག་མཐའ་སེལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་བསྐྱབ་བེན། བྱབ་སྟེ། སྦྱོར་བ་དེའི་རྒྱུ་བ་ཡང་དག་
 གིས་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་རྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་ཅན་
 དུ་རྟགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་དབྱེད་དགོས་སོ། །ཡང་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དུ་མེད་པ་
 སྒྲིང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༢ ༽དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༥༣ ༽
 དང་། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཆར་༼ ༡ ༽ཡང་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷང་
 སྒྲུའི་གྲུབ་མཐའ་༼ ༦༩ ༽ལས། གང་ཟག་སྤང་པོ་དང་བདེན་པའི་གཅིག་དུ་མ་གྲུབ་པ་གང་
 ཟག་གི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གཅིག་གི་གནས་ལུགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྐབ་པས་མཁས་པའི་དབང་པོ་དེའི་དོགས་པ་སེལ་བ་ལ་ཡང་
 མི་པན་པར་མ་ཟད་འབྲེལ་མེད་པའི་ལན་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དབྱེད་
 གཞི་ཆེ་བར་སྒྲིམ་༼ ༡༦ ༽ལས། དབྱེད་གཞི་ཆེ་ཡང་བདེན་གྲུབ་གཅིག་མེད་ལ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན། མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ངོར་
 ཁྱོད་མེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༣ ༽ལས། སྒྱེ་
 འགག་སོགས་བརྒྱད་པོ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ངོར་ཁྱོད་མེད་

བ་སྟོང་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྱབ་ན་མདོ་
 སྟུང་བ་སོགས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདོད་ན། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་གྱི་ངོར་ཡོད་པ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ངོར་ཡོད་པ་ཡོད་པ་སྟོང་ཉིད་གྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ངོར་ཡོད་པ་ཡོད་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༩ ༽ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་སྟོས་པ་མ་ལོག་པར་ཐལ།
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་ཡོད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་
 ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་དབྱུང། ཡང་
 དེའི་ངོར་ཡོད་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོར་ཐལ། དེའི་ངོར་ཡོད་པ་
 མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ངོར་ཡོད་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ངོར་གཟུགས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡོད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ངོར་གཟུགས་མེད་པ་རྟོགས་པའི་སྟོ་མེད་
 པའི་བྱིར། མ་ཁྱབ་ན། གཟུགས་མེད་པ་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་
 གྱི་ངོར་སྟོང་མེད་པ་གནས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཅུ་བའི་ཁྱབ་པ་ཁས། དེས་ན་ཡིག་ཆར་གཟུགས་མེད་པ་དེའི་ངོར་སྟོང་ཉིད་མིན་ཀྱང་། དེའི་
 ངོར་གཟུགས་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དབུ་མའི་བེན་བྲིས་༼ ༢༠ ༽ལས། བར་
 ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་གཅིག་མེད་པ་དང་གཅིག་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་མེད་པ་ལ་སྟང་
 པར་མེད་ལ། དེའི་ངོར་ཡོད་པ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 བས་བསམ་དགོས། ཡང་ན། དེའི་ངོར་མེད་དགག་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་སྟོང་ཉིད་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ངོར་དགག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། ཡིག་ཆར་༼ ༡༩༡ ༽ལས། བརྟུ་ཤ་ལི་ཏ་ལས་དོན་དམ་བའི་བདེན་པ་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་
 འགག་པ་མེད་པ། སྐྱེ་བ་མེད་པ། ཆད་པ་མེད་པ། ཏྲག་པ་མེད་པ། འོངས་པ་མེད་པ། འགྲོ་བ་
 མེད་པ། དོན་ཐ་དད་མིན་པ། དོན་གཅིག་པ་མིན་པ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ངོར་ཆད་པ་
 དང་འགག་པ་གཉིས་ཡོད་པས་སྒྲིམ་༼ ༡༥ ༽ལས། མཉམ་བཞག་ངོར་མེད་སྟོང་ཉིད་ཆད་
 ཏྲག་གང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཞི་གྲུབ་ན། བྱོད་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དོན་
 མཐུན་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན། བྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱའི་རྗེས་འབྲང་གི་རྟོག་
 པ་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེ་བྱ་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་
 པས་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་མི་ཏྲག་པར་རྟོགས་པའི་
 རྗེ་དཔག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པར་ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། བདེན་
 གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་དོན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་
 པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་ལྟ་
 བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་བ་ལྟར་སྒྲུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་༼ ༡༩༡ ༽ལས། བདེན་
 གྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ངའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་འཇིག་ལྟ་སྟོ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པས་དབྱུད་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༡༥ ༽ལས། བདེན་གྲུབ་བྱུང་
 བྱས་ང་སྟམ་བདག་འཛིན་དབྱུད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་

རིགས་ཤེས་ལ་ཆོས་ཅན་སྣང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྟོགས་
 བཅས་ལ་ཆོས་ཅན་སྣང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་
 ཆོས་ཅན་སྣང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་རིམ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་
 ཉིད་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་ཁྱད་གཞིར་བྱས་པའི་སྟོང་དུ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཡོད་
 པས་སྟོ་གཅིག་གི་ཡུལ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་སོ། །སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་སྣང་བ་དང་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་སྣང་བ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ལ་ཡང་ཆད་
 མར་སོང་བའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་སྟེ། ཅ་
 བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བསམ་བློ་དང་སྟོམ་བློ་གང་ལ་ཡང་ཆོས་
 ཅན་མི་སྣང་བའི་བྱིར་ཏེ། བཞི་པའི་ཡིག་ཆ་༼ ༤༩ ༽ལས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
 དུ་མ་བྱེད་བསམ་བློ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན་མི་སྣང་བར་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ཡང་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོམ་བློ་ལ་ཆོས་ཅན་སྣང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཆོས་ཅན་སྣང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
 སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་སྣང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་སྣང་བའི་བྱིར། འབྱེད་ཏེ། སྟོང་ཉིད་དེ་
 སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན། རིག་ཏོར་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆད་དང་
 དེའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཞིར་རྟོག་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༥༠ ༽ལས། རིག་ཏོར་བདེན་ཆད་སྟོང་པའི་
 གཞིར་ཡང་རྟོག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན། སྟོང་མའི་
 རྟོག་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན། རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཀུན་བཏགས་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། དབང་

ཤེས་ལ་སྐྱུ་མའི་རྟ་སྒྲང་གི་སྒྲང་བ་འཆར་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྐྱུ་མའི་རྟ་སྒྲང་རྟོག་པས་བཏགས་
 ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་༼ ༣༤ ༽ལས། སྐྱུ་མའི་རྟ་སྒྲང་ཡིན་
 བ་ཡང་རྟོག་བྲལ་ལ་མི་སྒྲང་བར་འགྱུར་རྟེ། རྟོག་པས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱུ་མའི་དཔེའི་
 བདུན་པོ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༤༥ ༽ལས། དེ་ལ་དངོས་པོ་ཡིན་
 བ་སྐྱུ་མའི་དཔེ་བདུན་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ།
 མདོ་སྡེ་སྟོན་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་གཟུགས་གང་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་རང་རྒྱུད་པ་
 ལྟར་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སྐྱུ་མའི་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དབང་པོའི་མདོན་སུམ་ཡིན་པས་བྲབ་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཕྱིར་རོལ་ཁས་ལེན་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་ས་སྟོགས་
 སམ་བར་སྒྲང་ལྟ་བུ་གཞི་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱིས་བྲབ་ལ། ཞེས་དང་། དབུ་
 མ་རྒྱུད་བར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རང་རིགས་མདོན་སུམ་གྱིས་
 བྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱུ་མའི་རྟ་འཛིན་པའི་རྟོགས་པ་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་རང་རིགས་
 མདོན་སུམ་གྱིས་བྲབ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་སྐྱུར་མའི་སྒྲང་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་
 སྟོན་པའི་དབུ་མ་བ་ལྟར་ན་རང་རིགས་མདོན་སུམ་དང་། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་ཡང་དེ་
 ལྟར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འོ་ན། ལེགས་ལྟན་འབྱེད་ཆོས་ཅན། སྐྱུ་མའི་རྟ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་
 སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདོད་པར་ཐལ། དེ་དབང་པོའི་མདོན་སུམ་གྱིས་བྲབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། སྐྱུ་མའི་རྟ་གཟུགས་ཀྱི་
 སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདོད་པ་ཐལ་འགྱུར་པ་ཁོ་ནའི་བྲད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེན་ལས།
 དེ་དག་ནི་མིག་ལ་རྟ་སྒྲང་དུ་སྒྲང་བའི་སྐྱུ་མ་དང་བྲག་ཆ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

ལུགས་དམ་པ་འདི་ཡི་རྣམ་བཞག་ཐུན་མཛང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་།
 སྐྱུ་མའི་རྩ་དེ་དབང་ཤེས་ལ་སྦྱང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཛོག་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་
 ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་ལམ་གྱི་མི་དེ་དབང་ཤེས་
 ལ་སྦྱང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་ལ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་
 ལ་སྦྱང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། འབྲུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་༼ ༡༤༤ ༽ལས། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་དཔེ་
 མ་གྲུབ་པའི་ལན་མཛད་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཡིད་གྱི་ཤེས་
 པས་གཟུངས་བར་བྱ་བ་ཞིག་མི་ལམ་ན་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། སྐྱུ་མའི་རྩ་
 འཛིན་པའི་དབང་མངོན་ཆོས་ཅན། སྐྱུ་མའི་རྩ་འཛོག་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤར་
 དངས་པའི་ལུང་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞོད་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་འཛོག་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་ཆད་མས་མི་
 གཞོད་པའི་སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་རྣམས་ཐ་སྦྱད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱི། སྟོའི་དབང་
 གིས་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ཐ་སྦྱད་དུ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། གཞོད་བཅས་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འབྲུལ་གྱི་ཁྱུ་སྦྱང་
 པའི་གཞོད་བཅས་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱུ་བྱིན་
 ཡོད་པ་སྤྲུགས་དང་སྦྱན་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་བཅས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་
 བཞེན་དུ་མིག་འབྲུལ་མཁན་ལ་སོགས་པས་སྐྱར་བའི་སྤྲུགས་དང་སྦྱན་སོགས་ལ་སྐྱར་བར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དབྱུད་དགོས་ཡང་ན། རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་ལྟར་ན། སྐྱུ་མའི་རྩ་
 འཛིན་པའི་རྟོགས་པ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། སྐྱུ་མའི་རྩ་རྟོགས་པར་ཐལ།
 དེ་ལྷུགས་ལ་རྟོགས་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་སྟོང་ཐུན་ལས་སོ། །དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤༤ ༽

ལས། སྐྱུ་མའི་རྟ་སྒྲང་གི་སྒྲང་བ་འཇལ་བྱེད་ཡོད་དེ། རྟ་ལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་དབུ་མ་བ་ལྟར་
 བ། དེའི་རྟ་སྒྲང་སེམས་གྱི་སྒྲང་ཆ་ཡིན་པས་སེམས་དེ་འཇལ་བའི་རང་རིག་གིས་བྱུགས་ལ་
 རྟོགས་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། སྐྱུ་མའི་རྟ་དེ་ཤེས་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཞས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། དེ་ཀུན་བཏགས་སུ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀས་འདོད་པར་མཚུངས་པས་འཇལ་བྱེད་
 གང་གིས་དབྱུད་དགོས་པར་སྒྲིམ་། ༡༥ ༽ལས། ཀུན་བཏགས་འདོད་མཚུངས་འཇལ་བྱེད་
 གང་གི་དབྱུད་ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། སྐྱུ་མའི་རྟ་ལ་རྟ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱུ་
 མའི་མི་ལ་མི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་ལམ་གྱི་མི་ལ་མི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། མི་ལམ་དུ་སྒྲང་བའི་ལྟ་ལ་ལྟ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བར་བྱིར་མཆན་
 ། ༡༦ ༽ལས། འདིས་ཡི་དམ་ལྟས་གནང་བ་ཐོབ་ཚུལ་ཡང་བསྟན་ཏེ། ཤར་བྱོགས་ཁ་སར་
 བ་ནིར་བྱོན་ནས་སྒྲང་གནས་མཛད་པས་མི་ལམ་དུ་སྒྲིན་གྱི་གསེབ་ན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
 གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་བརྒྱུད་སྟོང་པའི་སྒྲེགས་བམ་སྒྲམས་པ་ཞིག་མཐོང་སྟེ་བྱིད་གྱི་བསྟན་
 བཅོས་འདི་ལ་འགྲེལ་མང་དུ་སྒྲང་ན་གང་གི་རྗེས་འབྲང་བྱས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ལེགས་
 པར་རྟོགས་ལ་དོན་འདྲིལ་བའི་འགྲེལ་བ་རྩོམས་ཤིག་ ཅེས་གནང་བ་ཐོབ་ཅིང་། ཤེར་
 བྱིན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བྱུགས་སུ་རྒྱུད་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསམ་དགོས་
 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་བྱིན་གྱིས་སོགས་ལས་མི་ལམ་དུ་སྒྲང་བའི་ལྟ་ལྟ་དངོས་གནས་པ་ཡོད་པར་
 གསུངས་སོ། །ཡང་ན། མི་ལམ་དུ་མིས་པའི་མི་ལ་སེམས་དང་ལྟན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མི་
 ལམ་དུ་མི་བསད་པར་མི་ནས་སད་དུས་སུ་མངོན་ཞེན་དྲག་པོས་གསོས་བཏབ་ན་ལས་
 ལམ་ཡོད་པར་ནམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་དང་། ལུང་རིག་གཏེར་མཛོད་ལས་གསུངས་ལ། དེ་
 མེད་པར་བཞི་པའི་། ༡༧ ༽ ༽ཡིག་ཆར་གསུངས་པས་དབྱུད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡིག་ཆ་

རྒྱ་མཐོང་མི་ལ་སེམས་མེད་པས་མིའི་སྒྲིག་པ་མེད་ལ། སྐྱེས་བུ་ལ་སེམས་
 ཡོད་པས་བསད་ན་མིའི་སྒྲིག་པ་ཡོངས་པ་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་འཐད་པའི་བྱིར། སྐྱོད་འཇུག་
 ལས། སྐྱེས་མཐོང་སྐྱེས་བུ་བསད་སོགས་ལ། །སེམས་མེད་བྱིར་ན་སྒྲིག་མེད་དེ། །སྐྱེས་མཐོང་
 སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ། །བསོད་ནམས་དང་ནི་སྒྲིག་པ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་
 ན་མི་ངོས་གནས་སྐྱེས་མཐོང་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པར་རོ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལས་
 གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་མཐོང་པ་རྒྱ་བཟང་པོར་སྐྱེས་པ་སོགས་སྐྱེས་མཐོང་ཡིན་མིན་དཔྱད་དགོས། །
 གཞན་ཡང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་ཆད་སྐྱབ་འཛོག་ཤེས་པས་བྱུང་པར་
 ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་རྒྱུ་བཏགས་ཡོད་ཅེས་ལས་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་
 འཛོག་ཤེས་པས་བྱུང་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱ་བྱེད་ཀྱི་འཛོག་མི་ཤེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་པ་
 མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་མཐོང་གི་མཐར་ལྷུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་པ་མེད་པའི་བྱིར། བྱུང་
 རྒྱུ་ ཡིག་ཆ་རྒྱ་མཐོང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་རང་རང་གི་མིང་
 ཐར་བཏགས་ཅེས་དེས་ཆོས་དེའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་རུང་ལ། དཔེ་གཉིས་ལ་མིང་དེ་ལྟར་
 བཏགས་པས་སྐྱེས་དང་མིའི་བྱ་བ་མི་བྱུང་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མིང་ཅེས་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་
 སོགས་ཁས་མ་སྒྲངས་ན་ཆད་མཐར་ལྷུང་བའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རི་བོང་རྩ་ལྟར་ཆད་གྲུབ་
 འཛོག་མ་ཤེས་ན་ཆད་མཐར་ལྷུང་ནས་དབུ་མཐོང་དོན་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་
 ཡིག་ཆ་རྒྱ་མཐོང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཛོག་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པར་
 ཐལ། རྒྱ་མཐོང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཁས་མི་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་མཐོང་
 ཁས་ བྱུང་པ་ཐལ་རང་ཀྱི་མཐུན། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱ་མཐོང་བདེན་གཉིས་ལེགས་པར་
 མཐུན་པའི་དབུ་མ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། ཞེས་ཆོག་གསལ་
 ངངས་པ་ལྟར་རོ། །གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་ལས། རང་ངོས་མེད་དང་མིང་རྒྱུ་ཐར་བཏགས་འདིར། །

བྱ་བྱེད་ཀུན་འཛོག་མཐའ་བལ་དབུ་མ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་
 རྟོགས་ཁ་མའི་ཐལ་འགྱུར་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཉེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༡༩ ༽ལས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཁ་མའི་ཐལ་རང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་འདྲའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཡོད་པར་མ་བཟད་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་པ་གཅིག་གྲང་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ལམ་གཙུག་འགྲེལ་བ་ལས། ཐ་སྙད་ཆོད་གྲུབ་འཛོག་ཤེས་ན། སྟོང་
 ཉིད་རྟོགས་པས་བྱལ་བ་གང་ཞིག །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་ཐ་སྙད་ཆོད་གྲུབ་འཛོག་ཤེས་པས་
 བྱལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་པ་རྟོན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་
 འགྲོ་བར་རྟོགས་པར་ཐལ། མིང་རྒྱུད་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་འཛོག་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་
 ཁས། བྱལ་སྟེ་སྟོང་ཐུན་༼ ༤༩ ༽ལས། དེ་ལྟར་མོད་ཀྱི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་ཞེས་བསྟན་པ་
 ལྷ་ཞིང་ཡངས་ལ་ཞིབ་པའི་རྣམ་དབྱེད་དང་ལྟན་པ་འདི་དག་གིས་ནི། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་བདེན་
 འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་བཞིག་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རུང་བཟད་གྲང་
 མེད་པར་གཏན་ལ་ཤབ་ཅིང་། ཚུལ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་འཛོག་པ་མི་འགལ་བར་མ་
 ཟད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བྱ་བྱེད་བཞག་དུ་རུང་བར་ངེས་པ་དངས་ཉེ། ཞེས་དང་།
 ལྷང་སྦྱུའི་གྲུབ་མཐའ་ལས། དེ་ཡང་སྤྱང་ཕྱོགས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སྟོང་ཕྱོགས་ངེས་
 ཟེན་པ་དང་། སྟོང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཆན་དུ་སོང་ནས་སྤྱང་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་དངས་པའི་གོ་བ་
 མཐའ་ཆོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཤེས་རུས་ཀྱི། ལྷ་བའི་གོ་བ་ལེགས་པར་
 མ་རྟོན་པའི་ཐོག་མའི་འཆར་ཚུལ་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོད་བཞིག་ཡོད་མི་རུས་སོ། །དེ་དག་
 གྲང་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གྲུབ་ཚུལ་དང་དེ་ལ་ཡང་

མིང་རྒྱུད་བཏགས་ཡོད་ཅེས་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙུག་གི་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་
 བ་གཅིག་ལ་རག་ལས་བར་སྒྲུབ་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཆད་མས་ཁེགས་པའི་དབུ་མ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོང་
 པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བར་རྟོགས་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཅ་ཤེས་རྟེན་ཆེན་། ༡༥༩ ་།
 ལས། འོ་ན་རི་ལྟར་འཛོག་སྒྲུབ་ན། ལྷོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་ཆད་མས་ཁེགས་པའི་དབུ་མ་བ་རྣམས་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མིན་ནོ། །ཞེས་
 དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོ་ལས། ལྷོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་ཀྱང་དེ་དེའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་
 ནི་ལྟ་བུའི་དབུ་མ་བ་རྟོགས་པའི་དབུ་མ་ལ་ཡིན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་
 ལ་མིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་དེ་དང་རྟེན་འབྱུང་གཉིས་འགལ་
 བར་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ ལྷོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བར་
 རྟོགས་པའི་བྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཅ་ཤེས་རྟེན་ཆེན་། ༡༥༩ ་།ལས། དེ་འདྲ་བའི་དབུ་མ་བ་ལ་ནི་
 བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་ལ་རག་ལས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དུ་དངོས་སུ་ངེས་པ་ན། ལྷོ་དེ་
 ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་ལྷོང་པའི་དོན་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་དེ་དང་རྟེན་འབྱུང་གཉིས་
 འགལ་བར་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། བརྒྱུད་ཀྱི་ཟེན་ཟེས་། ༡༩ ་།ལས།
 ལྟ་བ་མ་གོ་བའི་གོང་གི་གང་ཟག་ལ་བསྟོས་ནས། ལྷོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཁོ་ལོ་ཅག་
 མི་སྟོན་ཡི་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྟུལ་ཅེས་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེས་
 པའི་ཆེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་རང་ངོས་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་རྟོགས་
 ཤིང་། གཞན་ལ་བསྟོས་པའི་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་མཐོང་བ་ན། ལྟོས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིའི་དོན་དངོས་

སུ་ངེས་པ་ན་རང་ངོས་ནས་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཤུགས་ལ་ངེས་ཤིང་། སྟོང་པ་དངོས་སུ་ངེས་
 པའི་སྟོ་དེ་མ་ཐག་འདྲན་པར་བྱེད་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གཅིག་འཐད་པའི་སྟོགས་ལ་
 གཞོད་བྱེད་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱི་སྟེ། ཅ་
 ཤེས་སྟེ་ག་ཆེན་། ༡༩༡ ་ལས། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རིགས་པས་གཞོད་པར་མཐོང་བ་ན་
 བདག་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྟེ་སྟེ་ངེས་པ་རྟོན་པ་ནི། འཇིག་ལྟ་
 ལྟན་སྟེ་ས་གྱི་ངར་འཇིན་པའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །
 ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་། ༡༣༠ ་ལས། དེ་ལྟར་ངེས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་
 བཅའ་དོར་བ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྟེ་བ་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར་ཞེས་
 དང་། ཡང་དེ་ཉིད་། ༡༣༡ ་ལས། དེ་ལྟར་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་ལྟར་གཞོད་བྱེད་དུ་ངེས་
 པ་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དངོས་སྟེ་པའི་དམ་བཅའ་
 དང་གྲུབ་མཐའ་ཡང་དོར་ལ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཆད་གྲུབ་སོགས་གྱི་བྱ་བྱེད་རུང་བར་
 ཡང་ཤེས་པ་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་། ༩༩༧ ་ལས། དེ་ལྟར་ཁས་
 སྒྲངས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
 ཡོད་པར་འཇིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་
 བྱེད་འཐད་པ་ཡང་རྟོགས་པར་རྟུས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་སོ་སོ་བྱེད་པར་
 འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པའི་བྱིར་པར་ཤེས་
 པས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོན་པར་གསུངས་པས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་པ་འཇོག་
 དགའ་ལོ། །གྲུང་ཐང་ལྟ་བའི་འབྲེལ་བ་ལས། དེའི་གོ་རྒྱ་ནི། སྟོང་པ་རྟོན་འབྲེལ་དུ་འཆར་བ་

དང་། རྟོན་འབྲེལ་སྟོང་པར་འཆར་བ་ལ་བྱ་སྟེ། བྱི་ནང་གི་རྟོན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
 པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་དེས་སྟོང་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་རྒྱ་འབྲས་
 མཆན་མཆོན་བྱ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་ངེས་པ་ནི། སྟོང་པ་རྟོན་
 འབྲེལ་དུ་འཆར་བའི་དོན་དང་། བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟོན་
 འབྲེལ་དུ་ངེས་པ་དེས་སྟོང་གཞན་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་
 ཤར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་འཆར་བ་ནི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ངེས་ཟེན་མ་བཟེད་པའི་གང་ཟག་ལ་
 ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་པ་རྟོན་འབྲེལ་གི་དོན་དུ་འཆར་བ་ནི། ལྟ་བའི་
 དབྱུང་པ་རྫོགས་པ་ཞེས་གྲུང་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་སྤར་བྲངས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ཆེན་
 མོ་དང་མི་འདྲ་བས་བཏགས་མཁས་བྱུང་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཆོས་གྲུང་། ལྟ་བའི་དབྱུང་པ་ཡོངས་
 སྤྱོད་གས་པའི་ཆོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ། །རང་ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་ཤར་
 བ་ཅམ་དེས། རིགས་པའམ་རྒྱ་མཆན་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རང་ཡུལ་སྟོང་པར་ངེས་པའི་
 ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན། ཞེས་ལྟ་བ་དབྱུང་པ་རྫོགས་པའི་ས་མཆམས་སྟོང་
 རྟོན་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་ནས་འཛོག་པར་གསུངས་ལ། ལམ་གཙོའི་འབྲེལ་བ་
 སོགས་ལས། ལྟ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་པ་སྟོང་རྟོན་རྟོགས་པ་ནས་འཛོག་པར་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་བས་དབྱུང་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། བཟོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡིན་ན། སེལ་འཇུག་གི་
 སྤྱོད་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། བཟོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་རྟོག་པ་གང་རུང་ཡིན་ན། སེལ་འཇུག་
 ཡིན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༠༩ ༽ལས། སྤྱོད་རང་ཡུལ་ལ་འཇུག་མཚུངས་
 ཡིན་པས་རྣམ་མཁྱེན་འཛོག་བྱེད་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་མི་དགོས་པའི་བྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། རྒྱལ་བའི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་གསུང་
 གཙམ་པུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། རྟོགས་སྤྱོད་འདོད་ན། བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་

སེལ་འཇུག་གི་སྒྲིམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
 ཅན། བདེན་བཞི་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲིམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་
 བྱེད་ཀྱི། བྱེད་སྟེ། ཅི་ཉུང་མ་ཉི་ཤེས་པ་༼ ༣ ༽ལས། སེལ་འཇུག་གི་དོན། སྒྲིམ་དང་རྟོག་པས་
 གཞི་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་བཟོད་པ་དང་བཟུང་བའི་ཆེ། དེ་ལས་སྟོག་པ་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་བཟོད་
 ཅིང་མ་བཟུང་པས་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་སེལ་འཇུག་གི་དོན་དང་འགལ་བས་དབྱེད་
 དགོས་པར་བྱངས་ངེས་མཆན་༼ ༤ ༽ལས། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་གི་བྱེད་པར་
 ཡང་བཟོད་པའི་སེལ་འཇུག་མ་ཡིན་པར་སྒྲིམ་པ་དག་འཆད་ཀྱང་། གཅིག་གིས་སྒྲོར་མཉམ་
 དུ་མི་འཐེན་པས་དབྱེད་དགོས། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀའི་བཟོད་དོན་སྟོན་པའི་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། གསུང་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུང་ན་ནི། །དུ་མ་ཉིད་དུ་སོ་སོར་གོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་སྒྲིམ་རྟོག་སེལ་འཇུག་རྒྱལ་བའི་གསུང་ཤེར་མདོ་སོགས་ཀྱི་བཟླ་
 དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༥ ༽ལས། སྒྲིམ་རྟོག་སེལ་འཇུག་རྒྱལ་བའི་གསུང་གིས་བཟླ་། ཅེས་
 གསུངས་སོ། །དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་བསྐྱོར་བཟོད་ཐིག་ཏོ། །

༡༡ ཐལ་བསྐྱོག་གི་སྒྲིམ།

སྒྲིམ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར་བཀོད་པའི་བདེན་མེད་སྐབ་
 བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པས་
 བྱེད་པར་ཐལ། སྒྲིམ་དཔོན་གྱིས་སྟོན་པ་ལ་རྟོན་འབྲེལ་གསུང་བའི་སྟོན་ས་བསྟོད་པའི་
 རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅེས་ཀྱི་ཆེན་༼ ༦ ༽ལས། སྟོན་པ་ལ་བསྟོད་པའི་སྟོན་

མང་ཡང་རྟེན་འབྱུང་གསུང་བའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་འདི་དང་གཞན་དུ་མང་དུ་གསུངས་པ་
 རི། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་མཆོད་བརྗོད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་བའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས་སྒྲེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཚུལ་དུས། བདག་ཉིད་ཆེན་
 སོ་འདི་ཐུགས་ཤེན་ཏུ་རངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་པོ་འང་
 འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་
 སྒྲེ་སྒྲེ། མཐའ་བཞི་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྒྲེ་བའི་བྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱོར་དཔོན་གྱིས་དང་པོར་བཀོད་བའི་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་མཉམ་ཉིད་གཙུག་
 པོར་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༣ ༽ལས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་
 ནས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱིས་དོ་རྩེ་གཟེགས་མའི་སྒོ་ནས་མཉམ་ཉིད་དང་པོ་སྒྲེ་བ་མེད་པ་
 མཉམ་ཉིད་གཙུག་པོར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྟོགས་ན་མཉམ་ཉིད་གཞན་སྦྱབ་སྦྱ་
 བར་དགོངས་ནས་རྩ་ཤེས་ལས་དོ་རྩེ་གཟེགས་མ་གཙུག་པོར་བཞག་པའང་འདིར་ཡང་གཙུག་
 པོར་བཞག་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དོ་རྩེ་གཟེགས་མའི་གཏན་
 ཆེགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༣ ༽ལས། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན།
 རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྒྲེ་སྒྲེ། མཐའ་བཞི་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྒྲེ་བའི་བྱིར། ལྷ་གུ་ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་ལ་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སྦྱོར་བའི་བྱིར་གློལ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྦྱོར་
 བ་རིགས་པའི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་བྱི་གློལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ལྷ་
 གུ་མཐའ་བཞི་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྒྲེ་བར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ལྷ་གུ་གཞན་ལས་མི་སྒྲེ་བར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ལྷ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ལྷ་གུ་
 སྒྲེ། ཡིག་ཆ་ལས། འདིར་གཞན་སྒྲེའི་གཞན་ནི་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ལས་བྱེད་དགོས་

བས། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་གཞན་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །འདོད་ན། སྐབ་བྱ་
 ཡང་དག་རྟོགས་པར་ཐལ་བས་བརྟགས་དགོས་པར་སྒྲིམ་། ༡༦ ༽ལས། མཐའ་བཞིའི་
 སྐྱེ་མེད་དོན་གྲུབ་ཆོས་སུ་བརྟག། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དེ་འབྲེལ་སྒྲོར་བའི་རྟགས་
 རྟོགས་ན་སྐབ་བྱ་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཞིགས་ན། རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་
 བ་ཡང་ཞིགས་པས་བྱབ་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་དེ་
 རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་། ༡༧ ༽ལས། དེའི་
 དམ་བཅའ་ལ་མཐའ་བཞིར་མི་སྐྱེ་བའི་དམ་བཅའ་བཞག་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དངོས་སུ་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དམ་བཅའ་གང་ཞིག་ རྟགས་གྱི་
 དམ་བཅའ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་རུང་བ་གཞན་སྐྱེ་ལ་བསམ་ན་ཆོག་
 བ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་། རེ་ཞིག་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་མཐའ་བཞིའི་
 སྐྱེ་བ་མེད་པ་མེད་དགག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་དམ་བཅའི་རྟགས་ལ་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡང་བཟུང་བའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱབ་པར་མཛོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 བས་དབྱེད། གཞན་ཡང་། སྐྱེ་འགག་གི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་གོ་རིམ་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་
 ན། སྐྱེ་བའི་སྒྲོན་དུ་འགག་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ འགག་པའི་སྒྲོན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་
 གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྟགས་རེ་རེ་ནས་དེར་ཐལ། སྐྱེ་འཆིའི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་གོ་རིམ་
 མེད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བའི་སྒྲོན་དུ་ཀ་ཤིའི་རྟོན་འབྲེལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དང་
 པོ་དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོན་དུ་ཀ་ཤིའི་རྟོན་འབྲེལ་གྲུབ་པ་མ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཅུ་ཤེས་ལས། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་འཆི་གྱུར་ལ། །ཀ་ཤི་སྐྱེ་མ་ཡིན་ན་
 བ། །སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཀ་ཤི་ནི། །རྒྱ་མེད་པར་ནི་ཅི་ལྟར་འགྲུབ། །ཅེས་དང་ཅུ་ཤེས་རྟེན་ཆེན་

༼ ༡༤༣ ༽ལས། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་འཆི་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལས་དེའི་ཀ་ཤི་སྤྱ་
 མ་ཡིན་ན་ནི། སྐྱེ་བ་སྤྱར་མེད་པའི་ཀ་ཤི་ནི་རྒྱ་མེད་པར་ནི་ཡོད་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་
 འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཀ་ཤི་ ཞེས་དང་། ཆོག་ས་གསལ་༼ ༤ ༽ལས། དེའི་སྤྱར་
 སྐྱེ་བ་ནི་སྤྱ་བར་གྱུར་ལ། ཀ་ཤི་ནི་སྤྱིས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་གང་ཡིན་པའི་འདི་མེད་
 ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ལྟས་བྱིན་གྱི་ཀ་ཤིའི་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱུ་བ་པའི་སྟོན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱུ་བ་ན། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་ཐལ་
 བ་དང་། མ་ཤི་བར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱར་ཏེ། ཅ་ཤེས་
 ལས། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྤྱར་འགྱུར་ལ། ཀ་ཤི་སྤྱི་མ་ཡིན་ན་ནི། སྐྱེ་བ་ཀ་ཤིའི་མེད་པ་དང་། །
 མ་ཤི་བར་ཡང་སྐྱེ་བར་གྱུར། ཞེས་དང་། ཅ་ཤེས་རྟེན་ཆེན་༼ ༡༤༡ ༽ལས། སྐྱེ་བ་སྤྱར་མར་
 རྟེན་གསུམ་ན་ལྟས་བྱིན་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་མ་ཤི་བར་ཡང་འདིར་དང་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་
 འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཤིང་རྒྱ་མེད་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཡང་ན། སྤྱིར་སྐྱེ་འཆིའི་གོ་རིམ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཅ་ཤེས་རྟེན་
 ཆེན་༼ ༡༥༣ ༽ལས། ལྟས་བྱིན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་དང་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་ཀ་ཤི་གཉིས་
 ལ་སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་མིན་དབྱེ་བར་མི་རུས་སོ། །དེའི་སྤྱར་རྒྱད་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་འཆི་བ་ལས་
 སྤྱར་ན་ལྟས་བྱིན་ཆེ་འདིར་སྐྱེས་པའི་སྟོན་དུ་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་ཤི་བ་མ་སོང་དགོས་
 ལ། དེ་ལྟར་ལྟས་བྱིན་གྱི་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་སེམས་ཅན་
 སྤྱར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ལྟས་བྱིན་གྱིས་བདག་འདས་པའི་ཆེ་རབས་རྣམས་སྤྱ་
 བྱུང་རོ་ཞེས་སྤྱིས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་གི་
 དེ་བ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱེ་འགག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གོ་རིམ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་འགག་
 བས་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་འགག་པ་ལ་བར་དགོས་ཤིང་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ཚུ་མ་

བ་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༣ ༽ལས། དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཆོས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
 མཉམ་པ་ཉིད་ཁོ་ན་རིགས་པས་བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་བསྟན་པ་སྤྱི་
 བར་དགོས་ཏེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་དང་པོར། བདག་ལས་མ་ཡིན་
 གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །
 སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན།
 སྐྱེ་འཆི་ལ་གོ་རིམ་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷས་སྐྱིན་གྱི་སྐྱེ་འཆིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གོ་རིམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཡན་ལག་སྤྱི་
 མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ནས་སྐྱེ་
 བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཀ་ཤི། །ཞེས་དང་། སྐྱེ་བའི་ཐ་མ་འཆི་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་སྐྱེ་
 འགག་བརྒྱུག་པའི་གོ་རིམ་རྒྱ་ཆེར་དབྱེད་དགོས། ཕྱོད་༼ ༡༦ ༽ལས། སྐྱེ་འགག་བརྒྱུག་
 བའི་གོ་རིམ་རྒྱ་ཆེར་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་རྣམས་རང་དང་
 རོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བདག་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པས་བྱུང་
 བར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་དང་།
 རོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བདག་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པས་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་བཞིན་དཀའ་འབྲེལ་༼ ༢༢ ༽ལས། བདག་སྐྱེ་འང་བྱམ་བ་བྱམ་
 ལས་སྐྱེ་བ་ལ་མི་ཟེར་གྱི་རང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་ཟེར་རོ། །ཞེས་
 དང་། འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེན་༼ ༡༧ ༽ལས། ལྷ་གུ་ནི་ས་བོན་དང་དེའི་རང་བཞིན་ལས་སྐྱེ་
 བར་སྤྱི་བ་ན། རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པས་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་
 ལྷ་གུ་མི་གསལ་བ་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་ནི་བདག་སྐྱེའི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །གངས་ཅན་
 གྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་ནི་སྐྱེ་བར་མི་སྤྱི་བར་རྒྱ་ལས་སྤྱི་བ་མི་གསལ་བ་ཕྱིས་གསལ་བར་

འདོད་མོད་ཀྱང་དོན་འདྲའོ། །འདིས་སྤྱི་གསལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་
 གྱི། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། རྩེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དངོས་
 བོ་རྣམས་རང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྤྱོད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། དཀའ་འབྲེལ་༼༤༤༽ལས། རྩེ་བྲག་
 སྤྱོད་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྤྱོད་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི་དུས་མཉམ་པ་ལ་བསམ་གྱི་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདག་སྤྱོད་ཁས་ལེན་པའི་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁས་ལེན་པའི་དངོས་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་ཆེན་༼༡༠༡༽
 ལས། རང་སྤྱོད་དངོས་པོར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ན་རེ། རང་ལས་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པས་བདག་སྤྱོད་མི་
 རིགས་ཤིང་། དེ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ལས་སྤྱོད་པ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཡང་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱུ་འདྲེས་པོར་ཡོད་པས་བྱམ་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན།
 བཅ་ཚུན་གཅིག་གི་ངོ་བོར་ཡོད་པས་བྱམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་༼༤༤༽
 ལས། རྒྱ་འབྲས་གཅིག་གི་དུས་ན་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་མེད་ན་སེམས་ཅན་སྤྱུང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་དུས་མེད་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་གྲངས་ཅན་མི་མཚུངས་
 ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོར་ཡོད་
 པས་བྱམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ངོ་
 བོར་ཡོད་པས་བྱམ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དུས་ན་ཡོད་པར་
 ཐལ། དེའི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། བྱམ་སྟེ། དངས་མ་ཐག་པའི་དཀའ་འབྲེལ་
 གྱི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཡོད་པ་གང་ཞིག་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དུས་ན་

སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀའི་ཡིན་མིན་དང་། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་རིགས་
 པའི་དུས་ན་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་ཀ་ཡིན་མིན་དབྱུང་དགོས། ཡང་ན། གྲངས་ཅན་པ་ཡིན་
 ན། བདག་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། གྲངས་ཅན་སེར་སྐྱ་བ་ཡིན་ན། བདག་སྐྱེ་ཁས་
 ལེན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སེར་སྐྱ་བ་དང་གྲངས་ཅན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ལྷང་གྱའི་གྲུབ་མཐའ་ལས། གཞུང་ལ་ལར་སེར་སྐྱ་བ་དང་གྲངས་ཅན་པ་སོ་སོར་
 བཤད་ཀྱང་ནང་གསལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཞིང་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་
 སྐྱེ་ལ་སོགས་གྱིས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟགས་
 གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། དྲང་སྟོང་སེར་སྐྱ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་སྟོན་གྱི་
 གྲངས་ཅན་ནི་ལེགས་ལྡན་ལྟར་འབྲས་བུ་རྒྱ་དུས་ནས་ཡོད་པར་རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་མི་
 གསལ་བར་སྐྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༧ ༽ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །འོ་
 ན་འདོད་ན། སྟོན་པ་རྒྱ་ལྷང་གི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་གྲངས་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲངས་ཅན་ལྟར་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་ལས། གྲངས་
 ཅན་ལྟར་བཅས་རྣམ་འབྱུང་རྒྱ་ལྷང་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱའི་བདག་ཉིད་དུ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་༼ ༡༧༩ ༽ལས། དེ་
 ཡང་གྲངས་ཅན་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོ་དག །རྒྱ་དུས་ན་མེད་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་མཐོང་
 ནས་རང་རང་གི་རྒྱའི་བདག་ཉིད་དུ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་
 གསལ་བར་གྱུར་པ་ལ་སྐྱེས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་ཞིང་གསལ་བེན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲར་ཡང་སྐྱེ་
 བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་
 མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་༼ ༡༧༩ ༽ལས་སྟེ། གྲངས་ཅན་ལས་གྱིས་པའི་

གྲུབ་པའི་མཐའ་མི་འདྲ་བ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ཡོད་པའི་ནང་དང་སྤྱི་འཇིག་རྟེན་མིག་ཅེས་བྱ་བས་
 རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་འབྲུམ་སྤྲུལ་གཅིག་བཅུ་མས་ཏེ། དེ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲུང་བ་
 མཐའ་དག་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སེར་སྐྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱབ་པ་གྲུབ་ཟིན། འདོད་ན། གྲངས་ཅན་སྟ་
 མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། རྒྱབ་སྟེ། སེར་སྐྱ་བ་དང་གྲངས་ཅན་སྟ་མེད་དང་།
 གྲངས་ཅན་སྟ་རབས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཙུ་བ་ལས་དབྱེ་ངོ་སེར་སྐྱ་མཛོན་
 གསལ་སྟ་མེད་པ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། གྲངས་ཅན་སྟ་བཅས་སུ་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ཚུལ་སོམས་དགོས་པར་སྒྲིམ་། ༡༦ ༽
 ལས། གྲངས་ཅན་སྟ་བཅས་སྟ་མེད་འདོད་ཚུལ་སོམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཐལ་
 བ་འཕངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐྱ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་
 དུས་ནས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་མ་ཁྲབ་ཟེར་ལ། སྐྱ་གྲུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་
 བ་ལ་ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་དུས་ནས་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་
 པའམ་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་འཕངས་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་སོ། །དེས་ན།
 སྐར་ཡང་སྐྱེ་བའི་སྐྱ་གྲུ་མེད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་གྲངས་ཅན་གྱིས་མ་ཁྲབ་ཟེར་བ་
 ལ་གཉིས་པ་འཕྲུལ་ཚུལ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པར་
 ཐལ། སྐྱ་གྲུ་ལ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་འཕང་བས་གཞོད། འདོད་ན།
 སྐར་ཡང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐར་ཡང་
 ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལམ་རིམ་
 ། ༡༧ ༽ ལས། འདི་སྟར་སྟ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱལ་ལས་མ་

འདས་པས་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བདེ་བར་འཛིན་པ་བྱིར་ཅི་ལོག་ཡིན་པས་ཡང་དག་པར་
 ན་བདེ་བ་མེད་ལ་སྦྲར་ཡང་ངན་འགྱོར་ངེས་པར་སྤང་བས་མཐའ་ངན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 དང་། སྦྱོད་འབྱུག་ལས། བདེ་འགྱོར་ཡང་དག་ཡང་འོངས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་སྦྲར་ཡང་སྦྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་དང་། སྦྲར་ཡང་དག་སྤྲིག་གི་ལས་སྦྱེ་བ་ཡོད་མེད་
 སོགས་སྤྱ་གུ་དང་མཚུངས་པར་དབྱུད་དགོས་པར་སྒྲུབ་། ༡༦ ༽ལས། སྦྲར་སྦྱེ་མི་སྦྱེ་
 སྤྱ་གུ་གཉིས་སོགས་དབྱུད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་
 གྱུ་བ་སྦྱངས་ལ་སྦྱོན་བརྗོད་པའི་གཞི་ལ་བདག་སྦྱེ་འགོག་པའི་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་
 ཁོ་ན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན། མདོར་བསྟན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 དེར་ཐལ། མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོན་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིག་། ༢༠༥ ༽
 ཆར། དེས་ན་མདོར་བསྟན་གྱིས་སྦྲར་ཡང་སྦྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འཕངས་པར་མ་
 དགོངས་ནས་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཁོ་ན་ལ་སྦྱོན་བརྗོད་མཛད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མདོར་བསྟན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ལ་སྦྱོན་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་
 ཆ་། ༢༠༥ ༽ལས། ཞེས་རབ་སྦྱོན་མེ་ལས། འདི་ལ་གཞན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་
 གི་བདག་ཉིད་ལས་སྦྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྦྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་
 དང་། ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་རྣམ་པར་འཆད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་བྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྦྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་
 བསལ་བའི་བྱིར་རོ། །སྤྲུགས་ཡོད་པའི་ཆིག་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྐྱོག་
 པར་འགྱུར་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འོ་ན། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་གཉིས་གང་ལ་
 ཡང་སྦྱོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་བའི་ཆིག་ཟེན་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྦྱེ་བ་མེད་དེ། སྦྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་

ཆིག་ཟིན་ལ་བཀོད་ཀྱང་བསམ་ཆོད་ལ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་སྒྲུབ་དག་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྲོན་གསུམ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་
 ཆ་༼ ༣༠༦ ༽ལས། འདིའི་དོན་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་
 བདག་སྐྱེ་འགག་པའི་འགྲེལ་བའི་ཆིག་དེ་མི་རིགས་ཏེ། དེས་བསྐྱར་པའི་སྒྲུབ་བ་དེས་བདག་
 སྐྱེ་མེད་པར་སྒྲུབ་ཀྱས་ཀྱི་ཉགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་དང་། གྲངས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་
 ཟིན་སྒྲུབ་པ་འམ་ཁྱབ་པ་འགལ་བའི་སྒྲོན་བརྗོད་ཡོད་པ་མ་བསལ་བའི་སྒྲོན་དང་། གོལ་བ་
 གཞན་གྱིས་སྒྲན་ཀའི་སྒྲགས་ཡོད་པའི་སྒྲོན་གསུམ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེ་ལྟར། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་
 མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བ་ལ་སྒྲོན་
 བརྗོད་པ་མ་ཡིན། རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་བ་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དབུ་མའི་ཟིན་གྱིས་༼ ༣༦ ༽ལས། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་བཀག་ཅེས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཉགས་སུ་བཀོད་
 པའི་སྒྲུབ་བ་དེ་བཀག་པ་གང་ཞིག་སྒྲུབ་བ་དེ་འགོག་ན་དེ་འགོད་མཁན་དེ་འགོག་དགོས་
 པས། དེ་འགོད་མཁན་མེད་ཟེར་མི་རུང་ཞིང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་མ་བཀོད་ལ་
 དེ་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད་པས་ན། ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་བཀག་པ་
 ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་ཅོད་པའི་ཆེ་ལན་འདེབས་དཀའ་མོར་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཟླ་བས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ་སྒྲོན་མེད་པས་ལན་འདེབས་པ་མིན་
 པར་ལེགས་ལྡན་ལ་སྒྲོན་མེད་པས་འདེབས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་པ་དང་། ཡང་ཡིག་ཆ་

༼ ༣༠༥ ༽ལས། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པར་མཛོན་ཞེས་ལེགས་ལྟན་
 ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་སྤངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་
 འགྱུར་ལ་ཡིག་༼ ༣༣༤ ༽ཆར། འོན་ལེགས་ལྟན་ལྟ་བུའི་པཎ་ཆེན་དེས་ཡ་མཚན་པའི་
 འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཚོད་པ་གཅིག་སྟེ་བར་ཐལ། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྟེ་སྟེ། སྤར་
 ཡང་སྟེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་སྟོགས་ཆོས་མ་
 གུབ་པ་དང་འགལ་བྱུང་སྤྱོད་ཅི་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྤང་ཡང་སྟེ་བ་དོན་བཅས་ཐུག་
 བཅས་མི་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་སྟེས་པའི་བྱིར། དེ་སྤྱད་དུ་སྟེས་བཟང་མིག་
 འབྲེད་ལས། བསྐྱོད་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། སྟེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ལྷ་
 གུ་བདག་ལས་མི་སྟེ་བའི་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་ན་རྟགས་དེའི་སྟོགས་མ་གུབ་ལ་བྱུང་པ་ཡང་
 འགལ་བྱུང་སྤྱོད་ཅིང་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་ལ་དེ་འདྲ་ལས་ཆེ་བ་ཇི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟར་
 རྟེན་སྟོན་དེ་དག་བཟོད་རྒྱ་གཅིག་ཀྱང་མི་རྟོག་པར་སྟོབ་དཔོན་སྤར་ཡང་སྟེ་བ་དོན་བཅས་
 དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་གུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་ཟེར་དགོས་པ་བྱུང་
 ཞིང་། ལེགས་ལྟན་འབྲེད་ལྟ་བུའི་པཎ་ཆེན་པོ་དེ་བས་ཀྱང་མཚར་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་ཡང་འགལ་དོགས་སོ། །དེས་ན་ཡིག་༼ ༣༡༣ ༽ཆར་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་
 དོགས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་ན་རེ། སྤར་བཀོད་པའི་གཏན་ཆོག་དང་དཔེ་མ་
 བཟོད་པའི་སྟོན་དང་གཞན་གྱིས་སྟེས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བས་སྟོན་ད་དུང་སྤོང་མི་ཐུབ་
 པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གཉིས་སྟེ་གཤགས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤངས་སུ་ཆུག་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ལེགས་ལྟན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་བཟོད་ཚུལ་དང་། སྟེ་གཤགས་ཀྱིས་
 སྟོན་མེད་པའི་ལན་འདེབས་ཚུལ་བརྟགས་པ་ཟེར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་དུ་ན་མཁས་པའི་
 དབང་པོ་རྣམས་ལས་དགོངས་པ་འཆོལ་དགོས། ཡང་ན། ལེགས་ལྟན་འབྲེད་ཆོས་ཅན།

མདོར་བསྟན་མ་དགོངས་པར་དེ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པར་ཁོ་ནའི་ཆིག་སྒྲིམ་པས་རྒྱས་བཤད་ལ་
 སྒྲོན་མ་བརྗོད་པར་ཡིག་ཆར་འོག་ཏུ་གསལ། དེས་ན། མདོར་བསྟན་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་ན་རྒྱས་
 བཤད་ལ་ཡང་སྒྲོན་བརྗོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་
 གི་གཅིག་གི་བསྟན་བྱ་ཡིན་ལ་གཅིག་འོས་གི་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 ལན་འདེབས་དཀའ་མོད་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་དབུ་མའི་ཟེན་གྱིས་ལས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཡིག་
 ཆ་༼ ༡༣༩ ༽ལས། འོ་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་བཤད་ལ་ཡང་དགག་པ་དངོས་སུ་མཛད་
 པར་ཐལ། བྱོད་གི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆིག་གསལ་ལས་མདོར་
 བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀ་ལ་དགག་པ་མཛད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེ་ལ་ཞིབ་ཆ་གསལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་བཤད་ལ་སྒྲོན་མ་བརྗོད་པར་ཐལ།
 རྒྱས་བཤད་གི་སྒྲིམ་ཡང་གི་དོན་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༣༩ ༽ལས། འོ་ན་
 རྒྱལ་ཆ་བ་ཅ་ཤེའི་སྒྲོར་འེག་དང་དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་བྱ་རྗེད་གཉིས་ལས་དོན་དམ་པར་
 སྒྲེ་བ་མི་བཞེད་པའི་འཕགས་པའི་བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གི་འགལ་ཆོས་ལ་དོན་དམ་པར་སྒྲེ་བ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་
 ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། འགལ་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ་ཅམ་ཡིན་གི་དངོས་བསྟན་གི་འགལ་
 ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་བྱུང་ཅམ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་མང་པོས་སྒྲོར་
 འེག་དེ་མི་འཐད་གསུངས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་དང་རྒྱན་བཟང་པོས་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་
 རྒྱས་བསྐྱུངས་གི་འགྲེལ་དག་གི་སྒྲིམ་ཡང་དོན་དགོངས་ཟེར། ལ་ལས་རྒྱས་བཤད་གི་ཡང་
 སྒྲིམ་ཡང་མ་དགོངས་ཟེར། གཞན་དག་གིས་ཡང་སྒྲིག་གཟིགས་ཀྱང་དོན་མ་དགོངས་ཟེར་བ་
 རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་མདོར་བསྟན་གི་འགྲེལ་དག་བཀག་ལ་རྒྱས་
 བཤད་མ་བཀག་པའི་རྒྱ་མཆན་སྒྲི་དོན་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟར་

བཤད་ཚུལ་བཞི་བཀོད་ནས་ཚུལ་སྤྲུལ་རང་ལུགས་ཇི་བཞིན་འཆད་དམ་བརྟག་དགོས་
 བར་སྡོམ་༼ ༡༩ ༽ལས། དེ་ནི་རང་ལུགས་ཇི་བཞིན་འཆད་དམ་བརྟག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །
 གཞན་ཡང་། ལེགས་ལྡན་ལྟར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ།
 བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྤངས་བར་
 ཡིག་ཆར་༼ ༢༡༩ ༽སྟོང་ཐུན་བྱངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱོག་དོན་གྱི་སྒྲིབ་བ་ནི། དངོས་པོ་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དོན་བཅས་དང་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ནས་མེད་དགག་སྐྱབ་བྱར་བྱེད་པའི་བྱབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་བརྗོད་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། ཡིག་ཆ་༼ ༢༠༩ ༽ལས། མེད་དགག་སྐྱབ་བྱར་བྱེད་པའི་དབྱ་མའི་བྱབ་མཐའ་དང་
 འགལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བརྒྱུག་ནས་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་འགོད་ན་
 དངོས་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བརྒྱུག་ནས་དངོས་པོ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་དགོས་
 པས་བྱབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་གང་ཞིག་སྒྲིབ་ཐལ་འགྱུར་དང་རྟགས་གང་བཀོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་
 བརྒྱུག་དགོས་པ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་
 འགོག་པའི་སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་དགོས་ཞེས་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་
 རྟེ། དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བརྒྱུག་པ་ལྟར། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་བརྒྱུག་ནས་དངོས་
 པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་སྟེ་ཞེས་བསྐྱབ་བྱར་བཀོད་པ་མི་རུང་ཡང་ལུགས་བསྟན་བསྐྱབ་
 བྱར་འགྱུར་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་བྱས་ན་མ་ཡིན་དགག་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱར་སོང་བས་
 བྱབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་རྟེ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས།
 དེས་ན་བརྒྱུག་དོན་གཉིས་སོ། །དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བརྒྱུག་དགོས་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་
 བཅའ་ཡང་བརྒྱུག་དགོས་ཏེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རྟགས་བརྒྱུག་པ་ལྟར་བྱར་མེད་པས་

བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་པ་བཟོག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་
 འོ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་དེ་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་
 དགག་དང་། བསྐྱབ་བྱ་གང་རུང་འཕེན་པ་ཡིན་རྣམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
 མེད་དགག་ཏུ་གསུངས་པ་འགལ། མ་ཡིན་ན། ཡིག་ཆ་ ༡༣༠༩ ་ལས། སྦྱིར་ཐལ་འགྱུར་
 དང་རྟགས་གང་བཀོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་བཟོག་དགོས་པ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
 བསྐྱངས་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་དགོས་ཞེས་ཞིབ་ཆ་འབྲེད་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་སྐབས་
 སྐྱེ་མེད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་སྐྱབ་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་
 བ་ནི་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་ཡིན་པས། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྐྱས་པས་ཤུགས་ལ་གཞན་སྐྱེ་
 འཕེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་བྱབ་སྟེ། བུར་སྤྱི་ཏུ་ལས། འདིར་སྐྱས་པ་རེ་ཞིག་སྐྱེ་
 བར་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་ཅམ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་སྟོན་ཅིག བཤད་པ་དེ་དང་པོར་བསྟན་པར་
 བྱའོ། །བདག་ལས་མ་ཡིག་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་
 དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་དང་
 གཞན་གཉིས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། གཉིས་ཀའི་སྟོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 རྒྱ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཅུམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
 གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་མེད་པས་སྐྱེ་
 བར་བརྗོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཅམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྟམ་དུ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་
 དངོས་པོར་མཛོན་པའི་ཕྱིར། དབྱུད་གཞི་ཆེ་མོད་ཀྱང་སྟོན་མེད། ཅུ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་
 པར་མེད་པ་དང་། མིང་བརྟ་ཅམ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་རུང་བར་བཤད་པའི་མདོར་བསྟན་ལ་

འདིར་ཡང་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བ་མེད་དགག་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མིང་ཅམ་ཡོད་པར་མཛད་
 བས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་སོམས་དགོས་པར་སྒྲིམ་ལས།
 འོན་ཀྱང་བདག་སྐྱེ་མེད་ཅེས་སྒྲ་རྟོག་ལ། །མེད་དགག་ལས་གཞན་འཕེན་དང་མི་འཕེན་
 སོམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཐལ་རང་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དབུ་མ་
 བ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་
 ཁས་ལེན་པའི་དབུ་མ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བ་ལས། དབུ་མར་འདོད་མཚུངས་
 གཉིས་ཀ་དབུ་མ་བ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་ལས། དབུ་མ་བ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་
 རིགས་ཀྱང་དེ་ཁས་སྤངས་ན་དབུ་མ་བ་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དུ་མ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པ་མཐའ་
 ཡས་པས་སྐྱབ་པས་སེམས་ཅམ་པ་ལས་མཐོ་བས་ན་དབུ་མ་བ་ལས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དུ་
 མི་རུང་བ་གང་ཞིག་ དབུ་མ་བས་ཁས་ལེན་མི་རུང་བ་ཁས་ལེན་པ་དང་དབུ་མ་བ་ཡིན་པ་
 མི་འགལ་བ་ནི། བཅས་རྒྱུད་སྤོང་དང་འགལ་བ་དང་དགེ་སྤོང་མི་འགལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། མཁས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདེན་པར་ཡོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་རིགས་པའི་སྟོ་དུ་མ་ནས་འགོག་ཅིང་བདེན་མེད་དུ་ལེགས་
 པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་དབུ་མ་བ་ནི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ལེགས་
 ལྡན་འབྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། དབུ་མ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཆོགས་གསལ་ལས། དབུ་མ་བ་ཡིན་ན། རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བྱུང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོགས་གཞན་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་
 ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དབང་དུ་

བྱས་ན། རང་རྒྱུད་དང་། རང་དབང་དུ་བྱུང་བ། རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ། རོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་བྱུང་བ་རྣམས་བྱུང་བར་མེད་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༩ ༽ལས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་
 རང་དབང་དུ་བྱུང་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། འབྲེལ་བ་ཤད་དེ་ཉིད་ལས། སྐབས་འདིར་ནི་
 རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་གཞི་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ། ཆོས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
 མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་བྱིར་རྒྱུ་ལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པ་དང་། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
 དེ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པ།
 དེ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། རང་རྒྱུད་
 རང་དབང་བདག་དབང་དང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཅེ་ཞེས་རྟེན་ཆ་ཆེན་༼ ༣༠ ༽ལས། དེ་
 ལ་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པ་དང་ཡང་དག་པ་དང་བདེན་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ཀྱི་བྱུང་བར་སྐྱར་ན་ཡོད་པ་དགག་བྱས་ལ་དེ་དག་མ་སྐྱར་ན་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སམ་རོ་བོ་
 ཉིད་ལས་ཡོད་པ་སོགས་སྐྱར་ཡང་འགོག་མི་བྱས་པར་བཞེད་དོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་
 དང་ཆེ་བའི་ལུགས་ནི་བྱུང་བར་སྐྱེ་བྱི་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་སྐྱར་ན་གཉིས་ཀ་མི་དགོས་
 པས་དེ་གཉིས་འདྲ་བར་བཞེད་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་བྱུང་བར་མི་སྐྱར་བ་ཡང་མིན་
 ལ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་སྐྱར་བར་སྐྱེ་བ་སོགས་འགོག་བྱས་པ་ཡང་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་
 ལས། རང་རྒྱུད་པའང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀར་སྐྱུང་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དབྱུ་མ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། བྱུང་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། དབྱུ་མར་མི་རུང་སྟེ། མཐའ་
 སྐྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཁས་

ལེན་པས་ལྷག་མཐའ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་མེད་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཆད་
 མཐར་ལྷུང་པའི་བྱིར། གྲུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཐལ་འགྱུར་
 པའི་གཞལ་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལྷུང་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བསམ། ལེགས་ལྡན་
 ལྷགས་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་གྱིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པར་ལེགས་བཤད་
 སྟོང་པོ་ལས། ལེགས་བཤད་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་རང་ཉིད་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་
 མི་ལེན་མཐུན་སྟུང་པ་མི་འདུག་གི་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་པའི་ལྷགས་སྟུ་
 སྤང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལྷགས་འདིར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དང་རང་རྒྱུད་
 ཀྱི་ལྷུང་པོ་ལྷ་སོགས་ཡོད་མེད་ཆོག་འཁྲི་འཕེན་ནོ། །ཡང་ན། ཡན་ལག་ལྷ་ལྡན་གྱི་སྐྱབ་དག་
 ཡང་དག་ལ་འབྲེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༡༥ ༽ལས། ཡན་ལག་ལྷའི་
 རོས་འཛིན་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་དེའོས་བསྟན་དང་སྐྱར་ན། དམ་བཅའ་དང་། བྱབ་པ། དཔེ་
 དང་། ཉེར་གཏོད་དང་། མཇུག་སྟུང་ལྟར་རང་རེ་མཁས་བོས་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། ལྟར་
 བཤད་པ་འདི་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་དང་སྐྱར་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་
 པ་དམ་བཅའ་དང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་ཅེས་པས་བྱབ་པ་དང་། དེས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་
 བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པས་དཔེ་དང་། བྱམ་པ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པས་ཉེར་
 གཏོད་དང་། ལྷག་མས་མཇུག་སྟུང་བསྟན་པའི་བྱིར། ཡང་མཁས་དབང་སྟག་ལུང་གྲགས་
 པའི་གསུང་ལྟར་དེའོས་ཟེན་སྐྱར་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། སྐྱ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་
 བྱིར། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པར་མཐོང་སྟེ་བྱམ་པ་བཞིན། བྱམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཡང་བྱས་
 པ་ཡིན། དེའི་བྱིར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅའ་དང་། རྟགས་དང་།
 དཔེ་ལ་བྱབ་པ་བསྟན་པ་དང་། དཔེ་དོན་ཉེར་སྐྱར་དང་། མཇུག་སྟུང་དང་ཡན་ལག་ལྷ་
 འགྲེལ་བས་གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན་ཆད་

མའི་རིགས་རྒྱན་། ༡༦༩ ་ལས། ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་བཞེད་
 ལ། ཕྱོགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དེ་བཀག་ནས་སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་བཞེད་དོ་
 ཞེས་སྐྱ་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱབ་ངག་ལ་འཆད་པ་དང་འགོད་པའི་སྐྱབས་གཉིས་ལས་འཆད་
 པའི་ཆོ། ཕྱོགས་སྒྲང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་བཞེད་ལ། ཕྱི་ཚོལ་ལ་
 འགོད་པའི་ཆོ་ནི་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྔ་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱེད་རྒྱ་ཡོད། གཞན་ཡང་། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་
 འགོག་པ་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་བྱེད་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་འགོག་པ་ལ་
 དོན་དམ་པའི་བྱེད་པར་མ་སྐྱར་པར་འགོག་དགོས་པ་གང་ཞིག་རང་རྒྱུད་པས་དོན་དམ་
 པའི་བྱེད་པར་སྐྱར་ནས་འགོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་བས་མཐའ་བཞིའི་
 སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པས་བྱེད་པར་མ་སྐྱར་པར་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་སྟོན་ཐུན་
 ། ༡༦༩ ་ལས། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ནམས་ལ་ནི་བྱེད་པར་སྐྱར་པར་དགག་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེད་པར་དུ། ནས། མ་སྒྲངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་། ༡༧ ་ལས། དེ་ལ་རང་
 རྒྱུད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་སྐྱ་གྱུ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་དེ།
 དོན་དམ་པར་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་འདི་རྩ་ཤེས་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་
 དོན་དུ་རང་རྒྱུད་པ་དག་འཆད་ལ། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་། ༣༣༡ ་ལས། ལེགས་ལྔ་གྱིས་
 ལྟར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱབས་སྐྱེ་འགག་སོགས་མ་དམིགས་པ་མཉམ་བཞག་གི་ངོའི་དོན་
 དམ་ལ་མཛད་པ་ལྟར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཡང་དེའི་དོན་མེད་ཚུལ་བཤད་འདོད་ནས། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། རང་རྒྱུད་པས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་

བར་བྱད་པར་སྦྱར་ནས་འགོག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའི་བྱད་པར་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་
 ན། རང་རྒྱུད་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པས་ངེས་པར་དོན་དམ་
 པའི་བྱད་པར་སྦྱར་ནས་འགོག་དགོས་པ་གང་ཞིག་གཞན་གསུམ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་
 ཁས་ལེན་པས་དེ་ལྟར་སྦྱར་མི་དགོས་པའི་བྱིར། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་༼ ༡༣ ༽
 ལས། རང་རྒྱུད་པ་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་ངེས་པར་དོན་
 དམ་གྱི་བྱད་པར་སྦྱོར་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་གང་ལས་
 གྲང་མ་བཤད་གྲང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པས་དེ་གསུམ་
 མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་། དེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་
 པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་༼ ༡༣ ༽ ལས། འོན་ཀྱང་བདག་སྐྱེ་སོགས་གསུམ་
 ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མ་ཐུན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །མཉམ་
 བཞག་གི་དོར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་
 སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༣༡ ༽ ལས། ལེགས་ལྡན་
 གྱིས་སྤར་མཆོད་བརྗོད་གྱི་སྐབས་སྐྱེ་འགག་སོགས་མ་དམིགས་མཉམ་བཞག་གི་དོའི་དོན་
 དམ་ལ་མཛད་པ་ལྟར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཡང་དེའི་དོན་མེད་ཚུལ་བཤད་འདོད་ནས། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེར་ཐལ། དེའི་དོར་དེ་གསུམ་མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་
 བྱབ་ན། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་རེ་
 རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བྱོད་མེད་པ་དང་། མཉམ་བཞག་གི་དོར་བྱོད་མེད་པ་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་བས་དབྱུད་དགོས་པར་སྟོམ་
 ༼ ༡༤ ༽ ལས། དེ་བཞིན་སྦྱར་འདོད་གཉིས་སྐྱེ་རྒྱ་མེད་དབྱུད། ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་
 མིན་བསམ། གཞན་ཡང་། ཆིག་གསལ་ལས། བྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་

ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ན། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 བས་བྱུང་བར་ཐལ། ལམ་རིམ་༼ ༤༥༠ ༽ལས། བྱིན་ཅི་ལོག་འབྲུལ་ཤེས་དང་བྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་རང་རང་གི་ཡུལ་ཕན་ཚུན་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་
 ལ་འབྲུག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
 དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་བུན་༼ ༡༥༣ ༽ལས།
 དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། གང་གི་བྱིར་དེ་ལྟར་བྱིན་ཅི་ལོག་འབྲུལ་བའི་ཆད་མས་རྙེད་པའི་དོན་དང་།
 བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་འབྲུལ་བའི་ཆད་མས་རྙེད་པའི་དོན་དག་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་
 པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་དེའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ཞེན་ཡུལ་རང་མཆོན་ལ་
 མ་འབྲུལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཡུལ་ཅན་བྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་༼ ༤༥༡ ༽ལས། འདིར་ནི་སྤང་ཡུལ་རང་མཆོན་ལ་མ་
 འབྲུལ་བའི་མདོན་སུམ་ཆད་མ་དང་ཞེན་ཡུལ་རང་མཆོན་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཆད་
 མ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། འབྲུལ་ཤེས་
 ཡིན་པའི་བྱིར། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 བྱུང་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༣༩ ༽ལས། དབུ་མ་བས་སློབ་ལམ་ན་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་
 པའི་མ་འབྲུལ་བ་མི་འདོད་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེའི་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གང་རུང་
 ཡིན་ན། འབྲུལ་ཤེས་དང་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཡིག་ཆ་
 ༼ ༣༣༥ ༽ལས། འདིའི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡུལ་ཅན་ལ་བྱ་རིགས་ཏེ། རྙེད་མཁན་གྱི་སྒྲིགས་ལས་
 བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་བཤད་ཚུལ་ལོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཞེས་དང་། སྤར་
 བྲངས་པའི་ལམ་རིམ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་པོ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡུལ་བདེན་རྒྱན་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་

༼ ༣༣༥ ༽ལས། འབྲུལ་བའི་ཤེས་བའི་རྟེན་དོན་ཡུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་རྩན་པ་དང་། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་བའི་རྟེན་དོན་ཡུལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཐ་དད་དེ་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། བྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་ཐ་དད་པ་སྟེ། དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་བསྟན་ནས་བཀག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །
འདིའི་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་ཡུལ་ལ་འཐད་གྱི་ཡུལ་ཅན་ལ་མི་རུང་སྟེ། དངོས་འགལ་དུ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲུབ་༼ ༣༣༦ ༽ལས། འབྲུལ་དང་མ་འབྲུལ་རྟེན་དོན་བདེན་གཉིས་ངེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ལེགས་ལྡན་ལུགས་ལྟར་ན། རང་གི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟེ་བ་གཞན་གྱིས་བཀོད་པ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེའི་རྟགས་སུ་སོང་ཆོད་གྱི་དོན་དེ་བདེན་གཉིས་གྱི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་བྱི་ལོག་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༣༧ ༽ལས། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། རང་གི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟེ་བ་གཞན་གྱིས་བཀོད་པ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེའི་རྟགས་སུ་སོང་ཆོད་གྱི་དོན་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་གསུམ་མི་སྤིད་པས་དེ་གཉིས་གང་དུ་འདོད། དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་དབུ་མ་བ་ལ་མ་གྲུབ། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཟེར་ན་དངོས་སྟོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་གཏན་ཆོག་གས་དེ་ལོག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་ཡོད། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། འོ་ན། མིག་སོགས་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་སྟོན་བ་དེ་བདག་སྟེ་འགོག་པའི་སྟོན་

བ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༦ ༽ལས། མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་
 ཆོས་ཅན། འོན་ཏེ་པར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
 བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་རུས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་མ་བཟོན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་འདྲའི་སྦྱོར་བ་དངོས་སྦྱ་ལ་བཀོད་པའི་
 ཆེ་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྦྱོན་མེད་པར་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་འདྲའི་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་
 རྟོན་དོན་དུ་འདོད་དམ། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟོན་དོན་དུ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། དབྱ་མ་
 བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱི་མ་ལྟར་ན། དངོས་སྦྱ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྦྱོན་དུ་འབྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ།
 ཡིག་ཆ་༼ ༣༣༩ ༽ལས། དེ་ལྟར་ན་དངོས་སྦྱ་བའི་ངོས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་
 བཀོད་པ་ནམས་ལ་ཡང་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྟོན་མ་ཡིན་པའི་བྱང་
 གསུམ་མི་སྤྱིད་ཅིང་། ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་མ་འབྲུལ་བའི་ཆད་མའི་རྟོན་མིན་ན་དབྱ་
 མ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། འབྲུལ་བའི་ཆད་མའི་རྟོན་མིན་ན་དངོས་སྦྱ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པས་
 རྟགས་སོགས་མ་གྲུབ་པའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དབྱ་མ་བས་སྦྱོབ་ལམ་ན་མཉམ་
 བཞག་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་མ་འབྲུལ་བ་མི་འདོད་ལ། དངོས་སྦྱས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 ཀྱན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཡང་དབང་མངོན་མ་འབྲུལ་བར་འདོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱིར་
 རང་གིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་རྟགས་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱ་བ་དང་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་ཆོས་
 དང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྦྱང་སྐྱེ་ཅམ་པ་འཇིན་འདོད་པ་ནང་འགལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ཡང་ན། དེ་བ་དང་པོ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་མིག་སོགས་ནང་གི་
 སྐྱེ་མཆེད་ནམས་མ་འབྲུལ་བའི་ཆད་མའི་རྟོན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་
 དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ལ་སྦྱོབ་པས་སྦྱོན་བཟོན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་༼ ༤༥༠ ༽ལས། ཁས་

སྒྲུངས་ལུགས་ནི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ལུ་བརྟེན་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཁོ་ནར་སྐྱབ་ན་དེ་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་བྱིར་དོ། །
 འོ་ན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མོད་དེས་ཅིར་འགྱུར་སྐྱམ་ན་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་ཅིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོག་པའི་
 དོན་དུ་མི་རུང་པས་ཡུལ་ཅན་བརྟུན་པ་འཇིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་རྟོག་པ་ཡིན་པས་
 དེ་དག་གྲང་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་བཞད་སྟོང་པོ་
 ༡༩༥ ་ལས། མི་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་རྟོག་པ་
 མིན་པར་ལེགས་ལྟན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲུངས་ལ། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་༡༩༩༥ ་ལས།
 ཤེས་པ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་རྟོག་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་གྲང་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བའི་
 ཡུལ་ལ་མིག་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པ་གཅིག་གྲང་མེད་པས་མ་ཁྲུབ་གྲང་ཟེར་མི་བྱུང་ལ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར། ལེགས་ལྟན་ལུགས་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མའི་རྟོག་མེད་པར་ཐལ།
 མིག་སོགས་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཁྲུལ་ཤེས་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ལུགས་ལ་རྗེས་དཔག་དེ་འཁྲུལ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་།
 འཁྲུལ་ཤེས་ལ་ལོག་ཤེས་ཀྱིས་ཁྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟོག་པ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་གཅིག་དགོས་
 ན་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ལ་རྟོག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱུད་པ་ལ་ངལ་བ་ཙམ་དུ་བྱད་པ་སོགས་
 མཐའ་ཡས་སོ། །དེའི་ལུགས་ལ་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཆད་མའི་རྟོག་
 དོན་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མའི་རྟོག་ཡིན་པར་སྤར་གྲུབ་ཟེན། འཁྲུལ་བའི་
 ཆད་མའི་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀ་དངོས་འགལ་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་དོགས་སོ། །དེའི་ལུགས་
 ལ་ཡུལ་དེ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་སོང་པས་ཁྲུབ་

བར་ཐལ། ཡིག་ཆར་༼ ༣༣༥ ༽ ལེགས་བཤད་སྒྲིང་པོ་ལས། ཡོད་པ་གང་ཡིན་རང་གི་ངོ་
 བོས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་རང་མཆོན་སྒྲུང་བ་ལ་སྟོས་ཏེ་འབྲུལ་བར་སོང་ན་དེས་
 རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟེན་པར་འཛོག་མི་རུས་པས་ཞེས་དང་། མིག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་
 རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་གྱིས་ཁས་
 གུངས་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་སོགས་ཀྱི་མ་ངེས་པར་
 དཔྱེད། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་ཉིད་ལ་ཡང་སྒྲུང་སྒྲུང་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་ཡིན་
 མིན་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་ལ་ཆེས་ཆེར་བརྟག་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༡༩ ༽ ལས། མཚུངས་
 གསུངས་མེད་དོ་ལུགས་འདིར་ཆེས་ཆེར་བརྟག་ ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ལུགས་
 འདིར་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་པ་ནང་པན་ཚུན་ཐ་སྟད་
 པའི་དོན་གྲུབ་ཆེ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་པ་ནང་པན་
 ཚུན་ཀུན་རྫོབ་དུ་གྲུབ་ཆེ་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་སྒྲུང་བ་དང་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་ལས། སྐབས་འགར་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་སྒྲུང་ཆད་གྲུབ་དང་། །
 ཞེས་དང་། དཀའ་གནད་བརྒྱད་ཟིན་ཟིན་ལས། ཐལ་འགྱུར་པ་ནང་པན་ཚུན་ཐ་སྟད་པའི་
 དོན་འགའ་ཞིག་ལ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཆེ། གྲུབ་མཐའ་བཞག་པའི་ཆོས་ཅན་
 མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། ཅི་ཐུ་མ་ཉི་ཐེང་བ་༼ ༢༠ ༽
 ལས། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ཆེ་གྲོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུང་བས་ཀུན་
 རྫོབ་སྒྲུབ་ཆེ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་བྱས་ན་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བའི་དོན་ཆད་མའི་
 གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུང་བ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་པ་ནང་པན་ཚུན་ལ་ཀུན་རྫོབ་
 སྒྲུབ་ཆེ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་ཀྱང་མི་འགའ། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། རང་མཆོན་ལ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་དང་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་

རྟེན་དོན་གྱིས་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱུང་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་སྐྱར་ན་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པར་འདོད་པ་ལ། དཔལ་ལྡན་
 རྩ་བས་དེ་ལ་འགོག་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་འདོད་ཚུལ་ནི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༡༣ ༽ལས།
 ལེགས་ལྡན་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་དེ་ལྟར་མི་སྐྱར་མིག་སོགས་ཆོལ་
 བྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་པའི་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་འཛིན་ལ་དེས་ན་སྤྱོན་དེ་དག་མེད་པར་ཐལ།
 བྱུང་མཐའ་སོ་སོ་ནས་ཅོད་པའི་ཆེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ལ་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་དགོས་ཀྱི་བྱུང་
 མཐའ་རང་རང་གི་འདོད་པའི་བྱུང་པར་སྐྱར་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་
 རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་
 པ་གང་ཞིག་ཆོས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་
 པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་དམ་བཅས་ནས་སྐྱབ་པའི་ཆེ་འབྱུང་བྱུར་གྱི་སྐྱ་ཞེས་ཅོད་
 གཞིར་བྱས་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མི་འབྱུག། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱ་ཞེས་བཟུང་ན་སངས་
 རྒྱས་པ་རང་ལ་མི་འབྱུག། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པས་གཅེར་བྱ་བ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བཟུང་
 ཆེ་བྱས་པའི་སྐྱ་ཞེས་སྐྱས་ན་གཅེར་བྱ་བ་ལ་མི་འབྱུག། སྐར་ཡོད་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བའི་
 སྐྱ་ཞེས་སྐྱ་ན་བྱེ་བྲག་པ་རང་ལ་མི་འབྱུག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཅི་སྟེ་རི་
 ལྟར་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་བྱུང་
 པར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་པར་འཛིན་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་
 སྙད་མེད་པར་འབྱུར་རོ་འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུར་པའི་སྐྱ་འཛིན་ན་པ་རོལ་
 བོ་ལ་མ་བྱུང་པོ། །ནས། འོན་ཏེ་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་རང་ལ་མ་བྱུང་པོ། །ཞེས་སོ། །
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་བྱུང་མཐའི་འདོད་པའི་བྱུང་པར་དོར་
 བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཐུན་སྐྱང་བའམ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་འདོད་པའི་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་དགོས་པ་

དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་སྟེ། ཞེས་པའི་བསྐྱབ་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལའང་ཁྱད་པར་དོར་བའི་སྤྱི་ཙམ་
 པ་འཇིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱལ་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྤྱི་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་རང་ཉིད་འཇིག་པ་རྒྱད་དང་བཅས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 ན་དེས་སངས་རྒྱལ་པ་རང་ལ་མི་འགྲུབ། རང་ཉིད་འཇིགས་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་མི་རྟག་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཆོས་སུ་བཟུང་ན་གཞན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
 ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་འཇིགས་པའང་གཤམ་ཏེ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་ནི་
 དེ་སངས་རྒྱལ་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་པ་རོལ་བ་ལ་མ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་ཆོས་ལའང་དེ་ལྟར་སྤྱི་ཙམ་པ་མ་ཐུན་སྤང་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་སྤོན་དུ་དཔེར་གང་བཀོད་པའི་ཆོས་མ་ཐུན་
 གྱི་དཔེ་མ་ཐུན་སྤང་བ་འགྲོ་དགོས་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །ལམ་རིམ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆོས་
 ཅན་མ་ཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པ་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་རྟག་པའང་ཁྱད་པར་དུ་མ་གྲུས་
 པའི་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་གཉིས་ཀས་གྲུབ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔེར་གང་བཀོད་པ་ལ་མ་ཐུན་སྤང་
 དུ་གྲུབ་པ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པའི་སྤོན་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་པར་བཅས་པར་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་འགོག་ཚུལ་ནི། ཡིག་ཆ་༼ ༣༣༩ ༽ལས། ལེགས་ལྡན་བྱིས་
 མིག་དང་གཟུགས་སོགས་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོམ་དོན་ནམ་པར་བདག་ལས་མི་སྤྱི་བར་སྐྱབ་
 པའི་སྐྱབས་སུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོར་བའི་སྤྱི་ཙམ་མམ་མ་ཐུན་སྤང་བ་ཞིག་འདོད་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་དེ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ནི་མིག་སོགས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་འཁྱུལ་བ་གང་ཞིག་མ་འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟོག་དོན་ལ་རྩན་པ་གཅིག་
 མི་འོང་བའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞིབ་པར་བལྟོ། །ཡང་ན། ལེགས་ལྡན་
 ཀྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་སྐྱབས་སུ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༣༩ ༽ལས། དཔེར་ན་སངས་རྒྱལ་པས་

བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་རང་ཉིད་འཇིག་པ་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟག་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ན་དེ་སངས་རྒྱས་པ་རང་ལ་མི་འབྱུག། རང་ཉིད་འཇིག་པའི་རྒྱ་མེད་
 པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཆོས་སྤྱ་བ་བྱང་ན་གཞན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མི་འབྱུག་པ་བཞིན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་བརྟག་པ་དང་པོ་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་བྱུག་པའི་སྒྲིན་
 མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་འདུས་བྱས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་འཇིག་པ་རྒྱ་དང་བཅས་
 པའི་བྱུག་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཆོག་ལ་གཟབ་པས་ལེ་འུ་དང་པོར་སྒྲིས། ཡང་ན།
 རྟག་མི་རྟག་གང་གི་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྐྱ་ཚོད་གཞིར་བྱང་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པར་ཡིག་ཆ་༼ ༤༥ ༽ལས། སངས་རྒྱས་པས་གངས་ཅན་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མི་
 རྟག་པས་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྐྱ་ཚོད་གཞིར་འཇིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོགས་གསལ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གངས་ཅན་ལ་
 བདེན་མེད་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་སྒྲུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་སྐྱ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། བྱུག་པ་
 ཁས། རྟགས་སྒྲ། འདོད་ན། དེ་ལ་བདེན་མེད་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་སྒྲུང་བར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་བདེན་བྱུག་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་མི་སྒྲུང་བར་ཐལ་ལོ། །
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་དབྱ་མ་བས་བདེན་མེད་སྐྱབ་ཆེ་ཆོས་ཅན་མཐན་སྒྲུང་མེད་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་འདོད་ན། ལེགས་ལྡན་གྱི་བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་དོར་བའི་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཅམ་འཇིན་པའི་དོན་གྱི་སྒྲིར་བ་ལ་དགག་པ་
 མཛད་ནས་དཔེའི་སྒྲིར་བ་ཡང་འགོག་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༤༦ ༽ལས། ཆོས་ཅན་མཐུན་
 མེད་བདེན་གཉིས་ཚོད་པས་གཞིག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་
 བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱ་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུང་བའི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲིན་པོ་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ་ དེ་གཉིས་ཀའི་བལྟ་བུ་མཐུན་མོང་གི་སྒྲོན་པོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ་ ལྷས་བྱིན་
 དང་མཆོད་སྦྱོར་གཉིས་ཀས་བལྟ་བུ་མཐུན་མོང་གི་སྒྲོན་པོ་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོན་
 པོ་མཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་སྒྲིང་སོགས་ལ་ཡང་སྦྱོར་ནས་འཕེན།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༣ ༽ལས། རྒྱལ་བྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཅུ་ཤེས་ལས། ལྷ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །ནས། དེ་གཞན་
 དག་ལ་ངེ་ལྟར་ལྟ། །ཞེས་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་དཀར་ས་མཐར་ཐུག་སྦྱབ་པའི་
 སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། བྱི་རྒྱལ་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་ལ་བཏེན་པ་དང་བྱི་རྒྱལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་
 སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བྱི་རྒྱལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་
 བསྐྱབ་བུ་སྦྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་དེ་བ་༼ ༣༡༣ ༽ལས།
 འོ་ན་ངེ་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན་དེ་དག་རང་ལྷགས་ལ་འང་ཁས་ལེན་མོན་ཀྱང་དེ་དག་སྦྱབ་པའི་
 ཆོད་མ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བུ་འཇལ་བ་ནི་རང་ལྷགས་ལ་ཐ་སྦྱད་དུ་འང་མེད་ལ།
 རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྦྱོར་བ་ལ་དེ་དག་འགྲུབ་པ་ནི་ཆོད་མ་དེ་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་པས་
 གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འཇལ་བའི་ཆོད་མ་མེད་པས་
 གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་གྲགས་པ་འཕྲུག་ལ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་དེ་ཉིད་༼ ༣༡༤ ༽ལས། དེ་ལྟར་ན་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལྷ་བྱའི་ཆོད་མས་
 རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བུ་སྦྱབ་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་།
 དེས་མི་འགྲུབ་པར་བྱི་རྒྱལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབ་བུ་འགྲུབ་པ་ལ་
 ཐལ་འགྱུར་པར་འཇོག་པ་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་གྱིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་བཟུང་བར་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། མིག་ཆོས་ཅན། གཞན་གཟུགས་ལ་འང་ངོ་བོ་

ཉིད་གྱིས་མི་ལྟ་སྟེ། རང་ལ་མི་ལྟ་བའི་བྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 བྱིར། གཞུང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ་ཡིག་ཆ་ ༡༣༠ ་
 ལས། ཅུ་ཤེད་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་ལས། གང་ཞིག་བདག་ལ་མི་ལྟ་བ། དེ་དག་གཞན་ལ་རྒྱུ་
 ལྟར་ལྟ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་མིག་ཆོས་ཅན། གཞན་གཟུགས་ལ་འང་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱིས་མི་ལྟ་སྟེ། བདག་ལ་མི་ལྟ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན། བུ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱི་ཆོལ་
 རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེ་སྒྲོར་བ་བཞོད་ནས་དེའི་ལོག་ཏྱིག་སྒྲོག་པ་ལ་ཆོས་ཅན་
 མཐུན་སྒྲུང་བ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཅམ་གྲུབ་པས་སྒྲོན་དེ་དག་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་
 གསུངས་སོ། ། ཅུ་བར་འདོད་ན། སྒྲོར་བ་དེའི་བྱི་ཆོལ་ཡང་དག་གིས་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་
 གྲུབ་ནས་རང་མཆན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱི་སྟེ།
 ལམ་རིམ་དེ་བ་ ༡༡༣ ་ ལས། འོན་ཀྱང་བྱི་ཆོལ་དེས་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་
 ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་མི་བྱེད་པས་དེ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་
 པའི་ཆད་མས་གྲུབ་པར་སྒྲོམ་པའི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་ཀྱང་། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ༡༡༤ ་ ལས། འོན་ཆད་མ་དེ་པ་རོལ་བོ་ལ་བསྟན་ནས་འགལ་བ་དེས་པར་བྱས་པས་
 ཆོག་མོད། ཁོའི་ཁས་སྒྲུངས་ལ་བརྟེན་པ་ཅི་དགོས་སྟུམ་ན། དངོས་སྒྲུབ་པའི་ངོར་འགལ་བ་
 གྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་འགྲུབ་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་
 ལྟོས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སྒྲོར་བའི་བྱི་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན།
 རང་མཆན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཆད་མས་ཁས་སྒྲུངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། རང་མཆན་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་
 མཆན་ཁས་ལེན་པའི་དམ་བཅའ་དོར་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་
 བཅའ་དོར་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟེན་པའི་བྱིར་ཏེ།

སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་གཞི་དབྱེད་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཡིག་ཆ་
 ཉམ་མཉམ་པའི་ལས། དེ་ལྟར་གཞི་དབྱེད་བསྟན་པ་ལྟར་གཞི་དབྱེད་དུ་ངེས་པ་ན་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་
 རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དངོས་སྟེ་བའི་དམ་བཅའ་དང་གྲུབ་མཐའ་ཡང་
 འོར་ལ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཆོད་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་རུང་བར་ཡང་ཤེས་པ་དུས་མཉམ་
 པའི་ཕྱིར་ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་གཞི་དབྱེད་བསྟན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན།
 རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ།
 དེ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ཡང་རྟོགས་པར་རུས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་
 དང་མེད་པ་སོ་སོར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་དེར་ཐལ།
 རང་ལ་མི་ལྟ་བར་ང་ལོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་ལྟ་བ་ལ་འགལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བྱ་བ་
 ཡིག་ཆ་ཉམ་མཉམ་པའི་ལས། གཞི་དབྱེད་མཐོང་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་ངོ་ལོ་ཉིད་
 ཀྱིས་གཞན་ལ་ལྟ་བ་འགལ་བར་མཐོང་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་
 རང་གི་བདག་ཉིད་ལྟ་བ་དང་འགལ་བ་སྟོན་པོ་སོགས་གཞན་ལ་ལྟ་བ་རང་ལ་གྲགས་པའི་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སེལ་
 བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟགས་དེར་ཐལ། རང་ལ་མི་ལྟ་ན། གཞན་གཟུགས་ལ་ངོ་
 ལོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་བལྟ་བས་བྱ་བ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་འདྲའི་སྦྱོར་བའི་རྗེས་
 བྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། ཡིག་ཆ་ཉམ་མཉམ་པའི་ལས། བྱ་བ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་སྟོ་
 རྣམ་ངེས་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་ངེས་པས་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་འོར་བ་དང་
 རང་བཞིན་མེད་པའི་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་སྟེ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་རྟོག་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ཡིག་ཆ་ཉམ་མཉམ་པའི་ལས།
 བདེན་ཞེན་ཞེན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་ཟེན་དག་དེ་སྟེ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་བབས་ཀྱི་ཕྱི་

གྲོལ་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་དབྱེད་དགོས། ལུང་དེའི་དོན་
 ལྷ་གུ་བདེན་མེད་རྟོགས་ཟིན་པ་རྣམས་ཕྱི་གྲོལ་དུ་མི་རུང་བེར་ན། དང་པོར་གཞན་དོན་
 སྐབས་ཀྱི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བྱིས་ཆོས་གཞན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཆེ་རང་དོན་
 སྐབས་ཀྱི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བྱི་གྲོལ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ཡོད་པར་སྒྲིམ་
 ༼ ༡༩ ༽ལས། ཕྱི་གྲོལ་བྱུང་རེ་མ་བསལ་རང་རྟེན་རྟོགས། །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་འདྲའི་བྱི་
 གྲོལ་ཡང་དག་གིས་སྒྲུབ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིའི་བྱུང་བ་ངེས་པའི་
 ཆད་མས་རྗེས་བྱུང་དང་ཕྱོག་བྱུང་ཀྱི་ཕྱོགས་དགག་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོལ་ནས་འདྲ་བ་
 ཡིན་མིན་དབྱེད་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༡༩ ༽ལས། དགག་སྒྲུབ་རྗེས་ཕྱོགས་གཉིས་བསྒྲོལ་
 འདྲ་དབྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་འགོད་ཡུལ་གྱི་
 གྲོལ་བ་ཡིན་ན། བདག་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་ཏུ་སོང་ཁ་མ་དང་། སོང་མ་ཐག་པའི་གྲོལ་བ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། བདག་
 སྐྱེ་ཁས་ལེན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན།
 སྒྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱའི་དུས་ནས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གྲོལ་བ་དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱུང་
 པ་ཁས། དེར་ཐལ། འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་འགོད་ཡུལ་གྱི་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་དེ་འགོད་ཡུལ་གྱི་གྲོལ་བ་དབང་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་
 ཆ་༼ ༢༠ ༽ལས། འོ་ན་གྲོལ་བ་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་འགལ་
 བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པས་བྱུང་བར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་གཞུང་དོན་འཆད་ཚུལ་
 འཐད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དབང་རྒྱལ་འགའ་ཞིག་ལ་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་རྗེས་
 ལྷ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲུབ་དག་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་པའི་བཤད་ཚུལ་

དངས་ཟེན་པ་དང་ཆོག་གས་གསལ་ལས་ཀྱང་གཞན་གྲགས་ཅས་ཀྱང་བཟོད་དགོས་ན་བཟོད་
 པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས། བྱི་
 རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་གྲགས་ངེས་པར་བཟོད་མི་དགོས་ཤིང་འགའ་ཞིག་ལ་བཟོད་
 དགོས་ནའང་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བཟོད་མི་དགོས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་དབང་རྣམས་ལ་ཐལ་བ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་
 ཁས། དེར་ཐལ། ཐལ་བས་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་མི་ཐུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཙ་བར་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདག་སྐྱེའི་དམ་བཅའ་དོར་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་པས་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་
 ཐལ་འགྱུར་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་རྒྱལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐུབ་སྟེ། བདག་སྐྱེའི་
 དམ་བཅའ་དོར་བ། དེ་མེད་པར་རྟོགས་པ། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་སོང་
 བ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༠ ༽ལས། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཞོད་བྱེད་ཡང་
 དག་ཏུ་བྱི་རྒྱལ་ལ་སོང་བ་ན། ལོག་རྟོག་ཡང་ལྷོག་ལ་བདག་སྐྱེའི་དམ་བཅའ་ཡང་དོར་ཆར་
 ཞིང་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་ཡང་རྟོགས་ཟེན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་བརྟག་དགོས་པར་
 ལྟོམ་༼ ༡༩ ༽ལས། གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་སོང་སོགས་གསུམ་མཉམ་བརྟག་ །ཅེས་
 གསུངས་སོ། །མ་ཐུབ་མཚམས་ལ་དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༡ ༽ལས། བྱི་མ་དེར་ཐལ།
 དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་ཐུབ་ལ་ལན་མི་འདེབས་ཤིང་མི་ཐེབས་པར་མ་མཐོང་བའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། བས་གཞོད། ཡང་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། འགལ་བཟོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་པོ་ལ་མ་ཐུབ་ཀྱི་ལན་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེ་ལ་ལན་མི་ཐེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་
 སོང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༢ ༽ལས། བྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་

ཁྱབ་ལ་ལན་མི་འདེབས་ཤིང་མི་ཐེབ་པར་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བདག་ཕྱང་གཉིས་ཀ་བདེན་མེད་དུ་
 ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་བདག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཉིད་ཉོགས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ཉོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉེན་
 འབྱེལ་གྱི་ཉོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་ཀ་བདེན་མེད་དུ་དངོས་སུ་ཉོགས་མ་
 ཐག་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་མོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་
 གཉིས་ཀ་ཉོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་སྤྱང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཛིན་སྤྱང་བ་ལ་ཆད་མར་སོང་
 བར་ཐལ། བདག་མེད་གཉིས་ཉོགས་པའི་གཉིས་སྤྱང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
 རྟེན། གཉིས་སྤྱང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་སྤྱང་བ་ལ་ཆད་མར་སོང་བས་ཁྱབ་པར་
 ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། མ་ཡིན་དགག་གི་རྣམ་ཅན་དང་། མེད་དགག་རྣམ་ཅན་
 གཉིས་ཀར་ཐལ་བ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་གཅིག་ཆར་རིམ་ཅན་དུ་ཉོགས་པ་དང་། ཆོས་
 གཅིག་གི་སྤྱང་ཉིད་ཉོགས་ན་ཆོས་གཞན་གྱི་སྤྱང་ཉིད་ཉོགས་པས་ཁྱབ་བམ་མ་ཁྱབ་པ་དང་།
 བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་སྤྱང་བ་གཅིག་ཆར་རིམ་ཅན་ཉོགས་པའི་སྤྱང་ནས་བརྟག་དགོས་པར་
 ལྷོ་མ་༼ ༡༩ ༽ལས། ཀ་བུ་མ་བདེན་མེད་བདག་མེད་གཉིས་འགལ་བརྟག་ ༼ཅེས་གསུངས་
 སོ། །གཞན་ཡང་། བདེན་མེད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ལས་སྐྱབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྐྱོར་བ་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་
 ཐལ་འགྱུར་ལས་སྐྱབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ་དབུ་མའི་བེན་བྱིས་༼ ༢༠ ༽ལས། བུ་མཐའ་
 བཞི་པོ་གང་གི་ལུགས་ལ། ཉོགས་སྐྱོར་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་

ཡང་དག་གིས་འཕངས་པས་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་
 པའི་སྒྲུབ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་མེད་སྐྱབ་བྱེད་གི་ཐ་སྙད་
 འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་སྒྲུབ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ་ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༥ ༽ལས། ལྷ་གུ་བདེན་མེད་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་གིས་བྱུང་བར་ཐལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་
 མེད་པ་དེ་ཡང་དེ་སྐྱབ་གི་དེ་གང་ཞིག་བདེན་གྲུབ་གི་གཅིག་ཏུ་བྲལ་གི་རྟགས་གིས་ལྷ་གུ་དེ་
 ལྷ་རུ་སྐྱབ་པ་ཡང་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གི་རྟགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་ཅིང་། ཞེས་
 དང་། རྗེའི་ཆོད་མའི་ལམ་བསྐྱེགས་ལས། རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དང་པའི་སྒྲུབ་པ་རེ་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལྟོག་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཡིན་གི། དོན་སྐྱབ་མིན་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འོ་ན། གཅིག་ཏུ་བྲལ་གི་གཏན་ཆོག་པ་དེ་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་
 གི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གི་རྒྱ་དང་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྐྱེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེ་བྱ་དང་པོ་མཐའ་དཔྱེད་༼ ༣༥༤ ༽ལས་
 གསུངས་སོ། །དེར་ཐལ། དེ་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་། བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀའི་གཏན་
 ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༥ ༽ལས། བདེན་གྲུབ་གི་གཅིག་དང་
 བདེན་གྲུབ་གི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ན་བདེན་པར་མེད་པས་བྱུང་། དཔེན་ན། གཟུགས་
 བརྟན་བཞིན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཡང་བདེན་གྲུབ་གི་གཅིག་དང་དེའི་དུ་མར་མ་གྲུབ་པོ། །
 ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་དང་། ལམ་སྐྱེགས་ལས། བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སམ། རང་བཞིན་མ་

དམིགས་པའི་ཉགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྟོང་ཐུན་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ལ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་བྱབ་མིན། ཞེས་
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །རིགས་རྒྱན་ལྟར་ན། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་
 སྐྱབ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟེན་
 གྲེས་ལས། འདི་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
 པ་མིན་པས། ཞེས་ལམ་སྒྲིགས་དེ་དང་མི་འདྲ་པར་འབྱུང་བས་དཀའ་མོར་གསུངས་སོ། །
 ཅུ་བར་འདོད་ན། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་གྲུབ་པར་
 ཐལ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། སྒར་གྱི་སྒྲོར་བ་དེ་དེ་ལས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་
 འགྱུར་ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིག་
 ཆ་༼ ༡༤༩ ༽ལས། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཉགས་བྱབ་ལ་ལན་མི་འདེབས་ཤིང་མི་ཐེབས་
 པར་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་དབུ་
 ཆད་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་མ་ཐག་པའི་གྲོལ་
 བ་དེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཉགས་ཁས་ལེན་ཞིང་། བྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་
 མའི་གསལ་བ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་བྱངས་མ་ཐག་
 པའི་ཡིག་ཆར་གྲུབ། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་གྲོལ་བ་ཆོས་ཅན། ཐལ་འགྱུར་དེའི་དམ་བཅའ་ལ་
 ཆད་མའི་གསལ་བ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་
 གྲུ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་གང་
 རུང་དུ་གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་གོང་དུ་གྲུབ་ཟེན། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་རྟགས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༣ ༽ལས། དེ་
 འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་ཁ་མ་དང་། སོང་མ་ཐག་ལ་སྟུ་གུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་
 པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་པར་དཔྱད་ན་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཚོལ་བ་
 གྲུབ་མཐའ་སྟེ་བ་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱ། ཐལ་བསྐྱོག་གི་བསྐྱོར་བཟོད་ཅིན་ཏོ། །

༡༡ བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོམ།

མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས། སྟུ་གུ་དོན་དམ་པར་མ་སྟེས་པ་དེ་སྟུ་གུའི་ཚོས་
 ཉིད་དང་། སྟུ་གུ་སྟེ་བའི་ཚོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟུ་གུ་ཚོས་ཉིད་གང་ཞེས། སྟུ་
 གུ་སྟེ་བའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟུ་གུ་དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་པ་སྟུ་
 གུའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་ཅིན་བྲིས་༼ ༡༩ ༽ལས། སྟུ་གུ་གཞན་ལས་སྟེ་བ་
 མེད་པ་སྟུ་གུ་སྟེ་བའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ལ། སྟུ་གུ་ཚོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འདིར་བཤད་པས། དེ་
 ལ་འོ་ན། སྟུ་གུ་དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་པ་སྟུ་གུའི་ཚོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
 བ། རྣམ་མཁའ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟེ་བ་མེད་པ་རྣམ་མཁའི་ཚོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
 ཞེས་དང་། ཅ་ཞེས་རྟེན་ཆེན་༼ ༡༩ ༽ལས། སྟུ་གུ་སྟེ་བ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྟུ་
 གུའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་སྟེ་བ་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མིན་ཏེ། རང་ཉིད་
 རང་གི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་རྟེན་ཆེན་ལས། གང་གི་
 རང་བཞིན་གྱི་སྟེ་བ་མེད་པ་ཡུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་
 མ་གྲུབ་ན། སྟུ་གུའི་སྟེ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པར་

ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་བརྟུག་ ཅུ་བར་འདོད་ན། གང་ཟག་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་
 གང་ཟག་གི་ཆོས་ཉིད་དང་། གང་ཟག་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་ལ་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེ་བ་དེ་ཆོས་གང་ཟག་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། བྱུ་གྲུ་ རྣམ་ཐར་ཡིན་ཆ་༩༩ ་ལས། བྱོད་ལྟར་ན། གང་ཟག་དོན་དམ་པར་མ་
 སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་དེའི་སྐྱེ་བའི་སྤྲེང་གི་སྤྲེང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་མཐོང་ནས། དེ་དོན་དམ་པར་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ཐེ་ཆོས་བླ་བ་གཅིག་
 ཡོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་རིག་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་
 གཏན་མེད་པར་མཐོང་ནས་དེ་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ཐེ་ཆོས་བླ་བ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །
 ཞེས་དང་། དཀའ་འགྲེལ་༩༩ ་ལས། བྱོད་ལྟར་ན་གང་ཟག་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་སྐྱེ་བའི་སྤྲེང་གི་སྤྲེང་ཉིད་གང་ཞིག །
 ལུགས་འདིར་བདག་མེད་གཉིས་སྤྲེང་བཞིའི་སྟོན་ས་འཛོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་
 དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་མཐོང་ནས་དོན་དམ་པར་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ཐེ་
 ཆོས་བླ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 གང་ཟག་གི་སྤྲེང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས་འགལ་དུ་སོང་ངོ་། །དེས་ན་
 ཡིག་ཆ་༩༩ ་ལས། ལྷ་གྲུ་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་སྤྲེང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་སྤྲེང་
 ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུ་སྐྱེས་པའི་སྤྲེང་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ལྷ་གྲུའི་སྤྲེང་ཉིད་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དབྱེད་མཐར་དགོངས་པར་སྒྲིམ་༩༩ ་

ལས། སྐྱེ་བའི་སྟོང་གསུངས་དེ་ལ་དབྱུང་མཐར་དགོངས། །ཞེས་དང་། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་
མེད་དོན་གྲུབ་ཆོས་སུ་བཏྲག། །ཅེས་པའི་དོན་གོང་དུ་གྲུབ་ཟིན་ནོ། །ཡང་ཡིག་ཆ་། ༣༥༥ ་།
ལས། སྐྱེ་མ་དང་སྒྲིག་རྒྱ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། སྐྱོ་མ་བཏགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ།
བདེན་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་དང་ས་ངེས་ཀྱིས་གྲུབ། འདོད་ན། དབང་
པོ་འབྱུང་བས་སྐྱོ་བཏགས་པའི་ཆ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་
སྐྱེ་མའི་དཔེའི་བདུན་ཀུན་བཏགས་ཡིན་མིན་དབྱུང་དགོས་པར་སྒྲིམ་། ༣༥༦ ་།ལས། དཔེ་
བདུན་སྐྱེ་བཏགས་རང་རྒྱུད་སྐབས་ཀྱང་དབྱུང། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་གོང་དུ་དགག་བྱ་
དངོས་འཛིན་སྐབས་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། སྟོང་གཞི་དྲི་མ་དང་བཅས་ན་དེའི་ཆོས་ཉིད་
ཀྱང་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་གཞི་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་ན་དེའི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་དྲི་མ་དང་
བཅས་པས་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དྲི་མ་དང་བཅས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱུ་མའི་
ཟིན་ཟིས་། ༣༥༧ ་།ལས། རྒྱུད་སྐྱེ་མ་ཙུ་འབྲེལ་ན། དྲི་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཅིག་བཤད་པ་
ནི། ཐ་སྙེད་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྟོང་གཞིའི་སེམས་དྲི་མ་དང་བཅས་པས་དེ་ལྟར་
བཤད་ཅེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་དྲི་མ་དང་བཅས་ན་ཀུན་རྫོབ་དེའི་ཆོས་ཉིད་
ཀྱང་དྲི་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེན་གཉིས་ངོ་ཙོ་
གཅིག་མ་ཡིན་ན། སྐྱོན་བཞི་དང་། ལྷོག་པ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན། སྐྱོན་བཞི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དང་པོ་ནི། ཡིག་ཆ་། ༣༥༨ ་།ལས། དཔེར་ན། གཟུགས་སོགས་དེ་རང་གི་བདེན་སྟོང་
ལས་ངོ་ཙོ་ཐ་དད་ན་དེ་བདེན་སྟོང་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་
དག་བདེན་མེད་ལྟོགས་པས་དེ་དག་མཆོན་འཛིན་ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་
འབྱོར་བས་ལམ་གོང་མ་བསྐྱོམས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་

མཆན་མའི་འཆིང་བ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་མ་སྤངས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲིམ་༼ ༣༠ ༽ལས། ལམ་བསྐྱོམ་དོན་མེད་རྒྱལ་བས་
 དྲི་བལ་འགལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡིག་ཆ་༼ ༣༦༣ ༽ལས། དེ་གཉིས་སྒྲིག་
 པ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་འབྱུང་བ་སྤོང་བཞིན་དུ་དོན་དམ་ཡང་སྤོང་བར་ཐལ་བ་དང་།
 ཀུན་རྫོབ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཐ་དད་མང་བ་ལྟར་དོན་དམ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཀུན་
 རྫོབ་དྲི་བཅས་བཞིན་དུ་དོན་དམ་ཡང་དྲི་བཅའ་སྤྱི་ཐལ་བ་དང་། སོ་སོ་སྒྲེ་བོས་ཀྱང་དོན་
 དམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་བཞི། ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲིམ་༼ ༣༠ ༽ལས།
 དེ་ཉིད་དྲི་བཅས་སོ་སྒྲེས་བདེན་མཐོང་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་དངོས་ཟེན་མི་
 འདྲ་བར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་གསུངས་པས་དཔྱད། གཞན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲི་
 བཤད་པའི་གཞི་དང་དེའི་སྒྲི་བཤད་འཇུག་པའི་གཞི་ལ་སྤྱི་བཞི། སྤྱི་དང་པོ་ནི། ཆོས་ཉིད་
 དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤོང་ཐུན་༼ ༣༣༩ ༽ལས། ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་བདེན་འཇིན་ལྟ་སྒྲིས་
 གྱི་ངོ་ན་བདེན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། སྒྲི་བཤད་ལ་བྱུང་བ་མི་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ལག་ལྟན་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱི་གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤོང་ཐུན་༼ ༣༣༩ ༽ལས་དེས་
 ན་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲི་འཇུག་གཞི་ཡིན་ཡང་
 སྒྲི་བཤད་གཞི་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། བདེན་འཇིན་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤོང་ཐུན་༼ ༣༣༩ ༽ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲི་དོན་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཞེས་
 པའི་སྒྲི་བཤད་པའི་གཞིར་གྱུར་བ་ཡུལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་
 ལྟ་སྒྲིས་དེའི་ངོ་ན་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བེད་སྒྲི་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངི་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་

གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། འོ་ན། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
 གླུ་བཤད་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཇིན་གྱི་ངོ་ཙམ་བདེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་
 སྤེའི་ཡིག་ཆར་བཤད་དོ། །ཆོས་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གུན་
 རྫོབ་བདེན་པའི་གླུ་བཤད་ཆང་བའི་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གཉིས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བདེན་འཇིན་གྱི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཆོས་ཉིད་
 དེ་དེའི་གླུ་བཤད་ཆང་བའི་གླུ་བཤད་དང་འགལ་དོགས་སོ། །དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། གཞི་གྲུབ་ན། བདེན་འཇིན་གྱི་ངོ་ཙམ་དུ་བདེན་པའི་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། བདེན་འཇིན་མིན་པའི་ངོར་བདེན་པ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅེས་སྟེ་ཀ་ཆེན་
 ལས་གསུངས་པས་ལྷ་གཉིས་པ་བཞག་ ཡང་ན་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བདེན་འཇིན་གྱི་ངོ་
 ཙམ་དུ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འདོད་ན། བདེན་འཇིན་
 མིན་པའི་སྟོང་ངོར་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། སྟེ་ཀ་ཆེན་དང་
 འགལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་སྟོང་ངོར་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་། ༡༡༧ །ལས། དམ་པ་ཞེས་པ་
 རི་ལྷ་བ་མཁུན་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དོན་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་
 ལ་འཆད་ཀྱང་། འདིར་ནི། ཆོགས་གསལ་ལས། དོན་ཡང་། དེ་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡིན་པས་
 དོན་དམ་པའོ། །དེ་ཉིད་བདེན་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མང་།
 ཡང་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན། བདེན་འཇིན་གྱི་ངོ་ཙམ་དུ་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་
 ཐལ། ལམ་རིམ་རྩེ་བ་། ༡༦༥ །ལས། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་དོན་ལ་མི་བདེན་གྱི། བདེན་
 འཇིན་གྱི་ངོ་ཙམ་དུ་བདེན་པ་ཡིན་པས་དེའི་དོན་སྟོན་ངེས་པ་ལ་རྩུན་པར་ངེས་དགོས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། སངས་རྒྱས་སའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 བྱིར། འདོད་ན། བྱིང་ལ་དམིགས་པའི་བདེན་འཇིན་སྐྱེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། བྱིང་སྟེ། ལྷགས་འདིར་བདེན་འཇིན་ཉོན་སྐྱེ་བ་ཉུ་འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་
 ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཉོང་མོངས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། ཉན་རང་གི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་། ༣༤༦ །ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་
 མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་
 འཇིན་ཆོས་བྱུང་པར་འཕགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ནི།
 གྲོང་ལ་སོགས་པར་རང་ལ་བལྟ་བའི་མིའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་
 སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བྱུང་ལ། རྒྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ནི། གྲོང་དང་གྲོང་
 བྱིར་སོགས་སུ་བྱོན་པ་ན། རང་ལ་དམིགས་པའི་མི་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཅ་
 བ་ནས་རྒྱན་གཅོད་པར་མཇུག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་
 ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་མ་རིག་པ་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་པ་ལས་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་རུང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་
 རྩོལ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིང་སྟེ། ཅ་བར། ཀུན་ཉོན་སྐྱེ་རུང་དམིགས་པ་ཀུན་རྩོལ་
 བདེན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱུང་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། ཀུན་ཉོན་སྐྱེ་རུང་གི་དམིགས་པའི་
 ཆོས་ཐ་སྟོང་པ་དེ། ཀུན་རྩོལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ལེགས་བཤད་
 སྟོང་པོ་། ༣༥ །ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི།
 ཀུན་རྩོལ་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྲུལ་གཉིས་མེད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་དང་།

རེད་མདའ་བའི་ཀུན་བརྟུས་སྤྲེལ་ལས། འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 དག་གིས་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
 བའི་དམིགས་པ་མིན་པར་གསུངས་པས་དབྱེད། ཡང་ན། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡེ་ཚས་
 ཅན། བདེན་འཛིན་གྱི་ངོ་ཅམ་དུ་བདེན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱམ་
 བ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབང་ཤེས་གྱི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མིག་
 ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༤ ༽ལས། བྱམ་
 སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོར་བདེན་པར་འཛོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ངོས་བཟུང་ནས་བྱམ་
 སོགས་དེ་ཁོ་ནའི་ངོ་ཅམ་དུ་བདེན་གྱི་སྤྱིར་རྩུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 བྱམ་སོགས་རིག་པ་དེས་བསྐྱད་པའི་མིག་སོགས་ངོར་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་
 པར་སྤང་བས་བདེན་ལ། གཟུགས་བརྟན་སོགས་མ་རིག་པ་དང་དེས་བསྐྱད་པའི་བརྟན་བྱང་
 གི་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་སྤང་བས་ཤེས་ངོ་དེར་མི་བདེན་
 བས་ཤེས་པ་དེའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འཛོག་པར་བཤད་པས་ཤེས་པའི་བྱིར། ཞེས་
 དང་། རྣམ་བཤད་༼ ༡༩༥ ༽ལས། རྫོག་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ལ་སྤྱིབ་
 པའི་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ངོར་གནས་པས་ཀྱང་རྫོག་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་། དེའི་ངོར་བདེན་
 པའི་སྤྱོད་བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལ་ལ་ན་རེ། ལུང་དེའི་དོན་དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་
 པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་པས་དེའི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དབང་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་
 བདེན་འཛིན་མེད་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༥ ༽ལས། དབང་ཤེས་ལ་བདེན་འཛིན་ཡོད་ན་
 དབང་ཤེས་དང་སྤྱིབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དགོས་པས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་དབང་ཤེས་
 ལ་མི་རུང་བར་སྤོང་བུན་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དབང་ཤེས་ལ་རྟོག་པ་
 ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགོ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པར་ཀུན་གཞི་དཀའ་འགྲེལ་ལས་སོ། །དང་

ཤོའི་ཡིག་ཆར་ཡང་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡོད་གསུངས་སྤང་། དབང་ཤེས་ལ་རྟོག་པ་མེད་པར་རྟོན་
 འབྲེལ་ཚུམ་འཕྲོ་ལས་གསུངས་པས་དབྱུང་དགོས། དེས་ན་གཟུགས་དང་གཟུགས་བརྟན་
 གཉིས་སྟོ་གང་གི་དོར་བདེན་པ་དང་བརྟན་པ་ཡིན་མིན་ཞིབ་ཏུ་བྱ་བར་སྒྲིམ་༼ ༣༠ ༽ལས།
 གཟུགས་དང་གཟུགས་བརྟན་བདེན་འཛིན་ཞིབ་ཏུ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་།
 གཞི་གྲུབ་ན། བདེན་བརྟན་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བདེན་བརྟན་གཉིས་དངོས་
 འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥ ༽ལས། བདེན་འཛིན་དངོས་འགལ་ཡིན་ཚུལ་
 འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། རྒྱ་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་
 བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། བདེན་བརྟན་གང་རུང་དུ་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་
 ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་ཐལ། བདེན་རྟོན་གང་རུང་གང་ཞིག་ཅིག་ཤོས་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཟིན། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བདེན་པའི་བྱིར། བདེན་ན་བདེན་
 པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༦ ༽ལས། བདེན་ན་བདེན་པ་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་པར་ཐལ། བྱིང་ལ་དེ་བཞི་ལ་བྱང་མེད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁྱབ་སོང་། རྒྱ་དགེ་བ་ལས་
 འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། རྟན་པར་ཐལ། རྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
 དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་སྒྲིབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གིས་པར་བཏགས་
 ལས་མེད་ཀྱང་ནགས་ཆལ་སོགས་ཀྱི་ཅི་སྟོན་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་
 བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་སྒྲིབ་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིང་
 བདེན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
 བྱིང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་དོན་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། དེ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་

༼ ༣༠ ༽ལས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་བདེན་
 ཅམ་དེར་མི་འཇོག་གི། དེའི་ཐབས་སུ་བདེན་པར་འཇིན་པ་དེ་ཆོས་ལ་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་
 ཟེར་ན། དེའི་ཐབས་སུ་བདེན་པར་འཇིན་པ་འང་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་ཐབས་སུ་བདེན་
 པར་འཇིན་པའི་སྟོ་དེ་བདེན་འཇིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་བསྟོམ་བྱར་བདེན་པར་འཇིན་པའི་
 སྟོ་དེ་བདེན་འཇིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་བསྟོམ་བྱར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལས། དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོམ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཐབས་སུ་བདེན་པར་རྟོགས་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེའི་ཐབས་སུ་བདེན་པར་བཟུང་ན་འཇིན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན། དེའི་ཐབས་སུ་བདེན་པར་འཇིན་པའི་ཆད་མ་དང་། དེའི་ཐབས་སུ་བདེན་པར་མེད་པར་
 འཇིན་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེར་འཇིན་པའི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དང་།
 དེར་འཇིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྟོ་སྟོ་ཞིང་། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པ་
 མཚུངས་པར་དཔྱེད། ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་
 ཐལ། བྱོད་བརྟུན་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བན་ཚུན་བརྟེན་པར་
 རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༦༩ ༽ལས། གཞི་དེ་གསུམ་གྱི་
 རང་ནས་པན་ཆན་རྟེན་པར་རྟོགས་ན་རྟེན་པར་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་གཞན་གཉིས་རྟོགས་ན་
 རྟེན་པར་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཀུན་
 རྟོག་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༧༩ ༽ལས། ཆོག་གསལ་ལས། ཡང་
 ན་ཀུན་རྟོག་ཅི་པན་ཚུན་རྟེན་པས་ན་ཀུན་རྟོག་སྟེ། པན་ཚུན་རྟེན་རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཞེས་
 བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཅི་ཡིན་པར་སྟོམ་༼ ༣༡ ༽ལས། མཆོ་སྟེས་སྟོ་བཞིན་

རྟེན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཅི་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་
 པས་བྱབ་པར་ཐལ། སྤྲ་མའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། བདེན་འཇིན་ཡིན་པས་བྱབ་པ་གང་ཞིག །
 བྱི་མའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་༼ ༡༡༩ ༽ལས།
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་
 དོན་མི་གཅིག་སྟེ། སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དོན་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་པ་
 བདེན་པར་བརྗོད་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་ཡོད་པར་སྟེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 ཡོད་པར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་པོ་བདེན་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་དང་།
 ཀུན་རྫོབ་གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྲ་མའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པ་གང་ཞིག བྱི་
 མའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པའི་བྱིར་། དང་པོ་དེར་ཐལ། བར་བྱིན་
 ཡིག་ཆ་༼ ༡༢༠ ༽ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཤེས་པས་མ་བྱབ་པའི་
 བྱིར་། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐ་སྙད་པ་དང་། ཡི་གེ་དང་སྐད་རིགས་དང་མིང་དོན་
 ཀྱི་བརྗོད་སྟངས་ཡོད་པའི་བྱིར་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༢༡ ༽
 ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཆིག་ཐུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་
 གཉིས་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཆིག་ཐུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡུལ་
 ཅན་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་བྱབ་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་ཐུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་
 ལ་ཤེས་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་། ཏྲགས་སྤར་བཤད་ཟེར་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་ཕན་ཚུན་
 སྟོས་པ་དང་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་སྟངས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་། ཞེས་སྤར་
 དངས་པའི་སྟོང་ཐུན་དང་ཡིག་ཆ། བར་བྱིན་ཡིག་ཆ་གསུམ་ཆིག་ཟེན་མི་འདྲ་བས་སོམས་

ཤིག་གཞན་ཡང་། སྒྲིབ་པ་རྗེས་སྐྱོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་མཛོན་སྒྲིབ་ཏུ་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། བདེན་སྒྲིབ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བདེན་སྒྲིབ་
 རྟོགས་པ་ལྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་བདེན་སྒྲིབ་མཛོན་
 སྒྲིབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། གཟུགས་བདེན་སྒྲིབ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༩ ༽ལས། གཟུགས་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་མཛོན་སྒྲིབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་
 ལམ་སོགས་མ་ཡིན་དགག་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་ལམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། བྱིད་
 ཀྱི་རྟོགས་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ། བྱིད་མཛོན་སྒྲིབ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་གསུམ་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱིད་མེད་དགག་རྟོགས་པ་ལྟོགས་པའི་མ་ཡིན་དགག་གཅིག་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་མཛོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཆུང་བ་༼ ༡༩༩ ༽
 ལས། གཟུགས་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་མཛོན་སྒྲིབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་
 རྟོགས་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ། བྱིད་མཛོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། བྱིད་ཀྱི་རྟོགས་གཞན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་བདེན་སྒྲིབ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། སྒྲིབ་པ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་བདེན་
 སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་མཛོན་སྒྲིབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སྐྱོད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། བྱུང་བ་ལས། དེར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་སྒྲིབ་དང་གང་ཟག་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀའི་
 རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༢༠༠ ༽ལས། སྒྲིབ་པ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་
 སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་མཛོན་སྒྲིབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སྐྱོད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟོག་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གང་ཟག་བདེན་སྒྲིབ་དང་དེ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་
 ཤར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་འདྲའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟོག་དོན་ལྟོགས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། འོ་ན། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་མཛོན་སྒྲིབ་ཏུ་རྟོགས་

བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། སྒྲེ་
 འཕགས་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ཙུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
 ཞིག་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་ཅན་གྱི་
 སྒྲོ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་དེ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་ཡང་རྟོགས་
 བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲོ་བ་ལམ་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གཅིག་གི་ཡིན་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་བདེན་
 སྟོང་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ། སྒྲུ་བྱངས་པའི་ཡིག་ཆའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་གི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 ཁྲབ་སྟེ། དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༡ ༽
 ལས། སྒྲོ་དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ཡང་ཡུལ་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སྒྲོ་དེས་རང་དུས་ནས་
 གྲང་བཅད་པ་དེ་སྒྲོ་དེའི་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་དང་། སྒྲོ་དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་འང་མ་ཤར་
 སྒྲོ་དེའི་རང་དུས་སུ་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་གྲང་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་
 དེར་ཆད་མ་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་གཅོད་པ་དེ་སྒྲོ་དེའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་
 དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་གི་རྣམ་པ་
 ཤར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་དང་དེ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཤར་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༡ ༽ལས། སྒྲོ་བ་པ་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་
 བུ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སྐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གང་ཟག་བདེན་སྟོང་དང་དེ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར་
 ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་གང་ཟག་བདེན་སྟོང་དེ་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཤུགས་གཞལ་ཡིན་

བས་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཤར་ཚུལ་ཅི་ཡིན་པར་སྟོམ་། ༡༡ ་ལས། རྒྱལ་ས་གཞུང་དེ་དང་
 སྐྱེ་མ་གཉིས་འཆར་ཅི་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཡིན་
 བ། གཟུགས་བདེན་སྟོང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། གཟུགས་བདེན་
 གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་པ་སྒྲུབ་བས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་། ༡༢ ་ལས།
 སྟོམ་པ་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་དབང་ཤེས་ལ་མི་འཆར་ཡང་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་
 བཀག་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་བ། དབང་ཤེས་ལ་ཡང་འཆར་ན་དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟ་
 ཅི་སྟོམ་པའི་བྱིར། རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། འོན་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་སོགས་སྤང་
 བོ་དང་གང་ཟག་གི་སྟོང་དུ་བཀག་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་པ་ནི་སྟོང་གཞི་དེ་དག་མཛོན་
 སུམ་དུ་སྒྲུབ་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲུབ་དགོས་པས། ཞེས་དང་།
 བར་བྱིན་ཡིག་ཆ་། ༡༦ ་ལས། རང་འགྲེལ་ལས། མི་སྒྲུབ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་ངོ་
 བོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། སྐྱེ་མ་འཛིན་དབང་ཤེས་ཡིན་ན།
 བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྐྱེ་མ་སྒྲུབ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཡིན་ན། སྐྱེ་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་པ་སྒྲུབ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གངས་ཅན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་མ་འཛིན་དབང་སྟོན་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་མ་སྒྲུབ་བར་ཐལ། འདོད་
 པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་མ་སྒྲུབ་བའི་བྱིར།
 ཏགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །དེས་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་མ་ཡིན་
 དགག་གི་སྟོང་པ་ནི་རང་གི་སྟོང་གཞི་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། འདུ་བྱས་གང་ཞེག་ ངོ་བོ་
 གཅིག་ཡིན་ན། རྣམ་གཅིག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པས། སྟོང་གཞི་དང་རྣམ་གཅིག་
 ཏུ་འགྱུར་པ་དེའི་བྱིར། གཅིག་སྒྲུབ་བའི་མཛོན་སུམ་ལ་ཅིག་ཤོས་སྒྲུབ་དགོས་པས་མ་ཡིན་

དགག་གི་སྟོང་པ་རང་གི་གདགས་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གསུངས་པ་བརྟག་
 དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༡༡ ༽ལས། མ་ཡིན་སྟོང་པ་གདགས་གཞིར་དབྱེར་མེད་བརྟག་ཅེས་
 གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཟུགས་སོགས་ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་ཡང་དག་འཛོག་པའི་
 ཤེས་པ་ཡིན་ན། ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་
 བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་ཤེས་སྒྲིག་ཆེན་༼ ༡༤༣ ༽ལས། དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀུན་
 རྫོབ་གང་གི་ངོར་བདེན་པར་འཛོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་
 པའི་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྟོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་
 བདེན་པར་གྱུབ་པ་མི་སྲིད་པས་བདེན་པར་འཛོག་པ་ནི་སྟོའི་ངོར་ཡིན་ལ། བདེན་འཛིན་
 མིན་པའི་སྟོའི་ངོར་བདེན་པར་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ན། གཟུགས་
 སོགས་འཛིག་ཏེན་པའི་ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་ཡང་དག་འཛོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། བདེན་
 འཛིན་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤༤ ༽ལས། ཅོད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཛིག་ཏེན་
 ཤེས་ངོར་ཡང་དག་འཛོག་པའི་ཤེས་པ་དེ་བདེན་འཛིན་གཅིག་ལ་འཛོག་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་རྣམས་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་བྱུག་ ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་༼ ༡༤༥ ༽ལས། གཟུགས་སོགས་རྣམས་འཛིག་ཏེན་
 པའི་སྟོ་གང་གི་འཛིན་སྒྲུངས་གྱི་ངོ་ན་ཡང་དག་པར་གྱུབ་པའི་སྟོ་ནི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པས་
 ཆོད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆུང་དུ་༼ ༡༤༦ ༽ལས། དེ་ལ་གཟུགས་
 སོགས་རྣམས་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོར་བདེན་པར་འཛོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་
 གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་
 མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྟོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་ལ་བདེན་པར་གྱུབ་པ་མི་སྲིད་

བས་བདེན་པར་འཛོག་པ་ནི་སྒྲིའི་ངོར་ཡིན་ལ། བདེན་འཛིན་མིན་པའི་སྒྲིའི་ངོར་བདེན་པར་
 བཞག་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤༤ ༽ལས། བུམ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་བ་
 བ་གང་གི་ངོར་བདེན་པར་འཛོག་པའི་ཀྱན་ཚེ་བ་པ་ངོས་བཟུང་ནས་བུམ་སོགས་དེ་ཁོ་ནའི་
 རོ་ཅམ་དུ་བདེན་གྱི་སྒྲིར་རྩུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་
 འདོད་ན། གཟུགས་སོགས་ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་ཡང་དག་འཛོག་པའི་ཤེས་པ་ཆད་མ་མེད་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༡༤༥ ༽ལས། ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་གཞི་དེ་བདེན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་
 དང་མ་འབྲུལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འཛོག་པ་ལ་ཆད་མིན་གྱིས་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་
 ཆད་མ་རང་དགའ་བའི་ངོར། དཔེར་ན་དབང་ཕྱག་གི་སྒྲུ་ལ་དབང་ཕྱག་གི་སྒྲུ་ཡིན་པར་
 འཛིན་པ་མ་འབྲུལ་བ་དང་བདེན་ལ། དེ་ལ་ཁྲུབ་འཇུག་གི་སྒྲུར་འཛིན་པ་ནི་འབྲུལ་བ་དང་མི་
 བདེན་པར་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་གསུངས་སོ། །དབུ་མ་རྩུང་དུ་
 ༼ ༡༤༦ ༽ལས། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་རང་དགའ་བའི་ངོར་དཔེར་ན་དབང་ཕྱག་གི་སྒྲུ་སྒྲུ་ལ་
 དབང་ཕྱག་གི་སྒྲུ་ཡིན་པར་འཛིན་པར་མ་འབྲུལ་བ་དང་བདེན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
 ན། སྒྲར་གྱི་ཁྲུབ་པ་ལ། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་བྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་བདེན་པར་འཛོག་
 པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་བུམ་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་
 བུམ་པ་ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་བདེན་པར་འཛོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་
 ༼ ༡༤༧ ༽ལས། བུམ་སོགས་རྣམས་མ་རིག་པ་དེས་སྐྱད་པའི་མིག་སོགས་ངོར་སྐྱང་ཚུལ་
 དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པར་སྐྱང་བས་བདེན་ལ། གཟུགས་བརྒྱན་སོགས་མ་རིག་པ་དང་
 དེས་བསྐྱད་པའི་བརྟ་བྱང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྐྱང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་སྐྱང་

བས་ཤེས་ངོ་དེར་མི་བདེན་བས་ཤེས་པ་དེའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འཛིན་པར་
 བཤད་བས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཆུང་དུར་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ཙུ་བར་འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༥ ༽ལས། དབང་ཤེས་ལ་
 བདེན་འཛིན་ཡོད་ན་དབང་ཤེས་དང་སྒྲིབ་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་དགོས་པས་འཁོར་བར་
 འཆིང་བྱེད་དབང་ཤེས་ལ་མི་རུང་བར་སྟོང་ཐུན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་དོགས་སོ། །ཡང་ན། གཟུགས་ཤེས་པ་གང་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པའི་
 ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཆད་མིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། འཛིན་ཏེན་རང་
 དགའ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མིན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༢༧ ༽ལས། འཛིན་ཏེན་
 པའི་ཤེས་པ་གང་གི་ངོར་གཟུགས་སོགས་ཡང་དག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་འཛིན་ཏེན་
 རང་དགའ་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མིན་གཅིག་དགོས་པར་ལམ་རིམ་རྣམས་བཤད་ཀུན་ལས་
 གསུངས་ཤིང་བྱུང་ལ། ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཆུང་དུར་ཡང་དེ་དང་འདྲོ། །འདོད་ན། དབུ་མ་
 ཆུང་དུར་༼ ༡༥༩ ༽ལས་རིམ་༼ ༡༦༣ ༽དངས་པ་ལས། དེ་ཡང་འཛིན་ཏེན་པའི་ཐ་སྙད་
 པའི་ཆད་མ་ཉིད་ལ་སྟོས་ནས་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཛིན་གི་ ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་བས་ཆོག་ལ་ཏྟག་ ཡང་། བུ་མ་པ་སོགས་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པའི་མིག་ཤེས་
 གྱི་ངོར་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བུ་མ་སོགས་བདེན་པར་མི་
 འཛིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སྟོ་དེའི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ན། སྟོ་དེའི་ངོར་བདེན་པར་འཛིན་
 པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་རྣམས་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་དང་དག་སའི་
 རྗེས་སྟོན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གཞན་བུ་མ་སོགས་མིག་
 ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིང་ངོར་བདེན་ཡང་སྟོ་དེའི་ངོར་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ། །ཡིག་ཆ་༼ ༢༦༥ ༽ལས། དེའི་ངོར་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་

ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། དེ་འདྲི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བདེན་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་དང་། རྒྱུ་དུ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥ ༽ལས། སློ་དེའི་ངོར་ཡང་
 དག་པའམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་དེའི་འཛིན་སྐྱེད་ས་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་དགོས། སྐྱེད་ངོར་བདེན་
 པས་སློ་དེའི་ངོར་བདེན་པར་འཛིན་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་བཅོམ་གཉིས་དང་
 དག་སའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་སློ་ངོར་བདེན་མི་བདེན་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། འདྲུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་
 རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པར་མ་ཡིན་ཏེ་བདེན་པར་མཛོན་པར་
 རྫོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་སློ་ངོར་མི་བདེན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དུ་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱ་
 མཚན་དང་པོ་ལྟར་ན། འོ་ན། གཟུགས་སོགས་རྣམས་དག་བཅོམ་གཉིས་དང་དག་སའི་
 རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བདེན་པར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་རྣམས་དེའི་ངོར་བདེན་པར་
 ཉོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༦ ༽ལས། སློ་དེས་བདེན་པར་མ་
 བཟུང་ན་སློ་དེའི་ངོར་སློ་གཞན་གྱིས་བདེན་པར་མཐོང་བ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་དེ་དག་གི་རྒྱུ་གྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མཛོན་ཤེས་མེད་པར་
 ཐལ་བ་དང་། ཞེས་དང་། སློང་ཐུན་༼ ༣༣ ༽ལས། སློ་དེས་བདེན་པར་མ་གཟིགས་ཀྱང་
 དེའི་ངོར་སློ་གཞན་གྱིས་བདེན་པར་མཐོང་བ་མེད་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོར་བདེན་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ངོར་བདེན་པར་
 འཛིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། གང་ཟག་གསུམ་པོ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོར་བདེན་པར་རྫོམ་པ་
 མེད་པས་རྒྱ་མཚན་དབྱེད་དགོས་པར་སྒྲུབ་༼ ༣༧ ༽ལས། སློ་ངོར་མི་བདེན་རྫོམ་པ་མེད་
 ཕྱིར་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་

མེད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ནས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཟུར་
 དང་པོ་དེར་ཐལ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན། ཡང་
 དག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། ལོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གྲུབ་སྤངས་
 ་། ༡༣ ་། ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་་༡༣༣ ་། ལས། དེ་ཡང་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་ངོ་ན་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་དང་། དེས་ན། འཇིག་
 རྟེན་པའི་ཤེས་ངོ་ན་ཡང་དག་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། གྲུབ་སྤངས་
 སོགས་མང་། དེ་ལྟར་ན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ཡོད་པའི་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་རང་ལྷགས་
 ལ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ན་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ན་ཡོད་པའི་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བས་
 རང་ལྷགས་ལ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། རང་ལྷགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག་སྐབས་འདིར་
 ཐལ་འགྱུར་པ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཐུན་་༡༣༣ ་། ལས། འཇིག་རྟེན་ཤེས་
 ངོ་ན་ཡོད་པའི་དབྱེ་བ་དེ་ཐལ་འགྱུར་པ་རང་ལྷགས་ལ་ཁས་ལེན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་
 གྱི། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་་༡༣༣ ་། ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ནས་ཡང་ལོག་
 གཉིས་སུ་འབྱེད་གྱི། རང་ལྷགས་ལ་མི་འབྱེད་ལ། ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
 སོགས་ལས་བཤད་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་
 དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་གི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་
 བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་དང་རྩན་ཆོག་པལ་བ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ལོག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་སྤངས་་༡༣ ་། ལས། འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ལ་འཇིག་
 རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ། གཟུགས་དེ་འཇིག་

རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་དང་། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་དེ་
 འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་༼ ༣༤༩ ༽ལས།
 འོ་ན་བྱམ་པ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བཞག་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་པར་
 ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲིན་དོན་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་བྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱལ་པ་སྟོང་
 ཐུན་གྱི་དེ་ལྟར་དགོངས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། འདོད་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན།
 འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་
 ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། ཁ་ཅིག་འདོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ཐ་སྙད་ཡིན་
 པའི་བྱིར་བེར་བ་ལྟར་རུང་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལུགས་སྟོང་ཐུན་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆེད་ཏུ་མ་
 བྱལ། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། རྩན་ཆོག་པལ་བ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་
 སྟོས་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་བཞེད་པའི་བྱིར་ཏེ། བར་བྱིན་མཆན་
 ༼ ༡༠༠ ༽ལས། ཐལ་འགྱུར་བས་རྩན་ཆོག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
 ཏུ་འདོད་པས། འདིར་ཡང་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་དགོས་པས་དབྱུང་དེ་ཡུལ་ཅན་ལ་
 ཞིབ་ཆ་གྱིས། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན། འོ་ན། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡེ་ཆོས་
 ཅན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཀྱན་རྫོབ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་། བྱལ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༤༩ ༽ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོ་རང་དགའ་བའི་ངོ་ན་
 ཀ་བྱམ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་། མ་བྱལ་ན། བྱམ་པ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་
 སྒྲོ་གཅིག་པོ་དེའི་ངོ་ན་ཡང་དག་དང་ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༤༩ ༽ལས།
 འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་བྱིར་བེར་བ་ལྟར་རུང་བ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་།
 ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་༼ ༣༣༣ ༽ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་ངོ་ན་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་

ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་གང་དུ་ཡང་མ་
གསུངས་ལ། བདག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་མི་བཞེད་ཅིང་། གཏན་ནས་ཁས་སྤང་དུ་མི་རུང་སྟེ།
ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཆུང་བ་༼ ༡༥ ༽ ་ལས། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྷ་པོ་ཆོས་ཅན། འཇིག་
ལྷན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྷོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡང་ཞེས་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྷོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཅེས་
གསུངས་སོ། །ཡང་། རྟེན་ཆེན་པལ་བ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྷོས་ཏེ་ཡུལ་ལོག་
པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྷོས་པའི་ལོག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ཁྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩ ༽ ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཆད་མའམ་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་
ལ་སྤང་བ་གང་སྤང་བ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལོག་ཤེས་སུ་
འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤྲོ་མ་སྤྱོད་པས་རྟོགས་རྒྱས་པ་དེ།
འདིའི་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ལོག་པའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ཡུལ་ཡིན་
ན། ཡུལ་ཅན་ལ་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་ཚུལ་ཅི། དེར་མ་ཟད་དེ་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་སྤྱི་
ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་ན། ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྷོས་ཏེ་ཡུལ་ལོག་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཁྱབ་སྟེ། དབུ་མ་ཆུང་དུར་༼ ༡༦ ༽ ་དེའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པས་གྲུབ་སྤྱི་ ཡིག་
ཆར་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་པས་བརྟག་དགོས་པར་སྤྲོ་མ་༼ ༡༧ ༽ ་ལས། རྟེན་ཆེན་པལ་བ་
གཞོད་བཅས་མིག་གིས་བརྟག་ །ཅེས་གསུངས་པས་དོན་ཡིན་མིན་བསམ་དགོས། གཞན་
ཡང་། ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ངོ་ན་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ངོ་ན་ལོག་པ་མི་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཐ་སྙད་པའི་ངོར་ཡང་ལོག་གཉིས་འགལ་བའི་སྤྱིར་ དེར་ཐལ།
དབུ་མའི་ཐེན་ཐེས་༼ ༡༨ ༽ ་ལས། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་
སོགས་ཐ་སྙད་པའི་ངོར་ཡང་དག་དང་། དེའི་ངོར་ལོག་པ་ཡིན་པར་བཤད་པས། དེའི་ཐ་

སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་སྒྲིབ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་དེ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་
 ཀྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ངོས་བཟུང་ནས། རྒྱུ་དེ་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་འཇོག་
 བ་དེ་ལྟར་མི་རུང་བས་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པར་ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ནོ། །
 ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་༼ ༡༧༧ ༽ལས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དག་ཐ་སྒྲིབ་པའི་ཆད་མའི་དོན་ཡང་
 ལོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ཤེས་པ་ཐ་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་དག་
 ཤེས་པ་ཐ་སྒྲིབ་པའི་དོན་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཐ་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་
 འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ས་མཆམས་ཕྱེ་བར་སྟོམ་
 ༼ ༡༧ ༽ལས། ཆད་མ་དེ་གཉིས་འགལ་ལོ་ས་མཆམས་ཕྱེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཤེས་པ་ཐ་སྒྲིབ་པའི་དོན་ཡང་དག་དང་། ཤེས་པ་ཐ་
 སྒྲིབ་པའི་དོན་ལོག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོ་སོའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་ཡིག་ཆ་ལ་ལྟོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྒྲིབ་པའི་ཆད་
 མའི་དོན་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྒྲིབ་པའི་ཆད་མའི་དོན་ཡང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་རིམ་རྒྱུང་བ་ལས། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའམ་ཐ་སྒྲིབ་པའི་
 ཆད་མ་ཉིད་ལ་སྟོས་ནས་ཡང་དག་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇོག་གི་ ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆད་མའི་དོན་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 སྒྲིབ་ཐུན་༼ ༡༧༨ ༽ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྒྲིབ་པའི་ཆད་མས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་
 བ་བྱེད་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཁས་སྤངས་ནས་རང་ལྷགས་ལ་
 ཁས་མི་ལེན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི་རིགས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལས་འདས་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་བརྟག་དགོས། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་དང་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་སོགས་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་ཡིན་པར་དབྱེ་མའི་བྱིན་བྱིས་༼ ༡༧༩ ༽ལས། རྣམ་

མཁྱེན་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་སོགས་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་
 དང་། འབྲུལ་ཤེས་ཀྱི་ཆད་མ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདོད་ལ། ཞེས་དང་། དེ་
 ཡུལ་ལོག་པ་ཡིན་པར་ཡིག་ཆ་ ༡༣༤ ་ཡས། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་
 ལྟོབས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་མ་ཡིན་ཡང་ཡུལ་ལོག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་མ་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ལོག་
 པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེས་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་རོལ་སྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་ཡིན་ནམ།
 མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བར་ཐལ། དང་པོ་
 ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱུད་དུ་དེའི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པས་གྲུབ། འདོད་
 ན། རྣམ་མཁྱེན་མི་རྟག་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟེན་གྱིས་ ༡༣༥ ་ཡས། མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་སོགས་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ལྟོ་རང་དགའ་བར་མི་སྒྲུང་བས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བ་གཉིས་པ་ལྟར་ན།
 རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
 ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐུགས་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་རྣམ་མཁྱེན་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་
 དགའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྟོག་ཆགས་པལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཀྱང་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བར་ཕྱིན་མཆོད་ ༡༣༦ ་ཡས། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐུགས་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་
 ཐུགས་དེ་དག་གིས་རྟོགས་རྒྱས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཙམ་བྱ་ཡི། ཤེས་པ་མི་འདྲ་བ་
 ཞིག་བསྐྱེད་དགོས་པ་མིན་ལ། ལུང་འདི་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་བྱ་ཆེ་ལྟ་པལ་བས་ཀྱང་རྟོགས་རྒྱས་
 ལ། སྦྱིར་སེམས་ཅན་སུས་ཀྱང་རྟོགས་མི་རྒྱས་པ་འདྲ་ཞིག་འདུག་པས་ཞིབ་དཔྱད་དགོས།
 ཞེས་དང་། ཉ་ཁྲི་ག་ ༡༣༧ ་ཡས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ན་

གྲོགས་སྐྱར་གྱིས་ཀྱང་དེའི་ཐུགས་དགོངས་ཤེས་པར་བཤད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ན་དག་སའི་མངོན་ཤེས་ལ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཤེས་པས་རྣམ་མཁྱེན་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་འགྱུར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཆོག་གསུམ་
སོགས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བར་སྐབས་འབྱེད་༼ ༡༥ ༽ལས།
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡོངས་སྐུ་སྐུལ་སྐུ་གསུམ་ག་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་།
ཆུད་ཟླ་དར་རྒྱུ་ལས། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱང་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོ་ལ་
སྒྲོས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་པས་བརྟག་དགོས་པར་སྒྲོམ་༼ ༡༦ ༽ལས། མཆོག་གསུམ་རང་
དགའི་ཤེས་པར་སྒྲུང་ངམ་བརྟག་ ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་
ནས་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཇིན་པ་ཡོད་དམ་མེད། ལྷ་མ་ལྟར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་
༼ ༡༦༣ ༽ལས། སྟོང་ཉིད་བདེན་འཇིན་མེད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་དེ་བདེན་
པར་འཇིན་པ་མེད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཆུང་བ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
གསུངས་སོ། །བྱི་མ་ལྟར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་བདེན་པར་
འཇིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བདེན་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་དེ་སྟོང་ཉིད་
བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་
བྱིར། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་བྱུང་སྟེ། བར་བྱིན་ཡིག་ཆ་༼ ༡༦༤ ༽ལས། བྱི་མ་ལ་སྟོང་ཉིད་
བཅུ་དྲུག་བདེན་པར་འཇིན་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། སྐབ་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་རྟོག་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིག་གཟུང་འཇིན་གྱི་རྟོག་པའི་གཙོ་བོ་དག་བསྐྱུས་ནས་
འདི་དང་ལྷ་བར་བསྟན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་སྤང་བྱ་དེ་དང་དེའི་གཉེར་པོ་མེད་ཤེས་པར་
ཐལ། སྐབས་གང་དུ་འང་བཤད་པ་དེའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་

རྣམ་པ་འཆར་བ་དགག་བྱ་གཞན་བཀག་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཐལ། སྐབ་རྟོག་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དམིགས་ཡུལ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་ན། རི་བ་བྱི་མ་ལྟར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བལ་བའི་རྒྱ་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྐྱ་སྐྱའི་སྟོ་རྣམ་
བདེན་འཇིན་དེ་སྟོང་ཉིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་གྱི་དོན་སྐྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་
རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། སྟོ་རིག་ཡིག་ཆ་ལས། རྟོག་པ་དེ་ལ་ཆོས་དེའི་སྐྱི་ཤར་བ་
ནི་རྟོག་པ་དེ་ལ་ཆོས་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། མ་བྱབ་
མཆམས་ལ་དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་སྐྱ་སྐྱི་ཅམ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དངོས་པོའི་དོན་སྐྱའི་
རྣམ་པ་ཤར་བའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དབྱེད་ལས། དོན་བྱེད་རུས་པའི་དོན་སྐྱི་མ་
ཤར་བར་དངོས་པོའི་དོན་སྐྱི་ཤར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་སྐྱ་སྐྱི་རྒྱང་བ་
འཇིན་པའི་རྟོགས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་
པའི་ཕལ་བའི་རྒྱད་ལ་དེ་འདྲའི་བདེན་འཇིན་ཡོད་ན་སྟོང་ཉིད་སྒྲུང་བར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་གྱི་
རྣམ་པ་ཤར་བའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་སྟོང་ཉིད་སྒྲུང་བ་མེད་པར་བྱུང་མཐའ་ཆེན་མོར་
གསུངས་པ་དང་ཡིག་ཆར་ཡང་གསུངས་པས་སྐྱ་སྐྱའི་བདེན་འཇིན་ཕལ་བ་ལ་མ་བྱགས་པ་
ཡིན་ནམ་དབྱེད་དགོས་པར་སྒྲིམ་། ༡༢༢ །ལས། སྐྱ་སྐྱའི་བདེན་འཇིན་ཕལ་བར་མ་བྱགས་
དབྱེད། །

ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཡོན་ན། བྱོད་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་
དགའ་བ་མེད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་མ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་། ༡༢༣ །ལས། གཟུགས་སོགས་བདེན་
བྱུང་དང་བདེན་འཇིན་གཉིས་ཀྱང་འདིའི་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་བདེན་མེད་

འདིའི་ཡང་དག་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་ལ་མི་སྤང་བའི་
 བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། བདེན་འཇིན་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་
 རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
 སྤྱི་མའི་རྟ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
 བྱིར་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༤༩ ༽ལས། གཟུགས་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་བདེན་འཇིན་
 ལའང་གཟུགས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ཅུ་འཇིན་པ་དང་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་
 གཉིས་ལས་བྱི་མ་ཁོ་ན་འཇོག་དགོས་པའི་བྱིར། བོད་ཏུ་འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་བདེན་འཇིན་
 དང་སྤྱི་མའི་རྟ་བདེན་འཇིན་ནམ་པ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་འཇིན་
 ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱིན་ན་འབྱུང་། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཅུ་བར་འདོད་ན། སྤྱི་མའི་རྟ་སྤང་
 བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱི་མའི་རྟ་བདེན་པར་འཇིན་
 པའི་སྒོ་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་དག་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༤༩ ༽ལས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྤྱི་མའི་རྟ་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་
 པར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོ་རང་དགའ་བས་ཀྱང་རྟོགས་ལ་ཆོས་ཉིད་འདིར་མི་སྤང་བར་བཤད་
 པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཆུང་བ་༼ ༡༦༥ ༽ལས། ཆོས་ཉིད་བདེན་འཇིན་དང་སྤྱི་མའི་
 རྟ་བདེན་འཇིན་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོའི་ཡང་དག་འཇོག་པའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པར་འཇིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྤྱི་མའི་རྟ་སྤང་བ་ལྟར་མ་
 གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོ་རང་དགའ་བས་ཀྱང་རྟོགས་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
 སྤྱི་མའི་རྟ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་བདེན་འཇིན་དེ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བས་ཀྱང་ལོག་ཤེས་
 སུ་རྟོགས་ལ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའང་རྟོགས། དེ་འབྲེལ་བདེན་འཇིན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་

རོའི་ཡུལ་ལོག་པ་ཡིན་པར་དབྱུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲིམ་༼ ༡༡ ༽ལས། ཆོས་ཉིད་སྐྱུ་མ་བདེན་
 འཛིན་ཕྱི་མར་དབྱུང། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཞི་གྲུབ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་
 པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༠ ༽ལས། དཔའ་བོས། བྱོང་འབའ་ཞིག་གི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས། །ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ཁྱབ་ལགས་ཀྱི། །བྱོང་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །
 ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་ལྷག་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐར། འདོད་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དངོས་ཤུགས་
 གང་རུང་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་དངོས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༣ ༽ལས། རྣམ་པ་ཤད་
 ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོན་སུམ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མི་རུང་པས་སྤང་ནས་མཁྱེན་དགོས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། དེས་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༩༥ ༽
 ལས། དངོས་རྟོགས་ཤུགས་རྟོགས་ཀྱི་དོན་དང་འགལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ཉིད་རང་
 ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་
 བའི་སྒོ་ནས་རིག་དགོས་སོ། །ཁོ་བོས་སྐྱབ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཡིག་ཆར་༼ ༡༩༠ ༽སྟོང་ཐུན་ལས། གལ་ཏེ་རང་གིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་ན། རང་ལ་
 རང་གི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་རང་དང་འདྲ་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་འབྱུང་
 རོ་ཞེ་ན། རང་གིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་ན་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་རིག་དགོས་སོ། །ཞེས་

ཁོ་བོས་བསྒྲིག་ལ་སྤྲོ་ཡི་གཞོན་པུང་སྟོན་ཅིག་ཅིས་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་རྟོགས་གསུངས་
 ལོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་ཆ་བརྒྱུད་པུང་ན། སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྟོགས་ན་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤྲོ་བའི་བྱུང་བ་མེད་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་མི་སྤྲོ་
 བར་རྟོགས་པར་བཤད་དོ། །སྟོན་འཇུག་དར་རྒྱུ་ལས། རྒྱལ་སྟོགས་ཀྱི་ཐ་སྤྲོད་འཇོག་མི་
 དགོས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་མི་སྤྲོ་བར་ཡང་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
 ཡིག་ཆ་༼ ༣༩༠ ༽ལས། ཆོག་ཟེན་ལ་དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རང་
 ཉིད་སྤྲོ་བར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། རྣམ། རང་ཉིད་ལ་རང་ཉིད་མི་སྤྲོ་ཡང་
 རྟོགས་པའོ། །ཞེས་པའི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 བྱོན་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་སྤྲོ་བའི་སྟོན་པུང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོན་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་གཉིས་སུ་སྤྲོ་བའི་སྟོན་པུང་རྟོགས་པུང་རྟོགས། བྱོན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་ཚུལ་ཚུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་སྤྲོ་བའི་སྟོན་པུང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བྱོན་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་དང་ཐ་དད་དུ་སྤྲོ་བའི་སྟོན་པུང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ལས་ཐ་དད་དུ་མི་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་ཚུལ་ཚུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་སྤྲོ་བའི་སྟོན་པུང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་འཕངས་པར་
 ཤེས་རབ་དབུ་མར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་མི་སྤྲོ་ཡང་
 རྟོགས་པར་འདོད་ན། རྒྱུ་ཆེན་ལས། མི་སྤྲོ་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་སྟོགས་སངས་རྒྱལ་ལ་
 བཞག་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་སྤྲོ་བའི་སྟོན་པུང་མཐུན་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་༼ ༣༩༣ ༽
 ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་གྱིས་རང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་ཀྱང་རྣམ་པ་མ་ཤར་
 ཟེར་ནའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་དེ་མཐོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཕྱིན་རྣམ་པ་འཆར་དགོས། དེ་

མ་ཤར་བར་བྱེ་སྤྱོད་ལྟར་རྣམ་མེད་ཐུག་པ་དུ་དངོས་སུ་མི་འཇལ་བའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་
 ལས། དེ་ཡང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་མཁྱེན་པ་འདིའི་ལུགས་མ་ཡིན་ནི་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་
 འགྲེལ་བས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་།
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྣམ་པ་ཤེས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ལ་སྟོན་པས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་གདགས་སོ། །
 གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །འདི་
 ལ་ཡང་དེ་ཡོད་པས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་
 བརྟག་དགོས་པར་སྟོན་༼ ༡༣ ༽ལས། རྒྱ་བར་མངོན་སུམ་ཆད་གསུངས་བྱིར་ན་བརྟག་ །
 ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་
 ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་མ་ཐག་པའི་མི་འགལ་ཚུལ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་རིགས་
 ཡོད་པར་ཐལ་བས་ཡིག་ཆ་༼ ༡༤ ༽ལས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་
 དེའི་རྣམ་པ་ཡང་མི་སྤང་། བྱེ་སྤྱོད་ལྟར་རྣམ་མེད་ཐུག་པ་དུ་ཡང་མ་བཟུང་ཡང་དངོས་སུ་
 རྟོགས་ཅེར་ན། འོ་ན་སྐབས་འདིར་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། མངོན་སུམ་དུ་བཟུང་ཚུལ་དེའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྤང་བར་ཐལ། རང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། རང་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་
 རང་འགྲེལ་ལས་རང་སྤང་བར་ཁས་ལེན་ན་ནི་ཐ་དད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་པོ་དང་
 དེ་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་དངོས་སུ་རིག་
 པར་ཐལ། རང་ཉིད་རྟོག་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༥ ༽ལས། འོ་ན་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། ཡེ་ཤེས་

དེ་རང་ཉིད་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་གསུངས། མཁས་གྲུབ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། འོ་ན་སྟོན་རང་ལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དེའི་བྱ་བྱེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཐལ།
 ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་རང་ཉིད་ལ་ཤུགས་ཀྱིས་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་
 གསུངས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདོད་ན། བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 ཡིག་ཆ་༼ ༣༤༥ ༽ལས། རིག་བྱ་ལས་དང་རིག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་གཉིས་འཛོག་ན་བྱ་
 བྱེད་ལས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྟོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 དོགས་སོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཡིག་ཆའི་ལུང་བྲངས་ཟིན་པ་དང་། དབྱ་མའི་ཟིན་གྲིས་
 ༼ ༣༥ ༽ལས། འོ་ན་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ཞེས་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་གཅིག་ན་རང་རིག་ཡོད་
 པར་ཐལ་བར་འགལ་ཞིག་གིས་བཤད་པ་དེ་བདེན་པའི་ཆོད་དུ་སྒྲུང་ཡང་། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེས་ན་འདིའི་སྒྲོལ་ལ་ཡབ་སྲས་བཞེད་དོན་རིག་པ་སྤྲོས་པ་ལྟག་དགོས་པར་སྒྲུལ་
 ལས། ཡབ་སྲས་བཞེད་དོན་རིག་པ་སྤྲོས་པ་ལྟག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱང་
 སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། བདེན་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ།
 དེ་ཡིན་ན་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་འཇུག་ལས།
 སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག །ཀུན་ཏུ་ཐོགས་མེད་གཟིགས་པར་ལྟན། །ཞེས་
 བརྒྱད་པའི་ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་པ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་མ་ཐག་པ་མ་ཡིན། རྟོགས་ནས་ཡུན་རིང་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་
 ན། བདེན་སྟོང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་རྗེས་ཐོབ་ལ་འདོད་
 དགོས་པར་ཀུན་གཞི་ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་རྟོགས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་

ན། བདེན་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྟེ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་
 ཡང་། གཞི་དེ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་གཞི་དེ་རྩུན་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་
 འགྲོ་དགོས་པར་ཐལ། གཞི་དེ་བདེན་མེད་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་
 ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཆད་མས་
 ངེས་པ་དེ་གཞི་དེ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཆད་མས་ངེས་
 པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེས་ལས། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་
 ནི་བསྟན་མི་རུས། །ཞེས་དང་། འབྲུག་པ་ལས། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །
 དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱང་གྱུར་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 གཞི་དེ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་
 སྟོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་གཞི་
 དེ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་དེ་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་གཞི་དེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་རྟེན་
 པ་ངེས་པར་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་དེ་བརྩུན་པར་ཆད་མས་ངེས་
 པ་ལ་གཞི་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཆད་མས་ཁེགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ནི། སྟོན་དུ་དབྱ་
 མའི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་གཅིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་རྩུན་པར་
 གྲུབ་དགོས་ཤིང་། བརྩུན་པར་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་ལ་སྟོན་དུ་བདེན་གྲུབ་ཆད་མས་
 ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་དཔྱད།

ཡང་ན། གཞི་དེ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཆད་མས་
 ངེས་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱམ་པ་
 བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱམ་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་
 འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སུན་སྤང་བའི་ལྟ་བ་སྟེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། བྱམ་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེས་ཡུལ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པར་བྱམ་པ་རྩུན་པར་ཆད་
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེས་རྟེན་ཆེན་༼ ༡༤༥ ༽ལས། མཆོན་གཞི་
 བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཤེས་བྱ་རྩུན་པ་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་ངེས་ལ་གཞི་དེ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
 ཞེན་ཡུལ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སུན་སྤང་བའི་ལྟ་བ་སྟེད་དགོས་ཏེ། བདེན་པར་རིགས་པས་
 མ་ཁེགས་པར་རྩུན་པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསམ་དགོས་
 གོ། །གཞན་ཡང་། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དང་། ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
 གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་
 རིམ་ཆུང་བ་ལས། འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་འཇལ་བ་ན། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སའི་རིགས་ཤེས་གཉིས་འགལ་ཡང་ནས། ཡུལ་སོ་སོར་མ་ངེས་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་
 གཉིས་ཀའི་གཞི་མ་ཐུན་མི་འོང་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། ཞེས་དང་། ཅ་ཤེས་རྟེན་ཆེན་
 ༼ ༡༤༦ ༽ལས། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཇི་སྟེད་པའི་
 དོན་རྣམས་འཇལ་ན། ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་པའི་བདེན་
 པ་སྟེད་པར་འགྱུར་བས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཆོལ་བ་དང་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་

༼ ༣༥༣ ༽ལས། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་
 བན་ཚུན་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ས་ལམ་༼ ༤ ༽ལས་ཀྱང་། དེས་ནི་རི་ལྟ་བ་དང་། རི་སྙེད་པ་གཉིས་
 ཀ་འཇལ་མོད་ཀྱི། རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་
 བ། ཁ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་འཇལ་ཡང་། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡིན་མི་དགོས་
 པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷང་དེ་དག་ལ་ཡིག་ཆ་༼ ༣༤༥ ༽ལས། རྣམ་མཁྱེན་
 དེ་རི་ལྟ་བ་ལ་ལྟས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་
 གྱིས་རི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་དུས་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་དེར་
 ཐལ། དེས་རི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་དུས་ན་རི་ལྟ་བ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པ་དང་རི་སྙེད་པ་ལ་
 གཉིས་སྒྲུང་མ་རྒྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེའི་ཆེ་བདེན་གཉིས་སོ་
 སོར་གཟིགས་ཚུལ་འགལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཡིན་པས་མི་འགལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་
 ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་རི་ལྟ་བ་ལ་ལྟས་ཏེ་རི་སྙེད་
 པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རི་ལྟ་བ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཞག་ཏུ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རི་ལྟ་བ་ལ་ལྟས་ནས་གཉིས་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་པའི་མཁྱེན་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བརྒྱད་པའི་ཡིག་ཆར་ཡང་གསུངས་པས་འཕང་ན་དགའོ། །
 ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཉོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རི་ལྟ་རི་སྙེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་
 པའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟེ། གཞན་
 ཡང་། མེད་དགག་ཡིན་ན། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་
 པ་གང་རུང་མི་འཕེན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་མེད་དགག་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟེ། འོ་

ན་འདོད་ན། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱབ་པ་
 ཁས། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་མེད་དགག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་ཆོས་གཞན་སྐྱབ་པ་འཕེན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་ས་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕེན་པའི་བྱིར་
 ཏེ། གསེར་བྱང་། ༡༥༥ ་ལས། མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྟོང་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་ལྔ་པ་དང་ས་དྲུག་པ་འཕེན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་། ༡༥༦ ་ལས། དེ་
 ཡང་མདོར་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ལྟ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་འཕངས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་
 འཕེན་ཚུལ་རིམ་ལྔ་ལྟར་ཡིན་དབྱེད་དགོས། གཞན་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་འགྲོའི་དོན་དུ་
 རྟོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། དང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་འགྲོའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་འགྲོའི་དོན་དུ་རྟོགས་པའི་
 མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མཉམ་བཞག་གི་སྐབས་
 སུ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་འགྲོའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། མཉམ་བཞག་གི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་མི་འདྲ་བ་དེ་
 ལྟར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན། ཡུལ་ཅན་མི་འདྲ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་
 གྲུབ་ན། གསེར་བྱང་། ༡༥༧ ་ལས། མཉམ་བཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་ནི་མི་
 འདྲ་བ་ཁས་སྤང་དུ་མི་རུང་སྟེ། རུང་ན་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་རྟོགས་བྱ་ཆོས་ཉིད་རྣམས་མི་འདྲ་
 པའི་ངོ་བོར་གནས་པས་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་སྒྲིམ་མི་འདྲ་བར་རྟོགས་
 པས་ཡིན་གྱང་། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་ཅ་མ་
 གྱིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་མིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། གསེར་སྒྲིང་། ༡༤༩ ་ལས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐེག་དམན་འཕགས་
 པའི་མཉམ་བཞག་དེ་དག་ཆོས་ཉིད་ལ་འབྱུང་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་
 ན་གསེར་སྒྲིང་། ༡༤༩ ་ལས། དབུས་མཐའ་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་དག་རྗེས་
 ཐོབ་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་ཡིན་པར་ལུང་གཉིས་དངས་ནས་སྒྲུབ་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་། བློ་ག་
 སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིང་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཐེར་བྱག་
 ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པས་སྒྲོར་བའི་རྟོགས་བྱུར་
 དང་པོའི་དོན་པ་ཅམ་གྱིས་ཆབ་ཀྱི་བསྒྱུར་ལྟར་ན། འབྲུག་པའི་རྟོག་ཆེན་། ༡༥༣ ་ལས།
 དེ་ལྟར་སྒྲིང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྤྱིར་ན་བློ་ག་སོགས་དེ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་ཐེར་
 བྱག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །འདིར་བ་ཆབ་ཀྱིས་
 ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པ་མིན་པ་ནི་རང་བཞིན་མི་འདོད་པ་ལ་བྱའོ། །དེ་ཡང་དུས་ཅུང་ཞིག་
 གནས་ནས་ལྟོག་པར་ཡང་འགྱུར་བས་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འདི་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ནི།
 གོར་མ་ཆག་པར་ཐེར་བྱག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྟོག་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཞེས་
 བསྒྱུར་བ་ནི་འགྱུར་འབྲུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལོག་པ་ལ་རྟོགས་
 ཀྱིས་བྱུང་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །དེས་
 ན། དེ་འདྲའི་སྒྲོར་བའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལོག་ལ། དོན་དམ་པར་ཐེར་བྱག་ཏུ་གནས་པ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པས་བྱུང་
 པའི་སྤྱིར། ཐེར་ན་ཆོག་ལ་གཟུག་ དེ་བས་ན་ནག་ཆོའི་འགྱུར་ལྟར་བཞེད་དོ། །གཞན་ཡང་།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བདེན་གཉིས་
 ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འཇོག་མི་ཤེས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་

བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་༼༤༧༽ལས། དེའི་བྱིར་
 དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའོ་ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་ལ། དེའི་བྱིར་བདེན་པ་གཉིས་
 ཀ་ལས་ཉམས་པས་ལྟ་བུ་བ་དེ་མ་བོར་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལྟ་ཞོག་ཐར་བ་འང་ཐོབ་
 པའི་ཐབས་མེད་པས། འཕགས་པ་ལྷ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །སྤྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་
 ཐབས་མེད་དེ། །དེ་དག་གྱུར་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །བདེན་གཉིས་ཉམས་ལ་ཐར་
 བ་གྲུབ་ཡོད་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་རང་རྒྱུད་
 པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་ན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པས་སྒྲུབ་པས་དེ་ལ་དམིགས་གསལ་ཅན་གྱི་རིགས་པ་བཞིས་
 བཀག་པའི་བྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༼༡༣༽ལས། འདི་ལ་འཇུག་པའི་རྩ་བར་
 རིགས་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བར་རིགས་པ་གཅིག་སྟེ་བཞིས་བཀག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
 རིགས་པ་བཞི་ནི་རིམ་བཞིན། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༼༡༡༣༽ལས། དེ་ལ་དང་པོ་
 འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན། རྣམ་འབྱོར་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དེས་གཟུགས་ཆོར་ལ་སོགས་
 པ་དམིགས་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་དེ་དག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོ་
 སྒྲུར་ཡོད་བྱིས་མེད་པ་ནི་ཞིག་པ་ཡིན་ལ་དེའི་འཇིག་རྒྱུ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེས་བྱས་པས་དེ་ནི་
 འཇིག་རྒྱུར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་པས་རང་མཆོན་གྱི་སྒྲེ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆེ་ཁས་མི་
 སྒྲང་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་རྟོན་གྱུར་ན། །དེ་ལ་བསྒྱུར་བས་དངོས་
 པོ་འཇིག་པའི་བྱིར། །སྟོང་ཉིད་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ན། །དེ་ནི་རིགས་མིན་དེ་
 བྱིར་དངོས་ཡོད་མིན། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་ཡེ་ཤེས་

དེས་དམིགས་མི་དགོས་ཀྱི། འོན་པར་ཡོད་ན་དམིགས་དགོས་ལ་དེ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་
 ཏེ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོལེན། འདི་ནི་སྒྲིན་སྒྲོང་
 དངོས་གཞི་ཡིན་མོད་ཀྱང་སྤང་མི་རུས་ཏེ་རིགས་པ་འོག་མའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །
 ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་དུ་ཐལ་བ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་དཔེར་ན་སྤྱི་བའི་ཐ་སྙད་བཏགས་སའི་དོན་ལ་ཅི་སྒྲུ་གྱུ་འདི་ས་བོན་ལས་
 རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ཞིག་གམ་འོན་ཏེ་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཞིག་སྤྱི་ཞེས་དབྱུང་པ་ན་དཔྱད་
 བྱེད་ཀྱིས་རྟོག་དགོས་ཏེ་གཞན་དུ་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བས་
 རང་མཆོན་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཅལ་ཞིང་དབྱུང་པ་ན་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་མ་སྤྱིས་ཤིང་མ་འགག་པ་ལས་གཞན་དུ་སྤྱི་བ་སོགས་མི་རྟོག་པས།
 ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་དེ་ལྟར་དབྱུང་པས་རྟོག་པའི་དོན་དུ་མི་བཟུང་སྟེ། འཇུག་པ་ལས།
 གང་སྤྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དབྱུང་ན། །དེ་ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུ་རོལ་ཏུ། །
 གནས་རྟོག་མ་ཡིན་དེ་སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་ཀྱི། །ཐ་སྙད་བདེན་ལ་རྣམ་པར་དབྱུང་མི་བྱ། །ཞེས་
 སོ། །འདི་ལ་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་དཔྱད་ལུགས་ཅི་ཅམ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་
 དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་ས་མཆོམས་ལ་མི་མ་ཐུན་པའི་གནད་ཀྱིས་འདིར་བཤད་པ་འདྲ་བའི་
 དཔྱད་ལུགས་ཀྱིས་དབྱུང་བཅོད་ཡིན་ཡང་། དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱུང་པའི་རིགས་པས་
 དབྱུང་བཅོད་དུ་མི་འདོད་པས་མི་གཞོད་པར་སྤྱི་བ་སྒྲིན་སྒྲོང་གི་དངོས་གཞི་ཡིན་ཏེ་སྒྲིན་
 སྒྲོང་སྤྱི་མ་དང་གནད་གཅིག་གོ། །དེ་དག་གི་སྒྲིན་སྒྲོང་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་སྤྱར་མང་དུ་
 བཤད་པ་བཞིན་ཆེ་བས་སྐབས་འདི་དང་གཞན་མང་པོར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་
 ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་
 ཆོས་གང་ཡོད་པར་འཇོག་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་རི་ལྟར་ཡེ་མ་དབྱུང་པ་ཁོ་ནར་འཇོག་

བས། དེའི་བརྒྱུག་ཕྱོགས་དབྱུང་ནས་ཡོད་པར་འཛིག་པ་ནི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་
 པ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དབྱུང་བཅོད་དང་དོན་
 དམ་མཛོན་གསུམ་དུ་འཇལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོའི་
 ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་གཞིན་མེད་ལ་སྦྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དངོས་
 པོ་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གི་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་
 པོ་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པ་མིན་པར་ཤེས་པ་གཞིན་མེད་ལ་སྦྱང་བའི་
 དབང་གིས་ཡོད་པ་ནི་འཛིག་ཏེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་
 གིས་བཞག་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དང་བཟང་དང་བཏགས་
 པ་ཅེས་དུ་གསུངས་པ་དང་དེ་ཡང་འཛིག་ཏེན་གྱི་བཟང་དང་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་
 པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་
 རི་ལྟར་ཡོད་དབྱུང་པས་རྟེན་པའི་དོན་ཡོད་ན་ཅེས་གྱི་སྒྲས་ཅི་ཞིག་གཙོད་ཅིང་འཛིག་ཏེན་
 གྱི་བཟངས་ཡོད་པའོ་ཞེས་ཀྱང་རི་ལྟར་བཟོད་པར་རིགས། འཛིག་ཏེན་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་
 པའི་དོན་རི་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་དམ་ཆེས་མི་མཐུན་པ་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
 པའོ་ཞེས་སྒྲས་ཀྱང་དོན་མི་འདོད་པས་སྒྲས་པ་ཅེས་དུ་བྱད་དོ། །གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་
 ལ་བཅུ་ཞིང་དབྱུང་པས་རྟེན་པའི་དོན་གང་ཟག་ཏུ་མི་རུང་བ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་དབྱུང་
 པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱུང་ནས་རྟེན་པའི་དོན་སྐྱེ་བ་ལ་
 སོགས་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་
 པས་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་བེན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སྐྱ་གུ་སྐྱེའོ་
 ཞེས་པ་དང་ངས་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་དང་། སྐྱ་གུ་ས་བོན་
 རྩས་གཞན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་དང་རྩས་ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་རྣམས་

གང་ལ་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་དོན་རིམ་ལོད་བཙལ་བ་ན་མི་རྟོག་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་།
 རིམ་ལོད་བཙལ་བ་བཞིན་གྱི་དོན་ལོད་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་མི་གཞོད་ཤིན་
 ཏུ་བྱད་ཆེ་བས་སྒྲིམ་གཉིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ་བྱེ་མ་གཉིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དོ། །
 འདི་ཡང་རིགས་ཤེས་གྱིས་གཞོད་པ་དང་དབྱུང་མི་བཟོད་པ་གཉིས་གྱི་བྱད་པར་དང་།
 རིགས་ཤེས་གྱིས་ཡོད་པར་མ་རྟོག་པ་དང་མེད་པར་མཐོང་བ་གཉིས་གྱི་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བ་ལེགས་པོར་བྱེད་པ་ལ་རག་སྟེ་དེ་དག་ནི་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །དེ་དག་ཞིབ་
 ཏུ་འབྱེད་པའི་དབྱུང་པ་མ་རྟོགས་པར་རིག་པ་ལྟར་སྒྲིམ་རེས་དོན་དུ་གྲུབ་པ་བཀའ་ཅིང་།
 ཀུན་རྟོག་ཡོད་པ་རྣམས་འབྲུལ་ཤེས་རེས་ཡོད་པར་བཟུང་ན་དེའི་ངོར་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་
 འཛིག་བྱས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་སྒྲིམ་དུ་བསམས་
 ན་ནི། དབང་ཕྱག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལས་བདེ་སྤྱག་སྟེ་བ་དང་དཀར་ནག་གི་ལས་
 གཉིས་ལས་སྟེ་བ་གཉིས་འཐད་ན་འཐད་མཉམ་དང་མི་འཐད་ནའང་མི་འཐད་མཉམ་དུ་འགྲོ་
 གྱི། སྒྲིམ་བཞིན་དབྱུང་ན་ནི་དཔྱད་བྱེད་གྱིས་བྱེ་མ་ཡང་མི་རྟོག་ལ་འབྲུལ་ངོར་ནི་སྒྲིམ་ཡང་
 ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འབྲུག་པ་ལས། འདི་ནི་ངར་འཛིན་འཛིག་ཏེན་ཏུའང་མི་རིགས་
 ལ། །འདི་ནི་ཀུན་རྟོག་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད། །ཅེས་དང་། མི་ཤེས་གཉིས་གྱིས་རང་བསྟོན་
 ལྟ་སྟགས་ཅན། རྣམས་གྱིས་བདག་ཉིད་རིམ་བཞིན་བཟླགས་པ་དང་། །སྒྲིམ་སྟེག་རྒྱ་སོགས་
 ལ་བཟླགས་པ་གང་། །དེ་དག་འཛིག་ཏེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གྱིས་རང་
 བཞིན་གྱི་སྟེ་བ་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མིན་པས་བཟླགས་པ་རྣམས་དང་། སྒྲིམ་
 ལ་ཏྲ་སྒྲིམ་དང་སྟེག་རྒྱ་ལ་ཆུར་འཛིན་སོགས་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀུན་རྟོག་ཏུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་རྣམས་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོ་འབྲུལ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བཟུང་བར་
 འགྱུར་པ་དང་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དང་། བདག་

གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་རིགས་པས་བཀག་བ་རྣམས་
 གྱིས་ཀྱང་འགོག་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲུལ་བ་དེ་དག་ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་
 པའི་སེམས་ཅན་རང་དགའ་བའི་འབྲུལ་བ་མིན་ལ། མ་དབྱེད་པ་ཐོག་མེད་པས་བརྒྱད་དེ་
 འོངས་པའི་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པར་འཛིག་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེས་
 ཀྱང་སྤྲི་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྤྲི་ཕྱི་གཅིག་འཛིན་གྱི་ཏྲག་འཛིན་དང་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལྟ་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་རིགས་ཤེས་གྱིས་རི་ལྟར་ཡོད་བཅའ་བས་
 ཉིད་པ་འགལ་མོད་ཀྱང་། རིགས་ཤེས་ཆད་མས་མི་གཞོད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ལ་ཐ་
 སྙད་པའི་ཆད་མ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་
 ལ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྙད་
 གྱི་དབང་གིས་གང་བཞག་ཅམ་ཡིན་པ་འགལ་ལོ་ཞེན་སྒྲིན་མེད་དེ། གང་ཟག་ལྟ་བུ་ཀུན་
 རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་དེ་མིང་གི་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་མོ་ཞེས་པའི་ཅམ་གྱི་སྤྲིས་
 གང་ཟག་མིང་གི་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་གིས་མ་བཞག་པ་གཅོད་གྱི། གང་ཟག་ཆད་མས་གྲུབ་པ་
 ཡང་མི་གཅོད་ལ་མིང་གི་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པར་
 སྒྲིན་པ་ཡང་མིན་ནོ། །འོ་ན་མིང་གི་ཐ་སྙད་གྱི་དབང་གིས་མ་བཞག་པ་རི་འབྲུ་ཞིག་གཅོད་
 སྒྲུལ་ན། གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ན་དོན་ཁོ་
 རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པར་སོང་གི། ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་དེའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་མ་
 སོང་པས་དེ་གཅོད་དོ། །དེ་འབྲུ་བ་དེ་རིགས་ཤེས་གྱིས་ཁེགས་ཀྱང་མཆོད་སྒྲིན་གྱིས་མཐོང་
 ངོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གྱི་དོན་མེད་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་གཞོད་པས་ཡོད་པར་ནི་གྲུབ་ལ།
 དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པར་མ་སོང་བ་ན་ཐ་

སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འོས་མེད་ཀྱིས་འབྱུང་པོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཡོད་
 ཚུལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པ་ན་དེ་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ནར་བད་པས་དེའི་ཡོད་པ་ཡང་ཐ་སྙད་
 ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པར་སྒྲ་ཡི། དོན་དམ་བདེན་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་པས་བྱུང་པར་མི་སྒྲུའོ། །
 དོན་དང་བདེན་པ་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་རོལ་འཛོག་ཅེས་པ་ཡང་དོན་དམ་པ་ཡོད་པར་
 བཟུང་པ་དེ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ལ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་གྱི་དེས་བྱུང་
 ཅེས་པ་མིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་བས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལ་
 སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་ཅམ་དུ་བྱུང་པར་བཤད་དོ། །རང་
 རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་པའི་ཤེས་པ་གཞོད་མེད་ནི་སྤང་ཡུལ་ལམ་
 ཞེན་ཡུལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་དོན་ལ་མ་འཁྱུལ་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། འདི་ལ་
 སྤང་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་བས་དོན་འཛོག་རུས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པ་
 གཞོད་མེད་ཀྱི་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱང་བྱུང་པར་ཆེའོ། །འདི་འདྲ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་
 ཡོད་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་ཀྱི། ཆོས་དེ་དངོས་མིན་བཞིན་དུ་དེར་བཏགས་པའི་
 བཏགས་ཡོད་གཏན་ནས་མིན་པས་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་མཆན་ཉིད་པ་
 དང་འཆིང་གྲོལ་མཆན་ཉིད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐད་ཀྱི། གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་ཡེ་
 མི་འཐད་དོ། །དེ་ཉིད་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་དུ་སྒྲིབ་དཔོན་འདི་
 གཉིས་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་ལ་རྣམ་གཞག་མཆན་ཉིད་པ་འཛོག་ས་མ་བྱུང་ན། རྒྱ་འབྲས་མཆན་
 ཉིད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་སྤྱིང་དུ་བྱེར་པའི་གོམས་
 པ་ཆེས་པས་ལན་ཞིང་། ད་དུང་ཉེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱིང་པའི་དོན་དུ་མ་
 ཤར་བ་ཡིན་པས་ལུགས་འདིའི་གོལ་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག དོན་
 དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཞིགས་པར་ཐལ་བ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་

གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བདག་གཞན་གང་ལས་སྐྱེ་དབྱེད་ནས་འགོག་པས་མི་ཁྱེད་པས་ན། རོན་དམ་
 བར་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དབྱེད་ནས་འགོག་པས་མི་ཁྱེད་པས་བར་འགྱུར་ན་དེ་མི་རིགས་
 བའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་འགོག་པར་ཁུས་སོ། །རང་མཆོན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་རོན་དམ་བར་གྲུབ་དགོས་པའི་གནད་གྱིས་རོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་
 བས་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་བཀག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་མཆོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
 དེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ཡང་འདྲུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་
 གང་ཞིག་གིས། །བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པའི། །རིགས་དེས་ཐ་སྙད་དུ་
 ཡང་རིགས་མིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཆོས་རྣམས་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་ནི། རིགས་པ་དང་པོ་སྟོན་པའི་འགྲེལ་
 བ་ལས། འོད་སྤངས་གཞན་ཡང་དབྱེད་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་
 པ་ནི། གང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་མི་བྱེད་ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་པ་དང་།
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་གང་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་གང་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་གང་
 མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་དང་གང་མ་སྐྱེས་པ་དང་གང་མ་བྱུང་བས་ཆོས་རྣམས་མཆོན་
 མ་མེད་པར་མི་བྱེད་པ་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་བྱུང་པར་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཉིད་མཆོན་མ་
 མེད་པ་ནས་ཆོས་རྣམས་ཉིད་མ་བྱུང་བའི་བར་དུ་འོད་སྤངས་ཀྱིས་ཁྱེད་པ་ལས་གསུངས་པ་
 དངས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་བསྐྱབས་ཤིང་། ལུང་དེས་རྣམ་རིག་པའི་སྟོང་པ་
 ཡང་མི་འཐད་པར་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསལ་བར་སྤང་རིགས་པ་
 འགོག་ཡུལ་ལ་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་སྟོང་ཐུན་༼ ༤༩ ༽ལས་གསུངས་སོ། །ཅ་
 བར་འདོད་མི་ཁུས་ཏེ། དབྱེད་མའི་རང་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འཛོག་ཤེས་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱེད་མ་བའི་རང་ལུགས་ཀྱི་བྱང་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་

པ་དང་། དེས་དོན་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སྤྱེ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
གསུང་རབ་ལ་བྱང་དེས་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་དགའ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །དེར་ཐལ།
རང་རྒྱད་པས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་གསུང་རབ་ལ་བྱང་དེས་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེར་མ་ཟད་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱང་གསུང་རབ་ལ་བྱང་དེས་སྤྱེ་བར་དགའ་
འགྲེལ་ལས་གསུངས་པས་གྲུབ་སྒྲོལ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན་ཆོས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁལ་ལོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་ལྷ་བ་རྒྱད་ལྔ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། རང་རྒྱད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་འཕགས་ལམ་རྒྱད་ལ་སྤྱེ་བའི་ཐབས་མེད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་༼༤༩༽ལས། དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་དག་
ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་བཞེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དང་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་འགལ་མེད་དུ་འཇོག་མ་ཤེས་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དེ། ལྷ་བ་དེ་མ་ཐོར་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གང་
གི་འང་འཕགས་ལམ་རྒྱད་ལ་སྤྱེ་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་སྤྱེ་བའི་ཐབས་རྒྱད་ལྔ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་
སྤྱེ་བའི་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་རྒྱད་ལྔ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་རྒྱད་ལྔ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་སོགས་སྟོས་ཆོག །བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྟོར་བཞེད་ཟེན་ཏོ། །

༡༩ དུས་གསུམ་གྱི་སྟོར།

དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་དབྱེད་པར་འདོད་ན། ད་ལྟར་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་

སྒྲོ་ཡིན་ན། གཞན་གཉིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ད་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཤར་པས་
 སྒྲོ་ཡིན་ན། གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༡༢ ༽ལས།
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་དུས་གསུམ་པན་ཚུན་སྒྲོས་པ་དང་། གཅིག་གི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལ་གཞན་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་དགོས་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་དེ། ཞེས་དང་། ཡང་ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༠ ༽
 ལས། དུས་གང་འཛོག་པ་ལ་ཡང་དུས་གཞན་གཉིས་མེད་ན་འཛོག་མི་ཐུབ་པས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདྲི་ན། ཟུ་གུ་ད་ལྟ་བ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ན།
 ཟུ་གུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདྲི་བའི་
 ཕྱིར། འདྲི་ན། ཟུ་གུ་ད་ལྟ་བ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། བྱུང་བ་ལས། འདྲི་ན། ཟུ་གུ་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་གསུམ་ཀ་གཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་
 པར་ཐལ། འདྲི་བའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། ཟུ་གུའི་དུས་གསུམ་ཀ་གཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་གཅིག་གི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲི་བའི་ཕྱིར། འདྲི་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསུམ་
 གཅིག་ཆར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་གཅིག་གི་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་
 དངོས་མིང་ཐ་དད་སོ་སོར་གོ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་རྟོག་པ་གཅིག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འོངས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟོགས་གཉིས་གཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
 མང་སོ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །ཡང་ན། ད་ལྟ་བུའི་དོན་སྒྲིབ་འཆར་བའི་སྒྲོ་ཡིན་ན། གཞན་
 གཉིས་ཀྱི་དོན་སྒྲིབ་འཆར་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ལྷ་མ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདྲི་ན། ལྷ་མ་ལས་
 དུས་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །གཞན་ཡང་། ལྷས་བྱིན་
 ཞེ་བ་ནི་ལྷས་བྱིན་ཞིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་དེ་ཞེ་བ་ནི། འགྲོ་བ་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༩ ༽ལས། འགྲོ་བ་དེ་ཞེ་བ་ནི་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ་ཞེ་བ་དེ་རྒྱ་སྒྲེབའི་
 རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། འདྲི་ན། ལྷས་བྱིན་ཞེ་བ་

ཆོས་ཅན། ལྷས་སྤྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས།
 བྱ་སྟེ། ཡིག་ཆ་ ༡༣༠༣ ་ལས། བྱིན་ཞིག་པ་བྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། བྱིན་ཞིག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་གྲུབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷས་
 བྱིན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷས་
 བྱིན་སྐྱེ་བའི་སྒྲོན་དུ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་ཞི་ལ་ལྷས་བྱིན་སྐྱེ་བའི་སྒྲོན་དུ་མ་
 གྲུབ་ན། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ལྷས་བྱིན་མ་ཞི་བར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་
 མེད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་ཞེས་ལས། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་གྲུབ་ལ། །ཀ་ཞི་བྱི་
 མ་ཡིན་ན་ནི། །སྐྱེ་བ་ཀ་ཞི་མེད་པ་དང་། །མ་ཞི་བར་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཅ་
 ཞེས་རྟེན་ཆེན་ ༡༤༡ ་ལས། སྐྱེ་བ་སྤྱི་བར་རྟེན་ན་ལྷས་བྱིན་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་མ་ཞི་
 བར་ཡང་འདིར་དང་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་རྒྱ་
 མེད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ནི་ད་ ༡༤༢ ་ལས། ལྷས་བྱིན་གྱི་སྐྱེ་ཞི་
 དང་དེ་དང་རྒྱ་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་དང་ཀ་ཞི་གཉིས་ལ་སྤྱི་བྱི་ཡིན་མིན་དབྱེ་བར་མི་རུས་སོ། །
 དེའི་བྱིར་རྒྱ་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བ་འཆི་བ་ལས་སྤྱི་ན་ལྷས་བྱིན་ཆེ་འདིར་སྐྱེས་པའི་སྒྲོན་དུ་
 དེ་དང་རྒྱ་གཅིག་པའི་ཞི་བ་མ་སོང་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ལྷས་བྱིན་གྱི་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་
 ཡོད་པ་དང་རྒྱ་གཅིག་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱིས་
 བདག་འདས་པའི་ཆེ་རབས་རྣམས་སུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྤྱི་མ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་
 ཡོད་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱི་མ་ཐལ་བ་སྤྱི་གྲུབ་སྤྱི་མ་ཐལ་བ་སྤྱི་གྲུབ་སྤྱི་མ་ཐལ་བ་
 དེ་བཞིན་དུ་མའི་ཞི་བ་དང་མའི་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྤྱི་བྱི་ཞི་ལོ་རིམ་ལ་དབྱེད་དགོས་པར་སྤྱི་མ་
 ༡༤༣ ་ལས། མི་ཡི་ཞི་བ་སྤྱི་བྱི་ཞི་བར་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཞིག་
 པ་དངོས་པོར་འཛིག་ཏེན་གྲགས་པས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་གྲུབ་སྤྱི་མ་ཐལ་བ་དང་ཟས་མེད་པ་རེ་རེ་

རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་ ༡༣༠༥ ་ལས། འོ་ན་ཚུ་མེད་པ་དང་ཟས་མེད་པ་མེད་དགག་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མེད་པ་མེད་དགག་
 ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཏན་ནས་མ་བྱལ། འོ་ན་རྒྱལ་བ་ཆེ་དཔག་
 མེད་ཆོས་ཅན། བྱོད་མེད་པ་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། རྒྱལ་བ་ཆེ་དཔག་མེད་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མགོན་པོ་འོད་
 དཔག་མེད་དང་སྒྲུང་བ་མཐའ་ཡས་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་དང་མ་བྱལ་ན་བཞད་
 གང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན། དེ་ལྟར་འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡིན་ན། བྱོད་མེད་པ་
 རྒྱ་ཡིན་པས་བྱལ་པར་ཐལ། ཚུ་མེད་པ་དང་ཟས་མེད་པ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།
 བྱལ་སྟེ། དབུ་མའི་ཟིན་གྱིས་ ༡༣༠༦ ་ལས། ཚུ་མེད་པ་དང་ཟས་མེད་པ་གཉིས་སོགས་
 དངོས་པོ་གང་དང་གང་གི་ཁོ་མེད་པ་འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་གི་རྒྱ་ཡིན་པར་ལུང་དེ་དག་
 གིས་བཤད་པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། མེ་དུ་གཉིས་ཀ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མེ་མེད་པ་དང་དུ་བ་མེད་པ་རེ་རེ་ནས་
 དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རེ་རེ་ནས་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་རེ་རེ་ནས་མ་དམིགས་པའི་སྒྲོར་བའི་སྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚན་
 མའི་རྒྱ་མཚོར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་དེ་སྒྲུང་རུང་མ་
 དམིགས་པའི་སྒྲོར་བ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ནམ་འགྲེལ་སོགས་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་ཤིང་མེད་པ་སོགས་མ་དམིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུར་ནས་དབྱེད་དགོས་སོ། །གཞན་
 ཡང་། དུས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱལ་པར་ཐལ། ཞིག་པ་དངོས་
 པོར་འདོད་པས་དུས་གསུམ་ཡང་དངོས་པོར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་
 ༡༣༠༧ ་ལས། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས་བྱལ་མཐའ་གཞན་གསུམ་

མ་ཐུན་ལ། འདས་མ་འོངས་གཉིས་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱིས་མེད་དགག་ཡིན་པས་དངོས་
 མེད་དང་ཐལ་འགྱུར་བས་ཞིག་པས་མ་ཞིག་པ་གཙོད། མ་འོངས་པས་སྐྱེ་རྒྱ་ཞིག་བཅད་
 གྱུར་དགག་བྱ་དེ་གཉིས་བཅད་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་འཕེན་པར་འདོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། མར་མེ་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་མ་
 སྐྱེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 སྤྲ་མ་དེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་མ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་
 ཞེས་སྒྲིག་ཆེན་ལས། འདི་ལ་པ་རོལ་བོས་མར་དང་སྤྲོད་བྱ་བཅད་པ་མར་མེ་ཞི་བའི་རྒྱ་མིན་
 གྱི་མར་དང་སྤྲོད་བོ་བཅད་པ་ནི་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་མས་དེའི་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པ་བསྐྱེད་
 པའི་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་ཆང་པས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྤྲ་
 བ་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་མ་ཡིན་ན་དེ་ངེས་པར་སྐྱེ་བས། རྒྱུ་མ་ཆང་བ་མ་འོངས་པ་
 མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་སྤངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་གནས་པའི་རྒྱ་བཅད་པས་འབྲས་བྱ་གནས་པ་བཅད་
 པར་ཁས་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་
 ཞེས་སྒྲིག་ཆེན་ལས། ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་རིགས་
 འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཐུང་འདས་སུ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱ་སྤྲ་མ་བཅད་པས་བསྐྱེད་པའི་མ་འོངས་
 པར་བཤད་ཅེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དངོས་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རེ་རེ་ནས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མར་མེ་རྒྱན་
 ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་མ་སྐྱེས་པ་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྲ་
 ཡང་ན། དེ་རེ་རེའི་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།

རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ཕྱང་བྱང་ས་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱོད་མ་འོངས་པར་འཛོག་པའི་གཞི་
 དེའི་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་
 ༼ ༣༡༡ ༽ལས། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་རང་སྟེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་མ་སྟེས་
 པའི་ཆ་དེ། མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །སྟོང་ཐུན་ལས། མཛོན་པའི་སྟེ་
 སྟོང་དག་ལས་རི་བོང་རྩ་ལ་སོགས་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་
 དངོས་པོར་མེད་པ་དག་བྱང་བ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་མ་སྟེས་པའི་ཆ་མ་འོངས་པར་འཛོག་
 པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རི་བོང་རྩ་མ་སྟེས་པའི་
 ཆ་དང་། རྣམ་མཁའ་མ་སྟེས་པའི་ཆ་རྣམས་མ་འོངས་པ་མིན་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 གྱིས་གྲུབ། མ་བྱབ་མཆམས་ལ་འདོད་ན། མར་མེ་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་བྱེ་མའི་རིགས་འདྲ་
 དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་བྱེ་མའི་རིགས་འདྲ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་དེ་
 དག་མ་སྟེས་པ་མ་འོངས་པར་གསུངས་པ་བརྟག་དགོས་པར་སྟོམ་ལས། བད་རྒྱུན་མ་ཆང་
 བ་ལས་མ་འོངས་བརྟག་ ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཏན་གྱི་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞི་
 ཡིན་ན། གཏན་དུ་མི་སྟོག་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁ་ཅིག་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞིའི་གང་ཟག་ལ་
 གཏན་གྱི་བསྟོ་གཞིས་བྱབ་ཟེར་བ་ལ། འགོག་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་ ༼ ༣༠༩ ༽
 ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བག་ཆགས་བསྟོ་གཞིའི་གང་ཟག་ལ་གཏན་གྱི་བསྟོ་གཞིས་
 བྱབ་པ། བག་ཆགས་བསྟོ་གཞིའི་སེམས་རྒྱད་ལ་རེས་འགར་བསྟོ་གཞིས་བྱབ་པར་ཐལ།
 རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཕྱང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། འདོད་ན། འོ་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བག་
 ཆགས་བསྟོ་གཞིའི་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཏན་གྱི་བག་ཆགས་
 བསྟོ་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞིའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་

འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཏན་དུ་མི་ལྡོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཏན་གྱི་བག་ཆགས་བསྒྲོས་
 ཞིང་འཇིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པས་བརྟག་དགོས་པར་
 སྒྲིམ་༼ ༣༥ ༽ལས། གཏན་གྱི་བསྒྲོ་བཞི་ལྡོག་པ་མི་སྤྱིད་བརྟག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་
 འདོད་ན། གཏན་གྱི་བག་ཆགས་སྒྲོ་གཞིར་གྱུར་པའི་ལྷ་མི་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་བྱིར། བྱལ་པ་ཁས། དེར་གྱུར་པའི་ལྷ་མི་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། ངའོ་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོ་
 ལྷན་སྐྱེས་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ལྷ་མི་སོགས་གཏན་གྱི་བག་ཆགས་བསྒྲོ་གཞི་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༩ ༽ལས། དེའི་མཆན་གཞིར་རང་འཇིན་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ང་རྗེ་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཞག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལ་ཀུན་གཞིར་གྱུར་
 པའི་ང་གཅིག་འཛོག་ དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ང་འཛོག་པ་
 བཞིན་དུ་འདི་བས་ཀྱང་བརྟན་ནས་བཏགས་པའི་ངར་འཇིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ང་འཛོག་
 པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་གཞི། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་
 དུ་ལུགས་འདིས་ཀྱང་ངའོ་སྒྲིམ་པ་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བག་ཆགས་
 བསྒྲོ་བའི་གཞིར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསལ། ཅུ་བར་འདོད་ན། གཏན་གྱི་
 བག་ཆགས་བསྒྲོ་གཞིར་གྱུར་པའི་མི་ཆོས་ཅན། གཏན་དུ་མི་ལྡོག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། འགྲོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། ཡིག་ཆ་
 ༼ ༣༡༠ ༽ལས། ཁྱོད་གཏན་དུ་མི་ལྡོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཏན་གྱི་བག་ཆགས་བསྒྲོས་ཞིང་
 འཇིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། ཁྱོད་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་མི་སྤྱིད་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་མི་ཡིན་པ་གཏན་དུ་མི་ལྡོག་པའི་བྱིར། འདི་རྟེན་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་
 འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་བྱུང་མཆམས་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷན་སྐྱེ་
 བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་གྱི་ལྷན་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེ་ཆོས་

ཅན། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས་པ་བོ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་དེའི་དབང་གིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད་
 ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འདོད་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་ཡང་ཡང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱོན་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཡང་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་
 མཐུན་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད། དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་གཞན་ཡང་འཕེན་
 བྱེད་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་དབྱུང་དགོས་པར་
 གྲོམ་༼ ༣༥ ༽ལས། འགྲོ་བ་གང་དུ་འང་མི་སྐྱེ་ལས་ཀྱིས་དབྱུང། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
 ན། ཡིག་ཆར་༼ ༣༡༠ ༽། ཐོག་མེད་ནས་བག་ཆགས་བསྒོས་པའི་སེམས་ཡོད་ཀྱང་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་མེད་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྤྱོད་གདགས་གཞི་ལ་དེ་མི་
 སྤྱིད་ན་བཏགས་ཆོས་ལ་ཡང་དེ་མི་ལྷན་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོག་ཟེན་བྱི་མ་ལ་དབྱུང་
 དགོས་ཏེ། ལྷ་མ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཟེར་རམ་སྟེ་ཐོག་མེད་ནས་བག་ཆགས་བསྒོས་
 པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོད་ཀྱང་སེམས་མེད་པའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཁས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ལ་ཏགས་གཉིས་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་བྱི་མ་
 ལ། འོ་ན། ལྷས་བྱིན་གྱི་གདགས་གཞི་མི་སྤྱིད་ན། གདགས་ཆོས་ལྷས་བྱིན་ལ་མི་སྤྱིད་པས་
 བྱེད་པར་ཐལ། ཆོག་བྱི་མ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷས་བྱིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲའི་བྱེད་པ་ཡོད་ཚུལ་ཅི་ཡིན་པར་གྲོམ་༼ ༣༥ ༽ལས། གདགས་གཞི་ལ་
 མེད་གདགས་པའི་ཆོས་ལ་ཅི་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཟེན་གྱིས་༼ ༤༠ ༽ལས་ཞིབ་ཆ་
 གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བཙུ་བ་སྤྱིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། བག་ཆགས་ཡིན་པས་
 བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ལས་སུ་གསུངས་པ་བག་ཆགས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་
 ༼ ༣༡༡ ༽ལས། བཙུ་བ་སྤྱིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ལས་སུ་གསུངས་པ་བག་ཆགས་ལ་

དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱིག་གཉིན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། ལས་ནི་གནས་
 སྐབས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
 ལོ། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཡང་ལས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་
 རྟེ། ཞེས་པ་ནས། ལེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྲིད་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་
 གནས་སྐབས་ལ་སྲིད་པའི་མིང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ཙམ་དབྱ་
 སེམས་ཀུན་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་
 སྤང་པོ་ལྷ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྤང་པོ་ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། ཅེ་ཞེས་ལས། སྲིད་པ་དེ་ཡང་སྤང་པོ་ལྷ། ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ཆོགས་
 གསལ་ལས། དེ་ལ་ལུས་དང་རག་གི་ལས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ།
 ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་སྤང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སྲིད་པ་དེ་ཡང་སྤང་པོ་ལྷ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་ཡིག་ཆར་༼ ༣༡༣ ༽དངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། བཅུ་
 པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ལ་ལྷ་བཞི་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲེལ་༼ ༡༢ ༽ལས་གསུངས་པས་
 ལྷ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་མི་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་པའི་ལས་ལ་སྲིད་ལེན་གྱིས་
 གསོས་བཏབ་པ་ན་དེ་ཡིན་ལ། མ་བཏབ་ན་བག་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེས་ན་སྲིད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་བཅུ་པ་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བག་ཆགས་མིན་
 ཟེར་རམ་མ་བཏབ་པའི་དེ་བག་ཆགས་སུ་གསུངས་པའི་ཆོག་གི་རུས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་བཅུ་པ་སྲིད་པ་ལ་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྫས་རྒྱུན་ཡིན་མིན་བཞག་མ་བཞག་པའི་
 རྟེན་ན་དབྱུང་དགོས་པར་སྒྲོམ་༼ ༣༥ ༽ལས། སྲིད་པ་ལས་སུ་མང་གསུངས་རྒྱུན་གཞན་
 དབྱུང་། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགོ་བ་ཡིན་ན། དགོ་བ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༡༡ ༽ལས། དགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འབྲེལ་བའི་

དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་བའི་བག་ཆགས་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་ཤིང་རྒྱན་
 གཞན་གྱིས་མ་བཅོམ་ཞིང་རྣམ་སྤྲོད་འབྱེད་ངེས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ལས་འགག་པ་
 ལ་དགེ་བ་འཛོག་ལུགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། རྗེས་འབྲེལ་
 གྱི་གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དགེ་བ་ལ་དེའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཀུན་གཞིའི་
 ཡིག་ཆས་གྲུབ། འདོད་ན། གཟུགས་མེད་པའི་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་གྱི་བག་ཆགས་ཆོས་ཅན་
 གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་གཞི་ཡིག་ཆ་༼ ༣༩ ༽ལས། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བར་
 གསུངས་པས་དགེ་བར་བྱུང་ན་གཟུགས་མེད་ན་འང་གཟུགས་བསྐྱེད་གྱི་བག་ཆགས་ཡོད་
 ཀྱང་དེ་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་གཟུགས་སུ་གསུངས་པས་དེར་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་།
 ཁམས་གོང་ན་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པས་དཔྱེད་ཅིག གཞན་ཡང་། ད་ལྟ་བ་ཡིན་ན། འདས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་གསུམ་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་༼ ༡༩༣ ༽ལས། དུས་གསུམ་པོ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འདོད་ན། ལྷ་གྲུ་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
 རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ལྟ། ད་ལྟ་བ་འཛོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་ཐུན་༼ ༡༩༣ ༽ལས། ད་ལྟ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་པ་དང་
 མ་སྐྱེས་པ་གང་གི་སྒྲིབ་ནས་ཀྱང་བཞག་མི་དགོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ་སྐྱེ་
 གྲུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་པས། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ནི་དང་༼ ༡༩༣ ༽ལས། ལྷ་གྲུ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་
 མིན་ནི་སྐྱེ་གྲུའི་རང་དུས་ལ་སྟོན་ནས་བཅི་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དུས་ཀྱི་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པ་
 པོའི་གང་ཟག་དེའི་ངག་བརྗོད་བཞིན་པའི་དུས་ན་སྐྱེ་གྲུ་མེད་པས་སྐྱེ་གྲུ་ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་
 པར་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་གྲུ་དང་རིགས་པ་མཚུངས་པར་སྐྱབ།

མ་ཁྲབ་མཆམས་ལ་དེར་ཐལ། ཟུ་གུ་ཞིག་པའི་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཟུ་གུ་
 ཞིག་པ་དེ་ཟུ་གུ་ཞིག་པའི་འདས་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ད་ལྟ་བར་འཛོག་དགོས་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཟུ་གུ་དེ་ཟུ་གུའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ད་ལྟ་བར་
 འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་མཚུངས་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདས་པ་
 ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་ ༡༣༠༢ ་། རྒྱུ་ཆེན་དེ་ཉིས་ལས། དེ་ལྟར་འདས་པའི་
 རིགས་འབྲེལ་སྒྲིབ་ཅིག་བྱུང་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་གཅིག་ཞིག་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་ངོ་བོར་
 བཞག་དགོས་པས་དུས་གཞན་གཉིས་དང་བྱུང་པར་ཆེ། ཞེས་དང་། ལྟོང་ཐུན་ ༡༤༣ ་།
 ལས། འོ་ན་ཟུ་གུ་ཞིག་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་སྒྲེས་ལ་མ་འགགས་པ་རྣམས་ད་ལྟ་བར་འགྱུར་
 ལ། དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་མི་འགལ་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེ་ན། ལྟོན་མེད་དེ། ཟུ་གུ་
 ཞིག་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་ཟུ་གུའི་ཞིག་པ་ཡིན་ལ་དེའི་རིགས་འབྲེལ་ཞིག་པ་སྐད་ཅིག་བྱི་
 མ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་ཞིག་པ་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞིག་པ་ཡིན་ཞིང་། ཟུ་གུའི་ཞིག་པ་དེ་
 ཉིད་རང་དུས་ན་ཟུ་གུའི་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཟུ་གུ་ཞིག་པ་ཡིན་པས་སྒྱིར་ཞིག་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
 ཟུ་གུ་ཞིག་པ་དེ་ད་ལྟར་བ་མིན་ལ། དེའི་དུས་གསུམ་ལ་དབྱུང་དགོས་པར་སྡོམ་ ༡༣༤ ་།
 ལས། ད་ལྟ་མི་རིགས་དེ་ཡི་དུས་གསུམ་དབྱུང་། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཉོན་
 མོངས་ཞིག་པ་ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ། དགོ་བ་ཞིག་པ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ཞིག་པ་མི་
 དགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་ ༡༣༡༣ ་། ལས། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལས་ཞིག་ནས་བག་
 ཆགས་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཟད་པའི་ལས་དགོ་བའི་ཞིག་པ་དགོ་བ། དེ་མ་ཟད་
 པའི་མི་དགོ་བའི་ཞིག་པ་མི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། ཉོན་
 མོངས་ཞིག་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྟོན་པོ་ཞིག་

བ་ག་ཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འདུ་བྱེད་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༥ ༽། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྟོན་པོའི་འཇིག་པའི་བྱ་
 བ་ལ་ནི་རང་གི་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ལྟར་མིན་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་
 གྱིས་འདུ་བྱེད་དགོས་པས་ཞིག་པ་རྒྱ་བཅས་སུ་བྱུང་པོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་
 དུ་ཉོན་མོངས་ཞིག་པ་དག་བཅས་པའི་རྒྱ་ལ་ཡོད་མེད་དང་ཉོན་མོངས་དེའི་ཞིག་པ་ས་བོན་
 བག་ཆགས་རྣམས་ངོ་བོ་སྐྱབ་མ་སྐྱབ་ཐུངས་རྒྱུན་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་དགོས་པར་སྟོམ་
 ལས། ཞིག་པ་དང་བཅས་ངོ་བོ་རྒྱུན་གྱིས་བརྟག་ །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། འདས་
 པའི་མི་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དུས་གསུམ་གྱི་
 སངས་འཕགས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡོད་པར་དང་པོའི་ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 འདས་པའི་ལས་ཉོན་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། འོག་དུ་ཡིག་ཆར་༼ ༣༣༥ ༽། ཐེག་
 དམན་གྱི་མདོ་ལས། འདི་ལྟར་འདས་པའི་ལས་ཡོད་དོ། །མ་འོངས་པ་ཡོད་དོ། །ད་ལྟར་བྱུང་
 བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་འདོད་ན། ཞི་བའི་མི་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པའི་མི་ཡོད་
 པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། བྱུང་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ལ་ཞི་བའི་མི་ཡོད་པར་འདོད་
 པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། མདོ་ལས། གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ངས་ཡང་ཡོད་
 པར་བཞད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། དབྱུ་མའི་ཟིན་གྱིས་
 ༼ ༣༩ ༽ལས། རང་ཅག་གི་པལ་སྐྱད་ལ་མི་སྟོན་ཞི་ནས་རིང་དུ་སོང་བ་དེ་ལ་ཞིའི་མི་ཞེས་
 པ་ལྟར། སྟོན་གྱི་ཞི་བའི་མི་དེ་ཞི་བའི་མི་ཟིན་ཀྱང་། ཞི་ཟིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཞི་བའི་
 མི་དེ་འདས་པའི་མི་ལ་འཇོག་གམ་དབྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་མ་བྱུང་མཚམས་ལ་
 འདོད་ན། ཞི་བའི་ལྟས་བྱིན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། མི་ལ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཞི་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། སྟོག་དབང་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་བེད་རམ། གཞུང་གཞན་ལས་ཞི་བའི་མི་མེད་གསུངས་
 ཞིང་མི་ཞི་བ་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་ན། སློག་དབང་དང་
 ལྷན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར། ཡང་ན། འདས་པའི་སེམས་ཅན་དང་མ་འོངས་པའི་སེམས་ཅན་
 རེ་རེ་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། ཅུ་བར་འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་རེ་རེའི་སློག་གཅོད་སྤོང་
 བའི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། སྒྲིམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སློག་གཅོད་སྤོང་བའི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན། ད་ལྟར་གྱི་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཐོབ་པས་བྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ད་
 ལྟར་དག་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མཛོད་ཡིག་ཆ་༼ ༤༦ ༽ལས། འདིས་འདས་
 མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་མེད་པས་སེམས་ཅན་དུ་མ་བགྱངས་ཏེ་དུས་ལ་སྐྱར་ན་དེ་དུས་
 སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་མངོན་པའི་ལུགས་ཟེར་ན་ཡང་
 སྤར་བྱངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལ་བརྟག་དེ་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་གྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་སྟེ་
 མཆེད་སྟེས་བྱ་སོགས་ལ་བརྟག་དགོས་པར་སྒྲིམ་ལས། དུས་གསུམ་ལས་ཉོན་ཕུང་ཁམས་
 སྟེ་ཕུར་བརྟག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །དུས་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་བཛོད་ཟེར་ཏོ། །

༡༤ ཐོར་གང་སྒྲོར།

ཐོར་གང་རྣམ་བཞག་དཔྱད་པར་འདོད་ན། མཁས་མང་རྣམས་ཀྱིས། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་
 མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྤང་བས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་དེའི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཁོ་ན་འདོད་ན། བྱི་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་བར་སྤང་སྟེ་སེངས་ཀྱི་
 སྤང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་

གཟུགས་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྷའི་ནང་ནས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
 ཀྱི་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ཡིན་པར་གྲུབ་
 མཐའ་བཞི་ཀས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུང་ཐང་ཚོམ་འཕྲོ་༡༣ལས། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་
 གཟུགས་ལྷའི་ནང་ཆོན་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་ལས་གྲུར་པ་དང་། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་གཉིས་
 ལ། དག་མི་དག་དང་། སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་དགོས་པར་གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་
 མཐུན་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྷའི་ནང་ཆོན་ཀྱི་ཀྱན་བཏགས་པའི་གཟུགས་དང་། དབང་འབྱོར་
 པའི་གཟུགས་གཉིས་ལ་ཡང་དག་མི་དག་དང་། ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མི་དགོས་པར་
 གྲུབ་མཐའ་བཞི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོའི་མཆོན་གཞིར་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་།
 གཉིས་པའི་མཆོན་གཞིར་མིག་ཤེས་ལ་བར་སྒྲུང་སྐྱེ་མཆེད་སྒྲུང་བ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀས་
 བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟགས་བྱུར་དང་པོ་ལ་རྩལ་སྤྲ་རབ་དེ་དག་མི་དག་
 གང་རུང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་དབྱུད་དགོས། ཅེ་བར་
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མིག་
 ཤེས་ལ་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༡༧ ༽ལས། མིག་ཤེས་ལ་དེ་ལྷར་སྒྲུང་བ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
 ཡིན་པས་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་སྐབས་གཉིས་ཀར་བཤད་པ་སོ་སོར་ཤེས་དགོས། ཞེས་
 གསུངས་པས་སོམས་ཤིག་གཞན་ཡང་། ས་གཞི་ཀོང་རུས་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྒྲུང་བའི་ཏིང་
 དེ་འཛིན་ཀྱི་སྒྲུང་ཆ་དང་། ཟད་པར་ཀྱི་ཏིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་སྒྲུང་ཆ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་
 བ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ལྷ་མ་དེ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་
 གཟུགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྐྱེ་མ་དེ་དབང་འབྱོར་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༡༧ ༽ལས། ས་གཞི་ཀོང་རུས་ཀྱིས་བྱུང་བར་སྒྲུང་བ་ལྷ་བྱ་བཞི་པ་

དང་། ཟད་པར་ས་ཆུའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་སྤང་ཚུལ་གྱིས་ཆུ་སོགས་ལྟ་བུ་ནི་ལྷ་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། དགྲ་བཙེམ་པ་གཉིས་དང་དག་སའི་བྱང་འཕགས་
 གྱིས་དངོས་སུ་དེ་ལྟར་སྤྱུལ་ནས་སྤང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་
 ཆ་༼ ༣༡༩ ༽ལས། དོན་ལ་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་མི་ཟེར་བར་ས་གཞི་ཀོང་རུས་གྱིས་ཁྱབ་
 པར་སྤང་བ་དེ་རྣམས་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཟེར་ན། འོ་ན། ས་
 གཞི་ཀོང་རུས་གྱིས་ཁྱབ་པར་སྤང་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱིས་སྤྱུལ་བའི་སྤང་བ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བྱིད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དགྲ་བཙེམ་པ་གཉིས་
 དང་དག་སའི་བྱང་འཕགས་གྱིས་དངོས་སུ་དེ་ལྟར་སྤྱུལ་ནས་སྤང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབང་འབྱོར་བའི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་
 དེའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་ཆོག་ཟེན་སྤྲུལ་དང་མི་འདྲ་བས་རྟོགས། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། པལ་བའི་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༡༩ ༽
 ལས། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཆོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་པལ་བའི་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཞེས་
 གསུངས་པས་བསམ་དགོས། ཡང་ན། ཅ་བའི་ཁྱབ་པ་ལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་ས་
 གཞི་ཐམས་ཅད་ཆུའི་གང་བར་སྤྱུལ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་
 ཐལ། ཟད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་སྤྱུལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། ཟད་པར་བཅུ་
 ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྤང་བའི་
 གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་
 གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་

འབྲུང་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བརྒྱད་པའི་
 ཡིག་ཆ་༼ ༤༡ ༽ལས། ཁྱོད་རིམ་བཞིན་ས་དང་གསེར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། གསེར་
 བྱིང་ལས། སའི་དངོས་གཞིར་གསེར་ལ་སོགས་པ་གང་མོས་མོས་སུ་བྱེད་པར་གྱིས་བསྐྱར་
 བ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འབྱུར་ཞིང་གསེར་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་
 བྱས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། དེ་འབྲའི་སྤྱལ་བ་དེ་ཆུ་མཆན་ཉིད་པར་
 འདོད་ན། ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཆུས་གང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྒོ་
 རིག་ཡིག་ཆར། ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཆུས་གང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །ཡང་ན། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་
 ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། གཟུགས་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
 མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༡༤ ༽ལས། གཞན་ཡང་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྷ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མདོན་པ་ཀུན་བཅུས་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་གང་
 ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྷར་བསྟུན། །བསྐྱུས་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་། མདོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་
 དང་། ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཀུན་བཅུགས་པ་དང་དབང་འབྱོར་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མདོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་
 གཟུགས་ཀྱིས་མ་ངེས་པར་དཔྱེད་དགོས་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྟོག་པའི་ཡུལ་
 དུ་གྱུར་པའི་མདོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་བསྟུན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་
 གྱི། དེ་ནི་རྟོག་པའི་ཡུལ་གྱི་སྒོ་བཅུགས་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་
 ཀྱང་གཞན་ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་ཐོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཞིན་སྐྱེད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྤྲུགས་འཕགས་ལམ་སོགས་གཟུགས་དེ་

ལུ་ལོ་གང་རུང་ཡིན་མིན་བརྟག་པར་བྱ་བ་མང་བས་སྒྲིམ་༼ ༣༩ ༽ལས། བྱེ་མདོས་འདོད་
གསུངས་ནང་ཚན་རྟག་སོགས་མང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། མེ་ལོང་ནང་གི་
གཟུགས་བརྟན་དེ་ཕྱི་དོན་དུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱད་པར་ཡིག་ཆ་༼ ༣༡༥ ༽ལས། མེ་
ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་དེ་རྒྱལ་དཔོག་སོགས་ཀྱིས་མིག་གི་འོད་ཟེར་མེ་ལོང་ལ་པོག་པ་
ཕྱིར་ལོག་པས་རང་གི་བཞིན་མཐོང་བར་འདོད། བྱེ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱིས་དེར་གཟུགས་བཞིན་
དུངས་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་འདོད། མདོ་སེམས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོལ་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཀག་ནས་སེམས་ཀྱི་འབྲུལ་སྒྲུང་སེམས་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པར་
འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་འབྲུལ་བའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བའི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དང་
སྤྱོད་བརྟན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱི་དོན་དུ་འདོད། དེར་མ་ཟད་ཐལ་འགྱུར་པ་དང་མདོ་སྤྱོད་པའི་
རང་རྒྱད་པ་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱང་མི་ལམ་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་འབྲུལ་བའི་སྒྲུང་ཡུལ་འདོད་ཡོན་
ལྡར་སྒྲུང་བ་ཡང་ཕྱི་དོན་དུ་འདོད་ལ། རྣམ་འབྱོར་སྒྲོལ་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པས་དེ་ལྟར་མི་
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་མདོ་སྤྱོད་བས་དེ་སེམས་ཀྱི་འབྲུལ་ཅམ་དུ་འདོད་
པར་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅམ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོལ་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་གཉིས་
ཀྱིས་ཕྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པས་སེམས་ཀྱི་འབྲུལ་སྒྲུང་གི་ངོ་བོར་འདོད་ལ། མདོ་སྤྱོད་བས་
ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་འགལ་བས་རྟོག་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༣༩ ༽ལས།
འབྲུལ་སྒྲུང་དོན་མིན་གསུངས་ཕྱིར་ཕྱི་དོན་རྟོག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་
སྒྲིན་ཡིན་ན། བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱུང་བར་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོད་ལས། རྣམ་སྒྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །
སེམས་ཅན་བརྗོད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་། ཞེས་དང་། བར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་༼ ༡༥༣ ༽
ལས། རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་

བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤང་
 ཆར་གྱུར་པའི་རྣལ་ཐོར་གང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཡི་
 དྲགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲོང་བྱེད་མེས་ཆོག་པ་བདེན་ཆོག་བརྗོད་ཀྱང་མེ་མ་ཞི་བ་
 ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བའི་བེན་བྱིས་༼ ༡༣༩ ༽
 ལས། གྲོང་བྱེད་མེས་ཆོག་པ་བདེན་ཆོག་བརྗོད་མ་ཐག་ཞི་བར་བྱེད་པའི་དེ་དང་། གཞོད་
 སྤྲོད་སོགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཡིད་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་བདེན་ཆོག་བརྗོད་
 མ་ཐག་ཞི་བར་བྱེད་པ་དེ། བྱེད་ལ་ལས་མི་ཞི་བ་ནི་བྱང་སེམས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོད་ཀྱི་ཆོས་
 སྤྱོད་གི་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་ལུས་པའི་རྣམ་སྤྲོད་དུ་བརྒྱུད་སྤྱོད་པ་ལས་གསུངས་ལ། ཉི་ཁྲི་ལས་
 ཡུལ་མི་དགོ་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་དུ་གསུངས་ཤིང་གང་ཟག་གཉིས་ཀའི་ལས་
 ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པས་མདོ་གཉིས་ཀ་སྤྲི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ཆོག་གསུངས། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། ཕྱིའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིའི་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༩༣ ༽
 ལས། འགྲོ་བ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སེམས་ལ་སྤྲོད་པའི་དབང་གིས་མི་ལ་ལས་
 དང་མཐུན་པར་ཁྱུ་དྲངས་ཤིང་བསིལ་བ་དང་། ཡི་དྲགས་ལ་ལས་དང་མཐུན་པར་རྣལ་དང་
 ཕྱིས་སོགས་བྱུང་ཞིང་སྤང་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔྱུལ་པའི་ཁམས་དང་
 མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་དུ་མ་ལ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་ཡིན་
 མིན་བརྟག་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༣༩༤ ༽ལས། རྣམ་སྤྲོད་ཕྱི་རོལ་ཆོས་ཀྱང་དུ་མར་བརྟག་ །
 ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། རྣལ་ཐོར་གང་ཆོས་ཅན། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྤང་

བར་ཐལ། རྟག་ཁྲག་དུ་མཐོང་བའི་ལས་ཅན་ལ་སྒྲུང་གི་ལས་དེ་འདྲ་མེད་པ་ལ་མི་སྒྲུང་བའི་
 བྱིར། ཞེས་ཡིག་ཆར་གསུངས་༼ ༣༡༣ ༽སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། གང་ཟག་གཞན་གྱི་མིག་
 ཞེས་ལ་མི་སྒྲུང་བར་ཐལ་འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་མིག་ཞེས་
 ལ་སྒྲུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་དཔྱད། གཞན་ཡང་། གཟུགས་
 ཅན་བཙུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཐོག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པར་ཐལ། མཛོད་
 ལས། ཐོགས་དང་བཅས་པ་གཟུགས་ཅན་བཙུ། ཞེས་པའི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་
 བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། བར་དོ་བའི་ལུས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
 སྒྲུབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དབང་པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་དབང་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་སྟེ། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐོགས་མེད་
 ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་ཐོགས་
 མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བར་དོ་བའི་ལུས་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲུབ་སྟེ།
 མཛོད་ལས། དབང་པོ་ཀུན་ཚུང་ཐོགས་མེད་ལྟན། ཞེས་ཡིག་ཆར་༼ ༣༡༥ ༽གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་
 ༼ ༣༡༥ ༽ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན། རང་གི་གོ་སར་གཟུགས་ཅན་
 འབྱུང་བ་མེད་པས་སྒྲུབ་ཟེར། ལ་ལས་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན་རང་གི་གོ་
 སར་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པས་སྒྲུབ་ཟེར་བ་གཉིས་ལ། འོ་ན། བར་
 དོ་བའི་ལུས་དེ་ཆོས་ཅན། ལྷགས་ཀྱི་གོང་བྱ་དང་དོ་རྩེ་ལ་ཡང་མི་ཐོགས་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲུབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་། ཞེས་ཐོགས་བཅས་སུ་
 གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་མའི་མངལ་དུ་ཐོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མངལ་དུ་མ་ཐོགས་པར་
 མཆམས་སྒྱུར་ཚུལ་མེད་པར་འགྱུར་དུ་དོགས། དེས་ན་བར་དོ་བའི་ལུས་དབང་སོགས་

ཐོགས་བཅས་དོན་དབྱུང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་མངོན་
 སུམ་དུ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ལས་དག་ཡན་ཆད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལས་
 ཉོན་མ་དག་པར་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དར་རྒྱུ་ག་
 ། ༡༩༩ ་ལས། གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དག་པ་སོ་སོ་སྤྱི་བ་
 དང་། ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སོགས་ཁམས་དག་པ་ལས་གདུལ་བྱ་རང་བ་རྣམས་
 ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་ཚུ་ནང་གི་སྒྲ་བའི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་མཆོག་གི་སྤྱལ་བའི་སྤྱི་མཐོང་
 བ་དང་། ཁམས་དག་པ་ལས་གདུལ་བྱ་ཉེ་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ལ་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནམ་མཁར་གནས་པའི་སྒྲ་གཟུགས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་
 མཐོང་བ་ནི་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ལྷ་
 ཉེགས་སྟོན་པ་དུག་དང་ལྷས་ཕྱིན་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བདག་ཅག་གི་
 སྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་ནས་རྩ་འབྲུལ་འགྲན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བརྒྱུད་པའི་ཡིག་ཆ་། ༩༩ ་
 ལས། ཁོ་ན་རེ། མཆོག་སྤྱལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སོ་སྤྱི་ལས་དག་
 ཡན་ཆད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལྷ་ཉེགས་སྟོན་པ་དུག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་རྩ་འབྲུལ་འགྲན་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཉེ། ལས་སྤང་མ་དག་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་མ་དག་པ་གང་ཞིག་སྤང་བ་མ་དག་པའི་ཕྱིར། ཉེགས་
 རེ་རེ་ནས་དེར་ཐལ། བརྒྱུད་པའི་ཡིག་ཆ་། ༩༩ ་ལས། བྱིད་ལས་སྤང་གཉིས་ཀ་མ་དག་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱིད་ལ་སྟོན་པ་དམན་པར་སྤང་ཞིང་རང་ཉིད་རྩ་འབྲུལ་
 སོགས་ཀྱིས་དེ་ལས་མཐོ་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཆེ་དེ་ལ་བསྒྲིག་དུ་མེད་ཅིང་ཤས་ཆེ་

བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དབང་གིས་ཆེའི་དུས་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་དཔྱལ་བར་
 གྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཡང་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
 གཞན་ཡང་། དགེ་སློང་ལྷས་བྱིན་དང་། ལེགས་སྐར་སོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱབ་སྟེ། བྱོད་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་
 དུ་མཐོང་། ཆོས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲུང་བོ་ཆེའི་ཁུར་ཆད་ཀྱི་སྒྲག་ཆས་བྱི་བྱབ་ཆད་དང་
 གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལས་སྒྲུང་
 གཉིས་ཀ་མ་དག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་མ་དག་པ་གང་ཞིག་སྒྲུང་བ་མ་དག་
 པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ལྷས་བྱིན་ནི་མཆམས་མེད་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་དང་།
 ལེགས་སྐར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཐོག་པོར་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 དབང་གིས་སྒྲུར་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། གཉིས་ཀ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐོག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྟོན་པ་དུག་པོ་ཆོས་
 ཅན། མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ཡིད་དུ་མི་འོངས་པར་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་ཐོག་པོར་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་སྒྲུལ་ཡིད་དུ་མི་འོངས་པར་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ཆད་
 མ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྒྲུལ་ཡིད་དུ་མི་འོངས་པའི་གཟུགས་
 ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གྱེ་བུ་གཅིག་གི་གཟུགས་ལ་ཡིད་དུ་འོངས་མི་
 འོངས་གཉིས་ཡོད་པའི་རིགས་པས་ཡིག་ཆ་ལྟར་བྱབ་པོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲུལ་གང་ཟག་གང་མཐོང་བ་དེ་ཡིད་དུ་མི་འོངས་པའི་ཆ་རུང་བད་ཀྱང་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་དྲན་གྱི་མདོ་ལས། མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པས་གསེར་ཐོང་སྐབས་བརྒྱད་
 ། ༣༣ །ལས། གསུངས་པས་དཔྱད། ཡང་ན། སྟོན་པ་དུག་ཆོས་ཅན། མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུ

མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བར་ཐལ། ལོག་པའི་ལྟ་བ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་
 རྟེ། རྟེ་རྟེ་གཅོད་པ་ལས། ལོག་པའི་ལམ་བུ་ཞུགས་པ་དེ། །སྐྱེས་བུ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང་། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་རྩ་ཤེས་སྒྲིག་ཆེན་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐོགས་མེད་གྱི་
 བུམས་པ་སྐྱབ་པའི་སྐབས་ལས་ཀྱང་དཔྱོད། གཞན་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉེ་རིང་ལ་
 སོགས་བྱུང་བར་གྱིས། གསལ་དང་མི་གསལ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་
 རྩ་སྐྱབ་པ་ལོ་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་པར་འདོད་པས་བྱིས་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་
 ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་འཕེན་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༣༩ ༽ལས། ལོ་ན། ཉེ་རིང་ལ་
 སོགས་བྱུང་བར་གྱིས་བུམ་པ་ལ་ལྟ་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བུམ་གཟུགས་གསལ་མི་
 གསལ་མི་རུང་བར་ཐལ། བྱུང་གྱིས་བུམ་གཟུགས་རྣམ་མེད་དུ་རིག་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས།
 དེ་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉེ་རིང་ལ་སོགས་བྱུང་བར་གྱིས། །གསལ་དང་མི་གསལ་མི་
 རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། བྱེ་སྐྱོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱིས་པ་
 ཁས། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༣༩ ༽ལས། བྱེ་སྐྱོག་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་
 རྣམ་མེད་དུ་འཛིན་གྱི་རྣམ་བཅས་སུ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཁས་ལེན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་གཉིས་
 རྣམ་པ་མཚུངས་པར་ཁས་ལེན་པས་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་
 ལྟ་མཚུངས་པར་ཁས་ལེན་པས་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། བྱིས་པའི་མངོན་ལས། མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་། །
 སེམས་བྱུང་བཏེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེའི་མཆོན་གཞི་འཛིན་
 ཚུལ་གྱིས་རྟོག་དགོས། གཞན་ཡང་། ལས་གཟུགས་བྱུང་བར་གྱི་ཉེས་སྤང་འགོག་པའི་

ལྷོགས་སྒྲ་སྒྲ་བ་ཡིན་ན། ལས་གཟུགས་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱེབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱ་བ་
 པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ལས་གཟུགས་གཉིས་པན་ཚུན་སྐྱེབ་བྱ་སྐྱེབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་
 བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་རྣམས་ནི་པན་ཚུན་དུ། །སྐྱེབ་འགྱུར་དེ་ཕྱིར་
 སྒྲ་བ་ནི། །སྐྱེབ་བྱེད་དེ་ལ་གཅིག་ །ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་། ༣༥༩ །ལས།
 གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐག་ཉེ་རིང་དེར་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་དག་མི་དགའི་ལས་ལ་བརྟེན་
 རས་ཡུལ་དབང་བར་དུ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་པའི་གསལ་མི་གསལ་ཀྱི་གཟུགས་
 གཞན་ཞིག་འབྱུང་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་ཡིན་ཀྱི་རྣམ་པའི་དབང་གིས་མིན་ལོ་ཞེ་ན། ལས་
 ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་གཟུགས་དེ་དག་རྣམས་པན་ཚུན་དུ་སྐྱེབ་བམ་མི་སྐྱེབ། བསྐྱེབ་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་འདྲོད་ན། ཉེ་སྤྱོད་ལྔ་པ་འགོག་པའི་ལྷོགས་སྒྲ་སྒྲ་བ་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་། ༣༥༩ །ལས། ལྔ་པ་ནི་
 གལ་ཏེ་ཉེ་རིང་བྱེད་པར་ཀྱི་བུམ་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་མི་རུང་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་
 ཐལ། བུམ་གཟུགས་ལ་ཉེ་རིང་ནས་ལྔ་པ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ཀྱི་དག་བ་དང་མི་དག་བའི་
 ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་གཟུགས་གསལ་བ་དང་ལས་གཟུགས་མི་གསལ་བ་གཞན་གྱི་
 བས་བུམ་པ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅུ་བར་
 འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ལས་གཟུགས་གཉིས་པན་ཚུན་སྐྱེབ་བྱེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ལས་གཟུགས་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱེབ་བྱ་སྐྱེབ་བྱེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་
 ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་། ༡༥༩ །ལས། དེ་དག་རྣམས་ནི་པན་ཚུན་དུ། །བསྐྱེབ་འགྱུར།
 ཞེས་པའི་དོན་ལས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་གཉིས་པོ་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་
 བསྐྱེབ་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་ཞེས་དྲིས་པ་ལ་སྦྱར་ནས་གལ་ཏེ་བསྐྱེབས་སོ་ཞེ་ན། དེ་
 ཕྱིར་སྒྲ་བ་ནི། སྐྱེབ་བྱེད་དེ་ལ་གཅིག་སྒྲ་བ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལས་གཟུགས་གཉིས་པོ་རང་

འཇིན་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་ཕན་ཚུན་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དབང་ཤེས་དེ་ལ་ལས་
 གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་མ་
 བསྒྲིབས་ན་ཅིག་ཅར་ནི། གསལ་དང་མི་གསལ་རང་བཞིན་དག་ཐོང་འགྱུར། ཞེས་པའི་དོན་
 ལས་གཟུགས་གཉིས་ཕན་ཚུན་མ་བསྒྲིབས་ན། ཐག་ཉེ་རིང་ནས་བལྟ་བའི་དབང་ཤེས་
 གཉིས་ཀས་ཀྱང་། ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལས་གཟུགས་དག་
 མཐོང་བར་མཚུངས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀས་ལས་གཟུགས་དེ་གཉིས་ཀ་མ་
 བསྒྲིབས་པར་མཐོང་རུང་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་འཆད་མོད། འདི་དག་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ།
 འབྲེལ་མེད་གྱི་དྲི་བ་བྱས་པ་རང་ལའང་མཚུངས། ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལན་
 གཉིས་སུ་འཕངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་དེར་ཡང་མཐོང་མེད་ལ། །བརྟེན་ནས་
 གཟུགས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་ན། །ཞེས་སྒྲས་པའི་དོན་ནི། ཐག་ཉེ་བའི་ཆེ་ལས་གཟུགས་
 གསལ་བ་གཞན་འབྱུང་ལ། ཐག་ཉེ་བའི་ཆེ་ལས་གཟུགས་མི་གསལ་བ་གཞན་ཡུལ་དབང་
 བར་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྒྲས་གྱི། ཐག་ཉེ་རིང་ནས་བལྟ་བ་གཉིས་ཀའི་ཆེའང་ཡུལ་དབང་བར་
 དུ་ལས་གཟུགས་གཉིས་ཀ་འབྱུང་པར་མ་སྒྲས་སོ། །དེས་ན། ལྷོགས་སྒྲ་མ་སྒྲ་བ་པོའི་འདོད་
 པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལས་གཟུགས་གཉིས་ཕན་ཚུན་བསྒྲིབས་སམ་མ་བསྒྲིབས་ཞེས་དྲི་བ་ནི།
 འབྲེལ་མེད་གྱི་དྲི་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བརྟག་དགོས་སོ། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ལས་གཟུགས་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་འདོད་པར་ཐལ། ལས་གཟུགས་གཉིས་གསལ་
 མི་གསལ་ཕན་ཚུན་བསྒྲིབ་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལྟར་འདོད་པས་བྱེ་སྒྲས་
 དགག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༡༩ ༽ལས། བྱེ་སྒྲ་ཁྱོད་གྱི་འདོད་ལུགས་དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། ལས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་སྒྲིབ་པ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་དག་ཕན་
 ཚུན་མི་སྒྲིབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་

དེ་ལ་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། མིག་ཤེས་ལ་སྒྲུང་རུང་གང་ཞིག་མིག་ཤེས་
 ལ་སྒྲུང་བ་ནི་ཕན་ཚུན་སློབ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། ཞེས་འཆད་པར། རྣམ་འགྲེལ་
 ལས། དེ་དག་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །སློབ་འགྱུར་དེ་བྱིར་སྒྲུང་བ་ནི། །སློབ་བྱེད་དེ་ལ་
 གཅིག་སྒྲུང་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བྱ་སྟེ། སློབ་འགྱུར་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཏྲགས་ལན་དང་། དེའི་
 བྱིར་སྒྲུང་བ་ནི། སློབ་བྱེད་ཅེས་པས་ཏྲགས་བསྟན། དེ་ལ་གཅིག་སྒྲུང་འགྱུར། ཞེས་པས་
 ཐལ་ཆོས་བཤད་བྱིར། ཅ་ཏྲགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། བུམ་གཟུགས་ལ་ཉེ་རིང་ནས་ལྟ་
 བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཅར་ནི་ལས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་གཉིས་ཀའི་རང་
 བཞིན་དག་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཡུང་གང་ཞིག་ཕན་ཚུན་མི་སློབ་
 པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་མི་སློབ་ན་ཅིག་ཅར་ནི། །གསལ་དང་མི་གསལ་
 རང་བཞིན་དག་མཐོང་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། དེ་མི་སློབ་ན་ཞེས་པས་
 ཏྲགས་བསྟན། ལྟག་མས་ཐལ་ཆོས་བཤད་ནས་ཚྱོད་གཞི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་བྱིར། དེ་
 ལྟར་ན་ལས་གཟུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུལ་སློབ་པར་མ་བཤད་པས་སྤར་གྱི་གཞན་བཤད་དག་
 འབྲུལ་བ་སྒྲིམ་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་སྤར་བྲངས་པ་དང་མི་འགལ་
 ཚུལ་ཅི་ལྟར་ཡིན་བསམ་དགོས། གཞན་ཡང་། ལས་ཅན་ལྟ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱི་དུས་
 གཅིག་ཏུ་འོངས་པའི་ཆེ་ཆ་ཅན་པོར་གང་གཅིག་གི་གོ་སར་ཚུ་རྣག་བདུད་ཅི་པོར་གང་
 གསུམ་མེད་དམ་ཡོད་ཟེར། དེ་བ་དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཐུན་མོང་བའི་
 བལྟ་བུ་པོར་གང་གཅིག་གི་གོ་སར་ཚུ་རྣག་བདུད་ཅི་པོར་གང་གསུམ་ཀ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ཚུ་རྣག་བདུད་ཅི་པོར་གང་གསུམ་འོང་བའི་པོར་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 ཡིག་ཆ་༼ ༣༣༡ ༽ལས། དེའི་ཆེ་ཆུན་གཤེར་ཐུན་མོང་བ་པོར་གང་གི་གོ་སར་རྣག་ཚུ་
 སོགས་པོར་བ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་རྟེན་ཆེན་དེ་ཉིད་སྒྲུང་བས་བཤད་

བའི་ཕྱིར་ན་མཁས་པ་མང་པོས་མ་བྱལ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཤེར་བ་ནི་འབྲུལ་
 བ་རགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཆུན་གཤེར་ཐོར་བ་གང་གི་གོ་སར་རྣམ་ཐོར་གང་དང་
 ལུ་ཐོར་གང་བདུན་ཅི་ཐོར་གང་སྟེ་ཐོར་བ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བྱལ་ཆང་འོ་མ་ཐོར་བ་གསུམ་གྱིས་ཐོར་བ་གཅིག་བཀང་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོར་བ་
 གསུམ་ཤོད་པའི་ཐོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བ་ཕྱི་མ་ལྟར་ན། དེའི་ཆེ་ཆ་
 ཅན་ཐོར་གང་གི་གོ་སར་ལུ་རྣམ་བདུན་ཅི་ཐོར་གང་གསུམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆུན་
 ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་གང་གི་གོ་སར་ལུ་རྣམ་བདུན་ཅི་ཐོར་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུ་རྟལ་གཅིག་གི་གོ་སར་བདུན་ཅི་དང་རྣམ་རྟལ་གཉིས་དུས་
 གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་གཏན་ནས་མི་བཞེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་། ༣༣༡ །། བདག་གི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ནི་ཆུན་གཤེར་ཐོར་གང་
 ལ་དུས་བྱུང་པར་བ་དེ་འདྲའི་ཆེ་རྣམ་དང་བདུན་ཅི་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་
 དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱི། ཆུན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་གང་གི་གོ་སར་རྣམ་ཐོར་གང་
 བདུན་ཅི་ཐོར་གང་ལུ་རྟལ་ཤིང་བསེལ་བ་ཐོར་གང་ཡོད་པ་སོགས་དང་། ལུ་རྟལ་གཅིག་
 གི་གོ་སར་བདུན་ཅིའི་རྟལ་གཅིག་དང་རྣམ་གི་རྟལ་གཅིག་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་སོགས་
 གཏན་མི་བཞེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷུང་དེའི་དོན་ཡིག་ཆར། དེ་ཆད་མཚུངས་ཀྱི་
 ཐོར་བ་གཞིར་བཞག་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། འོ་ན། ལས་ཅན་
 ཀྱི་ལྟ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་འོངས་པའི་ཆོ། ཆད་མཚུངས་པའི་ཐོར་གང་གི་
 གོ་སར་ལུ་རྣམ་བདུན་ཅི་ཐོར་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཆད་མཚུངས་པའི་བལྟ་བུ་
 ཐུན་མོང་གི་ཐོར་གང་གི་གོ་སར་ལུ་རྣམ་བདུན་ཅི་ཐོར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེའི་གོ་སར་ཆ་ཤས་གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆ་ཤས་ལུ་རྣམ་

བདུད་ཅི་ཕོར་གསུམ་པོ་དེ་བལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཆད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟིན་ཟིན་ས་
 རྒྱུ་ལས། ཚུ་རྣམས་བདུད་ཅི་ཕོར་བ་གང་པོ་དེ་དེ་གསུམ་གྱིས་བལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བ་དང་
 ཆད་མཚུངས་སུ་སྒྲུང་ལ། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་རྒྱུ་ལས། བལ་ཏེ་དེའི་
 ཆེ་རྣམས་དང་བདུད་ཅི་སོགས་ཕོར་གང་གི་ཆད་མཚུངས་སུ་སྒྲུང་དགོས་ཀྱང་ཁོ་པོ་ཅག་ལ་
 གཞོད་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་དེ། མིག་ཤེས་དེ་དག་བྱ་བ་བྱེད་རུས་ཀྱི་རྣམས་ཅམ་དང་སྒྲུང་གཞི་བྱ་
 བ་བྱེད་རུས་ཀྱི་བདུད་ཅི་ཅམ་ལ་ཆད་མར་སོང་གི་ཆད་ཅི་ཅམ་དུ་སྒྲུང་བའི་ཆད་ཀྱི་ཆ་ལ་
 ཆད་མར་མ་སོང་ངོ་ཞེས་སྒྲུས་པས་སུས་ཀྱང་དགག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །ཡང་ན། ཕོར་གང་གི་གོ་སར་ཚུ་རྣམས་ཡིན་ན། ཆད་མཚུངས་པའི་ཕོར་གང་གི་གོ་སར་
 གནས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་གོ་སར་གནས་ན།
 ཆད་མཚུངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་གོ་སར་གནས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ལ་ཆད་མཚུངས་པའི་ཁམས་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 འཇམ་གླིང་གཅིག་ལ་ཆད་མཚུངས་པའི་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མི་མཚུངས་
 པའི་དེ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་རི་རབ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ནས་
 ཆོག་འབྲི་མང་པས་སྒྲིམ་རྒྱུ་ལས། ཆད་མཚུངས་དགོངས་པར་མི་མཚུངས་ཆོག་ཀྱང་
 འབྲི། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། བདེ་བ་ཅན་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་གནས་ཡིན་ནམ།
 གཟུགས་ཀྱི་གནས་ཡིན། དང་པོ་སྟར་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་གནས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འོག་མིན་སྟབས་པོ་བཞོད་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འོག་
 མིན་གྱི་གནས་ལས་སངས་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་གནས་ན་སངས་རྒྱས་
 པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་གཤེགས་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ། འདོད་
 ཆགས་བྲལ་བྱོད་འཆང་རྒྱུ་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་བྱུང་མཆམས་ལ་དེར་ཐལ། འོངས་

སྒྱུ་ལྷོ་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལོངས་སྒྱུ་ལྷོ་གནས་ཡིན་ན། འོག་མིན་གྱི་གནས་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྟེ་སྒྱུ་རྒྱུ་ལས། ལོངས་སྒྱུ་དུ་རྫོགས་པའི་སྒྱུ་དེ་ནི་གནས་ངེས་
 པ་འོག་མིན་ཁོ་ན་ལས་གཞན་དུ་གཤེགས་མི་སྲིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །མ་ཁུ་མཆམས་
 ལ་དེར་ཐལ། བདེ་བ་ཅན་དེ། ལོངས་སྒྱུ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱེ་ཏིའི་
 མཆན་བརྗོད་འགྲེལ་བ་ལས། ལོངས་སྒྱུ་ལྷོ་གནས་བྱུང་པར་ཅན་འོག་མིན་དང་གནས་བརྒྱ་
 ཅན། བདེ་བ་ཅན་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་གི་དེ་བ་གཉིས་པ་ལྟར། བདེ་བ་ཅན་ཆོས་
 ཅན། གཟུགས་གྱི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བདེ་བ་ཅན་དུ་མིར་སྒྱེས་པའི་སོ་སྒྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མི་ཡིན་ན། འདོད་པའི་ཏེན་
 ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིའི་ཏེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་པར་
 ཕྱིན་ཡིག་ཆ་ལས་སོ། །མ་ཁུ་མཆམས་ལ་དེར་ཐལ། བསམ་གཟུགས་མཐའ་དབྱེད་
 ། ༡༣༡ ་ལས། བདེ་བ་ཅན་དུ་མིར་སྒྱེས་པའི་སོ་སྒྱེ་ཆོས་ཅན། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྒྲོན་ལམ་
 གྱི་དབང་གིས་སྒྱེས་པར་ཐལ། དེར་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་རང་ཉིད་གཉིས་གྱི་སྒྲོན་
 ལམ་དབང་གིས་སྒྱེས་པའི་སོ་སྒྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར། ཞིང་དེར་
 འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་ཀྱང་འདོད་པའི་གནས་སུ་བྱུང་པོ། །
 ལ་ལ་ན་རེ། བདེ་བ་ཅན་དེ་འདོད་གཟུགས་གང་རུང་གི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁམས་
 གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་བསྟུན་ལས། ཁམས་
 གསུམ་པ་ལས་ཡང་དག་པ་འདས་པའི་སྒྱུ་ཡུལ་ག། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། གཟུགས་མེད་
 གཟུགས་དང་འདོད་པ་ལས། །ཡང་དག་འདས་ཏེ་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་
 ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས། ཡང་ན། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྒྱེས་པའི་སོ་སྒྱེ་ཆོས་ཅན། སྒྲོན་ལམ་ཁོ་ནའི་
 དབང་གིས་སྒྱེ་བར་ཐལ། ཡིག་ཆ་། ༡༣༣ ་ལས། དེར་སྒྱེས་པ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་སྟོན་ལམ་ཁོ་ནས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་གང་དེ་ལྟ་རྒྱུའི་བྱང་པར་
 སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་ལ་རྟོག་གིས་ངེ་ལྟར་བཞིན་བསམས་
 མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་
 པའི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་པའི་འཁོར་བ་རྒྱད་ལྟར་
 ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་པ་ཁས་ཟེར། ཞེས་བསམ་གཟུགས་ཆེན་༼ ༣༣༧ ༽མོར་གསུངས་
 བས་དགོངས་པ་འཆོལ། དགོས་འོ་ན་དེ་ལྟ་འདོད་ན། བདེ་བ་ཅན་དེ་མ་དག་པའི་ཞིང་
 ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེར་སྐྱེས་པའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱད་ལ་ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེས་པའི་འཁོར་བ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། བྱང་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༣༣ ༽ལས། བདེ་བ་ཅན་དེ་མ་དག་
 པའི་ཞིང་དུ་ཐལ། དེར་སྐྱེས་པའི་སོ་སྐྱེའི་བྱང་པོ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྐྱུག་བདེན་
 དང་བཅས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །ཡང་
 བ། དེར་སྐྱེས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་སྟོན་ལམ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་
 སྐྱེས་པར་ཐལ། ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
 དབང་གིས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པར་དེར་སྐྱེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱང་སྟེ། ཀུན་བཅུས་
 ལས། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་
 པར་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
 པའི་དབང་གིས་བྱང་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྟོན་ལམ་དང་དགོ་བའི་རྩ་བ་དབང་གིས་བྱང་བ་དག་གོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་གིས་སྐྱེས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་བྱིར། བྱང་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཞེས་པའི་ཟག་མེད་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་
 མེད་པ་ལ་བྱེད་པར་པར་བྱིན་ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཟག་མེད་
 ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་པའི་སོ་སྐྱེ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། པར་བྱིན་༼ ༡༣ ༽མཆན་ལས། སོ་

སྒྲེ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ལེན་བ་མེད་པས་
 སྒྲོན་གཏོང་འདི་ལ་དབྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྒྲེས་པའི་སོ་སྒྲེའི་
 གཟུགས་ལྷུང་སོགས་འཁོར་བ་སྤྲོ་མོ་ཟེར་ཡང་། རང་དང་རྒྱལ་བའི་སྒྲོན་ལམ་ཀྱིས་གྲུབ་
 རྟེན་ཟག་མེད་ལས་ཀྱིས་སྒྲེས་སམ་དེའི་ལུས་དེ་ལས་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་
 པར་སྒྲོམ་༼ ༡༩ ༽ལས། རྒྱལ་བའི་སྒྲོན་འབྲས་ཟག་མེད་རྣམ་སྒྲིན་བརྟག་ ། ཅེས་གསུངས་
 སོ། །གཞན་ཡང་། ཞིན་དུ་སྒྲོག་གྲུར་ཡིན་ན། བྱད་ཆོས་བཞི་ཆང་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་
 ཡིན་ན། གནས་དང་། དངོས་དང་། རྒྱ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་བྱད་ཆོས་ཆང་པས་བྱབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་གནས་དང་། དངོས་
 སོ་དང་། རྒྱ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་བར་དུ་དབྱེ་བའི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱད་པར་འདི་རྣམས་ཆང་ན་ཞིན་སྒྲོག་ཡིན་གྱི། ཞེས་མཆན་༼ ༢༠ ༽ལས་
 གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲོ་མོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སོ་སྒྲེ་ལྟ་ཞོག་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཡང་ཞིན་དུ་སྒྲོག་
 གྲུར་ཡིན་པར་ཀུན་མཁྱེན་ཡིག་ཆར་གསུངས་པས་སྟེ། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 རྒྱའི་བྱད་པར་ཆང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་
 ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༢༡ ༽ལས། དེ་
 ལྟར་རྒྱའི་བྱད་པར་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡིན་ལ་ཏྲོག་གིས་ངེ་ལྟ་
 བ་བཞིན་བསམས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། རྒྱལ་སྤྲུལ་རང་རྒྱལ་རྣམས་
 དང་ཉན་ཐོས་ཀུན་གྱིས་གྲུང་། །སྦྱོད་ཡུལ་མ་གྲུར་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསང་བ་འདི།
 །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས་གྲུང་གསུངས་པར་དཀའ་འབྲེལ་༼ ༢༢ ༽ལྟར་རོ། །མ་
 བྱབ་མཆོམས་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱོད་མདོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་འབྲས་སྤྲོ་མོ་ཆུད་མི་བ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ས་བཅུའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྒྲིང་པོ་རྒྱན་
 ་། ༡༦༠ ་ལས། གཉིས་པ་ལས་འབྲས་ཆུད་མི་བ་བ་ལ་འགོད་པ་ནི། ལས་རྣམས་ནི་སྤྲ་
 རགས་གང་ཡིན་ཡང་ཆུད་མི་བ་ཞིང་། མི་བསྐྱུ་བར། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་འགོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བཅུ་པའི་འབྲིན་ལས་དང་མི་འགལ་ཚུལ་ཅི་ཡིན་པར་སྒྲིམ་། ༡༦༡ ་ལས། ལས་
 འབྲས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་ན། །ཆུད་མི་བ་ཞེས་བཅུ་པའི་འབྲིན་ལས་ཅི། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་འདོད་ན། ས་བཅུའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
 ཀྱི་སྐྱེན་གྱིས་ལས་འབྲས་སྤྲོ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་སྤྲོ་མོ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་ཕྱིན་ཡིག་
 ཆ་། ༡༡༡ ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་གྱིས་
 རྟོགས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་གྱི་ཡུལ་འཕགས་པའི་
 གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྲབ་མཆམས་
 ལ་འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་ལ་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་
 ཤེས་པ་སོགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བར་ཕྱིན་ཡིག་ཆ་ལས། དབྱེ་ན།
 གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགྲུ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་བས་བར་ཕྱིན་མཆན་། ༡༢༠ ་ལས། དེའི་ཡུལ་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འོང་
 གོན་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནམ་དཔྱད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དགོ་བའི་
 ལས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་ནང་དུ་རྣམ་སྒྲིན་འདོད་པ་འབྲིན་པ་དེ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་རྟོགས་རྒྱས་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། མཆན་། ༣༣ ། ལས།
 འདིའི་བསམ་གྱིས་བྱ་བ་པའི་དོན་ཡང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་རྟོགས་རྒྱས་པ་ལ་བྱེད་
 ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། ། དར་རྒྱུ་ལས་དག་པའི་ལས་ཀྱིས་སྟེ་མའི་ཡུལ་དུ་རྣམ་སྤྲོད་
 འདོད་པ་འབྱེད་པ་དང་། མི་དག་པའི་ལས་ཀྱིས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་རྣམ་སྤྲོད་མི་འདོད་པ་
 འབྱེད་པ་ནི་བསམ་གྱིས་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱབ་བྱེད་ལུང་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར། དངོས་
 པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རིགས་པས་རྟོགས་རྒྱས་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཅ་བར་འདོད་མི་
 རྒྱས་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་
 རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཆན་། ༣༣ ། ལས། བསམ་གྱིས་
 བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡང་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་རྒྱས་པར་མཛོན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། ། རྟོགས་དེར་ཐལ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་རྟོན་ནས་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་ཆོས་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལེན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་དུག་
 པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་། ༣༣༣ ། ལས། ཀྱན་བརྒྱས་ལས། ལས་དག་པའི་
 རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་སྟེ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ནི་བསམ་གྱིས་མ་བྱ་བ་པོ། །
 ཞེས་གསུངས་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་དང་བསམ་མི་བྱ་བ་ཡིན་མིན་རྟོགས་དགོས་པར་
 སྟོམ་། ༣༤ ། ལས། བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་བསམ་མི་བྱ་བ་མིན་རྟོག་ ། ཅེས་གསུངས་སོ། །
 ཡང་ན། མི་ཡིན་ན། ཆ་ཞིང་སྟེག་པ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་ཡང་ཡིན་རང་གི་རེག་བྱ་ལ་ཆ་བའི་རེག་བྱ་དང་
 གང་བའི་རེག་ཡང་ཡོད་པའི་ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་། ༣༣༥ ། ལས། ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བ་ཡང་ཡིན་རང་གི་རེག་
 བྱ་ལ་ཆ་བའི་རེག་བྱ་དང་གང་བའི་རེག་བྱ་ཡང་ཡོད་པའི་ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བ་ཆོས་

ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟེང་དུ་གང་རེག་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་
གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་མ་བྱབ་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོར་བྱབ་པ་མེད་ཀྱང་ད་
དུང་འདྲིར་རྟགས་མ་གྲུབ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་འདྲིར་
མ་བྱབ། ཅས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ཆ་བའི་རེག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་
འདོད་ན། རང་གི་ཆ་བའི་རེག་བྱ་རིག་སྟགས་ཀྱི་རྒྱས་པས་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༣༩ ༽ལས། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ཡིན་ལ་རང་གི་ཆ་
བ་རིག་སྟགས་ཀྱི་རྒྱས་པས་བཅོམ་ནས་གང་རེག་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར་ དེར་
ཐལ། དེ་འདྲ་སྟོར་བཏང་ལ་མེད་ཀྱང་རིག་སྟགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཡོད་པས་ན་གསང་
སྟགས་ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སྟགས་གོང་དམར་འབར་བ་ཆོས་ཅན། མེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
མིའི་ངོ་ཐོར་སོང་ཡང་མེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ དེར་ཐལ། ཞེས་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
སེམས་དེ་ཞེ་སྤང་གི་ངོ་ཐོར་སོང་ཡང་ཞེ་སྤང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ དེ་ལྟར་བསམ་གཟུགས་
ཡིག་༼ ༣༤ ༽ཆར་གསུངས་པས་དབྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ཆ་བའི་རེག་བྱ་དང་གང་བའི་རེག་
བྱའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་བྱེད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། འོ་མ་ཡིན་ན། རང་གི་གཟུགས་
ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་གི་ཚུ་ཁམས་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་ དེར་ཐལ།
དེ་ཡིན་ན། རང་གི་གཤེར་བ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༤༠ ༽ལས། འོ་
མ་ཆོས་ཅན། ཚུ་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཚུ་ཁམས་ཡིན་པའི་བྱིར་ དེར་ཐལ། རང་
གི་གཤེར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར་ བྱབ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡབ་སྲས་མདོ་
བྲངས་ལྟར་རོ། །འོ་ན་འདོད་ན། འོ་མ་ཐོར་བ་གང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་ བྱབ་པ་
ཁས། དེར་ཐལ། བདུད་ཅི་ཐོར་གང་བདུད་ཅི་དང་། རྟག་ཁྲག་ཐོར་གང་རྟག་ཁྲག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །ཙ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་
 གྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། ཕྱིའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོས་མ་བེན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་བཞིན་དུ་ལྟས་ཁྱེན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ནང་གི་ཆོས་ཡིན་ཡང་ལྟས་ཁྱེན་ཤི་བའི་ཆེ་ཕྱིའི་ཆོས་
 སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཕུང་པོ་དེ་ལྟས་ཁྱེན་ཤི་བའི་རོ་རུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྒྲོད་འཇུག་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན། ནང་གི་ཆོས་ཉིད་ཕྱིའི་ཆོས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་
 དང་སོ་སྐྱེའི་ལུས་ཕྱི་ཉིར་ལེན་ཕྱིའི་འབྱུང་བ་དང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་འབྱུང་བ་རིགས་
 གྱིས་ཀྱང་ནང་གི་ཆོས་ཕྱི་དང་ཕྱིའི་ཆོས་ནང་གི་ཆོས་སུ། འགྱུར་ཕྱོག་མང་བས་འོ་མ་ནང་
 གི་ཆོས་སུ་གསུངས་པ་དབྱུད་དགོས་པར་སྟོམ་། ༡༩ །ལས། ཕྱི་ནང་འབྱུང་བཞི་འོ་མ་
 ནང་གིར་དབྱུད། །བདེན་གཉིས་ཕྱི་ནང་མན་ཚུན་འགྱུར་ཕྱོག་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཡང་དེ་ལ་འོ་ན། དྲང་སྟོང་མཁུར་ཏེ། གསེར་གྱི་བུམ་པ་དེ་སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་མར་
 གྱིབ་པའི་སྐབས་སུ་དདུལ་གྱི་བུམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ནས་ལྷགས་གྱི་བུམ་པར་འགྱུར་
 བའི་ལོ་རྒྱུས་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བར་གསུངས་ལ་ཡིག་ཆར་དཔེར་བཀོད་དོ། །འོ་ན་
 དེ་འབྲེལ་གསེར་གྱི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱི་ཆོས་ཉིད་དདུལ་གྱི་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་དདུལ་གྱི་བུམ་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་ན། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་དདུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་
 ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེ་ཐེག་པ་གཞན་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དཔེའི་དོན་མི་མཚུངས་པས་འབྲེལ་
 མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། གསེར་སྤང་སོགས་དང་འགལ་དོགས་སོ། །ལས་
 སྟོབས་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལ་ནམ་མཁས་མཛོད་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རིན་

པོ་ཆེ་རྣམས་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་བས་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས་འགྱུར་
 མེད་ཡོངས་གྲུབ་གྱིས་བསམ་དེ་འདྲ་མང་། གཞན་ཡང་། ལས་ཅན་གྱི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་
 གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་བལྟ་བུ་ཕོར་གང་དེ་ཡི་དྲགས་གྱིས་ལག་ཏུ་སྒྲངས་ནས་འཐུང་བར་
 བརྩམས་པ་ན། ཡི་དྲགས་གྱི་ཁར་སླེབས་ནས་ཆ་ཐམས་ཅད་རྣལ་ཞུགས་ཁོ་ནར་སླེས་པར་
 ཐལ། དེའི་ཆེ་ཕོར་གང་དེའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཡི་དྲགས་ཁོ་ནའི་ཡོངས་སྒྱོད་དུ་འགྱུར་བའི་
 བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཡིག་༼ ༣༤༡ ༽ཆར་སྒྲོང་ཐུན་བྲངས་པ་ལས། དེ་ཡང་རྒྱན་ཞིང་
 གཤམ་བ་ཕོར་བ་གང་བོ་དེ་ཉིད་མི་དང་ཡི་དྲགས་ལྷ་གསུམ་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བལྟས་པའི་
 ཆེ་ན་གསུམ་གའི་བལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བར་སོང་བའི་དབང་གིས་ཆ་ཤས་གསུམ་ལྟན་དུ་སླེས་
 པ་ཡིན་གྱི། དེ་ནས་སྒྲོད་དེ་ཡི་དྲགས་གྱིས་ལག་ཏུ་སྒྲངས་ནས་འཐུང་བར་བརྩམས་པ་ན།
 ཡི་དྲགས་གྱི་ཁར་སླེབ་ནས་ཆ་ཐམས་ཅད་རྣལ་ཞུགས་ཁོ་ནར་སླེས་ཏེ། ཡི་དྲགས་ཁོ་ནའི་སྒྲོད་
 ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཚུལ་དེས་གཞན་གཉིས་ལའང་འདྲོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁོ་
 ན་འདོད་ན། དེའི་ཆེ་ཆ་ཤས་བདུད་ཅི་དང་། ཚུ་བྲངས་ཞིང་ཕོར་གང་ཡི་དྲགས་གྱི་ཡོངས་
 སྒྲོད་ཁོ་ནར་འགྱུར་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་རྣལ་ཞུགས་ཁོ་ནར་སླེས་པའི་བྱིར།
 ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷའི་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པའི་ཡོངས་སྒྲོད་ཀྱི་བདུད་ཅི་ཕོར་གང་
 དེ་ཡི་དྲགས་གྱི་ཡོངས་སྒྲོད་དུ་འགྱུར་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མདོ་
 ཉིང་རེ་འཇིན་རྒྱལ་བོ་ལས། གཞན་གྱིས་བསགས་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲོང་བའང་མེད། ཅེས་
 གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཡང་ན། སྐད་ཅིག་དང་ཡུན་ཅུ་མ་མཉམ་པའི་
 བསྐྱལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་བས་སྐད་ཅིག་བསྐྱལ་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་དང་།
 བསྐྱལ་བ་སྐད་ཅིག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པ་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་དང་ཡུན་ཆད་མཉམ་པའི་
 བསྐྱལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དེ་གཉིས་ཡུན་ཆད་མཉམ་

བར་ཁས་མ་སྒྲངས་ན་རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱས་པ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་བེན་བྲིས་
 རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། །ཙུ་བར་འདོད་ན། རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་ཐལ་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆར་རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། །གསེར་སྒྲིང་ལས། དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་
 ཅིག་བསྐྱལ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་བ་རྒྱས་པས་འགལ་བ་མེད་པར་ཡང་སྐྱེ་མི་རྒྱས་ཏེ། དབང་
 ཐོབ་པའི་རྣམ་བཞག་བྱེད་ན་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་འབྱུར་བས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ལ་
 སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན། རྣམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་
 དེ་འཇིག་གྱིས་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་བརྒྱད་ཆང་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་
 ན་མུ་གུ་སྒྲོན་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་རྣམ་མཁའ་ཆོགས་ནས་མུ་གུ་སྐྱེ་
 ལ་དེ་དག་གཅིག་མ་ཆང་ན་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། །
 ལས། དེ་སྐད་དུ་དེ་ཏིང་ལས། གཞན་ལ་ཕན་པ་འབྱུང་བ་ནི་ཆོགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ས་དང་མེ་དང་རླུང་དང་རྣམ་མཁའ་རྣམས་
 ཆོགས་པ་ལས་མུ་གུ་འབྱུང་གི་རྒྱུ་གཅིག་མ་ཆང་ན་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འབྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། རྣམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་དེ་འཇིག་གྱིས་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་
 བརྒྱད་རེ་རེ་ནས་མ་ཆང་བར་དེའི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
 བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཆང་བར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུས་རྒྱུ་དན་པ་སྒྲོག་
 རྣམ་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་
 ཡོད་པར་མ་ཟད་འཁོར་ལོ་སྐྱར་པའི་རྒྱལ་པོའི་མཐུས་དབུལ་འཕོངས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་
 སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་རྒྱུ་དན་སྒྲོག་ནས་སེམས་ཅན་དབུལ་ཕོངས་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་སྐྱར་གྱི་
 དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་

བའི་ས་ལས། བ་རོལ་གྱི་དབང་གི་འབྲས་བུ་ཆེ་འདི་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ།
 འདི་ལྟར་གནས་གང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པ་དེར་ཡམས་ཀྱི་ནད་རྣམས་དང་།
 གཞོད་པ་རྣམས་དང་འགོ་བའི་ནད་རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ། རས། སངས་རྒྱས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
 དུ་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་དང་། བྱམས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་
 དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཏྲོག་དེ་ལྟར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་རྒྱུ་བརྒྱད་མ་ཆང་བར་
 དེའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ། དཔེར་ན། དཔྱུས་ཡོང་གིས་
 སྤོན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཉི་མའི་ཟེར་སྤྱོད་འབྱེད་པར་ཤར་ཀྱང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བ་
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྲོག་གི་འབར་བ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆུ་འཛིན་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པའི་
 རྣམ་མཁའ་དཀྱིལ་དུ་འོད་ཟེར་སྤྱོད་འབྱེད་པའི་ཉི་མ་ཤར་བར་གྱུར་ཀྱང་དཔྱུས་ཡོང་གིས་
 སྤོན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འོད་ཟེར་གཅིག་ཅེས་ཡང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་དེ་
 བཞིན་དུ་རྣམ་མཁའ་དཀྱིལ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱང་པོ་འབབ་པར་གྱུར་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་བསོད་
 རྣམས་ཆུང་བ་དག་གིས་སྤོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཉིས་པས་ཆུང་བཅད་ཅིག་ཀྱང་དེའི་ཉི་བར་ཡོངས་
 སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱང་ཡིག་ཆ་༼ ༣༣༥ ༽ལས། ད་ལྟ་མི་མཐོང་བ་དེའི་
 ཆུ་མཆན་སྤོན་གི་འབར་བ་ལས། དགོ་བའི་རྩ་བས་དབུལ་བར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་ལ་འབྲས་བུ་
 ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་བའམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བྱུང་
 དུ་སྐམ་པ་འམ་རྣག་གམ་མེ་མ་ཐུར་དུ་མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཆུ་པོ་གསལ་བྱུང་འགྲམ་ན་ཡི་
 དུགས་བརྒྱ་སྤྱོད་མང་པོ་གནས་པ་རྣམས་བདག་ཉིད་ལ་སྐལ་བར་མེད་པར་གྱུར་པའི་དབང་
 གིས་གསལ་བྱུང་ཡོངས་སུ་སྐམ་པའམ་རྣག་གམ་མེ་མ་ཐུར་དུ་འབབ་པ་མཐོང་བ་བཞིན་
 ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤོན་ལམ་ལས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ནོར་གྱི་ཆར་
 བབ་པར་གྱུར་ཀྱང་དགོ་བའི་རྩ་བ་མ་བསགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་

ལ་འབབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་མཁའ་ཉིད་དུ་མེད་པར་གྱུར་བའམ་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་
 རོ་བོར་གྱུར་ནས་འབབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། དཔུས་ལོང་གིས་ཆེ་
 འདིར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྒྲོང་བསྐྱེད་ཀྱང་སྒྲོན་གྱི་ལས་དབང་གིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མཐོང་
 བར་ཐལ། རྟོག་གི་འབར་བའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་འདོད་ན། སྒྲོན་གྱི་ལས་དབང་གིས་དཔུས་ལོང་
 གི་ཆེ་འདིར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་མཐོང་བའི་སྐལ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། སྒྲོན་པའི་གསུང་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་དད་པ་དྲག་པ་སྐྱེས་ནས་དཔུས་ལོང་གིས་
 ཆེ་འདིར་འདི་མིག་དང་ཆོས་ཀྱི་མིག་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་རྟེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
 ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འགྲོ་བ་མང་པོ་དོན་མཛད་པ་མདོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུགས་
 རྟེན་ཆེ་བའི་ནང་ན། བྱམ་ཟེའི་དཔུ་ལོང་དེ་ལ་ལྷག་པར་ཐུགས་རྟེན་ཆེ་འོ། །བྱམ་ཟེའི་མདོངས་
 པ་གཅིག་གིས་འགྲོ་མིག་ཀྱང་ཐོབ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཀྱང་འཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་དང་།
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མིག་ཡ་གཅིག་ཀྱང་ལྷུང་སྟེ་ལག་དུ་སྒྲངས་ནས་སྒྲོན་ལམ་སྤྲུལ་བཞུགས་
 དུ་བཏབ་པོ། །བྱམ་ཟེའི་མིག་དུ་བཅུག་པས་བྱམ་ཟེའི་མིག་གཉིས་ཀས་མཐོང་བར་འགྱུར་
 ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། དཔུས་ལོང་གིས་ཆེ་འདིར་མིག་དབང་རྟེན་ནས་
 ཉི་མའི་འོད་ཟེར་མཐོང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དཔུ་ལོང་
 གིས་སྒྲོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་འབྱུང་བེན་པས་ད་ལྟའི་གཉིན་པོས་མ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རྟོག་པ་སྒྲོབས་ཆེན་ཅན་ནས་དག་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་
 ལ་བྱེ་སྤྲུལ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་ཞེས་ཅུང་པ་ལ་ལན་བཏབ་ཚུལ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ཤིན་དུ་ཟད་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ན།
 ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཀྱང་
 ཡིག་ཆ་། ༣༡༩ ་ལས། དེ་འདྲའི་རྣམ་སྒྲིན་མ་བྱུང་གོང་དུ་དགོ་བས་བསྐྱོག་ཐུབ་ཀྱང་རྣམ་

པར་སྒྲིན་ཟེན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲོག་དཀའ་ལྷན་མོས་ཙམ་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་
 པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་དུ་མ་ལས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 སྒྲིན་པ་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དཔྱ་ལོང་སོགས་རྣམ་སྒྲིན་
 གྲུབ་པའི་ཆེ་ན་ད་ལྟར་གྱི་གཉེན་པོས་སྦྱང་དཀའ་ལ། འབྲས་བུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱའི་སྐབས་ན་
 བསྒྲོག་པར་སྦྲ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་སྒྲིན་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེས་ན་དཔྱ་ལོང་གིས་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་
 པའི་མིག་དབང་རྟེན་པ་ངོ་མཆར་པའི་གནས་སུ་སྒྲིམ་༼ ༣༩ ༽ལས། ལོང་པས་མིག་ཐོབ་ངོ་
 མཆར་ཅི་ཡང་སྒྲིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །པོར་གང་སྒྲོར་བརྗོད་ཟེན་ཏོ། །

༡༥ ཆོད་འགོག་གི་སྒྲོར།

ཆོད་འགོག་གི་སྒྲོར་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་ན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། མདོ་སྡེ་བ་
 ཡིན་ན། རང་རིགས་འདོད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་རིག་དང་ཕྱི་དོན་གཉིས་ཀ་
 བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྦྲ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་སྤང་ལས་གསུངས་སོ། །འདོད་
 ན། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་ཆོས་ཙམ། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༩༩ ༽ལས། སྐབས་འདིའི་རང་རིག་འགོག་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོ་
 ལ་མདོ་སྡེ་བ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་འཛོག་ཟེར་ན། འོ་ན་མདོ་སྡེ་བ་ཡིན་ན་རང་རིག་
 འདོད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་བ་དེ་སྐབས་འདིའི་དེའི་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་
 ཁས། བྱུང་ཅིང་། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མདོན་པ་མཛོད་ལྟར་འདོད་པའི་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་

གི་མདོ་སྡེ་བས་རང་རིག་འདོད་པར་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བྱེད་སྐྱུས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། འོ་ན་འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་མདོ་སྡེ་བ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་མི་
 འདོད་ཅིང་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རིག་
 མི་འདོད་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་དོན་འདོད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྲུབ་ན། གྲུབ་ཐེང་
 ལས་དེའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དང་འགལ་བས་བསམ་དགོས། ཡང་ན། ལྷུང་གི་རྗེས་འབྲང་
 གི་མདོ་སྡེ་བ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་འདོད་པར་ཐལ། ལྷུང་ལའི་འདབ་མ་དཔེར་འགོད་མཁན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲུབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༩ ༽ལས། ཅུ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འདི་ཡང་རང་
 རིག་འདོད་མཁན་ཡིན་པར་རང་འབྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། འདིར་
 ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་བའི་སྟོགས་ཁས་སྤངས་ནས། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་
 པའི་སྒྲིན་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གདོན་མི་བླ་བར་རང་རིག་པ་ཁས་སྤང་བར་བྱ་
 དགོས་སོ། །ཞེས་པས་གྲུབ་མ་བྲུབ་མཆམས་ལ་དེར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་༼ ༡༧༠ ༽
 ལས། དེའི་འབྲེལ་བ་ལས། མེ་ཏོག་ལྷུང་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འཕེགས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱར་བའི་
 ཕྱིར་རིམ་གྱིས་དངོས་པོ་ལའང་གཅིག་ཆའོ་སྐྱུ་དུ་ཤེས་སོ་འཇེར་ཏོ། །དཔེར་ན་འགལ་
 མེའི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ། མཐོང་བ་དེ་ནི་སྐྱར་དུ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བེར་རོ། །
 འདིས་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འང་སྟོགས་སྤར་བྱས་པ་ལྷུང་གི་མདོ་སྡེ་བ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པས་དབྱད། གལ་ཏེ་ལྷུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བས་རང་རིག་མི་འདོད་ཀྱང་བྲུབ་པ་
 མེད་པས་སྒྲིན་མེད་ཅེས་ན། དེ་ལྟ་ན་ལྷུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་ལ་རང་རིག་
 འདོད་མཁན་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན། རང་རིག་འདོད་མཁན་རྣམས་ངོས་གཟུང་ཆེ་
 ཡིག་ཆར་ལྷུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་བཞག་ནས་མདོ་སྡེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་མ་

བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དཔྱད། ཡང་ན། སྐབས་འདིར་རང་རིག་འགོག་ཡུལ་གྱི་སྟོགས་
སྡེ་གཙོ་བོ་ལ་མདོ་སྡེ་བ་དང་། བྱང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་བ་གཉིས་འཛོག་དགོས་
པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་ལྟར་ཡིན་བ་གང་ཞིག་བྱང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་བ་ཡང་དེ་ལྟར་
འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་བ་དེ་སྐབས་འདིའི་རང་རིག་སྐྱབ་བྱེད་
ཀྱི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་འགོད་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་རང་རིག་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་བ་གཙོ་བོ་དེ་མདོ་སྡེ་བའི་རིགས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྒྲུབ་སྟེ། ཡིག་
ཆ་༼ ༣༤༦ ༽ལས། སྐབས་འདིའི་རང་རིག་དགག་ཡུལ་ལ་མདོ་སྡེ་བ་གཅིག་མེད་པར་
ཐལ། སྐབས་འདིའི་གཙོ་བོ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་གཙོ་
བོར་རང་རིག་དགག་ཡུལ་ལ་མདོ་སྡེ་བ་གཅིག་འཛོག་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་རང་རིག་
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་མདོ་སྡེ་བའི་རིགས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་བའི་
རང་རིག་སྐྱབ་བྱེད། དེ་སེམས་ཙམ་བ་ཁ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཁས་སྦྲངས་ནས་སྐྱབ་བྱེད་དེ་
འགོད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་བའི་སྟོགས་ཁས་
སྦྲངས་ནས་རང་རིགས་རབ་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། འདིར་
ཁ་ཅིག་གིས་ཏེ་སེམས་ཙམ་བས་མདོ་སྡེ་བའི་སྟོགས་ཁས་སྦྲངས་ནས་རང་རིག་སྐྱབ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྡེ་བ་དེ་སྐབས་འདིའི་རང་རིག་འདོད་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༦ ༽ལས། རང་ལུགས་ལ། རང་རིག་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་
དེ། རང་རིག་འདོད་མཁན་དང་། རང་རིག་གི་གོ་དོན་དང་། གཞན་གྱིས་དེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་
ཚུལ་དང་། དབུ་མ་བས་བཀག་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་མཁན་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་
བ་དང་། རིག་པའི་རྗེས་འབྲང་སེམས་ཙམ་བ་རྣམས་དང་བྱང་གི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་དང་།
རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་བ་པལ་ཆེར་གྱིས་འདོད་ལ་རང་སྡེ་ལྷག་མས་མི་འདོད་པའི་

གྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མདོ་སྡེ་བས་རང་རིག་འདོད་པར་གསུངས་ཤིང་སྒར་
 སྡེ་འཁྱེད་སྒྲུབ་སྒྲུ་མི་འདོད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་སྒྲོམ་༼ ༣༩ ༽ལས། སྒར་མར་སྡེ་
 དང་བྱུང་པར་སྒྲོགས་སྒར་བརྟག། ཅེས་གསུངས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་
 ༼ ༣༥༦ ༽ལས། དེ་འདོད་མཁན་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་བ་དང་། རིག་པའི་རྗེས་འབྲང་སེམས་
 ཅམ་པ་རྣམས་དང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་དང་། ཞེས་པའི་ཁ་ཅིག་ལ་ལུང་གི་རྗེས་
 འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་ཡི་འཛོགས། གཞན་གང་འཛོགས་གལ་ཏེ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་
 མདོ་སྡེ་བ་འཛོགས་ན་སྒར་ཡིག་ཆར་དེ་རང་རིག་མི་འདོད་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །
 ལ་ལ་ན་རེ། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་དེ་སྒར་འདོད་ཀྱང་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་
 ཅམ་པས་རང་རིག་འདོད་པའི་དོན་མིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འབྲའི་སེམས་
 ཅམ་པ་དེ་རང་རིག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་དང་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རང་རིག་
 མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་གྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་གཉིས་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་རིག་མདོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་གྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་རྗེས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་གྱིར། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། དང་
 དེས་མཐའ་དཔྱོད་༼ ༣༩ ༽ལས། ཀུན་གཞི་དང་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་རང་གི་ངོ་
 བོ་ཆེས་གཞན་དང་ཡུལ་ཅན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཟུང་དུ་ཡོད་པའི་གྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་
 སྒར་གྲུབ་ན་རྗེས་ཡོད་ཡིན་དགོས་པའི་གྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་
 བརྗོད་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ནི་རྗེས་
 སུ་ཡོད་པའོ་ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
 དོན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་གང་དུ་དེའི་སྟོང་འབྲུང་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར། རྟགས་
 གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཆོས་གཞན་དང་ཡུལ་ཅན་སྒྲོགས་ལ་མ་

སྒྲིམ་པར་རང་གི་ངོ་བོ་བཟུང་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་སྒྲོབ་
 པའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱོད་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་སྒྲོབ་
 པའི་རང་རིག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ལུང་དེ་རིག་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་ཟེར་ན། ཀུན་གཞི་
 རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་དེ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་
 འདོད་ན། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅན་པ་དེ་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། ས་
 སྒྲེའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅན་པ་དེ་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་
 ོ ༣༩༩ ་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྱི་ས་སྒྲེའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅན་པའི་རང་
 རིག་མི་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་སྒྲེ་ལས་རང་རིག་མ་བཤད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེས་ན་ས་སྒྲེ་ལས་རང་རིག་བཤད་ཀྱང་སྤྱད་པ་ལས་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་
 དག་ལ་མི་སྒྲིམ་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་འདོགས་
 པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་རྗེས་ཡོད་གྱི་
 མཆོན་ཉིད་བཤད་པས་ས་སྒྲེ་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅན་པའི་རང་རིག་འདོད་པར་འགྱུར་
 བས་དབྱུད་དགོས་པར་སྒྲིམ་ ོ ༣༩ ་ལས། ས་སྒྲེ་རང་རིག་མ་བཤད་རྗེས་ཡོད་དབྱུད།
 ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། ཡིག་ཆར་ཚུད་སྒྲོག་ལས། རི་ལྟར་མེ་ཡིས་གཞན་དག་ཉིད། །
 ཅེས་སོགས་གྱི་སྤྱོད་སྤྱུང་སྤྱར་བཀོད་པའི་རང་རིག་སྤྱོད་པའི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་
 བརྟེན། ཅ་ཤེས་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་སྤྱུང་སྤྱར་བཀོད་པའི་སེམས་ཅན་པ་མེད་པ་དང་སྤྱར་ཏེ་
 དབྱུད་དགོས་པར་སྒྲིམ་ ོ ༣༠ ་ལས། ཚུད་སྒྲོག་རང་རིག་འགོག་ཡུལ་སྤྱར་བས་བརྟེན། །
 ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཟབ་རྒྱས་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེར་རོ། །གཞན་ཡང་། དབང་པོའི་
 མངོན་སུམ་དང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གང་རུང་ཡིན་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་

བས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་རེ་རེ་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་
 གྱུར་བྱུང་བ་མེད་ཟེར་ན། ངར་འཇིན་པའི་སྒོ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་དང་། འཇིག་ལྟ་
 གཉིས་ཀར་འདོད་པ་འགལ་བའི་རིགས་པས་གཞོད། ཡིག་ཆ་༼ ༡༢ ༽ལས་སོ། །རྟགས་
 དེར་ཐལ། དེ་རེ་རེ་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་དང་དག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བྱུང་མཐའ་༼ ༡༤༡ ༽ཆེན་མོ། །དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཉིས་བསྐྱུས་པ་ནི།
 འཇིག་རྟེན་མངོན་སུམ་དང་དག་པའི་མངོན་སུམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འོ་ན་འདོད་ན། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༢༠༠ ༽ལས། སྒྱིར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
 སུམ་ཡིན་ན། ཡིད་མངོན་ཡིན་དགོས་གྱུར་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་མདོད་མི་རུས་ཏེ། དག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་འཇིག་རྟེན་
 པའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༢༧ ༽ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་
 པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་དག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 དང་། དག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་མིན་པ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་དག་པའི་དོན་
 ཅི་ལྟ་ཡིན་བསམ། ཡང་ན། ཀྱན་གཞི་མི་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པས་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་
 ཅར་དུ་སྐྱེས་པར་འདོད་ན། དེས་ཀྱན་གཞི་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པ་ལ་ཀྱན་གཞི་མེད་པར་
 ཅོད་པ་ལ་སྒྲར་ཅོད་སྒྲོང་གི་རིགས་པ་གསུམ་བཞོད་ཚུལ་ཀྱན་གཞི་དཀའ་འགྲེལ་སོགས་
 སུ་གསུངས་པ་སྒྱུར་ནས་དབྱུད་གཞི་སྒྲུང་། ཀྱན་གཞི་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་པས་རིགས་

མཐུན་པའི་རྣམ་ཤེས་དུ་མ་གཅིག་ཅར་སྐྱེས་པར་འདོད་ན། ཀུན་གཞི་དཀའ་འབྲེལ་དང་
 དོགས་སོ། །ཡང་ན། སྐབས་འདིར་ཡུལ་འདི་འདྲའི་འདྲའི་མ་དཔེར་འགོད་མཁན་དང་། མགལ་
 མེད་འཁོར་ལོ་དཔེར་འགོད་མཁན་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་གཅིག་ཏུ་འཛོག་གམ། ལྷགས་ཐ་དད་
 པར་འཛོག་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་འགོད་མཁན་ལྷགས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༣ ༽ལས། ཡུལ་འདི་འདྲའི་འདྲའི་མ་འཛིགས་པ་ལྟར་བའི་དཔེར་འགོད་མཁན་
 དང་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་དཔེར་འགོད་མཁན་གཉིས་ལྷགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལ་སྐབས་
 འདིར་བྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ལུང་དོན་དེའི་སྤྱིར་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབུ་མ་
 རྒྱན་རང་འབྲེལ་ལས། མེ་ཏོག་ཡུལ་འདི་འདྲའི་འདྲའི་མ་བརྒྱ་འཛིགས་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་ལྟར་
 བའི་སྤྱིར་རིམ་གྱིས་དངོས་པོ་ལ་ཡང་གཅིག་ཆའོ་སྒྲིམ་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་འཛེར་ཏོ། །དཔེར་
 ན་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ། མཐོང་བ་དེ་ནི་ལྟར་དུ་བསྐྱོར་བའི་སྤྱིར་རོ། །
 ཞེས་ཟེར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་། བྱབ་སྟེ། འཛེར་ཏོ་ཞེས་པའང་བདེ་རྒྱུད་ཡིན་པས་
 ཟེར་ཞེས་པ་ལན་གཉིས་སོ་སོར་སྒྲིམ་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་
 འགོད་མཁན་ལྷགས་གཅིག་ཏུ་འཛོག་དགོས་པར་ཐལ། ལྷ་ཆོགས་རིམ་འབྱུང་བ་འཛོག་
 དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱབ་མཐའ་ཆེན་མོ་༼ ༡༥༠ ༽ལས། ལྷ་ཆོགས་རིམ་འབྱུང་བ་ན་རེ།
 དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་དེ། བྱ་བོར་མ་ཟད་དཀར་པོ་སོགས་ཁ་དོག་གཅིག་པ་ལའང་མཐའ་དབུས་
 སོགས་འཛིན་ཆེ་དེའི་རྣམ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་གི་དུ་མ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་
 ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱན་རེ་རེ་བར་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་ན་ཁོ་བོའི་ལྷགས་ལྟར་འཐད་དེ། དེ་ལས་འོས་པ་མེད་པའི་
 སྤྱིར་། འོ་ན་ད་ལྟ་ཅིག་ཅར་དུ་དེ་ཀུན་སྒྲུང་བ་མིན་ནམ་བྱས་ན། ཁོ་ན་རེ། དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་
 འབྱུག་པ་ལྟར་བས་ཅིག་ཅར་སྒྲུང་བ་འབྱུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མདའ་གཅིག་གིས་མེ་ཏོག་

ཡུལ་འདི་འདྲ་མ་བརྒྱ་འཕྲིན་པ་དང་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 བས་དཔྱད། དེས་ན་མུ་བཞི་ཡོད་མེད་སྟོ་ཆོག་གོ། །དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལ་བལྟས་ན་
 འཛེར་ཏེ་ཞེས་ལྟག་བཅས་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་བྲངས་པའང་དེ་བཞིན་ལ། ཡིག་ཆ་
 བྲངས་པ་ལས་འཛེར་ཏོ། །ཞེས་རྫོགས་ཆོག་སྟུར་རོ། །གལ་ཏེ་མགལ་མེ་མཐོང་བ་བཞིན།
 ཞེས་སོགས་ལྟར་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་༼ ༣༣༩ ༽དང་རྟེན་ཆེན་༼ ༤༩ ༽དུང་གལ་ཏེ་
 སོགས་གསུངས་ནས་རིགས་པ་ཅན་པ་བཀག་ཡོད་པས་རིགས་པ་ཅན་མགལ་མེད་འཁོར་
 ལོ་དཔེར་འགོད་མཁན་ཡིན་ནམ། དོགས་པ་ཁོང་སྟོང་ཡིན་དཔྱད། གཞན་ཡང་། ཡིག་
 ཆར་༼ ༣༥༣ ༽པར་དེར་ལུགས་གསུམ་བཤད་ནས། ཞེས་པའི་ལུགས་གསུམ་པོ་འོག་
 ཏུ་ཡིག་ཆ་༼ ༣༦༠ ༽ལས། དེ་ལ་རང་གི་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་སེམས་གཉིས། སྟོན་
 མེད་དོ། །སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་མཉམ་དུ་མིག་ཤེས་དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་གཅིག་
 གྲངས་སྟེ་བེད། ལ་ལས་སྟོན་འཛིན་མི་ཤེས་གཅིག་བྱས་ཡུལ་སྟོན་པོ་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་
 ཀ་འཛིན་བེད། དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོ་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག་གཉིས་པ་ཡང་
 མི་འཐད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་
 རྒྱད་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། གང་སྟེ་སྟེ་མེད་པར་སེམས་གཉིས་འབྱུང་བ་འདི་
 རི་གནས་མེད་དེ། གོ་སྐབས་མེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་རྒྱད་གཅིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་བརྒྱུད་ཚུལ་བཤད་ཟིན། དེ་སྐད་
 དུ་རང་འགྲེལ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་སོགས་སོ། །འདིས་ཁ་པོའི་སྟོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་
 གངས་མཉམ་གྱི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཅིག་ཅར་འདོད་པ་ཡང་བཀག་གོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 དབང་ཤེས་རྣམས་སྟེ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་བྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཅིག་གིས་
 གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། །དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་བྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་

དང་མངོན་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་སྐད་བྱས་པ་ལ་མདོ་སེམས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁོ་བོའི་ལུགས་
 ལ་ཁ་བོའི་སྒྲིམ་སེར་གྱི་ཆ་སོ་སོར་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་རེ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་
 ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་བཀའ་དང་ཡང་མཐུན་ལ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ཡང་ཅིག་
 ཅར་སྐྱང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲིའི་འཇུག་པ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འཕོང་རྒྱུན་གྱིས་
 མདས་ལྷན་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་རིམ་གྱིས་ལུག་ཀྱང་སྦྱར་བས་ཅིག་ཅར་ལུག་པར་སྐྱང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་ལུགས་གསུམ་བཀོད་པ་འདྲ། ལུགས་དང་པོ་རང་འགྲེལ་
 རྒྱ་མཚན་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྒྲིམ་བའི་སྒྲིགས་ཁས་སྤངས་ནས་རང་རིག་པ་
 རབ་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། རས། ཤེས་པ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པས་
 བསྟན། ལུགས་གཉིས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་བསྟན། ལུགས་གསུམ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་རྒྱ་མཚན་
 ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷན་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབྲིགས་པ་ལྟར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་
 འཇུག་པ་སྦྱར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་བསྟན་
 པར་རྣམ་བཤད་ན་གསལ། དེས་ན་ཡིག་ཆར་བཀོད་པའི་ལུགས་དང་པོ་གཉིས་གོ་སྒྲིག་སྒྲེ་
 རང་འགྲེལ་དུ་བཀོད་དོ། །དེས་ན་ཡིག་ཆར་རྒྱ་མཚན་ལས། རང་འགྲེལ་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་
 ཀྱང་རང་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་མ་དག་ཟེར་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམས་བཤད་ལས། གཞུང་འདི་དེ་
 གཉིས་གྱི་ལུགས་སུ་འཛོག་དཀའ་བར་སྐྱང་སྒྲེ་པལ་ཆེར་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ནམ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་སྒྲིར་དབྱེད་དཀའ་ཡང་རེ་ཞིག་ཁྱབ་སྒྲོར་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་
 མེད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་གྱི་དོན་ནི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་ལུགས་འཛིན་པའི་མདོ་སེམས་དེ་
 གཉིས་གྱི་ལུགས་ལ་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རང་རིག་
 སྐྱབ་མཁན་དེ་གཉིས་གྱིས་འཇུག་པ་སྦྱར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་

འབྲེལ་དུ་བཀག་པས་ན་གཞུང་འདི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཛོག་དཀའ་བར་སྤང་། ཞེས་
གསུངས་པས་སྒོམ་༼ ༣༠ ༽ལས། སྤྲ་མའི་ལུགས་གཉིས་རང་རིག་འདོད་པས་བཀག་།
ནམ་བཤད་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་དབྱུད་པར་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅམ་པས་རང་
རིག་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རིག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་དཔེའི་གཉིས་ལ་ལུ་
བཞི་ཡོད་དོ། །ཡ་དང་པོ་གཟུགས་དང་སྒྲོན་པོ་འཛོག་ཡ་གཉིས་པ་བྱི་དུག་ཞུགས་པ་དང་
རལ་གྱིའི་སོ་རང་མི་གཅོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མར་མེ་དང་ནོར་བུ་ཤེལ་སྒོང་ནམས་
འཛོག་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༦༠ ༽ལས། དོན་སྤང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་དེ། དེ་ན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བཞིན་ཞེས་པ་ལས་བྱབ་པར་
འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། དཔེ་དང་པོ་དེ་ལྟར་གང་ཞིག་དཔེ་གཉིས་
པ་དེ་ལྟར་དུ་འཛོག་དགོས་པའི་བྱིར། རིམ་བཞིན་ཡིག་ཆ་༼ ༣༦༡ ༽ལས། ཏ་ཅང་ཐལ་
བའི་ཉེས་པ་དེ་མི་འབྱུང་པར་ཐལ། ཡུལ་སྤྱོད་བ་ལས་དུས་བྱིས་དེ་ན་པ་སྦྱེ་བའི་ཆོ། ཡུལ་
ཅན་སེམས་སྤངས་ནས་ཡུལ་ཁོ་ན་དེ་ན་པ་མིན་པར་ངས་སྤར་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་དང་
ཡུལ་ཅན་སྦྱགས་ནས་དེ་ན་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རིག་ལྟར་ཡུལ་ཅན་ཡན་གར་ཡང་མི་དེ་ན་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། དགུན་དུས་བྱི་བས་ལུས་ལ་དཔྱགས་པ་ན་བྱི་དུག་ཞུགས་ཀྱང་
དཔྱགས་པ་སྤྱོད་གི་དུག་མ་སྤྱོད་ཡང་དུས་བྱིས་འབྲུག་གི་སྦྱ་ལས་ནང་ལངས་པ་ན། སྤར་
ལུགས་པའི་དུག་ཞུགས་པ་དེ་ན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འབྲེལ་བ་ལས།
དེ་ན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་༼ ༣༦༢ ༽ལས། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་
ན་རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་གཅོད་པར་མི་རུས་པ་དང་། སོར་མོའི་ཅེ་
མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོར་མོའི་ཅེ་མོ་དེ་ཉིད་ལ་རིག་པར་མི་རུས་ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་
ལས། འཛོག་ཉེན་གྱི་ནི་མགོན་པོས་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱིས་སེམས་མི་མཐོང་ཞེས་གསུངས། །

རལ་གྱི་འེ་སོ་ནི་རང་ལ་རང་། །རི་ལྷར་མི་གཙོད་དེ་བཞིན་ཡིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེ་དང་པོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དཔེ་གཉིས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མར་མེ་དེ་རང་རིག་སྒྱུབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༩ ༽ལས། རང་རིག་ཡོད་ཅིང་རང་གི་བྱེད་པའང་མི་འགལ་བར་ཐལ། རྣམ་
 ཞེས་ཀྱིས་དུས་གཅིག་ལ་རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་པ་མི་འགལ་བའི་
 རིགས་པ་དང་དཔེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མར་མེས་ཅིག་ཅར་རང་དང་གཞན་གཉིས་
 གསལ་བར་བྱེད་ཀྱི། ཞེས་དང་། དེ་རང་རིགས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༦༣ ༽ལས། སེམས་ཀྱི་རང་རིག་ཡོད་པའི་དཔེར་མར་མེས་རང་གསལ་
 བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དོན་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག་དཔེ་མ་གྲུབ་ཅིང་མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆད་མ་རྣམས་ལ་ནི་རང་རིག་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། རང་གིས་རང་ལ་བྱེད་ན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཕྱིར། ཞེས་མི་མཐུན་པ་བརྗོད་ནས་
 དཔེར་བཀོད་དོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། འོར་བུ་ཤེལ་སྒྲོང་དེ་རང་རིག་སྒྱུབ་བྱེད་དང་། དེ་
 འགོག་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་རིམ་བཞིན་ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༩ ༽ལས། འོར་བུ་ཤེལ་སྒྲོང་དེ་ཡུལ་སྒྲོན་
 པོ་དང་ཐུད་པའི་ཆེ་སྒྲོན་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་རང་ཉིད་དྲངས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
 པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཞེས་ཀྱང་ཡུལ་སྒྲོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་རང་ཉིད་
 རང་གསལ་ཅམ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་༼ ༣༦༣ ༽ལས། ཤེལ་
 སྒྲོན་པོར་རྒྱུན་གྱིས་སྒྲུང་ཆེ་མི་སྒྲོ་བའི་དྲངས་ཆ་མེད་པས་སེམས་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་
 པའི་ཡང་དེ་མིན་པའི་རང་རིག་མེད་པ་སོགས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་གཉིས་
 པའི་དཔེར་བཀོད་ཚུལ་དེ་ལྷར་དུ་འདོད་ན། འོ་ན། སྒྲོན་འཛིན་མིག་ཞེས་བྲན་པའི་བྲན་ཞེས་
 ཆོས་ཅན། ཡུལ་སྒྲོན་པོ་དང་ཡུལ་ཅན་སྒྲོན་འཛིན་མིག་ཞེས་གཉིས་ཀ་བྲན་པའི་ཞེས་པ་

ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་ཡུལ་ཅན་བྱ་བ་སྤྱོད་པས། ཡུལ་ཅན་ཡན་གར་བ་མི་
 བྱ་བའི་བྱིས་པ། དེར་ཐལ། དེའི་དཔེར་དགྲུང་དུས་ཀྱི་བྱི་བས་ལུས་ལ་དཔྱགས་པ་ན་བྱི་དུག་
 ཞུགས་ཀྱང་དཔྱགས་པ་སྤྱོད་གི་དུག་མ་སྤྱོད་ཀྱང་བྱིས་འབྲུག་གི་སྤྱོད་ལས་སྤྱར་དཔྱགས་
 བའི་དུག་ཞུགས་པ་བྱ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིས་པ། ཡིག་ཆ་། ༣༤༣ །ལས། ཏ་ཅང་
 ཐལ་བའི་ཉེས་དཔྱགས་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཡུལ་སྤྱོད་བ་ལས་དུས་བྱིས་བྱ་བ་སྤྱོད་པའི་
 ཆོ། ཡུལ་ཅན་སེམས་སྤངས་ནས་ཡུལ་ཁོ་ན་བྱ་བ་མིན་པར་ངས་སྤྱར་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་
 ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སྤྱགས་ནས་བྱི་སྤྱོད་རང་རིག་ལྟར་ཡུལ་ཅན་ཡན་གར་ཡང་མི་བྱ་
 བའི་བྱིས་པ། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་དགྲུང་དུས་བྱི་བས་ལུས་ལ་དཔྱགས་པ་ན་བྱི་དུག་ཞུགས་
 ཀྱང་པྱགས་པ་སྤྱོད་གི་དུག་མ་སྤྱོད་ཡང་དུས་བྱིས་འབྲུག་གི་སྤྱོད་ལས་ནད་ལངས་པ་ན། སྤྱར་
 པྱགས་པའི་དུག་ཞུགས་པ་བྱ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིས་པ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འབྲེལ་བ་ལས།
 བྱ་བ་འབྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་ཐུན་། ༣༣༡ །ལས། སྤྱར་ལྷན་ལ་
 སྤྱོད་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དང་བྱིས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་སོ་སོ་བ་
 མ་ཡིན་ཞིང་། དའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བས་ངས་མཐོང་བར་འཇོག་རུས་ལ། སྤྱར་མིག་
 ཤེས་དེས་མཐོང་བའི་དོན་དང་བྱིས་ཀྱི་བྱ་བའི་ཤེས་དེས་བྱ་བའི་དོན་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས་དེ་འདྲ་བའི་བྱ་བའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིས་པ། ཞེས་བཏུང་གིས་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །
 དཔལ་ལྷན་ཞི་བ་ལྷས་ནི་ཚུལ་བཞན་དུ་བཤད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་རང་རིག་
 ཡོད་མིན་ན། །རྣམ་ཤེས་ཇི་ལྟར་བྱ་བར་འབྱུར། །ཞེས་སྤྱོད་པས་སྤྱུ་མ་སྤྱར་ལྟར་བཀོད་ནས།
 དེ་ལ་ཞུབ་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་འདེབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཡུལ་ཅན་སྤྱོད་བའི་
 རང་རིག་མེད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་བྱ་བའི་ཤེས་པ་སྤྱོད་བ་མི་འཐད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་གི་
 ཆོ་གཟུགས་བྱ་བ་སྤྱོད་བ་ན་ཡུལ་ཅན་སྤངས་ནས་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱིས་སྤྱར་གཟུགས་འདི་

མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ། །བྱིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་བ་བྱ་བ་ལ་སྒར་ཡུལ་སྒྲོང་བའི་དུས་ན་ཡུལ་ཅན་སྒྲོང་དགོས་པས་མ་ཁུབ་སྟེ། དཔེར་ན་དགུང་དུས་སུ་བྱི་བས་ལུས་ལ་རྒྱགས་པ་ན་ལུས་ལ་བྱི་དུག་ཞུགས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཆེ་རྒྱགས་པ་སྒྲོང་གི་དུག་མ་སྒྲོང་ལ། དེ་ལས་དུས་བྱིས་འབྲུག་གི་སྒྲ་ཐོས་པ་ན་སྒར་རྒྱགས་པ་དེའི་ཆེ་དུག་ཞུགས་པར་འདུག་སྟེ་དུ་བྱ་བ་སྒྲེ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྒར་དུག་ཞུགས་པའི་ཆེ་དུག་མ་སྒྲོང་ཡང་བྱིས་རྒྱགས་པ་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དུག་པ་བཞིན་དུ་སྒར་ཡུལ་སྒྲོང་བའི་ཆེ་ཡུལ་ཅན་མ་སྒྲོང་ཡང་བྱིས་བྱ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་བྱ་བ་པའང་འཐད་ངོ་ཞེས་བཞེད་དེ། ཞེས་གསུངས་སྟེ་རོ། །གོང་དུ་འདོད་ན། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བྱ་བའི་བྱ་བའི་སྟེ་སྒྲོང་ཉིད་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་བྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་དཔྱད། ཡང་ན། དེ་འབྲེལ་བྱ་བའི་སྟེ་སྒྲོང་ཉིད་བྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བྱ་བའི་བྱིར། རྒྱགས་ཁས། འདོད་ན། སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོང་བར་ཐལ། དེ་བྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱགས་ཁས། ཁུབ་པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༩ ༽ལས། བྱ་བ་ཞི་སྒྲོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཉམས་སུ་མ་སྒྲོང་བར་མི་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་སྐབས་བྱེད། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོང་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་ཀུན་གཞི་ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །དེས་ན་ལུགས་འདིར་སྒྲོང་བ་ཅུ་ཡོད་པར་ལེགས་བཤད་སྟེ་ཕོ་༼ ༤༧ ༽སོགས་ལས་བཤད་པས་སྒྲོན་འཛིན་སྒྲོང་བ་ཡིན་དགོས་པས་ཤེས་པ་ལ་སྒྲོས་བས་ཁུབ་མ་ཁུབ་དང་སྒྲོང་བའི་དོན་ཅི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད། སྒྲོང་བྱ་བ་ཆེན་མོར་༼ ༣༠ ༽སྒྲོན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སྒྲོན་ཕོར་བཞེད་ལ། ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད་༼ ༣༩ ༽དུ་སྒྲོན་ཕོར་རྣམ་པ་ཤར་པས་སྒྲོན་ཕོ་སྒྲོང་བར་བཏགས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་དུག་ཞུགས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་བྱ་བ་

བའི་ངོ་མཚར་རིགས་པས་བྱན་ཤེས་གཞན་ལ་ཡང་དཔྱོད་དགོས་པར་སྒྲུབ་༼ ༤༡ ༽ལས།
 དུག་ཞུགས་བྱན་པའི་ངོ་མཚར་རིགས་པས་དཔྱོད། ཅེས་གསུངས་པས་དོན་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་
 བསམས། གཞན་ཡང་། ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟོག་པས་བྱབ་པར་ཐལ།
 ཚད་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟོག་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་
 ཆར་༼ ༣༤༤ ༽། ཚིག་གསལ་ལས། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་རང་
 གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟོག་པའི་ཚད་མ་དག་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། འདིར་རང་རིག་མེད་ཀྱང་ཚད་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་གྱིས་
 རང་རང་གི་ངོ་བོ་འཛོག་བྱབ་ཅེས་པའི་དམ་བཅའ་ནི། ཚིག་གསལ་གྱི་ལུང་དེའི་ནང་གི་
 ཚད་མ་དག་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་བསྟན་པའི་
 བྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འདོད་ན། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། རྟགས་སྒྲ། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོ་
 བོ་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་དགག་གི་རྣམ་ཅན་སྒྲོར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། གཞི་བྱབ་ན། བྱོད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པས་བྱབ་
 པར་ལུང་དུ་མར་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མེད་དགག་རྣམ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་སྒྲ། དེས་ན་ཚིག་
 གསལ་གྱི་ལུང་དེ་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟོག་པས་
 བྱབ་པར་ཡིག་ཆ་༼ ༣༤༥ ༽ལས་གསུངས་སོ། །ཚད་མ་གང་ཡིན་ཞེས་པའི་ལུང་ལ་རྟོག་
 དགོས་པར་སྒྲུབ་༼ ༣༥ ༽ལས། ཚད་མ་གང་ཡིན་ཚིག་གསལ་ལུང་ལ་རྟོག་ཅེས་གསུངས་
 སོ། །ཡང་ན། གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་བྱབ་པས་བྱབ་
 པར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༤༥ ༽ལས། དེ་ལྟར་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཚད་མ་རྣམས་གྱིས་རང་

རང་གི་ངོ་བོ་འཛོག་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་ཆད་མ་དག་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་བཀོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། སྟོན་འཛིན་
 བྱི་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་འཛིན་སོགས་གཉིས་སྤང་ཅན་
 གྱི་ཤེས་པས། ཞེས་ཡིན་ཆར་གསུངས་སོ། །ཅུ་བར་འདོད་ན། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱིས་
 སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 སྟོན་པོ་གཞལ་བའི་སྟོབས་གྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་
 རྟེ། ཡིག་ཆར་༼ ༣༤༥ ༽། རྣམ་བཤད་བླངས་པ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྟོན་འཛིན་ནི་གཞན་
 ལུགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་གྱི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་འགྲུབ་པར་
 བརྟན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ནི་སྟོན་འཛིན་གྱིས་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་གྱི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོང་ཐུན་༼ ༣༣༣ ༽ལས། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟར་སྤྲོ་སྟེ།
 སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱིས་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་གྲུབ། རི་ལྟར་གྲུབ་ན་སྟོན་པོ་གཞལ་
 པའི་སྟོབས་གྱིས་གྲུབ་ཅེས་མི་སྤྲོ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་བའི་སྟོབས་
 གྱིས་ཆད་མ་གཞན་བརྒྱུད་མི་དགོས་པར་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་བ་བྱན་
 པའི་ཤེས་པ་དངོས་སུ་འབྲེན་ལ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་བ་བྱན་པའི་ཤེས་
 པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྟོན་པོ་མེད་པ་དང་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་མེད་པ་གཉིས་ཀའི་སྟོན་འདོགས་
 བཅད་ནས་སྟོ་ཁ་སྟོགས་པ་ཅུ་གྱིས་དེ་དག་ཡོད་པའི་ངེས་པ་འབྲེན་ཞུས་པའི་ཆད་མ་
 ཡིན་པས་བྱན་ཤེས་དེ་ཉིད་མིག་ཤེས་ཡོད་པ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཞིང་། རྗེས་ཀྱི་བྱན་ཤེས་གྱིས་
 སྟོན་པོ་བྱན་པ་ན་སྟོན་འཛིན་སྟོ་ཡུལ་དུ་སྤང་ནས་བྱན་པ་མ་ཡིན་གྱིས་ངས་སྟོན་པོ་མཐོང་ངོ་
 ལྟམ་དུ་སྟོན་འཛིན་གྱིས་ཐུང་པར་དུ་བྱས་ནས་བྱན་པ་ཡིན་པས་བྱན་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྟོན་པོ་
 དང་སྟོན་འཛིན་གཉིས་ཀ་བྱན་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་བ་

ལ་སྟོན་ནས་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་
 རོ། །ཞེས་བར་དང་། དྲངས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་བཤད་གཉིས་འགལ་བར་སྤང་བས། སྟོ་འཛིན་
 མིག་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་ངེས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཡོད་པ་གྲུབ་དགོས་དཔྱད་དགོས་པར་
 སྟོམ་། ༣༡ ་ལས། ངོ་བོ་ངེས་ཀྱང་ཡོད་པར་བསྐྱབ་དགོས་དཔྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
 རྣམ་བཤད་དང་། སྟོང་ཐུན་གྱི་ལུང་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཡིག་ཆར་རྗེའི་
 གསུང་དེ་མ་བརྟག་མ་དཔྱད་པའི་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་།
 སྟོང་ཐུན་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་སྤོང་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་
 འགལ་བར་བཤད་དེ། ཡིག་ཆ་། ༣༡༠ ་ལས། སྟོང་ཐུན་ལུགས་ལ་སྟོན་འཛིན་རང་གིས་
 རང་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དང་ཐ་སྙད་རགས་པ་དེ་འབྲེལ་མེད་ལ། རྣམ་བཤད་འདིར་སྟོན་འཛིན་
 རང་གིས་རང་ཡོད་པར་མ་བཟད་རང་ཡང་རྟོགས་པ་དང་ཐ་སྙད་རིགས་པ་དེ་འབྲེལ་བཤད་
 བས་ལུགས་མི་མ་ཐུན་བེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོང་ཐུན་ལས་ཐ་སྙད་རགས་པ་དེ་ཡང་
 བཤད། ཐ་སྙད་སྤོང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག་ རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་སྟོ་འཛིན་རང་
 གིས་རང་མ་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་སྤོང་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་ལས།
 ལྟར་མིག་ཤེས་དེ་མཐོང་བའི་དོན་དང་ཕྱིས་དྲན་ཤེས་དེས་དྲན་པའི་དོན་གཉིས་དོན་གཅིག་
 པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་ཆེ་ཡུལ་ཅན་རང་
 གིས་རང་མ་སྟོང་བའི་དཔྱགས་པའི་ཆེ་དུག་མ་སྟོང་བ་དང་འབྲེལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཆེ་རང་གིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་
 གྲུབ་ལ་རྟགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་ཆེ་རང་གིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞི་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་སྤྲ་རབས་པའི་ལུགས་
 ཡིན་གྱི་རྗེ་ཡབ་སྐུས་གྱི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད་

རྒྱ་མཚོ་ལས། སྤྱི་རབས་བ་རྒྱུ་མཚུ་མཚུ་མཚུ་གང་གི་སྐབས་སུ་འང་མ་བརྟག་མ་དབྱེད་
 བ་འདི་ཡིན་ལ་བརྟག་ཤིང་དབྱེད་ན་དེ་ཡིན་ཞེས་ན་ཆ་གཉིས་རེ་འབྲེད་པའི་སྤྱོད་པས་མཐུན་
 བྱས་ཅམ་ཡིན་གྱིས་བལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་དོན་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཡབ་སྐུ་གི་
 སྤྱི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་མཐུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་ཡིག་ཆར་དེ་
 ལྟར་གསུངས་པ་ཁས་ལེན་མི་རུང་ངམ་སྟུམ་སྟེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་མཁས་བདག་དབང་
 རྒྱ་མཚོ་ལས། སྤྱི་རབས་ལྔ་པ་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཉིས་སྤྱང་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་
 བ། རང་ཉིད་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དབུ་མ་ཆུང་དུ་རྒྱ་མཚོ་ལས། མཉམ་
 བཞག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། གཉིས་སྤྱང་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་
 རང་ཉིད་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་སྤྱི་རབས་ལས། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆ་རྒྱ་མཚོ་ལས།
 གཉིས་སྤྱང་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྟོགས་ཆུང་ཆུང་ཡེ་ལྟར་བྱེད་
 པས་བྱབ་པའི་སྤྱི་རབས་ལས། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། སྤྱི་རབས་ལས་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་སྤྱི་རབས་ལས། ལྟགས་ཡིག་ཆ་ལས་སོ། །འདོད་ན། སྤྱི་རབས་ལས་ཤེས་
 ཡོད་པ་དེ་ཤེས་ཤེས་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱི་རབས་ལས། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པ་དབང་
 བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་ཤེས་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱི་རབས་ལས། འདོད་ན། དེ་
 ཡོད་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱི་རབས་ལས། སྤྱི་རབས་ལས། ཡིག་ཆ་རྒྱ་མཚོ་ལས།
 མངོན་སུམ་དང་མངོན་གྱུར་དང་། དབང་བོའི་ཡུལ་། སྤྱོད་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བཞི་
 མིང་གི་རྒྱུ་མཚུ་གངས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་སྤྱོད་གྱུར་
 ཡིན་པའི་སྤྱི་རབས་ལས། མ་བྱོལ་ན། མངོན་སྤྱོད་གཉིས་འགལ་བའི་སྤྱི་རབས་ལས། སྤྱོད་མཐའ་རིན་ཐེང་
 རྒྱ་མཚོ་ལས། དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་མངོན་སྤྱོད་གཉིས་དང་། གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་
 འགལ་བར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་བྱོལ་མཆོམས་ལ་དེར་ཐལ། རུང་བད་སྤྱོད་

གྲུར་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚེས་ཅན། ཡོད་དེ། ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་སྟོར་བ་དེ་སྟོར་བ་ཡང་དག་ཡིན་མིན་ལྟར་སྟོ་ཚག་ ཡང་མིག་ཤེས་དེ་
 རང་ཉིད་ཡོད་པར་རྟོགས་ན། སྟོར་བྱ་༼ ༣༣༣ ༽ལས། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དོན་ནི་
 སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་བས་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅེས་
 བར་སོང་བའི་བྱིར་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་འདོད་
 དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་འཛིན་མིག་ཤེས་པར་འདོད་དགོས་པའི་
 བྱིར་དེས་དེ་རིག་པ་དང་རྟོགས་པ་ཡང་འདོད་དགོས་སོ་སྟུམ་དུ་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །མིག་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་ན། སྟོན་
 འཛིན་མིག་ཤེས་ཡོད་པ་མིག་ཤེས་དེའི་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་པ་ལས་དེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། མིག་ཤེས་དེ་ཡོད་པ་མིག་ཤེས་དེའི་རྟོགས་བྱ་ཡིན་ཡང་གཞལ་བྱ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་པར་འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༤༧ ༽ལས། དེའི་རྟོགས་བྱ་ཀྱན་དེའི་
 གཟུང་བྱ་ཡང་མི་དགོས་ལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་སྟེ་བྱི་འདི་དག་ཆིག་གསལ་བྱི་ལུང་དེའི་
 འགྲུ་འགྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སོམས་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༣༣ ༽ལས།
 རྟོགས་བྱ་གཞལ་བྱ་མི་དགོས་འགྲུ་འགྲེལ་སོམས། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། སྟོན་འཛིན་
 མིག་ཤེས་དེ་སྟོན་པོ་གཞལ་བྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་རྟོགས་ཀྱང་སྟོར་རང་
 ཉིད་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་ཟེར་བར་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཆིག་ཟེན་མང་། དེ་ལྟར་ན་འོ་ན།
 མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཚེས་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་གྲུབ་པ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ། ཞེས་ཆ་དེའི་བྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༠ ༽ལས། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པར་རྟོགས་

བར་ཐལ། སྒྲིན་འཛིན་སོགས་གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་བྱབ་པའི་
ཕྱིར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་མ་བྱལ། ཅེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རྟོགས་ཚུལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་འཛོག་དཀའ་བས་སྒྲིམ་༼ ༣༡ ༽ལས། མི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་མི་འདྲའི་བྱད་ཀྱང་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། མིག་ཤེས་དེ་དང་
མཉམ་བཞག་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༢ ༽ལས། དེ་འདྲའི་
རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དང་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ལུང་འདི་གཉིས་
ཀྱིས་སྒྲིན་འཛིན་མངོན་སུམ་དང་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཡོད་པ་འབྱུང་
ལུགས་བྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་འཛིན་ལ་
གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་ལ་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ལ་གཉིས་སྒྲུང་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྒྲིམ་ས་
རང་དུས་ནས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཡོད་པ་གྲུབ་ཕྱི་མས་དེ་དུས་མ་གྲུབ་ཀྱང་མཉམ་བཞག་
གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེས་པའི་གསུང་གནད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་གསལ། དེ་ལྟར་
འདོད་ན། རྒྱང་འཕན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཡོད་པ་རང་དུས་
ན་རྟོགས་པར་ཐལ། གཉིས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་ལེ་ལུ་གཉིས་པར་གསུངས་སོ། །འདོད་ན།
རྗེས་དཔག་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱང་འཕན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། རྗེས་དཔག་རྒྱད་ལྟན་གྱི་རྒྱང་ཕན་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱང་ཕན་པས་རྗེས་དཔག་ཁས་
མི་ལེན་པར་ལེ་ལུ་གཉིས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་མེད་དགག་རྣམ་ཅན་དང་མ་ཡིན་དགག་གི་རྣམ་ཅན་ཡིན་གཉིས་ཀ་
ཡིན་མིན་དང་། འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་སོགས་རྟོགས་ཚུལ་མི་འདྲ་
པའི་བྱད་པར་སྒྲིམ་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་ཆེར་བཞག་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཆོར་བ་བདེ་

བ་ཡིན་ན། བདེ་བ་སྤྱིང་བས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བདེ་བ་སྤྱིང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་
 ཡིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། ཚེར་བ་སྤྱིང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་དང་།
 བདེ་བ་སྤྱིང་བའི་ཚེར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༧ ༽ལས། རང་སྤྱིང་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། རང་དང་གྲུབ་བདེ་གཅིག་པའི་བདེ་བ་སྤྱིང་བའི་ཚེར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་
 མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཡོད་ལ། རང་སྤྱིང་དང་འཇིན་རྣམ་ལ་གཉིས་
 སྤང་རྒྱབ་པའི་བྱིར། རྣམ་པ་ཤད་ལས། སྤྱིང་བྱ་དང་སྤྱིང་བྱེད་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་བྱིར་
 ན་སྤྱོད་ས་སྤྱ་མའི་རང་རིག་དང་མི་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚེར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། བྱབ་
 པ་ལས། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༢ ༽ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཚེར་བ་བདེ་
 བ་ཆོས་ཅན། སྤྱིང་ཉིད་བདེ་བ་ཡིན་པ་སྤྱིང་གིས་གཞལ་བར་ཐལ། སྤྱིང་སྤྱིང་ཉིད་ལ་བདེ་
 བར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེ་བ་སྤྱིང་བའི་ཚེར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་སྤྱིང་བྱའི་བདེ་
 བ་ལ་སྤྱིང་ཉིད་འཇོག་པ་མ་ཡིན། ཚེར་བ་རང་ཉིད་ཡིན་གྱི་བྱའི་ཆོས་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གུན་གཞི་ཡིག་ཆ་༼ ༣༤ ༽ལས། ཆོས་ཉིད་དེའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་
 གྱང་ཆོས་ཉིད་སྤྱིང་བའི་ཐ་སྤྱད་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་
 ཉིད་༼ ༣༤ ༽ལས། བདེ་བ་སྤྱིང་ཞེས་པའི་བདེ་བ་འང་ཚེར་བ་རང་ཉིད་ཡིན་གྱི་བྱའི་ཆོས་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གིས་སྤྱིང་
 བའི་ཚེར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་སྤྱིང་བྱའི་བདེ་བ་ལ་རང་ཉིད་འཇོག་པའི་བྱིར།
 ཏྲགས་ལས། འདོད་ན། རང་སྤྱིང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་རིག་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༦༠ ༽ལས། རང་སྤྱིང་ཡོད་པར་ཐལ།

སྤྱིང་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་གཞན་སྤྱིང་ཞིགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱིང་བ་
 ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རང་སྤྱིང་གཞན་སྤྱིང་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
 རང་རིག་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༥ ༽ལས། རང་སྤྱིང་མེད་པ་དེ་
 ལྟར་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གཞན་སྤྱིང་མེད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་
 གྱེ། རང་སྤྱིང་དང་རང་རིག་དོན་གཅིག་བྱས་ནས་འདིར་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 ལོ། །དེས་ན་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་རང་འཇོག་གམ་ཕྱིར་ཆོས་འཇོག་པ་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་
 པར་སྒྲིམ་༼ ༣༥ ༽ལས། བདེ་བ་སྤྱིང་བའི་བདེ་བར་རང་ཕྱིར་བརྟག་ །ཅེས་གསུངས་ལོ། །
 གཞན་ཡང་། གཞི་གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞི་
 གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་ཆད་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་
 ན་མ་ཁྱབ་གྱེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༥ ༽ལས། གཞི་གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
 པའི་ཕྱིར་ན་མཁས་པ་དག་གིས་མ་ཁྱབ་ཟེར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟགས་པའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ཁོ་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། རང་
 གཞལ་པའི་ཆད་མ་ཡོད་ན་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཞིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་ཅིང་
 མི་མཆུངས་པ་ཞིག་གོ །ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་གྱེ། གཞི་གྲུབ་ན་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་
 བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མཁས་པ་དག་གིས་མ་ཁྱབ་ཟེར། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན། རང་
 རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ཁོ་ནར་མ་ཁྱབ་ལོ། །འོ་ན། གཞི་
 གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ཆད་མས་སྒྲོ་ནས་རྟགས་པར་བྱ་བའམ་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
 པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་རྟགས་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ལོང་། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མའི་རྟགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
 པའི་དངོས་པོ་ཞིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་རུས་

ཏེ། བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་
 རི་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་ན། རྣམ་མཁྲེན་སོགས་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་སྤྱོད་ལ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཤེས་བ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ལྟེ། ཡིག་ཆ་ ༡༣༩ གྲུ་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་
 གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་མངོན་གསུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་
 པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། གཞི་གྱུར་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་
 པ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལའང་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྲེན་སོགས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་
 ལ་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཚོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་
 ཤེས་པར་ཐལ། སྤྱོད་ཚོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 བྱ་བ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལ་དེ་སྤངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 མ་བྱ་བ་མཚམས་ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། སྤྱོད་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 གང་ཞིག་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲིབ་བཅས་ཀྱི་
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཞེས་པའི་བར་སྒྱུར་
 མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་འདོད་པ་འགོག་ཚུལ་བསྟན། གོང་དུ་
 འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འགོག་

པའི་རིགས་པས་མཆོན་ནས། རྣམ་མཁྱེན་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་
 ཆད་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་
 ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་གང་ཡུང་རུང་ཞིག་ལ་མངོན་གྱུར་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཆོས་
 ཅན། རྣམ་མཁྱེན་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཞེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཞེས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཞེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་སོ་སོ་ལ་མ་རྒྱབ་ན་སྤར་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་
 འགལ་བ་འབྱུང་ངོ་། འདོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཁོ་
 ནའི་ཞེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དེའི་ཕྱིར། མི་མཚུངས་ཟེར་ན།
 མངོན་སུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཡང་སྤར་སྤར་འཕེན་ན་གདོན་མི་བ་བར་སངས་རྒྱས་ཁོ་
 ནའི་ཞེས་དགོས་པར་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་ངོ་། མི་མཚུངས་པའི་ལན་མེད་ངོ་། ཁོང་དུ་
 འདོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་སྒྲིབ་ལམ་ན་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། པར་ཕྱིན་མཐའ་དབྱེད་༼ ༥༩ ༽ལས། མཁྱེན་
 གསུམ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་ལམ་ན་ཁྱོད་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིབ་ལམ་ན་ཁྱོད་གང་ཡང་རུང་བ་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་གཞི་ཞེས་དང་
 ལམ་ཞེས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་མཆམས་དང་འགལ་ལོ། ཞེས་
 གསུངས་པས་རིགས་པས་གཞི་གྲུབ་ན། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་རྒྱབ་པ་དང་ཡིད་མངོན་ལ་ཡང་སྤར་ཏེ་ཀུན་ནས་བརྟག་དགོས་པར་
 སྒྲིམ་༼ ༣༣ ༽ལས། རྣམ་འབྱོར་ཡིན་མངོན་གཞལ་བྱས་ཀུན་ནས་བརྟག་ ཁེས་གསུངས་

སོ། །ཡང་ན། གཞི་བྱ་བ་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་
 གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིག་ཆར་༼ ༣༡༣ ༽གསུངས་སོ། །འདོད་ན།
 ལྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གང་ཡང་རུང་
 བ་ཞིག་ཆོས་ཅན། ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
 ན། སངས་རྒྱས་པའི་དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱ་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་
 ས་ན་ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དབང་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། བྱི་དང་ན་བ་སྟོ་ཡང་
 ཚད་མ་མིན། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་སེམས་ནི་དེས་བྱིར་དང་། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་ན། དབང་མངོན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་
 པར་ཐལ། འདོད་ན། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་སོགས་དེ་གང་ཡང་རུང་བ་
 ཞིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་དང་དབང་མངོན་གང་ཡང་རུང་བ་དང་རྗེ་དཔག་གང་ཡང་
 རུང་བའི་གཞལ་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་དཔྱད་དགོས་པར་མང་། ཡང་ན། སྐབས་
 འདིར་མངོན་སྟོག་གི་བཏགས་དོན་ཆོས་ནས་འཛོག་གམ་མི་འཛོག་ འཛོག་ན། ཡིག་ཆར་
 ༼ ༣༡༥ ༽། སྐབས་འདིར་མངོན་སྟོག་གི་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་རིགས་པར་
 ཐལ། དབང་པོ་དུག་གང་རུང་གི་ཡུལ་དུ་གྲགས་ཤིང་རྒྱ་མཚན་ལ་མ་སྟོས་པར་རྟོགས་རྒྱས་
 པ་མངོན་གྱུར་དང་། དབང་པོ་དུག་གང་རུང་གི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་རྒྱ་མཚན་ལ་སྟོས་པ་
 སྟོག་གྱུར་དུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། བྱ་བ་ཅིང་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ། མི་འཛོག་ན། བུམ་པ་ལྟ་བུའི་མངོན་སྟོག་གི་བཏགས་དོན་བཅའ་
 ནས་འཛོག་པ་འགལ་བའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༣༡༥ ༽ལས། བུམ་པ་ལྟ་བུའི་མངོན་སྟོག་གི་
 བཏགས་དོན་བཅའ་ན་འཛོག་རྟེན་གྲགས་པ་དེས་མ་ཆིམ་པར་འདི་ཡུལ་ཅན་གང་རུང་
 གཅིག་ལ་མངོན་སྟོག་ཡིན་པས་མངོན་སྟོག་གི་གོ་ཚད་བཅའ་བ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་

ཐལ། བུམ་པའི་བཏགས་དོན་དང་དེའི་མངོན་སྒྲིག་གི་དོན་བཅའ་ཚུལ་སོ་སོ་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་སོགས་བསམ་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༡༣ ༽ལས། བཏགས་
 དོན་ཚོལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བཀག་པ་སོམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲོབ་པའི་ས་
 ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་གཅིག་གི་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཅེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་
 ཅེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་ལ་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གཅིག་གི་ཡིན་པ་
 ཅེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་༼ ༡༡༥ ༽ལས། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་
 སྒྲོ་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་གཞི་མ་ཐུན་དུ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། དེའི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་དང་། མ་ཡིན་དགག་གི་
 རྣམ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་གཅིག་གི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་
 གཅིག་གི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
 ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཞི་
 ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྣམ་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མ་ཡིན་དགག་
 གི་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་
 གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༩༠ ༽ལས། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན། དེ་ཚོས་ཅན། བྱིད་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་
 དུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་
 འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བྱིད་དེ་ལ་མི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོང་ཉིད་ཚོས་ཅན།
 བྱིད་དེ་འདྲའི་སྒྲོར་ལམ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། བྱིད་དེ་འབྲེལ་སྒྲིབ་ལ་མ་གྱིས་རྟགས་ལ་མ་བཞེན་པར་ཉམས་སྒྲིབ་གིས་འཛིན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་གཞུང་གྲུ་ཡིན་པའི་བྱིད། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དེ་འབྲེལ་མཛོན་སྒྲིབ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲིབ་ཉིད་མཛོན་སྒྲིབ་དུ་རྟགས་པའི་སྒྲིབ་མེད་དེ། གཉིས་
 པ་དེར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་བྱིད། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་
 པར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་བཟོད་པའི་སྒྲིབ་དེ་མ་ཡིན་དགག་སྒྲིབ་པའི་དགག་སྒྲིབ་
 ཡིན་པའི་བྱིད། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་བྱིད་ཏེ། ཅུའེས་རྣམ་བཤད་
 ་། ༣༩ ་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་སོགས་སྒྲིབ་འཛིན་ན་ཆོས་གཞན་རིགས་
 ཞེས་གྱི་ཡུལ་དུ་འཕངས་པས་མ་ཡིན་དགག་བསྒྲིབ་བྱ་དང་གཞུང་གྲུ་འབྱུང་རོ། །དེས་
 རིགས་ཞེས་གྱི་དངོས་གྱི་བྱེད་པས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་མི་འབྱུང་པོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གོང་དུ་མ་ཁྱབ་མཆོམས་ལ་དེར་ཐལ། རྟགས་ལ་མ་སྒྲིབ་པར་རང་བཞིན་
 མེད་པ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་བྱིད། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོད་པ་དེ་
 དེ་འབྲེལ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་ལ་མཛོན་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་བྱིད། ཁྱབ་སྒྲིབ་ཡིག་ཆ་། ༣༩༡ ་།
 ལས། ཆོས་དེ་ཞེས་པ་དེས་རྟགས་ལ་མ་སྒྲིབ་པར་གཞུང་བེད་དེ་ལ་མཛོན་གྱུར་གྱི་དོན་
 ཡིན་པའི་བྱིད། ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟགས་གྲུབ་སྒྲིབ་ཡིག་ཆ་། ༣༩༡ ་ལས། ཅུའེས་རྣམ་
 བཤད་ལས། རྟགས་ལ་མ་སྒྲིབ་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲིབ་འདོགས་གཅོད་
 པར་ཡང་རྒྱས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ནི་མཛོན་གྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲིབ་འདོགས་གཅོད་རྒྱས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་
 ཡོད་པ་སྒྲིབ་དེ་ལ་མཛོན་གྱུར་ཡིན་པ་དབྱེད་དགོས་པར་སྒྲིབ་། ༣༩ ་ལས། མེད་འཛིན་
 གཅོད་རྒྱས་ཡོད་པ་མཛོན་གྱུར་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་འབྲེལ་ཡེ་ཞེས་དེ་གཉིས་
 སྒྲིབ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་དབྱེད། གཞན་ཡང་། མཛོན་ཞེས་ཡིན་ན། ཡིད་མཛོན་

ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན། སར་བྱིན་ཡིག་ཆ་ལས། མངོན་
ཤེས་མངོན་སུམ་བཞི་ལས་ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་རང་
རིག་མི་འདོད་པས་མངོན་སུམ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ནམ་སྟམ། འདོད་ན། བྱི་རོལ་བའི་
རྒྱུད་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་སོགས་དན་རྟགས་
བརྒྱུད་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ།
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཡུལ་ལ་བསྒྲོམས་སྟོབས་གྱི་འཇུག་
པའི་རྣལ་འབྱོར་བའི་རྒྱུད་གྱི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་ ༡༣༠ གྱེལས། བྱི་
རོལ་བའི་རྒྱུད་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་གཞན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་སོགས་དན་
རྟགས་བརྒྱུད་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། དེའི་མཆོན་
ཉིད་དེ་ཆང་བའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཙ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་ཡིན་
པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། སྟོང་ཐུན་ ༡༡ གྱེལས། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་
ཡིད་དབང་ཅམ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་ཞི་ལྷག་སོགས་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་
འཇིན་སྟངས་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་བསྐྱེད་བའི་ཤེས་བ། ཡིད་གྱི་མངོན་
སུམ་གྱི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མཆོན་ཉིད་དེ་ཡིག་ཆར་མངོན་
སུམ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཡིད་མངོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར། དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་
ན་སྟེ། འོ་ན། དེ་འདྲའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཡིད་མངོན་ཡིན་ན།
ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་མི་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་འགལ་དོགས་སོ། །དེ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
ཡིན་ན། བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་

སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱུང་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༢༠༠ ༽ལས། བདག་གྱེན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཞིག་
 ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་བཞིའི་བྱུང་ཚེས་སམ་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་ཅི་རིགས་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཚད་མ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །ཙ་བར་
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དབུ་མ་ཆུང་དུ་༼ ༣༣༦ ༽ལས། བྱི་རོལ་བའི་རྒྱུད་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་
 དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་མངོན་ཤེས་ཚེས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར་འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། བདེན་བཞི་བྱུང་
 ཚེས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང་། བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདོད་མི་རྒྱས། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཡང་སྤྱར་བྱངས་པའི་ཡིད་མངོན་གྱི་མཆན་ཉིད་དེ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཡིད་
 མངོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ན། གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཡིད་མངོན་ཡོད། བྱིར་ཡོད་པས་བྱུང་
 པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་འདོད་ན། རི་བོང་གི་རྩ་ཚེས་ཅན་གྱིས་མ་ངེས་པའི་
 བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༤༩ ༽ལས། རང་གི་འཛིན་སྟངས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་
 མངོན་གྱུར་ལ་མི་སྐྱ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་མངོན་སྟོག་
 འགལ་ཟེར་བ་སྟོང་ཐུན་ལ་བསྐྱུན་ཁུལ་དུ་སྒྲུང་ཡང་ཆོག་འཁྲི་ཆོད་པར་བྱས་ནས་མཆན་
 ཉིད་དེ་ཚེས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་ན། བྱིར་ཡོད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། བྱིར་དེའི་
 མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་འདོད་ན། རི་བོང་རྩ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་འཁོར་
 གསུམ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། རང་གི་འཛིན་སྟངས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པར་
 ཐལ་སོ། །ཞེས་བ་དང་རིགས་པ་མཚུངས་པར་དཔྱོད། ཡང་ཡིག་ཆར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
 སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་བཞག་པ་ཡང་རྣམ་མཁྲེན་ཚེས་ཅན་གྱིས་མ་ངེས་པར་སྐྱབས་གསུམ་
 སྐབས་གྱི་རིགས་པས་ཞིག་དགོས། དེས་ན་དེ་འདྲའི་མངོན་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་སྤང་སུམ་

བ་ཡིན་ན། གསུམ་དུ་སྒྲེ་བའི་ཡིད་མངོན་ལས་འོས་མེད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་སྒྲེ་བའི་ཡིད་
 མངོན་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མི་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་དབྱེད་དགོས་པར་སྒྲིམ་། ༣༣ །
 ལས། གསུམ་སྒྲེའི་ཡིད་མངོན་ཉིང་འཛིན་མི་བརྟེན་དབྱེད། ཅེས་གསུངས་པས་དོན་དུ་འགྲོ་
 མི་འགྲོ་བསམས། གཞན་ཡང་། གཞི་གྲུབ་ན། །རང་རྟོགས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་
 ཡིད་མངོན་ཡོད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཡིག་ཆ་། ༣༤ ། ལས། བྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་དབང་མངོན་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་སྒྲིབ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདོད་ན། དུས་ལྡན་བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྒྲིབ། འདོད་ན། དུས་ལྡན་བྱུང་
 བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་མངོན་ཆད་མ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དུས་ལྡན་བྱུང་བ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། རྟགས་ཁས། འདོད་
 ན། རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྒྲིབ། བྱུང་སྟེ། བྱོད་བྱུང་། ༣༥ །
 ལས། མངོན་སུམ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་བརྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དངོས་
 སུ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ལ་མི་སྦྱ་བའི་
 ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དེ་ལ་བྱུང་བ་སྤར་བ་ཤད་པ་བདག་གིས་བསྐྱབས་པའི་སྒྲིབ།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་བྱུང་མཆོམས་ལ་འདོད་ན། རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་དུས་ལྡན་བྱུང་
 བ་སོགས་དབང་མངོན་ཡིད་མངོན་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྒྲིབ། འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། ཡིག་ཆ་། ༣༥ ། ལས། དུས་གསུམ་ནི་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པས་དུས་ལྡན་བྱུང་
 སོགས་དང་རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་དབང་ཡིད་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོགས་
 ཚུལ་མེད་པར་བཤད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མངོན་དུ་རྟོགས་ཚུལ་
 དང་མི་འགལ་ཚུལ་ཅི་ཡིན་པར་སྒྲིམ་། ༣༦ ། ལས། དུས་ལྡན་བྱུང་སོགས་རྟགས་ལས་
 མངོན་རྟོགས་ཅི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཆོར་བ་བདེ་བའི་སྤྱོད་བྱའི་བདེ་བ་

ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཆོར་བ་བདེ་བའི་སྤྱོད་བྱའི་བདེ་བ་ཡིན། ཆོར་
 བ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཆོར་བ་རང་ཉིད་འཛོག་པས་བྱུང་བའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། གུན་གཞི་ཡིག་ཆ་ལས། ཆོར་བ་བདེ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་བྱའི་བདེ་བའང་
 ཆོར་བ་རང་ཉིད་ཡིན་གྱི་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ཟག་
 བཅས་བདེ་བས་སྤྱོད་བྱའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། ཆོར་བ་བདེ་བའི་སྤྱོད་བྱའི་ཟག་བཅས་གྱི་བདེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོར་བ་
 བདེ་བའི་སྤྱོད་བྱའི་ཟག་བཅས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཡིག་
 ཆ་༼ ༣༩༩ ༽ལས། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འོ་ན་སྐབས་འདིའི་ཆོར་བ་བདེ་བས་སྤྱོད་བྱའི་བདེ་
 བ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡུལ་ཅན་བདེ་བས་བྱུང་བའི་བྱིར། འཁོར་
 གསུམ། འདོད་ན། ཟག་བཅས་བདེ་བས་སྤྱོད་བྱའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། དེར་ཐལ། དེས་སྤྱོད་བྱའི་ཟག་བཅས་གྱི་བདེ་བ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྤྱོད་བྱའི་ཟག་བཅས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཆོས་ཅན་
 གྱིས་གྲུབ། མ་བྱུང་ན་བྱུང་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་ཟག་བཅས་གྱི་བདེ་བ་དེ་ཆོར་བ་ཁོ་ན་
 མིན་ལ་དེ་མཚུངས་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་དེའི་མཆན་གཞིར་
 འཛོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནམས་ཟག་བཅས་གྱི་བདེ་བ་དང་། འགྱུར་བའི་སྒྲུབ་བསྐྱེད་
 གྱི་གཞི་མ་ཐུན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཙུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཡིད་དུ་འོང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་སྟེ། དེས་ན་ཆོར་བ་དེ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་གྱི་སེམས་གྱི་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་འཛོག་ན་བྱའི་ཡུལ་ཡང་འཛོག་དགོས་པས་
 ལྡར་དེའི་སྤྱོད་བྱའི་བདེ་བ་ལ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་རི་ལྟར་
 ཡིན་དཔྱད་དགོས་ཏེ། གྲོམ་༼ ༣༩ ༽ལས། བདེ་སྒྲུབ་མི་འགལ་བྱི་ཡི་ཡུལ་ཡང་དཔྱད། །

ཅེས་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་བས་མ། གཞན་ཡང་། ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ན། སྤྱིང་བའི་
 བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཅུ་བར། ཆོར་བ་སྤྱིང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེ་བ་སྤྱིང་བའི་ཆོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་གཞན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བདེ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བདེ་བ་སྤྱིང་བར་བཏགས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་སྤྱོད་ཆོར་བ་རང་གི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བས་སྤྱིང་བའི་དོན་དུ་
 བཏགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་གཞི་ཡིག་ཆ་༼ ༣༩ ༽ལས། ཤར་བ་ཅམ་ལ་སྤྱིང་བར་
 བཏགས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱི་མའང་སིམ་གདུང་བར་ཅི་རིགས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱིང་བའི་དོན་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱུག་བསྐྱལ་སྤྱིང་བའི་ཆོར་བ་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བས་སྤྱུག་བསྐྱལ་སྤྱིང་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར།
 བདེ་བ་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། མ་བྱུང་ན། སྤྱིང་བའི་དོན་དང་འགལ་དོགས་སོ། །འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། ཀུན་གཞི་ཡིག་ཆ་༼ ༣༩ ༽ལས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིན་
 ན་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཅར་དུ་སྤྱིང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་
 བདེ་སྤྱུག་གཏང་སྟོམས་ཐམས་ཅད་སྤྱང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེས་ན་སྤྱིང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པའི་སྟེང་ན་ཀུན་མཁྱེན་ཆོར་བས་དུམ་ཁྲོག་དགོས་
 པར་སྟོམ་༼ ༣༩ ༽ལས། ཀུན་མཁྱེན་ཆོར་བས་ན་རག་དུམ་ཁྲོག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །
 དུ་ཁ་ཞེས་པ་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་མིང་རོ། །གཞན་ཡང་། རང་གི་སྤྱང་བ་ལ་ཆད་མར་སོང་
 བའི་ཤེས་པ་དང་རང་གི་སྤྱང་ཤེས་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་ཟུ་བཞི་ཡོད་
 དེ། དང་པོ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཟུ་ཡོད་དེ། རྩ་གཅིག་རྩ་གཉིས་སུ་སྤྱང་བའི་དབང་ཤེས་
 དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དབང་ཤེས་དེ་རང་གི་སྤྱང་བ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་

གང་ཞིག་རང་གི་སྒྲུང་ཤེས་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་གི་སྒྲུང་བ་
 ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༠༤ ༽ལས། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་
 སུ་སྒྲུང་བ་སོགས་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ལོག་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པའི་
 དུལ་གྱི་གཙོ་བོ་སྒྲུང་དུལ་ལ་བྱེད་ཅིང་། རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྒྲུང་ཤེས་ཟླ་གཅིག་ལ་ཚད་
 མར་མ་སོང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་དང་འཇིན་སྒྲུངས་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུང་
 ཚུལ་འགལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༠༤ ༽ལས། དམ་བཅའ་གཉིས་
 པ་ལ། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་སྒྲུང་ཚུལ་དངོས་
 སུ་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་
 བས། རྟགས་དེར་ཐལ། རྟོག་མེད་གང་བྱོད་དང་འཇིན་སྒྲུངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཚད་མ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཟླ་བ་དེ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་
 དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོང་ཐུན་༼ ༣༣༤ ༽ལས་ཀྱང་ངོ་། །བྱི་མ་ཡིན་
 ལ་སྒྲུ་མ་མ་ཡིན་པའི་སྒྱ་ནི། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དེ་རང་གི་སྒྲུང་ཤེས་ལ་ཚད་མར་སོང་བ་གང་ཞིག་སྒྲུང་བ་བ་ལ་ཚད་མར་མ་
 སོང་བའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་གི་སྒྲུང་ཤེས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་བྱིར་
 ཏེ། སྟོང་ཐུན་༼ ༣༣༤ ༽ལས། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་
 སྟོབ་ལམ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུང་ཡང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་
 ཐལ། སྟོང་ཐུན་༼ ༣༣༤ ༽ལས། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཉིད་དངོས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་ཆ་དེ་
 ཉིད་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་དུལ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུང་ཆ་དེ་ཤུགས་དུལ་དུ་བྱེད་ན་ཆོས་ཉིད་དངོས་
 སུ་སྒྲུང་བའང་འགལ་ལ། དངོས་དུལ་དུ་བྱེད་ན་དེ་དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་དགོས་ཏེ་དེ་ལས་

ཐ་དད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་༼ ༣༩༦ ༽ལས། བར་ཆད་
 མེད་ལམ་རང་གི་སྒྲིམ་ཆ་ལ་མངོན་སུམ་ཆད་མར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དང་པོ་དེ་ལ་སྒྲིམ་
 ཏྲག་པ་མངོན་གྱུར་མིན་པ་གང་ཞིག་ བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྒྲིམ་ཆ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་
 མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེས་ཏྲགས་སྟོབས་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཡིག་ཆ་༼ ༣༩༧ ༽ལས་དེ་འདྲ་སྟོང་ཐུན་གྱི་
 རོན་མིན་ལ་སྒྲིམ་ཏྲག་ལ་འབྱུང་ལ་དེ་ཞེན་ཡུལ་ཡང་ཡིན་པས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འང་སྒྲིམ་
 བའི་སྟོན་ས་འབྱུང་ཞེས་པ་ཡིན་པས་ལམ་རིམ་དང་ཤིན་ཏུ་མ་ཐུན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཡུལ་
 གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་གོས་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱི་ལུགས་ལ་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་རྒྱུ་ཡུལ་
 ལ་འབྱུང་ཞིང་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུང་བར་འདོད་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་ཐུང་པོ་མི་ཏྲག་པ་སོགས་སུ་
 འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་སྒྲིམ་ཡུལ་ལ་འབྱུང་ཡང་ངེས་པའི་འཇིན་སྒྲིམ་ལ་ཆད་མའི་གཞོན་
 པ་མེད་པས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ་མ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 བས་ཆིག་སྟོང་ཐུན་༼ ༣༩༨ ༽ལས། འདིར་ཡབ་སྲས་གཉིས་གྱི་གསུང་གཉིས་མི་མ་ཐུན་
 བམ་དབྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །གང་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་དེ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པའི་རྟོན་
 རོན་དོན་གཉིས་ཀ་ཡིན་མིན་སྒྲུར་ཐལ་བསྒྲོག་གི་སྐབས་སུ་བཟོད་ཅིན་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་
 ཡང་། རྗེས་དཔག་ཆན་མ་ཡིན་ན། རང་གི་འཇིན་སྒྲིམ་གྱི་ཡུལ་ལ་སྟོན་གཞན་གྱིས་གཞོན་
 པ་མེད་པའི་བྱིར་ དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་གིས་ངེས་པའི་འཇིན་སྒྲིམ་ལ་ཆད་མའི་
 གཞོན་པ་མེད་པས་མ་འབྱུང་བར་འཇིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་ཐུང་པོ་མི་
 ཏྲག་པ་སོགས་སུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་སྒྲིམ་ཡུལ་ལ་འབྱུང་ཡང་ངེས་པའི་འཇིན་སྒྲིམ་ལ་

ཚད་མའི་གཞོན་པ་མེད་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའམ་མ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་སྒྲུབ་དངས་
 པ་ལྟར་རོ། །འདོད་ན། བདེན་འཇིན་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བྱུང་ན། རང་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་པས་བྱུང་བར་
 ཡིག་ཆར་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེན་འཇིན་ལ་ཚད་མའི་གཞོན་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 བདེན་འཇིན་གྱི་དངོས་གཉིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཇིན་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤངས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲུབ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་ཀྱང་གཞོན། གཞན་ཡང་། སྒྲོམ་ལམ་ཕྱིར་མི་
 སྒྲོག་པའི་རྟོགས་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟབ་མོ་ཚེས་ཉིད་བརྒྱད་རྟོགས་པའི་ལམ་དུས་
 མཉམ་དུ་སྒྲེ་བ་མ་ཡིན། རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མར་མེ་
 སྒྲེ་བའི་ཆེ་མར་མེ་སྐད་ཅིག་སྒྲེ་བར་གསུམ་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 བྱུང་ན། བྱུང་བར་ཐལ། མར་མེ་སྐད་ཅིག་སྒྲེ་བར་གསུམ་པོ་དེ་ཟབ་མོ་ཚེས་ཉིད་བརྒྱད་
 རྟོགས་པའི་ལམ་དུས་མཉམ་མཆོན་པའི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བ་ལས། མར་མེ་དཔེའི་
 ཚུལ་གྱིས་ནི། །ཟབ་མོ་ཚེས་ཉིད་ནམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །མ་བྱུང་མཆོམས་ལ་
 དེར་ཐལ། མར་མེ་སྒྲེ་བའི་ཆེ་མར་མེ་སྐད་ཅིག་སྒྲེ་བར་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་སྒྲེ་བའི་ཆེ་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་སྒྲེ་བར་གསུམ་རིམ་ཅན་
 དུ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་། ༡༩༣ །ལས། མར་མེ་སྐད་ཅིག་སྒྲེ་མ་ལས། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་
 རུས་ལྟན་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བས་སྒྲོང་བུ་ལྟན་ལྟན་རྟོགས་པར་སྒྲེགས་པའི་མར་མེའི་དཔེའི་
 ཚུལ་གྱིས་ནི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་སྒྲེ་མང་པོ་རིམས་གྱིས་འབྱུང་བས་རང་
 འབྲས་སྒྲུ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཟབ་མོའི་ཚེས་ཉིད་ནམ་བརྒྱད་ཀྱང་འཐད་པར་ཁོང་དུ་
 རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་ན། སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་སྒྲེ་བར་གསུམ་རྒྱུ་

འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་མ་རྣམས་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 དེར་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སྤྱི་མ་རྣམས་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། སྒྲ་མ་རྣམས་མེད་པར་ཐལ་བའི་
 བྱིར་ཏེ། གསེར་བླང་། ༡༣༩ ་ལས། སྐད་ཅིག་དང་པོ་མེད་པར་འབྱུང་ན་ཏྲག་ཏུ་སྟེ་ཡུལ་
 དུས་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་དང་སོགས་ནས་གཏན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
 ཏེ། རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་སྟོས་བྱིར། ཏྲག་
 ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་ཞིག །འབྱུང་བ་སྟོས་པ་
 ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། གསེར་བླང་། ༡༣༧ ་ལས།
 ལྷང་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱད་རིགས་མ་ཐུན་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་
 བྱུང་བས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་
 འབྱུང་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མ་ཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྟེ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ཅ་ཏྲགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཟབ་མོ་བརྒྱད་རྟོགས་པའི་ལམ་དུས་མཉམ་དུ་
 སྟེ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་རྟོགས་པའི་ལམ་གཅིག་ཅར་དུ་སྟེ་བའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་སྟོམ་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་བྱུང་སེམས་དེ་ཟབ་མོ་བརྒྱད་རྟོགས་པའི་
 ལམ་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྟོ་བསམ་
 གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་ད་། ༡༤༣ ་ལས།
 སྟོམ་ལམ་པས་དེ་དག་མི་འགལ་བར་རྟོགས་པ་ཅི་ཞེ་ན། མཐར་འཇིག་ཅན་གྱིས་བསམ་
 གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་སྟོ་ནས་ཏེ་དེའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྟོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་
 བ། དེ་འདྲའི་བྱུང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཟབ་མོ་བརྒྱད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པར་
 ཐལ། ཟབ་མོའི་ཆོས་ནི་ད་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོའི་བྱུང་

སེམས་དེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཉིད་ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན།
 ཤར་རི་བོའི་ཅེར་ཉི་མའི་དགེལ་འཁོར་རྫོགས་པར་ཤར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་
 བྲང་ལས། ཡང་ན། མར་མེ་སྒྲེ་བའི་ཆེ་མར་མེ་སྒྲིད་ཅིག་སྒྲེ་བྱི་བར་གསུམ་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲེ་
 བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མར་མེ་སྒྲིད་ཅིག་སྒྲེ་བྱི་བར་གསུམ་རྣམས་མ་ཞིག་པར་གནས་པའི་
 བྱིར། དེ་ཉིད་༼ ༡༣༥ ༽ལས། བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་སྒྲེ་མ་རྣམས་མ་ཞིག་པར་གནས་
 པའི་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བྱ་ཡི། རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲེ་འགག་བྱེད་པའི་དུ་མ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཡང་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིད་ཅིག་
 སྒྲེ་བྱི་བར་གསུམ་ཀ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནམ། སྒྲེ་མ་སྒྲེ་ཡང་བྱི་མ་གཉིས་སྒྲེ་བེར། ཐུབ་དགོངས་
 ཏུ་བྲངས་པའི་མདོ་དང་འགལ། རིམ་ཅན་དུ་སྒྲེ་དང་འགལ་ལོ། །བྱི་མ་ལྟར་ན། དེའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིད་ཅིག་སྒྲེ་བྱི་བར་གསུམ་ཀྱི་ཆའི་དབྱེ་བ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། སྒྲིད་
 ཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། རིན་བྲང་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དང་རྗེས་དཔག་སྒྲིད་ཅིག་རེ་རེ་ཡིན་མིན་དང་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲིད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་
 དུས་མཐའི་སྒྲིད་ཅིག་མ་ཡིན་མིན་དང་། མར་མེ་སྒྲིད་ཅིག་སྒྲེ་བྱི་བར་གསུམ་མར་མེ་ཡིན་
 ཏེ། དབུ་མའི་བེན་བྲིས་༼ ༩༠ ༽ལས། མར་མེ་སྒྲིད་ཅིག་སྒྲེ་བྱི་བར་གསུམ་མར་མེ་ཡིན་
 པར་དུ་སྒྲོད་པས་ཁས་ལེན་པ་དེ་མདོར་རྟོགས་རྒྱུ་དང་མཐུན་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་ལ། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་འདོད་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རེ་རེ་ནས་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མར་མེ་ལ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 སྒྲིད་ཅིག་སྒྲེ་བྱི་བར་གསུམ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། སྒྲེ་མའི་ཡིག་ཆ་༼ ༣༥ ༽ལས། འོ་ན་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲིད་
 ཅིག་དང་པོ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲིད་

ཅིག་དང་པོ་ཁོ་ནས་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་
 བ། མར་མེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཁོ་ནས་སྤོང་བྱ་སྤོང་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། ཅ་བར། །
 སེམས་ནི་སྤྲ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། །རིགས་མིན་ཕྱི་མས་ཀྱང་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་
 བར། དེ་དེས་བྱང་ཆུབ་པར་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་། ༣༩༥ ་།
 ལས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་སྐད་ཅིག་བྱང་མཐའ་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་འཛོག་ན་
 སྐད་ཅིག་དེ་དེ་ནས་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མར་མེས་སྤོང་བྱ་
 རྫོགས་པར་སྤོང་བ་སྐད་ཅིག་དེ་དེས་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱམས་པས། མར་མེའི་དཔེ་ཡི་
 ཚུལ་གྱིས་ནི། །སོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་རྟོག་དགོས་པར་སྤོམ་ལས། སྐད་ཅིག་
 བཀར་ཏེ་མར་མེ་དཔེ་ཡིས་རྟོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་
 ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་ན། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དང་། རྒྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 བས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱུང་བར་འདྲོད་པ་ལ་བྱུང་མཐའི་བཞི་ཀ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གྲུང་ཐང་རྩོམ་འཕྲོ་། ༡༢ ་། ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ། དགེ་མི་
 དགེ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་། རྒྱེས་བུའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་གཅིག་དགོས་པར་
 བྱུང་མཐའ་བཞི་པོ་མཐུན་ལ། ཞེས་དང་། མཛོད་། ༥༤ ་། ལས། བྱུང་བར་སྤྲ་གསུངས་
 བས་ཀྱང་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བར་བྱུང་སྟེ། འོ་ན་འདྲོད་ན། སྤོང་པོའི་རྩལ་
 སྤྲ་རབ་ཆོས་ཅན། ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཆུང་བ་ལས་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །ཅ་བར་འདྲོད་
 མི་རུས་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་
 མཆེད་དང་སྤྱི་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས། གཟུགས་
 སྤྱི་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་གསུམ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་ལུང་མ་

བསྟན་པ་མེད་དེ། མཛོད་ལས། རྣམ་རིག་མིན་ལུང་བསྟན་མིན་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
 ཏྲག་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། གང་ཟག་གིས་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཕྱིའི་ཆོས་དུ་
 མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲ། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྗེའི་ནང་ནས་
 ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་གྱུར་བའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
 པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱེ་སྒྲ་དང་
 ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས་ཀས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུང་ཐང་ཙོམ་འཕྲོ་། ༡༣ ་ལས། ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྗེའི་ནང་ཆད་ཀྱི་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་གྱུར་པའི་གཟུགས་
 དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་གཉིས་
 གཟུགས་ཡིན་པར་བྱེ་སྒྲ་དང་ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས་ཀས་འདོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསྟུས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཡིག་ཆར་། ༣༡༧ ་རྩལ་སྤྲ་རབ་དེ་དེའི་མཆོན་གཞིར་འཛོག་པས་བསྟུབས། དེས་ན་
 སྟོན་པོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སུ་འཛོག་དཀའ་བས་
 སྟོམ་། ༣༩ ་ལས། སྟོན་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམ་རིག་གཟུགས་མིན་དཀའ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་
 བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་ཅིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཏྲགས་སྟོར་བའི་བསྟུབ་བྱ་
 ལ་མི་འབྱུང་བའི་དོན་འགལ་མ་ངེས་མ་གྱུབ་ཐེ་ཆོམ་ཅན་བཞི་ལྟ་བུའི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་
 གསུངས་སོ། །དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྲོལ་བ་དབང་རྣམ་བཞེད་པའི་ཆེ་ཐལ་འགྱུར་དེའི་སྟོར་
 ངག་བཞེད་མི་དགོས་ཀྱང་སྟོར་ངག་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོར་
 ངག་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཕངས་པས་གྲོལ་བ་དབང་
 རྣམ་གྱིས་གོ་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟེན་ཟེས་། ༣༦ ་ལས། མིད་སྟུབ་འཕོང་སྟོན་པར་བཛོད་

ཆེ་དེའི་ཆོག་ཟེན་ལ་ཆོག་སྤང་དེ་ཁོ་ན་འང་ཉིད་ཅེས་པ་མེད་ཀྱང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོག་སྤང་ཀྱི་དོན་གོ་བ་ལྟར། དབང་རྣམས་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་ལས་དངོས་སུ་མ་བཞོད་ཀྱང་། ཉགས་སྒྲོར་ལྷགས་ལ་འཕངས་པ་དེས་གོ་རུས་པ་དེའི་དོན་ནོ་ཞེས་བཤད་དགོས་ཀྱི། དེ་འདྲ་མ་ཡིན་ན་འདིའི་དོན་བཤད་དགའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་སྒྲོར་བའི་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་པར་ཐལ། རྟོལ་བ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ལྷགས་ལ་འཕངས་པར་གོ་རུས་ཕྱིན། འདོད་ན། དཔེ་དང་སྒྱུར་ནས་རྣམ་བཅད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཇི་ལྟར་འཕེན་ཚུལ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། སྒྲིམ་༼ ༣༤ ༽ལས། འབྲུལ་མེད་ཐལ་ངག་ཚུལ་གསུམ་འཕེན་པའི་དབྱེད། །ཅེས་པའི་དོན་མི་ཤེས། གཞན་ཡང་། རང་ཡུལ་གསར་དུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་པ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥ ༽ལས། གསར་དུ་མི་སྤྱིའི་སྒྲིམ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། གསར་དུ་དགོས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམས་བཏགས་དོན་ཆོལ་བ་ཁོ་ནར་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །མེད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསར་དུ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདིར་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྤང་པོ་བདེན་འཇིན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༡༣༤ ༽ གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོ་གསར་དུ་ཉོགས་མ་ཐག་པ་དེས་སྤང་པོ་བདེན་མེད་དུ་དངོས་སུ་ཉོགས་པར་ཐལ། དེས་སྤང་པོ་བདེན་འཇིན་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་དངོས་སུ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྤང་པོ་བདེན་འཇིན་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སྤྲོས་སྤང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ། ཉགས་གྲུབ་ཏེ། དེས་སྤང་པོ་བདེན་འཇིན་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསར་དུ་སངས་རྒྱ་བ་སོགས་ཡོད་མེད་སྒྲོ་བྱ་མང་། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱ་སྒྲིམ་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དེ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཡིན་

བར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། རང་ཉོག་ས་པའི་ཡིད་
 ཆེས་རྗེས་དཔག་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་བྱིར། རྒྱལ་པ་ཡིག་ཆ་ལས་སོ། །འདོད་ན།
 དེ་འབྲའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ལུང་གི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་
 རོན་གཅིག་ཏུ་ཡིག་༼ ༣༥༩ ༽ཆར་གསུངས་སོ། །རང་གི་འཇིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་
 གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༥༩ ༽
 ལས། རང་གི་འཇིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་མི་སྤྱོད་པའི་རྗེས་
 དཔག་ཡིན་པ་དེ། རང་ཉིད་ལུང་གི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན།
 སངས་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ལེ་ལུ་དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༡ ༽
 ལས། སངས་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་ཀུན་གྱི་ཙ་བ་བདག་འཇིན་གཉིས་
 ཀྱི་གཉིན་པོ་བདག་མེད་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཉིས་ཀུན་ཟད་པ་དངོས་
 སྟོབས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར་སོགས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །
 ཡང་ན། སངས་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན།
 རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དཔེར་ན་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་བཞིན། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྦྱོར་
 བ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༩༩ ༽ལས། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་དཔེར་
 བཞོད་ནས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་ཆད་མར་བསྐྱབས་
 པའི་བྱིར། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོག་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེས་གྱུར་
 པ། །དེ་ཡིས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟེན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་རྒྱུ་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཙ་
 བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།

དེ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བསྐྱབས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྡེ་བདུན་༼ ༡༩༡ ༽ལས། སངས་
 རྒྱལ་ཤིན་ལྷོག་མིན་ཞིང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱལ་པར་
 གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་པའི་རྒྱལ་པར་གོང་དུ་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་ཆོས་སྤར་བཞིན། ཉེས་ཟད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་
 བ་དེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱུང་གསུམ་གྱི་ལུང་ལ་དེའི་བྱིར།
 ཏྲགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་མཐའ་དཔྱད་ལས། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
 མ་བྱས་པར་ཉེས་ཟད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་ཀྱང་རུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་རྟེན་
 ཆེན་༼ ༡༩༩ ༽ལས། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། བྱིར་གྱིས་ཤིན་ལྷོག་སྟོན་པའི་གསུང་རང་གི་
 བརྗོད་བྱ་ལ་མི་སྦྱ་སྟེ། ཞེས་བཀོད་པ་ལའང་ཆོས་ཅན། ཆོད་མས་གྲུབ་ན་སྐྱབ་བྱ་ལའང་སྦྱོ་
 འདོགས་ཆོད་པའི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༼ ༡༩༧ ༽ལས། ཤིན་ལྷོག་
 སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་བསྦྱ་སྟེ། ཉེས་ཟད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཞེས་བཀོད་པའང་བབ་ཅོལ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞིན་དོ། །སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་
 མདོ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྦྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
 ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཏྲགས་སྦྱོར་དེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཏྲགས་སྦྱོར་ཡིན་ནམ་མིན། དང་
 བོ་ལྟར་ན། སྦྱོར་བ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཡིན་
 པའི་ཐལ། དང་བོ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ། ཡིད་
 ཆེས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་
 དཔག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༢༠༡ ༽ལས། ཏྲགས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ལ་དངོས་
 སུ་བཞེན་ནས་རང་གི་འཛིན་སྤངས་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་པ་གཞལ་བྱའི་རྗེས་

དཔག་ཡིན་པ་དེ། རང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་སྤྲི་མི་
 ཏྲག་ཏྲགས་དང་སྟོང་ཉིད་ཏྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་གི་
 རྩི་བ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཟེན་ཟེས་༼ ༡༤ ༽ལས། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་འདི་རང་གི་བསྟན་
 བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བར་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གིས་སྐྱབ་ཚུལ་ཞིག་བཤད་པ་
 འདི་དམིགས་གསལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་དཀའ་མོར་ཡོད། ཅེས་དམིགས་གསལ་
 ཅན་ཅི་ལྟར་ཡིན། ཡང་ན། དེ་འདྲའི་སྟོར་བ་དེ་སྟོར་བ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་
 ཉིད་དངོས་སྟོབས་གྱི་བསྐྱབ་བུ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ལུང་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པ་དགོས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩི་བ་དུན་ལས། སྤྲི་མི་ཏྲག་སྟོན་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བུའི་
 དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་
 བ་སྟོན་ཅི་ཡོད་ཅེས་ན། དགོས་པ་མེད་པའི་སྟོན་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་དང་འདྲའོ། །འོ་ན། དེ་
 ལྟར་འདོད་ན། བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་མི་བསྐྱབ་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་
 གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྟོར་བ་འདི་ཡིད་ཆེས་གྱི་ཏྲགས་
 སྟོར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་པའི་མདོ་བཀོད་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། མི་མཚུངས་ཟེར་ན་
 རྒྱ་མཚན་ཞོག་ འདོད་ན། ལེ་ཏུ་དང་པོའི་ཡིག་ཆ་དང་འགལ་དོགས། འོན་ཀྱང་རིགས་རྒྱན་
 ༼ ༡༣༣ ༽ལས། བཀའ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་མཐེན་པ་ནམ་དག་
 སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། བརྗོད་པ་ནམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་
 བུའི་དོན་ལ་མི་སྐྱབ་བ་ཡིན་ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་།
 རྩི་བ་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྤྲི་བ་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱད་བདག་འཛིན་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཏྲགས་གསུམ་པོ་དེའི་བསྐྱབ་
 བུ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་ཚད་མས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཆོག་

དོན་མི་འདྲ་བས་རྟོག་ དེ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏྲོག་ཁོ་ན་བསྟན་པའི་ལུང་ཡོད་པར་སྡེ་བདུན་ལས་
གསུངས། དེ་མེད་པར་གསུངས་ལུང་ལ་གཞལ་བྱའི་གསུམ་ཆར་བསྟན་པའི་བྱ་བ་དཀའ་
འབྲེལ་དང་པར་སྤྱོད་མཆན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱེད་དགོས་མང་། དེས་ན། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཤིན་ཏྲོག་གྱུར་ཡིན་པར་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་དཔེར་བཀོད་ནས་བསྐྱབ་
ཚུལ་བརྟག་དགོས་པར་སྟོམ་༼ ༣༩ ༽ལས། ཀུན་མཁྱེན་ཤིན་ཏྲོག་སྟོང་པའི་དཔེས་བསྐྱབ་
བརྟག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་ཡིན་ན། ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཡིག་ཆ་༼ ༣༩༠ ༽ལས། ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ནས་འདྲིལ་པ་མཁས་གྲུབ་ཀུན་གྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་འཇུག་ལས། རྣལ་འབྱོར་བ་དང་པལ་བའོ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་བར་
དགོ་བའི་ལྷས། རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་
འཇུག་པ། དུན་པའི་ཐག་པས་བཏགས་པ་དང་ལྷན་པས་རྣལ་འབྱོར་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་
ཏེ། དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་མཆན་ཉིད་བཤད་
པས་གྲུབ། འདོད་ན། འདོད་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལས་བར་ཆད་མེད་
ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་
སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༩༩ ༽ལས། བར་ཆད་མེད་ལས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མདོན་
སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། ཏགས་གྲུབ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཏགས་དེར་ཐལ། ཟེན་གྱིས་
༼ ༤༠ ༽། དེ་རྣལ་འབྱོར་མདོན་སུམ་འདོད་དགོས་པར་བཤད། ཅེས་གསུངས་སོ། །བསམ་
གཟུགས་ཡིག་ཆར་གསལ། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདོད་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཟེན་གྱིས་༼ ༤༠ ༽ལས། ས་དྲུག་པ་ཡན་ཆད་གྱི་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་གང་ཟུང་མདོན་

སུམ་རྟོགས་པའི་འདོད་སེམས་དེ། སྒོ་མང་བ་དག་གིས་དེ་རང་གི་སེམས་རྟོན་ཞི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་མི་རྟོན་པས་ན། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་མིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡང་ལེགས་ཀྱང་། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་པའི་ཚུལ་ཅི་ལྟར་ཡིན་
 སོམས་དགོས། གཞན་ཡང་། རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཐལ་འབྱུར་ལ་བརྟེན་པ་དང་
 གཞན་གྲགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཡོད་དམ་ཅེད། ཡོད་ན། གཞན་གྲགས་ཞེས་
 པ་གང་ཟག་གཞན་གྱི་བཀོད་པ་ལ་ལྟོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ། ཅེད་ན། ཡིག་ཆ་
 ༡༩༠༠ ་ལས། ཡང་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་
 རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེ་ལའང་ཐལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཞན་གྲགས་
 ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་དོན་གྱི་དེ་ལ་གཞན་གྲགས་ཡོད་
 ཚུལ་ཅི་ཡིན་པར་སྒྲིམ་༡༩༠༡ ་ལས། ཐལ་ངག་གཞན་གྲགས་ལ་བརྟེན་རང་དོན་ཅི། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རང་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་ན། རང་ཉིད་
 ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་དུ་འཛོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༡༩༠༢ ་ལས། སྟོང་ཐུན་ལས། དེས་ན་ལྷགས་འདི་ལ་རང་འཛིན་
 སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་ཅེད་ཀྱིས་ལོག་ཤེས་ཡིན་མིན་དུ་འཛོག་གི། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་ན། ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཚུས་གང་བར་མོས་པའི་བད་པར་གྱི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཚུས་
 གང་བ་ཅེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཚད་མ་ཆོས་
 ཅན། ཉིང་རེ་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཚུས་གང་
 བ་དང་གང་བ་ཅེད་པ་གཉིས་འགལ་བས་གང་ཡང་ཅེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་གང་བ་ཅེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོ་རིགས་ཡིག་ཆ་༡༩༠༣ ་ལས། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་

མེད་པའི་ཤེས་པ་ལོག་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཚུས་གང་
 བར་མོས་པའི་བད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་
 ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ས་གཞི་ཐམས་
 ཅད་ཚུས་གང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཙ་བར་
 འདོད་ན་ལུང་དེས་སྒྱུབ། ཡང་ན། སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་ཡིན་
 པར་ཐལ། རང་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཙ་བའི་ཁྲབ་པ་ཁས།
 དེར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་དེ་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཆད་མ་དང་འཛིན་
 སྟངས་འགལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་
 འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བདེན་གཉིས་པན་ཚུན་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༦༠ ༽
 ལས། ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བད་ཅེས་པ་དང་བདེན་པ་གཉིས་ལས་གཞན་
 གསུམ་པ་མེད་པར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པས་གྲང་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་
 གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ནི་ལུང་གསུམ་སེལ་བའི་གངས་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ལ་
 གཞི་གང་ཞིག་རྩན་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་ལ་དོན་དམ་པ་མི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པ་ཁེགས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིམ་སྒྲིམ་གཉིས་པན་ཚུན་སྟངས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རང་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པས་ལོག་ཤེས་
 སུ་འཛོག་པ་ཅི་ལྟར་ཡིན་བརྟག་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༣༥ ༽ལས། ལོག་ཤེས་འཛིན་སྟངས་
 འགལ་བའི་ཆད་མར་བརྟག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དོན་ལ་རུང་མའེས་པས་རེ་ཞིག་
 ཆད་མའི་རྣམ་བཞག་གི་སྒྲོར་བརྗོད་ཟེར་རོ། །

༡༤ ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་སྒྲོམ།

སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་གི་སྒྲོམ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་ན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཙུ་བར།
 རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞིན་ཡང་ནི། །དང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་
 བས་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་ལུང་དང་འགྲེལ་དགོས་ཀྱི་ལུང་ལྟ་ཡོད་པས། དང་པོ་འགྲེལ་
 རྒྱུའི་ལུང་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སེམས་ཙམ་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་
 དང་། ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ལེའི་གཉིས་དང་། འགྲེལ་བའི་སོགས་སྒྲས་
 བསྐྱས་པ་སྤྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་བྱམས་ཁུས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་
 མདོ་བཞི་པོ་འཛོག་དགོས་པར་རྗེ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆའི་དང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་༼ ༡༤ ༽
 ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞིན་ཡང་ནི། །དང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །
 ཅེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་དུ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་
 སུ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་སྤྱི་སྡེ་བཤད་པ་དང་། ཀུན་གཞི་
 ཡོད་པར་བཤད་པ་གཉིས་དང་། དེའི་སོགས་ཁུངས་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་དང་མཐར་
 ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་གཉིས་བརྟོན་ནས་བཞི་པོ་དེ། ཞེས་བཤད་ལ། མཐར་ཐུག་
 ཐེག་པ་གསུམ་སྟོན་པའི་མདོ་སྒྲུབ་ལ་འདིར་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ལུང་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
 ཀུན་བཏུས་སུ་རང་དོན་དུ་བསྒྲུབས་ཅིན་པས་འདིར་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དངོས་
 སུ་མ་དངས་པར་གཞུང་དུ་མར་གསུངས་པས་དཔྱོད་དགོས། གཉིས་པ་འགྲེལ་དགོས་
 ཀྱི་ལུང་ལྟ་ནི། ཙུ་བར། །སེམས་ཙམ་སྤྱི་དོན་མེད་དང་སྤྱི་པོ་བཏྲག། ཀུན་གཞི་ཡོད་དང་
 གཞན་དབང་ཡོངས་བྱུང་བདེན། །མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་སྟོན་ལྟ་དང་དོན་བསྒྲུབ། །ཅེས་

དང་སྟོང་ཐུན་༼ ༣༠༥ ༽ལས། དེ་ལ་བྱང་དོན་དུ་སྐྱབ་དགོས་པ་ལྟ་ནི། ཡང་གཤེགས་ལས།
 བྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་དང་མདོ་གཞན་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་རྒྱད་ལས་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་རྟག་
 བརྟན་བདེན་གྲུབ་གྱི་བདེར་གཤེགས་སྟོང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་
 དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་
 གསུང་བ་དང་། ཡང་དེ་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །སེམས་ཅམ་པས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལན་པའི་མདོ་དང་། དབུ་མ་བས་སྐྱ་
 ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལན་པའི་མདོ་གཉིས་ལ་སུ་བཞི་ཡོད་པར་ཐལ། ཡ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་
 ཞེག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་༼ ༡༥༩ ༽ལས།
 སེམས་ཅམ་པས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའམ་ངེས་དོན་དུ་ཁས་ལན་པ་ཐམས་ཅད་འདི་བས་སྐྱ་ཇི་
 བཞིན་མིན་པས་བྱུང་བ་དང་། བཞེད་ནས་བྱུང་བ་གང་ཡང་འདོད་པའི་མི་བྱུངོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༠༩ ༽ལས། སེམས་ཅམ་པའི་ཐུན་མོང་
 མིན་པའི་འདོད་པ་ལྟར་སྟོན་དགོས་ཀྱི། གཞན་བྱིན་དུག་གི་རྣམ་བཞག་སོགས་སྟོན་པའི་
 མདོ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ལ་མཆོན་དཔེ་གསལ་ཇོགས་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་
 མདོ་སོགས་འཇོག་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༡༠ ༽ལས། དེ་སེམས་ཅམ་པས་
 གྱང་བྱང་དོན་དུ་འདོད་ལ་སྐྱབས་འདིར་ཡང་ཡང་གཤེགས་གྱིས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་
 བྱང་དོན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་གཉིས་ཀྱི་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི། ཡ་
 དང་པོ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་

མདོ་དང་། ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སོགས་ལྟ་བུའོ། །ཡ་གཉིས་པ་ལ། རི་ལྟར་ནད་
 པ་ན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ། སོ་སོའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིག་ཆ་དང་གྲུབ་མཐའ་སོགས་
 ལས་གསལ་བོར་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་འོ་ན། མཚན་དཔེའི་གསལ་ཚྗགས་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཡོད་
 པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོར་
 ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཐུར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 སེམས་ཅམ་པས་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱ་རི་བཞིན་པའི་མདོར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སེམས་
 ཅམ་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མདོ་སྐྱབས་འདིར་
 དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་སྟེ། དག་འདུན་དཀར་འགྲེལ་
 རྒྱུ་ལས། དང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་
 དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་ན། སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་
 ངེས་པར་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་
 རྒྱུ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་དཔེའི་གསལ་ཚྗགས་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་
 ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་ཁས་ལེན་པར་
 ཐལ། སྐབས་འདིར་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྲབ། ཁྲབ་པར་
 ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ངེས་དོན་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་དོན་དུ་ལུང་འདིས་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྲབ། ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་བརྟག་དགོས།
 ཡང་ན། སྐབས་འདིར་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ལས་སྤར་བཞོད་པ་བཞི་དང་། སྟོང་ཐུན་
 རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་བཞི་གསུངས་ལ། ཡིག་ཆར་རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་དངས་ནས་དགོངས་
 པ་ལེན་ཚུལ་ནི། ཡིག་ཆ་རྒྱུ་ལས། རང་འགྲེལ་གྱིས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་སྟོས་

བའི་བརྗོད་དོན་སྒྲིམ་ནས་གསུམ་དང་མདོ་ཀུན་བརྟུས་གྱིས་བཤའ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་མཐར་
 ཐུག་སྟོན་པ་བརྗོད་དོན་སྒྲིམ་གཅིག་སྟེ་བསྐྱུས་ནས་བརྗོད་དོན་སྒྲིམ་བཞིར་བཤའ་
 བ་གཙུག་པོ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རྗོད་བྱེད་ཐ་དད་དང་དབྱེ་བའི་སྒྲིམ་རྒྱས་པར་བཤའ་ན་ཤིན་
 ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡིག་ཆར་༼ ༤༠༩ ༽ལས། དགོངས་
 འགྲེལ་ལས། མདོན་པར་བརྗོད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་དེ་ཡང་
 གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འཕགས་པའི་གཟིགས་པའི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 མདོན་པར་རྗོགས་པར་སངས་རྒྱས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་
 མདོན་པར་རྗོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་འདུ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཞེས་པའི་མདོ་
 ཆོས་ཅན། སྤར་སྒྲོས་པའི་མདོ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བྱང་དོན་དུ་
 འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སྐབས་འདིར་བྱང་
 དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ལ་ལྷ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། ལང་ག་ཤེགས་ལས། བྱི་རོལ་སྤང་བ་
 ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་མདོ་ཡང་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་འདིར་བྱང་དོན་དུ་
 འགྲེལ་བས་དུག་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་ཤིན་ཏུ་དབྱེད་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་པོ་རྟག་
 བརྟན་གྱི་མདོ་སྐབས་འདིར་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་མདོ་ཡིན་ན་རང་འགྲེལ་དུ་བྱངས་པའི་
 ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ལུང་དེས་སྟོང་པོ་རྟག་བརྟན་
 གྱི་མདོ་དེ་བྱང་དོན་དུ་མི་གསུངས་འགྱུར་ན། དེ་མི་རིགས་ཏེ། རྣམ་བཤའ་༼ ༣༠༥ ༽ལས།
 དེས་ངེ་ལྟར་ནད་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སེམས་ཅམ་དུ་སྒྲིབ་བ་བྱང་དོན་དུ་བཤའ་བ་བཞིན་
 དུ་རྟག་བརྟན་གྱི་སྟོང་པོ་བྱང་དོན་རྒྱ་གསུངས་པས་ཀྱང་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀུན་
 གཞི་རྣམ་ཤེས་གསུངས་པ་སྒྲིའི་བཞིན་པ་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 གཞན་ཡང་། ས་བརྟུ་པའི་མདོ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་སེམས་ཅམ་སྟེ། །ཞེས་པའི་

མདོ་དང་། ལང་གཤེགས་ལས། བྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ནས། སེམས་ཅམ་དུ་ནི་
 ངས་སྒྲུའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་སྒྲུབ་བྱེད་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་ཅམ་སྒྲུབ་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་
 ལ་ལེགས་ལྟན་དང་། རྒྱ་གཤམ་གཉིས་མཐུན་པ་མ་ཡིན། མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མདོ་བྱི་མའི་དོན་འགྲེལ་ལ་མི་མཐུན་པའི་བྱིར། ལེགས་ལྟན་གྱིས་བྱི་རོལ་
 བཀག་པ་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་བཞེད་ལ། རྒྱ་བས་བྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཅམ་
 བསྟན་ཀྱང་དེ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ལེགས་
 བཤད་སྟོང་པོ་༡༥༧ ་ལས། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། བྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
 ལུས་དང་ལོངས་སྟོང་གནས་འདྲ་བར། །སེམས་ནི་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲུང་བས་ན། །སེམས་ཅམ་
 དུ་ནི་ང་སྒྲུའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་། བྱི་རོལ་བཀག་པ་མིན་པར་བཞེད་པས་བྱི་རོལ་
 བཀག་པ་དེ་མདོ་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་པར་བཞེད་དམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༡༥༧ ་ལས། བྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
 ཞེས་སོགས་ནི། ལུང་དེས་བྱི་རོལ་མ་བཀག་ཅེས་ལེགས་ལྟན་གྱིས་འཆད་པ་ལྟར་རྒྱ་བ་མི་
 བཞེད་ཀྱི། མདོ་དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་དེ་བྱང་དོན་ཡིན་ཞེས་འགྲེལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །རྩ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྒྲུབ་མའི་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་མཐུན་པ་གང་ཞིག་མདོ་
 བྱི་མའི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་མཐུན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མདོ་སྒྲུབ་མའི་སེམས་ཅམ་དུ་
 གསུངས་པའི་ཅམ་སྒྲུབ་གཅོད་ཚུལ་ལ་སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཛིན་རྟོན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་
 མེད་པར་རྒྱ་བ་དང་ལེགས་ལྟན་གཉིས་ཀ་མཐུན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས།
 ལུང་ཡང་ས་བརྩ་བ་ལས། ཁམས་གསུམ་པོ་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་ཅམ་སྒྲུབ་དེ་དག་
 འགོག་པ་ནི་མདོ་དེའི་དོན་མིན་ཏེ། སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཛིན་རྟོན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་བཀག་
 པར་མདོ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལེགས་ལྟན་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལང་ག་ཤེགས་ལས་བཤད་པའི་སེམས་ཙམ་དུ་བྱེད་པའི་ཙམ་
 གླས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་ཐོ་མེད་པར་ལེགས་ལྡན་ལྟར་འདོད་
 པའི་བྱེད་ཏེ། འབྲུག་པའི་རྒྱ་ཀ་ཆེན་༼ ༣༠༠ ༽ལས། ལང་ཀར་ག་ཤེགས་པའི་མདོ་དེ་ལས་
 ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་སྤྲུལ་སྟེགས་པའི་རྒྱ་གྱི་བདག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་ཐོ་
 འདོད་པའི་ལྟ་བ་ངན་པའི་རི་བོ་སྤྲོ་མཐོན་པོ་འཇོམས་པའི་ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་རྩོམ་ཆེ་འོག་
 ནས་འབྱུང་བ་འདི་ནི། མདོ་གཞན་དུ་སེམས་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གཙང་
 པའི་བྱེད་ཏེ་སྟོན་པས་གསུངས་སོ། །རྩོམ་ཆེ་ནི། གང་ཟག་རྒྱུད་དང་ཕྱང་པོ་དང་། །དེ་བཞིན་
 རྒྱུན་དང་རྩལ་དག་དང་། །གཙོ་བོ་དབང་ཕྱུག་བྱེད་པོ་རྣམས། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་
 བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཆིག་སྒྲ་
 བྱེད་དགོས། རྩོམ་ཆེ་ཆིག་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། ཅ་བར། ཇི་བཞིན་རང་གི་བསྟན་
 བཅོས་དེ་དེ་ལས། །སྤྲུལ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག །སྤྲུལ་པ་དེ་དག་བྱེད་
 པོར་མ་གཟིགས་ནས། །རྒྱལ་བས་སེམས་ཙམ་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོར་གསུངས། །ཞེས་དང་།
 རྣམ་བཤད་༼ ༣༠༠ ༽ལས། ཇི་བཞིན་ཏེ་ཇི་ལྟར་རང་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་
 མཐའ་དེ་དང་དེ་ལས། སྤྲུལ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་སོགས་པས་རྒྱུན་དང་ཕྱང་པོ་
 སོགས་བྱེད་པ་པོར་སྤྲུལ་པ་དེ་དག་བྱེད་པ་པོར་མ་གཟིགས་ནས། རྒྱལ་བས་སེམས་ཙམ་
 ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན། འོ་
 ན། སེམས་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་ཐོ་མེད་པར་ཐལ། ཙམ་སྤྲུལ་གཙོད་ཚུལ་
 དེའི་བྱེད་ཏེ། འདོད་ན། ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཐོ་ལ་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། སེམས་
 ལས་གཞན་པའི་དེ་མེད་པའི་བྱེད་ཏེ། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆགས་སོགས་རྟེན་
 བྱེད་པ་ཐོ་ལ་གཙོ་བོར་གང་ཟག་འཇོག་དགོས་པའི་བྱེད་ཏེ། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ངོས་འཇིན་

བ་ལ་ལེགས་ལྡན་དང་སྒྲ་བ་གྲགས་པ་མི་མཐུན་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༣༣ ༽
 ལས། ཆགས་ཡོད་ན་ཞེས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་དེ་དོས་འཛིན་པ་ལ་ལེགས་ལྡན་དང་
 སྒྲ་བའི་ལུགས་མི་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ལ་ལུགས་མི་
 མཐུན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་ལ་སེམས་ཤིག་འདོད་པ་གང་ཞིག་སྒྲ་
 བས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞི་ལ་སེམས་དང་གཙོ་བོར་གང་ཟག་གཅིག་ལ་
 འཛིག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་བརྟག་དགོས། གཞན་ཡང་། མདོ་སྡེ་
 དགོངས་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཇི་བཞིན་
 པ་མ་ཡིན་པའི་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༠༩ ༽ལས། དགོངས་
 འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་མདོ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། ཉི་མའི་བྱམས་ཁུས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་གསུམ་བཤད་པ་ཁས་ལེན་པ་གང་
 ཞིག་སྟོབ་དཔོན་ཤུལ་བས་ལེ་ཏུ་དེ་དགོངས་འབྲེལ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ན་མ་
 བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་སྐུས་ཟེན་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཡང་དངོས་བསྟན་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཟུར་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེའི་སྐུས་ཟེན་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྒྱུབ་
 པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། སྐུས་ཟེན་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྒྱུབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་དང་འོག་ནས་ཀྱང་མཐའ་གཞན་
 འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང་། གཉིས་པའི་ཡིག་ཆར་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མདོ་དེའི་དངོས་བསྟན་ལ་སེམས་ཅམ་པའི་བསམ་དངོས་
 ལ་ལྟོས་པའི་གཞན་དབང་ཡོངས་བྱུང་བདེན་བྱུང་། ཀྱན་བཏགས་བདེན་མེད་འཛིག་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་མདོའི་དངོས་བསྟན་

ལ་སྒྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མི་འཛོག་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་བསམ་ངོས་ལ་བསྟོས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐད་ཀྱི་དང་པོའི་ཡིག་ཆ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་བསམ་ངོས་ལ་སྟོས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དེ་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དེའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ཀྱང་མདོ་དེ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་མིན་ནི་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་ན། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིན་བྱུག་གི་རྣམ་བཞག་སྟོན་པའི་མདོས་མ་དེས་དཔྱད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་ ༡༥༠༩ གྱེལས། གཞན་ཕྱིན་བྱུག་གི་རྣམ་བཞག་སོགས་སྟོན་པའི་མདོ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་མདོ་དེ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོར་གསུངས་པ་ཇི་བཞིན་ཡིན་ན་བརྟག་དགོས་པར་སྟོམ་ ༡༥༥ གྱེལས། སྐྱ་བཞིན་མ་ཡིན་བྱང་དོན་བཤད་པ་བརྟག་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་ཆོས་སོགས་སྟོང་དོལ་སྒྲ་མའི་ཟེན་གྱིས་ལྟར་བཀོད་དོ། །ལུང་གི་སྒྲོར་བཟོད་ཟེན་ཏོ། །

༡༥ བདག་འགོག་གི་སྒྲོར།

བདག་འགོག་སྒྲོར་ལ་བཟོད་པར་འདོད་ན། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། སྟོབ་ཐུན་ཆུང་བྱའི་བཤད་པ་ལྟར་ན་གང་ཟག་བདག་འཛིན་དང་། འཛིག་ལྟ་གཉིས་ལ་ལྷ་བཞི་ཡོད་དེ། སྐྱ་མ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་ནི། ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ལྷ་བྱ། སྟོག་དེ་ནི། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་

ལྷ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། ངར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྷ་བུའོ། །གང་ཡང་མིན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་ལྷ་བུ་དེའི་བཤད་པ་འཛིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༡༢ ༽ལས། གང་ཡང་
 ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། འཛིན་ལྷ་གཉིས་ལ་ཡིན་མིན་གྱི་ཕྱ་བཞི་ཡོད་དེ། བདག་འཛིན་
 ཡིན་ལ་འཛིན་ལྷ་མིན་པ་དང་། བདག་འཛིན་མིན་ལ་འཛིན་ལྷ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བཞི། མཆོན་གཞི་ནི། ང་ཡི་བ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པའི་སྒོ་ལྷ་བུ་དང་པོ། །གཞན་རྒྱད་ཀྱི་ང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་
 པའི་སྒོ་ལྷ་བུ་གཉིས་པ་དང་། ངར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྷ་བུ་གསུམ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
 ལྷ་བུ་བཞི་བར་གསུངས། ཞེས་བཀོད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྷ་ན་འོ་ན། ང་ཡི་བ་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ་འཛིན་ལྷ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱ་དེའི་བཤད་པ་ལྷར་འཛིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ང་
 ཡི་བ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ། དེའི་བཤད་པ་ལྷར་ན་འཛིན་ལྷ་
 ཡིན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱུད་བ་༼ ༡༣༤ ༽ལས། མཚུངས་
 མེད་ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་མཆོན་བཟང་པོ་ན་རེ། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ལ། ལས་
 འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོང་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད། གང་
 ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་ལྷ་ཡིན་མིན་ལ་ཕྱ་བཞི་ཡོད་དེ། འཛིན་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་
 ལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ། འཛིན་ལྷ་
 ལྷན་སྐྱེས་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་ཕྱ་བཞི་ཡོད།
 དང་པོ་ནི། ང་ཡིན་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་
 གཞན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་
 པའི་ང་ཙམ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ། །བཞི་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་

ཕུང་པོ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྲུབ་པར་འཇིན་པའོ། །ཞེས་སྟོང་ཐུན་ཆུང་བ་ལས་བཤད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཐུ་དང་པོ་གཉིས་དབུ་མ་ཆེན་མོ་དང་གོ་ཕྱོག་སྟེ་གསུངས་པས་
 དཔྱད་དགོས། སྟོང་ཐུན་ཆུང་བ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཐུ་དེ་དག་འགོག་ཚུལ་ནི། ཡིག་ཆ་
 ༼༤༡༩༽ལས། གཞན་ཡང་། ང་ཡི་བར་འཇིན་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟར་ཐལ།
 ང་ཡིར་འཇིན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། བྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ལ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་ང་དང་ང་ཡི་སྐྱམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་པར་ཁྱགས་པ་
 ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ང་དང་ང་ཡི་གཉིས་
 གང་རུང་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་ཅམ་གྱིས་འཇིག་ལྟའི་འཇིན་ཚུལ་ཆང་བར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་རྒྱད་གྱི་ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་
 པར་འཇིན་པའི་སྟོ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟའི་ཚུལ་ཆང་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྟོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་ལ། དེ་ལྟར་
 ན། ང་དང་ང་ཡི་གཉིས་གང་རུང་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་སྟོ་ཡིན་ན།
 འཇིག་ལྟ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། འགོག་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རེ་རེ་
 ནས་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རེ་རེ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་དང་འཇིག་
 ལྟ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེས་ཀྱི་ཀ་ཆེན་ལས། ངའོ་སྐྱམ་པ་སྟེ་བའི་
 གཞི་ང་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་ནི་རང་འཇིན་
 འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྟེས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ཕྱོངས་པ་གཉིས་ཀའོ། །ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་
 ནས་ནམ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་ནི་ང་ཡིར་འཇིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལྟན་
 སྟེས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གི་བ་ལ་ཕྱོངས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀའོ། །ཞེས་གསུངས་

བའི་དགོངས་པ་ནི། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་འཛིན་ཚུལ་སྤྲ་མ་གཞིར་བཞག་ལ་དགོངས་པར་
 ཡིག་ཆར་༼ ༤༡༣ ༽བཤད་དོ། །འོ་ན། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྤྱེས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་པར་ཐལ།
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་དེ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་དམིགས་
 བའི་འཛིན་ལྟ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཆོད་སྦྱིན་ལ་སྤྲོས་ནས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་
 དམིགས་པའི་འཛིན་ལྟ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། རང་རྒྱུད་གཞན་རྒྱུད་ཅེས་པ་ནི་སྤྲོས་
 སའི་སྤྲོ་ནས་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་སྦྱིར་ན་དཀའ་བས་རིང་ཐུང་དང་པ་རི་ཚུ་རི་གོང་ས་
 འོག་ས་ཞེས་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་མང་། དེས་ན་སྤྲོས་སའི་སྤྲོ་ནས་རང་གཞན་འཛིན་
 བ། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་འཛིན་ལྟ་དེ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ང་ལ་དམིགས་པའི་འཛིན་ལྟར་འགྱུར་
 ལ་དེ། ལྷར་འདོད་ན་འཛིན་ལྟའི་མཆོན་དང་འགལ་ལ་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ཡང་གཅིག་ཏུ་
 ཐལ་བས་སྤྲོས་༼ ༣༤ ༽ལས། གཞན་རྒྱུད་ངར་འཛིན་ཤེས་འཆལ་འཛིན་ལྟར་འགལ། །
 རང་གཞན་སྤྲོས་ཅམ་དོན་གཅིག་ཏེ་ག་གོ་སྐད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། མིག་ན་
 སོགས་དེ་ང་ཡི་བ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན། ང་ཡི་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ང་ཡི་བའི་
 གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༡༣ ༽ལས།
 མིག་ན་སོགས་ཆོས་ཅན། ང་ཡི་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ང་ཡི་བའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཏགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ང་ཡི་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་
 ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཐུང་པོ་ལྷ་

ཡང་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་མིག་སྒྲ་སོགས་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཏྲགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་བྱབ་མཆམས་ལ་ཏྲགས་དེར་ཐལ། བྱོད་ངའི་ཡིན་
 རྒྱུའི་གཞི་དང་བྱོད་བདག་དེའི་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་བའམ་བདག་གི་ཅན་ཞེས་
 བཞག་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཞོར་ཅན་ལ་ཞོར་བ་དང་། ཏྲ་ཅན་ལ་ཏྲ་བ་བཞིན་ནོ། །རིགས་པའི་
 རྒྱ་མཆོ་ལས། ང་ཡི་བའི་གཞི་མིག་རྒྱ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་ཡིན་པས་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་མེད་ལྷ་བྱིད་༼ ༡༧༽ ལས། མིག་རྒྱ་སོགས་ང་ཡི་བ་གདགས་གཞི་
 ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ང་ཡི་བ་ཡིན་
 ལ། གང་ཟག་ཡིན་དགོས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ང་ཡི་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་
 གི་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས། བདག་སྟེ་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་གང་ཟག་
 དང་བདག་གི་བ་སྟེ་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ལྷུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་མ་ཞི་བ་སྟེ། ཞེས་
 དང་། རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་མི་དམིགས་པས་ན་ང་བདག་དང་
 ས་རོལ་བདག་གི་བ་ཉིད་དག་ལ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བའི་ཆིག་གསལ་
 དང་། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་རྣམ་བཤད་སོགས་དུ་མར་བདག་གི་བ་ལ་མིག་རྒྱ་སོགས་འཛོག་
 པར་གསུངས་པས་ལྷུང་གྱུའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་མིན་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབྱེད་གཞི་ཆེ་
 པར་གསུངས་སོ། །ཡིག་ཆ་༼ ༡༧༩༽ ལས། ལྷོན་ཐུན་ལས། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 མིག་རྒྱ་སོགས་ནི་ང་ཡི་བ་མཆན་གཞི་དང་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་
 ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤྱིར་དེ་ལྟར་སྤང་བས་
 རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་ཆེན་དང་མི་མཐུན་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་ཞེས་པར་དབྱེད་ན་མ་བྱབ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ཏེ། ལྷུང་དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དག་ང་ཡི་བས་ང་ཡིར་བྱེད་རྒྱུད་མཆན་གཞིར་བསྐྱུན་པ་

ཅམ་ཡིན་གྱི་ང་ཡི་བ་རང་ཉིད་ཡིན་པར་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་དགོངས་པར་གསུངས་
 བས་སྒྲུབ་༼ ༣༦ ༽ལས། སྟོང་ཐུན་རྒྱུ་ཆེན་མི་མཐུན་ལྟར་སྒྲུབ་ཡང་། །དབྱེད་ནས་མི་
 འགལ་ང་ཡིར་བྱེད་རྒྱུར་དགོངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། ལྟས་བྱིན་རྒྱུད་གྱི་
 ང་དང་ལྟས་བྱིན་རྒྱུད་གྱི་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་གཉིས་ལ་ཡིན་མིན་གྱི་ཐུ་བཞི་ཡོད་
 བར་ཐལ། དང་པོ་ཡིན་ལ་བྱི་མ་མ་ཡིན་པ་ནི། ལྟས་བྱིན་གྱི་སྒྲོ་ཡུལ་ལས་འདས་པས་དེ་
 དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ལྟ་མི་རེ་རེ་ང་ཆོས་ཅན། ལྟས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ང་ཡིན་པ་གང་ཞིག
 ལྟས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་རེ་
 རེ་ནས་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེའི་སྒྲོས་ངོ་སྒྲེ་ཡུལ་མ་བྱུང་ན། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ང་ཡིན་
 ན། ཆེ་འདིའི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པས་ལྟས་བྱིན་གྱི་ང་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་
 ཐོག་མ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན། བྱུང་མཐའ་ཆེན་མོ་༼ ༡༦༩ ༽ལས། དེས་ན་ལྟས་
 བྱིན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེའི་སྒྲོས་ངོ་སྒྲེ་ཡུལ་ལ་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་
 ལྟ་མི་དུད་འགོ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ང་དང་སེམས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
 ཞུགས་ལ་སྒྲེ་འགག་བྱེད་ཀྱང་མ་སྒྲོག་པ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་དཔྱེད། གོང་
 དུ་མ་བྱུང་མཆོམས་ལ་དེར་ཐལ། དེ་ལྟས་བྱིན་གྱི་ངོ་སྒྲུབ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ངའི་བྱི་
 བྱག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༣༥ ༽ལས། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ལྟས་བྱིན་གྱི་དུས་སྔ་
 བྱའི་བདག་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ངོ་སྒྲུབ་དུ་འཇིག་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཐོག་མ་
 མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ང་ཅམ་ཡིན་པས། ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་སྒྲངས་དུས་གྱི་འགོ་བ་
 སོ་སོ་བའི་བདག་རྣམས་ནི་སྔ་མའི་བྱེད་བྱག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་གི་རྟགས་གཉིས་
 བ་དེར་ཐལ། དེ་ལྟས་བྱིན་གྱི་ངོ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟས་
 བྱིན་གྱི་སྒྲོ་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་བྱིར། དེ་

ཡོད་པའི་བྱིར་ན་སྒྲ། བྱི་མ་ཡིན་ལ་སྤྲ་མ་མིན་པའི་ཕྱ་ནི། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་མངོན་ཤེས་
 གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷ་ཆོས་ཅན། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་འཇིག་
 ལྷའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེའི་རྒྱུད་གྱི་ང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 དེ་དེའི་རྒྱུད་གཟུགས་མེད་པའི་སས་བསྐྱས་གྱི་འཇིག་ལྷའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེའི་དམིགས་ཡུལ་འཇོག་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་མིའི་རྒྱུད་གྱི་ང་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལྷའི་རྒྱུད་གྱི་ང་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྲབ་ན། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་
 ཀའི་རྒྱུད་གྱི་ངའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་བས་གཞོད། དེར་ཐལ། ལྷ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་སྒྲ།
 དེའི་མངོན་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་གྱི་ལྷ་མེད་ཟེར་ན། ཡིག་ཆ་༼ ༤༡༦ ༽
 ལས། ལྷས་སྦྱིན་རྒྱུད་གྱི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་སྤྲ་མ་འགའ་ཞིག་ལ་ལྷ་དེ་དང་མི་
 དེ་འདྲ་གྱུར་ཏེ་སྤྲ་མ་པའི་ཆེ་རབས་དྲན་པའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལྷ་དང་མི་རེ་རེ་
 ནས་ཆོས་ཅན། ལྷས་སྦྱིན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་རྒྱུད་གྱི་ངའོ་སྤྲ་མ་པའི་སྒྲོ་འདི་དམིགས་
 ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ངའོ་སྤྲ་མ་པའི་མངོན་ཤེས་གྱི་
 དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྷས་སྦྱིན་དེ་བདག་དུ་མར་ཐལ་བ་དང་དེ་ལྷ་མི་
 སྤྲ་བྱི་གསུམ་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་རིགས་པའི་
 རྒྱ་མཆོ་ལས། ཆེ་འདིའི་མི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོན་གྱི་སྦྱེ་བ་དྲན་པ་ན་ང་སྤྲ་དེ་དང་དེར་སྦྱེས་
 འདུག་སྤྲ་དུ་དྲན་པ་ཡིན་གྱི་ཆེ་འདིའི་དུས་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་ང་སྤྲ་དེ་དང་དེར་
 སྦྱེས་འདུག་སྤྲ་དུ་མི་དྲན་ནོ། །དེས་ན་ཆེ་འདིའི་ལྷས་བྱིན་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་
 སྤྲ་མ་པ་སྦྱེ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཆེ་རབས་སྤྲ་མ་རྣམས་སུ་ཡང་ཡོད་པས་
 དེ་སྤྲ་དྲན་པ་མི་འགའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྤྲ་ན་དེའི་མངོན་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
 པའི་ལྷ་མི་སྤྲ་བྱིས་མཆོམས་གང་ནས་འཇོག་པ་ཡིན་པར་རྟོག་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༤༡༦ ༽

ལས། མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་སྒྲུབ་བྱེད་པ་མཆོམས་ཏོག། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པ་ནི། ཆེ་འདིའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལྷས་བྱེན་གྱི་ང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱེན་ན་སྟེ། འོ་ན་སྒྲུབ་
 ཅིས་ཚུལ་དེ་ལྟར་འདོད་ན། ལྷས་བྱེན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་དང་། དེའི་
 རྒྱུད་གྱི་ང་གཉིས་ལ་སྒྲུབ་པའི་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་
 བ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ང་ཡིན་པས་བྱེན་པའི་བྱེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་འཇིག་ལྟའི་ཡིན་ན། དེའི་
 རྒྱུད་གྱི་ང་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་ལྟའི་ཡིན་པས་བྱེན་པའི་བྱེད་པར་ཐལ། ལ་ལ་མ་བྱེན་ཐེར་ན། འོ་
 བ། ལྷས་བྱེན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་མེད་སས་བསྐྱུས་གྱི་འཇིག་ལྟའི་ཆོས་ཅན། དེའི་རྒྱུད་གྱི་
 ང་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་ལྟའི་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་འཇིག་ལྟའི་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་ཐལ། བྱེན་པ་
 ཁས། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་སས་བསྐྱུས་འཇིག་ལྟའི་ཡིན་
 པའི་བྱེད་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདོད་པའི་ཏེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུད་གྱི་ང་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་ལྟའི་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་ཐལ། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཏེན་ཅན་
 གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་ང་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་ལྟའི་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་ཐལ། དེར་ཐལ། གཟུགས་
 མེད་གྱི་འཇིག་ལྟའི་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་ཐལ། བྱེན་སྟེ། མཛོད་ལས། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་འོག་སར་
 མ་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་མ་བྱེན་མཆོམས་ལ་དེར་ཐལ། ལྷས་བྱེན་གྱི་
 རྒྱུད་གྱི་འཇིག་ལྟའི་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ང་དང་ང་ཡི་བ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་
 ལྟའི་ཡིན་པས་བྱེན་པའི་བྱེད་ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༡༩ ༽ལས། རང་རྒྱུད་གྱི་ང་ཅམ་ལ་དམིགས་
 བས་རང་ངོས་ནས་ངར་ཞེན་པའི་འཇིག་ལྟའི་དེ་ངར་འཇིན་འཇིག་ལྟའི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་
 གསུངས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཅིས་ཚུལ་འཇོག་དགའ་འོ། །ཡང་ན། ལྷས་བྱེན་གྱི་ང་དང་ལྷས་
 བྱེན་རྒྱུད་གྱི་ང་གཉིས་ལ་བྱེན་པར་བྱེད་ནས་སྒྲུབ་ལྷས་བྱེན་གྱི་ངའོ་སྒྲུབ་པའི་ང་ཡིན་པར་
 གསུངས་པ་ནི། ཅེས་སྒྲིག་ཆེ་༼ ༣༩༣ ༽ལས། ལྷས་བྱེན་གྱི་བདག་ཅམ་དེ་ཆེ་འདིར་

གསེར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དེ་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྒྲིམ་ལྟས་བྱིན་
 དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བདག་མ་སོང་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྟས་བྱིན་གྱི་ང་ཙམ་
 དེ་ཆེ་འདིར་གསུང་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། ལྟས་བྱིན་གྱི་ང་དེ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བྱུས་ན་
 ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ཡོད་ན། ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད་༼ ༣༩ ༽ལས། ལྟས་བྱིན་གྱི་ང་ཞེས་
 བཤད་པའི་ཆེ་སྐྱེ་བ་དེའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེ་བྱུས་སུ་མེད་པ་གང་ཞིག
 ངའོ་སྟམ་པའི་གཞིའི་ང་ཙམ་དེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་རི་
 ལྟར་འགྲིག་པར་བརྟག་དགོས། ཆེ་འདིའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ལྟས་བྱིན་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་
 བྱི་མར་འགོ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ། མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡིག་ཆ་༼ ༤༡༦ ༽ལས། རིག་
 པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཆེ་འདིའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་
 ཉིད་སྐྱེ་བ་བྱི་མར་མི་འགོ་ཡང་། ངའོ་སྟམ་པའི་ང་ཙམ་ཞིག་དེར་ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་བས།
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ལུང་དེའི་དོན་དེ་ལྟས་བྱིན་ཡིན་པར་མི་འགོ་
 ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་བྱི་མར་འགོ་དགོས་པར་ཐལ། དོན་དེའི་བྱིར། འདོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། འགོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་སྤིང་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 འགོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་མི་སྤིང་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱིང་ཡིན་པ་གཏམ་དུ་མི་ལྷོག་པའི་བྱིར།
 བྱིང་པ་ཡིག་ཆ་ལྟར་རོ། །དེར་ཐལ། གཏན་གྱི་བག་ཆགས་སྒོ་བཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ངར་
 འཛིན་དམིགས་ལུལ་གྱི་ང་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིང་སྟེ། ཡིག་ཆ་༼ ༣༠༡ ༽ལས། དེའི་མཆོན་
 གཞིར་ངར་འཛིན་དམིགས་ལུལ་གྱི་ང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཞག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལ་ཀུན་གཞིར་གྱུར་པའི་ང་གཅིག་འཛོག་ དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཡིད་
 གྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ང་འཛོག་པ་གཞིན་དུ་འདི་བས་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་
 ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་ལུལ་གྱི་ང་འཛོག་པའི་བྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་བག་ཆགས་

འཛོག་པའི་གཞི། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་འདིས་ཀྱང་ངོ་སྟོན་པ་ཅུ་གི་སྟོན་ལྟ་
 གྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བག་ཆགས་བསྟོ་བའི་གཞིར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་དོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆེ་འདིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལྟས་བྱེན་གྱི་སྟེས་པ་
 བྱེ་མའི་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སྟེ་བ་བྱེ་མར་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་གང་
 རུང་འགྲོ་དགོས་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱེད། དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་སྟེ་ངེས་ཀྱི་ལས་བསགས་
 བས་ལས་ཉོན་དེའི་དབང་གིས་དེར་སྟེ་དགོས་པར་གཞུང་དུ་མར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་
 ཆེ་འདིའི་གང་ཟག་སྟེ་བ་བྱེ་མར་མི་འགྲོ་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་བརྟག་དགོས་པར་སྟོམ་
 ། ༣༤ །ལས། ཆེ་འདིའི་གང་ཟག་བྱེ་མར་མི་འགྲོ་བརྟག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་།
 ལྟས་བྱེན་གྱི་སྟེ་བ་སྟེ་མའི་གདགས་གཞི་ང་དང་། དེའི་སྟེ་བ་བྱེ་མའི་གདགས་གཞི་ང་
 གཉིས་ལ་ལྷ་བཞི་ཡོད་པར་ཐལ། དཔེར་ན། གསེར་བུམ་གྱི་སྦྱིར་གྱུར་པའི་བུམ་པ་དང་།
 ཟངས་བུམ་གྱི་སྦྱིར་གྱུར་པའི་བུམ་པ་གཉིས་ལ་ལྷ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱེད། ལྷ་དང་པོ་ནི།
 ཟངས་བུམ་མ་ཡིན་པའི་བུམ་པ་ལྟ་བུ། ལྷ་གཉིས་པ་ནི། གསེར་བུམ་མ་ཡིན་པའི་བུམ་པ་
 ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། བུམ་པ་རེ་འཛོག་པས་སྟེ། དེ་དག་སྟུབ་བྱེད་ནི། ཀུན་གཞིའི་
 ཡིག་ཆ་། ༣༣ །ལས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟེ་བ་སྟེ་བྱེ་གཉིས་ཀ་ལ་ང་ཞེས་པའི་ཐ་
 སྟད་ཐུན་མོང་དུ་འཛོག་ཅིང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྟད་དེ་ཅུ་གི་ང་འཛོག་ཀུས་
 བས་གཉིས་ཀའི་གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་ང་ཐུན་མོང་བ་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཅུ་ཞིག་
 ཡོད་ཀྱང་སྟེ་མའི་གདགས་གཞིའི་ང་དེ་བྱེ་མའི་གདགས་གཞིའི་ང་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་
 ན་གསེར་བུམ་ཟངས་བུམ་གཉིས་བུམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱིར་གྱུར་པའི་
 བུམ་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ཀྱང་གསེར་བུམ་གྱི་སྦྱི་དེ་ཡང་ཟངས་ཀྱི་སྦྱི་ཡང་མིན་ལ་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་སྦྱིར་གྱུར་པའི་བུམ་པ་དེ་དེ་གཉིས་ལས་གོ་ས་ལོགས་ནའང་བསྟན་རྒྱ་མེད་པར་བུམ་པ་

ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་གྱི་སྟངས་ལོངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཐུ་བཞི་དེ་
 ལྟར་ཅིས་ན། ལྟས་སྦྱིན་གྱི་ངའོ་སྟམ་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ང་ཆོས་ཙན། དེའི་སྦྱེ་བ་སྦྱེ་
 གདགས་གཞིའི་ང་ཡིན་པར་ཐལ། དྲངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཙན། རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཀའི་ཐུན་མོང་བའི་གདགས་གཞིའི་ང་
 ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱེ་བ་སྦྱེ་བྱེ་ལ་དེའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་ན། ལྟའི་ལུང་པོ་གདགས་གཞིར་བྱས་
 པའི་ང་དང་། མིའི་ལུང་པོ་གདགས་གཞིར་བྱས་པའི་ང་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་
 ཐལ་བ་དང་། སེམས་ཙན་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་གཉིས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ངའི་ཡིན་
 པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་དང་། གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་ངོ་པོ་གཅིག་པས། རིགས་
 དྲུག་ཐུན་མོང་བའི་གདགས་གཞིར་འཛོག་པའི་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་སོམས་དགོས་པར་སྟེམ་
 ༼ ༣༩ ༽ལས། དེ་ནི་རིགས་དྲུག་གདགས་གཞི་ཐུན་མོང་སོམས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 གཞན་ཡང་། བཅས་ལྟན་དག་སྟོང་གིས་དག་བཅོམ་པའི་རྣམ་རིན་ཆང་བ་རྒྱས་ན། བམ་
 པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་འདྲའི་དག་སྟོང་ལ་བམ་པ་མ་བྱུང་བར་
 ཐལ། ལྟང་བ་དེའི་ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་ཡན་ལག་
 མ་ཆང་པས་མ་བྱེན་ལེན་གྱི་བམ་པ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བཅས་ལྟན་ལ་
 རྣམ་རིན་ཐང་ཆང་བ་བརྒྱས་ན་སྟེམ་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་བའི་སྟེམ་༼ ༡༩ ༽ལས།
 དག་བཅོམ་རྣམ་བརྒྱས་པ་ལ་སྟེམ་པོར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན།
 བཅས་ལྟན་དག་སྟོང་གིས་དག་བཅོམ་པའི་རྣམ་རིན་ཐང་ཆང་བ་བརྒྱས་ན་བམ་པ་འབྱུང་
 པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དག་སྟོང་གིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་རིན་ཐང་ཆང་བརྒྱས་ན་བམ་
 པ་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རིན་ཐང་དེ་ལ་བདག་གིར་མ་སྦྱེས་པ་དག་བཅོམ་
 དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀ་འདྲ་བས་མི་མཚུངས་མེད་དོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་ཏེ། ཡིག་ཆ་

༩༩༩ ་ལས། སངས་རྒྱས་ལྷ་མོ་ལས་མ་འདས་གོང་དུ་དེའི་རྒྱས་རིན་ཐང་ཆང་བརྒྱས་
 ར་པམ་པ་བཅས་ལྷན་ལ་འབྱུང་ཞིང་ལྷ་མོ་ལས་འདས་རྗེས་སུ་དེ་ལྷར་བརྒྱས་ཀྱང་པམ་མི་
 འབྱུང་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ངའོ་སྙམ་པ་དང་ངའི་ནོར་
 རོ་སྙམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བདག་ཏུ་བཟུང་པ་མེད་པས་ཀྱང་པམ་པ་སྦྱིད་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྷར་ལྷང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་
 ཅ་ལས་ཀྱང་། ལྷ་མོ་ལས་འདས་པ་ནི་ལྷ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་བཤའ་བྱའི་མདོ་ཅ་འགྲེལ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། སངས་རྒྱས་རིན་ཐང་ཆང་བ་དེ་མ་བྱིན་ལེན་
 གྱི་པམ་པའི་གཞིར་མི་རུང་པས་དེ་བརྒྱས་ན་བཅས་ལྷན་དགེ་སྦྱོང་ལ་པམ་པ་བྱུང་ཚུལ་རི་
 ལྷར་ཡིན་པར་དཔྱད་དགོས་པར་སྒྲུབ་ ༩༩༩ ་ལས། རྒྱལ་རྒྱས་རིན་ཐང་ཆང་ན་པམ་
 པར་གྱུར། །མི་ཡིས་བདག་གི་མ་བྱས་གཞི་མིན་དཔྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་།
 ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཀུན་གཞི་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་འདོད་དམ། མི་འདོད། འདོད་
 ན། དེ་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།
 ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་གཞོད་དེ། ཀུན་གཞི་མཐའ་
 དཔྱད་ ༩༩༩ ་ལས། དེས་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་གཞི་བཞེད་པར་ཐལ། དེས་ཕྱི་དོན་བཞེད་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལེགས་བཤའ་སྦྱང་པོ་ལས། ཀུན་གཞི་འཇོག་པ་ན་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་
 སྦྱོང་པར་བསྟན་དགོས། ཞེས་དང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས་དེ་འདྲའི་མདོ་གཏན་ནས་མེད་པར་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་ ༩༩༩ ་ལས། ལེགས་བཤའ་སྦྱང་པོར་ཕྱི་རོལ་
 མེད་པ་ལེགས་ལྷན་གྱི་མདོ་གང་གི་ཡང་དགོངས་པར་མི་འདོད་པར་བཤའ་པ་ལ་ཆོས་རྗེ་
 རྒྱན་བཟང་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཁས་ལེན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་ལང་གཤེགས་སོགས་གྱི་མདོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་

མ་ཁྲབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པར་
 ཐལ། ཀུན་གཞི་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རྩིས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱི། དེར་ཐལ།
 གང་ཟག་རང་ལྟོག་བཏགས་དང་། གཞི་སྟོག་ལ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་རྩིས་སུ་ཁས་ལེན་
 པའི་བྱིར། ཡིག་ཆ་༼ ༤༡༽ ་ལས། འོ་ན་དེ་དག་གིས་བདག་བཏགས་ཡོད་དུ་མི་འདོད་
 པར་ཐལ། བདག་དེའི་མཆོན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམས་རྩིས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་
 བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཞེས་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་རང་ལྟོག་བཏགས་
 ཡོད་དང་། གཞི་སྟོག་ལ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་རྩིས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་
 མཐའ་དཔྱད་༼ ༣༤ ༽ ་ལས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་རང་ལྟོག་བཏགས་ཡོད་
 ལྟར་མིན་འདུ་བྱེད་དང་། གཞི་སྟོག་ལ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ལྟ་བུའི་རྩིས་ཡོད་ཅེ་འཇོག་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཟེར་ན། ཡིག་ཆ་ལས་དེ་དག་ཅེས་དག་སྒྲ་སྟོས་པ་གང་
 འཇོག་ལེགས་ལྟར་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་ན་བཏགས་དགོས་ཏེ། ཚྲོམ་༼ ༣༥ ༽ ་ལས། གཞི་སྟོག་
 རྣམ་ཤེས་ཀུན་གཞི་རྩིས་ཡོད་དང་། །རང་ལྟོག་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་ལེགས་ལྟར་ཏེ། །
 ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་མིན་བསམ་དགོས། གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་
 བདག་མང་པོ་ཡོད་དམ་མེད་དེ་བ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ཡོད་ན། བདག་སྤང་གཉིས་རང་བཞིན་དུ་
 གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ཐལ་བ་དུག་དང་བདུན་འཕེན་ཚུལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་
 མོ་༼ ༤༢ ༽ ་ལས། དེ་ལྟར་བདག་སྤང་དང་གཅིག་ཡིན་ན་བདག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་དོན་
 མེད་པ་དང་། བདག་མང་པོར་འགྱུར་པ་དང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པ་དང་
 ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཚོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་སྤང་པ་དང་སྦྱེ་བ་དུན་པའི་ཆོག་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་པ་སྟེ་དུག་ཡོད་པས་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལོ། །པར་
 བྱིན་མཆོན་ལས། བདག་སྤང་བདེན་པར་གཅིག་པ་ལ་སྦྱོན་བདུན་དང་། ཞེས་པའི་སྦྱོན་

བདུན་ནི། ཅ་ཤེས་རྒྱུ་ཆེན་། ༡༩༡ ་ལས། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་དང་
 བདག་གཉིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། བདག་དེ་སྐད་ཅིག་
 སོ་སོ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཕྱང་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 བདག་ནི་གཞན་སྤེས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ལ་རང་སྤེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ངོ་
 ལྟམ་པ་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞི་བདག་དེ་ཕྱང་པོ་དང་རང་མཆན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན། ཆེ་
 འདིའི་ཕྱང་པོ་དང་ཡང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ་དེ་ཡི་ཆེ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་མེད་པར་འདི་ཕྱང་བ་
 དང་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཉིར་བདུན་བར་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐར་ཅིག་སོ་
 སོ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་སོ་སོར་བྱེད་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ད་རྒྱལ་
 བོ་དང་ལས་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་སྐྱེ་བ་བྱན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་དུས་ཀྱི་བདག་ནི་
 ལུས་ལྟར་ཞེག་པའི་ཕྱིར་དང་ཆེ་འདིར་དེ་དང་རང་མཆན་ཐ་དད་པའི་བདག་སྤེས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་ཡང་ཕྱང་པོ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར་པ་དང་། བདག་
 ཕྱང་པོའི་རྣམ་གྲངས་ཅ་མ་ཟད་པས་བདག་རྗེས་ཡོད་ཁས་སྦྱངས་པ་དོན་མེད་པ་དང་། ཉེ་
 བར་སྦྱང་བྱ་ཉིད་ལེན་པ་བོར་འགྱུར་བས་ལས་དང་བྱེད་པ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་
 ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར། བདག་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་མེད་པར་
 འདིར་འབྱུང་པར་ཐལ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་བྱན་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཕྱང་པོ་མང་པོ་ཡོད་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་མང་པོ་ཐལ་བ་དང་། བདག་
 ཁས་སྦྱངས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་བདུན་དུ་འགྱུར་རམ་
 དབྱེད་དགོས། ཅི་བ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཡོད་པར། དགེ་སྦྱོང་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་བདག་
 མང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཆེ་འདིའི་བདག་དང་མི་དང་རྒྱལ་བོ་དང་
 དགེ་སྦྱོང་ཡིན་པའི་བདག་རེ་རེ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་། ༢༣༩ ་ལས། ད་ལྟའི་

རྒྱལ་པོ་སྤར་བཅས་ལྷན་དགེ་སྤྲོད་བྱས་པ་ཞིག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཆེ་དེའི་བདག་དང་མི་དང་རྒྱལ་
 པོ་དང་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་ཆོས་ཅན། བན་ཚུན་ཡིན་བྱུང་མཉམ་དུ་ཐལ། ཆེ་དེའི་གང་ཟག་
 རྒྱད་ཀྱི་དུས་གཅིག་གི་བདག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དུས་མཉམ་པའི་དེ་
 དག་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རྣམས་གྲུབ་པ་དང་འགག་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་ལོ། །
 ཞེས་དང་། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། དཔེར་ན། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོའི་རྒྱད་ཀྱི་དང་དང་
 དགེ་སྤྲོད་དང་མི་དང་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཤུག་བ་དང་རྒྱལ་རིགས་ཡིན་པ་རྣམས་དོན་ཐ་དད་
 གྲང་རྒྱད་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལོ། །ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཟིན་ཟིན་༼ ༤༡ ༽
 ལས། བདག་དང་མི་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། དགེ་སྤྲོད་རྣམས་ནི་ཆེ་འདྲའི་དུས་ཀྱིས་བྱུང་བར་
 དུ་བྱ་པའི་དེ་དག་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་རྣམས་དེ་ལ་མ་བྱས་ན་ཁས་ལེན་ཟིན་དགའ་ཞིང་།
 མི་ཡིན་བཞིན་པའི་ཆ་དེ་མི་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཆེ་འདྲའི་དུས་ཀྱི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་མི་
 གཉིས་དོན་གཅིག་པས་ན། དེ་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་བྱི་མར་འགོ་བ་མིན་ལ། དེ་
 བཞིན་དུ་ང་དེ་མིར་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་མ་ཐག་གི་ཆེན་མི་སྐྱེས་པ་དང་མིར་ཆགས་པ་ཡིན་
 པས་ན་མིར་སྐྱེ་བའི་ཐོག་མ་དེ་ནས་འཛིན་གྲང་། དེའི་ཆེ་མི་དང་། དགེ་སྤྲོད་དང་། རྒྱལ་
 པོ་རྣམས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དོད་པ་ནས་འཛིན་ལ། དགེ་སྤྲོད་ནི་
 སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པ་ནས་འཛིན། །རྒྱལ་པོ་ནི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནས་འཛིན། །ཅེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན། དེ་དག་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་སྐྱེ་བས་ཉིན་སྤྱི་དང་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱི་ལ་ཡང་
 སྐྱར་ཏེ་བརྟག་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༣༢ ༽ལས། སྤྲ་མ་ལ་བརྟེན་བྱི་མ་འབྱུང་གསུངས་ཏེ།
 ཅེས་གསུངས་ལོ། །གཞན་ཡང་། བརྟགས་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་གདགས་
 གཞི་གཟུགས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། བུམ་བ་དེ་བརྟགས་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག་ དེའི་གདགས་གཞི་གཟུགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིག་ཆ་

༩༩༩༩ ། ལས། ལྷག་ལོ་ན་རེ། ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་པོ་ལྷ་ལ་བཏགས་པའི་བདག་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཐེངས་བ་སོགས་དུ་མ་སྤྲོས་སོ། ། འོ་ན་ལུས་པ་ཡང་གདགས་གཞི་ལུང་པོ་ལྷའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཆང་དགོས་པས་ལུང་པོ་གཞན་བཞིར་མི་རུང་བར་འདུས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པོར་འཛོག་པར་ཐལ། ལུས་པ་ལྷན་མིན་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་བདག་དང་མཆུངས་པའི་སྤྱིར། འབྲེལ་བྱེད་བདག་ལྷན་མིན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ལུང་པོ་ལྷའི་མཆན་ཉིད་ཆང་དགོས་པས་ལུང་པོ་ལྷའི་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་དེ་ལྟར་བཞག་གི་བཏགས་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་སྤྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་ལ་ལྷན་མིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་དང་གཞི་གྲུབ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འབྲེལ་བར་ཐལ་ལོ། ། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལུས་པའི་གདགས་གཞི་གཟུགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞེས་སྤྱི་འདོད་ན། ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར། འབྲེལ་བ་ཁས། དེར་ཐལ། བཏགས་ཆོས་ཀྱི་ནང་གི་གཟུགས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་པ་དེ་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ན་སྤྱི་ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིན་གྱི་གདགས་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིན་བཏགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། ཏགས་ཁས། འབྲེལ་བྱེད་བཏགས་ཆོས་མེད་པའི་གདགས་གཞི་ཡན་གར་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། ཆ་ཅན་མེད་པའི་ཆ་བཅས་མི་སྤྱིད་པ་བཞིན་ནོ། ། འདོད་ནི་རུས་ཏེ། གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དཔེ་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་དཔེ་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་བྱིན་༩༩༩ ། ལས། མིག་ན་སོགས་ང་ཡི་བའི་གདགས་གཞི་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། ཡིག་ཆར་༩༩༩ ། ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། ། དེས་ན། བཏགས་ཆོས་གཟུགས་དང་། དཔེ་གདགས་གཞི་གཉིས་ཀྱི་གཞི་

མཐུན་བརྟག་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༣༥ ༽ལས། གཟུགས་དང་ང་ཡི་གདགས་གཞི་མཐུན་
 པར་བརྟག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་དང་ང་ཡི་གདགས་གཞིའི་གཞི་མཐུན་
 དང་། ལྷན་མིན་ལ་ཡང་སྐར་ནས་འཕེན། གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་གཉིས་ལ་བསྟོས་
 གཞི་སྒྲིམ་ནས་འཛོག་པ་མ་གཏོགས་སྒྱིར་ན་འཛོག་དཀའ་ལོ། །བསྟོས་སའི་སྒྲིམ་ནས་འཛོག་
 བ། སྐྱེ་བ་སྐྱ་བྱི་བར་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་དང་། གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆེ་འདི་ལ་
 གནས་པས་བྱབ་མ་བྱབ་སོགས་འཕེན་རྒྱ་མང་། གཞན་ཡང་། གང་ཟག་དང་བདག་གཉིས་
 ལ་ཕན་ཚུན་བྱབ་པ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། ཡིག་ཆ་ལས་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་
 འགལ། མེད་ན། བདག་དེ་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་པའི་བྱིར། མ་བྱབ་
 བ། རང་བཞིན་དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་
 རིགས་པས་གཞོད། འདོད་ན། ཡིག་ཆ་༼ ༤༣༠ ༽ལས། དབྱེ་ན་བདག་དང་། བདག་གི་བ་
 གཉིས་སོགས་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། ཡང་། གང་ཟག་ཡིན་ན། ང་དང་ང་ཡི་
 བ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་པས་བྱབ་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན། ཡིག་ཆ་༼ ༤༣༡ ༽ལས།
 གདགས་གཞིའི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་དང་ང་ཡི་བ་གང་རུང་གི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་དོན་
 དེ་བདག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། ཡོད་ན། ང་དང་ང་ཡི་བ་གང་རུང་
 གིས་མ་བསྐྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། །དེར་ཐལ། བདག་དང་བདག་གི་བ་གང་རུང་
 གིས་མ་བསྐྱས་པའི་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིག་ཆ་༼ ༤༣༠ ༽།
 དབྱེ་ན་བདག་དང་། བདག་གི་བ་གཉིས་སོགས་ཞེས་པའི་སོགས་སྐྱ་སྒྲིམ་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན། དེ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གིས་མ་བསྐྱས་པའི་དབྱེ་བ་འཛོག་དཀའ་
 བས་སོགས་སྐྱ་ལ་བརྟག་དགོས་པར་སྒྲིམ་༼ ༣༥ ༽ལས། དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་
 སོགས་སྐྱ་བརྟག་། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། རྣམ་བདུན་གཏན་ཆིགས་ལས། ཞིང་

རྟ་དང་དཔེར་སྦྱར་ནས་བདག་དང་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་མཆོག་ཏུ་བསྒྲགས་པར་
 གསུངས་ལ། གཏན་ཆེགས་འགོད་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་ཆུང་དུ་༼ ༡༥༥ ༽ལས། བདག་ཕུང་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡང་མེད།
 རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཡང་མེད། ཕུང་པོ་ལ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པར་
 ཡང་མེད། བདག་ལ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པར་ཡང་མེད། ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་
 དུ་ལྟན་པར་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིབ་པ། འདི་ལ་སྣ་ལཱ་དཔྱད་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཕུང་
 པོའི་ཆོགས་པ་བདག་དང་བ་དང་། དབྱིབས་བདག་ཡིན་པ་འགོག་སྟེ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ལ་
 རྣམ་དཔྱད་རྣམ་པ་བདུན་ཞེས་བཤད་པོ། །ཞེས་པ་ལྟར་གཉིས་བཞིན་པའི་གཏན་ཆེགས་
 བདུན་གྱི་དང་པོ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པའི་བྱུང་པར་སྦྱར་ནས་བཀོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་
 མཐའ་ཆེན་མོ་༼ ༡༦༩ ༽ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་བདག་ཆོས་ཅན། རང་དབང་
 ངམ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་དེ། བྱུང་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའམ་དེ་དང་གཅིག་ཡང་མིན་
 ལ། བྱུང་དེ་ལ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་པའམ་དེ་དང་ངོ་བོ་གནས་པ་ཡང་མིན། བྱུང་ཕུང་
 པོའི་རྟེན་མཁར་གཞིང་དང་ཕུང་པོ་རྒྱ་ཤུག་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་རྟེན་དུ་ཡང་མེད། བྱུང་ཕུང་
 པོ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་དེ་ལྟར་པར་རྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྣང་
 སྒྲིན་ན་བ་དང་ལྟན་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་གཅིག་ལྟར་དང་སྣང་སྒྲིན་ལྟར་དང་ལྟན་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཐ་
 དད་པའི་ལྟན་པ་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། ཅུལ་ལས། ཕུང་མིན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །
 དེ་ལ་ཕུང་མེད་དེར་དེ་མིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་ལྟན་མིན། །ཞེས་རྟགས་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་པས་བསྒྲུབ་བྱ་བསྟན་ཅིང་རིན་ཆེན་སྟེང་བ་ལས་
 གྲུང་། ཕུང་བདག་མ་ཡིན་དེར་དེ་མིན། །དེ་ལ་དེ་མིན་དེ་མེད་མིན། །ཕུང་པོ་མེ་ཤིང་ལྟར་
 འདྲེས་མིན། །དེའི་སྒྲིབ་ཞེས་པས་རྟགས་བསྟན་ལ་འདྲེས་པ་ནི་སྤར་དགག་བྱའི་སྐབས་ལྟར་

ཉེ་ངོ་བོ་གཅིག་ལྟ་བུ་ཉི་ཤེས་ཡིན་ལ། བདག་ནི་ངེ་ལྟར་ཡོད་ཅེས་པས་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱན་ཅིང་།
 ཏྲགས་སོ་སོ་ནས་སྐྱབ་ཚུལ་ཡང་དེ་དེ་གཉིས་སྤང་པོ་དང་གཅིག་ན་མི་ཏྲག་པར་ཐལ་བ་དང་།
 དུ་མར་ཐལ་བ་དང་། བདག་ཁས་སྤངས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་བྱན་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ་བ་སྟེ། བུ་རྩ་སྤེལ་ཏེ་ལས། དེ་ཞིག་སྤང་པོ་རྣམས་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 མིན་ཏེ། ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྤང་པོ་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་ཏྲག་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱིར་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་དང་ཉེ་བར་
 ལེན་པ་དག་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་དང་ཆོགས་གསལ་ལས། དེ་ལ་
 གལ་ཏེ་སྤང་པོ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏྲག་ན། སོགས་སོ། །དེ་གཉིས་སྤང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་
 སྤང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ཆོར་བ་པོ་སོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཏྲག་པར་ཐལ་བ་
 དང་། སྤང་པོ་ལས་བྱུང་དུ་བབྱུང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་ཡོད་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་
 དང་། བྱ་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་ཏྲགས་བྱུང་ལྟེ་སྤྱི་མ་གསུམ་པོ་ལ་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱུང་པར་སྐྱར་ལ་བདག་སྤང་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན། ཐལ་བ་བཞི་དང་། དེ་
 གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན། ཐལ་བ་ལྷ་སོགས་བཞུགས་ཏེ། །ཡིག་ཆ་། ༩༣༡ །ལས། སྤང་པོ་
 བདག་ཏུ་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདག་དེ་གདགས་གཞིའི་སྤང་པོ་ཡང་མིན་ལ། བདག་
 སྤང་པོ་ལས་བྱུང་དུ་གཞན་ཡང་མིན། བདག་སྤང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལྟན་པ་ཡང་མིན།
 བདག་ཡན་ལག་ལ་མཁར་གཞོང་ནང་གི་རྒྱ་ཁྱུག་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་པར་བརྟེན་པའང་
 མིན། ཡན་ལག་ཚུར་བདག་ལ་ལྟས་བྱིན་ལ་རེ་ལྷེ་བརྟེན་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ཡང་
 མིན། བདག་ཡན་ལག་ཆོགས་ཅམ་ཡང་མིན། བདག་གདགས་གཞིའི་སྤང་པོའི་བཞུགས་པའི་
 བྱུང་པར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་ངོ་བོ་གཞན་
 ཡང་མིན་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་དེ་མིན། ཡན་ལག་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟན་པ་ཡང་མིན། དེ་

ཡན་ལག་ལ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་རྟེན་པ་དང་། ཡན་ལག་དེ་དག་ཚུར་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་རྟེན་པ་
 ཡང་མིན། ཡན་ལག་འདུས་ཙམ་ཡང་དེ་མིན། ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་བྱུང་པར་ཡང་དེ་མིན་
 པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟགས་བྱུར་བདུན་གྱི་བར་བ་གསུམ་ལ་
 ངོ་བོ་ཉིད་མིན་པའི་བྱུང་པར་སྐྱར་ནས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། རྟེན་བདུན་གྱི་རྟགས་བྱུར་
 དང་པོ་ལ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་བྱུར་དང་པོ་
 རྟགས་པའི་སྒྲོ་ལ་སྒྲོང་ཉིད་རྟགས་པའི་སྒྲོ་འཛིག་པ་དབྱུང་གཞི་མང་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། མདོར་
 ན། བདག་ཕྱང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་ལྟན་པ་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
 བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་ལྟན་པ་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཕྱང་ལ་དེའི་
 བྱིར། འདོད་ན། བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་ལྟན་པར་རྟགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ལྟན་པར་འཛིན་པའི་
 སྒྲོ་བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་གང་རུང་ལ་
 བདེན་འཛིན་ཡོད་པར་ཐལ་བས་དེ་ལ་དེ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་༼ ༡༩༣ ༽
 ལས། འཛིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་ལ་བདེན་འཛིན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་ཆུང་ངུ་
 ༼ ༢༥༧ ༽ལས། འཛིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་རགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དབྱེ་ན་ཉི་ཤུ་ཡོད་
 དེ། གཟུགས་ལ་བདག་ཡིན་པར་ལྟ་བ། བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བདེན་པར་ལྟ་
 བ། གཟུགས་ལ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ། བདག་ལ་གཟུགས་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དང་བཅས་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་
 ལྟག་མ་བཞི་ལ་སྐྱར་ནས་བཞི་བཞི་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཡོད་ལ། དེའི་སྒྲོང་དུ་བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་
 ཉིད་གྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་ལྟ་བ་སོགས་བསྐྱར་ན་ཉེར་ལྟར་ཡང་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །གོང་གི་དེ་བ་གཉིས་པ་ལྟར་ན། བདག་ཕྱང་པོ་དང་ངོ་

བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟན་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མིག་གཞན་གཟུགས་ལ་ངོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟན་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མིག་ཆོས་ཅན། གཞན་གཟུགས་
 ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྟ་སྟེ། བདག་ལ་མི་ལྟ་བའི་བྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་
 བའི་དཀའ་ས་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ་བསྒྲོག་སྐབས་སུ་གསུངས་པས་
 དཔྱད་དགོས། ཡང་ན། མཐའ་བཞི་སྟེ་འགོག་གི་རིགས་པ་ཆོས་བདག་འགོག་བྱེད་གི་
 རིགས་པའི་གཙོ་བོར་དང་། རྣམ་བདུན་གི་གཏན་ཆོགས་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་བྱེད་གི་
 རིགས་པའི་གཙོ་བོར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གི་གཏན་ཆོགས་ནི་གཉིས་ཀ་འགོག་བྱེད་གི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་༡༡༩ ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་
 གཙོ་བོ་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པའོ། །འདི་ཡང་འཇུག་པ་ལས། གང་བྱིར་
 རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་ཕུག་གི། རྒྱ་ལ་སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས། །དངོས་
 རྣམས་སྟེ་བར་འབྱུར་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་བྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྟེ་བར་འབྱུར། །གང་
 བྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས། །རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་བར་མི་རུས་པ། །དེ་
 བྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་ཏྲ་བ་མཐའ་དག་གཙོད་པར་བྱེད། །ཅེས་
 གསུངས་པས། ལྟ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་བྱི་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་
 ས་བོན་དང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས། དེ་དག་
 སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གིས་སྟོང་པ་དང་བདག་
 གཞན་གཉིས་ཀ་རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བ་མི་ནོ་ཞེས་འགོག་པས། ལྟ་ངན་གི་ཏྲ་བ་ཐམས་ཅད་
 གཙོད་བྱེད་རིགས་པའི་རྒྱ་ལ་བོ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ཉིད་ལ་གཏུགས་ནས་འགོག་གོ། །
 གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི། འཇུག་པ་ལས། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་འཕ་
 འཇིག་རྟེན་དུ། །རྣམ་པ་བདུན་གིས་འབྱུབ་འབྱུར་མིན་མོད་གི། །རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་

རྟེན་ཉིད་ལས་ནི། །རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདྲིམ་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤིང་རྟེན་ཡན་ལག་
 དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་ལྡན་པ་དང་པན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་ཚོགས་ཅམ་
 དང་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཏེ་བདུན་དུ་བཙལ་བས་མི་རྟོག་ཀྱང་། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་
 ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འདྲིམ་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ཀྱང་འདྲིམ་པར་གསུངས་
 ལ། དེ་ཉིད་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་བདེ་སྒྲག་དུ་རྟོག་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པས་དེའི་རིགས་པ་
 རྣམས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་སུ་བཞི་ཡོད་དམ་དཔྱད། རྣམ་ལྡེའམ་རྣམ་བདུན་གྱི་རྟགས་གྱི་བདག་སྤང་
 རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་གྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས།
 རྟོགས་ན། ཡིག་ཆ་ལས། བདེན་མེད་རྟོགས་ཟེན་པ་དག་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་དུ་མི་
 རུང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། མ་རྟོགས་ན། ཅི་རྩ་མ་ཁི་ཐེང་མཛེས་ལས། དེ་སྐྱབ་གྱི་
 ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་སྟེ། ཚོས་ཅན་ལ་བདག་མེད་གིས་བྱུང་བ་
 ཚད་མས་ངེས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གིས་རྣམ་ལྡེ་རྣམ་བདུན་གྱི་
 རྟགས་ཟུར་དེ་དག་རིམ་གྱི་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས་དང་འདྲིམ་ལྟ་ཉི་ཤུ་འམ་ཉེར་ལྟའི་ཞེན་
 ལུལ་སུན་སྤང་ཏེ། བདག་གདགས་གཞིའི་སྤང་པོ་མ་ཡིན་པའི་དཔྱད་པས་གཟུགས་ལ་
 བདག་ཡིན་ལྟ་བ་སོགས་ལྟ་སུན་འབྱེན། བདག་སྤང་པོ་ལས་ཟུར་དུ་གཞན་མེད་པར་དཔྱད་
 པས་བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གིས་གཞན་དུ་ཡོད་པར་ལྟ་བ་སོགས་ལྟ་སུན་འབྱེན་
 སྤང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གིས་མི་ལྡན་པའི་དཔྱད་པས་བདག་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གིས་ལྡན་
 པར་ལྟ་བ་སོགས་ལྟ་སུན་འབྱེན། བདག་ཡན་ལག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གིས་མི་བརྟེན་པའི་དཔྱད་
 པས་གཟུགས་ལ་བདག་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ལྟ་བ་སོགས་ལྟ་སུན་འབྱེན། ཡན་ལག་བདག་
 ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གིས་མི་བརྟེན་པའི་དཔྱད་པས་བདག་ལ་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་

ལྟ་བུ་སོགས་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱེན་ནོ། །དེའི་སྟེང་དུ་རང་སྟེ་དངོས་སྟོབ་བ་དང་རང་རྒྱུད་
པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་ལེན་མཁན་གྱི་བདག་སེམས་ལ་འཇོག་ཅིང་ལྟ་དང་མི་ནི་ཕྱང་
པོའི་བཀོད་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་འཇོག་པར་འདོད་པ་འགོག་བྱིར་ཆོགས་པ་དང་བདག་
མིན་པ་དང་། དབྱིབས་བདག་མིན་པའི་རྟགས་ཟུར་བྱི་མ་གཉིས་བསྒྲན་པས་རྣམ་བདུན་དུ་
འགྱུར་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་༼ ༡༧༧ ༽ལས། ཡང་རང་སྟེ་དངོས་སྟོབ་དང་རང་རྒྱུད་པ་ཁ་
ཅིག་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་བདག་སེམས་ལ་དངོས་སྟོབ་འཇོག་ཅིང་། ལྟ་དང་མི་ནི་
ལས་གྱི་ཕྱང་པོའི་བཀོད་པ་བྱུང་པར་བ་ཞིག་གིས་འཇོག་པའི་བྱིར་ཕྱང་པོའི་བཀོད་པ་བྱུང་
པར་བ་དེ་བདག་དུ་སྟོབ་སྟེ། དེ་འགོག་པའི་བྱིར་དུ་ཆོགས་ཅམ་བདག་མིན་པ་དང་། དབྱིབས་
བདག་མིན་པའི་རྟགས་ཟུར་གཉིས་བསྒྲན་ཏེ། འཇུག་པར། ཤིང་རྩ་རང་ཡན་ལག་ལས་
གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྟན་ཡང་མིན་ཞིང་། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་
ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཅམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ངེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡིག་ཆ་
༼ ༤༣༩ ༽ལས། འོ་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཅམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
མི་ཐུབ་པར་ཐལ། རྣམ་བདུན་གྱིས་དབྱུང་པས་སྟེ་བྱི་འཇིག་ལྟ་ནི་ཤུ་དང་ཉེར་ལྟ་སོགས་གྱི་
ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱེན་པ་ལྟ་བུའི་སོ་སོར་དཔྱོད་པས་དེ་ནི་དབང་སྟེ་སྟོབ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་
ན་མ་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་སོ། །གཏན་ཆོག་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་གནད་བཞིའི་ངོས་འཇིན་
ནི། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་སོགས་དུ་མར་དགག་བྱ་ངེས་པའི་གནད། བྱུང་པ་ངེས་པའི་གནད།
བདེན་པའི་གཅིག་དུ་ངེས་པའི་གནད། བདེན་པའི་དུ་བྲལ་ངེས་པའི་གནད། ཅེས་གསུངས།
མཁས་གྲུབ་རྗེའི་བེན་བྲིས་ལས། དགག་བྱ་ངེས་པའི་གནད་བྱུང་པ་ངེས་པའི་གནད།
སྟོགས་ཆོས་ངེས་པའི་གནད། ཅེས་བཞི་གསུངས་པའི་གནད་བཞི་པའི་ཆོ། དབུ་མའི་ལྟ་བུ་
རྒྱུད་ལ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །རྩ་ཤེས་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྟེ་དང་འཇིག་པ་

ཅན་དུ་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཕུང་པོ་འཛིན་ཅིང་མེད་པར་འགྱུར། །
 ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྗེ་བདག་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ལ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་འཁུངས་པར་སྦྲ་མ་གོང་
 མ་རྣམས་ཀྱི་གསུངས་པས་ཕུང་འདི་སྒྲོར་བཟུང་ན་ཞིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །བདག་འགོག་གི་
 བསྐྱོར་བཞེད་ཟེན་ཏོ། །

༡༥ འབྲས་བུ་འཛིན་མ་གཞག་གི་སྒྲིབ།

འབྲས་བུ་འཛིན་མ་གཞག་གི་བསྐྱོར་ལ་བཞེད་པར་འདོད་ན། སྦྱལ་སྦྱུང་ལོངས་
 སྦྱ་གཉིས་ལ་ཐུ་བཞི་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྲ་མ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་མིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཡིན་ལ་སྦྲ་
 མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། གང་ཡང་མིན་པའི་ཐུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་འོད་
 མདོ་༼ ༡༤ ༽ལས། སྦྱལ་བའི་སྦྱ་ཡིན་ལ་ལོངས་སྦྱོང་རྫོགས་པའི་སྦྱ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཐུང་ན་ལས་འདས་སུ་ཟེན་ཀྱང་། སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་
 བསྐྱལ་བ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་པར་འདོགས་པ་ནི་སྦྱལ་བའི་སྦྱ་ཞེས་བྱའོ། །ལོངས་སྦྱོང་རྫོགས་
 པའི་སྦྱ་ཡིན་ལ། སྦྱལ་བའི་སྦྱ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། སའི་སྦྲ་རོལ་བའི་སྦྱའོ། །སྦྱལ་བའི་སྦྱ་
 ཡང་ཡིན་ལ་ལོངས་སྦྱོང་རྫོགས་པའི་སྦྱ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་
 ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་སྦྱའོ། །སྦྱལ་བའི་སྦྱ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལོངས་སྦྱོང་རྫོགས་པའི་སྦྱ་
 ཡང་མ་ཡིན་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱ་ཅིས་ཚུལ་དེ་ལྟར་
 འདོད་ན། ལོངས་སྦྱུང་སྦྱལ་སྦྱ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོངས་སྦྱ་
 ཡིན་ན་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་ཡིན་དགོས། སྦྱལ་སྦྱ་ཡིན་ན་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྐབས་འབྱིང་༼ ༡༣ ༽ལས། ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྦྱ་མཐར་

ཐུག་དེ། ལོངས་སྐྱའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་སྐྱོབ་པའི་
 ཆེ་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟོན་དང་། ཡོན་ཏན་ལྟ་ལྟོན་དང་། དེས་པ་ལྟ་ལྟོན་གྱི་ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་
 པའི་སྐྱེ་འགྲུབ་ལ། ཞེས་གསུངས་ལ། སྐབས་བསྐྱུས་པ་༼ ༣༣ ༽ལས། ལོངས་སྐྱེ་ཆོས་
 སྐྱེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་ལྟ་སོགས་གྱི་ལྟོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་ལྟ་
 ལྟོན་མཆན་ཉིད་དང་གནས་འགྱུར་ལྟ་ལྟོན་དབང་ཐོབ་ལྟ་ལྟོན་རྣམས་སོགས་དང་ལྟོན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སོ་སོའི་འདྲན་ཚུལ་བསྐྱུས་པར་༼ ༣༤ ༽གསལ། གཉིས་
 པར་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟོན་པའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་
 སྐྱེ་འཛོག་པར་གསུངས་སོ། །སྐབས་བསྐྱུས་༼ ༣༥ ༽ལས། ལོངས་སྐྱའི་སྐྱུལ་པའི་འོག་
 མིན་གྱི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་གང་གི་གདུལ་བྱ་གང་ཡོད་དུ་ཐེབས་པའི་མཛད་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་
 གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱུལ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེ་དེ་གཉིས་
 འགལ་པར་གསུངས་སོ། །ཐུ་བཞི་ཅིས་ཚུལ་དེ་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པས་དབྱུང་དགོས།
 གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ལོངས་སྐྱེ་དང་སྐྱུལ་སྐྱའི་ཞིང་སྐྱུངས་པའི་
 ཆད་མདོན་དུ་བྱས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། བརྒྱད་པའི་ཡིག་ཆ་ཆེན་མོ་༼ ༤༥ ༽ལས། སངས་
 རྒྱས་མ་ཐག་པའི་རྒྱལ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་ལྟར་འདུས་དགོས་པ་ཡོད་
 པར་ཐལ། བྱོད་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་ལོངས་སྐྱོད་སྐྱུལ་གྱི་ཞིང་སྐྱུངས་མདོན་
 དུ་བྱས་པའི་སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྷན་སེལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 ལོངས་སྐྱའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཞིང་སྐྱུངས་པའི་ཆད་མདོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལོངས་

སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 ར། ལོངས་སྒྲུབ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་༼ ༡༠༦ ༽ལས། དེ་འདྲ་བ་དེ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་
 ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་ཞེགས་སོ། །ལ་ལས་དེ་
 སྒྲུབ་སྒྲུབ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། བྱིད་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲུབ་སྒྲུབ་འོད་དཔག་མེད་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། བྱིད་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 འོད་དཔག་མེད་ཡིན་ན། སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། ལོངས་སྒྲུབ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཚུངས་པར་
 འཕེན། བོད་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱི་ན་སྒྲུབ་གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་
 ཀྱིས་གསུངས་གི་སྒྲུབ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲུབ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཡིག་ཆ་༼ ༩༣༦ ༽ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྒྲུབ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ག་སྒྲུབ་
 མི་ཐུབ་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བ་གཅིག་ལ་འདྲ་ཐུགས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གའི་སྒྲུབ་བ་མཐའ་ཡས་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཐུབ་དགོངས་སུ་ཞེས་བྱེད་དངས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་གསུང་དང་
 ཐུགས་ནི་སྒྲུབ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་སྒྲོར་བའི་ཐབས་ཀྱི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུང་
 སྒྲུབ་ཚུལ་ནི་རྣམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་སྒྲུབ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲུབ་དམིགས་པའི་བད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་༼ ༣༩༡ ༽ལས། སྒྲུབ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་
 མེད་པས་ཐུབ་པར་སྒྲོ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། བད་པར་མ་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡིག་

ཆ་། ༣༤ ་ལས། སེམས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་མེད་པའི་བེམ་པོ་རྒྱུ་བ་ལ་སེམས་མི་སྐྱལ་བར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། དེ་འདྲའི་གསུང་གི་སྐྱལ་བ་དེ་འཛིག་ཉིན་
 ཞེས་ངོ་ལ་སྒྲིམ་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ལས་གང་ཡིན་དབྱེད་དགོས་ཏེ། སྒྲིམ་། ༣༥ ་ལས།
 སྐྱལ་བའི་སྐྱ་ཞེས་ས་མཆམས་ཡང་ལོག་དབྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན། སྐྱ་ལ་རིགས་
 འདྲའི་རྒྱན་ཡོད་པར་ཐལ། བཟོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཟོད་བྱེད་རྣམ་དག་གི་སྐྱ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་
 གཞེགས་པའི་གསུང་གི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱོད་འཇུག་ལས།
 རྣམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཐོས་བར་ཞོག །ཅེས་གསུངས་སོ། །
 གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྐྱལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ།
 གང་ལ་གང་འདུལ་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱལ་ནས་མཐའ་ཡས་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞུས་པ་ལས། རྩ་བའམ་ཉི་མར་དེ་འགྱུར་ཏེ། །བརྒྱ་ཕྱིན་ཆངས་བ་སྦྱེད་གྲུ་
 དབང་། །རྒྱ་དང་མེར་ཡང་རབས་འགྱུར་ཏེ། །ས་དང་རྒྱ་དུ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཐུབ་
 དགོངས་ལས། དེ་ལྟར་ནི་ཐང་དང་རྒྱ་དང་བར་སྒྲིང་ལ་སྦྱོད་པའི་བརྟན་པ་དང་གཡོ་བ་རྣམས་
 རི་རྩེད་པར་སྐྱ་དང་གསུང་གིས་བསྐྱས་པའི་ཆེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐྱལ་བ་རྣམས་ནི་
 སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཛིག་ཉིན་ཀྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་རྣམས་སུ་སྦྱེ་སྐྱལ་བའི་
 སྐྱ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱ་མའི་སྦྱེ་བྱ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་འབྱུང་བས་སྦྱོང་བའོ། །ཞེས་དང་།
 བརྒྱད་པའི་ཡིག་ཆ་ལས། དུས་དེ་དང་དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྐྱལ་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་དུས་
 རྣམས་དེ་ལྟར་ཡོད་དགོས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་མ་
 ཐག་པའི་སྐྱལ་བར་གྱུར་པའི་ལྷ་མི་སོགས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་སྐྱལ་བར་གྱུར་པའི་མི་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

བྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན། འོག་མི་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པས་བྱུང་པའི་བྱིར་ཏེ། རྗེས་གསུང་ལས། འཆང་རྒྱ་
 པའི་རྟེན་ནི་པར་བྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལྟར་འོག་མིན་གྱི་ལྟའི་རྟེན་ཁོར་ནར་བཞེད། ཅེས་གསུངས་
 སོ། །དེས་ན། སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པས་
 འདུལ་དགོས་ཡོད་ན་མི་མཆོན་པར་སྒྲུལ་ནས་འདུལ་དགོས་ཀྱི་དེ་མེད་པར་གང་གིས་སྒྲུབ།
 དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བྱའི་གདུལ་བྱ་མེད་ཟེར་རམ་ཡོད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པའི་དེ་ལྟར་སྒྲུལ་
 མི་བྱུང་པ་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས། འོག་མིན་སྒྲུབ་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཆོས་ཅན། འོངས་
 སྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཡིན་པར་ཐལ། འོངས་སྒྱའི་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གང་ཞིག་
 སྒྲུལ་སྒྱའི་གནས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མཆོན་བརྗོད་འགྲེལ་བ་ལས། འོངས་
 སྒྱའི་གནས་བྱུང་པར་ཅན་འོག་མིན་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྐབས་
 འབྲིང་། ༡༩༦ ་ལས། མཆོན་དཔེས་སྟོས་པའི་འོག་མིན་ཁོར་ནར་བཞུགས་པའི་གཟུགས་
 སྒྱ་ཆོས་ཅན། འོངས་སྟོན་རྗོགས་པའི་སྒྱར་བཞེངས། ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་
 ན། ཞིང་འདིར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་རྟག་མེད་པར་ཐལ། དེ་འོངས་སྒྱ་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱང་སེམས་དང་ཐུན་མོང་གི་གནས་
 སུ་འགྱུར་བས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནས་གང་འཛིག་ཟེར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཆོན་
 ། ༡༩༧ ་ལས། རྒྱན་ཞུགས་དུས་ཀྱི་ཞིང་དེ་འོག་མིན་ཡིན་ནམ། འོག་མིན་ལ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཞིང་དགོས་སམ་མི་དགོས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་ཐ་དད་སྟེང་དཔྱད་རྒྱ་ཅུང་
 ཟད་ཡོད། ཅེས་གསུངས་ལ། སྐབས་བསྐུས་ལྟར་ན། དེས་ན་འོངས་སྒྱ་ཐུན་མོང་སངས་
 རྒྱས་པའི་ཞིང་ཁམས་འོག་མིན་དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་འོག་མིན་ནམ།

སངས་རྒྱུ་གི་ཞིང་ཁམས་གཅིག་གི་འོག་མིན་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེ་ལའང་འཛིན་
 ཏེན་གྱི་ཁམས་འོག་མིན་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ཕྱོགས་བཅུ་འོ་ཡངས་སྐྱའི་ཞིང་མཐའ་ཡས་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞིང་དེའི་བྱང་པར་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱང་གཞན་དུ་
 བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེའི་འཁོར་དུ་ཉན་ཐོས་ཡོད་མེད་བཤད་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུང་ངོ་། །
 འོག་མའི་མིག་གིས་འོངས་སྐྱའི་གཟུགས་མཐོང་མི་མཐོང་སོགས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་མང་།
 གཞན་ཡང་། མཆོག་གི་སྐུ་སྐྱའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བས་གནས་ཡིན་ན། མ་དག་པའི་ཞིང་
 ཁམས་སུ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བས་བྱུང་པར་ཐལ། བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་ལྷ་མ་
 ལས། ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་ནམས་སུ། སྤིང་བ་རྗེ་སྤིང་གནས་བར་སྟོན། ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འདྲོད་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། མ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་
 ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མ་
 དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སྒྲུང་བར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཞིང་དག་པ་རབ་
 འབྱམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་མི་སྒྲུང་ན། སྟོབ་པའི་དུས་ན་དེ་སྟོམ་
 པ་འབྲས་མེད་དུ་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བར་ཕྱིན་མཆན་༼༤༤༽ལས། སངས་རྒྱུ་
 གྱི་སར་ཞིང་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྟོམས་པ་འབྲས་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་དང་། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མ་དག་པའི་ཞིང་
 མ་དག་པའི་ཞིང་དུ་སྒྲུང་བར་ཐལ། མ་དག་པའི་ཞིང་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། མ་
 དག་པའི་ཞིང་དེ་དག་པའི་ཞིང་དུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་གྱི་རོ་འཛིན་ཤེས་
 པ་དེ་རོ་མི་ཞེས་པ་རོ་ཞེས་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་ལས། དེ་ལ་རོ་མི་ཞེས་པ་རོ་
 མཆོག་སྒྲུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་སྤྱི་བདུན་རྒྱུན་ལྷ་དགོས། གཞན་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་
 སྐྱུ་ཡིན་ན། མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་དང་། ཡོན་ཏན་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྐྱུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱུད་ལྷ་

དར་རྒྱུ་། ༡༩༣ ་ལས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འདུས་མ་བྱས་སོགས་
 མཆན་ཉིད་ལྟ་དང་། མདོར་ན་གཞལ་དུ་མེད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྟ་དང་ནི་ལྟ་པ་ཉིད་དུ་
 རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་བདེན་སྟངས་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། བརྒྱད་པའི་ཡིག་ཆ་༡༩༣ ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་སྟེ། རྒྱད་སྟེང་མ་ལས། འབའ་ཞིག་བག་ཆགས། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འོ་ན། རྣམ་མཁྱེན་བདེན་སྟངས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱུང་
 པ་ལས། རྟགས་བྱུང་བྱིན། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱོད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟངས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་ལྟ་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
 ལྟ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དར་རྒྱུ་ལས། ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 གངས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་གའི་ཡུལ་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་
 ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གཞལ་མེད་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོབ་ལམ་ན་བྱོད་མེད་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་དེ་བྱོད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སོམས་ཤིག་ ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པའི་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་
 བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྤང་བའི་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྒྱད་སྟེང་མ་ལས། རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐྱེ་དང་ནི། །དེ་ལ་

བཏེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྐྱེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་མཆན་༼ ༡༤ ༽ལས། དེ་ཡང་རང་དོན་དོན་
 དམ་པའི་སྐྱེ་དང་། གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། རང་དོན་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་པར་
 ཡང་། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུང་མི་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་
 རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་བྱིར། སྒར་བྱངས་པའི་སྐྱབས་བརྒྱད་ཡིག་ཆ་༼ ༣༡ ༽
 ལ་བརྟག་དགོས། གཞན་ཡང་། ཆད་མེད་པའི་ཆོས་དང་། བྱངས་མེད་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་
 ཟུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཡང་དང་པོ་སྐྱེ་བཞི་དང་། པར་བྱིན་དུག་ལྟ་བུའོ། །ཡ་གཉིས་པ་ནི། སངས་
 རྒྱུ་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྫོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་ཀ་
 ཡིན་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུའོ། །ཟུ་དང་པོ་དེར་ཐལ། སྐྱེ་
 བཞི་པོ་དེ་ཆད་མེད་པའི་ཆོས་གང་ཞིག་ བྱངས་མེད་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 དེར་ཐལ། དེ་བཞི་པོའི་དེ་རེ་རེ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆད་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོའི་ཡིག་ཆ་
 ༼ ༣༢ ༽ལས། དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་མ་གོ་ན་སྐྱར་འདེབས་དང་། གོ་ན་
 སེམས་བསྐྱེད་དང་མཐུན་པའི་པན་ཡོན་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། མདོ་དེ་ལས། སྐྱེ་
 དང་གསུང་དང་ཐུགས་དང་མཆན་གྱི་དཔེར་བྱ་བའི་དཔེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ལ་སྐྱར་འདེབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྗེ་རྗེ་གཙོ་བོ་པ་ལས་ཀྱང་
 ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱ་བ་སྟེ། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ཀ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆད་མེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་མང་། གཉིས་པ་བྱ་བ་སྟེ། དེ་བཞི་པོ་
 དེ་བྱངས་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྐྱེ་ལ་བཞིར་བྱངས་ངེས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། རྒྱན་ལས། རོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྐྱེ་ལ་བཞི། །ཆོས་
 སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །ནམ་པ་བཞི་ནི་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། བྱ་བ་

བྲེང་། རྟེན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བཞེས་གངས་ངེས་འདོད་ལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །
 ལུ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དེ་གངས་མེད་པའི་ཆོས་གང་ཞིག་ ཆད་མེད་
 པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ལ་གངས་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གསེར་བྲེང་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ཆད་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་ཆད་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་རྒྱུ་དུའི་མཐར་ཐུག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཏྲགས་སྟེ། ལུ་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་པོའི་ཡོན་ཏན་དེ་ནས་མཁའ་
 ལྟར་ཆད་མེད་པས་གངས་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ནམ་མཁའ་དང་
 མཉམ་པའི་དགོ་བ་དང་གངས་མེད་པའི་དགོ་བ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། གསང་བ་བསམ་གྱི་མི་
 གྲུབ་པའི་མདོ་ལས། རྣམ་མཁའི་ཆད་ནི་རི་ཅམ་པ། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱང་དེ་ཅམ་
 རྟེ། །ནས། ཡེ་ཤེས་རི་སྟོང་གྲུབ་གྱུར་པ། །སྐུ་ཡིས་ཀྱང་ནི་དེ་ཉིད་གྲུབ། །ཅེས་དང་། འོ་ན་
 ལུ་ཅི་ཚུལ་དེ་ལྟར་འདོད་ན། ཡ་དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ན་
 རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ས་ལ་གང་དག་ཡོད་པ་ཡི། །རབ་ཏུ་སྤྲ་
 རྩལ་རི་སྟོང་པ། །ཐམས་ཅད་གངས་པར་རྒྱས་སྟིད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་
 ཞིག་ ཡང་གཉིས་པ་ལ། སྐུ་བཞི་ལ་གངས་མེད་པར་ཐལ། སྐུ་བཞི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་པའི་
 གང་ཟག་གངས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། འཆང་རྒྱ་ངེས་པ་ཡིན་པས་
 གྲུབ་པའི་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་བཞིན་སེམས་ཅན་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཡང་གངས་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རི་སྟོང་
 བཞུགས། །བསྐྱལ་བ་དག་ནི་འདི་ཉིད་ཅིག །བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱ་དག་ཅེས། །གངས་ནི་རྟོད་
 པར་མི་རུང་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། ལྷན་

མེད་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་པ་
 དང་། ཞེས་གསུངས་པ་མང་། ཡང་ན། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་ཆད་ཡོད་དམ་མེད། དང་པོ་ལྟར་
 ན། ཆོས་ཕུང་ལ་ཆད་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་སྦྱོང་པ་ལ་ཆད་མེད་པ་ལྟར་ཆོས་ཕུང་
 ལ་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་སྤྲེའི་ཆོས་འཁོར་ནམ་བཞག་༼ ༣ ༽ལས། སེམས་
 ཅན་གྱི་སྦྱོང་པ་ལ་ཆད་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཕུང་ལ་ཆད་མེད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གང་
 གིས་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཆོས་ཕུང་ལ་ཆད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཐེང་དེབ་༼ ༦༡༥༠ ༽
 ལས། འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཕུང་རེ་ལ་ཞོ་ལོ་ག་སྟོང་ཕྱག་རེ་རེ་སྦྱིར་བསྒྲུམས་ན་ཆོགས་
 བཅད་ས་ཡ་བརྒྱད་དང་འབུམ་ཕྱག་བཞི་བརྩུར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་བའི་
 ལུགས་སོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབང་པོའི་སྤང་བོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་བཀྱར་
 བར་འོས་པའི་སྒྲག་ཆས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་འབྲེལ་བར་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
 རྟོག་ཡང་ན། སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན་ན། སེམས་བསྐྱེད་བའི་བསོད་
 ནམས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སེམས་བསྐྱེད་དང་དམ་
 ཆོས་འཛིན་པའི་བསོད་ནམས་གཉིས་ལས་ཀྱང་བྱུང་པར་འཕགས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གསང་བའི་མདོ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ནི་འཛིན་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་
 དེ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཡིས། །བརྩུ་བྱག་ཆར་ཡང་མི་རིགས་ལགས། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འདོད་ན། ཐེག་དམན་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་པའི་བསོད་ནམས་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་སྤྲེལ་ ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་དེ་

ཁྱོད་ལས་ལྷག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བར་བྱིན་ཡིག་ཆ་༼ ༡༦༧ ༽ལས། འཛམ་གླིང་གང་
 བའི་ཉན་ཐོས་དབང་རྣམ་ལྷན་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྷ་བྱའི་སྒྲོར་ལམ་པ་བཞི། མཐོང་
 ལམ་པ། སྒྲོམ་ལམ་པ་དང་དྲུག་རིམ་བཞིན་དཔེ་འདམ་བྱ་དང་འོད་མ་སོགས་དྲུག་གིས་
 བསྟན་པས་ཕྱོགས་བཅུ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་ལྷན་གྱི་བྱེ་མ་སྟེང་དེས་ཡོངས་སུ་
 གང་བའི་ཤེས་རབ་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱང་སེམས་རིགས་ངེས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པས་
 ཡུན་ལ་ཉིན་གཅིག་བསྒྲོམ་པའི་བརྒྱ་ཆ་དང་སྟོང་ཆ་སོགས་ལའང་འགྲན་མི་ཐུབ་པའི་བྱིར་
 ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། འཛམ་བྱ་གླིང་འདི་དག་སྟོང་ལྷན་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྷ་བྱའི་སྒྲོར་
 རེ་ཞིག་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་ལྷན་གྱི་བྱེ་མ་སྟེང་དེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་དག་སྟོང་
 རྣམས་གྱི་ཤེས་རབ་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཉིན་
 གཅིག་བསྒྲོམས་པ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་བསྟན་པ་ནི་ལྷན་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྷ་བྱའི་སྒྲོར་
 འདི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འདི་འདྲ་ལ་དགོངས་ནས་ལམ་རིམ་དུ་རྩ་རྩ་བ་དང་
 རྩོར་བ་བརྒྱུད་པའི་དཔེ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །ལམ་རིམ་༼ ༡༩༧/༢༩༩ ༽
 ལས། འཛིག་ཏེན་རྩ་བ་དང་རྩོར་བ་བརྒྱུད་པའི་དཔེ་བརྒྱུད་པ་ལྷན་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྷ་བྱའི་སྒྲོར་
 གནད་དུ་མ་སོང་བར་ཡུན་རི་ཙམ་དག་སྒྲོར་ལ་འབད་ལོ་བྱས་ཀྱང་རྩོར་བ་ཤིན་ཏུ་རྩལ་
 པོས་རྩ་རྩ་བ་དང་འདྲ་སྟེ་ས་བཅད་ཅི་ཡང་མེད་ལ། སེམས་འདི་གནད་དུ་སོང་ན་རེ་ཞིག་ལ་
 མི་རྩ་བར་རྩོར་བ་བརྒྱུད་ནས་རྣམ་པོར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་བརྒྱུད་ཐད་ཙམ་ལའང་མང་
 དུ་བརྒྱུད་ཐོན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བ་དང་ཆོགས་སྤྱད་པ་བདེ་
 སྒྲིབ་ཏུ་རྩལ་ཤིང་དག་བ་ཆུང་བ་དང་བར་སྐབས་སུ་འཛད་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་མི་
 ཟད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྷན་རྒྱུ་རྒྱུ་། །གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་
 གསུམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་གསུམ་པོ་གང་རུང་མཆོན་བྱེད་གྱི་དཔེ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་

གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ལ་སྟུ་བཞི་ཡོད་
 དེ། སྟུ་དང་པོ་ནི། ཆངས་པའི་སྟུལ་བ་དང་། ཉི་མའི་དཔེ་དེ། སྟུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་
 ལས་གསུམ་པོ་གང་རུང་མཆོན་བྱེད་གང་ཞིག་གསང་བའི་གནས་གསུམ་པོ་གང་རུང་
 མཆོན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཆངས་པའི་སྟུལ་བ་དེ་སྟུ་གསུང་གི་འཕྲིན་
 ལས་གཉིས་ཀ་མཆོན་བྱེད་དང་། ཉི་མའི་དཔེ་དེ་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དར་རྒྱུ་ཀ་༼ ༣༠༣ ༽ལས། ཆངས་པའི་སྟུལ་བས་ནི། སྟུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་
 གཉིས་མཆོན་པར་བྱེད་ལ་ཉི་མའི་དཔེས་ནི་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཆོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་གསང་བའི་གནས་གསུམ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དཔེ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུས་བ་ཡིན། །དོན་ནི་འདི་ཡིན་རིམ་བ་ཡང་། །
 སྟུ་མ་བྱེ་མ་ཆོས་མི་མཐུན། །ཞེས་དང་། དར་རྒྱུ་ཀ་༼ ༣༡༤ ༽ལས། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་
 བ་ཡང་ཐད་ཀར་འདྲ་ཆོས་ཀྱི་མཐུན་བ་ཡིན་ལ། དཔེ་སྟུ་མ་སྟུ་མ་དོན་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་
 བྱེ་མ་བྱེ་མས་ཆོས་མི་མཐུན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་མཐུན་བ་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་
 གོ་རིམས་ངེས་བ་བརྗོད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡ་གཉིས་པ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་
 རྟོར་བྱ་དང་། སྟུ་སྟན་དང་། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་དཔེ་གསུམ་པོ་དེ་གསང་བའི་གནས་གསུམ་
 ཀྱིས་རིམ་བཞིན་མཆོན་བྱེད་གང་ཞིག་འཕྲིན་ལས་གསུམ་གང་ཡང་མཆོན་བྱེད་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དར་རྒྱུ་ཀ་༼ ༣༠༣ ༽ལས། རྟོར་བྱ་རིན་ཆེན་བཞིན་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་བ་སྟུ་བརྟན་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་ནི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་
 དོན་དམ་པས་བསྟུས་བ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དང་། གསུང་གི་གསང་བ་དང་། སྟུའི་གསང་བ་
 གསུམ་མཆོན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། །
 སྟུ་མ་བྱེ་མ་ཆོས་མི་མཐུན། །ཞེས་སོགས་སྟར་བྲངས་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི། ས་

བཞིན་གྱི་དཔེ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སངས་རྒྱུ་གི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ངོ་བོ་གསུམ་དང་། འཕྲིན་
ལས་གསུམ་དང་། གསང་བའི་གནས་གསུམ་ཐམས་ཅད་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ས་གཞིའི་འགྲོ་བའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲན་རྣམས་མ་
ལུས་པའི། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་ས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དར་
རྒྱུ་ཀ་། ༡༡༥ ་ལས། མི་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ས་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་མཛོན་མཐོངས་ལེགས་
ཐབས་དང་བཅས་པའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲན་རྣམས་མ་ལུས་པའི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གནས་གྱུར་མཐར་
ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱུ་གི་ས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། དར་རྒྱུ་ཀ་། ༡༡༥ ་
ལས། སངས་རྒྱུ་གི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ངོ་བོ་དང་། འཕྲིན་ལས་གསུམ་དང་། གསང་བ་
གསུམ་པོ་གང་ཞེས། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་། ལྷའི་རྩ་སྤྱེད་དང་། སྤྱིན་བཞིན་དང་།
ཆངས་པའི་སྐྱུ་ལ་བ་དང་། ཉི་མ་དང་། རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ལ་བོ་བཞིན་དང་།
སྤྱི་བརྟན་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། ས་བཞིན་དུ་འདོད་དགུ་མཆོན་པར་བྱས་པས་འཁོར་
བ་རི་སྤྱིད་པའི་བར་དུ་སངས་རྒྱུ་གི་འཕྲིན་ལས་འབད་བ་མེད་པར་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་
པའི་ཚུལ་དེ་རྣམ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སོ་སོར་རང་གི་ས་རིགས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན། སྤྱི་ལས། སྤྱི་འཕེལ་རྟེན་དུ་ཡིད་བཞིན་
དབང་གི་རྒྱལ། །དཔག་བསམ་ཤིང་བཞིན་ཕུན་ཆོགས་འདོད་དགུར་འཇོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཀུན་མཁྱེན་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱེད་དང་དེའི་སྤྱི་མ་ཆོག་གི་དོགས་དཔྱེད་སྤྱི་ཕུན་
སྐལ་བཟང་མིག་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་དུ་གྱུར་པ།
སྤྱི་གསུང་དུས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་བ་གཉིས་པ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྱི་བའི་མཆོན་རྟགས་བཞེས་
པ། ༥ རྗེ་བཙུན་སྐལ་བཟང་ཆོས་སྤྱི་མཆོག་གིས་གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་

བསམ་སྒྲོང་གནང་སྐབས་བརྩམས་ནའང་བསྟན་པ་ཉམས་འགྲིབ་ཆེན་པོ་བྱང་སྐབས་སྟག་
རུམ་སྟག་པོའི་ཁྱོད་དུ་ཐིམ་ནས་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུའི་རང་ལ་མིག་ཡུལ་དང་གཏམ་བུལ་དུ་གྱུར་ན་
ཡང་། ལྟ་དང་སྒྲུ་མ་ཆོས་སྤང་དང་བཅས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་དང་འཕྲིན་ལས་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་
གཟི་བྱིན་གྱིས་སྒྲི་ལོ་༡༩༥༠༽ལོར་བསྟན་པའི་སྤང་བ་ཅུང་ཟད་ཤར་བའི་དུས་སུ་ངེ་
སྟར་སྟག་རུམ་སྟག་པོའི་ཁྱོད་ནས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་འོད་འབར་བ་ཞིག་རྟེན་པའི་ཚུལ་
མཚུངས་པར་མ་བཤུས་ངོས་མ་རྩེ་མ་པ་བོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་སྟོང་། དེའི་ཆེ་དམ་པ་གང་
ཉིད་དགོངས་ལོ་དགྲུ་བཅུ་བཞེས་ཐོག་སྤར་བརྩམས་ཀྱི་ལུང་འདྲེན་ཀྱང་༡༨་བུས་པ་རྣམས་
ཁ་ཆང་བར་བུས་ནས་པར་དུ་དགོད་རྒྱ་རེ་བྱང་ན་རང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྗེ་འཇུག་
རྣམས་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་ངས་ཞེས་བཀའ་སློབ་གནང་བ་ལ་བརྟེན། འབད་བ་
ཆེན་པོས་ལོ་ངོ་བཞིའི་རང་ལ་དམ་པ་གང་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་རུལ་སྒྲི་བོར་ལེན་པའི་སློབ་བུ་བྱ་
ལུང་བ་ས་དཀར་སློ་བཟང་སྒྲིན་པས་སྐྱ་གུ་བཟུང་སྟེ་ཡི་གེ་བའི་ཁུར་སྒྲངས་སོ། །

སྐས་པ། ཟླ་བུལ་ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་དོགས་དཔྱོད་འདི། །པར་དུ་བསྐྱུན་པས་དགོ་
བའི་མཐུ་ལ་བརྟེན། །ལམ་འདིར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །དམ་པ་གང་གིས་
རྗེས་སུ་འཇིན་པ་དང་། །རྒྱ་སྒྲོར་འབྲེལ་ཐོགས་སྟོས་པར་བཅས་པ་ཡང་། །ཆེ་བསོད་དཔལ་
འབྱོར་མངའ་ཐང་དར་ཞིང་རྒྱས། །བསམ་དོན་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་འབྱུབ་པ་དང་། །སྐྱར་
དུ་སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་ཡོངས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་
སྐལ་བཟང་རབ་འབྱུམས་པ་ནས་མཇུག་པའི་དབྱ་མའི་དོགས་དཔྱོད་འདི་པར་དུ་བསྐྱུན་
སྐབས་དཔར་བྱང་སྒྲོན་ཆིག་ཞིག་དགོས་ཞེས་དམ་པ་གང་གི་སློབ་བུ་པར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་
སྐབ་པ་བོ་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བསྐྱུལ་བའི་ངོར་ཆེ་ཤོས་སྐལ་མིང་བ་སློ་བཟང་དཔལ་
ལྷན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆོ་ནས་བྲིས་པ་དགོ་ལེགས་འཕེལ། །

པར་བྱང་སྒྲོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་དྲ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤང་།
ཆིག་གི་གཟིགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱིས།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་སྒྲུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་བོ་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྤྲོད་ཐུག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་པར་དུ་བསྒྲུན་དང་བསྒྲུན་འགྱུར་གང་ལ་
ཡང་སྒྱུར་ཆོག་པའི་དགོ་སྤྲི་སྒྲོན་ཆིག་གོ། །

ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་བུ་པ་འདི་དཔེ་ཆ་འཛིན་དུ་བཞག་ན་དཔེ་ཆ་དེ་ཅི་འདྲར་
འགོམས་གྲང་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།།

ISBN 978-7-80253-737-8

9 787802 537378

定价：38.00元